

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Speaker

Smt. K. S. Nagarathnamma

Deputy Speaker

Sri B. P. Kadam

Panel of Chairmen

- 1 Sri V. Masiappa
- 2 Sri K. M. Naganua
- 4 Sri A. Sharanappa
- 3 *Smt. Sumati B. Madiman*

Secretary

Sri Te. Hanumanthappa.

Joint Secretary

Sri K. S. Thimmappa Gowda

Deputy Secretary

Sri V. B. Deshmukh

V-31'N73
N 74-10-1-8
B 4895

Karnataka State Archival
(Departmental Library) (B)
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ (B)
(ಇಲಾಖಾ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ)
Accession No. 4895
Date.....

LIST OF MINISTERS

- 1 Sri D. Devaraja Urs, Chief Minister.
 - 2 Sri H. M. Channabasappa, Minister for Public Works and Electricity.
 - 3 Sri H. Siddaveerappa, Minister for Health.
 - 4 Sri B. Basavalingappa, Minister for Municipal Administration.
 - 5 Sri M. Mallikarjunaswamy, Minister for Community Development
and Social Welfare.
 - 6 Sri A. R. Badarinarayana Iyengar, Minister for Education.
 - 7 Sri A. Shanker Alva, Minister for Co-operation.
 - 8 Sri N. Hutchamasthy Gowda, Minister for Revenue.
 - 9 Sri Azeez Sait, Minister for Labour.
 - 10 Sri K. H. Patil, Minister for Agriculture and Forests.
 - 11 Sri M. Y. Ghorpade, Minister for Finance.
 - 12 Sri S. M. Krishna, Minister for Industries.
 - 13 Sri D. K. Naikar, Minister for Law and Parliamentary Affairs.
-

LIST OF MINISTERS OF STATE

- 1 Sri N. Chikke Gowda, Minister of State for Animal Husbandry.
 - 2 Sri H. N. Nanje Gowda, Minister of State for Major Irrigation.
 - 3 *Smt. E. E. Vaz*, Minister of State for Food and Civil Supplies.
 - 4 Sri K. T. Rathod, Minister of State for Fisheries.
 - 5 Sri S. B. Nagaral, Minister of State for Sericulture.
 - 6 Sri V. S. Koujalgi, Minister of State for Youth Services.
 - 7 Sri Shivanna Bhimappa, Minister of State for Finance.
 - 8 Sri R. D. Kittoor, Minister of State for Home.
 - 9 Sri Devendrappa Ghalappa, Minister of State for Planning and
Information.
-

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Alphabetical list of Members

(As on 15th February 1973)

Sl. No.	Name of the Member	Name of the Constituency
<i>Sriyuths :</i>		
1	Abdul Khuddus Anwar	Bhadravathi
2	Abdul Subhan, K.	Tumkur
3	Smt. Addy Saldana	Mangalore-1
4	Amir Rahamathulla Khan	Basavangudi
5	Ammannavar J. S.	Sadalga
6	Andanaiah	Kunigal
7	Andaneppa, C.	Hadagalli
8	Anna Rao Veerabhadrappa	Aland
9	Arumugam, C. M.	Kolar Gold Fields (SC)
10	Aswatha Reddy, C. H.	Jagalur
11	Azeez Sait	Narasimharaja
12	Bachi Reddy, S.	Srinivasapur
13	Badarinarayana Iyengar, A. R.	Shimoga
14	Banakar, B. G.	Hirekerur
15	Bangarappa, S.	Sorab
16	Bangera, P. D.	Sullia (SC)
17	Bangi, P. M.	Jamkhandi
18	Bapugouda Rayappa	Shahapur
19	Bapurao Anand Rao	Basavakalyan
20	Bapu Rao Patil	Aurad
21	Basavaiah, N.	Chicknayakanahalli
22	Basavalingappa, B.	Uttarahalli (SC)
23	Basavantha Rao Basangouda	Sindhanoor

<i>Sl. No.</i>	<i>Name of Member</i>	<i>Name of Constituency</i>
--------------------	-----------------------	-----------------------------

Sriyuths :

24	Belliappa, A. M.	... Mercara
25	Bettaswamy Gowda	... Kudur
26	Bhasker Shetty, B.	... Kaup
27	Bhimanna Narasappa	... Manvi
28	Bhyrappaji, B.	... Turuvekere
29	Biligowda, A. D.	... Maddur
30	Boraiah, M. H.	... Mandya
31	Byre Gowda, C.	... Vemgal
32	Channabasappa, H. M.	... Periyapatna
33	Channappa, H. G.	... Magadi
34	Chikkaiah, R.	... Madhugiri
35	Chikke Gowda, N.	... Hosakote
36	Chowda Reddy	... Chinthamani
37	<i>Smt. Damayanthi Bore Gowda</i>	... Srirangapatna
38	Damodar Moolky	... Mudabidri
39	Desai, A. A.	... Athani
40	Desai, K. B.	... Kushtagi
41	Desai, R. S.	... Badami
42	Devegowda, H. D.	... Holenarasipura
43	Devendrappa Ghalappa	... Chincholi
44	Devaraj Urs, D.	... Hunsur
45	Dharmasingh Narayansingh	... Jewargi
46	Digambar Rao Balwant Rao	... Afzalpur
47	Doddathimmaiah	... Gulur
48	Doreswamy Naidu, K. M.	... Bethamangala
49	Fareed, U. T.	... Mangalore-II
50	Gangal, K. M.	... Bilgi
51	Gatti Chandrashekar	... Gubbi
52	Ghadi Virupaksha Mallappa	... Haliyal
53	Ghorpade, M. Y.	... Sandur
54	Gopinath Rangaswami Sandra	... Hubli Rural
55	Guddakayu, C. T.	... Gokak (ST)

Sl. No.	Name of Member	Name of Constituency
---------	----------------	----------------------

Sriyuths :

56	Gundu Rao, R.	Somwarpet
57	Gurusiddappa, N. S.	Biligere
58	Halage Gowda, D.	Pandavapura
59	Halappa, N. G.	Channagiri
60	Hameed Shah, S.	Shivajinagar
61	Hanji Shivanna	Tarikere
62	Hanume Gowda, K. H.	Hassan
63	Hegre P. P.	Chikkodi (SC)
64	Honnappa, K. R.	Kadur
65	Hutchamasthy Gowda, N.	Huliyurdurga
66	Inamdar, B. D.	Kittur
67	Jayaram, M. R.	Devanahalli
68	Jayaprakash Narayan, M. H.	Sirsi (SC)
69	Jayaprakash Shetty Kolkebail	Brahmavar
70	Jogannavar Yellappa Venkappa	Nargund (SC)
71	Kabade, J. L.	Ballolli (SC)
72	Kadam, B. P.	Karwar
73	Kadam, R. V.	Nipani
74	Kadasiddappa, H. B.	Honnali
75	Kagodu Thimmappa	Sagar
76	Kakkilaya, B. V.	Bantwal
77	Kariyappa, S.	Kanakapura
78	Kenche Gowda, H. B.	Krishnarajanagar
79	Kittur, R. D.	Kagwad (SC)
80	Kodgi, A. G.	Baindur
81	Koliwad, K. B.	Ranibennur
82	Konandur Lingappa	Thirthahalli
83	Koujalagi, V. S.	Arbhavi
84	Krishnan, M. S.	Malleswaram
85	Krishnappa H. T.	Nagamangala
86	Krishnappa, T. V.	Channapatna

Sl. No.	Name of Member	Name of Constituency
------------	----------------	----------------------

Sriyuths :

87	Krishna Rao, V.	... Gowribidnur
88	Kulkarni, M. K.	... Navalgund
89	Kuradagi, K. H.	... Mundargi
90	Lakshmana, H. B.	... Bharamasagara (SC)
91	Lingappa, S. M.	... Krishnarajpet
92	Linga Reddy, H.	... Kurugodu
93	Madegowda G.	... Kirugavalu
94	Made Gowda, K.	... Bannur
95	Mahendra Kumar Kallappa	... Hulsoor (SC)
96	Mallappa, M.	... Birur
97	Mallikarjun Kharage	... Gurmitkal (SC)
98	Mallikarjunaswamy, M.	... Malavalli (SC)
99	Manik Rao, R. Phulekar	... Bidar
100	Manjunath, T. M.	... Tiptur
101	<i>Smt. Manorama Madhvaraj</i>	... Udupi
102	Mare Gowda, H.	... Nelamangala
103	Masiyappa, V.	... Challakere
104	Mohamad Saifuddin, C. R.	... Chitradurga
105	Mohammed Ali Mehtab Ali	... Gulbarga
106	Muddaramaiah	... Koratagere
107	Muniswamy, A. V.	... Malur
108	Muniyappa, P.	... Mulbagal (SC)
109	Murnal, B. T.	... Bagalkot
110	Nadaf K. M.	... Shiggaon
111	Nadagouda, K. P.	... Mudhol
112	<i>Smt. Nagamma, C. Keshavamurthy</i>	... Davanagere
113	Naganna, K. M.	... Chickpet
114	Nagappa, V.	... Bellary
115	Nagaral, S. P.	... Hungund

Sl. No.	Name of Member	Name of Constituency
<i>Sriyuths :</i>		
116	<i>Smt. Nagarathnamma, K. S.</i>	Gundlupet
117	Naiker, D. K.	Dharwar
118	Naik, S. V.	Kumta
119	Nanjayyanamath, G. P.	Guledgud
120	Nanje Gowda, H. N.	Arakalagud
121	Nanjegowda, M.	Gandasi
122	Narayana Das, D.	Harapanahalli (SC)
123	Nazeer Ahmed Siddiqui	Raichur
124	Nooli, V. B.	Hukeri
125	Padaki, S. B.	Parasgad
126	Parameswarappa, B.	Holalkere
127	Patel Papa Naik	Molakalmuru
128	Patil, A. V.	Ron
129	Patil, B. S.	Bagewadi
130	Patil C. N.	Lingsugur
131	Patil, G. N.	Tikota
132	Patil, G. C.	Kalghatgi
133	Patil, K. B.	Sankeshwar
134	Patil, K. F.	Byadgi
135	Patil, K. D.	Huvina Hipparagi
136	Patil, K. H.	Gadag
137	Patil, V. N.	Humnabad
138	Patil, P. B.	Bailhongal
139	Patil, R. S.	Ramdurg
140	Patil, S. A.	Bagewadi
141	Patil, S. S.	Kamalapur
142	Patil, S. Y.	Sindgi
143	Patil, V. L.	Raibag
144	Pawashe, P. A.	Uchagaon
145	Peerana, R.	Heggadadevanakote (SC)
146	Poosalingam, D.	Bharathinagar

Sl. No.	Name of Member	Name of Constituency
------------	----------------	----------------------

Sriyuths :

147	Prabhakar, K.	... Varthur (SC)
148	Prabhaker Telker	... Kalgi
149	Prabhu Raj Lingangouda	... Yelburga
150	Puttadasa, H.	... Sathanur (SC)
151	Puttakamaiah, B.	... Sira
152	Puttaranganath, S. H.	... Belur (SC)
153	Puttaswamaiah, B.	... Ramanagaram
154	Puttaswamy, G.	... Mudigere (SC)
155	Puttaswamy, K.	... Chamundewari
156	Puttaswamy, S.	... Chamarajanagar
157	Rache Gowda, R.	... Hanur
158	<i>Smt. Radha Kom Mahabaleshwar Bhatt</i>	... Ankola
159	Raja Pid Naik	... Shorapur
160	Rajashekara Murthy, G.	... T. Narasipur
161	Ramaiah, B. E.	... Siruguppa
162	Ramaswamy, M. B.	... Anekal (SC)
163	Rame Gowda, G.	... Doddaballapur
164	Rangangoudara Venkangouda Rangangowda	... Kundgol
165	Ranganath, K. H.	... Hiriyur (SC)
166	Rathod, K. T.	... Bijapur
167	<i>Smt. Renukarajendran</i>	... Bagepalli (SC)
168	Rudrappa, K. M.	... Sakalespur
169	Rudrappa, M. V.	... Hosadurga
170	Sajjan, M. M.	... Muddebihal
171	Sanadi, I. G.	... Hubli
172	Sarwesh, J. P.	... Serum
173	Satyanarayana Singh, B.	... Hospet
174	Sayanak, B. B.	... Belgaum
175	Shamanna, T. R.	... Fort

Sl. No.	Name of Member	Name of Constituency
---------	----------------	----------------------

Sriyuths :

176	Shankara Alva, A.	... Puttur
177	Sharanappa	... Deodurg
178	Sheeranally Chandrashekhar, S. M.	... Hosanagar
179	<i>Smt. Sheila Irani</i>	... Nominated
180	Shettar, P. C.	... Hangal
181	Shivanna Bheemappa	... Kalmala (SC)
182	Shiviah, K. B.	... Nanjangud
183	Siddamadaiah, M.	... Kollegal (SC)
184	Siddappa, H. S.	... Arsikere
185	Siddaveerappa, H.	... Harihar
186	Siddaiah, K.	... Santhamarahall
187	Sirdesai, N. B.	... Khanapur
188	Srikantaiah, H. C.	... Sravanabelagola
189	Srinivasulu Nayadu, K. R.	... Shanthinagar
190	Sriramulu, K.	... Gandhinagar
191	Sriramulu, H. R.	... Gangavathi
192	Subbaiah, G. K.	... Virajpet (ST)
193	Subbayya Shetty, B.	... Surathkal
194	Subhash Asture	... Bhalki
195	Subramanya Gowda, K.	... Belthangady
196	<i>Smt. Sumathi B. Madiman</i>	... Dharwar Rural
197	Surpur, M. K.	... Indi
198	Suryanarayana, D.	... Krishnaraja
199	Suryanarayana Gowda, A. M.	... Yelahanka
200	Taregowda, T.	... Kallambella
201	Taware, F. S.	... Haveri
202	Thimmarayappa, K. R.	... Pavagada (SC)
203	Vatal Nagaraj	... Chamarajpet
204	<i>Smt. Vaz, E. E.</i>	... Chickmagalur

Sl. No.	Name of Member	Name of Constituency
<i>Sriyuths :</i>		
205	Veerabhadrappa, B. S.	... Kudligi
206	Veerappa Gowda, K. N.	... Sringeri
207	Veerappa Moily, M.	... Karkala
208	Venkatappa, J.	... Sidlaghatta
209	Venkataramaiah, D.	... Kolar
210	Venkatarayappa, C. V.	... Chickballapur
211	<i>Smt. Vijaya Desai</i>	... Chitapur
212	Virupakshappa Shivappa, M.	... Koppal
213	Vishwanath Reddy	... Yadgir
214	Wai, V. V.	... Shirahatti
215	<i>Smt. Winnifred F. Fernandes</i>	... Coondapur
216	Yashya, S. M.	... Bhatkal
217	Yenkatappa, K.	... Shikaripur

CONTENTS

TO THE

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

Volume X—(Nos. 1 to 8)

(From 16th February to 24th February 1973)

Friday, the 16th February 1973

	PAGES
1 Obituary reference to the Demise of Sriyuths C. Rajagopalachari, Ayyan Gowda, Lingana Gowda, M. S. Patil and B. L. Byanna ...	1—2
2 Starred Questions and Answers ...	2—34
3 Statement of the Chief Minister : <i>re</i> : Restrictions on Interdistrict movement of paddy (Replies to Question No. 131) ...	34—35
4 Speaker's Report : (i) <i>re</i> : The Governor's Address ...	35
(ii) <i>re</i> : Copy of the Governor's Address to the Houses of the Mysore Legislature ...	35—57
5 Arrest and Release of Members—(Announced) ...	58
6 Panel of Chairmen ...	58
7 (i) Secretary's Report ...	58
(ii) Statement of Bills assented by the Governor or the President ...	59

8 Papers laid on the Table :

(1) Notifications, Orders and Rules issued under Several Acts in force in the State.	}	59—67
(2) Audited Balance Sheet of Mysore Implements Factory, Hassan for 1970-71.		
(3) Audit Report of the M. S. K. and V. I. Board for 1965-66.		

9 Report of the J. S. C. on the Mysore (Bombay and Hyderabad Areas) Religious and Charitable Inams Abolition Bill, 1972—(Presented) ...	67
---	----

10 Motion of Thanks to the Governor's Address—(Debate not concluded) ...	68—110
---	--------

11 Annexure :

Report of the J. S. C. on the Mysore (Bombay and Hyderabad Areas) Religious and Charitable Inams Abolition Bill, 1972 ...	111—161
---	---------

Saturday, the 17th February 1973

1 (i) Starred Questions and Answers ...	163—183
(ii) Questions for Answers on the Day—(but not taken up) ...	183—187

2 Sixth Report of the Committee on Private Members' Bills and Resolutions—(Adopted) ...	187
--	-----

3 Leave of Absence to Sri Prabhakar Telkar and Sri V. B. Nooli—(Granted) ...	187—188
---	---------

4 Water Facilities in the Lounges ...	188
---------------------------------------	-----

5 Remarks of the Chairman of the Backward Class Commission ...	188—190
---	---------

6 Non-Official Resolutions :

(i) <i>re</i> : Recommending the Central Government for amending the Election Rules—(Withdrawn)...	190—192
(ii) <i>re</i> : Full assistance to the S.C. & S.T. College Students in the State—(With drawn) ...	193—21

- (iii) *re* : Recommending the Government of India to lay the Railway line between Sakaleshpur with Birur (Withdrawn) ... 210—215
- (iv) *re* : Steps to arrest the spiralling prices of Essential Commodities—(Debate not Concluded) ... 215—216

Monday, the 19th February 1973

- 1 (i) Starred Questions and Answers ... 217—240
- (ii) Questions for Answers on the day—(but not taken up) ... 241—242
- 2 Calling Attention to a Matter of Urgent Public Importance
re : Acute problems faced by handloom weavers in Bidar, Bijapur, Gulbarga, Dharwar and Belgaum ... 242—246
- 3 Movement of unemployed labourers from Gulbarga to Bangalore ... 246—259
- 4 Reported Speech of the Minister for Municipal Administration at Mysore University ... 259—269
- 5 Motion of Thanks to the Governor's Address—(Debate not Concluded) ... 269—280
- 6 Statement of the Minister of Public Works
re : Accommodating people who had come from scarcity areas at Kalinadi Project ... 280—292

Tuesday, the 20th February 1973

- 1 Starred Questions and Answers ... 293—314
- 2 Calling Attention to a Matter of Urgent Public Importance
re : Hardships to the one year P.U.C. Passed Students for Admission to the Degree Course 314—316

Pages

3 Papers laid on the Table :

(i) Notification issued under the Mysore Stamps Act,
1957 ... 316

(ii) Annual Report of the MISL Bhadravethi for the year
1971-72 ... 316

4 Notice under Rule 312 *re*—Maharashtra-Mysore Border ... 316

5 Motion of Thanks to the Governor's Address—(Debate not
concluded) ... 316—321

6 Statement of the Minister for Public Works and Electricity :

re : Providing Employment to people from drought
areas ... 321—359

Wednesday, the 21st February 1973

1 (i) Starred Questions and Answers ... 361—389

(ii) Questions for Answers on the day—(but not taken
up) ... 389—390

2 Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance :

(i) *re* : Violation of Guest Control Order and
Electricity Restriction by the Minister for
Public Works and Electricity and Demonstration by the Youth Congress. ... 391—395

(ii) *re* : Fixing of advertisement by the MSRTC ... 395—396

3 (i) Expiry of the Local Candidates ... 396

(ii) Ill-treatment to the Public by a Minister ... 396

(iii) Notice *re* : the Statement of the Finance Minister ... 397

(iv) Furnishing accounts Etc., of the Mysore Dasara
Exhibition as promised by the Labour Minister ... 397

4 Motion of thanks to the Governor's Address (Debate not
concluded) ... 397—433

Thursday, the 22nd February 1973

1	(i) Starred Questions and Answers	... 435—451
	(ii) Questions for Answers on the day—(but not taken up)	451—454
2	Public Wakfs (Extension of Limitation) Mysore Amendment Bill, 1973—Introduced	... 455
3	Cancellation orders of Government; to the selected list of candidates for post of Junior Engineers	... 455
4	Death of a person in Police Custody at Gulburga	... 455—470
5	Motion of thanks to the Governor's Address (Debate not continued)	... 470—507
6	Annexure :	
	Public Wakfs (Extension of Limitation) Mysore Amendment Bill, 1973	... 508—509

Friday, the 23rd February 1973

1	(i) Starred Questions and Answers	... 511—534
	(ii) Questions for Answers on the day—(but not taken up)	... 534—535
2	(i) Disturbances at Sandur on 28-1-1973	... 535
	(ii) Selection of Typists in the PWD and Retrenchment of local candidates	... 535—536
	(iii) Purchase of land by the MSRTC at Raichur	... 536
3	Seventh Report of the Committee on Private Members' Bills and Resolutions—(Adopted)	... 536
4	Statement of the Chief Minister	
	re: the local candidates—Absorption of	... 537
5	Motion of thanks to the Governor's Address—(Adopted)	537—586
6	Calling Attention to a Matter of Urgent Public Importance :	
	re: Heavy silt from Chinttrapali tank in Hagari-bommanahalli project left Bank Canal	... 586—587

Saturday, the 24th February 1973

1	(i) Starred Questions and Answers	... 589—606
	(ii) Questions for Answers on the day (but not taken up)	... 606—610
2	Calling Attention to a Matter of Urgent Public Importance :	
	<i>re</i> : Nonfixation of pay of Principals and lecturers of Junior Colleges	... 610—611
3	Statement of the Minister for Public Works and Electricity <i>re</i> : Rejection of P.S.C. Selected list of Junior Engineers by the Government	... 611—616
4	Non-Official Resolutions :	
	(i) <i>re</i> : Steps to arrest the Spiralling Prices of essential commodities :	... 616—622
	(ii) <i>re</i> : Vigilance over the Anti-Social Elements in food articles and to arrest rise of prices of such commodities—(Debate not concluded)	... 622—644

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, 16th February 1973/Magha 27, 1894 (Saka Era)

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha,
at One of the Clock.

MADAM SPEAKER [SMT. K. S. NAGARATHNAMMA] in the Chair.

Obituary Reference to the Demise of

- Shriyuths : (1) *C. Rajagopalachari*
(2) *Ayyangowda Lingana Gowda*
(3) *M. S. Patil and*
(4) *B. L. Bayanna.*

MADAM SPEAKER.—I regret to make a reference to, the sad demise of Sri C. Rajagopalachari on 26th December, 1972. Sri Rajagopalachari was one of the oldest statesman of our country. He held several positions with distinction. He was Premier of Madras during 1937-39; He was a member of the interim Government of India during 1946-47, was Governor of West Bengal and later Governor-General of India. He was for some time Minister in the Government of India and was again installed as the Chief Minister of Madras. Sri Rajagopalachari's name will live in history as a great patriot, scholar and thinker and will be remembered as one of the great men of our time. Sri Rajagopalachari was a great parliamentarian endowed with a high sense of wit and humour. He was the author of a number books, the most popular, among them being the Mahabharata and Ramayana written in very simple and lucid style. Prohibition and uplift of the Harijans were dear to his heart. Sri C. Rajagopalachari's death has taken away from us one of the very few old guards of our country.

I also wish to make a reference to the demise of Shriyuths Ayyan Gowda Lingana Gowda (24th August 1972) and M. S. Patil, the former members of this House and Sri B. L. Bayanna (28th January, 1973) a former member of the Representative Assembly.

(MADAM SPEAKER)

I am sure the House will join me in expressing our sense of sorrow on the passing away of Sriyuths C. Rajagopalachari, Ayyangowda, M. S. Patil and B. L. Bayanna.

I request the members to stand in silence for a minute as a mark of respect to the deceased.

(Members stood in silence for a minute)

STARRED QUESTIONS

(to which oral Answers were given)

Unauthorised Cultivation of Tank Beds in Gubbi Taluk

56. Sri GATTI CHANDRASEKAR (Gubbi).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state.—

(a) whether it has come to the notice of the Government that the tank beds in Gubbi Taluk are un-authorised cultivations ;

(b) whether it has come to the notice of the Government that the tanks are beings silted up on account of this ;

(c) the action the Government propose to take against such unauthorised cultivators ?

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue).—

(a) It has come to the notice of the Deputy Commissioner, Tumkur District.

(b) It has come to the notice of the Deputy Commissioner, Tumkur District.

(c) Action is being taken to levy fine from unauthorised cultivators and also to evict them from the said tank beds.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ.—ಕೆರೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 51 ಜನ ಈ ರೀತಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೆರೆ ಅಂಗಳಗಳನ್ನು ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತೋಟ ಮಾಡಿರಲಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜೈರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿ, ಈ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಅವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ.—ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿವರವಾದ ಮಾಹಿತಿ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ, ಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಅಕ್ರಮ ನ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು

† Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

ರೂಲ್ಸ್ ಇವೆ. ಆ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂಥದೇನಾದರೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದರೆ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ.—ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಭೂ ಹೀನರು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ 8-10 ವರ್ಷ ದಿಂದ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ತೆರಿಗೆನೀತೋಟ, ಅಡಕ ತೋಟ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ನಷ್ಟ ಅದರಿದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಕರೆ ಅಂಗಳಕ್ಕೂ ಅದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಕರೆ ತುಂಬದ ಮೇಲೆ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಒರತಕ್ಕೆ ಕೆರೆ ಅಂಗಳ ಹತ್ತಾರು ಎಕರೆ ಇದೆ. ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಕೆರೆ ಅಂಗಳ ಎಂದು ಒಂದು ಸಾರಿ ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೋ ಅದರೂ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಅನೇಕ ಶಾಸಕರು ಕೆರೆ ಅಂಗಳವನ್ನು ಒತ್ತುವರೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಅಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಶಾಸಕ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕವರಾಗಲಿ, ಹಿಂದೆ ಇದ್ದವರಾಗಲಿ, ಆದರೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಾರಾಮ್ಯ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆದೇ ಇಲ್ಲ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಏರೋಧವಾಗಿ ಭೂಮಿ ಯನ್ನು ಅಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕವರ ಮೇಲೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗುವಂತೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Appointment of Receptionists in Taluk Offices

57. Sri GATTI CHANDRASEKHAR (Gubbi).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state:—

whether it is under the consideration of the Government to appoint receptionist in Taluk Offices also as is done in many offices and factories, so as to assist the innocent Ryots in getting their work done?

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue).—

No.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೈತ ಬಂದರೆ ಅವನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೋಗಬೇಕು, ಎಲ್ಲ ಅವನು ಕೆಲಸವಾಗಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಹಸೀಲ್ದಾರರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಡೆವಾಲ ತಹಸೀಲ್ದಾರರ ಮರ್ಜಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ದಿವಸ ಗಟ್ಟಿ ಕಾಯಬೇಕು ಅಥವಾ ಸ್ವಲ್ಪೀಯ ಪುಡಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ದುಡ್ಡುಕಾನು ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಒರಬೇಕಾದರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತಕಾರರರುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಅವರ ಕೆಲಸವೇನು ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ಬಹಳ ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಬರುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಸ್ವಾಗತಕಾರನನ್ನು ಹಾಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸಿಜವಾಗಿ ನಾವು ಗುಬ್ಬಿ ಹಠಾಪೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧವಾದ ಏರ್ಪಾಡು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಜನ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಏನೂ ತಿಳಿಯದೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದರೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಶಿರಸ್ತೇದಾರರು ವಗೈರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

Schools in Muddebihal Taluk

69. Sri M. M. SAJJAN (Muddebihal).—

Will the Minister for Education be pleased state:—

(a) the villages having no schools and no school buildings in Muddebihal taluk;

(b) the reason why the Government has not provided both schools and school buildings in such villages;

(c) whether these villages are in a position to raise popular contribution to construct the school buildings?

Sri A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education).—

(a) Every village has a school. However, there are 42 villages having no Government school buildings.

(b) Schools have been provided as already indicated above.

Taluk Development Board has proposed to take up construction of school buildings in 20 villages during 1972-73 and in the remaining 22 villages during 1973-74 and 1974-75.

(c) So far the villages have not come forward with public contribution.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್.—ಯಾವ ಯಾವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳಿಲ್ಲ? ಇವುಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದೇ?

† ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲೂ ಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಶಾಲೆಗಳಿಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಗ್ರಾಮಗಳು ಯಾವುವೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್.—ಯಾವ ಯಾವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—42 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವ ಊರುಗಳ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಇದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳು ಅವರ ವಂತಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಕಾರ ಅವರ ಪಾಲಿನ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮ ಇದೆ. ಇದರಂತೆ ಎಲ್ಲ ಊರುಗಳಲ್ಲೂ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲೂ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. 42 ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ 20 ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವ 22 ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್.—ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸದೇ ಇರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಕೂಡ ಅಭಾವದಿಂದ ಇವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

Transfer of Primary School Teachers

70. Sri V. M. GHADI (Haliyal).—

Will the Minister for Education be pleased to state:—

(a) whether it is a fact that during May and June 1972, the Deputy Director of Education, Karwar, has transferred more than 300 Primary teachers outside their native taluks;

(b) if so, the number of lady teachers who have been transferred and separated from their husband teachers;

(c) the number of transfers cancelled and modified by him and why;

(d) how many premature transfers have been made during these two months and reasons for the same;

(e) the steps they propose to take to remedy the inconvenience caused to couples ?

Sri A. R. RADARINARAYANA (Minister for Education).—

(a) Only 293 teachers were transferred.

(b) 50.

(c) 27. This has been done to mitigate the hardship and with a view to keeping husband and wife together.

(d) None.

(e) Does not arise in view of reply to clause (c) above.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ಘಾಡಿ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ 293 ಮಂದಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರ್ಗ ಮಾಡಲಾಯಿತು ?

† ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಒಂದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅದೇ ಊರಿನವರನ್ನು ಆರೋ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿಕೊಡದು. ಎನ್ನುವ ಸರಕಾರದ ನೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಒಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ಘಾಡಿ.—ಶಿಕ್ಷಕರು ಅದೇ ಊರುಗಳವರು ಅಲ್ಲದವರನ್ನೂ ಕೂಡ ನುಮ್ಮಾನ ಎರ್ಗ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಕಾರದ ಗವಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಇಂತಹದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬಂದರೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಸರಿಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ವೇಲನ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ದಂಪತಿಗಳಾಗಿರುವವರನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ನೀತಿಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಅನುಸರಿಸಲು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಮಾಡುವುದೇ? ಇಂತಹವರ ಕೋರಿಕೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದ ನಿಯಮವೂ ಇದೆ. ಇದರಂತೆ 20 ದಂಪತಿಗಳು ಇದ್ದರೂ, ಇವರಲ್ಲಿ 7 ದಂಪತಿಗಳ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿ ಅವರು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಮೂರು ಪ್ರಿಮೇಚೂರು ವರ್ಗವಾಗುವುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಇಲ್ಲಿವೇ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಇರುವವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡದೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಇದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಿಮೇಚೂರ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾರ ಮೇಲಾದರೂ ರೂರುಗಳು ಬಂದರೆ ಅಂತಹ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿದ್ದರೆ ಅಗ ಅವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಒಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಇಂತಹ ಶಿಕ್ಷಕರೊಳಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ, ಇಂತಹ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಸರಕಾರದ ನೀತಿ ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದೇನಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ಇರುವವರನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇದ್ದವರನ್ನು ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ಘಾಡಿ.—27 ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುವಂತೆ ವರ್ಗಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ದಂಪತಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುವಂತೆ ಏಕೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಇವರಲ್ಲಿ ಏಕೆಂದರೆ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸರಕಾರ ಏಕೆ ಇದರ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದಂಪತಿಗಳು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ವರ್ಗ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತಹ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅಗ ಅದನ್ನೂ ಸರಿಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Percentage of Scheduled Castes and Scheduled Tribes Officials in Government Service

75. Sri H. B. LAKSHMANA (Bharmasagara).

Will the Chief Minister be pleased to state:—

the percentage of Officials in Government service belonging to Scheduled Castes and Scheduled Tribes at present, in accordance with the Government Order which stipulates that they should be given 18 per cent of representation in Government Service?

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—

The percentage of Officials in Government Services belonging to these classes as per the statistics as on 1st January 1971 is as follows:-

Class	S. C.	S. T.
I	3.54 per cent	0.6 per cent
II	3.6 per cent	0.49 per cent
III	6.88 per cent	0.78 per cent
IV	17.11 per cent	2.15 per cent

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ.— ಶೇಕಡಾ 18 ರಂತೆ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೂ ಅದರಂತೆ ಇಲ್ಲಯವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಬಹು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇಷ್ಟು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸುತ್ತೀರಿ ?

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಎಷ್ಟು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಬಂದಾಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ನಿಗದಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತೋ ಅದರಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದರೂ ಇಷ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜಾಗೃತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊಸವಾಗಿ ರೆಕ್ಯೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಕಾನೂನು ರೀತಿಯಾಗಿ ಎಸ್. ಸಿ. ಹಾಗೂ ಎಸ್. ಟಿ. ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡಾ ವಾರು ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಅಳವಡವರಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ.— ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ನಿಮ್ನವರ್ಗಗಳವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶೇಕಡಾವಾರು ಇಷ್ಟು ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಇವನ್ನು ಮಾಡಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡದೇ ಇರಲು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರಣಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ತೊಡಕುಗಳಿದ್ದವು ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಈ ವರ್ಗದ ಜನಗಳು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅಡಚಣೆಗಳಿಲ್ಲ ಈಚೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಈ ವರ್ಗದ ಜನರು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗುವರೆಯ ಭರವಸೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಇವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶೇಕಡಾವಾರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಇಂತಹ ಕಷ್ಟಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬಹುದು, ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ನಿಗದಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಅಡಚಣೆಗಳು ಬರಲಾರವು. ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ ವಾರು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಇಂದು ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸರ್ವೆ ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri DODDATHIMMAIAH.—Having realised that the quota of reservations provided for the Scheduled Caste is insufficient the Jatti Government appointed a Committee under the Chairmanship of Mr. Veerappa and that committee submitted a report to the Government which is still kept in the cold storage. The Scheduled Caste Members represented to Government several times to implement the said report. Will the Government continue to keep it in the cold storage or

(SRI DODDATHIMMAIAH)

will they implement the said report; if the Government has no intention to implement it what are the difficulties faced by Government in implementing the said report?

Sri D. DEVARAJ URS.—I am glad the hon. member has brought to my notice the existence of the report submitted by Veerappa Committee which according to him contains lot of valuable suggestions to ameliorate the difficulties of Scheduled Castes and Scheduled Tribes. Now that he has brought it to my notice I will ask the Cabinet sub-committee to go into the question and if there are any practical suggestions made by the Committee we will do best to implement them.

Sri M. S. KRISHNAN.—I want to put a question.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—This question is not only in the interest of the community but also in the interest of the State. I don't bother who asks it. I know Mr. Krishnan is a brahmin and he practices as a Brahmin.

Sri M. S. KRISHNAN.—I take strong exception. He has no business to talk all these nonsense here.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I want to know, what does he mean by saying that you only should ask?

(Several Members rose to speak)

Sri M. S. KRISHNAN.—It is as a dam insinuation made against me by the hon. member. I we are have no disrespect for the Scheduled Castes in any manner. In fact I am more interested in the welfare of Scheduled Caste as anybody else. Why should he bring in communities here?

MADAM SPEAKER.—Communities should not be brought inside this House.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—We have come here elected on the reservation of seats and we are here to protect the cause of the Scheduled Caste people. That right nobody can take away from us.

* * *

MADAM SPEAKER.—Nothing to be recorded.

* * *

Sri K. PRABHAKAR.—Will the Government be pleased to state when the Cabinet sub-committee was appointed; how many times it met and what are the proposals it made to the Government to remedy the difficulties of the Scheduled Caste people?

Sri D. DEVARAJ URS.—If the hon. member puts a separate question I will answer it.

1-30 P.M.

Committees Constituted by Government

76. Sri H. B. LAKSHMANA (Bharmasagara).—

Will the Chief Minister be pleased to state:—

(a) whether it is the intention of the Government to appoint Members of the ruling Congress alone on Committees constituted by the Government ;

(b) if not, the reasons for not appointing Independent members of this House to any one of such Committees ?

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—

(a) and (b) No. In certain Committees members belonging to other parties have been nominated.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ.—ಸ್ವಾಮಿ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರ ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನ ಪಕ್ಷೇತರ ಜನಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸಮಂಜಸ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ? ಕೆಲವು ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀವೆ. ಈಗ ಅದರ ವಿವರವನ್ನು ಒದುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 20-25 ಜನಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ.

Sri H. S. SIDDAPPA.—Is it for Legislature Committees or for other Committees ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. I might also clarify that Government has absolutely no intention of shutting out Opposition members; we will provide them as and when Committees are constituted.

Janatha Bazars.

108 Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—

Will the Minister for Co-operation be pleased to state :—

- (a) the number of Janatha Bazars in the State ;
- (b) the number of them running under loss ;
- (c) the loss suffered by each Janatha Bazar ;
- (d) the Number of them running under profit ;
- (e) the profit earned by each Janatha Bazar ;
- (f) the Establishment charges of each Janatha Bazar ?

Sri A. SHANKARA ALVA (Minister for Co-operation).—

- (a) 20 as on 30th June 1972.
- (b) 8 during the year 1970-71.
- (c) *Vide* Statement (A) appended.
- (d) 10 (ten).
- (e) *Vide* Statement (B) appended.
- (f) *Vide* Statement (C) appended.

STATEMENT—A

Statement showing the number of Janatha Bazaars running under loss during the year 1970-71.

Sl. No.	Name of the Janatha Bazaar	Loss incurred
		Rs.
1	Sahakari Sarvavastu Bhandar, Bangalore (run by the Rajajinagar Co-operative Society Ltd., Bangalore-10)	1,39,623
2	Janatha Bazaar, Belgaum	1,17,083
3	do Hubli	90,278
4	do Dharwar	70,509
5	do Shimoga-Bhadravathi	1,27,156
6	do Mangalore	97,795
7	do Bidar	25,877
8	do Karwar	2,874

STATEMENT—B

Statement showing the number of Janatha Bazaars earned profit during the year 1970-71.

Sl. No.	Name of the Janatha Bazaar	Profit earned
		Rs.
1	Janatha Bazaar, Bangalore (run by the Mysore State Federation of Consumers' Co-operative Wholesale Stores Ltd., Bangalore) ...	2,39,252
2	Kalpatharu Super Bazaar, Bangalore (run by the Simpson and Group Cos. Employees' Co-operative Wholesale Stores Ltd., Bangalore).	51,604
3	Janatha Bazaar, Davangere ...	17,970
4	do Mysore ...	34,274
5	do Gadag ...	2,616
6	do Bijapur ...	73
7	do Bagalkot ...	14,800
8	do Chitradurga ...	4,585
9	do Raichur ..	12,471
10	do Gulbarga ...	10,805

(SRI A. SHANKARA ALVA)

STATEMENT—C

Statement showing the establishment charges of each Janatha Bazaar for the year 1970-71.

Sl. No.	Name of Janatha Bazaar	Est. Charge
		Rs.
1	Janatha Bazaar, Bangalore (run by the Mysore State Federation of C.C.W.S., Bangalore) ...	5,18,904
2	Kalpatharu Super Bazaar (run by the Simpson and Group Co. Employees' C.C.W.S., Bangalore)	2,85,701
3	Sahakari Sarvavastu Bhandar (run by the Rajajinagar C.S. Ltd., Bangalore) ...	88,139
4	Janatha Bazaar, Davangere ..	57,028
5	do Mysore ...	1,67,024
6	do Gadag ...	50,350
7	do Bijapur ...	52,134
8	do Bagalkot ...	26,577
9	do Belgaum ...	55,258
10	do Hubli ...	64,910
11	do Dharwar ...	59,087
12	do Chitradurga ...	26,010
13	do Bhadravathi—Shimoga ...	71,803
14	do Mangalore ...	7,10,792
15	do Karwar ...	21,019
16	do Raichur ...	53,694
17	do Bidar ...	20,712
18	do Gulbarga ...	45,819

Sri B. B. SAYANAK.—As per the reply, 10 Janatha Bazaars are running in profit and 8 are running under loss. What is the position about the remaining 2 Janatha Bazaars and their names?

† Sri A. SHANKARA ALVA.—The two are, one at Sirsi and another at Hassan opened on 1-2-72 and 1-9-71 respectively, and the figures are not available.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು 20 ಜನತಾ ಬಜಾರುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಜನತಾ ಬಜಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಸುಲಭ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳು ದೊರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ. ಆದರೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬೆಲೆಗೂ ಜನತಾಬಜಾರ್ ಬೆಲೆಗೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಸೂಪರ್‌ವಿಜನ್ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ? ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೂಪರ್‌ವಿಜನ್ ಕೊಟ್ಟು ಜನತಾ ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಬಡವರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯರುಗಳು ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ ಶಂಕರಅಚ್ಯು.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri T. R. SHAMANNA.—When 10 Janatha Bazaars are making profit, how is it that the other 8 are running under loss?

Sri A. SHANKARA-ALVA.—An enquiry is being made and action will be taken immediately after the report is submitted to Government.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ರಾಜಾಜಿನಗರ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 1,39,628 ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ?

Sri A. SHANKARA ALVA.—At the Rajajinagar Co-operative Society, the expenditure exceeded the estimated amount on account of blocking of capital, overdues, payment of interest charges at 12½ per cent, low margin of profit in wholesale business and heavy investment on stocks.

Sri B. B. SAYANAK.—When was the Administrator appointed for the Belgaum Janatha Bazaar and what are the reasons for the loss?

Sri A. SHANKARA ALVA.—The exact date of appointing the Administrator is not available with me at present. We are trying to improve the Janatha Bazaar. The same reasons for loss which I have already stated for Rajajinagar Society apply in this case also.

Nationalisation of wholesale trade in Paddy Jowar and Ragi

131. Sri MALLIKARJUN KHARGE (Gurumitkal).—

Will the Minister of State for Food and Civil Supplies be pleased to state:—

(a) whether there is any proposal before Government to nationalise the wholesale trade in paddy, jowar and ragi in the State;

(b) if so, the manner in which it is proposed to be done?

Smt. E. E. VAZ (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

(a) No. The State Government decided to take over the whole-sale trade only in paddy and not in jowar and ragi. But, this decision was deferred as the purchase prices of paddy proposed by the State Government were not approved by Government of India.

(b) Does not arise in view of the reply furnished above.

Sri MALLIKARJUN KHARGE.—Jowar and Ragi are the main crops in Mysore State. What are the reasons for not taking these under wholesale trade?

Smt. E. E. VAZ.—The Central Government has decided that we should take up the most common items, i.e., wheat and paddy on the wholesale trade, and when found necessary, they may decide to take other items also. When there is need to take Jowar and Ragi under wholesale trade, these might also be included.

ಶ್ರೀ ಬಾಪುಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ 1973-74ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬತ್ತದ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಅದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ? ಮತ್ತು ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಜ್.—ಅದಕ್ಕೆ ನೋಟಿಸ್ ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅಕ್ಕಿಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ವಿವಾದ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಈ ವಿವಾದ ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಯಾವಾಗ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅಕ್ಕಿಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಬತ್ತದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅಹಾರದ ಧಾನ್ಯಗಳ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ವಿವಾದ ಇದೆ. ಅದು ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ? ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಬತ್ತದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಫುಡ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಮತ್ತೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತರಹ ಕಾನೂನು ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತರಹ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬತ್ತ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಏಕರೀತಿಯ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಏಕತರದ್ದೇ ಇರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ತಮಕೂರು, ಕೋಲಾರ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ಯನ್ನು ಬೇಕಾದ ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು. ಅದರ ಹಾಸನ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಕಡೆಗಳಿಂದ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಿಬಂಧನೆ ಇದೆ. ಇದು ಏಕೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲು ನಿಬಂಧನೆ ಇದೆ. ತಾವು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

Penalties levied against small dealers by Commercial Tax Officers at Davangere

239. Smt. NAGAMMA KESHAVAMURTHY (Davangere).—

Will the Minister for Finance be pleased to state :—

(a) the number of penalties levied by the Commercial Tax Officer (Intelligence), Davangere between 15th March to 31st March, 1972;

(b) whether it is a fact that only dealers who have been assessed by the Assistant Commercial Tax Officers have been the targets for this levy and collection of penalties;

(c) whether it is a fact that the Commissioner of Commercial Taxes had circulated to the Commercial Tax Officer (Intelligence) to levy and collect penalties and had also fixed a target ?

Sri M. Y. GHORPADE (Minister for Finance).—

(a) 67 cases.

(b) No.

(c) No.

Smt. NAGAMMA KESHAVAMURTHY.—There is information that the Commercial Tax Officer (Intelligence) has forcibly collected penalty ranging from Rs. 100 to 250 without issuing proper notice. What has the Government to say in this matter ?

† Sri M. Y. GHORPADE.—If any procedural irregularities are brought to the notice of the Government, I will certainly look into it.

Smt. NAGAMMA KESHAVAMURTHY.—If I produce a list of the dealers who have been harassed by the department, will the Minister assure that the illegal amount collected will be refunded and action will be taken against the concerned officers ?

Sri M. Y. GHORPADE.—The question did not suggest any irregularity. The hon. Member wanted to know how many penalty cases were levied by the Commercial Tax Officer (Intelligence) between 15th March and 21st March 1972. Now there is a question regarding irregularities. As I have already stated if any clear cases of procedural irregularities are brought to my notice, I will certainly look into them.

Regularisation Of Revenue Sites

259. Sri M.H. JAYAPRAKASH NARAYAN (Sirsi).—

Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state.—

(a) the number of families that have constructed houses on Revenue Sites in C.I.T.B. area and residing therein for the last ten years ;

(b) whether C.I.T.B. has taken action in this behalf to regularise the revenue sites allotted to them ;

(c) out of the families who have constructed houses on revenue sites and residing therein, the number of cases regularised (Full details may be furnished) ?

Sri B. BASAVALINGAPPA (Minister for Municipal Administration).—

(a) About 8,635 families.

(b) Yes, the sites of those subjected to reconveyance scheme and sites of those who have converted their lands into sites and are agreeable to dispose them off to public as per law and obtained sanction Government are regularised. If any person constructs a house by encroaching on the lands legally acquired by C.I.T.B., such sites will not be regularised.

(c) Information is being collected.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ.—ತಾಪು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ 8635 ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವೆಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸ್ವೆಚ್ಚರೇ ಮತ್ತು ಹೌಸಲರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ ?

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅವರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ದಾಗಿ ವಿವರ ಕೇಳಿದರೆ, ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ.—ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ವಾಗಿ ಇತರ ಕೆಲಸಗಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯೇ ಅದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಬಡ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ರವೆನ್ನೂ ಸ್ವೆಚ್ಚುದಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಸ್ವೆಚ್ಚ ಕೊಡುವಾಗ ಪ್ರಿಫರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಈಗ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಅದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅಂಥವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈ ರವೆನ್ನೂ ಸ್ವೆಚ್ಚ ಹೊಲ್ಡರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೂರು ತರಹ ಇವೆ. ಒಂದನೆಯದು, ಟ್ರಸ್ಟ್‌ಬೋರ್ಡಿನವರು ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅಲ್ಲಿ ಮನೆ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವರು, ಅಥವಾ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು. ಎರಡನೆಯದು—ನೋಟಿ ಫಿಕೇಶನ್‌ನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಂತಹ ಜನರು. ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯದು —ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಅದ ನಂತರವೂ ಕೂಡ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ಬೋರ್ಡ್ ಅನು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸ್ವೆಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಬರಿದಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ

ಕೊಂಡಂತಹ ಜನರು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗದ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಮೂರನೆಯ ವರ್ಗದವರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಠಿಣವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ದಳ್ಳಾಳಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ.—ಈ ರೀತಿ ಎಂಟು ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡಿದರೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ನಿಯಮ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಬರಬೇಕೋ, ಅಷ್ಟು ಬಾರದೇ ಪೂರೈತಾ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮೇಕಪ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ ಸೈಟ್ ಇಲ್ಲ; ಮನೆ ಇಲ್ಲ-ಅಂಥವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇರುವುದು.

Sanction Of New Government High Schools

272. Sri G. PUTTASWAMY (Mudigere).—

Will the Minister for Education be pleased to state.—

(a) whether it has come to the notice of the Government that adequate funds were not allotted in the 1972-73 budget for sanctioning new Government High Schools in the State ;

(b) the number of Government High Schools sanctioned during last year ;

(c) whether it has come to the notice of the Government that number of applications are more in number in the current year than during the last year in this respect ;

(d) whether Government proposes to allot more funds in the current year' budget in view of number of applications received for sanction of Government high schools in the current year ?

Sri A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education).—

(a) Necessary funds amounting to Rs. 14 lakhs were allotted in 1972-73 subject to the limit in the Plan budget.

(b) Four high schools were sanctioned during the last year (1971-72) and fourteen-high schools were sanctioned during 1972-73 ;

(c) There were 33 applications during last year i e., 1971-72 and 29 applications during this year ;

(d) The question of allotting more funds does not arise as the Government have already sanctioned 14 high schools during the current year and the time is not suitable for starting new schools. The amount allotted is sufficient to meet the expenditure of the schools sanctioned.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ನೀತಿ ಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ ?

† ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನೆಂದರೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಪೈವೇಟ್ ಮಾನ್ಯೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಡವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದ ಸಂಖ್ಯೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಗಳನ್ನು ಕೊಡದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಹೋದವರ್ಷ ನಾಲ್ಕು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವರ್ಷ 14 ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ 5 ವರ್ಷ ಸಹಾಯಧನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಡಿದುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಕಡೆ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದೂಳದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 5 ವರ್ಷದ ಬದಲು 2—3 ವರ್ಷ ಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

SRI A. R. BADARINARAYANA.— It is a suggestion for action.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.— ತಾವು ಈಗರಾದರೂ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಈಗ 1972-73 ಚಾಲ್ತಿ ವರ್ಷ ತಾವು 1973-74 ಕ್ಕೆ ಕೇಳುತ್ತೀರಾ !

MADAM SPEAKER.—Sri H. S. Siddappa is permitted to put Question No: 303 [On behalf of SRI R. PEERANNA].

Taking over of High Schools in Arsikere Taluk

303. SRI H. S. SIDDAPPA (Arsikere) [On behalf of SRI R. PEERANNA (Heggadadevanakote)].—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(a) the number of High Schools taken over by Government in Arsikere Taluk with dates of taking over ;

; (b) the number of such schools having their own building ;

(c) the number of schools for which the villagers have deposited their share of contributions and given the sites ; the reasons for the delay in constructing the building for such High Schools ;

(d) the amount held by the Arsikere Taluk Development Board which has been deposited by the villagers for the schools ;

(e) the extent of land given by the villagers for each school and the dates on which it was given in each case ?

Sri A. R. BADARINARAYANA (Ministor for Education).—

(a) Eight Local Body High Schools. With effect from 1st April 1971.

(b) Five Schools.

(c) (i) The villagers have deposited Rs. 20,000 with the T.D.B. in respect of T.D.B. High School, Kolagunda.

(ii) The villagers have given a site for T.D.B. High School at Kalgundi and they have proposed to give a site for the other T.D.B. High School at Kolagunda.

(iii) The Taluk Development Board have undertaken to construct buildings for the two schools and hand them over by the end of 1972-73, as per the agreement executed by them.

(d) Rs. 20,000 in respect of the T.D.B. High School at Kolagunda.

(e) T.D.B. High School, Kallugundi	...	2 acres 25 guntas.
------------------------------------	-----	-----------------------

T.D.B. High School, Kolagunda	...	2 acres 25 guntas are proposed to be given by the villagers.
-------------------------------	-----	--

Sri H. S. SIDAPPA.—T.D.B. has utilised this High School building amount to some other purpose. That is why the construction of the building is being postponed from year to year. What action does Government propose to take to collect that amount and construct the building?

† **Sri A. R. BADARINARAYANA.**—The T.D.B. has undertaken to complete the building and hand it over to Government.

Sri H. S. SIDAPPA.—The T.D.B. have not started the construction work although this deposit is at their credit since seven years.

Sri. A R. BADARINARAYANA.—On the information of the hon. Member, I assure him that we shall take suitable action in this matter.

Sri H. S. SIDAPPA.—The Minister has replaid that a sum of Rs. 20,000 is deposited in respect of Kolagunda High School. I give him information that the villagers of Kolagunda as well as Hornahalli have credited with the T.D.B. at the rate of Rs. 20,000. But this is not in the accounts of the Taluk Development Board.

Sri A. R. BADARINARAYANA.—If it is not in the account, Government cannot do anything. The matter will be enquired into.

Sri H. S. SIDAPPA.—But they have got receipt from the Taluka Development Board.

Sri A. R. BADARINARAYANA.—I shall have the matter enquired.

Grievances of the Employees of Bangalore Water Supply and Sewerage Board

324. **SRI M. S. KRISHNAN** (Malleswaram).—

Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state :—

(a) whether the employees of the Bangalore Water Supply and Sewerage Board are considered as Government servants or employees of an autonomous Board ;

(b) whether there are any regulations, rules, etc., covering their service conditions ; if so, what are they ;

(c) whether there are serious allegations against the Board that they recruit persons without following any rules and that they transfer, suspend, fine and punish employees without following the model standing orders under the Industrial Employment Standing Orders Act ;

(d) whether the Deputy Labour Commissioner has issued a notice to the Board to submit standing orders for certification ; if so, the action taken ;

(e) whether the Bangalore Water Supply and Sewerage Board Employees Assn. has been demanding and agitating that standing orders be framed, that service conditions be spelled out and that the Association be recognised ;

(f) if, so, the action the Government has taken to settle the grievances of employees ;

(g) whether another rival organisation named as Bangalore Water Supply and Sewerage Board Welfare Assn. has been registered under the Societies Act ;

(h) if so, who are the office bearers of this Welfare Assn. and the posts they hold in the Board ?

SRI B. BASAVALINGAPPA (Minister for Municipal Administration).—

(a) They are treated as employees of an autonomous body.

(b) No. But the M.C.S.R., the Service Conduct Rules, etc., are followed for purposes of establishment, leave, gratuity etc.

(c) No. Following the 'Model Standing Orders' does not arise.

(d) Yes. An appeal for cancellation of such notice is pending with the Labour Commissioner.

(e) Yes.

(f) The Board has been endeavouring to settle legitimate and reasonable grievances of employees to the maximum extent possible and for this purpose, a Department Conciliation Committee has been formed.

(g) "The Bangalore Water Supply and Sewerage Board Welfare Association" is registered under the Societies Act.

(h) *Vide* statement (A) appended.

STATEMENT A

Members of the Bangalore Water Supply and Sewerage Board Welfare Association, Bangalore.

1	Sri K. G. Katwey, B.E., F.I.E., F.I.V., ...
Adviser, B.W.S.S.B.	President.
2	Sri V. D. Kulkarni, B.E., F.I.E., ...
Chief Engineer, B.W.S.S.B.	Member.
3	Sri B. S. Mabanthannavar, B.E., F.I.E.,
Superintending Engineer, W.S.S.C.	Vice-President.
4	Sri H. S. Puttakempanna, B.E., ...
Assistant Engineer, No. 2, Water
Supply Sub-Division.	do
5	Sri R. R. Galgali, B.E., A.M.I.E., ...
Project Engineer, C.P.C.	<i>Ex-Officio</i> Member.
6	Sri Anantharamaiah, B.E., ...
Water Supply Engineer, Water
Supply Division.	do
7	Sri K. Venkata Reddy, B.E., ...
Sanitary Engineer, Sanitary Division
(Maintenance).	do
8	Sri Y. N. Narayana, B.E., ...
Secretaay, B.W.S.S.B.	do
9	Sri K. L. Viswanatn, B.E., ...
Assistant Engineer, V.Q.C.
Sub-Division.	General Secretary.
10	Sri D. Kencharasegowda, B.Sc., B.E., ...
Assistant Engineer, No. 2, Sanitary
Sub-division (Construction).	Sports Sub-Committee
Secretary.

(SRI B. BASAVALINGAPPA)

11	Smt. A. Vatsala, P.A. to Chairman.	...	Cultural Sub-Committee Secretary.
12	Sri H. K. Sathyanarayana, B.A., Manager, Chief Engineer's Office.	...	Treasurer.
13	Sri Papa Setty, B.A., Assistant Controller.	...	Service Sub-Com- mittee.
14	Sri Sripadachar, B.A., Accounts Superintendent.	...	Member.
15	Sri C. L. Venkata Rao, Water Inspector.	...	do
16	Sri Muniyappa, Sanitary Overseer.	...	do
17	Sri Chinnamuniga, Sanitary Daffedar.	...	do
18	Sri Manjaiah Settey, Junior Engineer (NG).	...	do
19	C. S. Nagaraj, D'Man, Chief Engineer's Office.	...	do
20	Sri Babu Rao, Driver.	...	do
21	Sri Muniswamy, Mechanic.	...	do
22	Sri Shankar, Peon.	...	do

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಲಿಯ ನೌಕರರ ಸೇವಾ ನಿಯಮ, ನಿಬಂಧನೆ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದೆಯೇ? ಈ ಮಂಡಲಿಯ ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಆಯ್ಕೆಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುವು ಎಂಬುದಾಗಿ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೊನ್ನೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ರೇಬರ್ ಕೋರ್ಟ್ ಸಹ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ ಆಕ್ಟ್ ಈ ಮಂಡಲಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಸಹ ಮಾಡಿದೆ ಇದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಾನು ಅನೇಕ ಸಲ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಪುರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಜುರ್ಮಾನೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

**Shifting of the Office of Sub-Regional Employment
Exchange, Bangalore.**

328. **Sri T. TAREGOWDA** (Kallambella).—

Will the Minister for Labour be pleased to state :—

(a) the reasons for shifting the Sub-Regional Employment Exchange at No. 5, Crescent Road, High Grounds, Bangalore to Brigade Road, Bangalore-25 ;

(b) whether it has come to the notice of the Government that the present office building is very inconvenient to the public as it is not centrally located ;

(c) whether Government has found it desirable to shift the present office to a building which is centrally located ;

Sri V. S. KOUJALGI (Minister of State for Youth Services).—
[On behalf of **SRI AZZEZ SAIT** (Minister for Labour)]

(a) The building at High Grounds was in a dilapidated condition and unsafe for continuance of the Exchange in it.

(b) No.

(c) No.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ತಾರೇಗೌಡ.—ಬ್ರಿಗೇಡ್ ರಸ್ತೆಗೆ ಕ್ರೆಸೆಂಟ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಉದ್ಯೋಗ ವಿವಿಮಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದರಿಂದ ಅದು ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ದೂರದಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿಬರಲು ಎರಡು ಮೂರು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಆಗಿರುವುದು ನಿಜವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಕೌಜಲಗಿ.—ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ.

MADAM SPEAKER.—The Hon'ble Minister for Labour has gone to Delhi to attend a Conference. I have received a letter.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—When the Assembly is in session how can he go ? You are there to conduct the proceedings of the House. The Speaker cannot give explanation for the absence of the Minister. Of Course, you could come to the protection of either side. But protecting a Minister is not the duty of the Speaker. When a question is put on the agenda for being answered by Sri Azzeez Sait, Sri Azzeez Sait should attend the session and answer the question. Or else, it should have been mentioned that Sri Azeez Sait will not be here to answer it and that in his place somebody will answer that Question.

MADAM SPEAKER.—Everything is all right. The hon. member may take up his point later on.

Sri M. S. KRISHNAN.—Since this Exchange Office is in Brigade Road, it is not centrally situated. Since most of the workers would like to have a centrally-situated place, will the Government reconsider the matter and answer that the Employment Exchange will again be shifted from Brigade Road to some central place or the multi-storied building.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಕೌಜಲಗಿ.—ತಮ್ಮ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು.

Agricultural Farms in Gulbarga District

342. Sri BAPU GOWDA RAYAPPA (Shahapur).—

Will the Minister for Agriculture and Forests be pleased to state:—

(a) the number of Agricultural Farms maintained by Government in Gulbarga District (Talukwise);

(b) since how many years these Farms are being maintained (with dates);

(c) the income and expenditure and the net profit earned by these farms from 1965 to 1971 (Farmwise) in the District?

Sri K. H. PATIL (Minister for Agriculture and Forests).—

(a) There are 8 Seed Multiplication Farms maintained by the Department of Agriculture in Gulbarga District. The Talukwise distribution is as follows:—

<i>Taluk</i>		<i>No. of Farms</i>
1 Gulbarga	...	1
2 Yadgir	...	1
3 Alland	...	1
4 Sedam	...	1
5 Chincholi	...	1
6 Jewargi	...	1
7 Shahapur	...	1
8 Chittapur	...	1
Total		8

(b) —

Sl. No.	Taluk	Name of the Farm	Date of starting
1	Gulbarga	Kotnur	28-5-58
2	Yadgir	Yadgir	26-3-58
3	Alland	Alland	29-5-59
4	Sedam	Sedam	26-8-59
5	Chincholi	Chandapur	30-3-61
6	Jewargi	Reddiwadgi	28-3-64
7	Shahapur	Hattigudur	27-2-65
8	Chittapur	Chittapur	15-6-66

(c) Particulars are enclosed in the statement appended.

Expenditure and receipt statement of the Seed Farm, Kotnur, Gulbarga District from 1965-66 to 1971-72.

Sl. No.	Year	Establishment charges	Contin-gencies and Cattle feed in Rs.	EXPENDITURE		Total	Total receipt Rs.	Net Profit+/ Loss —
				Cultivation charges	Non-recurring charges			
1.	1965-66	6,930	1,903	3,322	..	12,155	5,179	—6,976
2.	1966-67	8,768	912	3,709	..	13,389	2,901	—10,488
3.	1967-68	8,437	401	4,339	..	13,177	4,832	—8,345
4.	1968-69	7,689	203	3,198	..	11,090	8,590	—2,500
5.	1969-70	10,336	488	8,292	..	19,116	6,590	—12,526
6.	1970-71	12,270	2,219	9,505	6,308	30,302	7,442	—22,860
7.	1971-72	12,283	..	11,250	4,827	28,360	7,448	—20,912
Total		66,713	6,126	43,615	11,135	1,27,589	42,982	—84,607

Expenditure and receipt statement of the Seed Farm, Yadgir, Gulbarga District from 1965-66 to 1971-72.

Sl. No.	Year	EXPENDITURE				Total	Total receipt Rs.	Net Profit +/ Loss —
		Establishment charges	Contingencies and Cattle feed in Rs.	Cultivation charges	Non-recurring charges			
1.	1965-66	8,643	951	5,588		15,182	3,352	—11,830
2.	1966-67	5,713	1,350	4,200		11,263	3,425	—7,838
3.	1967-68	7,558	538	5,250		13,346	3,109	—10,237
4.	1968-69	9,840	700	7,999		18,539	6,982	—11,557
5.	1969-70	10,991	1,978	6,996		19,965	8,120	—11,845
6.	1970-71	14,036	1,000	6,500		21,536	7,379	—14,157
7.	1971-72	11,653	1,009	6,239	2,380	21,281	8,748	—12,533
Total		74,434	7,526	42,772	2,380	1,21,112	41,115	—79,997

Expenditure and receipt statement of the Seed Farm, Alland, Gulbarga District from 1965-66 to 1971-1972.

Sl. No.	Year	EXPENDITURE				Total	Total receipt Rs.	Net Profit+/ Loss —
		Establish- ment charges	Contin- gencies and Cattle feed in Rs.	Cultivation charges	Non- recurring charges			
1.	1965-66	5,853	650	4,110		10,613	4,864	—5,749
2.	1966-67	7,765	846	3,859		12,470	4,717	—7,753
3.	1967-68	8,667	394	4,286		13,347	7,273	—6,074
4.	1968-69	9,876	549	16,596		27,021	6,803	—20,218
5.	1969-70	9,836	394	9,598		19,828	4,699	—15,129
6.	1970-71	14,315	1,537	7,499	15,833	39,184	4,392	—34,792
7.	1971-72	11,882		8,549	30,163	50,594	14,106	—36,488
	Total	68,194	4,370	54,497	45,996	1,73,057	46,854	—1,26,203

Expenditure and receipt statement of the Seed Farm, Sedam, Gulbarga District from 1965-66 to 1971-72.

16TH FEBRUARY 1973

Sl. No.	Year	EXPENDITURE				Total	Total receipt Rs.	Net Profit+/ Loss—
		Establishment charges	Contingencies and Cattle feed in Rs.	Cultivation charges	Non-recurring charges			
1.	1965-66	7,381	2,856	2,851	..	13,088	1,054	—12,034
2.	1966-67	8,899	991	3,000	..	12,890	825	—12,065
3.	1967-68	7,483	315	6,874	..	14,672	7,800	—6,872
4.	1968-69	8,664	399	5,800	..	14,863	7,572	—7,291
5.	1969-70	10,372	555	7,999	..	18,926	9,090	—9,836
6.	1970-71	11,584	248	4,536	..	16,368	9,240	—7,128
7.	1971-72	11,983	1,697	7,099	2,588	23,367	16,485	—7,982
Total		66,366	7,061	38,159	2,588	1,14,174	52,066	—62,108

(SRI K. H. PATIL)

**Expenditure and receipt statement of the Seed Farm, Chandapur, Gulbarga District from
1965-66 to 1971-72.**

Sl. No.	Year	EXPENDITURE			Non-recurring	Total	Total receipt Rs.	Net Profit +/ Loss —
		Establishment charges	Contingencies and Cattle feed in Rs.	Cultivation Charges				
		Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
1.	1965-66	5,743	1,642	2,924	..	10,309	6,094	—4,215
2.	1966-67	7,746	768	3,532	..	12,046	4,030	—8,016
3.	1967-68	9,074	850	4,499	5,820	20,243	2,435	—17,808
4.	1968-69	10,315	1,550	10,300	..	22,165	7,167	—14,998
5.	1969-70	7,121	399	5,242	..	12,762	..	—12,762
6.	1970-71	5,454	897	7,699	1,838	15,888	12,351	—3,537
7.	1971-72	11,442	..	11,467	5,027	27,936	10,203	—17,733
Total		56,895	6,106	45,663	12,685	1,21,349	42,280	—79,069

**Expenditure and receipt statement of the Seed Farm, Reddiwadgi, Gulbarga District from
1965-66 to 1971-72.**

Sl. No.	Year	EXPENDITURE				Total receipt Rs.	Net Profit +/ Loss —
		Establish- ment charges	Contin- gencies and Cattle feed in Rs.	Cultivation charges	Non- recurring charges	Total	
		Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
1.	1965-66	7,445	1,899	8,522	..	17,866	5,076 —12,790
2.	1966-67	6,883	2,415	5,368	..	14,666	4,475 —10,191
3.	1967-68	6,214	2,398	6,500	..	15,112	6,311 —8,801
4.	1968-69	9,227	399	9,769	..	19,395	3,181 —16,214
5.	1969-70	10,813	599	10,000	..	21,412	8,213 —13,199
6.	1970-71	12,029	991	7,798	3,000	23,818	7,711 —17,107
7.	1971-72	12,206	..	10,999	2,694	25,899	13,669 —12,230
Total		64,817	8,701	58,956	5,694	1,38,168	48,636 —89,532

(SRI K. H. PATIL)

**Expenditure and receipt statement of the Seed Farm, Hattigudur, Gulbarga District from
1965-66 to 1971-72.**

Sl. No.	Year	EXPENDITURE				Total	Total receipt Rs.	Net Profit +/ Loss
		Establish- ment charges	Contin- gencies and Cattle feed in Rs.	Cultivation charges	Non- recurring charges			
		Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
1.	1965-66 ..	5,650	1,507	4,644	27,948	39,749	2,018	—37,731
2.	1966-67 ..	6,866	1,699	5,083	2,910	16,558	2,854	—13,704
3.	1967-68 ..	7,923	651	7,350	..	15,924	3,601	—12,323
4.	1968-69 ..	9,531	150	6,255	..	15,936	3,098	—12,838
5.	1969-70 ..	9,978	60	1,876	..	11,914	3,837	—8,077
6.	1970-71 ..	13,116	..	2,454	..	15,570	5,666	—9,904
7.	1971-72 ..	11,898	2,213	4,628	1,690	20,429	9,187	—11,242
	Total ..	64,962	6,280	32,290	32,548	1,36,080	30,261	— 1,05,819

**Expenditure and receipt statement of the Seed Farm, Chittapur, Gulbarga District from
1965-66 to 1971-72.**

16TH FEBRUARY 1973

Sl. No.	Year	EXPENDITURE				Total receipt Rs.	Net Profit+/ Loss —
		Establishment charges	Contingencies and Cattle feed in Rs.	Cultivation charges	Non-recurring charges		
		Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
1.	1965-66	...	...	...	...	...	...
2.	1966-67	2,831	300	3,099	12,600	18,830	—18,830
3.	1967-68	7,891	3,150	8,100	1,500	20,641	—20,641
4.	1968-69	8,974	600	10,280	...	19,854	—19,854
5.	1969-70	9,414	1,135	11,000	...	21,549	7,494 —14,055
6.	1970-71	7,933	1,300	9,399	2,479	21,111	13,066 —8,045
7.	1971-72	10,636	1,985	12,561	3,199	28,381	8,108 —20,273
5	Total	47,679	8,470	54,439	19,778	1,30,366	28,688 — 1,01,698

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ 8 ಸರಕಾರಿ ಫಾರಂಗಳವೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಇದರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಷ್ಟಿವೆ ?

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ತಿಳಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ.—ಉತ್ತರದ ಪುಕಾರ ನುಮಾರು 7 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ಒಂದು ಸಾವಿರದ ಆರನೂರ ತೊಂಬತ್ತೊಂಟು ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರಿ ಫಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಯಾವಾಗಲೂ ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟಲ್‌ಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು ಅದುದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ವೆಂಕುನಾಥ.—ಸರಕಾರದವರು ಈ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಐಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಖಾಸಗಿಯವರು ಮಾಡುವ ರೀತಿ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಅವರು ಪಲಹ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಬಿಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸರಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಡ್ರೈಲಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಫಾರಂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಪ್‌ಹೌಸ್ ಮತ್ತು ಬಾವಿ ವೆಗೈರೆ ಅನೇಕ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಅದಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಲುಕ್ಕಾನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ನಾಳೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹಾಕುವಾಗ 45 ಎಕರೆಗಳೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 100 ಎಕರೆಗಳೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವರೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಫಾರಂಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ರೀಮಾಡಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳ ವೇಳೆ ಮುಗಿಯಿತು.

2-(0 P.M.)

STATEMENT OF THE CHIEF MINISTER

re : Restrictions on inter-district movement of Paddy

(QUESTION No. 131)

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister),—Madam Speaker, I owe an apology to the House and to you because there was a slight error of factual statement in answering supplementaries under Q. No. 131 with regard to the restriction of inter-district movement of paddy and rice: I now find in the order, Restrictions on inter-district movement are confined to all the districts of the State except the districts of Bidar, Kolar, Gulbarga, Tumkar, Bijapur and Bangalore. In these three districts viz, Bidar, Gulbarga and Bijapur the restrictions are not there because as the House is aware, Bidar, Gulbarga, and Bijapur are drought affected districts and there is no rice. With regard to the other

three districts, namely, Bangalore, Kolar and Tumkur, they are not major rice growing districts and these districts are being considered less in importance so far as production of paddy is concerned and it has been found practicable to allow movement from Kolar, to Bangalore and Tumkur to Bangalore.

Sri H. D. DEVE GOWDA—They are not surplus areas. Therefore what is the use of allowing transportation of paddy ?

Sri D. DEVARAJ URS—From Tumkur, paddy is allowed to come to Bangalore. Usually it is a free market. That restriction is not there. In all the other districts, restriction is there for the movement of rice and paddy.

This is the correct answer that I wanted to bring to the notice of this Hon'ble House. I may be permitted to request you to correct the answer in the manner in which I have stated now.

SPEAKER'S REPORT

MADAM SPEAKER.—As required by sub-rule (1) of of Rule 18 of the Rules of Procedure, I request to the House that the Governor was pleased to address the House on 15th February 1973 and I place a copy of the Address on the Table of the House.

ADDRESS OF THE GOVERNOR OF MYSORE TO STATE LEGISLATURE

HONOURABLE MEMBERS OF THE LEGISLATURE,

It is my privilege to extend to you a warm welcome on this occasion. It is now eleven months since a democratically elected administration has been reinstalled. The main endeavour of my Government has been to give effect to the socio-economic objectives placed before the people during the election of 1971-72. My Government will continue to pursue the policies and programmes designed to further the uplift of the weaker sections of the people and provide real equality of opportunity to share the fruits of development.

Seasonal conditions, natural calamities and relief measures

Unprecedented conditions of drought and scarcity in the large part of the State have proved a great challenge to the whole machinery of Government. Every effort is being made not only to provide immediate relief but also to undertake permanent measures to prevent the recurrence of such conditions.

The continuous drought which prevailed from the second week of July to the end of August 1972 resulted in large tracts of kharif lands remaining unown in the Northern districts. The sporadic rainfall which occurred later did not benefit the whole State. Conditions in 38 Taluks in the districts of Bidar, Gulbarga, Bijapur, Belagum and Rajchur are very acute as there has been failure of both kharif and rabi crops in these taluks.

The situation in the Northern districts is unprecedented in living memory and all our sympathies should be with the people who are undergoing this ordeal. My Government is fully aware of its responsibilities in this respect. But in order to associate all sections of the people of the State with the relief effort, a State Drought Relief Committee under the Chairmanship of the Chief Minister has been constituted and I hope that this Committee will be able to harness the energies of every section of the people in the task of ameliorating the lot of persons affected. I must acknowledge the invaluable assistance always received from institutions and individuals.

A programme of relief involving a total expenditure of Rs. 16.50 crores was drawn up and the Government of India was addressed for Central assistance to cover the entire expenditure to meet the situation and for immediate release of at least one half of this amount. Besides, a request was also made to release Rs. 9 Crores for taking up the construction of channels under Malaprabha and Upper Krishna Projects to provide employment, create irrigation facilities in the affected areas as also for constructing medium sized barrages across the Krishna River at suitable places to store water for lift irrigation as well as for supply of drinking water during summer months.

On the recommendation of the Study Team which toured the affected areas in September 1972, the Central Government fixed an overall ceiling of Rs. 7.75 crores for the expenditure to be incurred in the State upto end of December 1972, to deal with the scarcity conditions. The expenditure upto the end of December was Rs. 13.37 crores.

Government have drawn up a programme to afford relief in these areas at a total cost of Rs. 150.55 crores to the end of September 1973. This programme covers provision for employment, sinking and deepening of irrigation wells, grant of takkavi loans, provision of pumps, water supply to affected areas, arrangements for supply of fodder, provision of medical and public health services, free feeding, assistance to the weavers, artisans and educational concessions to students, etc.

A second Central Team visited the State between 22nd January and 25th January, 1973 and the release of Central assistance on the recommendation of this Team is awaited.

Though the situation is very serious, I am confident that with the liberal financial assistance from the Government of India and with the co-operation of people all over the State, my Government will deal with the situation successfully.

Cyclones and floods also caused heavy damages in some parts of the State. In December 1972, the Chickhole Dam in Mysore District breached resulting in loss of human life, cattle and damage to houses and huts apart from breach of many tanks. Immediate relief was rendered to the affected and everything possible is being done to provide whatever relief is needed.

Kannada as Official Language.

Government have since examined the recommendations of the Special Committee and have taken a decision to introduce Kannada as Language of Administration from 15th August, 1972 in all offices having jurisdiction beyond the Sub-Divisional level but limited to a Revenue District. Appropriate measures to implement this decision have also been undertaken by Government.

Changing of name of 'Mysore' to 'Karnataka'

I am expecting that before you conclude your labours in the Session that the Mysore State (Alteration of Name Bill 1972) providing for changing the name of the 'Mysore' to 'Karnataka' will be passed by the Parliament:

Law and Order.

The Law and Order situation in the State has on the whole been satisfactory with the exception of an unfortunate disturbance in October 1972 at Bangalore. This situation was ably handled by the Police and brought under control quickly. Members are already aware that an enquiry has been ordered in respect of the disturbances which occurred in Gulbarga last year. Government will take appropriate action on receipt of the report.

Planning

The Annual Plan for 1972-73 with an outlay of Rs. 76.28 crores placed emphasis on agricultural production, development of industrial estates and the welfare of backward classes. During the year two important special programmes were launched. One was the special employment programme to provide both self and wage employment to the educated unemployed as well as the rural unemployed. The other important programme was the provision of house sites to the rural landless under which over two lakh house sites have already been distributed. Besides, an accelerated programme of rural water supply and a scheme for environmental improvement of slums in major cities of the State were also undertaken.

The Annual Plan of the State for 1973-74 will involve an expenditure of Rs. 84.83 crores, excluding Centrally sponsored and Central sector schemes. allocation to the sectors of agricultural programmes, co-operation, major irrigation, rural electrification, water supply and welfare of backward classes will be substantially more than that in 1972-73.

The approach of the State to the Fifth Five Year Plan commencing from 1974 has been finalised. Development of irrigation and power which constitute the essential infrastructure for increasing agricultural and industrial production in the State, will receive the highest priority. Simultaneously, special emphasis will be laid on programmes for intensification of productive employment, especially for the weaker section of the community and for the provision of basic minimum needs at higher norms to a large section of the rural population and with improved quality. Attention will also be given for reduction of regional imbalances and vigorous implementation of family planning and family welfare schemes.

Planning is becoming an increasingly sophisticated process. In order to meet these requirements, the planning machinery of the State is being strengthened and the Planning Board has been reconstituted.

AGRICULTURE

Agricultural production during the current year received a serious set back due to drought conditions. An Emergency Agricultural Production Programme through Lift Irrigation Scheme, supply of power to pump sets and supply of in-puts on credit was initiated at the instance of Government of India to make up to the extent possible, the loss in agricultural production. By accelerating the tempo of execution of major, medium and minor irrigation programmes during 1973-74, about 1,00,000 hectares of additional lands are likely to be brought under irrigation. These measures will bring about increased food production from next year onwards.

Under the World Bank Project which has been approved recently, a credit of the order of 40 million dollars will be available for irrigation, land reclamation, supply of tractors, etc. Lending under this scheme has started and a sum of about Rs. 50 lakhs has been advanced under land reclamation schemes and about Rs. 200 lakhs under minor irrigation schemes. The programme of sinking new irrigation wells and energising these by the Mysore State Electricity Board will be intensified during the next year. In addition, extension service for supply of seeds, fertilisers, pesticides and other in-puts will also be provided.

Short term and medium term agricultural credit will continue to be available through Co-operative Institutions in addition to long term requirements of agricultural finance which will be made available by the Land Development Bank.

The target fixed for short term and mid term loans is Rs. 43 crores and that for long term loan is nearly Rs. 16 crores. These targets are expected to be achieved during the current year. In addition, the Commercial Bank will also afford credit to farmers in larger measures during the next year.

ANIMAL HUSBANDRY

The Rinderpest Eradication Scheme has been remodelled and requisite staff, equipment and machinery provided at the district level for controlling the epidemic effectively.

A centrally sponsored scheme has also been sanctioned recently for improvement of cross breed cattle in Bangalore Milk Shed Area.

The Government Dairy at Mysore has been commissioned recently and is expected to give substantial support to the milk procurement programmes in the State.

IRRIGATION

Major Irrigation

The Ghataprabha, Malaprabha Kabini and Hemavathi Projects are making good progress. A partial storage of water has been achieved in the reservoir of Malaprabha Dam upto the crest level and it will be possible to irrigate about 10,000 acres during the current year.

The Canal systems under Upper Krishna, Malaprabha, Karanja have been taken up for execution which will give relief to the people in scarcity affected areas.

In order to accelerate the development of irrigation under Malaprabha and Ghataprabha Projects, Government have appointed a whole-time senior officer as Administrator.

Minor Irrigation.

Seventy fresh lift irrigation schemes have been taken up all over the State in addition to expediting the completion of 51 on-going Lift Irrigation Schemes under a Central Assistance Programme of 2.20 crores. A number of fresh minor irrigation works have also been approved in the scarcity affected areas to provide permanent relief and employment.

POWER

My Government are fully conscious of the unique potential Mysore State possesses in hydro-electric power and of the necessity for

developing this fully in the shortest possible time. This will not only help Mysore State to provide increased employment opportunities but also enable it to assist the neighbouring States in times of need.

The total installed generating capacity of power which is of the order of 966.6 MW at present is expected to be raised to 1,144.8 MW during 1974 with the commissioning of the remaining two units of Sharavathy Valley Project.

The first stage of the Kalinadi Hydro-Electric Project is under execution and the works are in progress. The Government of India have agreed to finance the first phase of this Project outside the Plan during the remaining period of the IV Plan and have sanctioned an amount of Rs. 13.50 crores during the current year. The State Government have also decided to take up works of the first and second phase of the Kalinadi Project and Linganamakki Dam Power House and preliminary works of Varahi and Bedthi Projects, on a priority basis.

Due to failure of monsoons and the consequent low level of water in the Linganamakki Reservoir a power cut has been imposed in the State. This cut is likely to continue till next monsoon. In spite of this set back, the electrification of villages has made considerable progress. As a part of the Independence Jayanthi Celebrations, the Mysore State Electricity Board has also taken up programme of electrifying 365 Harijan Bastis in villages and this work is in progress.

Communications

My Government intends to give priority for rural communications and has recently approved an integrated and Comprehensive Rural Communication Programme which contemplates taking up of about 16,800 Kms. of roads involving both new constructions and improvements. This will be in addition to 5,350 Kms. of Rural roads taken for execution under various Schemes. The programme is likely to cost about Rs. 28 crores and would be executed in three phases.

Food Distribution and Procurement

Besides rigorous procurement under Levy Order, stocks are being obtained from merchants and others for distribution through Co-operative institutions and fair price shops. About 12,149 fair price shops have been established.

My Government had proposed to take over of the wholesale trade in Rice and Wheat. This decision will be implemented during the next year.

Industries

While considerable emphasis has been laid on the development of large and medium industries, equal attention is also being paid to the development of small and village industries.

The major commitment for the year 1973 is in respect of Mangalore Chemicals and Fertilizers Limited, which has made a commendable progress. It is also expected that the Vijayanagar Steel Plant and the Kudremukh Iron Ore Project will take shape early.

The crash programme of Sericultural Development costing Rs. 80 crores, spread over a period of ten years, is under implementation. The objective of the scheme is not only to put the development of Sericulture on sound basis but also to provide larger employment opportunities in rural areas where this industry is firmly established.

Family Planning

While the improved health and sanitary conditions and control of epidemic disease had brought down the death-rate considerably, there is a steady growth in the birth-rate in spite of best efforts under the Family Planning Programme. Therefore, intensive Family Planning Programme is undertaken by Government During 1973-74. Government have sponsored a scheme in this regard costing about Rs. 575 lakhs with 100 per cent Central assistance. The India Population Project which has been started in Bangalore Division with the World Bank Assistance and which is estimated to cost Rs. 11.5 crores during five years is expected to bring down the existing birth-rate of 38/1000 to 25/1000 by the end of this period.

Indian Medicine

A separate Department of Indian Medicine has been created so as to give impetus to the growth of Indian Medicines. Besides, steps have also been taken to introduce Post-Graduate Courses at the Government College of Indian Medicine, Bangalore.

University of Health Sciences

Government are contemplating the establishment of an University of Health Sciences to integrate all systems of medicines. Steps are also being taken in this regard.

Social Welfare

My Government will continue to pay special attention to the programmes for the welfare of the Backward Classes. A larger financial provision for this purpose will be made available during the next 12 months.

The policy of Government to cover the Scheduled Caste/Scheduled Tribe students either under Hostel or Scholarship programmes has been achieved.

Government have sanctioned the construction of as many as 60 buildings to locate Government Hostels for the Scheduled Caste boys and girls, and their share of expenditure in this regard works out to nearly Rs. 28.75 lakhs. The recommendations of the Hostel Committee to improve the working of the hostels have been accepted and larger funds are expected to be made available for this purpose.

The coverage of the Special Nutrition Programme for children in slum areas has been increased.

Grant of House Sites and Housing

With a view to mitigate the difficulties experienced by the houseless and siteless people of the City of Bangalore and to achieve social justice in the matter of allotment of sites to persons belonging to Scheduled Castes and Scheduled Tribes and other economically Backward Classes of people, new rules have been issued providing adequate reservation of sites to these categories of people. These rules are applicable to the sites allotted by the City Improvement Trust Boards Bangalore and Mysore.

A project for construction of cheap houses on the 3 lakh sites distributed to landless rural agriculturists, is under consideration of the Mysore Housing Board in consultation with the Life Insurance Corporation and the Housing and Urban Development Corporation of India. The project envisages construction of 20,000 houses with an outlay of nearly Rs. 5 crores. The Housing Board will be starting the scheme out of its own funds in the first instance.

RURAL AND URBAN WATER SUPPLY

(a) National Rural Water Supply Programme

Government are giving due importance to the National Water Supply and Sanitation Schemes. Under this programme, schemes costing Rs. 822.26 lakhs were sanctioned since the commencement of the IV Plan. At least 300 works are expected to be completed during the current year. Apart from expending the budget provision of Rs. 200 lakhs during the current year, it is also expected that larger sums will be spent under this programme during the next year.

Government of India have initiated Rs. 20 crores programme for the entire country for accelerated water supply with a view to provide water supply in the permanently disadvantaged areas. An allocation

of Rs. one crore for this programme during the current year has been received. 120 schemes have already been sanctioned under the programme covering six districts.

Twelve towns of the state have been provided with drainage facilities covering a population of 22.87 lakhs. 25 water supply Augmentation Schemes costing Rs. 1,745 lakhs and 20 drainage schemes costing Rs. 974 lakhs have been sanctioned under the Life Insurance Corporation Assistance Programme which are at various stages of execution.

It is proposed to provide for water supply in 22 towns and drainage facilities in 2 towns in the year 1973-74.

(b) Drinking Water Well Programme

Government are giving utmost priority for providing effective drinking water well to every village in the State and therefore, larger funds have been made available for this purpose. 1,460 main villages will be provided with drinking water wells so that all the main villages in the State will have drinking water wells by the end of the IV Five Year Plan.

(c) Urban Water Supply

Out of 239 towns in the State, protected water supply has been provided for 155 towns, covering a population of 60.49 lakhs. 37 schemes have been sanctioned by Government under this programme and they are at various stages of execution.

(d) Bangalore Water Supply and Sewerage Board

The execution of the first stage of the Water Supply Scheme to the City from the River Cauvery at the cost of Rs. 30 crors is now in full swing. The Scheme will be completed by the end of 1973.

CO-OPERATIVE MARKETING

A Project for development of Regulated Market in Mysore State with an outlay of Rs. 43 crors was sent to the World Bank through the Government of India. The International Development Association a subsidiary of the World Bank had sent an appraisal mission to study the Project. This Mission held discussion with the State representatives besides visiting important markets. This Project is likely to be taken up for consideration by the World Bank shortly.

MARKET COMPLEX

A comprehensive scheme for a systematic development of marketing facilities in Tungabhadra Project area was taken up in the year 1969-70 and this Scheme is in progress. The second phase of this scheme which provides for strengthening the infrastructure facilities in this area has been proposed with an outlay of nearly Rs. 3 crores. This Scheme will be completed within three years.

UNEMPLOYMENT AND REMEDIAL MEASURES

The Drought Prone Areas Programme which has been taken up to provide employment opportunitise to the needy people and also to create permanent productive assets to prevent recurrence of the famine condition has made considerable progress. This scheme is in operation in the selected 42 taluks of the State. It is proposed to intensify the operation of this scheme in Bijapur and Kolar districts and proposals in this respect have already been send to Government of India for consideration of the World Bank. The other two schemes, *viz.*, Crash Scheme for Employment and the Pilot Intensive Rural Employment Project are also in-progress and these schemes will be in operation during the next year.

The Department of Employment and Training has already undertaken various measures to step up programmes under Craftsman Training Scheme, Apprenticeship Training Scheme and through the Employment Exchanges.

FISHERIES

The construction of the fishing harbour at Karwar taken up under the Indo-Norwegian Project at a cost of Rs. 25.00 lakhs has been completed.

The Mysore State Fisheries Developoyment Corporation has undertaken processing of fish and marketing it in inland areas in addition to the operation of ice plants and freezing and the boat building yards. So far, the Corporation has exported frozen prawns and other products to the tune of Rs. 12 lakhs.

As regards inland fisheries, the tempo of fish seed production and distribution has been maintained.

EDUCATION

My Government is concerned not merely with the extension of the educational facilities but is equally anxious to improve the quality of education imparted in educational institutions.

Primary

In an attempt to provide Compulsory Primary Education to the children in the age group of 6 to 11 years. Government would strive to achieve an enrolment of at least 92 per cent of the children in that age group and consequently out of the total provision available for School education, nearly more than 50 per cent is earmarked for this programme.

Secondary

To meet the demands at the Secondary Educational level as many as 58 new High Schools have been permitted to be opened by the Private Managements. Besides, 14 Government High Schools have also been started. With the introduction of two years P.U.C. it was necessary to convert the existing Higher Secondary Schools into Junior Colleges and 243 such Schools have been converted into Junior Colleges.

Mid-day Meals

The scheme of Mid-day meals is in progress and under this scheme, emergency feeding programme for vulnerable sections of the population in 66 taluks affected by the scarcity conditions, is in progress. The World Food Programme Projects 614 and 620 were started during the year from September 1972. Under these two Projects, nearly 92,000 students are covered.

Collegiate Education

in order to render greater assistance to the Private Colleges, maintenance grant which was being paid to the extent of 70 per cent of the authorised expenditure previously, has been increased to 80 per cent from the current year.

The policy of adopting Kannada, the regional language, as the medium of instruction at the College level has been implemented in as many as 10 colleges and in this connection a sum of about Rs. 9 lakhs has been sanctioned to the Universities in the State towards the production of Text-books in the regional languages. The Universities have produced nearly 200 text books in Kannada.

Youth Services

The highlight of the activities of the Youth Services Department during the year has been the starting of Nehru Youth Kendras in the selected Districts in the State besides the Regional Youth Centres to serve as Centres of model programmes for the youth in the districts. The State Youth Centre at Bangalore is sanctioned Rs. 27 lakhs for construction of its building.

This year 250 Graduate youths are enrolled for the Mysore Development Corps to inculcate among the educated youth the spirit of service and development of idealism besides providing opportunities for utilising their leisure time. Special emphasis will be laid on the indigenous sports during the coming years, besides developing talents among the sportsmen.

The State can now be proud of a well-equipped Children Theatre at Cubbon Park and it is expected that mini-Bal Bhavans will be established at all the District Headquarters.

FINANCIAL POSITION OF THE STATE

In this Session you will be considering the Budget proposals for 1973-74, which is the last year of the Fourth Plan. The State's finances were under considerable strain during the Fourth Plan period owing to a number of factors. My Government have made all possible efforts, with the assistance of the Government of India, to ensure that the essential programmes, in particular the drought relief operations, are not allowed to suffer.

In this context, considerable significance is attached to the recommendations that will be made by the Sixth Finance Commission. The State Government have presented their case to the Commission and it is to be hoped that a very realistic view will be taken of our financial position and the State will be enabled not only to meet commitments on maintenance of assets and services already built up, but also to undertake the needed fresh development.

LEGISLATION

Of the Bills placed before the Legislature in the previous sessions, a few could not be taken up for want of time. These Bills and any other new Bills which the Government may consider necessary, will be brought before the Legislature for its consideration. The Mysore (Bombay and Hyderabad Areas) Religious and Charitable Inams Abolition Bill, 1972 and the Mysore Land Reforms (Amendment) Bill, 1972 as reported by the Joint Select Committee will also come up for consideration during the current session of the Legislature.

CONCLUSION

Our Nation stands committed to secularism and socialism. It should be the endeavour of all concerned to work ceaselessly towards the attainment of these ideals through the implementation of appropriate socio-economic programmes based on self-reliance so that poverty may be banished, disparities reduced and injustice put to an end to.

I wish you success in your deliberation and in your efforts to achieve ideals we cherish and work for the continued progress and prosperity of the people of the State.

JAI HIND

ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಭಾಷಣ

ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯ ಮಹಾಶಯರೆ,

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿವೇಗಿಲ್ಲ ಹಾರ್ಡಿಕ ಸ್ವಾಗತ ಬಯಸುವ ಸುಲೋಚನ ನನಗೆ ಲಭಿಸಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅದೃಶತೆ ಪುನಃ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ಈಗ ಹನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಳೆದಿದೆ. 1971-1972ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥಿಕ, ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದೇ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಜನತೆಯ ದುರ್ಬಲ ಪಂಗಡಗಳ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ನಿಜವಾದ ಅವಕಾಶ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬಲ್ಲ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು.

ಮಳೆ ಬೆಳೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು.

ರಾಜ್ಯದ ಬಹುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಸಂಭವಿಸದ ಬರಗಾಲ ಹಾಗೂ ಅಭಾವಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಲೆದೋರಿ, ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಮಹತ್ವರ ಸವಾಲನ್ನು ಇದರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಈ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಪದೇ ಪದೇ ಸಂಭವಿಸದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಖಾಯಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಜುಲೈ ಎರಡನೆಯ ವಾರದಿಂದ ಆಗಸ್ಟ್ 1972ರ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಖಾರೀಫ್ ಭೂಮಿಯ ಬಹು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಏರ್ಪಾಟಲೆ, ಅಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಮಳೆಯೇನೋ ಬಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬೇದರ, ಗುಲ್ಲುಗ, ಬಿಜ್ಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ 38 ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಖಾರೀಫ್ ಲಾಭ ಇವೆರಡೂ ಬೆಳೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ, ಈ ತಾಲೂಕುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀರ ದಾರವಾಣುಗಡೆ.

ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಂತೂ ಇಂಥ ಭೀಕರ ಸ್ಥಿತಿ ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಮ ಸಂಕಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಜನತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೀರದವರಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಜನವರ್ಗಗಳೂ ಕ್ಷಮೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತಾಗಲು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರ ಸಮಿತಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಸಂತಸ್ತ ಜನತೆಯ ಕಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಯತ್ನದಲ್ಲಿ ನಮಸ್ತೆ ಜನತೆಯ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮಿತಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಬೇರ ಬೇರೆ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದಲೂ ಮಹಾಶಯರುಗಳಿಂದಲೂ ಸದಾ ಬರುವ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಂಕಟ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಒಟ್ಟು 16.50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ತಗಲುವ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಈ ಸಮಗ್ರ ವೆಚ್ಚವನ್ನೆಲ್ಲ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವು ಕೋರಿ, ಈ ವೇಶ್ಠದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಾಂತರದಷ್ಟು ನಾಡರೂ ಒಡನೆಯೇ ನೀಡುವಂತೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಕ್ಷಾಮ ನೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲು, ನಿರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲು ಮುಖ್ಯಪ್ರಭು ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ಮಂಡೆ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಕಾಲುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಐತದ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಬೇಸಗೆ ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ ನೀರು ತುಂಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಅಣೆ ಕಟ್ಟುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿಯೂ 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ವಿನಂತಿಯನ್ನೂ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1972ರಲ್ಲಿ ನಂಟುಗ್ರಸ್ತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಂಟುರಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡವು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇರೆಗೆ, 1972ನೆಯ ಇಸವಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ವಹಿಸತಕ್ಕ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ 7.75 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಪರಮಾವಧಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಈ ನಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ವಹಿಸಿದ ವೆಚ್ಚ 13.37 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ.

ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 1973ನೆಯ ಇಸವಿ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಒಟ್ಟು 150.55 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ, ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡುವುದು ಮತ್ತು ಬಾವಿಗಳ ಆಳ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ತಕ್ಕಾಯಿ ಸಾಲಗಳ ನೀಡಿಕೆ, ಪಂಪುಗಳ ಪೂರೈಕೆ, ಸಂಕುಗ್ರಸ್ತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಮೇವಿನ ಸರಬರಾಜು, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ, ಉಚಿತ ಅಹಾರ ನೀಡಿಕೆ, ನೇಕಾರರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕರಕುಶಲ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗೆ ನೆರವು, ವಿವ್ಯಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ರಿಯಾಯಿತಿ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿವೆ.

1973ನೆಯ ಇಸವಿ ಜನವರಿ 22 ಮತ್ತು ಜನವರಿ 25ನೆಯ ದಿನಾಂಕಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕೇಂದ್ರ ತಂಡವು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಶ್ಲಿಸಿತ್ತು. ಈ ತಂಡದ ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಠಿಣವಾಗಿರುವುದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೂ ಕೂಡ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿ ನೀಡಿದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ ಸಮಗ್ರ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಸಹಕಾರದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಬಲ್ಲರೆಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಚಂಡಮಾರುತಗಳೂ ನೆರೆಹಾವಳಿಗಳೂ ಅಪಾರ ಹಾನಿಯುಂಟುಮಾಡಿವೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ 1972ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಹೊಳೆ ಅನೇಕಟ್ಟು ಒಡೆದು, ಇದರಿಂದ ಹಲವಾರು ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳು ಒಡೆದುಹೋದುವಲ್ಲದೆ, ಜನರೂ ದನಕರುಗಳೂ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಮನೆಗಳಿಗೆ, ಗುಡಿಸಿಲುಗಳಿಗೆ ಹಾನಿ ತಟ್ಟಿತು. ಈ ನಿಷ್ಪ್ರೀಡಿತರಿಗೆ ಒಡನೆಯೇ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಹಾಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ.

ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಶೇಷ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್ 15, 1972ನೇ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಉಪವಿಭಾಗ ಮಟ್ಟದಿಂದ ರೆನುಯೂ ಜಿಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಅವಶ್ಯವಾಗುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮೈಸೂರಿಗೆ “ಕರ್ನಾಟಕ” ಎಂದು ಪುನರ್ನಾಮಕರಣ.

ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ, ಮೈಸೂರಿಗೆ “ಕರ್ನಾಟಕ” ಎಂದು ಪುನರ್ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ 1972ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ (ನಾಮಪರಿವರ್ತನ) ವಿಧೇಯಕವು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತೀರಣವಾಗುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ.

ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1972ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಸಂಭವಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಭಂಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒಟ್ಟಿನ ಮೇರೆ ನಮಾಧಾನಕರವಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಶಾಂತಿಭಂಗ ಕ್ರಕರಣವನ್ನು ಪೋಲೀಸರು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರಿಸಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಹತೋಟಿಗೆ ತಂದರು. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಗಲಭೆಗಳ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯುವಂತೆ, ಅದೇಶ ನೀಡಿರುವ ಸಂಗತಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ವಿಧಿತವಾಗಿದೆಯಷ್ಟೆ. ವರದಿ ಬರುತ್ತಲೂ ಸರ್ಕಾರವೆಂದು ಸೂಕ್ತಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಯೋಜನೆ.

1972-73ನೇ ವರ್ಷದ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ 76.28 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ತಗಲುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪಾದನೆ, ಉದ್ಯಮ ಪ್ರಾಂಗಣ (ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್) ಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ—ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಎರಡು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದನೆಯದು, ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಸವೇತನ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಭೂರಹಿತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಗೆ ಮನೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಎರಡನೆಯ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೇರೆಗೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮನೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಹಂಚಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನಿರು ಸರಬರಾಜಿನ ತ್ವರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ರಾಜ್ಯದ ಬೃಹತ್ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆವರಣ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

1973-74ನೇ ವರ್ಷದ ರಾಜ್ಯದ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಬಗ್ಗೆ 84.83 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವಾಗುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ವಲಯ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಸಹಕಾರ, ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ವಿದ್ಯುತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ—ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ವೆಚ್ಚವಾಗತಕ್ಕ ಹಣ 1972-73ರಲ್ಲಿ ಹೂಡಿದ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಅಧಿಕ ವಾಗಿದೆ.

1974ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಐದನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾವಸಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಬಿದ್ಯಮಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ಮೂಲಾಧಾರ. ಇದಕ್ಕೆ ಆತ್ಮಚ್ಛ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಇದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಮೂಲ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ರಾಜಧಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪುಷ್ಕಾಸಮುದಾಯದ ಬಹುಭಾಗಕ್ಕೆ ನುಧಾರಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಾಡಿಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಬಗ್ಗೆ ರೂಪಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೆಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳ ತೀವ್ರ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೂ ಗಮನ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮತರವಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಈ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಯೋಜನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯೋಜನಾ ಮಂಡಲ ಪುನರ್ರಚಿತವಾಗಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ.

ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ತೀವ್ರ ಧಕ್ಕೆ ತಟ್ಟಿತು. ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಎತದ ನೀರಾವರಿ, ಪಂಪು ಸೆಟುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಸಾಲದ ಮೇರೆ ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃಷಿ ಪರಿಕರಗಳ ಸರಬರಾಜು—ಈ ವಿವರಗಳ ಮೂಲಕ ತ್ವರಿತ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪಾದನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

1973-74ರಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದ, ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ, ಸುಮಾರು 1,00,000 ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ, ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಆಹಾರೋತಾದವನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವುಂಟಾಗುವುದು.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಂಜೂರಾದ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ, ನೀರಾವರಿ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೃಷಿ ಯೋಗ್ಯಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸ, ಟಾಕ್ಟರುಗಳ ಸರಬರಾಜು ಮುಂದಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸುಮಾರು 40 ದಶ ಲಕ್ಷ ಡಾಲರುಗಳ ಸಾಲ ದೊರೆಯಲಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೃಷಿ ಯೋಗ್ಯಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನೂ, ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಗೆ ಸುಮಾರು 200 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನೂ ಸಾಲ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳ ತೋಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಂಡಲಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು—ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇನ್ನಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಬೀಜ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ, ಕೀಟನಾಶಕ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಪರಿಕರಗಳ ಸರಬರಾಜಿನ ಬಗ್ಗೆ ಎಸ್ತರಣ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಭೂ ಆಭಿವೃದ್ಧಿ ಭ್ಯಾಂಕಿ ನಿಂದ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಕೃಷಿ ಸಾಲವು ನಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳದ್ದಾಗಿರಾ ಮುಂದೆಯೂ ದೊರೆಯುವುದು.

ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಸಾಲ 43 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲ 16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಈ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷ ಸಾಧಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಇವಲ್ಲದೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ರೈತರಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಒದಗಿಸಲಿವೆ.

ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ.

ದೊಡ್ಡ ರೋಗ (ರಿಂಡರ್ ಪೆಸ್ಟ್) ನಿರ್ಮೂಲನ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೊಸ ರೂಪಕೊಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ರೋಗವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಲ್ಗಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವಕ್ಕೆ ಆಗತ್ಯವಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನೂ ಸಜ್ಜುಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ಯಂತ್ರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕ್ಷೀರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರತಳಿ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆ ಕೂಡ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಸರ್ಕಾರಿ ಡೇರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಪಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಕ್ಷೀರ ಸಂಗ್ರಹಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಈ ಡೇರಿಯಿಂದ ಗಮನಾರ್ಹ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆಯುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

ಭಾರಿನೀರಾವರಿ.

ಘಟಪ್ರಭಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ, ಕವಿ ಮತ್ತು ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಲಪ್ರಭಾ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ತಿಖರ ವಾಟಿದವರೆಗೆ ನೀರು ತುಂಬಿದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ನೀರಿನಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 10,000 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರೊದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.

ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲಿಂದ, ಮಲಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು, ಕಾರಂಜ ನದಿಗಳಿಗೆ ಕಾಲುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ಅಭಾವಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರಿಗೆ ಈ ಕಾಲುವೆಗಳಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು.

ಮಲಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು, ಘಟಪ್ರಭಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ ಅಡಳಿತ ಗಾರರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ.

2.20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ಕಂದ್ರ ಸಹಾಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೇರೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ 51 ಏಕದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಮುಕ್ತಾಯವನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 70 ಏಕದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹೊಸವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಖಾಯಂ ಪರಿಹಾರವನ್ನೂ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶವನ್ನೂ ಒದಗಿಸುವ ನಿಮಿತ್ತ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಹೊಸ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ.

ಜಲವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವು ಅನನ್ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆಯೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು ಅಪಶ್ಯವೇಂಬುವದನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ ಇದರಿಂದ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದ್ದದೆ, ಕಪ್ಪುಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೆರರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಸಹಾಯ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.

ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು 966.6 ಎಂ. ಡಬ್ಲ್ಯು ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯ ಇನ್ನೆರಡು ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ, ಈ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು 1974ರಲ್ಲಿ 1,144.9 ಎಂ.ಡಬ್ಲ್ಯುಗೆ ಹೆಚ್ಚುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಕಾಳೀ ನದಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲ ಹಂತದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲ ಹಂತಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನಾವಧಿಯ ಉಳಿದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚದ ಹೊರಗಡೆ ಧನಸಾಹಾಯ ನೀಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 13.50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾಳೀ ನದಿ ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಹಂತದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಲಿಂಗನಮಕ್ಕಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ವಿದ್ಯುತ್ ಗೃಹದ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ವಾರಾಂಕಿ ಹಾಗೂ ಬೇಡತಿ ಯೋಜನೆಯ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೂ ಅದ್ವೈತ ಕೊಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಲಿಂಗನಮಕ್ಕಿ ಜರಾಶಯದಲ್ಲಿ ನೀರಿನಮಟ್ಟ ಇಳಿದು ಹೋದಕಾರಣ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಕಡಿತವನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಮಳೆಗಾಲದವರೆಗೂ ಈ ಕಡಿತ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಈ ತೊಂದರೆಯಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪ ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಯು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಜಯಂತಿ ಸಮಾರಂಭಗಳ ಅಂಗವಾಗಿ, ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ 365 ಹರಿಜನ ವಸತಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪ ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಮುಂದು ವರಿಯುತ್ತಿದೆ.

ಸಂಪರ್ಕಸಾಧನಗಳು

ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳಿಗೆ ಅದ್ವೈತ ಕೊಡಬಯಸಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನುಸಂಘಟಿತವಾದ ವ್ಯಾಪಕ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಸಂಪರ್ಕಸಾಧನಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನುಮಾರು 16,800 ಕಿಲೋವಾಟರು ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಈಗ ಇರುವ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲ್ದಾಟು-ಇವೆರಡೂ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಕೈಕೊಂಡಿರುವ

V-31-N73
 N73

5,350 ಕಿಲೋವಾಟುಗಳಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸದ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗೇಯಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಲಿದೆ, ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 28 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚ ತಗಲುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುವುದು.

ಆಹಾರದ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ.

ರೇಷಿ ಅದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದರಲ್ಲದೆ, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಂದಲೂ ಬೇರೆಯವರಿಂದಲೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಬೆರೆ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹಂಚಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 12,149 ನ್ಯಾಯ ಬೆರೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಗೋಧಿಯ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾಗುವುದು.

ಉದ್ದಿಮೆಗಳು:

ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಧಾನ್ಯ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯಮಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಗಮನ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

“ಮಂಗಳೂರು ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್” ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕೆಲಸವೇ 1973ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ದೊಡ್ಡ ಹೊಣೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿಜಯನಗರ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯೂ ಕುದುರೆಮುಖ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಯೋಜನೆಯೂ ಬೇಗನೆ ರೂಪಕಳೆಯುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

80 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ರೇಷ್ಮೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವ್ಯಾಪಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅವಧಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷ. ರೇಷ್ಮೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸದೃಢ ತಳಹದಿ ಹಾಕುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಉದ್ದಿಮೆ ಸುಭದ್ರವಾಗಿ ನೆಲೆನಿರವ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದೂ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶ.

ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ.

ಜನಾರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಉತ್ತಮಗೊಂಡಿವೆ; ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣವು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದೇನೋ ಎಂಬ ಹಿಗ್ಗಿಡ್ಡರೂ, ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ಜನನಂಖ್ಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಜನನ ಪ್ರಮಾಣವು ದಿನದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಸುಮಾರು 575 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ತೀವ್ರ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು 1973-74ರಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸೇಕದಾ 100 ರಷ್ಟು ಕೇಂದ್ರದ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುವುದು, ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಜನನಂಖ್ಯಾ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 11.5 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚ ತಗಲುವುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಈಗಿನ 38/1000 ಜನರ ಪ್ರಮಾಣವು 25/1000ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ.

ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ.

ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವ್ಯಾಸಂಗಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಆರೋಗ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ.

ಎಲ್ಲ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಗಳ ಸಮನ್ವಯಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆರೋಗ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ.

ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದೆಯೂ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಲೇ ಇರುವರು. ಮುಂದಿನ 2 ತಿಂಗಳಿಗೆ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

ಹರಿಜನ, ಗಿರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್, ಇಲ್ಲವೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ವೇತನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ನೀಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ.

ಹರಿಜನ ಬಾಲಕ ಬಾಲಕಿಯರ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಿಗಾಗಿ 60 ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾಲು 28.75 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯು ನುಧಾರಣೆಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಆಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೋಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮನೆ ನಿವೇಶನಗಳ ಕೊಡುಗೆ ಮತ್ತು ವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಮನೆಯಿಲ್ಲದವರು ಮತ್ತು ನಿವೇಶನ ರಹಿತರು ಅನುಭವಿಸುವ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಇತರ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ನಿವೇಶನ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಈ ವರ್ಗಗಳ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿವೇಶನ ಮೀಸಲಾತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಹೊಸನಿಯಮಾವಳಿಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಯಮಾವಳಿಯು ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ನಗರಗಳ ವೃದ್ಧ ಮಂಡಲಗಳು ಹಂಚುವ ನಿವೇಶನಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು.

ಭೂಹೀನರಾದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ಗದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮೈಸೂರು ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಂಡಲಿಯು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಂಡಲಿಯು ಭಾರತದ ಜೀವ ವಿಮಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಸುಮಾರು 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 20,000 ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗುವುದು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೊದಲು ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಂಡಲಿಯು ಸ್ವಂತ ಹಣದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಮತ್ತು ನಗರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು.

(ಅ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೇರೆಗೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ 22.26 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ

ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 300 ಕಾಮಗಾರಿಗಳಾದರೂ ಮುಗಿಯುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಅಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ 200 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ವೆಚ್ಚವಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ.

ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನೀರೊದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಮಗ್ರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನ ತ್ವರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೇರೆಗೆ 6 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರೊದಗಿಸುವ 120 ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದ 12 ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ 22.87 ಲಕ್ಷ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. 1,745 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ 25 ನೀರು ಸರಬರಾಜುವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೂ 974 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ 20 ಚರಂಡಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೂ ಜೀವ ವಿಮಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸಹಾಯ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೆಲಸ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ.

1973-74ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 22 ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2 ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಚರಂಡಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನೂ ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ.

(ಅ) ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. —

ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಒದಗಿಸುವ ಪರಿಣಾಮ ಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವ್ಯತೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾವಧಿಯ ಅಂತ್ಯ ದೊಳಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಸೌಕರ್ಯ ಲಭಿಸುವಂತೆ 1,460 ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

(ಇ) ನಗರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು.

ರಾಜ್ಯದ 239 ಪಟ್ಟಣಗಳ ಪೈಕಿ 155 ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ 60.49 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ನೀರು ಪೂರೈಕೆಯಾಗುವುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೇರೆಗೆ 37 ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳ ಕೆಲಸ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಲಿದೆ.

(ಈ) ಬೆಂಗಳೂರು ಜಲ ಮಂಡಳಿ.

ನಗರಕ್ಕೆ ಕಾನೇರಿ ನದಿಯಿಂದ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಯು ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತದ ಕೆಲಸ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಲಿದೆ. 1973ರ ಅಂತ್ಯದೊಳಗಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದು.

ಸಹಕಾರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ 43 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧೀನ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಸಮೀಕ್ಷಾ ನಿರ್ಮಾಣವೊಂದನ್ನು ಕಳಿಸಿತ್ತು. ಈ ನಿಯೋಗವು ಮುಖ್ಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಮದ್ದಲದೆ, ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಡನೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿತು. ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬೇಗನೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿದೆ.

“ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್”.

ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ವ್ಯಾಪಕ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು 1969-70ರಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆದಕಾರ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಎರಡನೇ ಹಂತಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುವುದು.

ನಿರುದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳು.

ಬಡಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪಡೆ ಪಡೆ ಸಂಭವಿಸಿದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಖಾಯಂ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ನೈಜವಾಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಪ್ರದೇಶ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ರಾಜ್ಯದ 42 ಆಯ್ಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಬಜಾಫುರ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಎರಡು ಯೋಜನೆಗಳು—ಎಂದರೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶದ ತ್ವರಿತ ಯೋಜನೆ, ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶದ ತೀವ್ರ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆ—ಇವು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿವೆ.

ಕಸಬುದಾರರ ತರಬೇತಿ ಯೋಜನೆ, ಉಮೇದುವಾರರ ತರಬೇತಿ ಯೋಜನೆ—ಇವೆರಡು ಯೋಜನೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸಲು ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವಾರು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ.

ಮೀನುಗಾರಿಕೆ.

ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಇಂಡೊ-ನಾರ್ವೇಯನ್ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ 25.00 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಿಂದ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಂದರು ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವು ಪೂರೈಸಿದೆ.

ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಹಿಮಾಯಂತ್ರಿ ಚಾಲನೆ, ಘನೀಕರಣ ಮತ್ತು ದೋಣಿ ನಿರ್ಮಾಣದ ಅಂಗಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ಸ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣವನ್ನೂ ಒಳನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನಿನ ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇವೆರಡಿಗೆ ಸುಮಾರು 12 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮೌಲ್ಯದ ಹಿಮಗಟ್ಟಿದ ಸಿಗಡಿಯನ್ನೂ ಇನ್ನಿತರ ಸಾಗರೋತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನೂ ರಫ್ತು ಮಾಡಿದೆ.

ಒಳನಾಡಿನ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೀನುಮರಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಅದೇ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ.

ವಿದ್ಯಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದೇ ಆಲ್ಲದೆ, ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಷ್ಟೇ ಕಾತರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ.

6 ರಿಂದ 11 ವರ್ಷದ ವರೆಗಿನ ವಯೋವರ್ಗದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸುವ ಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಆ ವಯೋವರ್ಗದ ಮಕ್ಕಳ ಹೈಕಿ ಶೇಕಡಾ 92 ರಷ್ಟಾದರೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯತ್ನಿಸುವರು. ಆದರೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಒಟ್ಟು ಹಣದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಾಂಶದಷ್ಟಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಸೆಕೆಂಡರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ.

ಸೆಕೆಂಡರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, 58 ಹೊಸ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಖಾಸಗಿ ಆದಳಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ, 14 ಸೆಕೆಂಡರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡು ವರ್ಷದ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ವ್ಯಾಸಂಗ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದರಿಂದ, ಈಗಿನ ಹೈಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಯಿತು. ಅಂಥಾ 243 ಶಾಲೆಗಳು ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಿವೆ.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟ ನೀಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅಭಾವ ನಿಡಿತವಾದ 66 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ನಿಗದಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾರ್ತು ಆಹಾರ ನೀಡಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. 614 ಮತ್ತು 620 ನೆಯ ಜಾಗತಿಕ ಆಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯೋಜನೆಗಳು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1972ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುವು. ಇವೆರಡೂ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಸುಮಾರು 92,000 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ.

ಖಾಸಗಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಹಾಯ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸಂದಿ ಅಧಿಕೃತ ಪೆಟ್ಟು ಪೈಕಿ ಶೇಕಡಾ 70ರವರೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಿಂದ ಶೇಕಡಾ 80ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಾಲೇಜು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸುವ ಕಾರ್ಯ ನೀಡುವುದನ್ನು 10 ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ಸುಮಾರು 9 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ತಯಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 200 ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿವೆ.

ಯುವಜನ ಸೇವೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಯುವಜನ ಸೇವಾ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಯುವಜನ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯುವಜನ ಮಾದರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಆಯ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಕರು ಯುವಜನ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಯುವಜನ ಕೇಂದ್ರದ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಾಗಿ 27 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆ.

ಬದು ವೇಳೆಯ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವವನ್ನೂ ಆಮರ್ಶ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಕುದುರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ 250 ಜನ ಪದವೀಧರರು ವೈಸೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಜಗಾರ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಉರ್ಜಿತಗೊಳಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ದೇಶೀಯ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಹತ್ವ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವು ಕಬ್ಬಿನ್‌ಪಾರ್ಕ್ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿರುವ ಬಾಲ ನಾಟಕ ಮಂದಿರದ ಬಗೆಗೆ ಅಭಿಮಾನ ತಾಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಪುಟಾಣಿ ಬಾಲ ಭವನಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾವಧಿಯ ಕೊನೆಯ ವರ್ಷವಾದ 1973-74ರ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನೀವು ಪರಿಶೀಲಿಸುವವರಿದ್ದೀರಿ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ, ಅತ್ಯವಶ್ಯಕಾಯುಕ್ತವುಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಕಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ—ಭಂಗವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆರನೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗವು ಮಾಡಲಿರುವ ಶಿಫಾರಸುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಯೋಗವು ವಾಸ್ತವಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ತಾಳುವುದೆಂದೂ ಈಗಾಗಲೇ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಸ್ವತ್ತುಗಳ ಹಾಗೂ ಸೇವಾವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಹೊಸ ಹೊಸ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೆಂದೂ ಅರಿತುಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಶಾಸನ ನಿರ್ಣಯ.

ಹಿಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ ಕೆಲವು ವಿಧೇಯಕಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ನಮಯ ಸಾಲದಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಬೇರೇನಾದರೂ ಹೊಸ ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಮುಂದೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಮಂಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ಮೈಸೂರು (ಮುಂಬೈ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದು ಪ್ರದೇಶಗಳ) ಮತೀಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಾದಾಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಇತರ ರಜೆಯಾತಿ ವಿಧೇಯಕ, 1972 ಮತ್ತು ಸುಯಕ್ತ ಪರಿಶೀಲನ ನಮಿತಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಮೈಸೂರು ಭೂಸುಧಾರಣಾ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ವಿಧೇಯಕ, 1972—ಇವು ಕೂಡ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಗೆ ಬರಲಿವೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ.

ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಜಾತ್ಯತೀತತೆಗೂ ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೂ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಬಡತನ ಮಾಯವಾಗುವಂತೆ, ಆನುಮತೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಂತೆ, ಅನ್ಯಾಯ ತೊಲಗುವಂತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅಧಿರಿಸಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಈ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ನಿಮಿತ್ತ, ನಿರಂತರವಾಗಿ ದುಡಿಸಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರೆಲ್ಲರೂ ಯತ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಕಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಲಿ. ಅದರ್ಶಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ನಿರಂತರ ಪ್ರಗತಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ನೀವು ನಡೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಫಲಪ್ರದವಾಗಲಿ.

“ಜೈ ಹಿಂದ್”

Arrest and Release of Members-Announcement.

MADAM SPEAKER.—I have received the following communications regarding the arrest and release of some members of the House :

(1) From the Sub-Inspector of Police, Central Police Station, Bangalore, stating that Sri S. Bangarappa, M. L. A. was arrested at 12.30 P.M. on 24th December 1972, under section 151 Cr. P.C. and that he was released the same day.

(2) From the Sub-Inspector of Police, Krishnaraj, Police Station, Mysore stating that Sri Vatal Nagaraj M. L. A. was arrested at 3.50 P. M. on 30th December 1972, under section 111 Cr. P.C. and that he was released the same day.

(3) From the Superintendent of Police, Karwar stating that Sri S. Bangarappa, M. L. A. was arrested on 3-2-1973 by the Sirsi Police at Sirsi, under sections 147, 447, 379, 109 and 426 IPC and that he was released on bail the same day.

(4) From the Superintendent of Police, Karwar, stating that Sri S. Bangarappa, M. L. A., who was arrested on 3-2-1973 and had been released on bail pleaded guilty on 8-2-1973 and that he was sentenced to a Pay fine of Rs. 10 or in default to undergo simple imprisonment for 3 days by the Judicial Magistrate, First Class Court, Sirsi. As he did not pay the fine, he underwent simple imprisonment at the Sub-Jail, Karwar.

Panel of Chairmen

MADAM SPEAKER.—Under Rule 9 of the Rules of Procedure of the Legislative Assembly, I nominate the following Members to the Panel of Chairmen for the current session :

Sri V. Masiyappa

Smt. Sumathi Madiman

Sri A. Sharanappa

Sri K. M. Nāganna.

Secretary's Report

SECRETARY.—I beg to lay on the Table a Statement of Bills which received the assent of the Governor or the President as the case may be subsequent to the Report made since I made a statement during the previous Session.

Statement showing the Bills assented to by the
Governor or the President.

Sl. No.	Name of the Bill	Date of Assent	Assented by
1	The Mysore Stamp (Amendment) Bill, 1972.	23-12-1972	Governor
2	The Mysore Appropriation (No. 3) Bill, 1972.	23-12-1972	Governor
3	The Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners' Registration and Medical Practitioners' Miscellaneous Provisions (Amendment) Bill, 1972.	28-12-1972	Governor
4	The Mysore Homoeopathic Practitioners (Amendment) Bill, 1972.	28-12-1972	Governor
5	The Mysore Contingency Fund (Amendment) Bill, 1972.	10-1-1973	Governor
6	The Mysore Tenants (Relief in Payment of Arrears of Rent) Bill, 1972.	13-1-1973	President
7	The Mysore Court Fees and Suits Valuation (Amendment) Bill, 1972.	16-1-1973	Governor

Papers Laid on the Table

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).--I beg to re-lay :

- 1 Notification No. GSR 237, dated 23rd June, 1972 ;
The Mysore Excise (Excise Duties) (Amendment) Rules, 1972.
- 2 Notification No. GSR 196, dated 1st May, 1972 ;
The Mysore Excise (Lease of the Right of Retail Vend of Liquors) (Amendment) Rules, 1972.
- 3 Notification No. GSR 273, dated 3rd August, 1972 ;
The Mysore Excise (Sale of Indian and Foreign Liquors) (Amendment) Rules, 1972.

(SRI D. DEVARAJ URS)

- 4 Notification No. GSR 274, dated 3rd August, 1972;
The Mysore Excise (Bottling of Liquor) (Amendment Rules, 1972.
- 5 Notification No. GSR 275, dated 3rd August, 1972;
The Mysore Excise (Manufacture and bottling of Today) (Amendment) Rules, 1972;
Under sub-section (4) of Section 71 of the Mysore Excise Act, 1965.
- 6 Notification No. S. O. 1246, dated 26th June, 1972;
Direction regarding usage of Kannada In respect of all Communications; under Section 4 of the Mysore Official Language Act, 1963.
- 7 Notification No. PWD 29 LBW 72, dated 31st August 1972.
The Mysore Irrigation (Levy of Water Rates) (Amendment) Rules, 1972;
under sub-section 4 of Section 11 of Mysore Irrigation (Levy of Betterment and Contribution of Water Rates) Act, 1957.

Sri B. BASAVALINGAPPA (Minister for Municipal Administration).—I beg to relay

1. Notification No. S. O. 1224, dated 23rd June, 1972;
Extention of period of the supersession of the Town Municipal Council, Kumsi under sub-section (5) of Section 316 of the Mysore Municipalities Act, 1964.
2. Notification No. GSR 205, dated 8th May, 1972;
The Mysore Municipalities (Recruitment of Officers and Servents) (Special) Rules, 1972;
under sub-section (6) of Section 323 of the Mysore Municipalities Act, 1964.
1. Notification No. S. O. 2261, dated 28th November 1972;
Supersession of City Municipal Council, Srirangapatna.
2. Notification No. S. O. 2048, dated 27th October 1972;
Supersession of City Municipal Council, Gulbarga;
under sub-section (5) of Section 316 of the Municipalities Act, 1964.

16TH FEBRUARY 1973

ಪ್ರತಿ, ಕರ್ಮಾಂಗ

Accession No.

61

Date.....

Sri D. K. NAIKAR (Minister for Law and Parliamentary Affairs)[On behalf of Sri M. MALLIKARJUNA SWAMY (Minister for Community Development and Social Welfare)].—I beg to relay:

1. Notification No. GSR 95, dated 18th January 1972;
The Mysore Taluka Boards (Restriction on Expenditure) Amendment) Rules, 1971.
2. Notification No. GSR 431, dated 31st December, 1971;
The Mysore Panchayat and Taluka Boards-Employees (Recruitment and Conditions of Service) (Amendment) Rules 1971;
under Section 246 of the Mysore Village Panchayats and Local Boards Act, 1959.

Sri A. SHANKARA ALVA (Minister for Co-operation).— I beg to re-lay

1. Notification No. S.O. 1445, dated 11th August, 1972;
Taking over the Administration of District Central Co-operative Society, Bellary by the Government;
under section 130 of the Mysore Co-operative Societies Act, 1959.

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue).—I beg to re-lay :

1. Notification No. RD 173 MVS 68, dated 25th March, 1970;
The Mysore General Services (Revenue Subordinate Branch) Village Accountants (Recruitment) Rules, 1970;
2. Notification No. GSR 133, dated 10th May 1971;
The Mysore General Services Revenue Subordinate Branch Village Accounts Recruitment Second Amendment Rules, 1971;
under Section 198 of the Mysore Land Revenue Act, 1964.
3. Order No. 77 EST 72, GST 72 dated 14th July 1972;
Regarding amendment to Order No. S. O. 523 (RD 33 GST 62), dated 15th/18th February, 1969.
4. Notification No. GSR 262, dated 12th July, 1972;
The Mysore Land Revenue (Regularisation of unauthorised Occupation of lands) (Amendment) Rules, 1972.
5. Notification No. RD 234 LGP 72, dated 31st August, 1972;
The Mysore Land Grant (Amendment) Rules, 1972;
under Section 198 of the Mysore Land Revenue Act, 1964.

(SRI N. HUTCHAMASTHI GOWDA)

6. Notification Nos.

- (i) RB/LRRSR 1780, dated 19th April 1972
- (ii) RB/LRRSR 1790, dated 10th May 1972
- (iii) RB/LRRSR 1802, dated 21st May 1972
- (iv) RB/LRRSR 1804, dated 22nd May 1972

suspension of land revenue in respect of certain villages of Hukeri, Chikodi and Gokak Taluks of Belgaum District for the revenue years specified in the respective notifications.

7. Notification No. REV/DCB 1 37/71-72, dated May 1971 ;

Suspension of land revenue for the Revenue year 1971-72 in respect of certain villages of Afzalpur Taluk, Gulbarga District.

8. Notification No. S.O. 1426, dated 26th July, 1972 ;

Suspension of land revenue for the revenue year 1967-68 in respect of certain villages of Sampagaon Taluk, District Belgaum.

9. Notification No. S.O. 1214, dated 6th/7th June, 1972 ;

Suspension of land revenue for the revenue years 1965-66 to 1968-69 in respect of certain villages of Maddur taluk, Mandya District.

10. Notification Nos.

- (i) RB/REV. SR. 22/72, dated 13th April, 1972
- (ii) RB/REV. SR. 23/72, dated 15th April, 1972 ;

Suspension of land revenue for the revenue year 1971-72 in respect of certain villages of Jamkhandi and Muddebihal taluks of Bijapur district.

11. Notification No. S.O. 1557, dated 8th August 1972 ;

Suspension of land revenue for the revenue year 1967-68 in respect of certain villages of Sampagaon taluk, District Belgaum.

12. Notification Nos.

- (i) REVSr 9587, dated 11th April 1972
- (ii) REVSr 9602, dated 2nd May 1972
- (iii) REVSr 9611, dated 3rd May 1972
- (iv) REVSr 9600, dated 3rd May 1972 ;

Suspension of land revenue for the revenue years 1969-70, 1970-71 and 1971-72 in respect of certain villages of Dharwar, Shiggaon, Ron and Mundargi taluks of Dharwar District.

16TH FEBRUARY 1973

13. Notification Nos.

(i) REVSr 9620, dated 13th May 1972

(ii) REVSr 9621, dated 13th May 1972

(iii) REVSr 9622, dated 15th May 1972

(iv) REVSr 9623, dated 11th May 1972

Suspension of land revenue for the revenue years 1969-70, 1970-71 and 1971-72 in respect of certain villages of Hangal, Shirahatti, Savanur and Hubli taluks of Dharwar District.

14. Notification No. RB/REV. S.R-20/72, dated 1st April, 1972 ;

Suspension of land revenue for the revenue years 1968-69, 1969-70 and 1970-71 in respect of certain villages of Basavana Bagewadi taluk of Bijapur district.

15. Notification no. S.O. 1802, dated 8th-21st August, 1972 ;

Remission of land revenue for the revenue year 1967-68 in respect of certain villages of Parasagad taluk, Belgaum district.

16. (i) Notification No. S.O. 1509, dated 2nd/4th August, 1972.

(ii) Notification No. S.O. 1483, dated 2nd August, 1972.

(iii) Notification No. S.O. 1507, dated 2nd August, 1972.

Remission of land revenue for the revenue year 1968-69 in respect of certain villages of Ramdurg and Sampagaon taluks, District Belgaum.

17. Notification No. (i) S.O. 1442, dated 4/8th August, 1972.

(ii) S.O. 1481, dated 7/8th August, 1972.

Remission of land revenue for the revenue year 1967-68 in certain villages of Ramdurg taluk, district Belgaum.

18. Notification No. S.O. 1537, dated 20/26th July, 1972.

Remission of land revenue for the year 1968-69 in respect of Gokak taluk, district Belgaum

under Section 194(2) of the Mysore Land Revenue Act, 1934.

19. Order No. RD 76 EST 72, dated 11th August, 1972 ;

Remission of Stamp duties in respect of instruments to be executed by Indian Red Cross Society, Mysore State Branch, Bangalore in favour of the Chairman, City Improvement Trust Board, Bangalore in respect of 10 acres of land in H.A.L. II Stage allotted to the Indian Red Cross Society, Mysore State Branch, Bangalore

under Section 9(i) of the Mysore Stamp Act, 1957.

(SRI N. HUTCHAMASTHY GOWDA)

20. Notification No. S.O. 1897, dated 3rd October, 1972 ;

Reservation of land in Toranagal, Vaddu and Kurakuppa villages in Sandur taluk, Bellary district for urban non-agricultural or industrial development

under section 140 of the Mysore Land Reforms Act, 1961.

Sri D. DEVARAJ URS [On behalf of SRI AZEEZ SAIT (Minister for Transport.—Sir I beg to lay)]

- (i) Notification No. S.O. 1397, dated 26th July 1971
- (ii) Notification No. S.O. 1421, dated 27th July 1971
- (iii) Notification No. S.O. 1489, dated 9th August 1971
- (iv) Notification No. S.O. 1491, dated 9th August 1971
- (v) Notification No. S.O. 1492, dated 10th August 1971
- (vi) Notification No. S.O. 1475, dated 10th August 1971
- (vii) Notification No. S.O. 1495, dated 12th August 1971
- (viii) Notification No. S.O. 1507, dated 12th August 1971
- (ix) Notification No. S.O. 1509, dated 13th August 1971
- (x) Notification No. S.O. 1503, dated 16th August 1971
- (xi) Notification No. S.O. 1505, dated 16th August 1971
- (xii) Notification No. S.O. 1506, dated 16th August 1971
- (xiii) Notification No. S.O. 1508, dated 16th August 1971
- (xiv) Notification No. S.O. 1511, dated 16th August 1971
- (xv) Notification No. S.O. 1564, dated 16th August 1971
- (xvi) Notification No. S.O. 1510, dated 16th August 1971
- (xvii) Notification No. S.O. 1513, dated 16th August 1971
- (xviii) Notification No. S.O. 1499, dated 17th August 1971
- (xix) Notification No. S.O. 1500, dated 17th August 1971
- (xx) Notification No. S.O. 1498, dated 17th August 1971
- (xxi) Notification No. S.O. 1502, dated 17th August 1971
- (xxii) Notification No. S.O. 1501, dated 17th August 1971
- (xxiii) Notification No. GSR 280, dated 18th August 1971
- (xxiv) Notification No. S.O. 1565, dated 19th August 1971
- (xxv) Notification No. S.O. 1597, dated 31st August 1971
- (xxvi) Notification No. S.O. 1672, dated 15/18th Sept. 1971
- (xxvii) Notification No. S.O. 1669, dated 16th Sept. 1971
- (xxviii) Notification No. S.O. 1688, dated 20th Sept. 1971

(xxix) Notification No. S.O. 1856, dated 28th October 1971

(xxx) Notification No. S.O. 1986, dated 19th Nov. 1971

Regarding the reduction of tax payable in respect of Stage Carriages plying on the routes mentioned in the above-said notifications.

under sub-section (2) of Section 16 of the Mysore Motor Vehicles Taxation Act, 1957.

(xxxi) Notification No. GSR 207, dated 9th/10th May, 1971

The Mysore Motor Vehicles Taxation (Second Amendment) Rules, 1972

under sub-section (4) of Section 22 of the Mysore Motor Vehicles Taxation Act, 1957.

(xxxii) Notification No. GSR 232, dated 30th May, 1972 ;

The Mysore Motor Vehicles Taxation (Third Amendment) Rules 1972

under sub-section (4) of Section 22 of the Mysore Motor Vehicles Taxation, Act 1957.

(xxxiii) Notification No. S.O. 1825, dated 5th July, 1972 ;

Amendment to Notification No. HD 9 TMT 62, dated 22nd December, 1962.

(xxxiv) Notification No. S.O. 865, dated 29th March, 1972 ;

Exemption of tax payable in respect of six motor vehicles belonging to Indian Oil Corporation Limited.

(xxxv) Notification No. S.O. 1178, dated 7th June, 1972 ;

Exemption of tax payable in respect of motor vehicle bearing No. MYA 2517 belonging to Indian Oil Corporation Limited

under sub-section (2) of Section 16 of the Mysore Motor Vehicles Taxation Act, 1957.

(xxxvi) Notification No. GSR 300 dated 7th September 1971 ;

The Mysore Motor Vehicles Taxation (First Amendment) Rules, 1971.

(xxxvii) Notification No. S.O. 1504, dated 17th August 1971.

Reduction of Motor Vehicles Tax in respect of stage carriages plying on the routes Aurad to Bidar.

(xxxviii) Notification No. S.O. 658 dated 30th March/6th April 1972.

Reduction of Motor Vehicles Tax in respect of stage carriages plying on the routes Yadagir Railway Station to Narayanpet

(SRI D. DEVARAJ URS)

under sub-section (4) of section 22 of the Mysore Motor Vehicles Taxation Act, 1957.

I also lay :

Notification No. S.O. 2399 dated 25th November 1972

Reduction of Motor Vehicles Tax in respect of Motor Vehicles owned by the Indian Airlines used for the purpose of carrying Air-bound Passengers from city terminals at Bangalore, Belgaum and Mangalore to the respective Air Ports.

under sub-section (4) of section 22 of the Mysore Motor Vehicles Taxation Act, 1957.

SRI M.Y. GHORPADE.—On behalf of SRI K H. PATIL (Minister for Agriculture and Forest).—I beg to relay:

Notification No. S.O. 2280, dated 13th June, 1972

Regarding Steps taken in preventing the spread of rinderpest disease in or from the areas of the Kolar Town Municipality and Kolar town

under Section 37 of the Mysore Animal Diseases Control Act, 1961.

I also lay :

Notifications No. I, II, III and IV dated 16th December 1972 (No. A.F. 94 ATN 64)

prohibiting the import of cotton into the protected area and delivery to and the taking of delivery of cotton in the protected area specified in schedules I and II

under Section 8 of Cotton Transport Act, 1923 (Central Act 3 of 1923).

I beg to relay

Notification No. S.O. 948 dated 21st March, 1972.

Insertion of a proviso to the Notification No. S.O. 1479 dated 26th August, 1971 (No. FD 61 CSL 71, dated 12th August, 1971)

under Section 39 of the Mysore Sales Tax Act, 1957,

IX SRI N. HUTCHAMASTI GOWDA.—On behalf of SRI S. M. KRISHN. (Minister for Industries).—I beg to re-lay :

(1) Notification No. G. S. R. 201 dated 14th June 1971 ;

The Mysore Silk Worm Seed and Cocoon (Regulation of Production Supply and Distribution) (Amendment) Rules, 1971

under sub section 3 of Section 18 of the Mysore Silk Worm Seed and Cocoon (Regulation of Production, Supply and Distribution) Act, 1959.

I also lay :

(1) Audited Balance Sheets of Mysore Implements Factory, Hession for the year 1970-71 ;

under sub-section (2) of Section 639 of the Companies Act, 1956.

(2) Audit Report of the Mysore State Khadi and Village Industries Board for the year 1965-66.

under section 26 of the Mysore Khadi and Village Industries Act, 1956.

X SRI D. K. NAIKAR (Minister for Law and Parliamentary Affairs).—

I beg to lay :

Notification No. GSR 377 dated 1st December 1972.

The Mysore Legislature (Member's Medical Attendance) (Special Rules, 1972 ;

under Section 15 (2) of the Mysore Legislature Salaries Act, 1956.

MADAM SPEAKER.—All the Notification Reports etc are laid on the Table of the House

Report of the Joint Select Committee on the Mysore (Bombay and Hyderabad Areas) Religious and Charitable Inams Abolition Bill, 1972.

Presentation

SRI N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue).—Madam, I beg leave to present the Report of the Joint Select Committee on the Mysore, (Bombay and Hyderabad Areas) Religious and Charitable Inams Abolition Bill, 1972.

MADAM SPEAKER.—The Joint Select Committee report is Presented. The Report of the Joint Select Committee Mysore (Bombay and Hyderabad Areas) Religious and Charitable Inams Abolition Bill, 1972 is reproduced as an annexure to the volumes

Motion of Thanks to the Governor's Address

-Sri B. SUBBAYYA SHETTY (Suratkal).—Madam Speaker, I have great pleasure to move this Motion of thanks :

“That we, the members of the Mysore Legislative Assembly assembled in this Session, beg leave to thank the Governor for the Address delivered to the Members of the Legislature on the 15th February 1973.”

† Sri C. M. ARUMUGHAM (K.G.F.).—I raise a point of order. The Rules of Procedure and Conduct of Business of this House is covered by Art. 208, which reads as follows:—

“208 (1) A House of the Legislature of the State may make rules for regulating, subject to the provisions of this Constitution, its procedure and the conduct of the Business.

(3) Until rules are made under clause (1) the rules of procedure and standing orders in force immediately before the Commencement of the Constitution with respect to the Legislature...”

We have framed our Rules of Procedure under the above provision. The Governor was pleased to address this House under Art. 176 of the Constitution. Article 176 read like this :

“176 (1) At the commencement of the first session after each general election to the Legislative Assembly and at the commencement of the first session of each year, the Governor shall address the Legislative Assembly or, in the case of a State having a Legislative Councils, both Houses assembled together and inform the Legislature of the causes of its summons.

(2) Provision shall be made by the rules regulating the procedure of the House or either House for the allotment of time for discussion of the matters referred to in such address.”

My submission is that the motion of thanks on the Governor's address need not be moved by a member and then the discussion should commence. Such a procedure has not been mentioned in the Constitution. The Constitution simply says that the Legislature can discuss matters referred to in the Governor's Address which is nothing but a catalogue of events of Government. My idea is that the discussion on the Governor's address can be straightaway proceeded instead of moving a motion of thanks to the Governor. These are all old practices followed by the Britishers and the Maharajas.

MADAM SPEAKER.—It is not an old practice and a convention which is being followed.

Sri C. M. ARUMUGHAM. Thanks giving is an old practice. It was there before the commencement of the Constitution. It is nowhere stated in the constitution that we should thank the Governor for his

address given to the House. My submission is that there is no need to move a motion of thanks for discussing the address of the Governor.

† Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—Madam Speaker, I was very keenly watching and patiently listening to what my hon. friend—Sri Armugam was stating. I was hoping against hope that he would enlighten us on a very important constitutional point which I thought he might have read and found out something which none of us had known so far but I may submit that he has thoroughly disappointed us. An experienced member like Sri Armugam should have taken so much pain to waste his energy over a very simple point which is found in the Rules of Business. If only he had referred to Chapter V—Rules 18 (2) and (19), perhaps he would not have had the necessity to spend so much energy and time over this simple issue. The Constitution merely says that the discussion should take place. How discussion should take place is provided in the Rules of Procedure. Whether the motion is a motion of thanks or a motion without thanks, is another matter. Nevertheless, it is a privilege given to the House, more so, I believe to the Opposition members where in they can get an opportunity to point out the defects or highlight the omissions or otherwise of the Government. This I think is more a privilege of the Opposition member rather than of this side. If his objection is merely to the fact that the House need not resort to thanks giving to the address given by the Governor, that is another matter. If the House wants to amend the rules, they can suggest amendments to the rules. If the thanks giving is unnecessary, we can remove this from the rules of procedure. But fortunately or unfortunately—may be as a result of convention because we have copied so many things from the Mother of Parliament and its procedure, Dr. Ambedkar had also agreed with this procedure. What has happened is, Chapter V very specifically says vide Rules 18 and 19.

18 (2) The Speaker shall in consultation with the Leader of the House allot time for the discussion of the matters referred to in the Governor's Address to the Houses under Art. 176 of the Constitution." The Constitution enjoins on the Legislature to have a discussion on the Governor's address. The mode of discussion and how it should be discussed is contained in the rules.

Rule 19 says :

"On such day or days or part of any day, the Assembly shall be at liberty to discuss the matters referred to in such Address on a Motion of Thanks moved by a member and seconded by another member."

So, the matter is very simple. In my opinion there is no need to take any objection like the one raised by the hon. member.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ (ನಾಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಅಮೃತಗಂಧರವರು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯ, ರೂಲ್ 19 ಏನು ಇದೆ, ಅದು ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ಭಾಗ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದಾಗ ನೋಡೋಣ.

SRI KAGODU THIMMAPPA.—Rules should be constant with the Constitution. This Rule 19 is inconsistent with the Constitution.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಎಲ್ಲೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಎಂದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ರೂಲ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. By moving this Motion of Thanks the Hon. Members will have an opportunity to give amendments.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದರಿಂದ ಅಮೆಂಡ್ ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಅನುಕೂಲವೇ ಹೊರತು ಅನಾನುಕೂಲ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಚೇಂಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ, ಬೇಕಾದರೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಚೇಂಜ್ ಮಾಡಿಸೋಣ.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—I have stated that under the Constitution it is nowhere stated that there should be a Motion of thanks to the Address of the Governor, for the simple reason that he has addressed the Assembly. This is copied from the rules of procedure framed prior to the coming in of the Constitution, when the State was ruled by the former Maharaja. The same rule is being followed. Nowhere it is stated in the Constitution that there shall be a Motion of Thanks to the Governor's Address. That is the reason why I am raising this point. Any ruling that the Chair would give will have far reaching effect. Therefore, I request the Chair to give a ruling, if necessary taking some time.

SRI M. Y. GHORPADE (Minister for Finance).—I would like to submit that there is no inconsistency.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Is it consistent with the socialistic policy that you have proclaimed ?

SRI M. Y. GHORPADE.—Let me clarify. The necessity of discussion and the manner of discussion is laid down in the rules what is laid down in the rules by the full consent of the members cannot be inconsistent with the Constitution. After all it says, that the Address should be discussed. The manner of discussing it has been specified in the rules, and those rules have been approved by everybody. Therefore, the only manner in which we can have discussion is to have a motion of thanks. Certainly no body can prevent under the rules, a member from the ruling party to move such a motion. The opposition has every chance and scope to vote down the motion and when that happens the Government falls. Therefore, there is nothing undemocratic. I wish to repeat that the rules which have been approved by the members of this House and which provide for motion of thanks is in no way inconsistent with the Constitution and the privilege of the ruling party members to move such a motion of thanks cannot be taken away by the opposition. The Opposition has the right to vote it down.

MADAM SPEAKER.—It is just a matter of courtesy and convention. I do not think there is any point of order. Sri Subbayya Shetty may move the motion.

Sri B. SUBBAYYA SHETTY.—Madam Speaker. I have pleasure in moving this Motion of Thanks.

“That we, the members of the Mysore Legislative Assembly assembled in this Session, beg leave to thank the Governor for the Address delivered to the members of the Legislature on the 15th February 1973.

Sri P. C. SHETTA (hangal).—I second the motion.

MADAM SPEAKER.—Motion moved.

That, We the members of the Mysore Legislative Assembly assembled in this Session, beg leave to thank the Governor for the Address delivered to the members of the Legislature on the 15th February 1973.”

Sri B. SUBBAYYA SHETTY.—Madam Speaker, the Nation has accepted the type of society...

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ, ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಯಾವ ಭಾಷೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮಾತು ಭಾಷೆಯಾದ ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಿ, ಆದರೆ ಗುರಾಮಗಿಯ ಸಂಕೇತವಾದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಬಾರದೆ ಇರತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಬರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯಪ್ಪ.—ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾದ ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ, ಆದರೆ ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಜನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

†**Sri B. SUBBAYYA SHETTY.**—The overall approach of the Governor's Address is basically what we need to achieve, the socio-economic objectives, which have been overwhelmingly approved in the last elections. The things mentioned in the Address are actually conducive in establishing a socialistic society in this country by gentle steps.

Here I would like to mention the constitution of the Backward Classes Commission by the State Government. This is decidedly a sympathetic policy towards the have-nots as it has laid foundation for further development of the weaker sections of the society.

Last years has been one of the testing times for the Government as well as for the people. Unprecedented drought situation arose not merely in the State but throughout the country.

(SRI B. SUBBAIAH SHETTY)

2-30 P.M.

Here I would like to point out about these criticisms. I feel criticisms have been made only for the sake of criticism and I have grievance against the persons who made criticisms that the sufferings of the people of drought affected areas have been taken advantage of for their political gains by certain parties. For instance, yesterday we saw some juvenile behaviour while the Governor was addressing the House. I emphasize the word juvenile behaviour and that too it was resorted to by a party which was in power formerly - I am referring to the Congress-O party - I am surprised how it should lie in their mouth to-day to criticise the Government which is only eleven months old in facing this drought situation when they had a chance to make some permanent measures to mitigate the difficulties of the people of the drought affected areas. The other parties which staged a walk out yesterday along with Congress O were the parties which were in alliance with it in the last Parliament's election i.e. the grand alliance. Though in the public eye they have dissolved the grand alliance, yesterday they have proved that it is still there, I am surprised that the so-called socialist parties are toeing the lines of the reactionary party like the Congress-O.

Sri KONANDUR LINGAPPA.—Do you think that your party is the only progressive party and alliance with the DMK is very progressive one ?

Sri B. SUBBAYYA SHETTY.—I should say that yesterday's walk out was a simple escapism. They were really not concerned with the difficulties of the people of the drought affected areas ; they were concerned only with playing to the galleries. The only party which I should congratulate is the C.P.I., My C.P.I. friends behaved with more respect, dignity and responsibility.

Sri KONANDUR LINGAPPA.—It is natural.

Sri B. SUBBAYYA SHETTY.—I should say that yesterday's walk out was a negation of democracy. In spite of these various criticisms I am glad that the Government has not lost its head. It has done good work. Here and there, there might be some sluggishness in the administration. That sluggishness in the administration, I know, has to be removed while coming into grips with such a serious problem like the drought situation. But by sluggishness of the administration we should not be belied of the fact that the Government is very keen in mitigating the difficulties of the people of drought affected areas. For instance, how the Ministers are serious about this problem, I would like to say something here. The Chief Minister himself had toured twice the drought affected areas and for the third time he arranged for a tour with two Central Ministers to appraise them of the difficulties experienced by the people of those areas. I should also point out that

it goes to the credit of the Government when it appointed a one-man commission, the member of which was the member from the opposition benches. That itself would show that the Government has got nothing to hide. All the cards were placed on the table and the Opposition was at liberty to examine them. I would like just to point that what the one-man commission has said about this famine. It says :

“In living memory, the people of Gulbarga, Bidar and parts of Bijapur and Belgaum districts have not seen such worst drought conditions and their problems are many-fold.”

He himself has acknowledged that this famine is not a new thing. But the only thing is a famine with such severity has not occurred in the living memory and he also recognises that the problems are many-fold. Now I would like to ask the Members who walked out yesterday was there no famine conditions previously ? The scarcity conditions occurred almost in alternative years in the past hundreds of years. What permanent measures the previous Government, namely the Veerendra Patil's Government, has taken ? It has not lifted even its little finger to ameliorate the difficulties and to have some permanent measures to mitigate their difficulties. Had it taken some pain which it professes to-day, the difficulty which has arisen to-day, would not have been there with such severity. As suggested by the Armughum Committee the Government has moved and a Vigilance Officer has been appointed to keep an eye and to report to the Chief Minister and the Chief Secretary on various acts of commissions and omissions on the part of the staff. Of course, It is easy to criticise the handling of this situation. But the persons who criticise themselves had found the difficulty of meeting such a colossal problem. when they were in power. The opposition thinks that these difficulties of the Government only. Perhaps they think that simply by criticising they have done their job. If that had been so the part of the opposition perhaps would have been so easy. But I feel it otherwise, The Opposition has got more constructive work to do than this. I would like to refer to Sri Arumugham's report, which says, —

“The challenge posed by the unprecedented drought conditions has to be met by Government and the people... “Food for all, fodder for cattle, water for men and beast, and work for the able bodied” should be the slogan of the Government, the officers, the representatives of the people and one and all.”

Has the Opposition taken this advice seriously ? Has the Opposition given any constructive suggestion to the Government and co-operated with the Government in meeting out this difficult situation ? I feel that the Opposition has miserably failed in co-operating with the Government in fighting out this natural calamity.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ. — ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರ ಸಹಾಯವೇ ಜಾಸ್ತಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಂಸತ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರನ್ನು ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.

SRI B. SUBBAYYA SHETTY.—It is not that. Perhaps the hon. member has not caught the spirit behind what I said. I am not saying just to hit at the Opposition. You must understand the spirit behind it. The Opposition should have been more co-operative; they should not snipe at the Government at every stage. That is not the role of the Opposition. It is not enough if only temporary relief operations are made, because it will be just like the operations made by the previous Governments. The Government have to find some permanent solution, and on those lines, I am happy that the Hon'ble Chief Minister has taken that line of approach to the whole problem and had brought the Union Planning Minister to see the huge potential available for economic development through irrigation in the whole of the northern region in the State. Thanks to the efforts of the Chief Minister and thanks to the Government in this behalf and we need no longer feel that the Major Irrigation projects, viz., Ghataprabha, Malaprabha and the Upper Krishna will be handled at the snail's pace of the previous administration. Actually the previous Government should have thought about it in a serious way of bringing about permanent relief measures; at least they should have attempted to bring these projects moved. I am happy and I congratulate the present Government for having pushed through these projects on a war footing. The new policy enunciated by the Chief Minister of releasing water for irrigation in these affected areas and in using the water available to raise crops even before the completion of these projects will ultimately convert the northern region of the State into a large granary. We cannot wait for 20 years for the completion of these projects to see their full results. The country is on the move, and we must also see that our State which can contribute so much to the economic development of the country moves at a greater pace—really we have to move at a greater pace perhaps because of the ever increasing population. We have gone up this time by 24 per cent in Mysore State.

I am happy that the canal works, which could have been taken up earlier, are now given priority in the Upper Krishna, Malaprabha, Ghataprabha and Kalinadi project areas. The Simultaneous taking up of the canal works with the construction of dams, the former as relief operations, will enable us to complete those projects as soon as possible. It is important that these projects should be made use of for an integrated development programme. The Government has already brought out an ayacat development programme in Malaprabha project, and it must do likewise for the other projects, and arrangements should be made to see that everything is kept ready for the development of ayacat when the water is released. In this context, I would also like to mention that the implementation of the Land Reforms Act would play a very great part in the development of these areas when water supply for irrigation is made available to the full extent. Again, I would like to point out that the credit of delaying the land reforms deliberately with the intention of helping the vested interests, especially the landed gentry, goes to our 'O' Congress

friends. It goes to the credit of the present Government that with a view to implement these land reforms in a swift manner, the Land Reforms (Amendment) Bill has now been referred to Joint Select Committee to give its recommendations--I will talk about this in detail when the Bill comes for consideration. What I would like to stress is that unless land reforms are implemented through the State, the quick benefit of irrigation will not be available as conveyance of large tracks of dry land and wet land in the shortest possible time is an economic impossibility for individual holders. With this view, I made a reference to the Land Reforms. I would also like to congratulate the Government for bringing about a very progressive Act during the current year, i.e. The Mysore Tenants Relief in payment of arrears of rent Bill, 1972. The impact of this Act perhaps has not been fully appreciated by us. There was a time when, because of the follies of the previous Government when the rental for the land was not fixed properly in time, so many cases for rent recoveries were filed in the Courts against the tenants for a number of years and the decrees were passed and attachments were taken, and so many tenants faced eviction from their lands for arrears of rents. It goes to the credit of this Government that being fully alive to the situation prevailing in the country, especially the situation of these poor tenants it came to the aid of these poor tenants and brought about this very progressive Act. I congratulate the Government on this issue.

Next I would touch upon is regarding the development of Kannada language. It is cheering to learn that the State is going forward with the programme for the development of Kannada as the language of administration. Much more yet remains to be done in this field of activity in which the State must make more conscious efforts. Mere issue of Government orders will not change the state of affairs. It is necessary that Kannada typewriters should be provided in all the offices and Kannada stenography should be developed so that officers could have no excuse for the inadequate use of the State's official language.

The next point I would touch upon is the law and order problem of the State. By and large the law and order problem of this State is quite satisfactory. Of course, Government must inculcate in its police officers a great sense of understanding and sympathy for the members of the public, particularly the poorer sections. Today we see that the attitude of the police and also of certain Government officials have not changed appreciably in favour of the poorer classes. This change of attitude is necessary because after all the implementation of the socialistic policies would hinge upon the efficient administration and unless their thinking is oriented towards bringing in socialism in this country, much progress can never be achieved through this administrative machinery.

In this context I would also mention that though there is no mention in the Address about the M. S. C. R. these rules have to be

(SRI B. SUBBAYYA SHETTY)

replaced by an Act of this Assembly and the administration has to be thoroughly democratised. Today we see that in the villages the landlord and tenant relationship does not continue in the same way as it used to be in the British days. In the villages the landlords may perhaps talk to their menials but the higher officer for that matter a Secretary or so may feel shy to speak or even utter a few words to his peon. These things still continue today and unless it is thoroughly democratised, I do not think we can have an efficient administration and we can usher in a new era of socialism.

In this connection, I would like to mention about the acts of corruption. I need hardly say that corruption is rampant. This has to be stopped. Perhaps it is easier said than done. In the last session while speaking about corruption I have given certain suggestions. I said then that an act of delay in moving the papers or in taking decisions by any Government official shall be construed as an act of corruption and suggested that a separate wing, not the present Vigilance Squad which we are having, which is directly responsible to the concerned Ministers should be formed and corruption has to be detected through them. Today what we see is that the present Vigilance Commission is made up of deputationists from various departments. It is like grafting a branch to another tree. Whatever good or bad qualities were there in the parent department where the deputationists were before are carried forward and transplanted to the department to which they are deputed. This deputation system, especially in the Vigilance Department, has made it very ineffective. That is my personal opinion. Hence I would suggest that without having deputationists a separate wing shall have to be created which shall be directly under the concerned Ministers to detect acts of corruption.

In Governor's address we do not find much reference to the labour problems. Labour unrest must be examined thoroughly with sympathy towards the labourers. After all, we cannot forget that it is the workers who are the producers of wealth in this country and not the management. Their role is very little; yet full honour is given to the management and not to the labour. This trend should change. I would therefore suggest that our Government should make a law that in every form private or public, the workers' representatives must be taken into the management. Wherever there is failure on the part of the management, such firms should be taken over immediately by the Government.

I also congratulate the Government on its policy in respect of silk industry. It has launched a crash programme of Rs. 80 crores. I know that 80 per cent of the country's silk production is from Mysore and hence the production of silk in the Mysore State attains greater importance. I also utter a word of

caution that this crash programme should not remain only on paper but a concerted and dynamic action shall have to be taken and I have no hesitation in saying that this concerted and dynamic action will be taken by this Government since the Chief Minister himself is in charge of that portfolio. And, I suggest that a separate wing may be made for the implementation of this crash programme under the leadership of the Chief Minister.

3-00 P. M.

And then, I come to the food problem. The decision to introduce wholesale trade in rice and wheat during the next year is one which, I believe, will enable the State Government to provide food-grains to the poorer sections of the people at reasonable prices. We cannot achieve any control over prices unless we get rid of middlemen who hoard grains with a view to obtaining maximum profit. In this connection, I would also like to give a purely personal suggestion - that the Government should take up State Farming in at least one fourth of the area which is under cultivation in the state. Two things can be achieved by this. The first thing is that it will be a model farm which would give some incentive to the villagers and secondly, the produce derived from one fourth of the area which is under cultivation will be directly under the control of the State.

I would also like to point out that so far there has been no planning in agriculture. I want to give one instance. Till last year, loans used to be given by Land Development Banks for raising arecanut without knowing what was the requirement of the arecanut in the country. Loans used to be given indiscriminately and a lot of paddy fields converted into arecanut gardens and the result is glut in the market and the agriculturists suffered a lot. And, now the Government is trying to set up some Federation to deal with this arecanut business. Hence, I would like to point out that there must be a through planning before a loan is given for the development of a certain commodity; or for growing certain produce. First of all, the Government should see how much is the requirement of the country of that particular commodity. Without looking into the requirements, if we go on giving loans, the result will be a glut in the market and ultimate suffering of the rural growers.

Another example is : Government has asked farmers to grow Scavendish bananas. Subsidies have been given and several farmers have taken up this growing of bananas. But they have found, to their chagrin, that there is no market for them. Without creating the market, what is the fun in asking the farmers to grow certain commodity? It is certain that such programmes will fail. Hence, this planning of agriculture in this State is very essential.

I also suggest that a system of crop insurance should be brought in this country.

(SRI B. SUBBAIAH SHETTY)

This Government has been in office for only eleven months but I am glad that it is committed to a programme which gives high priority to drinking water. It is gratifying to hear that the Government has decided to dig drinking water wells irrespective of public contribution in the scarcity affected areas; unless Government takes an attitude of this kind, the drinking water needs of the people will not be met. So many generations have passed away like this without achieving the requirement of drinking water and we should not be guilty of allowing another generation to pass away in this manner.

Coming to Fisheries, I am glad to note that every effort is being made to develop fisheries. The Fisheries Development Corporation is yet to develop fully. Some sort of efforts should be made to make full use of 250 Kilo Meters of coastline which is capable of full utilisation. Deep sea fishing should receive adequate attention.

Education and Youth Services are perhaps fields in which the Government's achievement cannot be judged. The Government has been in office only for eleven months and it is gratifying to note that some efforts have been made to improve the quality of education. The Chief Minister several months ago, spoke of introducing uniform legislation for the Universities in the State. A Committee of Vice-Chancellors was apparently constituted but whether the Government has taken any action to prepare a Bill to bring it before the Legislature is not yet known. Perhaps, the Government will enlighten us on what steps it proposes to take to improve the quality of education. The only way to improve the quality of education is to improve the quality of teachers. This can be done by recruiting young and energetic people with fresh minds in place of people who have been teaching the same thing with the same methods for the last 25 years. Times have changed and we must learn to make use of people with the new ideas.

Now, I come to the finances of the State. The finances of the State are said to have been in an awkward position. The State has certainly passed through considerable stress during the last few months. But whatever its financial position, the State must move towards the achievements of its concerted economic programmes. On the plea of paucity of finances the State cannot afford to give up its economic and social programmes.

One more thing I would like to point out is that our Hon. Finance Minister in his Motion of Thanks to the Governor's address in 1967 had suggested that a Consultative Committee be constituted for each Ministry. It is a welcome suggestion and I think that suggestion should be vigorously pursued and a consultative Committee should be immediately formed.

With these words, I conclude my speech. Thank you.

† ಶ್ರೀ ಪಿ. ಸಿ. ಶೆಟ್ಟರ್ (ಹಾನಗಲ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ಇವೇತ್ತಿನದವನ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯಶೆಟ್ಟರ್ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದೆಂಥಾ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಕೆಲವೊಂದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಬಹುದು. ಇವೇತ್ತು ಜನತೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಏನಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಜನತೆ ಒಂದು ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಬಹು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ಬರಗಾಲ. ಈ ಬರಗಾಲವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವರೀತಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ 8 ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಯಾವರೀತಿ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ಒಂದು ಬರಗಾಲವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮುಂದೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಎದುರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಬರಗಾಲ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಜನತೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೇತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮುಖಾಂತರ ಇಚ್ಛಂತಹ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಏತಕೆಂದರೆ ನಾವು ಜನತೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಅದರ ಜನತೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಿವೇದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ವೇಗ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಚ. ನಾಡಣಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಎದುರಿಗೆ ಇಚ್ಛಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಾವು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಜನತೆಗೆ ಆಸವಾಧಾನವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆಪಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವೇತ್ತು ನಾವು ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಾವು ಆ ಸೊತ್ತು ಜನತೆಗೆ ಹೇಳಿದಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಚ್ಚು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಡವ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತರ ಮಧ್ಯೆ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಆನುಗುಣವಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದವರೊಡನೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದಿಶಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಬಲವಾದ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಒಂದು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಾಳಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟೇ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಬಹು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನರ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಮೇರೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಪರಿಣಾಮ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಿಸರ್ವ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಕಾಲಮೇರೆ ನಿಂತು ದುಡಿಮೆಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ರಿಸರ್ವ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ 1971ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಗಲ್ಲ 1972ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಲ ಜನತೆ ನಮ್ಮ ಮೇರೆ ಇಚ್ಛಂತಹ ಅಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೇತ್ತು ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಸದಾಂಗಾಂಗೀನಿವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅವರು ಗಾಜಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮನೆಯ ಮೇರೆ ಕಲ್ಲು ಎಸೆಯುವುದು ತಪ್ಪು. ಇವೇತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಪ್ಪುಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ಮಾಡಿದಷ್ಟು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ಸಿ. ಶೆಟ್ಟರ್)

ತಾವು ಮಾಡುವ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂವೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎರೋದ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ 13 ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. 172ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ಬರಗಾಲ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೀಕರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಂಥಾ ಬರಗಾಲ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂಥಾ ಬರಗಾಲ ಬಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಅನ್ನವನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಾಕಕೊಂಡು ಪರಸ್ಪರ ಮೆಚರ್ಚಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. 1972ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ 1916 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಹಿಂವೆ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಂಥವರೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಬರಗಾಲವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಪರಸ್ಪರ ಮೆಚರ್ಚಿ ಮನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು 11 ತಿಂಗಳು ಆಯಿತು. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದನಂತರ ಜನತೆಯ ಹಿತದ ಸಮಗ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಅದು ಆದನಂತರ ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಎದುರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೇನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಟೀಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಎರೋದ ಪಕ್ಷದವರು ಕೆಲವರು ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಜೊತೆಯೊಡನೆ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿರುವ ಹಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ, ವಿವಿಧ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಹಣದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ನಮ್ಮ ಕಡಿಮೆ ಕೇಳಿದ್ದರೂ ಈಗ 151 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ಸಂಶಯ ಕೂಡ ಕೇವಲ ಇದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಹಿಂದೆ 13-14 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಳಿದ್ದರೂ ಈಗ 151 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರ 38 ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಬರಗಾಲ ಒಂದು ವರ್ಷ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತೊಂದು ವರ್ಷ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಈ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಕಾರ ನಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಮೊನ್ನೆ ಜನವರಿ 22ಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದ ಯೋಜನಾ ಸಚಿವರು ಈ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಬೇಕೆಲ್ಲಾ, ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ ಮಾತಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಮಗೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ

ಸಹಾಯವು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಹಾಯ ಮನ್ನೋ ಭಾವವೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅತಿ ಬೇಗನೇ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮತ್ತು ಸೈಟುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಸಹ ನಾವು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೇವಲ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾಗಿಡದೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತ್ವರಿತಗತಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯ ಸಾಕಷ್ಟು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟು, ಸುಮಾರು ಜನರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲ ಎಂದು ದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

(MR DEPUTY SPEAKER, in the Chair)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ).—ನನ್ನಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಇಂದು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದಂತಹ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಸುಬ್ಬಯ್ಯಶೆಟ್ಟರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಅನುಭವಿ ಆಡಳಿತ ಗೌರವ ಹಾಗೂ ವಾಚಕ್ಷಣಾ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೂ ಆದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಾಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಈ ಒಂದು ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಓದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅವರು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಓದಿರತಕ್ಕ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಏನಿದೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನೆ ಅವರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏಕೋಂದು ಭಾಷಾವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕೊನೆಯ ಉಪಸಂಹಾರದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಜಾತಿ ರೀತಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ 1972ನೇ ಇಸವಿಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ

“Recent happenings in the country have Vindicated the soundness of the principles of democracy, secularism and socialism to which our Nation stands committed.”

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಾರಿ ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ ಎಂಬ ಪದವನ್ನೇ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಇವರು ಪದಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ತೆರಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪದವನ್ನು ಮುಖಂಡರ ಬಾಯಿಂದ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಅದೇ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ನಾನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಪಾವನೆ ದೃಢವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು.....

ಶ್ರೀ ವಾಚಾನ್ ನಾಗರಾಜ್,—ಮಾನ್ಯ ಸುಬ್ಬಯ್ಯಶೆಟ್ಟರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಹಳ ಲಘುವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಪದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—He has raised certain points and we have submitted that it should be expunged. That is all. The Chair can call for records and do it.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The hon Member should have raised it at the proptime. It cannot be expunged now.

3-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಸಭೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್ ಪರ್ಮಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಭಾಷಣವಾದಕೂತರೆ ಸಭೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ರೂಲ್ಸ್ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ರೀಜನಬರ್ ಟೈಂ ಏನಾದರೂ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗತಾನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಭಾಷಣವಾದುದಿಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಅನುವೋದನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಪಿ. ಸಿ. ಶೆಟ್ಟರ್ ಅವರ ಭಾಷಣವೂ ಮುಗಿದಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ವಾರ್ಕೆಟಿಕ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಜೈವಿನ್ಯರ್ ಆಕ್ಟ್, ಮಕ್ಕಳಾಟ, ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ, ಚೈಲ್ಡ್ರನ್ ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದರು.

MR. DEPUTY SPEAKER.—If so, the hon. Member can go through the records and raise something substantial.

Sri M. Y. GHORPADE.—The word 'juvenile' cannot be considered unparliamentary.

MR. DEPUTY SPEAKER.—If anybody had any objection, it should have been raised on the Spure of the moment and not after a lapse of time.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾನ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ಯೂಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ತರಿಸಿ ನೋಡಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ತಾವು ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು.

MR. DEPUTY SPEAKER.—If the hon. Member wa not vigilants enough to raise it at the proper time, I cannot help him now.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿಲ್ಲ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈಗ ಏನು ಪಾರಂಭಿಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆಡಳಿತ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಒಂದು ಕನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸಾನ್ ಇವರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಏನುವೆ ಒಂದು ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಈ ಆಡಳಿತದ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, 1971ನೇ ಜನಗಣತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಮರುವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಕ್ಟನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 14ರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಅದರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿ ಏನಿದೆಯೋ ಅದರ ಅನ್ವಯದ ಮೇಲೆ ಪಾರಂಭಿಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ಅದರಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಯರ್ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಪಾರಂಭಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಡಳಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿಲಾಂಜಲಿಯನ್ನೇ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೇ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಂಡರು, ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಇವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬಿಪ್ರಾಚಾರರೂ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇವರು ಹೊಂದಿರುವುದು ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿರತಕ್ಕ ಯಾವ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿರಲಿ, ಅವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಅವರೇ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರದಿಂದ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೈಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳ ಹೆಸರು ಇರಬಾರದೆಂಬ

ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಅವರೆಗೆ ವಿಷತಾರಿಯ ಹಾಗೂ ಗಂಡಾಂತರದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಯಾವ ಒಂದು ಅಗೌರವ ಸೂಚಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲವೇ. ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದ ವೈಫಲ್ಯತೆಯನ್ನು ದಿಕ್ಕಿರಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆವೇ ಹೊರತು ಮತೇನೂ ಬೇರೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲರಕ್ಕೆ ಶಾಸಕರ ವರ್ತನೆ 'ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ' ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ 'ಚೈಲ್ಡ್‌ಷ್' ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದರು. ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾನು ಅವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ನಾನೆ ಹೊರಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಅವರು ಈಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವರ್ತನೆ ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಶಾಸಕರ ವರ್ತನೆ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೋಡ್ ಆಫ್ ಕಾಂಡಕ್ಟ್ ರಚಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜೇಂದ್ರ. ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸವ ನವರೇ ಅವರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದರು. ಇವತ್ತು ನಾವು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸವ ನವರೇ ಕೋಡ್ ಆಫ್ ಕಾಂಡಕ್ಟ್ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿ. ಬಿ. ಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರುವವರು ತಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಳಚಿಬಿಟ್ಟು ಲಂಗೋಟ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಒಡಾಡತಕ್ಕ ದೈತ್ಯ ಸರಿಯೇ? ಅಂದಮೇಲೆ ನನ್ನ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆ ಹಾಗೂ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳ ವರ್ತನೆ ಅರಿತ ಆಗಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಜಾಚಿತವಾದರೂ ಏನೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಅವು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ನಾವು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಅವರಿಂದ ಉಪದೇಶ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಲಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮಾಜವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಕೇವಲ 11 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿರತಕ್ಕ ಮಹಾ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಈಗ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವು ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿವೆ. ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ನಮಾಜವಾದ, ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೀತಿವಾದ, ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕದ್ದು ವಿಧ್ಯಾವಾದ, ಅಂದರೆ ಸುಳ್ಳುವಾದ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಇವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮಾಜವಾದದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು. ಆದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದ ರಲ್ಲೂ ದೊರಕಲೇಬೇಕೆ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಜನರಿಗೆ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾದ ನಿರ್ಧಾರ ಇಲ್ಲವೇ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ವೈಖರಿ. ಇದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖಪುಟದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಸಾಕು ಎನ್ನುವುದು. ಅದನ್ನು ಇತ್ತರಾಗಿ ಜನರು ಓದಿದ ಕೂಡಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೇನು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ವರ್ಗ ರೋಹಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೆ ಭಾವನೆ ಅವರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೈದೋರಬೇಕು. ಆದರೆ ಮೊದಲು ಮೊದಲು ಪತ್ರಿಕೆಗಳವರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದತ್ತ ವಾಲಿದ್ದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೊಗಳುವುದನ್ನು ಸಲ್ಲ ಸಲ್ಲವಾಗಿ ಕೈಬಿಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮೊದಲು ನಿರ್ಣಯ ವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಜನರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸುಖದಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಸುಖದೀ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಕಟಣೆ ಹೊರಡಿಸುವುದು ಇದು ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿ. ಆದರೆ ಹನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಯಾವುದನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಆದರೆ ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ಬಯ್ಯಸೇಠರು ಮಾತು ಆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ; ಅವರೂ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಇಟ್ಟು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನರು ಈ ದಿವಸ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ನರಳುತ್ತಿರುವುದು ಹಿಂದೆ ಸದಸ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ 25

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ವರ್ಷಗಳ ಒಂದು ಪಾಪದ ಫಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಜರಿಯತಕ್ಕ ಈ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಈ ಸರ್ಧಾರರು ಕಳೆದ ಹನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಸುಧಾರಣೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದಕ್ಕೂ ಅಭಾವ. ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಅಭಾವ, ಕುಡಿಯತಕ್ಕ ನೀರಿಗೆ ಅಭಾವ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರಿಸತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗೂ ಅಭಾವ, ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕೆ ಅಭಾವ, ಉಕ್ಕಿಗೆ ಅಭಾವ, ಸಿಮೆಂಟಿಗೆ ಅಭಾವ. ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಅಭಾವ - ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ಅಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಇದೊಂದು ಅಭಾವ ಯುಗವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇನ್ನು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ವಿವೇಕ ವಿಚಕ್ಷಣೆಗಳ ಅಭಾವ ಇರತಕ್ಕ ಜನರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಅಭಾವ ಇರತಕ್ಕವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಭಾವಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತರು ಯಾರು! ಆದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತರದೋರರತಕ್ಕ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಕಾರಣವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪದಿಂದ ಆದದ್ದು. ಆದರೆ ಇಂದು ಅಲ್ಲ ಅದು ಅಷ್ಟು ಭೇದ ಪರಿಣಾಮ ತಾಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಅದರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊನ್ನೆ ದಾವಣಗೆರೆ ಹತ್ತಿರ ಕುಕ್ಕವಾಡದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಡೆಸಿದ ಆಡಳಿತದ ಪಾಪದ ಫಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರೂ ಕೂಡ ಆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರಣ ಇವರೂ ಆ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ರಿಂಗ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ಇವರು ಆದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 60 ರಷ್ಟು ಕೈ ಪಾಲುದಾರರಾಗುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಇದನ್ನೊಂದು ರೈಡ್ ರೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲಿತ್ತೆ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲಿತ್ತೆ ಅನ್ನುವುದು ಆ ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದತ್ತಲೇ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಆ ಪಾದಪ ಫಲದಲ್ಲಿ ಶೇ ; 60 ರಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅರಸರೂ ಭಾಗಿಯಾಗಬೇಕಾಗುವುದು ಎಂಬುದನ್ನವರು ಮರೆಯಬಾರದು. ಆದರೆ ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ ವಾದಗಳು ಒಪ್ಪುಗೊಂಡಾಗ ಗುದ್ದಾಟಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು. When arguments fail abuses begin ಎಂದು. ಕಿರುವಿನ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲದಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಆಂಧ್ರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಭೇದ ಕ್ಷಾಮ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಯಾವ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ದೂಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಏಕೆ ಇದು ? ನಾನು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಅದು ಯಾರು ಮಾಡಿದ ಪಾಪವೇ ಇರಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ (ಆರೋಗ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು). — ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಎರೋದ ಪದ್ಧತಿಯುಕರ ಭಾಷಣದ ಮೈಯ ಬಹಳ ಮನರಂಜಕವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗಿದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿನ ಆ ಅಪ್ಪರ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಸದಿಗಳ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಇಂದು ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಷ್ಟು ಬೆಗಡಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಪ್ಪನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಇಷ್ಟೇ ಅವರ ಭಾವನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ. — ಇರಬಹುದು. ಪಾಪದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಪಾಪದ ಕಾರ್ಯವೇ. ಆದರೆ ಅದು ಸೌಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ವೈಫಲ್ಯತೆಯನ್ನು ಜಾಹಿರಾತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಇದೇ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈಗತಾನೆ ತಿಳಿಸಿದ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಒಂದು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದವರಿಂದ ಹಣ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಂದಲೂ ಸರ್ವಾನುಮತ ದಿಂದ ಅಂಗೀಕೃತವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕಳುಹಿದ್ದಾಗಲೂ ಕೇಂದ್ರದವರಿಂದ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಒಂದು

ನೀರಾವರಿ ಇಲ್ಲವೇ ರೈಲ್ವೆ ಬಡಾವಣೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ದೇಶ ಒಂದು ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವಾಗಲಿ ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪಾಂಡುತ್ವವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊರಲೇಬೇಕು.

ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೂ ಹೋಗಿದೆ, ಎಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಅಭಾವ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಡಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಳ್ಳೆ ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಾವ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಮೇಲೆ ಜಲಮಂಡಲಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು; ಅದಾದನಂತರ ಅವರು ಅಧೀನವಾಗಿ ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಜೊತೆಗೆ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರೂ ಹೌದು. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರು ಸಮನ್ವಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹೌದು. ಆದರೆ ಹುದ್ದೆಗಳು ಸೀತೆಯಾದರೂ ಕೆಲಸ ನಡೆಸತಕ್ಕವರು ಒಬ್ಬರೇ. ಸರ್ಕಾರದವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇವರಷ್ಟು ಬೇರೆ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ, ನೀತಿವಂತರೂ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯ ವಂತರೂ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಯಾವ ಸಮನ್ವಯ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು, ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆಂತ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ರೀತಿ ನೀತಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಇದರ ಅರ್ಥ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಸಭೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಬಹಳ ಅವಸರದ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಕೊಂಡರು ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಕಳೆದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದಾಗ ಸರಕಾರ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. 23 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿತು. ಈ 6 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರವಾಸ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ. ಇಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಮಿತ್ರರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹುಶಃ ಒಂದು ಸಾರಿ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿದರು. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಅಂತರ್ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಕೇಂದ್ರದ ಮಾಜಿ ಸಚಿವರು ಯುದ್ಧ ಹೂಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಆದಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಮೊನ್ನೆ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪಿ. ಧರ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಹೈ ಬಂದಾಗ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಆಗ ಇವರ ಸವಾಕಿ ಗೆಸ್ತ್ ಹೌಸಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ 500 ಜನ ಪೋಲೀಸರಿದ್ದರು. ಏಕೆ? ತಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅಷ್ಟು ಜನ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಟ್ರಾಕೋಡು ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಟೂರು ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ ಈ ರೀತಿ ಇತ್ತು. Visit to Model House, Upper Krishna; Inspection of designs. Visit to Ghataprabha—Inspection of designs. Visit to Aivan Shahi Guest House—Discussion with legislators. Enroute to Delhi via Hyderabad, ಹಿಂದಿನ ಶ್ರೀಮಂತ ಸರಕಾರ ಮನೆಗೆ ಹೋಯಿತು. ಬಡವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಇಂದಿನ ಸರಕಾರ ಇಂದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರುವುದೇನು?

Sri R. GUNDU RAO (Somwarpet).—You must also be prepared to face the facts.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—If the previous Government's failures are going to be exposed I welcome it. I am not a coward. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಫಲಿತಾಂಶ ಕಾದು ನೋಡಬೇಕು. ಇಂದು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. 10 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ, ದಳಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಿರ್ಮಾಣವಾದು ತ್ರೇವೆ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಅನೇಕ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ, ಆದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಡಾರಾಗುತ್ತದೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ತ್ರೀ ಟೈರ್ ನಿಷ್ಠೆ ಇತ್ತು, ಈಗ ಒಬ್ಬ ಟೈರ್ ನಿಷ್ಠೆ ಇದೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ 10 ಲಕ್ಷ ದನ ರವಾನಿಸುವುದು, 3 ಲಕ್ಷ ಜನರನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುವುದು, ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಸೀರಾಪರಿ ಬಾವಿ ತೋಡಿಸು

(SRI H. D. DEVE GOWDA)

ವುರು ಮುಂತಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು, ಉಚಿತ ಆಹಾರ ವಿತರಣೆ, ಸುಖದಿ ತಯಾರಿಸಿ ಹಂಚುವುದು ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕವೇ ಇಲ್ಲ. ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ, ಡಬ್ಬಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಸಹ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪಾಮಿಯವರ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ತ್ರೀ ಚೈರರ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಇತ್ತು, ಮೂರು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷಾಚಾರ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ, ಟು ಚೈರರ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 10 ಲಕ್ಷ ದನಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸಲಾಗುವುದು, 3 ಲಕ್ಷ ಜನರ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ 10 ನಿರಾವರಿ ಬಾವಿ ತೋಡಿಸುವ ಮತ್ತೊಂದು ಯೋಜನೆ ಇದೆ, ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು, ಉಚಿತ ಆಹಾರ ವಿತರಣೆ, ಸುಖದಿ ತಯಾರಿಸಿ ಹಂಚುವುದು ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಸುಖದಿ ವಿಚಾರ ಮುಖ್ಯ ಪುಟದಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಜನರು ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಒಡ್ಡೊಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. 1.2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸುಖದಿ ತಯಾರಿಸಿ ಬಡವರಿಗೆ ಹಂಚಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಅದು ಜನತೆಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಲು ಇನ್ನೂರು ಟ್ಯಾಂಕರ್‌ಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡದ್ದಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿವೇಕರಹಿತ ನಿರ್ಣಯವೆಂದು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸರಕಾರವೇ ಕಾರಣ. ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪದಿಂದ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಬಡಿಸಲು ಸರಕಾರ ತೋರಿಸಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮನೋಭಾವನೆ ಏದ ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಮೂಲ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

4-00 P.M.

ಡಿಸೆಂಬರ್ 22ನೇ ತಾರೀಖು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ, 28 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೆ ಮುಂದಿ ಎಂಟು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಜನವರಿ 5 ನೇ ತಾರೀಖು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, 151 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಎಂದು. ಹತ್ತು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಮಹತ್ತರ ವಾದ ಬದಲಾವಣೆ? ಐದನೆಯ ತಾರೀಖು ಮೈಸೂರು ಯುನಾನ್ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿದರು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಏರೋಡ್‌ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಎರಡನೆ ತಂಡದ ಸ್ಪರ್ಧಿ ಟೀಮು ಬಂದಮೇಲೆ, ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಟೀಮು ನವರು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ, ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಅರ್ಥ ಶಾಖೆಯವರು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಎರಡನೆ ತಂಡದವರು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಜನ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ, ಇದು ಎಂತಹ ಹೊಸ ನಿರ್ಣಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸಾರಿ 16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ 35 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ 151 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಬ್ಸೈಡಿಯು ಟ್ಯಾಂಕರ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಂಡಿ ಇದೆಯೇ? ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇದಂತಕ್ಕೆ ದುಮ್ಮನುಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಜನ ಬುದ್ಧಿ ಕೆಲಸಲ ನಾನು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ 1460 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಪಿ. ಸಿ. ಶೆಟ್ಟರ್ ಅವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ 24,650 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆಯೇ ಎಂದು? ಇದು 11 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯೇ? ಸಮಾಜವಾದಿ ಸರಕಾರದ 11 ತಿಂಗಳ ಸಾಧನೆಯೇ? 24,650 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ? 1460 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುವುದು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವಾಗ ನಾವು ನಿಜವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದರೆ ಒಳ್ಳೆದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಏನೆಂದರೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಪಾಪದಫಲ ಎಂದು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮೂರೂವರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪಡೆದಿದೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಪದ ಫಲ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ 19 ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬರಗಾಲ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಇವರು ಏನು ಹೆಸರು ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು? ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಏನು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆ, ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಯಾವುದನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮಹಾಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಂಬು. ಕಹಳೆ, ಹೇಶದಲ್ಲಿ ದಂಗೂರ ಹೊಡೆದರು. ಇದರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಖರೀದಿ ಕ್ರಾಪ್ ಬೆಳೆಗೆ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಈಗ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಷ್ಟವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಪರಿಣಾಮ ಏನು ಆಯಿತು? ಇವತ್ತು ಹೆಚ್ಚೆಲ್ಲ ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಂಥ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮಾಯವಾಗಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಇದರ ಪೂರ್ಣ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಾವು ಹೊರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ತಮ್ಮ ಆದೂರ ದೃಷ್ಟಿಯ ವಿವೇಕ ರಹಿತ ನಿರ್ಣಯ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ನಾನು ಯಾರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಇಲ್ಲಿ: ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಅವರನ್ನು ವಂಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಆಹಾರದ ಕೃತಕ ಅಭಾವವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿ ಒಂದು ಗೊಂದಲ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪಾಪದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಅದೇ ವಿವನ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚವಾಣರವರು ಹೇಳಿದರು, ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಬೆರೆಗಳ ಖರೀದಿಯ ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಎಂದು. ನಿಮ್ಮ ಈ ಮೈಫಲಿತೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಈ ಮೋಸದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ತಿ ಇರುವಾಗ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ದೂಷಿಸಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಬೇಗ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಮಾರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಡಿಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಜುಲೈ 72 ರಂದು ಕೇಂದ್ರದ ಆಹಾರ ಸಚಿವರೊಬ್ಬರು ಒಂಭತ್ತು ಮಿಲಿಯನ್ ಬರ್ಫರ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಡಿಸೆಂಬರ್ 1972 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪೀರಪ್ಪ.—ಆಹಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಫ್. ಎ. ಐ. ಆರ್. ಗೆನ್ಯುಸೇಷನ್ ನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 'There is famine in the whole world not only in India not only in Mysore not only in South East Asia but every where even including Australia which never saw what famine was.'

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—1972ರ ಜುಲೈನಲ್ಲಿ 9 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ ಬರ್ಫರ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ 3 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ ನಮ್ಮ ಬರ್ಫರ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ ನೋಡಿ, ಆಹಾರ ನಡೆವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಅಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪೀರಪ್ಪ.—ಇರುವುದು ಖಚಾರಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಮೇರಿಕ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಮಾರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಡಿಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಸುಮಾರು 2 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್. —ಅಮೆರಿಕಾದವರು ಅಶೆನ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ 5 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೆ ಕೊರತೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಹೋಲ್ಡ್ ಆಫ್ ನೌತ್ ಈಸ್ಟ್ ಏಷ್ಯಾ ಕೂಡ ಇಂಥ ಗ್ರೇವ್ ಪೆರಿಲ್‌ಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಇದು ಬರೀ ನೌತ್ ಈಸ್ಟ್ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಇದೆ ಇನ್‌ಕ್ಯೂಡಿಂಗ್ ಆನ್ವಯವು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವರಿಗೆ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಕುಕ್ಕುವಾದದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಇದು ತಮಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವೇರೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ಹಿನೇಲೆಯನ್ನು ಅರಿತು ಸರಕಾರ ನಡೆಸತಕ್ಕವರು ವಿಚಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೌತ್ ಈಸ್ಟ್ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಅರಿತು ವಿಚಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದಂತಹ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅದರ ದೃಷ್ಟಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳು ಬಹಳ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಗರಿಬ ಹಟಾಪೋ ಹೊರತು ಹೋಯಿತು Curt on Consumption is the new theory of the Congress (R) Organisation. ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಆಹಾರಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಿತಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಒಬ್ಬರು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಲಗಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಬಹುದು ಎಂದು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋಟೀನ್ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಗೋಮಾಂಸ ತಿನ್ನಿ ಎಂದು. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಅನುಭವ ಇದೆಯೋ ಎನ್ನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಹಾರ ವಸಾಧಗಳ ಮಿತವ್ಯಯ ಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನೂಟ್ರಿಷಿಯಸ್ ಫುಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಶಾಸಕರು, ನಮ್ಮಂಥವರು ನಿಮ್ಮಂಥವು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಮ್ಮಿ ತಿನ್ನಬಹುದು. ಗುದ್ದಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದುಡಿಯುವ ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಥವಾ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ರೈತನಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ತಿನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವಿವೇಕವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಅದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ಆಹಾರವೆ ಕೊರತೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇಷ್ಟು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಇಂಟರ್ ಪಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿಬ್ಯಾನ್ ಕೂಡ ಹಾಕಿರತಕ್ಕದ್ದು ನನ್ನ ಮೈಯಕ್ಕಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಯೋಗ್ಯವಾದ ನಿರ್ಣಯವಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ 75 ಪೈಸೆಗೆ ಒಂದು ಕಿಲೋ ಅಕ್ಕಿ ಇದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿನ್ನುವ ಅಕ್ಕಿ 2 ರೂಪಾಯಿ 15 ಪೈಸೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಜನ ತಿನ್ನುವುದು 1 ರೂಪಾಯಿ 75 ಪೈಸೆ. ಅವಮೋಗ್ಯರಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಇಷ್ಟು ಸರ್‌ಪ್ಲಸ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಡೆಪೆಟಿಟಿ ಇವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಹೋಗಬೇಕು ಅದನ್ನು ಕೂಡ ತಡೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದೀರಿ. ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಬಂದಮಾಡಿ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ಟೇಟಿನಲ್ಲಿ ಫೀ ಮೂವೆಂಟ್ ಇರಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಅಂತಹ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ತಡೆ ಹಿಡಿಯುವುದು ವಿವೇಕದ ಅಭಾವವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಧರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಎರಡು ಟ್ರಂಕ್ ಸಿಷ್ಟಮ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಇದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿದೆ ? ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಆಹಾರವನ್ನು ದಾಸಾನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರನ್ನು ಬುಕ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವು ಆಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಕಂಡಂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಕೃತಕ ಅಭಾವಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣರು ? ವರ್ತಕರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ದಾಸಾನು ಬಟ್ಟಿಟ್ಟು ರಾಭಬದುಕತನ ದಾರಿ ಹಿಡಿಯಲಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಸಚಿವರು ಸಿವಿಲ್ ಎಣ್ಣೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾರಿದರು ಅದನ್ನು ಸತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಾವು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟರು ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅಕ್ಕಿ ಮೊದಲನೇ ದರ್ಜೆ ರೂ. 2-5.

6 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ರೂ. 1-30 ಪೈಸೆ, ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ರೂ. 1-50 ಪೈಸೆ, 2 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ರೂ. 1-40 ಪೈಸೆ, 3 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ರೂ. 1-30 ಪೈಸೆ ಹೇಗೆ ಬೆರೆಗಳ ಏರಿಕೆ ನಾಗಾ ಲೋಟದಿಂದ ಒಡುತ್ತಿದೆ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಅದೂರದ್ದಷ್ಟಿ ರಾಜಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು 11 ತಿಂಗಳ ಸಾಧನೆ. ಇಳಿತ್ತು ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಆಭಾವ ಆದರೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವರಿಗೆ ಆಭಾವ ಹೋಯಿತು. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ನೀಡಲು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಕೈಕಿಡಿತಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಸರ್ಕಾರ. ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು, ಅವರ ಹಂಗಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಇದು “ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ರಾಜ್ಯ” ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರು ಇಂದು ಬರಲಿಲ್ಲ, ಮನೆಯಲ್ಲೆ ಅವರಿಗೆ ಏನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆ ಆಗಿರಬಹುದು, ಬೇಕಾದರೆ ಫೋನಿಡಿಂಗ್ ನೋಡಿ ಅದರಲ್ಲದೆ ನಾನು ಯಾವುದನ್ನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ರಾಜ್ಯ ತಪ್ಪಿಸಿ ಹೊಸ ವರ್ಗ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರು. ಅವರಲ್ಲರೂ ಗರೀಬಿ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಂಡರು; ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವಿವೇಕಿಗಳು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಆಸಹಕರ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಜನ ಎಂದು ನೀವು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾಖುಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನೂ ಸೂಪರ್‌ಕೇಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ ಶಂಕರ ಆಳ್ವಾರವರು ಸರ್ಕಾರದ ಮಾತು ಕೇಳದೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನೂ ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಪೇಪರ್ ಕಟಿಂಗ್ ಇದೆ; ಬೇಕಾದರೆ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಇಂಗಿತವನ್ನು ಅರಿತು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿಡ್ಡೆವೀರಪ್ಪ.—ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಇರುವ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಎಂದು ಆದರ ಆರ್ಥ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸೊಸೈಟಿಯ ಆಧ್ಯಕ್ಷ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವನಾಗಿದ್ದು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹೊಡೆದು, ಅವನು ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಿ: ರೇಬರ್ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡರೆ ನೀತಿಮತ ಎನ್ನುವುದು ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನ !

ಹುಲಿ ಚರ್ಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಕತ್ತೆ ಹುಲಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಕತ್ತೆಯೇ. ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯ ಈ ದಿಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಸಕ್ಕರೆ ವಿತರಣೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾನು ಕೇವಲ ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಗುರಿಯಲ್ಲಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಶಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೂ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಶಾಸಕರು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಹಶೀಲ್ದಾರರೂ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಕೆಲವರು ಸೇರಿ 31½ ಮೊಟೆ ಸಕ್ಕರೆ ಪತ್ರೆ ಇಲ್ಲದೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ಬಂದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ವಿವಿಧ ನರ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ದೆಕ್ಕಾಳಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಂಕಣಬದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದೂ ಕೂಡ ಸಕ್ಕರೆ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸುಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಹೆಸರಿಂದ ಆನ್ಯಾಯ ನಡೆದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಬೆನ್ನು ಹಿಂದೆ ಎನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಇರಬಹುದು. ದೇಶದ ಜನ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆತ್ಮಕಡೆ ನಿಮ್ಮ ಗಮನ ಹರಿಯಲಿ ಒಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

1963 ರಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಕ್ಕರೆ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕಂಪನಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಆದರ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿಡ್ಡೆವೀರಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಕವಾಗಿರುವ ಕಮಿಟಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಯಿತು? ಈ ಹೊತ್ತು 10 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಸಕ್ಕರೆ ಕೊರತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು, ವಿವೇಕರಹಿತವಾದ ನಿರ್ಣಯಗಳು, ಅದೂರ ದೃಷ್ಟಿಯ ನಿರ್ಣಯಗಳು, ಏನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರಿಂದಾದ ಈ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಕಾರಣರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 1967-68ರಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆ ಒಂದು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಚೀಲಕ್ಕೆ 430 ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು, 1968-69ರಲ್ಲಿ 175 ರೂಪಾಯಿ ಆಯಿತು. ಅ ವರ್ಷದ ಉತ್ಪಾದನೆ 44 ಲಕ್ಷ ಟನ್. ಆದರೆ ಈ ಹೊತ್ತು 10 ಲಕ್ಷ ಟನ್. ಕೊರತೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣ ? ಯಾವ ಖಾಸಗಿಯವರೂ ಕೂಡ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಈ ಹೊತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಆದಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಜನತೆ ಇದನ್ನು ಮರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ನಾಪು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ದುರ್ದೈವವೊಂದೆ 27ಕ್ಕೆ 27 ಜನರೂ ರೋಗ ಸಭೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೋತರು. ಆದರೆ ನಾಪು 23 ಜನರ ಕಂಪೆನಿ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದಾರೋಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತೆಯಾನ ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ವರಮಾನ ಬರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಕಲ್ಪತ್ರದ ಬದಾನ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಐದು ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಒದಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ, ಉಳಿದ ನಿರುದ್ಯೋಗ ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಹುಡುಕತಕ್ಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಅವರ ಮೇಲೆಯೇ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಧಾನಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಲ್ಲ ಹೋಯಿತು? ಈಗ ಹೊಸ ಸ್ಕೋಗ್ರಾಫ್ ಪುರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ದೂರ ಈ ರೀತಿ ಜನರನ್ನು ವಂಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೂ ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತಾರಂತೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೆನ್ನು ಇಲ್ಲ, ಅವರೂ ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವ ಕೆಲವು ಸವಲತ್ತುಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಮೊಟಕು ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಅವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದರು. ಅವರೂ ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆಹುತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತ ತರುಣರು ಯಾರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರೇ ನಿಮಗೆ ಮುಂದೆ ಕಂಟಕಪ್ರಾಯರಾಗುತ್ತಾರೆ.

4-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಅದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸಮಾಜವೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ತರಣರು ಸಿಗುವುದು ವಿರಳ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣ ರವರು ಹಾಗೂ ದೇವೇಗೌಡರೂ ಸಹಿತ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕುರ್ಚಿಯ ಚಿಂತನೆ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಕುರ್ಚಿಯ ಚಿಂತನೆಯಿಲ್ಲ. ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಚಿಂತನೆಯಿಂದಾಗಿ ವಿದ್ಯಾವಂತ ತರುಣರಿಂದ ನಿಮಗಿರಲಾ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕೊಂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನರು ಇದ್ದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚಿಂತಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಗ್ರೋತ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣ ರವರು ಈಚೆಗೆ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಫರ್ಚಿಟೈಸರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒದ್ದಿದ್ದೇನೆ. ಇದೊಂದು ಹಳೆಯ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಇದನ್ನು ಇವರು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮುಂದೆ 1974ರ ವೇಳೆಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಗ್ರೋತ್ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಸಾಕಷ್ಟು ಇಳಿ

ಮುಖವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಧೋರಣೆಯೇ ಕಾರಣ. ಮತ್ತು ನಿರ್ದೋಷದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಬಗೆ ಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೂ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಹೊಸಪೇಟೆ ಸ್ಪೀರ್ ಪಾಂಚು ಯಾವ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು, ಹಾಗೇ ಕುದುರೆ ಮುಖ ಕಟ್ಟಣದ ಅಧೀನ ಯೋಜನೆ ಏನಾಗಿದೆ ? ಇದೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಂದೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಅಂತೂ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ವೆಚ್ಚವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಬ್ಬ ಗುಮಾಸ್ತರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರ ಮೂಲಕ ಕೋಟಿಗಳ ರೆಕೃ ಬರೆಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಒಂದು ಕಡೆ 80 ಕೋಟಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ರೇಷ್ಮೆಗಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಕೋಟಿ. ಹೀಗೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಒಡಾಡುತ್ತಿದೆ ಇದನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಇದರ ವ ತಾವರಣಿ ಎಲ್ಲ ಗೊಂಡು ಮುಯವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕಡೆ ತಾವೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ನವಯುಗ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ ಇದು ಆದಳಿತದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಆದಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ನಿಮ್ಮ ಆದಳಿತವೇ ಇರುವಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಇಲ್ಲಿಯು ಎಷ್ಟು ರಿಟರ್ ಆಫ್ ಇಂಟೆಂಟ್‌ನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ರೈಲ್ವೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಬರಗಾಲದ ಕೆಲಸಗಳೆಂದು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಧಾನಿಯವರು ಈಚೆಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದೇರೀತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಅವರೇನು ಸಹಾಯ ಕೊಟ್ಟರು ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಮೊದಲು 28 ಕೋಟಿ ಎಂದಿರಿ. ಈಚೆಗೆ ಇದನ್ನು 150 ಕೋಟಿ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವಾಗ 150 ಕೋಟಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನಾಲ್ಕು ರೈಲ್ವೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. ಇಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ಹೇಳಲು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ರೈಲ್ವೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ಪ್ರಗತಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ಪ್ರಗತಿ ಕುಂಟಿತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ರೈಲ್ವೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್‌ ಪೊಟೆನ್ಷಿಯಾಲಿಟಿ ಕ್ರಿಯೇಟಾಗಿ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ರೈಲ್ವೆ ಪಾಜೆಟ್‌ಗಳು ಎಂದರೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಕಾರವಾರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಟು ಪೋರಾಪುರ ವಯಾ ಮೀರಬ್. ಬೆಂಗಳೂರು ಮೈಸೂರು ಬಾಡಗೇಜು ಮಾಡುವುದು, ಮಂಗಳೂರು ಟು ಹೊನ್ನಾವರ ಬೆಂಗಳೂರು ಟು ಮೀರಬ್ ರೈಲನ್ನು ಬಾಡಗೇಜು ಮಾಡುವುದು, ಬೆಂಗಳೂರಿಂದ ಗುಂಟಕಲ್ಲು ರೈಲನ್ನು ಬಾಡಗೇಜು ಮಾಡುವುದು ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ಜನಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಈ ಸರಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಒತ್ತಡ ತರಲಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪೊಟೆನ್ಷಿಯಲ್ ಅಷ್ಟಿಲ್ಲ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—We are concentrating on irrigation. The Industries Minister stated that this was only to create employment potential in both these States where there is famine.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ರೈಲ್ವೆ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ನಾವು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆಂತ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಸರಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿರುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಸರಕಾರ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮೆದು ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಬರಗಾಲದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ? ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಧಾರ್‌ವರರು ಬಂದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಬರಗಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದವರು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಲು ಪ್ರಧಾನಿಯವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನೂ ಅಷ್ಟರೂ ಕೃಷಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬರಗಾಲದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನ್ನು ಅವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ; ಏನೋ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆರುವರೆ ಅಥವಾ ಏಳು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಟ್ಟರೋ ಏನೋ ನಮಗೊದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಭಾಷಣ ಬಿಗಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಜಾಣರು. ಇವರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರೇಷರುಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಒದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20 ಸಾವಿರ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈಚೆಗೆ ಇನ್ನು ಇನ್ನೂ 50 ಸಾವಿರ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಇದಕ್ಕಾಗಿ 52 ಲಕ್ಷವೋ ಇಲ್ಲವೇ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೋ ಏನೋ ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಫೋರ್ಪಡೆ.—ಇವೊತ್ತು ಸಾಯಿರ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳಾಗಲಿ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸಗಳಾಗಲಿ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳಾಗಲಿ ಇವೆಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಒಂದನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇಳಬೇಡಿ. ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆ ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. 1972ರ ವರೆಗೆ ಏನು ಕೆಲಸಗಳಾಗಿವೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಎಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ 1972-73 ಹಾಗೂ 1973-74ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಕೆಲಸಗಳಾಗಿವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 1972-73ರಲ್ಲಿ ಸಾಯಿರ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳು, ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸಗಳು ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳು ಇವುಗಳ ಹಿಂದೆ ಆಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಏಲ್ಲ ವಿವರಗಳಿರುವ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕರಾರುವಾಕಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಸಹಿತ ಪ್ರಿಂಟು ಮಾಡಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕದೇ ಪದೇ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿ ದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹತ್ತರಲ್ಲಿ ಒಂದಂಶ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಆಗ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 5-6-7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಬರಗಾಲ ಹಿಂದೆಂದೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಏಳೆಂಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಹಣ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಚಿ ಮತ್ತು ಏಪ್ರಿಲ್ ಮೇ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು, ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು, ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು, ಸಾಯಿರ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ತಾರ್ಲೋಕ್‌ಮೆನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಧ ಸಚಿವರು ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಕೂಡ ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಬರಗಾಲ ಹಿಂದೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಸಿದವರಿಗೆ ಅನ್ನ ಹಾಕಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಗೌಡ.—ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವವಿರುವ ವೃದ್ಧರು ಇಂತಹ ಒಂದು ಬರಗಾಲವನ್ನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಂದ ಸಂಕೃಷ್ಟ ರಾಗದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ, ಇಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀರ ಉಪ್ಪಣೆಗೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ.ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಷಡೆ.—ಇಂದು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ, ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 2 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ, ಬೀದರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ, ಈ ರೀತಿ ಒಟ್ಟು 6 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕಾದುದು ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆಯಾದ ಸರ್ಕಾರವೂ 6 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನವರನ್ನು ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಾವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲು ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಜನರು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಕೇವಲ ಭಾಷಣವಲ್ಲ. ಸ್ಪೀಮ್ ವೈಸ್ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ್ ವೈಸ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. This is a clear-cut statement on will have to wellcome if or oppose it. You cannot ignore it.

ಶ್ರೀ.ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಪ್ಲಾನ್ ಆಂದರೆನು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಮೊನ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬ್ಯೂಪ್ರಿಂಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಬಡ್ಡಿಗೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಬ್ಯೂಪ್ರಿಂಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನೂಟಿಸಿ, ನಂತರ ನಾವು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೇಡ. ಇವೊತ್ತು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯೂಪ್ರಿಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಸ್ ಕಂಪನ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಇರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಗರೂಕತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ರಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಬೇಕು. ಬರಗಾಲ ಕ್ಯಾಗಿ 8—10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂತ್ರಸ್ತ ಮನೋಭಾವದ ವಾತಾವರಣ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಬಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಬಹು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ವಾತಾವರಣ ಬಂದಿದೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಇದೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಲು ಏನು ನಾರ್ಮಲ್ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಬರಗಾಲದ ಬವಣಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಡಿಲಿವರಿಂಗ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ. ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗದ ಜನರಲ್ಲಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬುದ್ದಿಯನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬರಗಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಣದ ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ನಾರ್ಮಲ್ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ಏನಿದೆ, ಅದು ಅಯಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬರ್ಚು ಆಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಜಿ ಸೇಟ್ ಅವರು ಡೆಲ್ಟೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ನುಮಾರು 25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇನ್ ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ರಾಜ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮವೀರರ ಆತಿಥ್ಯ ಇದ್ದಾಗ ಒಂದು ಭಾಷಣ ಬಿಗಿಯುತ್ತಾ, ಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮವೀರರು ಮಾನ್ಯ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಅನ್-ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇಂದು ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಜಿ ಸೇಟ್ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ಹೆಗಲು ಹೊತ್ತಿ ನಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಸ್, ಮುಂದೆ ಒಂದು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಸ್, ಇವೆರಡರ ಮಧ್ಯೆ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಸ್ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಮೊನ್ನೆ ಹಾನನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ತರುಣ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಒಂದು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಸ್‌ನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾಗ, ಆ ಬಸ್‌ನ ಮೂಲಕ ಹತ್ತಾರು ಜನ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಎದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪರ್ಮಿಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ನನ್ನನ್ನು ಅರಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಎದುರು ಚಾಲಂಜ್ ಹಾಕಿದ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Why not the member give the Bus number and other details? It becomes a vague allegation. If he can give concrete instances, it may help the Government for an enquiry.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—10, 15, 20, 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ಯಾಟ್ ಕೊಡಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಸಂಪಾದನೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ. ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ 25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕುತ್ತು ಬರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ತರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದು ಮಾನ್ಯ ಅಪೀಟ್ ಸೆಟ್ ಅವರ ಸ್ವಂತ ವ್ಯವಹಾರ ಅಲ್ಲ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I just want to know whether the M. S. R. T. C. have changed the colour of the buses, because in place of the red buses that we were seeing till now, we now all sorts of pleasing colours and they have removed the monogram M. S. R. T. C. I want to know from the Finance Minister whether they have instructed the M. S. R. T. C. to change the colour of buses because we do not find red colour buses on the roads at all?

Sri M.Y. GHORPADE.—I admit that it is a very colourful question. But how does the Hon'ble Member expect me to answer every small question on behalf of all Minister here?

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Because other Ministers are not here.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The hon. member must wait for an opportunity and raise the question at the proper time.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಏಷ್ಯಾ ಹೊಸ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿಗೆ ಲಗ್ನುರಿ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಪ್ಯಾಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಪ್ಯಾಟ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಪೋರ್ಟ್ ಆಧಾರದ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಬಾಡಿ ಎಂದು ತಪ್ಪು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಹಣ ಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಹಾಸನ ದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಒಂದು ರಾರಿಗೆ 1963ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಟ್ರಾಕ್ಸ್ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಒಬ್ಬ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಅಧಿಕಾರಿ ಜೇಸ್ ಮಾರ್ಡಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟ್ ಮಾಡಿ ಚಾರ್ಜ್ ಪೀಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾಳೆಯೇ ಅದನ್ನು ವಿತರಿಸುವುದಿಂದು ಹುಕುಂ ಹೋಗಿದೆ. ಆ ರಾರಿಯ ಮಾಲೀಕರು 32 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಟ್ರಾಕ್ಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟದೆ ಕದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಪ್ರಜೆರಮೇಲೆ ಆ ಕೇಸನ್ನು ವಿತರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ? ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ ನಾನು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿನಿದ್ದರೆ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿಗೆ ಪ್ಯಾಟ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಿರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ.

ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿ ರ್ದೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಸ್ಟೆಷನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಾದರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಎರಡು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಯೋಜನೆಯುಗಳು ಮಿದನ್‌ಸೂರ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೆಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಲಿವಿಗೆ ಇಳಿಯಬಾರದು. ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ ಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅನವತೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಬಹಳ ಸೊಂಟ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಪ್ಪತ್ತು ದುರ್ದೈವರಾದ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯವಾದ ಆಂಧ್ರ ಇಭಾರ್ತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದ ವರಿಷ್ಠರು ಸಂಸ್ಥಾಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು, ಜನಸಂಘದವರು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ವಿರೋಧಿಪಕ್ಷದ

ವರು ಅಂದ್ರದ ವಿಭಜನೆಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಪೊಲೀಸರ ಚೈಟರ್ಸ್ ಟು ದಿ ನೇಷನ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಅಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಅಂಥದಲ್ಲ ಅದೇಳೆ ಪಕ್ಷದವರೇ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಹೆಸರೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಶಾಸಕರು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರನ್ನು ಪೊಲೀಸರ ಚೈಟರ್ಸ್ ಟು ದಿ ನೇಷನ್ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಭೋರ್ಪಡೆ.—ಅಂಥ ವಿಭಜನೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಖಂಡರು ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಯಾರೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ಈ ಅಂಥ ವಿಭಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಂಥದ ವಿಭಜನೆಗೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ಆಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಪೊಲೀಸರ ಚೈಟರ್ಸ್ ಟು ದಿ ನೇಷನ್ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾ ಹೇಯವಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರ ಕೈ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 70 ಜನ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು ಇರುವುದು, ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇದೆ. ನೀವು ಈ ರೀತಿ ಅವರನ್ನು ಮೋಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಇದು ನಿಮಗೆ ಭೂಷಣವನ್ನು ತರತಕ್ಕಂಥಾ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇವೊತ್ತು ಕೂಡ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೈಮೀರಿ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಜನವರ್ಗಗಳೂ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತಾಗಲು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಹಾರ ಸಮಿತಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು 7ನೇ ತಾರೀಖು ಮತ್ತು 8ನೇ ತಾರೀಖು ಒಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲ ದೇವೇಗೌಡರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಬೇರೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾ ಅಪಾದನೆ ಏನಿದೆ ಅ ಅಪಾದನೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, 56 ಜನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ಮಿನಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ಟೇಟ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಯಾವ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಲ್ಲ. ನೀವು ಹೋಗತಕ್ಕ ದಾರಿ, ಹಾಕತಕ್ಕ ಧಾಟಿ ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ನಿಲುವು - ಇವುಗಳು ಅಸಹಕಾರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಒಂದು ಹಕ್ಕು ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜನತೆಯ ಸಹಕಾರ ಪಡೆದು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಸಹ ಪೇಪರಿ ನಲ್ಲ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಈ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲಾರ್ಧದ ಒಳಗೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸುವ ಕೋದರ ನಾವು ಒಂದು ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಕೂಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಹೊಂದಿ ಕೊಂಡಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5:00 P. M.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರಿನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು (ಶಾಂತಿನಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ನೂಕು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತಹ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ 11 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಷ್ಟು.

(ಶ್ರೀ.ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು)

ರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನುಡಿದಂತೆ ನಡಿ ಎಂಬ ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಧೈಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಉತ್ತೇಜನವಾಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಎರಡೂ ಪಕ್ಷವು ನಾಯಕರೇ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸದನದ ಏಕನವನು ಅದೋಗ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಅವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬರಗಾಲ ಯಾಬಾಗಲೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರವು ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಮೊದಲು ಏಳೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ 13 ಕೋಟಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಮರ್ಗಂ ರವರು ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ರೂ, ಈ ಕೆಲಸದಿಂದಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಡನೆಯವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಹಣ ಸೇರಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನರಿಗೆ ಅನವಾಧಾನವಾಗಿರಬಹುದು. ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಜನ ಸೇವೆಯೇ ಜನಾರ್ಥನ ಸೇವೆಯೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಈ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ಆ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ, ಒಂದು ಪರ್ಮನಂಟ್ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಬೋರ್ಡು ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಕ್ಷಾಮ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆಕಾರಮ್ಮ, ಬಚ್ಚಿ ಯದ್ದು ಅಥವಾ ನೀರಿನದ್ದು ಕ್ಷಾಮ ಬರುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಇದು ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ; ಇದು ಒಂದು ದೇಶದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇವತ್ತು ಹೆಲ್ಪ್ ಕ್ಲಬ್‌ನವನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇವತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಎರಡನೇ ಅದೋಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಹ 151 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರೋಪೋಸ್ತು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಸಿಟಿಯೇಶನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇವತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೋಲಿನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಟಿವ್, ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಮತ್ತು ಜುಡೀಶಿಯರಿ - ಇವು ಮೂರು ಬಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಹಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಸಮಗೀನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಮಾನ್ಯ ದಿವಂಗತ. ಎಪ್ಪೇಶ್ವರಯ್ಯ ಸವರು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಲೋಯರ್ ಲೆವೆಲ್ ನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 57 ಕೋಟಿ ಜನಗಳು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಪ್ರಕಾರ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತ ಇಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕಾ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರಕಾರವೇ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಬಹು ಬೇಗನೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹ ಯಾವ್ಯಾವ ಪ್ಲಾನುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಲೂ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಾಯ್ದುರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರೊಡನೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸೇಕಡ 80 ರಷ್ಟು ಜನರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ರದ್ದಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಂತೂ ನಮ್ಮ ಪ್ಲಾನುಗಳ ಪ್ರಕಾರವೇ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅಗರ್‌ರಿಯನ್ ರಿವಲ್ಯೂಷನ್‌ಗೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ರೀತಿ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪೇರಂಪು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವನಿಗಾದರೂ ಜಮೀನು ಅವನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ

ಯಂದರೆ, ಅವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅವನ ಒಂದು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ಇತ್ತು. ಆ ಒಂದು ಮನೋಭಾವನೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪುಜೆಗೂ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ರೀಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆಗಬೇಕು, ಎರಡನೆಯದು, ಹೈಪರ್ ಅನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕು, ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯದು, ನಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಒಂದು ವರ್ಗವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಯ್ ಮಾಡಬಾರದು. ಇದೇ ನಮ್ಮ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರ್ಮ್‌ಸ್‌ನ ಉದ್ದೇಶ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ರೀಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ವೆಲ್ ಬೇಕಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇದೀ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಮಿಷನ್‌ಗಳಾಗಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳ ಅನಾಯವನ್ನು ಮೀರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಅದನ್ನೂ ಸಹ ಮುಂದೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೂಚಿತವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಒಂದು ರ್ಯಾಡಿಕಲ್, ಬೇಂಪ್‌ಯೆಂಬ ದಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಲಕ್ಕೆ ಬಹು ಸುಲಭ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಅದು ಹಾರ್ನೆಸ್ಟ್ ಲೇಬರ್, ಜಮೀನುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೂಲಿಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅ ಮನೋದೇ ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಪಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲವೇ ? ಅವರ ಹಿಂದಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ 1972ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕಾರಣಾಂತರ ಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅದರೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯೆನೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಅನಿಮಲ್ ಹೆಸ್ಟೆಂಡ್ರಿ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳವಾಗಿ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ವೈಟ್ ರೆವಲ್ಯೂಷನ್. ರೈತರಿಗೆ ಸ್ವಾಯವಾಗಿ ಹಣ ದೊರಕ ಬೇಕಾದರೆ ಈ ಒಂದು ಇರಾಖೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕು. ಹೆಚ್‌ಹೆಚ್‌ಗಿ ಹಾಲನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ರೈತರಿಗೆ ನೇರ ವಾದ ಸಹಾಯ ಸಿಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಈ ಒಂದು ಇರಾಖೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಡ ಬೋರೇಗಾಡುಗೆ ಅವನ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎನೂ ಉತ್ತಮವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಇರಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹಣ ತಲುಪುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿರುವುದು ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದ ವಿಷಯವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾವು ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಯವೆಂದೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೇಕಡ ರಿರಪ್ಪ ಜಮೀನು ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆಯಷ್ಟೆ. ಕಾರಣ ಹಿಂದೆ ಇದಂಥ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳು, ಬಾವಿಗಳು, ನದಿ ಗಳು ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ ಕನ್ನಡಾದಿ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ, ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಆತ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ, ಯೋಜನೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ರುವುದರಿಂದ, ಈ ನಮಾಸ್ಕೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪವರ್ ವಿಷಯ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶೇಷಾದ್ರಿ ಬಯ್ಯರ್ ಅವರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಮಳೆ ಬಾರದೆ, ನೀರು ಸಿಗದೇ, ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಕಲಾಪಟಿಯಿಂದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಬೀಗಲಾ ಬಂದುದನ್ನು ನಾವು ಏನಿಗಿಗಿ ಮರೆಮಾಡಿಬಾರದು. ಈಗ ಪವರ್ ಕಟ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಯಾರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಈ ಬಾವಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣಸಹಾಯ ವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ 13 ಕೋಟಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಫ್ಲಾನ್ ಪ್ರಕಾರ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಪವರ್

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು)

ಕೊಡು ವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪದರ್ ಉತ್ತರದ ನೆ ಕಾರ್ಯ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಇನ್ನು ಅಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಂಗಳೂರಿ ನಲ್ಲಿ ಕೂಡುವುದು ಸುಮ್ಮನೆ ಭಾರ್ಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಯೋಜನ? ಬಡತನ ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವಿರೂಧ್ವಕ್ವದ ಸದಸ್ಯರು ನಂಟರಿಸಿ ಅವರ ನಿಜವಾದ ಕಷ್ಟಕರ ಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇದು ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ದಿನರು ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಿಸ್ ಎಮಾಸ್ ಕ್ಯಾಂಪೇನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಊಟ ಬಡೋಣ. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಬಡವರಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನಿಜ ವಾಗಿಯೂ ನಾವು ಬಿಜೆಪಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನುಮಾರು 12, 149, ನ್ಯಾಯ ಬೆರೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರೈಸ್ ಮತ್ತು ವೀಟ್ ಬ್ಯಾರಂವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ರೋಷದೋಷಗಳಿದ್ದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಅತಿ ಜಾಗೃತವಾಗಿ ತರ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಸ್ ಆರ್ ಪರಿಷ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ನನಗೆ ಈಗ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನೂ ಇಕನಾಮಿಕ್ ಸರ್ವೆ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೀಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ. ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಮೂಲಕ ಇದೆಯುವ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲೆಯೂ ಮಾಡಿ ಡೀ-ಸೆಂಟ್ರಲೈಜೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಆಗುವಂತೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸೆರಿಕಲ್ಯೂರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಏನಿದೆಯೋ ಇದು ಒಂದು ಕ್ಲಿನ್ ಆಫ್ ಟೆಕ್ಸ್ಟೈಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್. ಸೇಕಡ 10ರಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 80 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದ ವಿಷಯ. ಸುಮ್ಮನೆ ಒರೀಟಿಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಪ್ಪಾರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಸಹಾಯವೂ ಸಹ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಇಂಡಿಯನ್ ಮೆಡಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾನು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಡಾ. ಮೇಲ್ಡೋಟಿ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಲ್ಲ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆ? ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬ್ಲಿ. ಆರೋಪ್ಯಾತಿಕ್, ಹೋಮಿಯೋಪ್ಯಾತಿಕ್ ಮತ್ತು ಆಯುರ್ವೇದ ಮೆಡಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಅದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹಣ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಈಗ ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕೂಡಲೇ ಡಾ. ಮೇಲ್ಡೋಟಿ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೀಗೆ ಈ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆರ್‌ಫೇರ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಮತ್ತು ವೀಕರ್ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ನಮ್ಮ ವೈಯೋಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ

ಇದೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂಥ ಒಂದು ಹಿಂದುಳಿದವರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಗ್ಗಿತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು 'ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್' ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದೆ. ಇಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಅರವತ್ತೈದು ಜನರು ಹಿಂದುಳಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ಧಪ್ಪ.—ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಇದೇ ರೀತಿ ಡಾ. ನಾಗನಾಥ ಕಮಿಷನನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಚಾರ ಸಮಿತಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ!

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳ ನಾಗರಾಜ್.—ಈ ಹಿಂದುಳಿದ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ವಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರನ್ನು ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವಕಾಶ ನೀಡು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಗಳಬೇಕು, ಹೊಗಳ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು.—ನಿಜ, ಹಿಂದಿರುವರು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಆ ವರದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಚಿಸಿತಕ್ಕ ಈ ಆಯೋಗದವರು 18 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 196 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಸಬ್‌ಕಮಿಷನರಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಈ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ದೇ. ಇದು ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ. ಇಂಥ ಒಂದು ಆಯೋಗ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ರಚಿತವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ನಿವೇಶನ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಇದನ್ನು ಒಂದು ನ್ಯಾಯವರ್ ಫ್ರಾಂಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯಿಲ್ಲದವರಿಗೂ ಮತ್ತು ನಿವೇಶನ ರಹಿತರಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಮತ್ತು ಹರಿಜನ ನಿರಜನರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನೀಗಲು ಸುಮಾರು 50 ಕ್ಕೆ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪೆಟ್ಟಿದ್ದು 20 ಸಾವಿರ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇದೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ.

ಹಾಗೇ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪೆಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಿಂದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಮೊದಲನೇ ಹಂತದ ಕೆಲಸವು ಬಹಳ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸ 1973ರ ರೂಳಗಾಗಿ ಮುಗಿಯತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಎಂದು ತೀಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿನವರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬೀರಿ ಹೇಳಿಕೆ ಮೇಲಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಪಡಿಸಿತೆಂದಿದೆ.

ಇನ್ನು ವಿವಿಧಾಭಾಷಿಸದ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಇದು ಮನುಷ್ಯನ ಬಾಡಿಯೊಂದೇ ಮತ್ತು ಸೋಲಿ-ಮೂರೂ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದರ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಈ ಬಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಈ ದಿವಸ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು 'ಜಾನ್ ಒರಿಯೆಂಟೆಡ್ ಎಜುಕೇಷನ್'. ಇಂಡಿಯಾದೇಶಕ್ಕೆರಾ ಒಂದು ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಬುಕ್ ಇರಬೇಕು. ಒಂದೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಬುಕ್‌ಗಳಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವಿವಿಧಾಭಾಷ ಸರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಾಪ್ಲೆಟ್ ಸ್ಕ್ರೀಮನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅದರಂತೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಯೂತ್ ಸರ್ವಿಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯುವಜನರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ತನ್ನೂ ಲಕ ಜನತೆಗೆ ವೆ ನೆನಪುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವೆಡಿಕರ್ ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವೀಧರರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 83 ಕೋಟಿ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಿವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ತೀರಿಸಿ

(ಶ್ರೀ ಕೆ.ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು)

ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ರುಬುಪಾತು ಮಾಡಬಲ್ಲೆ.

ಇನ್ನು ರಿಜನಲ್ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದೆ. ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜವೆರಲ್ಡ್ ನಮ್ಮ ವರೆ-ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರನ್ನು ಒಂದು ಸಮಭಾವನೆಯಿಂದ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದ ರೀತಿಯ ಆರ್ಥ ? ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಥ ಆನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ-‘ಕಂಡ ದ್ದನ್ನು ಕಂಡ ಹಾಗೇ ಹೇಳಿದರೆ ಕಂಡದಂಥ ಕೋಪ’ ಎನ್ನುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲರೊಳಗಿರುವವರಿಗೆ ನಾವು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಕಾಣದೆ ಇರಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಹೊರಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬರೆದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ, ಜೈಹಿಂದ್.

† ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ (ನಾಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಪತಿಯವರೇ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯ ಸೂಚನೆಯ ನಿರ್ಣಯ ಒಂದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಗೆಳೆಯರಾದ ಶ್ರೀ ನುಬ್ಬಯ್ಯ ಸೆಟ್ಟುರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು ನನಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ಯಾರೋ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯಾರನ್ನೂ ಬಲಕೊಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಆಗಿದೆ. ಯಾರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದ ಕಾರಣ ಇವರನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಇದಕ್ಕೆ ಬಲಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬಲವಂತದಿಂದ ಇವರನ್ನು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಬಲವಂತದಿಂದ ಹೇರಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಜನತೆಗೆ ಈ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ನಿರಾಶೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊರಟ ಆ ಒಂದು ಹೊಸ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನೋಡಿ ಇದರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಬೇಗ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದರು. ಅಂಥಾ ಜನರಿಗೆ ಈ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ನಿರಾಸಾದಾಯಕ. ಮತ್ತು ಇದು ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಮುಖದಿಂದಲೂ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಇಂಥ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಕೇಳಬೇಕೆಂಬುದು ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಅವನ್ನು ನಾವು ಈ ವರ್ಷವೂ ಕೇಳಿದೆವು ಎಂದು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾವು ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ನಾಗರೀಕರು ; ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಸುಮಾರಾದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಂಥ ಒಂದು ವಾದಿಯಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನತೆ ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಇವರು ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಕೊನೆಯ ಉಪಸಂಹಾರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಭಾಷಣದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಬೇಕಾದ ಮೂಲಭೂತ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೊನೆಯ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದರ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನು ? ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳೇನಿವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲ. ಅವರ ಕೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಅದು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನು ಅಜ್ಞಾನ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದರೆ.—“ಬಡತನ ಮಾಯವಾಗುವಂತೆ, ಅಸಮತೆಗಳು ಮಾಯವಾಗುವಂತೆ, ಅನ್ಯಾಯ ತೊಲಗುವಂತೆ, ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಅರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಈ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ನಿಮಿತ್ತ ನಿರಂತರವಾಗಿ ದುಡಿಯಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರೆಲ್ಲರೂ ಯತ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ” ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಇದ್ದರೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದು ಜನರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂದು ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಕೈಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯೆಂದು ಜನರು ನಂಬಿ ಗಾಳಿ, ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಸರಕಾರವನ್ನು ಬದ್ಧ ಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಹೇಳಿರುವ ಮಾತು ಸರಕಾರವನ್ನು ಬದ್ಧಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ದೇಶಕ್ಕೆ

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಜನರ ಡೆ ಕೈತೋರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೇ ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ “ಜನತೆಯ ದುರ್ಬಲ ಪಂಗಡಗಳ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ನಿಜವಾದ ಅವಕಾಶ ಸಮತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬಲ್ಲ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರವು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರಿಸಿದ್ದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

5:30 P.M.

ಇಂದು ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ತಮ್ಮ 23 ಶಾಸಕರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಭೀಕರವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ನಿವಾರಣೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೂ ಅದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೂ ಜರ್ಜಿ, ವಾದವಿವಾದ ಫರ್ಷೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಇದೇ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಒಂದು ಪಕ್ಷದವರು ಒಂದು ಹೇಳುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದು, ಇದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕ್ಷಾಮ ಪರಹಾರದ ಕೆಲಸವೇನಿದ್ದರೂ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಅದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನ್ನುಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಎರಡು, ನಾಲ್ಕರೂ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವರು, ಅಂತ್ಯ ಅದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವರು. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರಂಗನಾಥರವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವರು. ಜನರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಚಾರುವಾಡವ ಜನರಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅವರಾರೂ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡದೆ ಈ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕಾರ್ಯಾಭಿವರ್ಧನೆ ಸೂತ್ರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಆ ಸಭೆಗೆ ಕೂಡ ಹೋಗಿಲ್ಲ, ಬೇಕಾದರೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರ ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಪಡೆದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಇದೀ ರಾಜ್ಯದ ಜನರು ಒಂದಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅದರ ಒಂದು ವಾತವ್ಯ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರಂಗನಾಥರವರ ಪತ್ರಿಕಾ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬಂದ ಸುಮಾರು 198 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹಣವನ್ನು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಬರ್ಚುಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಬಂದಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂಗಲೆ ಕಟ್ಟಲು ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕರ ಮಾಡಲು ಎಷ್ಟು ಬರ್ಚುಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಿವರವಿದೆ. ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿರುವಾಗ ಸುಮ್ಮನಿರು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಜನರ ಮೂಲಭೂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲು, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು, ಬರ್ಚುಮಾಡುವ ನಗರವನ್ನು ಸುಂದರೀಕರಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವ ಸರಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ತನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂದು ಇಂಥ ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಸರಕಾರವಾದರೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಮಹತ್ತರವಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರ್ಚುಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕ್ಷಾಮವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಹೀಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿ ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಣ ಇಲ್ಲ, ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹಣ ಬಂದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನಾನಾ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದತ್ತು ಜನಕ್ಕೆ ಕಾಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ)

ನಬೇಕು, ವಸತಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಕುಪ್ಪು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಜರೂರವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರ ಮನಸ್ಸು ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿಮಾನ ನಿರಾಣಿ ಎನ್ನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆದಿರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಬೇಕು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇಲ್ಲ, ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿ ಹೊಸ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಡೆ ಹೋಗಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳು ಇವೆ, ರಸ್ತೆಗಳು ಇವೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಗರೀಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೂ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಣ ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಜನರಿಗೆ 20 ಸಾವಿರ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಯಾವಾಗ? ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿವೇಶನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಒಂದು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ವಾಸ ಮಾಡೋಣ ಎನ್ನುವ ಆಸೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಯುತ್ತಾರೆ. ಕೂಡಿದ್ದಾರೆ. 20 ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೆ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ನಗರೀಕ ಸೌಲಭ್ಯ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಇದು ಆರಾಮ ಶೃಂಗ. ಇಂಥ ಬರ್ಚುನ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ದುಃಖವು ಕೈಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ನಿರಾವರಣಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಹಣವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಸಿ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಗಿರತಕ್ಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಕು, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಅನಿಮಾನತೆಯ ಪರಿಸರ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಜೀವಮಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅನಿಮಾನತೆ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆದು ನಿಂತದೋ ಹಾಗೆ ಆತ್ಮೀ ಅನಿಮಾನತೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದೆ. ಈ ಅನಿಮಾನತೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಾಕುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶೇಕಡ 8. ಪುನಃ ಕುಕ್ಕುವುದಾದ ನಾಗರಿಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 1460 ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಛಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ; ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಮುಜೇರಿ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಮೊದಲ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೆಲಸವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಅ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬಹು ಧೀರ್ಘ ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 25 ವರ್ಷಗಳಾಗಿದೆ, ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಾಗಿಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನೆಮ್ಮದಿ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಡನೆ ಹೊಂದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೂ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಯಾವ ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಮತ್ತು ಬೆಳೆದು? ಇದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಭಾವಗಳು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ, 25 ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಇದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಪವಾದ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ಮೂಲಭೂತ ವಾದದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಸಬೇಕು; ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕೆ ಜನರು ಮನೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದ ನೂರು ಜನ, ಶಾಸಕರ ಭವನದ ಎದುರು ಕೂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಯಾದಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರು ಅವರನ್ನು ನಾನು ಏಕೆ ನಮ್ಮ ಊರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ಊರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು, ಅಂತಹ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲವು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರುವ ಜನು ಸಾರ್ಕಾಗನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಹೇಳಿದ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ತಾವು ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರುವುದು ಎಲ್ಲಿ? ಬಂಡೆ ಹಾಕುವ ಕೆಲಸ

ಎಲ್ಲಿದೆ ? ಅವರು ನಮ್ಮ ಊರಲ್ಲಿ ಬಂಡೆ ಹಾಕುವ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ವಾರ ಕರೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟರು, ನಂತರ ನಮ್ಮ ಊರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಐದು ಸಾವಿರ ಜನ ಇರತಕ್ಕ ಊರು ಅದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂಥ ಊರಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿಗೂ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಊರಿನ ಹೆಸರು ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಯಾದಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ರಾಮನವಂದಿ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಅವರಿಂದ ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಏನು ಸಂಶಯ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ; ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ? ಹೀಗಾದರೆ ಇವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಐದು ಸಾವಿರ ಜನ ಇರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೆ ಜನ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಹುಡುಕಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದ್ದರಿಂದ ಕ್ರಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಫಿಜಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದುದು; ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಊರಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಊರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ತೀರಾಗಬಹುದು. ಅದ್ದರಿಂದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು, ಅಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇರುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಜನರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ತಪ್ಪಿನ ಬೆಳಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೂ, ಅವರ ಹುಟ್ಟು ಊರಿನ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಇರತಕ್ಕ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ. ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗೋಸ್ಕರ 100 ಕಿ.ಮೀ. ಮುಟ್ಟಿ, ಮಕ್ಕಳು ಮರ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದುದು. ಏನೋ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಅವರವರ ಊರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರೆ ಊರ ಕೈಗೋ ಸಿಕ್ಕಿ ನವ ನಾಶವಾಗುವುದರಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರಿಂದ ದಾ.ಗ.ರಾ.ಜ್ಯದ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕ್ರಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಉಳಿಯಬಲ್ಲುದು ಎನ್ನುವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದಂಥ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ, ಇವರು ಮೊದಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಈ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ 16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು, ನಂತರ ಇವರು ಕೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು, 28 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ನಂತರ ಕೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು 151 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಹಂತ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನುನೋಡಿದ ಬಂಡಿತೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಒಂದೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳದೆ ಇರುವುದು ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸೂಕ್ತವು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಮುಖ ಮಾದರಿ. ಎಂದು ಇವೊಬ್ಬರು ನನ್ನ ಮುಖವಾದ ಅಪಾದನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಹೇಗೆ ವಿಷಯವಾಗಿವೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ರಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮಹತ್ವ ಬಹುತೇಕ ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವರಿಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನ ಅವರಿಗೆ ಏನು ಅಂಥ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರಿಗೆ ಅವರು ಬಹಳ ಸಾರಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದರೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೋಡದೆ ಇರತಕ್ಕ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವು ನಮ್ಮ ದರ್ಬಾರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬೇಕು. ನಾನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳ

(ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ)

ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಾರೋ ಮಣಪಾಲರಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿಯವರು ಕಟ್ಟಿಸಿರತಕ್ಕ ಅಸ್ವತ್ತೆಯನ್ನು ಅದು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಕಟ್ಟಿದಂತಹ ಅಸ್ವತ್ತೆಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅಲ್ಲಗೆ ಖಾಸಗಿಯವರು ದಿವದಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ದುದ್ದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಸ್ವತ್ತಿಗೆ ಹೋದರ ಎಲ್ಲಾ ರೆಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಪ ವ್ಯಾಟಕ ಏಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇರಾಬೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ, ಅನ್ನದ ಇರಾಬೆ, ಹೋಟೆಲ್ ಇರಾಬೆ ಇರುತ್ತವೆ ಕೊನೆಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಇಡಬೇಕಾದರೆ ಬ್ಯಾಂಕು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೊಡೆದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೋ ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏನೇ ಆಗಲಿ ನನಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಭವಿಷ್ಯದ ಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗದಿಂದ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರಿಗೆ ಮಂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈ ಅರೋಪವನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊರಿಸಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಬರುವ ಸೋಡಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನೀವು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನ ದುರ್ಬಲರು ಇಲ್ಲ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಮನಗಾಣಿಸುವುದೇ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಈ ಕಲಸ ಮಾಡದ ಇಂಥ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಂಚನೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ನಮ್ಮ ಬೀರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ಪರವಾಗಿ ಹೊರಬೇಕು. ನಾಳೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಾದರೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಪರತಕ್ಕ ಜನ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರನ್ನು ನಂಬಿರುವ ನೀವು ಜನರ ಪರವಾಗಿ ಅವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅಂಚಿಗೆ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಧಾರೆಯ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಾ, ನಾವು ದುರ್ಬಲ ರಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಆದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳು ಬಲಶಾಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲತಕ್ಕ ಸಾಹಸ ಮಾಡದೆಹೋದರೆ ಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಕ್ಷೀಣ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅದರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತೊಂದರಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಯಾವ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪೂಜೆಗೋಸ್ಕರ ಮೂರ್ತಿ, ಆ ಮೂರ್ತಿಯೊಡನೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅಳಮಾನತೆಯನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಯಿಂದ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 5,50,00 ಮೆಗಾವಾಟ್ಸ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡ ಆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಮಾತನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕಾಳಿನದಿ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಿಲ್ಲದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಬಡ್ವೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೇರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—13 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಕಾಳಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಇದುವರೆಗೆ 13 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಮೈಸೂರು ಫರ್ವೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಪಾಪ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಪ ಮಾಡಿದ ಸಾಲುಪುದ್ದಿ ಎಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ 4-5 ಮನೆಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾಳಿನದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಅಫೀಸನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಂಥ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅವರು ರೂಲ್ ನೋಡುವುದೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಪೊತ್ತು ತಜ್ಞರನ್ನು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿ ತಜ್ಞರು ಅವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹಿಂದೆ ಇದಂಥ ತಜ್ಞರನ್ನು ಅವರು ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ವ್ಯಾಜ್ಯ ಬಂದಮೇರೆ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರ್ಚುಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಟ್ಟು ನೇಮಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri D. DEVARAJ URS.—The Chair should object to the hon. member making such statement. If he has any doubt with regard to the capacity of spending money properly *vis-a-vis* Government, I would request him to go into the question more deeply; and then only pass a criticism. As far as I know and to my knowledge, we have been not only usefully spending but also we have more than once stated that the Government of India have allowed us to go ahead with the Project and to execute phases One and Two of the Project. And we are now re-drawing the entire schedule of work to finish the Kalinadi Project in the quickest possible time.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಅದುದರಿಂದ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಟ್ಟು ಇದಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri D. DEVARAJ URS.—Let not the hon. members go with the impression that we are not usefully spending; it is not really so. We are spending and we have been asking the Government of India for enough funds and they are also anxious to see that this Project comes up as quickly as possible; and they have also promised all financial help to see the Project through.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—We have received some amendments to the Motion of Thanks to the Governor's Address and it is deemed that they have been moved. While going through them, it was noticed that one hon. member has given 26 amendments, another member has given 13 amendments, and the third member has given another 13 amendments. This is not the way of moving amendments to the Governor's Address. If at all there are to be amendments to the Governor's Address, they should be on broad policy matters and the amendments should be in hardly one or two words. These amendments are not in appropriate form. This way of giving amendments is resented to. Those who have got certain doubts may get clarifications from the Office. That is my respectful suggestion.

(MR. DEPUTY SPEAKER)

As ordered by the Chair, the Amenments of Sriyuths : T. R. Shamanna, P. A. Pawashe and N. B. Sirdesai deemed to have been moved, are reproduced below:—

Sri T. R. SHAMANNA (Fort).—

I. The following words shall be added at the end of the Motion :
“but regret to note the :

1. failure of the Government in not controlling the abnormal rise in prices of essential commodities which is causing great hardship to the people.
2. failure of the Government in not arranging for proper supply and distribution of cement which is causing great hardship to house building activities of the poorer and middle-class people.
3. failure of the Government in allowing the steel produced by the Bhadravati Iron Works to be sold at higher rate than the Hindustan Steel.
4. failure of the Government is not solving the problem regarding the *busa* supply to cattle owners which has caused great hardship to milk venders and milk consumers.
5. failure of the Government in not taking adequate steps for giving real relief to the people of the drought affected areas of the State.
6. failure of the Government in not giving power-cut exemption to educational institutions running classes in the evenings.
7. failure of the Government in allowing the whole-sale trade in rice and wheat to be a slogan rather than a practical business venture.
8. failure of the Government in not supplying wheat and wheat products in adequate quantities to the domestic consumers.
9. failure of the Government in not taking concrete steps to arrest the steep rise in silk yarn rate which is causing hardship to the poor weavers.
10. failure of the Government in not taking effective and practical steps to make family planning success.

11. failure of the Government in not taking steps to improve and remodel the dwelling huts situated in private lands though the Government has taken steps to improve slums on Government lands.
12. failure of the Government in not solving the site problem of revenue site-owners who are badly in need of house sites.
13. failure of the Government in stopping house-building loans that was being given by the Housing Board which has caused great hardship to poor and middle-class people.
14. failure of the Government in not giving relief from the mosquito nuisance.
15. failure of the Government in getting and giving State and Central Grants for Cauvery scheme to facilitate water supply Board to reduce water rates.
16. failure of the Government in not solving the unemployment problem of both educated and non-educated people.
17. failure of the Government in not giving quality education to students ;
18. failure of the Government in not bringing amendments to the Corporation Act of Bangalore City Corporation to meet the present civic needs of the people.
19. failure of the Government in not arresting large scale corruption in the administration from top to bottom.
20. failure of the Government in not improving the facilities for bus travelling public in Bangalore City.
21. failure of the Government in not taking steps to get Railway link between Karwar and Hubli.
22. failure of the Government in not helping the Commerce Institutes in the State to get Kannada Typewriters at concession rates.
23. failure of the Government in delaying the introduction of Kannada as administrative language at all levels.
24. failure of the Government in not bringing uniform syllabus of study in all the three Universities of the State.
25. failure of the Government in not giving grant-in-aid to Commerce Institutes in the State.
26. failure of the Government in not taking steps to avoid the inordinate delay in completing the various major irrigation projects in the State.

Sri P. A. PAWASHE (Uchagaon).—

II. The following words shall be added at the end of the Motion.
'but regret to note that the Government has failed :

1. to solve the Maharashtra Mysore Border dispute which is pending for the last 17 years and that this dispute should be solved on the basis of Pataskar Formula, so that no injustice will be caused to the people of both the States.
2. to make a reference to long-term measures for eliminating drought from the drought affected Districts of the State. It deals with only ameliorative and short term measures to tide over the present crisis.
3. to state any thing about the major irrigation projects in progress except that an Administrator has been appointed to expedite the work.
4. to state anything about the Financial help that could be given to the poor people for construction of houses, to whom house sites have been allotted by the Government.
5. to state about the supply of power to pumpsets for agricultural purposes.
6. to make a note of the raising prices of the essential commodities and measures to check them.
7. to suggest any adequate measures to provide employment to the large number of educated and uneducated unemployed persons. The means proposed are inadequate.
8. to give the total number of minor irrigation works approved in the scarcity affected areas and in the non-scarcity areas.
9. to make a note that in Belgaum Taluka there are several rural roads to be constructed.
10. to make a note that in Belgaum Taluka there are certain villages where there is acute scarcity of drinking water.
11. to make a note that there is considerable delay in supplying power to the pumpsets for agricultural purposes in Belgaum Taluka and that the rural electrification programme is also very slow.
12. to make a note that in Belgaum Taluka there are several proposed minor irrigation works, which is approved and undertaken, will help the agriculturists in the area to produce more.
13. to state that in the Marathi speaking border area Marathi should be used as the Official Language.

Sri N. B. SIRDESAI (Khanapur).—

III. The following words shall be added at the end of the Motion :
“but regret that the Government has failed:

1. to solve the long standing Border dispute, between Maharashtra and Mysore and have done great injustice to the Marathi speaking people in the disputed areas.
2. to commence (i) the Upper Malaprabha Irrigation Project at Asoga village in Khanapur Taluka and (ii) to commence the Project of Diversion of Mahadevi River waters into the Malaprabha River at Asoga village from Kongale village in Khanapur Taluka, in order to provide sufficient employment to the people in the drought hit areas and to extend irrigation facilities to the lands in Khanapur, Belgaum and Bailhongal Taluks.
3. to construct Barrages for storage of waters for irrigation purpose in drought hit areas and nearby Malnad areas.
4. to introduce Kannada as language of administration only in the Kannada speaking areas, excluding the Marathi speaking areas of disputed border areas, as they are recognised as the bilingual areas.
5. to provide employment to the educated and uneducated people in the State, and especially for people in the Malnad and backward areas.
6. to provide financial aid to the landless for construction of houses along with the housing sites
7. to provide drinking water facilities by sanctioning sufficient number of works under N.R.W.S. schemes in Khanapur Taluka ; though schemes are feasible and urgent.
8. to take up minor irrigation works for the development of Malnad areas like Khanapur Taluka and increase food production.
9. to take up electrification of villages in Malnad areas and extend power supply to I.P. Sets for irrigation of Forest and Malnad areas.
10. to establish and encourage large and medium industries and small and village industries in Khanapur Taluka.
11. to provide compulsory primary education to the children in the age group of 6 to 11 years in Khanapur Taluka, by opening new primary schools and to provide secondary education facilities by opening Government High Schools in Malnad Taluks like Khanapur, where not a single High-School is opened by Government and people are allowed to be taxed by the private Managements.

(SRI N. B. SIRDESAI)

12. to make payments of arrears of emoluments to the Patels, Sandies Mahars and Kolkars, though Government have passed orders to make payment.

13. to sanction sufficient road works under R.C. programmes in Khanapur Taluka.

Mr. DEPUTY SPEAKER — The House now stands adjourned to meet tomorrow at 9 A.M.

The House adjourned at Two Minutes past Six of the Clock to meet again at Nine of the Clock on Saturday the 17th February 1973.

ANNEXURE

No. 13209/L.A. Bangalore, dated 21st February 1973.

The Report of the Joint Select Committee on the Mysore (Bombay and Hyderabad areas) Religious and Charitable Inams Abolition Bill, 1972 as reported by the Joint Select Committee and as presented to the Legislative Assembly and Legislative Council on 16th February, 1973 is hereby published.

Composition of the Committee

Sri N. Hutchamasthy Gowda (Chairman) Minister for Revenue.

Members from the Legislative Assembly

Sriyuths :

1. D. K. Naikar (Minister for Law and Parliamentary Affairs);
2. S. M. Yahya,
3. Smt. Addy Saldanha,
4. Jayaprakash Shetty,
5. H. Linga Reddy,
6. Subash Asture,
7. P. M. Bangi,
8. Smt. Damayanathi Boregowda,
9. Mallikarjuna Kharge,
10. N. G. Halappa,
11. D. B. Kalmankar,
12. C. R. Saifuddin,
13. Kagodu Thimmappa,
14. V. N. Patil,
15. A. Sharanappa,
16. P. B. Patil,

V-318N73
N 7A-10-1-8
B A895

Members from the Legislative Council

Sriyuths—

1. Revanasiddappa,
2. K. Vishwanatha Swamy,
3. S. R. Bommai,
4. D. Jayadevaraja Urs,
5. M. C. Perumal,

Secretariat

Sri Te. Hanumanthappa,

Secretary,

Sri M. Subbā Rao,

Under Secretary.

Representative of the Department :

Sri K. Balasubramanyam,

Revenue Commissioner and Secretary to Government,
Revenue Department.

Representatives of the Department of Law and Parliamentary Affairs :

1. Sri N. D. Venkatesh,
Secretary to Government, Department of Law and
Parliamentary Affairs.
 2. Sri M. L. Ramaswami,
Joint Draftsman and Joint Secretary to Government,
Department of Law and Parliamentary Affairs.
 3. Sri K. R. Chamayya,
Assistant Draftsman and Under Secretary to Government,
Department of Law and Parliamentary Affairs.
 4. Sri B. Nagesha Rao,
Assistant Draftsman and Under Secretary to Government,
Department of Law and Parliamentary Affairs.
-

**REPORT OF THE JOINT SELECT COMMITTEE ON THE
MYSORE (BOMBAY AND HYDERABAD AREAS) RELI-
GIOUS AND CHARITABLE INAMS ABOLITION BILL,
1972.**

The Joint Select Committee which considered the Mysore (Bombay and Hyderabad Areas) Religious and Charitable Inams Abolition Bill, 1972 has the honour to make this report with the Bill as amended by the Committee annexed thereto.

2. The Bill was published in the **Mysore Gazette** Extraordinary, dated 15th June 1972.

3. The Bill was introduced in the Legislative Assembly on 19th June, 1972. The Legislative Assembly discussed the motion for consideration on 20th June 1972. The motion for reference of the Bill to the Joint Select Committee was adopted by the Legislative Assembly on 19th July 1972.

4. The Legislative Council discussed the motion for concurrence on 26th July 1972 and concurred with the motion on the same day.

5. The Committee held seven sittings namely on 29th and 30th September, 23rd and 24th October, 15th and 28th November and 6th December 1972. The Committee considered and adopted their report at the sitting held on 6th December 1972.

6. The observations of the Committee in regard to the principle charges made in the Bill are detailed in the succeeding paragraphs.

7. Clause 1,—Sub-clause (4).—

The Committee are of the opinion that the Act may be made applicable to all the inams simultaneously rather than piecemeal. The sub-clause is modified accordingly.

8. **Clause 2.**—The Committee are of the opinion that since there are “protected tenants” also in the Bombay and the Hyderabad Areas, the said term may be defined as in the Mysore Land Reforms Act, 1961. Accordingly a new sub-clause (1) is inserted.

9. **Clause 4.**—The Committee are of the opinion that the extent of land in respect of which a permanent tenant or a protected tenant shall be entitled to be registered as an occupant should not be more than the ceiling limit specified in the Mysore Land Reforms Act.

This clause is accordingly revised and suitable provision is made in new clause 5.

10. Clause 5 (New clause).—The Committee are of the opinion that a “protected tenant” may be registered as occupant on payment of a premium equal to fifty times the land revenue in addition to the land revenue payable. Accordingly provision is made in this new clause.

11. Clause 6 (original clause 5) and clause 7 (new clause).—The Committee are of the opinion that a pujari, archak or holder of similar office rendering religious service in or maintaining the institution who is now excluded from being registered as occupant of land in his personal cultivation and also a person tendering any service in any such institution should also be made eligible to be so registered on payment of a premium equal to one hundred times the land revenue. Accordingly the proviso in old clause 5 is omitted and new clause 7 is inserted.

12. Clauses 8, 9, 10 and 12 (original clauses 6, 7, 8 and 10).—Consequent on a protected tenant and a pujari, archak etc., being made eligible to be registered as occupant, necessary changes are made in these clauses.

13. Clause 11 (Original clause 9).—The Committee are of the opinion that it should be made obligatory on the Deputy Commissioner to send the particulars of the decision to the officers maintaining the records of rights on the lines of the provisions in Section 9A of the Mysore (Religious and Charitable) Inams Abolition Act, 1955 (Mysore Act 18 of 1955). This clause is revised accordingly.

14. Clause 23 (Original clause 21).—(1) Sub-clause (1).—The Committee suggest that the representation should be in writing only. Accordingly the words “or orally” in sub-clause (1) is omitted.

(2) Sub-clause (3).—The Committee are of the opinion that the Deputy Commissioner should furnish the data within such time as may be prescribed. Sub-clause (3) is accordingly revised.

(3) Sub-clause (4).—The Committee suggest that for the word “communicated”, the word “furnished” may be substituted. This is done.

15. **Original Clause 22.**—This clause provides for review by the Deputy Commissioner of his own orders determining the basic annual sum. The Committee are of the opinion—

- (i) that such power need not be conferred on the Deputy Commissioner ;
- (ii) that the Divisional Commissioner may be empowered to revise the orders of the Deputy Commissioner only in cases where the State finances are affected ;
- (iii) that an appeal to the High Court be provided against the orders of the Divisional Commissioner in revision.

Accordingly clause 22 is omitted. Provision in respect of other recommendations of the Committee are made in clauses 33 and 37 (new clauses).

16. **Clause 24 (new clause).**—A declaration that the provisions in Chapter IV shall apply to tenants continued under section 6 is incorporated.

17. **Clause 27 (Original clause 25).**—The Committee are of the opinion that as the provisions of this clause, to the extent it specifies the heirs of the deceased tenant, conflict with personal laws, this clause be revised to the effect that in cases where a tenant dies the occupancy shall be deemed to be continued in the name of the heirs of the deceased tenant. The clause is suitably revised on the lines of the amendment proposed to Section 24 of the Mysore Land Reforms Act, 1961 in the Mysore Land Reforms (Amendment) Bill, 1972.

18. **Clause 28 (Original clause 26).**—The Committee are of the opinion that in sub-clause (2) it may be made clear that alienations permitted by Section 26 are not affected. Accordingly the sub-clause is revised.

19. **Clause 30 (Original clause 28).**—In view of the recommendation of the Committee that the premium payable by tenants continued under Government may be one hundred times the land revenue, sub-clause (1) is revised.

20. **Original Clause 29.**—The Committee are of the opinion that conferment of the rights specified in this clause is inconsistent with the policy to abolish inams and that therefore this clause may be omitted. Accordingly clause 29 (old clause) is omitted.

21. **Clause 31 (new clause).**—The Committee are of the opinion that the extent of land in respect of which a person referred to in Section 7 or Section 30 shall be entitled to be registered as an occupant, should not together with any land held by him exceed four hectares of garden or wet land possessing facilities for assured irrigation or eight hectares of rain fed wet land or dry land. Accordingly provision is made in this new clause.

22. **Clause 32 (new clause).**—The Committee are of the opinion that the lands vesting in the State Government and in respect of which a person is not entitled to be registered as an occupant under this Act should be disposed of in accordance with the provisions of Section 77 of the Mysore Land Reforms Act. Accordingly provision is made in this new clause.

23. **Clause 33 (new clause).**—In view of the Committee's opinion, referred to earlier, this new clause is inserted providing for revision by the Divisional Commissioner.

24. **Clause 34 (original clause 30).**—The Committee are of the opinion that the Divisional Commissioner may not be empowered to give effect to the provisions of this Act. The clause is suitably revised.

25. **Clause 35 (original clause 31).**—The Committee are of the opinion that the State Government should have power to cancel or revise any orders passed by the Divisional Commissioner under section 34. This clause is accordingly revised.

26. **Clause 36 (Original clause 32).**—(1) The Committee suggest that the time given for preferring an appeal for an aggrieved person provided in this clause may be enhanced from 30 days to 90 days. The clause has been amended accordingly.

(2) The proviso to this clause provides that the Revenue Appellate Tribunal, on sufficient cause being shown, allow further time not exceeding three months for filing an appeal. The Committee suggest that the State Government may make rules under section 42(2)(a) applying the relevant provision of the Indian Limitation Act. The clause has therefore been modified.

27. **Clause 37 (new clause).**—In view of the Committee's recommendation, provision is made in this clause for an appeal to the High

[As Reported by the Joint Select Committee]

(Words underlined or sidelined indicate the amendments suggested by the Committee, omissions are indicated by asterisks).

**THE MYSORE (BOMBAY AND HYDERABAD AREAS)
RELIGIOUS AND CHARITABLE INAMS ABOLITION
BILL, 1973.**

(L. A. Bill No. 10 of 1972)

A Bill to provide for the abolition of religious and charitable inams in the Bombay and Hyderabad Areas of the State of Mysore.

Whereas it is expedient in the public interest to provide for the abolition of religious and charitable inams in the Bombay and Hyderabad Areas of the State of Mysore and for other matters connected therewith ;

Be it enacted by the Mysore State Legislature in the Twenty-fourth Year of the Republic of India as follows :—

1. Short title, extent, application and commencement.—(1) This Act may be called the Mysore (Bombay and Hyderabad Areas) Religious and Charitable Inams Abolition Act, 1973.

(2) It extends to the Bombay and Hyderabad Areas of the State of Mysore.

(3) It applies to inams held by or for the benefit of charitable or religious institutions in the Bombay and Hyderabad Areas of the State of Mysore but does not apply to revenue free sites granted by the State Government for the construction of schools, colleges, hospitals, dispensaries, religious or charitable institutions or other public works from which no profit is intended to be derived.

(4) It shall come into force on such date as the State Government may, by notification, published in the official Gazette, appoint.

2. Definitions.—(1) this Act, unless the context otherwise requires,—

(a) “the Act” means the Mysore Land Revenue Act, 1964 (Mysore Act 12 of 1964) ;

(b) “appointed date” means the date appointed under sub-section (4) of section 1 ;

- (c) "Bombay and Hyderabad Areas" means the areas referred to in clauses (b) and (c) of sub-section (1) of section 7 of the States Re-organisation Act, 1956 (Central Act 37 of 1956);
- (d) "Deputy Commissioner" includes any officer not below the rank of an Assistant Commissioner authorised by the State Government by notification published in the official Gazette, to exercise the powers of a Deputy Commissioner under this Act;
- (e) "inam" includes an inam village and a major inam;
- (f) "inamdar" means a religious or charitable institution owning an inam * * * *;
- (g) "inam land" means land held by or on behalf of a religious or charitable institution as an inam and includes land held as Mashruthul-Kidmat Madath-a-Mash and also lands endowed as Wakf-e-tamal and Wakf-e-nama;
- (h) "inam village" means a village or portion of a village or hamlet or khandriga held by or on behalf of religious or charitable institution as an inam;
- (i) "land records" means records maintained under the provisions of, or for purposes of the Act or any other law relevant for the purposes of this Act;
- (j) "minor inam" means an alienated holding, other than an inam village situated in an alienated village or in an unalienated village;
- (k) "permanent tenant" means a person who under the Act is entitled to a tenancy in respect of any land used for agricultural purposes, the duration of which is co-extensive with the duration of the tenure of the inamdar, but, where the inamdar is an institution of religious worship shall not include a person rendering religious service in or maintaining the institution as a pujari, archak, mulla, kazi, mutawalli, muthsaddi, priest or holder of a similar office, by whatever name called a person rendering any service in any such institution and enjoying the benefit

of any land comprised in the inam of such institution, without paying rent as such in money or in kind to that institution in respect of such land ;

(1) "protected tenant" means a tenant of any land comprised in an inam if he has held it continuously and cultivated personally for a period of not less than twelve years prior to the appointed date and includes,—

(i) in the Bombay Area, a person who was recognised to be a protected tenant under the Bombay Tenancy and Agricultural Lands Act, 1948, as was in force in that area,

(ii) in the Hyderabad Area, a person who was deemed to be a protected tenant under the Hyderabad Tenancy and Agricultural Lands Act, 1950, as was in force in that area.

prior to the coming in to force of the Mysore Land Reforms Act, 1961 (Mysore Act 10 of 1962), but, where he inamdar is an institution of religious worship shall not include a person rendering religious service in or maintaining the institution as a pujari, archak, mulla, kazi, mutawalli, muthsaddi, priest or the holder of a similar office by whatever name called or a person rendering any service in any such institution and enjoying the benefits of any land comprised in the inam of such institution, without paying rent as such in money or in kind to that institution in respect of such land.

Explanation.—(1) If the tenant came to hold the land by inheritance or succession from another person or if he has held such land as a tenant and is an heir to such person, the period during which such other person held such land as a tenant shall be included in calculating the period of twelve years under this clause ;

(2) if the tenant holding the land held, as a tenant, at any time within the twelve years before the appointed day from the same landlord in the same village any other land which he cultivated personally, the period during which he held such other land shall be included in calculating the period of twelve years under this clause ;

(3) where any land is held by two or more persons jointly as tenants all such persons shall if any one of them cultivated and

continues to cultivate such land personally be deemed to be protected tenants in respect of such land ;

(4) if a tenant had sub-let a land on account of any temporary disability, he shall be deemed, for purposes of his acquiring rights of a protected tenant, to continue in possession and cultivate the land personally for the period of the sub-lease.

(m) "prescribed" means prescribed by rules made under this Act ;

(n) "religious or charitable inam" means grant of a village, portion of a village or land, or total or partial exemption from the payment of land revenue made to or for the benefit of a religious or charitable institution and entered as a religious or charitable inam (by whatever name called),—

(i) in the Bombay Area, in the alienation register or Inams register maintained under the law relating to land revenue ; and

(ii) in the Hyderabad Area, in the Book of Endowments maintained under the Hyderabad Endowment Regulation, 1358 Fasli or the Land Records ;

Explanation.—If any question arises whether any grant is a religious or charitable inam, such question shall be referred to the State Government whose decision shall be final.

(2) The words and expressions used, but not defined in this Act, shall have the meanings assigned to them in the Act or the Mysore Land Reforms Act, 1961 (Mysore Act 10 of 1962).

CHAPTER II

Abolition and vesting of finams in the State and its consequences

3. Abolition, vesting of inams and the consequence thereof.—

(1) Notwithstanding anything contained in any contract, grant or other instrument or in any other law for the time being in force, with effect from and on the appointed date, all religious or charitable inams in the Bombay and Hyderabad Areas of the State shall stand abolished.

(2) Save as otherwise expressly provided in this Act, with effect from and on the appointed date, the following consequences shall ensure, namely :—

- (a) the provisions of the Act relating to inams or alienated holdings shall be deemed to have been repealed in their application to the inam or alienated holding and the provisions of the Act and all other enactments applicable to unalienated villages or lands shall apply to the said inam or alienated holdings ;
- (b) all rights, title and interest vesting in the inamdar including those in all communal lands, cultivated lands, un-cultivated lands, whether assessed or not, waste lands, pasture lands, forests, mines and minerals, quarries, rivers and streams, tanks and irrigation works, fisheries, and ferries shall cease and be vested absolutely in the State Government, free from all encumbrances ;
- (c) the inamdar shall cease to have any interest in the inam other than interests expressly saved by or under the provisions of this Act ;
- (d) all rents and land revenue including cesses and royalties accruing in respect of lands comprised in such inam on or after the appointed date shall be paid to the State Government and not to the inamdar and any payment made in contravention of this clause shall not be valid ;
- (e) all arrears of land revenue, whether as jodi or quit rent and cesses remaining lawfully due on the appointed date in respect of any such inam, shall after such date, continue to be recoverable from the inamdar by whom they were payable and may, without prejudice to any other mode of recovery, be realised by the deduction of the amount of such arrears and cesses from the amount payable to such inamdar under this Act ;
- (f) no such inam shall be liable to attachment in execution of any decree or other process of any Court and any attachment existing on the date of vesting or any order for attachment passed before such date in respect of such inams shall cease to be in force ;

- (g) the State Government may, after removing any obstruction that may be offered, forthwith take possession of the inam and all accounts, registers, pattas, muchlikas, maps, plans and other documents relating to the inam which the State Government may require for the administration thereof :

Provided that the State Government shall not dispossess any person who is personally cultivating land in the inam until the Deputy Commissioner or the Mysore Revenue Appellate Tribunal on appeal, if any, decide that such person is not actually entitled to be registered as the occupant or to be continued as a tenant under the provisions of this Act.

Explanation.—For the purpose of this proviso, a person shall be deemed to be personally cultivating any land when he contributes his own physical labour or that of the members of his family in the cultivation of that land ;

- (h) the inamdar whose rights have vested in the State Government under clause (b) shall be entitled only to such amount from the State Government as provided in this Act ;
- (i) the relationship of landlord and tenant shall, as between the inamdar and tenant, whether permanent, protected or otherwise, be extinguished ;
- (j) the relationship of a superior holder and on inferior holder shall, as between the inamdar and the holder of a inam, be extinguished ;
- (k) permanent tenants and protected tenants and other tenants in the inam and persons holding under them and holders of minor inams shall, as against the State Government, be entitled only to such rights and privileges and be subject to such conditions as are provided for by or under this Act, and any other rights and privileges which may have accrued to them shall cease and determine and shall not be enforceable against the State Government or such inamdar.

(3) Nothing contained in sub-section (1) and sub-section (2) shall operate as a bar to the recovery by the inamdar of any sum which becomes due to him before the date of vesting by virtue of his rights as inamdar and any such sum may be recovered by him by any process of law, which, but for this Act, would be available to him.

4 Permanent tenants to be registered as occupants on certain conditions.—(1) Subject to the provisions of sub-section (2) and subject to the provisions of the Mysore Land Refoms Act, 1961 relating to ceiling, every permanent tenant of the inamdar shall, with effect from and on the appointed date, be entitled to be reegistered as an occupant in respect of all lands of which he was a permanent tenant immediately before the appointed date.

(2) In addition to the annual land revenue payable in respect of the land, a permanent tenant entitled to be registered as an occupant of any land under sub-section (1) shall be liable to pay to the State Government as premium for acquisition of ownership of that land an amount equal to twenty times the land revenue of such land and the amount of premium shall be payable in not more than ten annual instalment along with the annual land revenue and in default of such payment, the amount due shall be recovered as an arrears of land revenue due on the land in respect of which it is payable :

Provided that premium of such land shall not exceed fifteen times the difference between the rent and land revenue payable immediately before the appointed date by the permanent tenant to the inamdar :

Provided further that where a permanent tenant entitled to be registered as an occupant of land under sub-section (1), is shown as an occupant in the Settlement Register and other records prepared under the Act or where the rent paid by a permanent tenants entitled to be registered as an occupant under sub-section (1) is equal to the land revenue, no premium shall be payable under this sub-section.

5. Protected tenants to be registered as occupants on certain conditions.—(1) Subject to the provisions of sub-section (2) and the Mysore Land Reforms Act, 1961, relating to ceiling, every protected tenants of the inamdar shall, with effect from and on the appointed date, be entitled to be registered as an occupant in respect of lands

of which he was a protected tenants immediately before the appointed date.

(2) In addition to the annual land revenue payable in respect of the land, a protected tenant entitled to be registered as an occupant of any land under sub-section (1), shall be liable to pay to the State Government as premium for acquisition of ownership of that land, an amount equal to fifty times the land revenue of such land. The amount of premium shall be payable in not more than ten annual instalments along with the annual land revenue and in default of such payment, the amount due shall be recovered as an arrear of land revenue due on the land in respect of which it is payable.

6. Other tenants to be tenants under State Government.—

Every tenant of the inamdar other than a permanent tenant or a protected tenant shall, with effect from and on the appointed date and subject to the provisions of Chapter IV be entitled to be continued as a tenant under the State Government in respect of the land of which he was a tenant under the inamdar immediately before the date of vesting.

* * * * *

7. Pujari, archak, etc., to be registered as an occupant on certain conditions.—(1) Where the inamdar is an institution of religious worship, a person—

- (i) rendering religious service in or maintaining the institution as a pujari, archak, mulla, kazi, mutawalli, muthsaddi, priest or the holder of a similar office by whatever name called, or
- (ii) rendering any service in such institution, and personally cultivating for a continuous period of not less than three years prior to the appointed date by contributing his own physical labour or that of the members of his family and enjoying the benefits of any land comprised in the inam of such institution without paying rent as such in money or in kind to that institution in respect of such land, shall, with effect from and on the appointed date and subject to the provisions of sub-section (2) and Section 31 be entitled to be registered as an occupant of such land.

(2) In addition to the annual land revenue payable in respect of the land, the person entitled to be registered as an occupant of any land under sub-section (1) shall be liable to pay to the State Government as premium for acquisition of ownership of that land an amount equal to one hundred times the land revenue of such land. The amount of premium shall be payable in not more than ten annual instalments along with the annual land revenue and in default of such payment, the amount due shall be recovered as an arrear of land revenue due on the land in respect of which it is payable.

8. Lands and Buildings to vest in the holder of a minor inam.—

(1) Subject to the provision of sub-section (3), every holder of a minor inam shall, with effect from and on the appointed date, be entitled to be registered as an occupant of all lands which immediately before the appointed date were included in his holding, other than,—

(i) communal lands, un-cultivated lands, waste lands, gomal lands, forest lands, tank beds, mines, quarries, rivers, streams, tanks and irrigation works ;

(ii) lands in respect of which any person is entitled to be registered under Section 4 or Section 5 or Section 7 or is entitled to be continued as a tenant under Section 6 and also the extent of land in respect of which the said person is not entitled to be registered in view of the restrictions in Section 4, Section 5 or Section 31, as the case may be ; and

(iii) lands upon which buildings owned by any person other than the holder of the minor inam have been erected.

(2) Subject to the provisions of sub-section (3) every building situated within the limits of the minor inam and which was owned immediately before the appointed date by the holder of the minor inam shall, with effect from and on the appointed date, vest in the holder of the minor inam.

(3) Notwithstanding anything contained in any law for the time being in force, the holder of a minor inam shall not be entitled to alienate the lands or the building vesting in him under sub-section (1) or sub-section (2), except by way of a simple mortgage to a society or a bank registered under the Mysore So-operative Societies

Act, 1959 (Mysore Act 11 of 1959) or to the State Bank of India and its subsidiaries or a bank specified in column (2) of the First Schedule to the Banking Companies (Acquisition and Transfer of Undertakings) Act, 1970 (Central Act 5 of 1970) or to a company or a corporation owned by or in which not less than fifty per cent of the share capital is held by, the State Government or the Central Government or partly by the State Government and partly by the Central Government and which has been set up with a view to provide agricultural credit to cultivators :

Provided that nothing in this sub-section shall apply to any alienation affected with the previous sanction of the prescribed authority.

9. Lands and Buildings to vest in Inamdar.—(1) Subject to the provisions of sub-section (3) every inamdar shall, with effect from and on the appointed date, be entitled to be registered as an occupant of all lands other than,—

- (i) communal lands, un-cultivated lands, waste lands, gomal lands, forest lands, tank beds, mines, quarries, rivers, streams, tanks and irrigation works ;
- (ii) land in respect of which any person is entitled to be registered under Section 4, Section 5, Section 7 or Section 8 or is entitled to continue as a tenant under Section 6 and also the extent of land in respect of which the said person is not entitled to be registered in view of the restrictions in Section 4, Section 5, or Section 31, as the case may be ; and
- (iii) lands upon which buildings owned by any person other than the inamdar have been erected.

(2) Subject to the provisions of sub-section (3), every building situated within the limits of the inam which was owned immediately before the appointed date in the inamdar shall, with effect from and on the appointed date, vest in the inamdar.

(3) Notwithstanding anything contained in any law for the time being in force, an inamdar shall not be entitled to alienate the land or the building vesting in him under sub-section (1) or sub-section (2) except by way of a simple mortgage to a society or a bank registered under the Mysore Co-operative Societies Act, 1959

(Mysore Act 11 of 1959) or to the State Bank of India and its subsidiaries or a bank specified in column (2) of the First Schedule to the Banking Companies (Acquisition and Transfer of Undertakings) Act, 1970 (Central Act 5 of 1970) or to a company or a corporation owned by or in which not less than fifty per cent of the share capital is held by the State Government or the Central Government or partly by the State Government and partly by the Central Government and which has been set up with a view to provide agricultural credit to cultivators :

Provided that nothing in this section shall apply to any alienation effected with the previous sanction of the prescribed authority.

Explanation.—In this section “Inamdar” means any inamdar other than a holder of minor inam referred to in section 8.

10. Determination of claims for registration of occupancy and continuance of tenancy.—(1) A person entitled to be registered as an occupant under section 4 or section 5 or section 7 or section 8 or section 9 as the case may be, or to be continued as a tenant under section 6 may, in such form and manner as may be prescribed, make an application to the Deputy Commissioner within twelve months from the appointed date :

Provided that the Deputy Commissioner may on sufficient cause being shown accept such application after the expiry of twelve months but in no case he shall accept any application after the expiry of three years :

Provided further that the right of any person to be registered as an occupant shall after the expiry of the said period of three years stand extinguished and the land shall vest in the State absolutely.

(2) On receipt of the application under sub-section (1) **or suo motu**, the Deputy Commissioner shall examine the nature and history of all lands in respect of which a permanent tenant, protected tenant, the person referred to in section 7, the holder of a minor inam or an inamdar claims to be registered as an occupant under section 4 or section 5 or section 7 or section 8 or section 9 as the case may be, or in respect of which any person claims to be continued as tenant under section 6 and call for such other information as the Deputy Commissioner may consider necessary and decide the land in respect of which the claim shall be allowed.

11. Entries to be made in the record of rights.—(1) After the determination of claims under section 10, the Deputy Commissioner shall send the prescribed particulars of the decision to the officer maintaining the record of rights under the Act.

(2) On receipt of the particulars under sub-section (1) and notwithstanding anything contained in the Act, the officer concerned shall enter such particulars in the register.

12. Liability to pay land revenue to State Government.—

(1) Every person who becomes entitled to be registered as an occupant under section 4 or section 5 or section 7 or section 8 or section 9, in respect of any land shall, with effect from and on the appointed date, be liable to pay to the State Government as land revenue,—

(a) in the case of an inam to which survey and settlement has been introduced under the Act, an amount equal to the land revenue assessment fixed on such land during such survey and settlement; and

(b) in the case of an inam to which survey and settlement has not been introduced under the Act, an amount equal to the land revenue assessment levied on the same extent of similar land in an adjoining unalienated village.

(2) The Deputy Commissioner shall, after making such enquiry as he thinks fit, determine the land revenue payable under clause (b) of sub-section (1).

13. Vesting of certain buildings situated in an inam.—Every private building other than buildings which vest under sections 8 and 9 situated within the limits of an inam shall, with effect from and on the appointed date, vest in the person who owned it immediately before that date.

14. Right to agricultural land used for non-agricultural purposes.—Where any land used for agricultural purposes has been converted for any purpose not connected with agriculture, the holder of such land shall be entitled to keep the land, provided that such conversion was not void or illegal under any law in force at the time.

15. Saving of right on certain cases.—(1) Where before the appointed date an inamdar has created any right in any land which

vests in the State Government, other than land registered under section 8 or section 9 (whether by way of lease or otherwise), including rights in any mines or minerals, quarries, fisheries, forest or ferries, the transaction shall be deemed to be valid and all rights and obligations arising thereunder on or after the appointed date shall be enforceable by or against the State Government :

Provided that the transaction was not void or illegal under any law in force at the time :

Provided further that where such right was created in any land, unless it relates to land registered under section 8 or section 9, the State Government may, if in its opinion, it is in the public interest so to do, by giving notice to the person concerned, terminate the right with effect from such date as may be specified in the notice, not being earlier than three months from the date of the notice.

(2) The person whose right has been terminated by the State Government under the second proviso to sub-section (1) shall be entitled to an amount from the State Government, equal to the estimated net income of such person from the land for the unexpired portion of the period for which the right was created, having regard to all the circumstances of the case.

CHAPTER III

Determination of amount payable

16. Amount payable how determined.—The amount payable in respect of an inam shall be determined in accordance with the provisions of this Chapter.

17. Amount to be determined for inam as a whole.—The amount shall be determined for the inam as a whole and not separately for each of the interests therein.

18. Basic annual sum.—A sum, called the basic annual sum, shall be determined in respect of the inam.

19. Component parts of basic annual sum.—(1) The basic annual sum of an inam shall be the aggregate of the sums specified below, less the deductions specified in section 20 :

- (i) the whole of the average net annual income derived by the inamdar during a period of five years immediately preceding the appointed date from lands in respect of which any person is entitled to be registered under section 4 or section 5 or section 8 ;
- (ii) the whole of the average net annual income derived by the inamdar, during a period of five years immediately preceding the date of vesting, from lands, other than lands in respect of which any person is entitled to be registered under section 4 or section 5 or section 8 or section 9 :

Provided that,—

- (a) the income from sandalwood or any other reserved forest produce shall not be included in the annual income from forests unless the right thereto was expressly conferred on the inamdar by a competent authority ;
- (b) the income from royalty on minerals or from mining leases shall not be included in the annual income unless the right to such minerals or mines was expressly conferred on the inamdar by a competent authority and such right was recognised under the Act ;
- (c) the income from ferries shall not be included in the annual income unless the right to such ferries was expressly granted to the inamdar by a competent authority.

(2) Where the particulars necessary to compute the average net income under clause (ii) of sub-section (1) are not available for the full period or where the particulars available appear in material respects to be incorrect, the computation may be made in such manner as may be prescribed.

(3) The provisions of sub-section (1) shall, in their application to a minor inam be subject to the modification that in clauses (i) and (ii) of the said sub-section the reference to section 8 and section 9, respectively, shall be omitted.

20. Jodi, etc., to be deducted.—From the aggregate of the sums referred to in clauses (i) and (ii) of sub-section (1) of section 19, there shall be deducted—

(a) the whole of the jodi, quit-rent or other amount, if any of a like nature, payable annually by the inamdar ;

(b) the average annual cost of maintenance of irrigation works incurred by the inamdar during the period of five years immediately preceding the appointed date ;

(c) the average annual cost of management of the inam incurred by the inamdar during the period of five years immediately preceding the appointed date.

21. Payment of amount.—The State Government shall, so long as the religious or charitable institution exists, pay to the inamdar every year for all the rights of the inamdar vesting in the State under this Act, the basic annual sum as a tasdik allowance.

(2) The sum payable under sub-section (1) may be paid in such from and manner and at such time or times and in one or more instalments, as may be prescribed.

22. Interim payment.—(1) After the appointed date and before the sums payable to the inamdar have been finally determined under sub-section (1) of section 21, the State Government shall pay to the inamdar,—

(a) in respect of the revenue year in which the notification under sub-section (4) of section 1 is published in the official Gazette, such sum as it may, on an approximate calculation, determine to be payable to the inamdar under sub-section (1) of section 21, less the rents, if any, collected before the appointed date by the inamdar from permanent tenants or protected tenants in respect of that revenue year ;

(b) in respect of each subsequent revenue year, the sum determined under clause (a), unless the data for the better calculation thereof have since become available, in which case the sum to be paid shall be revised by the State Government with reference to such data.

(2) After the sum payable to the inamdar under sub-section (1) of section 21 has been finally determined all interim payment made to the inamdar under sub-section (1) together with the rent, if any collected by the inamdar before the appointed date shall be adjusted towards the sum so determined ; and any deficiency shall be made good to the inamdar by the State Government and any excess shall be deducted from the sum payable to the inamdar by the State Government in any subsequent revenue year or years.
subsequent revenue year or years.

23. Deputy Commissioner to determine basic annual sum.—

(1) The Deputy Commissioner shall, after giving the applicant a reasonable opportunity to make his representation in regard thereto in writing determine in accordance with the foregoing provisions the basic annual sum in respect of the inam.

(2) Any inamdar or other person interested may, within such time as may be prescribed or such further time as the Deputy Commissioner may in his discretion allow, apply in writing to the Deputy Commissioner for a copy of the data on the basis of which the Deputy Commissioner purposes to determine the basic annual sum.

(3) On receipt of such application the Deputy Commissioner shall furnish the data to the applicant with in such time as may be prescribed.

(4) A copy of every order passed under sub-section (1) shall be furnished to inamdar concerned and also to every applicant under sub-section (2).

CHAPTER IV

Provisions applicable to tenants under Government

24. Application of this Chapter.—The provisions of this Chapter shall apply to the tenants continued under section 6.

25. Rent.—Every tenant shall pay to the State Government rent which was being paid by him to the inamdar immediately before the appointed date :

Provided that such rent shall in no case exceed the maximum rent fixed under the Mysore Land Reforms Act, 1961 (Mysore Act 10 of

1962) or be less than the amount equal to the land revenue in respect of the land held by the tenant.

26. Rights of tenants not alienable.—Subject to the provisions of this Act, a tenant shall not be entitled to alienate the land in respect of which he continues as a tenant under section 6 except by way of a simple mortgage to a co-operative society or a bank registered under the Mysore Co-operative Societies Act, 1959 (Mysore Act 11 of 1959), or the State Bank of India and its subsidiaries or a Bank specified in column 2 of the First Schedule to the Banking Companies (Acquisition and Transfer of Undertaking) Act, 1970 (Central Act 5 of 1970) or to a company or a corporation, owned or in which not less than fifty per cent of the share capital is held, by the State Government or the Central Government or partly by the State Government and partly by the Central Government and which has been set up to provide agricultural credit to cultivators.

27. Rights of tenants to be heritable.—When a tenant dies the State Government shall be deemed to have continued the tenancy to the heirs of such tenant on the same terms and conditions on which such tenant was holding the land at the time his death.

28. Termination of tenancy.—The tenancy of any land held by a tenant shall not be terminated unless such tenant,—

- (a) has done any act which is destructive or permanently injurious to the land ; or
- (b) has used such land for a purpose other than agriculture ; or
- (c) has sub-let the land or assigned any interest therein except to the extent provided in section 26 :

Provided that nothing in clause (c) shall apply to sub-letting of any land held by a tenant who is a widow or a minor or who is subject to physical or mental disability.

29. Procedure for termination of tenancy and recovery of rent.—

(1) Where a tenancy is liable to be terminated under the provision of section 28, the Assistant Commissioner shall after giving an opportunity to the tenant to show cause why his tenancy should not be terminated, by an order in writing served on the tenant, terminate the tenancy and direct the tenant to quit the land within sixty days from the date of service of the order.

(2) If any person refuses or fails to comply with an order under sub-section (1) the Tahsildar may evict that person from and take possession of, the land and may for that purpose use such force as may be necessary.

(3) Any person aggrieved by an order under sub-section (1), may within sixty days from the date of service of the order, prefer an appeal in writing to the Deputy Commissioner who may, after calling for a report from the Tahsildar and after affording a reasonable opportunity to the appellant to be heard, pass such orders thereon as he thinks fit.

(4) Any arrears of rent due from a tenant shall be recoverable as arrear of land revenue.

30. Tenant when to be registered as occupant.—(1) A tenant may, at any time after the commencement of this Act apply to the Deputy Commissioner in the prescribed manner for being registered as an occupant in respect of the land of which he is a tenant.

(2) The tenant shall be liable to pay to the State Government as premium for being registered as an occupant an amount equal to one hundred times the land revenue payable on that land. Such amount shall be payable in such number of annual instalments not exceeding ten and on or before such date as may be fixed by the prescribed authority.

(3) On payment to the State Government of such amount the tenant shall, subject to the provisions of section 31, be registered as an occupant of such land.

(4) Notwithstanding anything contained in the preceding sub-sections, where the tenant is in possession of land in excess of the extent specified in section 31, he shall not be registered as an occupant unless he surrenders to the prescribed authority such excess extent.

(5) In respect of the land of which the tenant is registered as an occupant under this section he shall be liable to pay the land revenue and the provision of section 12 shall *mutatis mutandis* apply in this behalf.

31. The extent of land which a person may be registered as an occupant.—The extent of land in respect of which a person referred to in section 7 or section 30 shall be entitled to be registered as an occupant shall not together with any land held by him exceed four

hectares of garden or wet land possessing facilities for assured irrigation or eight hectares of rain fed wet land or dry land.

Explanation.—If a person owns more than one class of land, the extent owned by him for purposes of this section shall be determined by converting the extent of different classes of land into the equivalent extent of lands as follows :—

One hectare of garden land or one hectare of wet land possessing facilities for assured irrigation shall be deemed to be equivalent to two hectares of rainfed wet land or dry land.

CHAPTER VI

Miscellaneous

32. Disposal of lands vesting in the State Government.—Lands vesting in the State Government and in respect of which any person is not entitled to be registered as an occupant under this Act shall be disposed of in accordance with the provisions of section 77 of the Mysore Land Reforms Act, 1961.

33. Revision by the Divisional Commissioner.—The Divisional Commissioner may, at any time, call for and examine the record of any order passed by the Deputy Commissioner under section 23 and if he considers that such order is erroneous in so far as it is prejudicial to the interests of the State revenues, he may, after making or causing to be made such inquiry as he deems necessary and after giving the person or persons affected a reasonable opportunity of being heard, pass such order thereon as the circumstances of the case justify including an order decreasing the basic annual sum or directing a fresh determination by the Deputy Commissioner :

Provided that no such order shall be made,—

- (1) where an appeal under section 36 has been preferred ; or
- (2) after the expiry of four years from the date of the order sought to be revised.

Explanation.—In computing the period of limitation for the purposes of this section, any period during which any proceedings

under this section is stayed by an order or an injunction by any court shall be excluded.

34. Control by the Divisional Commissioner.—The Divisional Commissioner shall, within his jurisdiction have power,—

(a) * * *

to superintend the taking over of inams and to make due arrangements for the administration thereof ;

(b) to issue instructions for the guidance of the Deputy Commissioner ;

(c) to cancel or revise any order of the Deputy Commissioner declaring whether a particular area is part of an inam or not.

35. Revision by the State Government.—The State Government may cancel or revise any order passed by the Divisional Commissioner under section 34.

36. Appeal from orders under Sections 10, 12, 23 and 29.—

(1) against any decision of the Deputy Commissioner under sections 10, 12, 23 and 29, the State Government may, within six months from the date of the decision and any person aggrieved by such decision may, within ninety days from the date of the decision, appeal to the Mysore Revenue Appellate Tribunal whose decision shall be final.

(2) If any question arises, whether any building falls within the scope of sub-section (2) of section 8 or sub-section (2) of section 9 or section 13, it shall be referred to the Mysore Revenue Appellate Tribunal, whose decision shall be final.

37. Appeal to the High Court.—(1) Any person aggrieved by an order of the Divisional Commissioner under section 33 may appeal to the High Court within ninety days from the date on which the order was communicated to him.

(2) The High Court shall after giving both the parties to the appeal a reasonable opportunity of being heard pass such order thereon as it thinks fit.

38. Wrong and excess payments to be recoverable as arrears of land revenue.—Where any payment made to any person is subsequently found to be not due to him or to be in excess of the amounts due to him by virtue of any order passed under this Act or otherwise, the

amount which is found to be not due or which is in excess, as the case may be, which cannot otherwise be adjusted by deduction from any amounts due to such person, shall be recoverable as if it were an arrear of land revenue.

39. Enquiries by the Deputy Commissioner.—(1) The Deputy Commissioner may, by general or special order, authorise any officer not below the rank of a Tahsildar sub-ordinate to him to hold enquiries on his behalf under this Act :

Provided that the Deputy Commissioner may in respect of any enquiry held by any such officer direct such officer to hold a fresh or further enquiry or himself hold a fresh or further enquiry, if in his opinion a fresh or further enquiry is necessary .

(2) In respect of every enquiry under this Act by the Deputy Commissioner or any officer authorised under sub-section (1), the provisions of the Act relating to a formal enquiry shall apply, as if such enquiry is a formal enquiry under the Act.

40. Fee payable on applications, petitions, etc., under this Act.—Notwithstanding anything contained in the Mysore Court-fees and Suits Valuation Act, 1957 (Mysore Act 16 of 1958), the fees payable on any application, memorandum of appeal or petition under this Act or rules made thereunder shall be such as may be prescribed.

41. Jurisdiction of courts barred in certain cases.—(1) No suit, prosecution or other proceeding shall lie against the State Government for any act done or purporting to be done under this Act or any rule made thereunder.

No officer or servant of the State Government shall be liable in any civil or criminal proceedings in respect of any done or purporting to be done under this Act or any rule made thereunder, if the act was done in good faith in the course of the execution of the duties or in the discharge of the functions imposed by or under this Act.

(3) In respect of any act done by any officer or servant of the State Government under colour or in excess of any such duty or function, on suit, prosecution or other proceedings shall lie against such officer or servant without the previous sanction of the State Government and no such suit, prosecution or other proceedings shall be instituted after the expiry of one year from the date of the act complained of.

(4) Notwithstanding anything contained in any law for the time being in force, a Civil Court shall not entertain any application or suit,—

- (i) connected with any matter which has to be decided by the Deputy Commissioner under sections 10, 12, 23 and 29 of this Act; or
- (ii) relating to an order made by the Divisional Commissioner under section 33;

and in respect of which a right of appeal has been conferred by section 36 or 37.

42. Power to make rules.—(1) The State Government may, by notification and subject to the condition of previous publication, make rules to carry out the purposes of this Act.

(2) In particular and without prejudice to the generality of the foregoing provision, such rules may provide for,—

- (a) all matters expressly required or allowed by this Act to be prescribed;
- (b) the procedure to be followed by the Deputy Commissioner and the officers or authorities appointed or having jurisdiction under this Act;
- (c) the time within which applications and appeals may be presented under this Act, in cases for which no specific provision in that behalf is made herein;
- (d) the application of the provisions of the Code of Civil Procedure, 1908 and the Limitation Act, 1963, to applications, appeals and proceedings under this Act.

43. Penalties.—(1) If any person,—

- (a) wilfully fails or neglects to comply with any lawful order passed under this Act or contravenes any orders, or
- (b) offers resistance or obstruction to the Deputy Commissioner taking charge or possession of any property which is vested in the State Government under this Act; or
- (c) furnishes information which he knows, or has reason to believe to be false, or does not believe to be true,

he shall, on conviction by a Magistrate, be punishable with imprisonment which may extend to three months or with fine which may extend to two hundred rupees or with both.

(2) No prosecution under sub-section (1) shall be instituted except with the previous sanction of the Deputy Commissioner.

44. Power to remove difficulties.—If any difficulty arises in giving effect to the provisions of this Act, the State Government may make such order, not inconsistent with the provisions of this Act, as may appear to it to be necessary for the purpose of removing the difficulty :

Provided that no such power shall be exercised after the expiry of a period of two years from the commencement of this Act.

45. Laying of rules and orders before the State Legislature.—Every rule made under section 42 and every order issued under section 44 shall be laid as soon as may be after it is made or issued before each House of the State Legislature while it is in session for a total period of thirty days which may be comprised in one session or in two or more successive sessions, and if, before the expiry of the session immediately following the session or the successive session aforesaid, both Houses agree in making any modification in the rule or order or both Houses agree that the rule or order should not be made, the rule or order shall from the date on which the modification or annulment is notified by the State Government in the official Gazette, have effect only in such modified form or be of no effect, as the case may be ; so, however, that any such modification or annulment shall be without prejudice to the validity of anything previously done under that rule or order.

APPENDIX I.

(Vide para 3 of the Report).

Motion in Legislative Assembly for reference of the Bill to Joint Committee :

That the Mysore (Bombay and Hyderabad areas), Religious and Charitable Inams Abolition Bill, 1972 be referred to Joint Select

Committee consisting of a total number of twenty members (fifteen from the Legislative Assembly and five members from the Legislative Council) that the concurrence of the Legislative Council be obtained therefor and that the following members of this House shall be members of the Joint Select Committee **viz.**, :—

Sriyuths—

1. S. M. Yahya,
2. Smt. Addy Saldanha,
3. Jayaprakash Shetty,
4. H. Linga Reddy,
5. P. M. Bangi,
6. Subash Asture,
7. Smt. Damayanthi Boregowda,
8. Mallikarjuna Kharge,
9. N. G. Halappa,
10. D. B. Kalmankar,
11. C. R. Saifuddin,
12. Kagodu Thimmappa,
13. V. N. Patil,
14. A. Sharanappa,
15. P. B. Patil.

APPENDIX II.

(Vide para 4 of the Report).

Motion in Legislative Council.

That this House concurs in the appointment of a Joint Select Committee to consider the Mysore (Bombay and Hyderabad Areas) Religious and Chartable Inams Abolition Bill, 1972 consisting of a total number of twenty members (fifteen members from the Legislative Assembly and five members from the Legislative Council) and

that the following members of this House shall be members of the Joint Select Committee, viz., —

Sriyuths—

1. Revana Siddappa,
2. K. Viswanatha Swamy,
3. S. R. Bommai,
4. D. Jayadevaraja Urs,
5. M. C. Perumal.

**Minutes of the Sittings of the Joint Select Committee on the Mysore
(Bombay and Hyderabad Areas) Religious and Charitable Inams
Abolition Bill, 1972.**

I

First Sitting

The Committee met on Friday the 29th September, 1972 at 1 p.m.

PRESENT

Legislative Assembly

Sriyuths—

1. S. M. Yahya,
2. H. Linga Reddy,
3. P. M. Bangi,
4. N. G. Halappa,
5. Kagodu Thimmappa,
6. Jayaprakash Shetty,
7. Smt. Damayanthi Boregowda

Sri N. Hutchamasthy Gowda, Minister for Revenue,

Sri D. K. Naikar, Minister for Law.

Legislative Council

1. Sri Revana Siddappa,
2. Sri S. R. Bommai,
3. Sri D. Jayadevaraj Urs,
4. Sri M. C. Perumal.

Representative of the Department...

Sri N. B. Sakharadande, Under Secretary to Government, Revenue Department.

**Representatives of the Department of Law and
Parliamentary Affairs**

1. Sri N. D. Venkatesh, Secretary to Government, Department of Law and Parliamentary Affairs.
2. Sri M. L. Ramaswami, Joint Secretary to Government, Department of Law and Parliamentary Affairs.
3. Sri K. R. Chamayya, Under Secretary to Government, Law Department.
4. Sri B. Nagesh Rao, Under Secretary to Government, Law Department.

Secretariat

1. Sri Te. Hanumanthappa, Secretary, Mysore Legislature.
2. Sri M. Subba Rao, Under Secretary, Mysore Legislature.

Sri H. Linga Reddy proposed under Rule 245 of the Rules of Procedure that Sri N. Hutchamasthy Gowda, Minister for Revenue be elected Chairman of the Committee. Sri N. G. Halappa seconded the proposal. Sri N. Hutchamasthy Gowda, Minister for Revenue was duly elected Chairman of the Committee.

The Committee had a brief general discussion about the Bill. Sri Kagodu Thimmappa desired information regarding the number of permanent tenants and the number of other tenants who would be conferred occupancy rights under the Bill in the different areas. He

also wanted to know the extent of land that would be affected by the legislation. The Chairman promised that the information would be supplied by the time the Committee met next.

The Committee then took up clause by clause consideration of the Bill.

Clause 1

Many members suggested that the entire Act should be brought into force at once in the different areas instead of conferring discretion on the Government to appoint different dates for different inams and different areas. The members expressed the fear that there would be lot of delay if the date of commencement of the Act was not spelt out in the Bill itself.

The Committee decided to reconsider this clause after the other clauses were considered.

Clause 2

Item—k

The members of the Committee felt that it would be very difficult to prove whether a tenant was a permanent tenant. Sri Kagodu Thimmappa desired that the occupancy rights conferred upon the permanent tenants may be conferred on the quasi-permanent tenant and others. The Secretary to Government, Law Department suggested that the Committee may consider the creation of one more class of tenant called 'protected tenants' conferring the same benefits on them as are conferred on the permanent tenants. The Committee agreed to the suggestion. The Committee also desired consequential changes may be made in the other clauses of the Bill.

Clause 3

The clause was adopted without any amendment.

Clause 4

The Committee decided that the amount of premium to be paid by the different classes of tenants may be as follows :

- (i) Permanent Tenants—20 times the land revenue.

- (ii) Protected Tenants—50 times the land revenue.
- (iii) Other Tenants—100 times the land revenue.

Clause 5

The discussion on the clause was inconclusive when the Committee adjourned to meet at 10 a.m. on Saturday the 30th September, 1972.

II

Second Sitting

The Committee met at 10-00 a.m. with Sri N. Hutchamasthy Gowda, Minister for Revenue in the Chair.

The following members were present :

PRESENT

Sri D. K. Naikar (Minister for Law and Parliamentary Affairs).

Legislative Assembly

Sri S. M. Yahya
Sri H. Linga Reddy
Sri P. M. Bangi
Sri N. G. Halappa
Sri Kagodu Thimmappa
Smt. Damayanthi Boregowda

Legislative Council

Sri Revana Siddappa
Sri S. R. Bommai
Sri M. C. Perumal

Representatives of the Department

Sri K. Balasubramanyam, Revenue Commissioner and Secretary to Government, Revenue Department.

Sri N. B. Sakharadande, Under Secretary to Government, Revenue Department.

Representatives of the Law Department

Sri N. D. Venkatesh, Secretary to Government, Law Department.

Sri M. L. Ramaswamy, Joint Secretary to Government, Law Department.

Sri K. R. Chamayya, Under Secretary to Government, Law Department.

Sri B. Nagesh Rao, Under Secretary to Government, Law Department.

Secretariat

Sri Te. Hanumanthappa, Secretary, Mysore Legislature.

Sri M. Subba Rao, Under Secretary, Mysore Legislature.

The Committee resumed discussion of clause 5.

The Chairman suggested that the Committee might consider making suitable provision in the Bill for the archaks of temples who were cultivating lands. He also felt that it would be fair if they were also treated as tenants under the Bill as they were rendering service and that they were paying something to the reserve fund. The Chairman also desired the Committee to consider the question of conferring occupancy rights on tenants immediately the lands vested in the government. The Minister for Law stated that the Bill was intended for only the tenants and that the archaks should not be treated as tenants because they were not paying any rent. The Chairman observed that if the archaks did not come under the definition of tenants then something must be done for them so that they may not be disturbed from the enjoyment of the lands they were cultivating. The Committee decided to consider the matter again.

Clause 6

The clause was adopted without any amendment.

Clause 7

The Committee decided that cultivated lands may also be included in item (i) of sub-clause (1).

In item (i) of sub-clause (1) the Committee decided to substitute the word "uncultivated" for the word "waste".

Clause 8

The clause was adopted without any amendment.

Clause 9

The Committee decided that after the determination of the claims for registration of occupancy, the Deputy Commissioner should be made responsible for sending the particulars of the decision to the officer maintaining the record of rights instead of expecting the tenant to furnish the particulars. The Committee desired the Law Department to redraft the clause on the lines of Section 9-A of the Mysore Religious and Charitable Inams Abolition Act, 1955.

Clause 10

The Clause was adopted without any amendment.

Clause 11

The clause was adopted without any amendment.

Clause 12

The clause was adopted without any amendment.

Clause 13

Sri Kagodu Thimmappa stated that in order to gain unfair advantage, fictitious documents could be got created by the inamdar to creat certain rights saved under this clause.

The Secretary to Government, Revenue Department stated that so far as the mining leases were concerned the procedure regarding compensation was laid down in the Mines and Minerals Act and that in respect of the forests, on production of the proof relating to the

transaction with respect to specific trees and specific areas the clause could provide for refund of the proportionate amount. The Secretary to Government, Law Department also stated that once the right was established, for termination of the right reasonable compensation had to be paid. The clause was held over.

Clause 14

The clause was adopted without any amendment.

Clause 15

The clause was adopted without any amendment.

Clause 16

The clause was adopted without any amendment.

Clause 17

Sri P. M. Bangi suggested that in this clause lands which the protected tenants are entitled to be registered should also be included. The Committee decided to insert the words "or in respect of lands coming under section 5 in 17(i) and 17(ii)".

Clause 18

The clause was adopted without any amendment.

Clause 19

The clause was adopted without any amendment.

The Committee adjourned at 1-00 p.m. to meet at 2-00 p.m. on 23rd October 1972.

III

Third Sitting

The Committee met on Monday the 23rd October, 1972 at 2-00 p.m. with Sri N. Hutchamasthy Gowda, Minister for Revenue in the Chair.

The following members were present :

PRESENT

Sriuyths :—

1. D. K. Naikar (Minister for Law and Parliamentary Affairs).

Legislative Assembly

2. S. M. Yahya,
3. Smt. Addy Saldanha,
4. Jayaprakash Shetty,
5. H. Linga Reddy,
6. P. M. Bangi,
7. Subash Asture,
8. Smt. Damayanthi Boregowda,
9. Mallikarjuna Kharge,
10. N. G. Halappa,
11. D. B. Kalmankar,
12. Kagodu Thimmappa,
13. V. N. Patil,
14. A. Sharanappa,
15. P. B. Patil.

Legislative Council

16. Revana Siddappa,
17. K. Viswanatha Swamy,
18. S. R. Bommai,
19. D. Jayadevaraja Urs,
20. M. C. Perumal.

(Representative of the Department)

Sri K. Balasubramanyam, Secretary to Government, Revenue Department.

(Representatives of the Department of Law and Parliamentary Affairs)

Sriyuths—

1. N. D. Venkatesh, Secretary to Government, Law Department.
2. M. L. Ramaswamy, Joint Secretary to Government, Law Department.
3. K. R. Chamayya, Under Secretary to Government, Law Department.
4. Sri B. Nagesha Rao, Under Secretary to Government, Law Department.

Secretariat

Sriyuths—

1. Te. Hanumanthappa, Secretary, Mysore Legislature.
2. M. Subba Rao, Under Secretary, Mysore Legislature.

The Committee resumed discussion of the clauses of the Bill.

Clause 20

The clause was adopted without any amendment.

Clause 21

Under sub-clause (1) the Deputy Commissioner has to determine the basic annual sum payable to the inamdar every year after giving a reasonable opportunity to the applicant to make his representation in writing or orally.

The Committee decided to omit the words 'or orally' in sub-clause (1).

Under sub-clause (3) the Deputy Commissioner is required to communicate the date on the basis of which, he determines the basic annual sum to the inamdar or any person interested.

The Committee decided that the data should be furnished within such time as may be prescribed.

For the word 'communicated' in sub-clause (4), the Committee decided to substitute the word 'furnished'.

Clause 22

Sri V. N. Patil and some other members questioned the property of giving review power to the Deputy Commissioner after once he determines the basic annual sum as it was felt that such **Suo Motu** review power may be abused by the officer

Sri S. R. Bommai felt that the power of review was necessary on the ground that if some important piece of evidence was not available at the time of determination of the basic annual sum could be produced later and the orders of the Deputy Commissioner could be got reviewed.

The Secretary to Government, Revenue Department stated that the power of review was not given when there was a right of appeal.

The Committee, therefore, decided to recast this clause giving power of revision to the Divisional Commissioner if interests of the State were affected with a right of appeal against the orders of the Divisional Commissioner to the High Court.

The Committee desired the Law Department to draft a suitable amendment.

Clause 23

The clause was adopted without any amendment.

Clause 24

The clause was adopted without any amendment.

Clause 25

The Committee felt that the explanation to the clause came in conflict with personal laws and therefore, the Committee decided to substitute a provision as in the amendment proposed to section 24 of the Mysore Land Reforms Act, 1961.

Clause 26

The Committee decided to add the following words at the end of sub-clause (2) before the proviso :—

‘except to the extent provided in section 24’.

Clause 27

The Committee noted that the wording of sub-clause (1) was not in terms with the wording in clause 26 and therefore decided to recast the clause and desired the Law Department to draft it suitably.

The Committee further decided to substitute 'sixty days' for the words 'one month' in sub-clause (1) and sub-clause (3).

Clause 28

The clause was adopted without any amendment.

The Committee adjourned at 5-00 p.m. to meet at 1-00 p.m. on Tuesday the 24th October, 1972.

Fourth Sitting

The Committee met on Tuesday the 24th October, 1972 at 1-00 p.m. with Sri N. Hutchamasthy Gowda, Minister for Revenue in the Chair.

The following members were present :

PRESENT**Legislative Assembly**

Sriyuths—

1. D. K. Naikar (Minister for Law and Parliamentary Affairs).
Legislative Assembly
2. S. M. Yahya,
3. Smt. Addy Saldanha,
4. H. Linga Reddy,
5. P. M. Bangi,
6. Subash Asture,
7. Smt. Damayanthi Boregowda,
8. Mallikarjuna Kharge,
9. N. G. Halappa,
10. D. B. Kalmankar,
11. C. R. Saifuddin,

Sriyuths :

12. Kagodu Thimmappa,
13. V. N. Patil,
14. A. Sharanappa,
15. P. B. Patil.

Legislative Council

16. Revana Siddappa,
17. K. Viswanatha Swamy,
18. S. R. Bommai,
19. D. Jayadevaraja Urs,
20. M. C. Perumal.

(Representative of the Department)

Sri K. Balasubramanyam, Secretary to Government, Revenue Department.

**(Representative of the Department of Law and
Parliamentary Affairs)**

1. Sri N. D. Venkatesh, Secretary to Government, Department of Law and Parliamentary Affairs.
2. Sri M. L. Ramaswamy, Joint Secretary to Government, Department of Law and Parliamentary Affairs.
3. Sri K. R. Chamayya, Under Secretary to Government, Department of Law and Parliamentary Affairs.
4. Sri B. Nagesh Rao, Under Secretary to Government, Department of Law and Parliamentary Affairs.

(Secretariat)

Sri Te. Hanumanthappa, Secretary, Mysore Legislature.

Sri M. Subba Rao, Under Secretary, Mysore Legislature.

The Committee resumed discussion of the Clauses of the Bill.

Clause 29

This clause deals with conferment of rights in certain lands on the inamdar.

Sri N. G. Halappa wanted to know the rights that were being contemplated to be conferred on the inamdar when inams were abolished. The Chairman explained that this was an enabling section in any case that might arise.

The Secretary to Government, Revenue Department stated that such a power had not been exercised so far in the old Mysore area and therefore, the clause could be deleted. He also stated that the Government being the owner could confer any right on an inamdar.

The Committee agreed to delete the clause.

Clause 30

Under this clause, the Divisional Commissioner has power, among others, to give effect to the provisions of the Act, Sriyuths : N. G. Halappa, D. B. Kalmankar and others objected to the use of the words 'to give effect to the provisions of the Act'.

The Committee decided to omit the words 'to give effect to the provisions of the Act and in particular,' in item (a) of this clause.

Items (b) and (c) were adopted without any amendment.

Clause 31

Under this clause, the Government may cancel or revise any order passed by the Divisional Commissioner under clause (c) of section 30.

The Committee decided to omit the words 'clause (c) of in this clause.

Clause 32

This clause provides for appeals from orders under sections 8, 10, 21, 22 and 27.

Sri V. N. Patil suggested that thirty days time given for preferring an appeal for an aggrieved person was not enough and it should be enhanced to ninety days.

Sri H. C. Linga Reddy desired that six months time allowed to Government to prefer an appeal may be cut down to the same period as was given to an aggrieved party.

The Secretary to Government, Revenue Department stated that if time was to be cut down for Government to file an appeal; there were chances of the Government losing revenue and that what was a loss to Government was an indirect loss to the people.

The Committee, therefore, decided to only change the period of time given for preferring an appeal for an aggrieved person from thirty days to ninety days.

The proviso to this clause provides that the Revenue Appellate Tribunal, on sufficient cause being shown, allow further time not exceeding three months for filing an appeal.

The Committee decided that the State Government may make rules under section 37 (2) (a) applying the provisions of sections 4, 5 and 12 of the Limitation Act, 1963.

Clause 33

This clause was adopted without any amendment.

Clauses 34 and 35

These clauses were adopted without any amendment.

Clause 36

Under sub-clause (4), no suit, prosecution or other proceedings shall be instituted against any officer or servant of the State Government for any act done or purporting to be done under this Act or any rule made thereunder after the expiry of a period of six months from the date of the Act complained of.

Sri V. N. Patil suggested that the period of six months fixed in this clause may be extended to one year. The Committee agreed to the suggestion. The clause was adopted with this amendment.

Clauses 37 and 38

These clauses were adopted without any amendments.

The Committee adjourned at 2.30 p.m. to meet on 15th November, 1972.

Fifth Sitting

The Committee met on Wednesday the 15th November 1972 at 2-00 p.m. with Sri Hutchamasthy Gowda, Minister for Revenue in the Chair.

The following members were present.

PRESENT

Legislative Assembly

Sriyuths—

D. K. Naikar (Minister for Law)
S. M. Yahya,
Smt. Addy Saldanha,
Jayaprakash Shetty,
H. Linga Reddy,
Subash Asture,
Smt. Damayanthi Boregowda,
Mallikarjuna Kharge,
N. G. Halappa,
D. B. Kalmankar,
Kagodu Thimmappa,
V. N. Patil,
A. Sharanappa,

Legislative Council

Revana Siddappa
K. Viswanathaswamy
S. R. Bommai
D. Jayadevaraj Urs
M. C. Perumal

Representatives of the Department

Sri K. Balasubramanyam, Revenue Commissioner and Secretary to Government, Revenue Department.

Representatives of the Law Department

Sri N. D. Venkatesh,
Secretary to Government, Law Department.

Sri M. L. Ramaswamy,
Joint Secretary to Government, Law Department.

Sri K. R. Chamayya,
Under Secretary to Government Law Department.

Sri B. Nagesha Rao,
Under Secretary to Government, Law Department.

Secretariat :

Sri Te. Hanumanthappa,
Secretary, Mysore Legislature.

Sri M. Subba Rao,
Under Secretary, Mysore Legislature.

The Committee resumed discussion of the clauses of the Bill.

Clauses 39 and 40.—The clauses were adopted without any amendment.

Clause 1.—The Committee took up the further consideration of clauses (1) which had been held over.

Sri Kagodu Thimmappa suggested that the entire Act should be given effect to on one particular date throughout the State instead of bringing the Act into effect at different times in different areas. Sriyuths V. N. Patil and Jayadevaraj Urs suggested that 26th January 1973 or 15th August 1973 could be definitely mentioned in the Bill. The Secretary to Government, Revenue Department stated that it would not be possible to make a definite commitment on the lines suggested by the members in view of the practical difficulties involved in

getting through the Bill at several stages. The Secretary to Government, Law Department added that it was not usual to put a date in the Bill as desired by members from the drafting point of view. The Committee after deliberation decided that the entire Act should be brought into force in all areas of the State on such date as the Government may specify by notification. The Chairman, however, promised that the Act would be brought into force as early as possible.

Clause 5.—The Committee considered the question of making a suitable provision for the archaks who were cultivating the land themselves in addition to performing the pooja. The Committee decided that a special provision may be made starting that the archaks who were cultivating the land themselves would get the occupancy rights and in turn they will pay land revenue to Government.

The Committee adjourned at 4-00 p.m. to meet at 10-30 a.m. on 28th November 1972 to consider the draft report.

Sixth Sitting

The Committee met on Tuesday the 28th November 1972 at 10-30 a.m. with Sri Hutchamasthy Gowda, Minister for Revenue, in the Chair.

The following members were present :

PRESENT

Sriyuths.—

1. D. K. Naikar (Minister for Law and Parliamentary Affairs).

Legislative Assembly

2. Smt. Addy Saldanha.
3. H. Linga Reddy.
4. Smt. Damayanthi Boregowda.
5. V. N. Patil.

Legislative Council

1. Revana Siddappa.
2. S. R. Bommai.
3. M. C. Perumal.

Representative of the Department

Sri K. Balasubramanyam, Revenue Commissioner and Secretary to Government Revenue Department.

Representatives of the Law Department

1. Sri N. D. Venkatesh, Secretary to Government, Law Department.
2. Sri M. L. Ramaswamy, Joint Secretary to Government, Law Department.
3. Sri K. R. Chamayya, Under Secretary to Government, Law Department.
4. Sri B. Nagesh Rao, Under Secretary to Government, Law Department.

Secretariat

Sri Te. Hanumanthappa, Secretary, Mysore Legislature.

Sri M. Subba Rao, Under Secretary, Mysore Legislature.

With reference to certain points raised by Sri V. N. Patil, the committee decided that the factual position in the Hyderabad Area may be ascertained and placed before the Committee for its consideration.

The Chairman agreed to get the information collected and place it before the Committee at its next meeting.

The Committee adjourned to meet at 10-00 a.m. Wednesday the 6th December 1972.

Seventh Sitting

The Committee met on Wednesday the 6th December 1972 at 10 a.m. with Sri N. Hutchamasthy Gowda, Minister for Revenue, in the Chair.

The following members were present :

Present

Sriyuths.—

1. D. K. Naikar (Minister for Law and Parliamentary Affairs).

Legislative Assembly

2. P. M. Bangi.
3. Kagodu Thimmappa.
4. V. N. Patil.
5. Smt. Addy Saldanha.
6. Smt. Damayanthi Boregowda.

Legislative Council

1. Revana Siddappa.
2. D. Jayadevaraja Urs.
3. M. C. Perumal.

Representatives of the Department

Sri K. Balasubramanyam, Revenue Commissioner and Secretary to Government, Revenue Department.

Representatives of the Law Department

1. Sri N. D. Venkatesh, Secretary to Government, Law Department.

2. Sri M. L. Ramaswamy, Joint Secretary to Government, Law Department.

3. Sri R. Chamayya, Under Secretary to Government, Law Department.

4. Sri B. Nagesha Rao, Under Secretary to Government, Law Department.

Secretariat

1. Sri Te. Hanumanthappa, Secretary, Mysore Legislature.
2. Sri M. Subba Rao, Under Secretary, Mysore Legislature.

The Committee resumed discussion on the matters left over.

The Committee decided that the extent of land in respect of which a permanent tenant or a protected tenant may be registered as an occupant should not be more than the ceiling limits specified in the Mysore Land Reforms Act, 1961. The Committee further decided that the extent of land in respect of which a Poojari, Archak etc., and a person continued as tenant under the Government shall be entitled to be registered as an occupant should not together with any land held by him exceed four acres of garden or wet land possessing facilities for assured irrigation or eight hectares of rainfed wet land or dry land.

The Committee decided that the land vesting under the State Government and in respect of which any person is not entitled to be registered as an occupant or continued as a tenant shall be disposed of by the State Government in accordance with the provisions of section 77 of the Mysore Land Reforms Act, 1961.

In respect of clause 13, the Committee after consideration of all aspects decided that no modifications be made in the said clause.

The Committee adopted their report and the Bill as revised in accordance with the decisions taken.

Te. Hanumanthappa,
Secretary.

WD 19276—GPB—550—25-5-1974

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, 17th February 1973/Magha 28, 1894 (Saka Era).

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, at Nine of the Clock.

MADAM SPEAKER (SMT. K. S. NAGARATHNAMMA) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which Oral Answers were given).

**General Body Meeting of Private Educational Institutions
in Bijapur District**

63. Sri M. M. SAJJAN (Muddebihal).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state:—

(a) whether it is a fact that there are many private managements conducting educational institutions which have not called yearly general body meetings, during the last seven to eight (7-8) years in Bijapur District;

(b) if so, the number of such institutions and which are they;

(c) the reason for the Education Department in not stopping paying any grants to such institutions;

(d) the action taken by the concerned authorities in this regard?

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue).—

(a) Yes.

(b) 13. As per the statement appended.

(c) The production of copies of proceedings of General Body is being insisted upon by the D. D. P. I., Bijapur.

(d) Action will be taken under the provisions of the Societies Registration Act.

(SRI N. HUTCHAMASTHY GOWDA)

STATEMENT

- 1 Shri Vrishabha Lingeshwara Vidya Vardhak Sangh, Indi Taluka, District Bijapur.
- 2 Hindi Shaikshanik Seva Samithi, Nutan Hindi Vidya Mandir, Bijapur.
- 3 Shri Nayak Education Society, Konnur Adat near Barakaman Bijapur.
- 4 Shri Gurudev Ranade Educational and Cultural Society, Sri Gurudev Ranade Ashram, Nimbali, District Bijapur.
- 5 Bharat Skrit Shikshana, Rampur post, Jamkhandi Taluk, Bijapur District.
- 6 The Dr. Ambedkar Vidya Vikas Sangha, Jumma Masjid Road, Bijapur District.
- 7 Shri Vijaya Mahantesh Vidya Vardhak Society, Ilkal, District Bijapur.
- 8 Kavichakravarthi Ranna Vidya Peetha at Gavimath, Mudhol, District Bijapur.
- 9 Hindi Prachara Sabha, Kudagi, Basavana Bagewadi Taluk, Bijapur District.
- 10 Royal Education Society, near Badee Kaman, Bijapur.
- 11 Alok Education Society, Bagalkot at Alokudiyog P. C. Bagalkot, District Bijapur.
- 12 Liberal Education Society, C/o Akka Mahadevi Road, Bijapur
- 13 Famous Education Society, Almatti Dam Sites, Bijapur.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್.—ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಜನರರ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗನ್ನು ಕರೆಯದೇ ಇರುವಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡುವುದನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೀರಾ ?

†ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಇದು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಆದರೆ ಕಾನೂನು ಮೂಲಕ ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರಿಜಿಸ್ಟರು ಅಥವಾ ಕೂಡಲೇ ಇಲ್ಲ ಜನರರ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಸಿ ಅದರ ಸಲಹೆ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜನರರ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗು ನಡೆಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್.—ಇಲ್ಲಿ 13 ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇವು ಯಾವುವು ಎನ್ನುವುದರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

† Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—13 ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಈ ರೀತಿ ಇವೆ :

1. Shri Vrishabha Lingeshwara Vidya Vardhak Sangh, Indi Taluka, District Bijapur.
2. Hindi Shajkshanik Seva Samithi, Nutan Hindi Vidya Mandir, Bijapur.
3. Shri Nayak Education Society, Konnur Adat near Barakaman, Bijapur.
4. Shri Gurudev Ranade Educational and Cultural Society, Sri Gurudev Ranade Ashram, Nimbal, District Bijapur.
5. Bharat Skrit Shikshana, Rampur Post; Jamkhandi Taluk, Bijapur District.
6. The Dr. Ambedkar Vidya Vikas Sangha, Jumma Masjid Road, Bijapur District.
7. Shri Vijaya Mahantesh Vidya Vardhak Society, Ilkal, District Bijapur.
8. Kavichakravarthi Ranna Vidya Peetha at Gavimath, Mudhol, District Bijapur.
9. Hindi Prachara Sabha, Kudagi, Basavana Bagewadi Taluk, Bijapur District.
10. Royal Education Society, near Badee Kaman, Bijapur.
11. Alok Education Society, Bagalkot at Alokutyog P.C. Bagalkot, District Bijapur.
12. Liberal Education Society, C/o, Akka Mahadevi Road, Bijapur.
13. Famous Education Society, Almatti Dam Sites, Bijapur.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್.—ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಇದುವರೆಗೆ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗನ್ನೇ ನಡೆಸಿಲ್ಲ. ಇದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಕಂಸನಿ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ರಿಜಿಸ್ಟರು ಆಗಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ 13 ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾನೂನು ನಿಯಮದಂತೆ ಇದುವರೆಗೆ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಖಾಸಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಸೂಪೈಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರಿಜಿಸ್ಟರು ಆಗುವುದು ಕಂದಾಯದ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ರೆವಿನ್ಯೂ ಬಾಬಿಗೆ ಸೇರುತ್ತೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ನಾಡಗೌಡ.—ಮುಧೋಳದಲ್ಲಿರುವ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ವಿದ್ಯಾ ಪೀಠ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲದ ಸ್ಕೂಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಬಂದು ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ರಿಜಿಸ್ಟರು ಅಗಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿಯಮದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ, ಇತರ ವಿವಾಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿವಾಧ ಇಲಾಖೆಯವರೇ ನೋಡುತ್ತಾರೆ, ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದರಂತೆ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವರ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ನಿಡ್ಡಪ್ಪ.—ವಿವಾಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಂದು ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮಾಡಿ ನಿಯಮದಂತೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮಹಾ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯದೇ ಹೋದರೆ ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಇತರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಧ ಇಲಾಖೆಯವರು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದು ಅಕ್ರಮ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇದುವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನಾನಾಗಲೇ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮಾಡಿರುವಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿಯಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇಲಾಖೆ. ಇದರ ಮುಖೇನ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿವಾರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಸೊಸೈಟಿ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸದೇ ಇರುವಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅವು ನಡೆಸುವ ವಿವಾಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ತಡೆ ಹಿಡಿಯುವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ? ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲ ವಿವಾಧ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದು ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮಾಡಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರೋಲ್ಸ್‌ಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಕಿತ್ತು ಹಾಕುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್.—ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಬಂದು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಕೂಡಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Promotions to Officials of Revenue Department in Chickmagalur District

266. SRI G. PUTTASWAMY (Mudigere).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state:—

(a) the number of officers and officials of Revenue Department in Chickmagalur District who have not been promoted even after ten years of service (Categorywise and Talukwise);

(b) of them the number of officers and officials belonging to Scheduled Castes and Scheduled Tribes ?

Sri N. HUTCHAMASTHY, GOWDA (Minister for Revenue).—

(a).—

Taluk	I Division	II Division	Typists
a) Chickmagalur	4	8	...
Tarikere	...	5	...
Mudiger	1	6	1
Kadur	3	2	...
Koppa	1	3	...
N. R. Pura	3	2	...
Sringeri	1	1	...
Working on deputation in other departments	3		
b) Outside the District	...	3	
Chickmagalur	...		...
Tarikere	...	1	...
Mudigere	...	3	...
Kadur	1	1	...
Koppa	...	...	...
N. R. Pura	...	...	...
Sringeri	...	...	...

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—30 ಜನ ಸೆಕೆಂಡ್ ಡಿವಿಜನ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ಗಳಿದ್ದರೂ ಇವರಿಗೇಕೆ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿ 13 ಜನ ಫಸ್ಟ್ ಡಿವಿಜನ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ಗಳು ಏನಿದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡಲು ಇನ್ನೂ ವೇಕೆನ್ಸ್ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ 18 ಜನ ಸೆಕೆಂಡ್ ಡಿವಿಜನ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ಗಳು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಚೇನ್‌ನ್ನು ಹಾಕು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು 12 ಜನ ಸೆಕೆಂಡ್ ಡಿವಿಜನ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡಲು ವೇಕೆನ್ಸ್ ನಿಗದಿ ಇರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಫೆಡ್‌ರಲ್ ಕ್ಯಾನ್ಸ್ ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ಆರು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಫಸ್ಟ್ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಶೇಕಡ 168ರಷ್ಟು ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೂ ಇವರಿಗೇಕೆ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡುವಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಫೆಡ್‌ರಲ್ ಕ್ಯಾನ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ವರ್ಗಗಳು ಎಂದು ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ನಿಯಮಗಳವೆಯೋ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಇವರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ನೀನಿಯಾರಿಟಿಯನ್ನು ಒಪರಲುಕ್ ಮಾಡಿ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸಹಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಡ್ಡೆಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಇಂತಹ ಯಾವುದಾದರೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಚಾರಗಳೂ ಇದ್ದು ಅವನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹೆಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶನಾರಾಯಣ್.—ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ನೀನಿಯಾರಿಟಿ ಕಂ ಮೆರಿಯಟ್ ಎನ್ನುವ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮಾಡಲು ಇದರ ಸಬ್ ಕಮಿಟಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಡ್ಡೆಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಯಾವುದಾದರೂ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೂ ಸರಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅವರಂತೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

Assistance to Flood Victims in Villages of Sira Taluk

329 Sri T. TAREGOWDA (Kallambella).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state.—

(a) whether the Government has released the promised amount towards the flood damage losses to the ryots of Amalagondi, Lutta Hanumanapalya, Yelladabagi and other villages in Sira Taluk ;

(b) if so, the amount released and the amount to be treated as subsidy and loan per acre of damages incurred ?

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue).—

(a) Yes.

(b) Gratuitous relief of Rs. 19.60 lakhs and L.I.Loan of Rs. 8.25 lakhs for Madhugiri, Sira and Koratagere taluks has been released. Rs. 6.50 lakhs as gratuitous relief and Rs. 3.25 lakhs as L. I. Loan has been released to Sira Taluk for providing relief to the sufferers on account of heavy rain.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ತಾರೇಗೌಡ.—ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ತೊಂದರೆಗೀಡಾದ ಜನಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಾಗಿ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ, ಜಮೀನು ದುರಸ್ತಿಗಾಗಿ 500 ರೂಪಾಯಿ ಹಾಗೂ ಪಂಪು ಸೆಟ್ಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆ 1250 ರೂಪಾಯಿಯಂತ ಧನ ಸಹಾಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಡ್ಡೆಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಸರಕಾರದ ನಿಯಮ ಇರುವುದು ಉಚಿತವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೀರಿರಬಾರದು ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ತಾರೇಗೌಡ.—ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಕೇವಲ 200 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ, 500 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜಾಗೃತ ರೈತರಿಗೆ ಹಣ ದೊರೆಯದೆ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಅದಕಾರಣ ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನಬ್-ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸರ್ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬಹುದು, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿಯಮವಿದೆ. ಆ ಒಂದು ನಿಯಮ ಇರುವುದು ಸಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಮಾರ್ಚ್ ಆಫೀಸರಿನೊಳಗೆ ಹಣವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ನಾನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ತಾರೇಗೌಡ.—ಈಗ ಅಲ್ಲಿಯ ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ವಾಹನದ ತೊಂದರೆ ಇರುವುದರಿಂದ ವಾಹನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಆ ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ವಾಹನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಯ ವಾಹನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಆ ಕೆಲಸವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

Veterinary Hospital at Harnahally

7. Sri S. M. SHEERANALY CHANDRASEKHAR (Hosanagar).—

Will the Minister of State for Animal Husbandry be pleased to state:—

(a) the reasons for delay in the establishment of a Veterinary Hospital at Harnahally of Shimoga taluk even after repeated requests made by the public ;

(b) whether Government is aware that the abovesaid place is a thickly populated area with big cattle strength and that it is in urgent need of a Veterinary Hospital ?

Sri N. CHIKE GOWDA (Minister of State for Animal Husbandry).—

(a) The proposal for opening of a Rural Veterinary Dispensary at Harnahalli is not considered since there is a nearest Rural Veterinary Dispensary at Ayanoor at a distance of 4 miles for providing Veterinary Aid to the cattle of the said village.

(b). This does not arise in view of the reply at (a) above.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.— ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ದೂರದ ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ?

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮೊದಲದೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಪ್ಪು 10 ಸಾವಿರ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶ 6 ಮೈಲಿಯ ಸುತ್ತಳತೆಯ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆ 6 ಮೈಲಿ ಸುತ್ತಳತೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ವಾರು ಎಷ್ಟು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿವೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ನಡೆ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊಸದಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 10 ಸಾವಿರ ಇದ್ದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕಾಂಟ್ರಿಡಕ್ಷರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿ 1961ನೇ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸೆನ್‌ಸಸ್ ಪ್ರಕಾರ 93,423 ಜಾನುವಾರುಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಂಬ್ಳೆ, ಆಯಿ ನೂರು, ಹಾರಘಟ್ಟ, ಹುಳುನೂರು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಹಾರನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರ್‌ನಾಥ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಅಂತರವನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಎರಡನ್ನೂ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಯಂಕಪ್ಪ.—ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಮೂರು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 40 ಪಶು ವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಬಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳ ಪೈಕಿ 20 ನ್ನು ಆಪ್-ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಿಯಾತಿ ಬರುತ್ತದ್ದೆಂಬುದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಎರಡು ಹೊಸ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಒಂದನ್ನು ಆಪ್-ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಜಾನುವಾರು ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೂ ಇನ್ನೊಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೂ ಹತ್ತು ಹವೆನೈದು ಮೈಲಿಗಳ ಅಂತರ ವಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ಮನಗಂಡು ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳು ದೂರದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಂಥದನ್ನು ಸಹ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರ್‌ನಾಥ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಹಾರನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 20 ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಜಾನುವಾರುಗಳಿರುವುದರಿಂದ 1973-74 ರಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಂದು ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

Uniform Retirement Age

71. Sri V. M. GHADI (Haliyal).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

a) whether the teachers in Bombay Karnatpk area are being retired age of 58 ;

(b) the number of cases where extension has been given to teachers by the Deputy Director of Public Instruction in the Bombay-Karnatak area after the completion of 58 years of age as per G. P. Scheme in consonance of Government Order No. ED 55 SES 62, dated 16th October 1962 ;

(c) whether it is a fact that in some cases this facility has been denied in North Kanara District

(d) if so, the number of such cases ;

(e) whether the Government would extend the same benefit in case of those whom that facility was denied ?

Sri V. S. KOUJALGI (Minister of State for Youth Services)
[[On behalf of Sri A. R. BADARINARAYAN (Minister for Education)]]—

(a) The normal age of retirement is 58 years.

(b) 175 cases.

(c) No.

(d) Does not arise in view of reply to (c) above.

(e) Does not arise in view of reply to (d) above.

ಶ್ರೀ ಎ.ಎಂ. ಘಾಡಿ.—ನನ್ನ ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 175 ಪ್ರಕರಣಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಕೌಜಲಗಿ.—ಜಿ. ಪಿ. ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ಘಾಡಿ.—ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಆಧಾರ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದೇ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅದನ್ನು ಜೇಬರ್‌ಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ಘಾಡಿ.—ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಶಿಕ್ಷಕರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಕೌಜಲಗಿ.—ಏನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರವು ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ್.—(ಇ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ನಿಜವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ನಿಯಮಿತ ಮುಸ್ತಾನಲ್ಲ ಏರುಪೇರಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಏರುಪೇರಾಗಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾದಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

School Buildings at Khasbag, Belgaum

112 Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(a) the number of students in Marathi Primary Boys' School No. 15 at Khasbag in Belgaum City Range ;

(b) the number of rooms in the said school ;

(SRI B. B. SAYANAK)

(c) whether it is a fact that the School Betterment Committee of this School had asked the old Kannada Boys School building which was lying vacant up to May 1972;

(d) whether the Chief Minister had received a memorandum in this regard in Belgaum from the School Betterment Committee;

(e) whether the boys had taken a morcha under the leadership of B. B. Sayanak, M. L. A., Belgaum, on 3rd September 1972 to the Divisional Commissioner, Belgaum;

(f) if so, the reply given by the Divisional Commissioner?

Sri V. S. KOUJALGI (Minister of State for Youth Services)
[On behalf of Sri A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education)].—

(a) 393.

(b) 7.

(c) Yes, but the school building was not vacant upto May 1972. It was vacated during last year for the purpose of getting it repaired and simultaneously a few classes were also conducted there.

(d) Yes.

(e) Yes.

(f) The Divisional Commissioner had assured the Boys and Girls of the Marathi School No. 15 that he would explore ways and means to provide additional space for relieving congestion in Marathi School No. 15.

Sri B. B. SAYANAK.—Has it come to the notice of the Government that there is a danger to the life of the boys because the school building No. 15 is in dilapidated condition?

† Sri V. S. KOUJALGI.—It was in dilapidated condition and that is why it was vacated for repairs. Now it is repaired.

Sri B. B. SAYANAK.—There is a big building for Kannada Boys School containing 22 rooms and this room which is adjacent to the Marathi school is not proper; when the Kannada school has a big building where is the necessity to acquire this room for the Kannada Boys' school?

Sri V. S. KOUJALGI.—You may put a separate question, and I will answer.

Sri B. B. SAYANAK.—There are 4 Marathi schools without proper buildings. If the Government is not going to provide schools to the Marathi boys, why not the Marathi schools be closed in Belgaum?

Sri V. S. KOUJALGI.—I have already answered that we are going to provide accommodation for them, and so the question of closing the schools does not arise.

Strength of Police Stations

242. Smt. C. NAGAMMA KESHAVA MURTHY (Davanagere).—

Will the Chief Minister be pleased to state.—

(a) the average strength of each Police Station in the State as compared to our neighbouring States ;

(b) the number of Policemen available for emergency duties after allocating duties to Policemen in the Stations ?

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—

(a) The average strength of the Police Station in Mysore State and the neighbouring States is furnished below :—

		Strength			
		S. I.	A.S.I.	H.Cs.	P.Cs.
(1)	Kerala	1.3	...	4.7	23.0
(2)	Maharashtra	3.5	...	10.9	46.8
(3)	Andhra Pradesh	1.8	0.2	4.4	25.5
(4)	Mysore	1.13	0.3	4.5	26.18
(5)	Tamil Nadu	2.08	0.2	4.47	26.76

(b) In the allocation of staff for duties in Police Station, there is no separate staff earmarked for emergency duty. During emergency the staff provided for various other duties will be deployed on emergency duty.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸಿ. ನಾಗಮ್ಮ ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಸ್ವಾಮಿ ನನ್ನ ಮೊದಲನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯು ೨ ರಷ್ಟು ೩ ರಷ್ಟು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಒಂದರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಭಾರಿ ಕೆಲಸ ರೀತಿ ಇದೆ :—

		S. I.	A.S.I.	H.Cs.	P.Cs.
1.	Kerala	1.3	...	4.7	23.0
2.	Maharashtra	3.5	...	10.9	46.8
3.	Andhra Pradesh	1.8	0.2	4.4	25.5
4.	Mysore	1.13	0.3	4.5	26.18
5.	Tamil Nadu	2.08	0.2	4.47	26.76

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

So, our percentage compares favourably with other States, except Maharashtra, where for reasons best known to Maharashtra State they might be having more police force. I do not know why the hon. member desires that we should increase the police force. Perhaps it may be a psychological impact as a result of what happened in Davangere. Such accidental incidents do happen. Nevertheless, I can assure the hon. members that every step will be taken to see that law and order is maintained and such persons who need protection will be given protection.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸಿ. ನಾಗಮ್ಮ ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ನನ್ನ ಎರಡನೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಹಂಚುವಲ್ಲಿ ತುರ್ತು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಿರುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಾವು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಗಾಗಿ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಬೇಕು ಎಂದು ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗೆ ಪೋನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಈಗ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಬಂದಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅವರಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಲೆಗಳು, ಕಳ್ಳತನಗಳು ಮತ್ತು ದರೋಡೆಗಳು ನಡೆಯುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿನವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು, ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗೆ ಪೋನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಪೆಷಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಪೊಲೀಸ್ ಪೊರ್ಟ್ ಎಂದು ಒಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಟ್ಯಾಂಕರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಗಾಗಿ ಪೊಲೀಸ್ ಪೊರ್ಟ್ ಇಲ್ಲ. ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಪೊಲೀಸಿನವರೇ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅಚೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ದಾವಣಗೆರೆ ಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ರು ಒಬ್ಬರು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ 13 ಜನ ಹೆಡ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳು 89 ಜನ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೂ ಸೇರಿದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ದಾವಣಗೆರೆ ಎಕ್ಸಿಟೆನ್‌ಷನ್ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಪೆಷಲ್‌ಗೆ ಒಬ್ಬರು ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ 9 ಜನ ಹೆಡ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು 46 ಜನ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಗರಾಟೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ಸಂಭವ ಇದೆಯೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಜನ ಪೊಲೀಸಿನವರನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ಪ್ರಪೋಜರ್ಸ್ ಸರ್ಕಾರರ ಮುಂದೆ ಇದೆ. I think Government is going to consider all that. It might involve an expenditure of a few lakhs of rupees more. Government will see that steps are taken to strengthen the police force.

ಶ್ರೀ ಹಂಪಿ ಶಿವಣ್ಣ.—ಪೊಲೀಸಿನವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಪೊಲೀಸಿನವರ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏತಕ್ಕೇಂದರೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಲೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಎರಡು ಕೊಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿನವರ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಇದೆ. ಅದು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪೊಲೀಸಿನವರ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಾವು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪಾಸಾಗಿರುವವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಯೋಗ್ಯ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಗ್ರಾಜುಯರ್ ಆಗಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ರಕ್ತವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ

ನಾವು ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಪೋಲೀಸ್ ಫೋರ್ಸಿನ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಪಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಹಕಾರ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರು ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಅಡಚಣೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸಲಿಸಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ALLOTMENT OF SITES TO HARIJANS AND GIRIJANS IN MYSORE CITY

260 Sri M. H. Jayaprakash Narayan (Sirsi). —

Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state :—

(a) the extent of land acquired by Government in Suez farm and Gopalpura for providing accommodation to the houseless owners of betel garden belonging to Harijan Community of Mysore City ;

(b) the number of sites formed in the land so acquired ;

(c) the number of sites allotted to Harijans and Girijans out of the sites so formed ?

Sri B. BASAVALINGAPPA (Minister for Municipal Administration).—

(a) No land in Suez farm or Gopalpura has been so far acquired by the Government for providing accommodation.

(b) and (c) Do not arise in view of reply to clause (a).

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ್ — ಸ್ವಾಮಿ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಸೂಯೇಜ್ ಫಾರಂ ಅಥವಾ ಗೋಪಾಲಪುರದಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಒದಗಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೆ ಯಾವ ಜಮೀನನ್ನೂ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಹಾಗಾದರೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಲೆತೋಟದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ವಸತಿಹೀನರಿಗೆ ಸ್ವೆಟು ಕೊಡಬೇಕು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಗೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲವೇ ?

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ. — ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ್. — ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವೆಟು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ನಿಮಮದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸ್ವೆಟುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಸ್ವೆಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ. — ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ರಾಜಾ ರಾಮ್ ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಎಲೆ ತೋಟವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿ ಬಡಾವಣೆಗೋಸ್ಕರ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಸ್ವೆಟುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಎಲೆ ತೋಟದವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವೆಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ)

ಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಎರೆ ತೋಟದವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಕೆಟಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥಾ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಂತ್ರ ಗಮನದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ 2-3 ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಇದುವರೆಗೆ ಮನವಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

9-30 A. M.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಿರುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಡಿಸ್‌ಪ್ಲೇಸ್‌ಡ್ ಜನರಿಗೆ ಸೂಯೇಜ್ ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಸೂಯೇಜ್ ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಸೂಯೇಜ್ ಫಾರಂನಿಂದ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ಇದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಟಿಟ್ಟು ರಾಯರ್ ಫಾರಂನ 700 ಎಕರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅನಿಮರ್ ಹಸ್ತೆಂಡಿಯವರು ಬ್ರೀಡಿಂಗ್ ಸ್ಟೇಶನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡೋಣ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ರೀಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಟ್ ಮಾಡೋಣ.

CONSTRUCTION OF GOVERNMENT GIRLS HIGH SCHOOL BUILDING AT ARSIKERE

302 Sri R. PEERANNA (Heggadadevanakote).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(a) whether any proposal to construct Government Girls High School Building at ArsiKere, is pending with the Government ;

(b) if so, the estimated cost of the building and since when the proposal is pending ?

Sri V. S. KOWJALGI (Minister of State for Youth Services) [On behalf of Sri A. R. Badarinarayana (Minister for Education)] :

(a) Yes.

(b) The plan and estimate have been called for. The proposal to construct this building on vacant Government land is pending since 31-10-1972.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅರಸೀಕೆರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಾಲಕಿಯರ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯಾಗಿ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷವಾಯಿತು ; ಇದುವರೆಗೂ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಏಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ; ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಪಿ‌ಎಲ್ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

† ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅದನ್ನು 1973-74ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Release of Prisoners sentenced for Life

325. Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—

Will the Chief Minister be pleased to state —

(a) the number of prisoners that are serving life sentence in the different jails in Mysore State (details in each jail may be furnished) ;

(b) among those, how many have served for 10 years and more including the remissions granted (Jailwise details may be furnished) ;

(c) whether the Government had decided that a substantial number of these prisoners would be released on the occasion of the 25th Anniversary of Independence ;

(d) if so, the details of such a decision ;

(e) the number of life prisoners in respect of whom recommendations were made by the Mysore State Prisons Advisory Board to release them as on date ;

(f) whether the Government has accepted and implemented the recommendations of the Mysore State Prisons Advisory Board, in respect of release of prisoners serving life terms ; if so, the number of life prisoners released during the past three years ?

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—

(a) (1) Central Jail, Bangalore	...	338
(2) Central Prison, Belgaum	...	630
(3) Central Prison, Gulbarga	...	253
(4) Central Jail, Bellary	...	128
(5) District Prison, Bijapur	...	62
(6) Mysore Jail	...	78
(7) Juvenile Jail, Dharwar	...	86
(8) Sub-Jail for males, Dharwar	...	11

Total	...	1,586
-------	-----	-------

(b) (1) Central Jail, Bangalore	...	182
(2) Central Prison, Belgaum	...	342
(3) Central Prison, Gulbarga	...	192
(4) Central Jail, Bellary	...	103
(5) District Prison, Bijapur	...	48
(6) Mysore Jail	...	34
(7) Juvenile Jail, Dharwar	...	10
(8) Sub-Jail, Dharwar	...	11

Total	...	922
-------	-----	-----

(SRI D. DEVARAJ URS)

(c) No. They were released if they became eligible for release counting the special remissions sanctioned for the occasion.

(d) Doesn't arise in view of reply to (c) above.

(e) There is no Advisory Board for the State. Cases recommended for premature release by the Standing Advisory Boards of Central/District Prisons during the years 1969-1971 are 1,336.

(f) In the three years 1969, 1970 and 1971 recommendations of the Boards were accepted in respect of 243 convicts.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—25ನೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅಂಗವಾಗಿ 10 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಜೈಲು ಅನುಭವಿಸಿದ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಆದೇಶ ನೀಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ; ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು 10 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಜೈಲು ಅನುಭವಿಸಿದವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—25ನೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಷವ ನಮಯದಲ್ಲ 10 ವರ್ಷಕ್ಕಿ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೂ, ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ನಿರಾಶೆಯುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—10 ವರ್ಷ ಅನುಭವಿಸಿದವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬಹಳ ತಾವು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಏಕಾ ಏಕಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ. ಅವರ ನಡವಳಿಕೆ, ರೋಗಕರ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ರಿಫೋರ್ಮ್ ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಮನವಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಯಾವ ಕೇಸುಗಳೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ; ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ?

Sri D. DEVARAJ URS.—The recommendations of the Advisory Board in respect of the release of prisoners from the Jails are as follows :—

Name of the Jail	Year	Cases considered	Recommended	Released.
Central Jail	1969	26	20	9
	1970	67	59	21
	1971	109	72	40
	1972	36	36	6
Central Prison, Gulbarga	1969	83	42	36
	1970	93	32	11
	1971	77	3	1

Name of the jail	year	Cases considere	Recomended	Released
Central Jail, Bellary	1969	27	23	23
	1970	50	15	6
	1971	52	18	6
Mysore Central Jail	1969	11	3	1
	1970	9	9	1
	1971	11	6	5
District Prison Bijapur	1969	29	1	1
	1970	18	8	7
	1971	31	6	2
Central Prison, Belgaum	1969	195	62	36
	1970	192	25	10
	1971	272	105	26

Sri B. B. SAYANAK.—May I know what is the criteria to release the prisoners who are undergoing life sentence ?

Sri D. DEVARAJ URS.—Whenever life-long imprisonment is given to convicts, generally they are subjected to review after a certain period. So, while reviewing, we have taken a decision that if that man has undergone 10 years of imprisonment, we consider again and find out the possibilities of releasing him, because there are so many young men, we feel that after 10 years of long imprisonment they might have improved mentally and otherwise and their mind may not be again of criminal nature. That is why these Boards, officers and even the Government review their cases and find out the possibilities of releasing such people. After all it is not the Government's intention to keep everybody in jail till he dies actually in the prison. Nowadays the modern thinking is also totally different. I think my friend Sri Sayanak might be knowing.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಯಾರು 10 ವರ್ಷಗಳ ಕಾರಾಗೃಹ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅಂತಹವರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿರುವಾಗ ಆ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಇರುವಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೂ ಆ ಹೆಸರನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಬೇರೊಬ್ಬನ ಹೆಸರಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜಕೀಯ ವಾತಾವರಣ ಬೆಳೆದು ಅಧಿಕಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಒತ್ತಡವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಬೇರೆಯಾರೋ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿರುವಂಥ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅವಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ, ಅಂತಹ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸೋಣ, ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಡಬೇಕೋ ಅವರನ್ನು ಬಿಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವೈಂಫಿಕಾರ್ಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೇಸನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Smt. WINNIFREDT FERNANDES.—Are there any lady prisoners who are serving life imprisonment in Mysore State ?

Sri D. DEVARAJ URS.—There may be a few interspersed here and there.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಜೈಲಿನಿಂದ ಕೈದಿಗಳು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ದಾದರೂ ಅವರ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸ್ಕೀಂ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

Sri D. DEVARAJ URS.—It is also there. There are a number of small scale industries that have been started and these persons are being trained. Now, I have been asking them to keep a watch over their progress even after they go out of the Jails—not from the criminal point of view but from the point of view of rehabilitating them—whether they are able to pursue the crafts learnt there or whether they are able to rehabilitate them in any other manner.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ ಪೈದಿಗಳ ಪೈಕಿ ಕೆಲವರು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಉತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂತಹವರನ್ನು ನುಮಾರು 10 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಳೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ, ಅವರು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ತಯಾರು ಮಾಡಿದಂಥ ಉಪಯುಕ್ತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪರದೇಶಗಳಿಗೂ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

Sri D. DEVARAJ URS.—These steps are being taken and it is being done. That is what I said.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ.—ಜೈಲಿನಲ್ಲರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಅಜ್ಜೆಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಅಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇಷ್ಟು ರೈಟಾಗಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಏನೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಜ್ಜೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅಂಥಾದ್ದು ನಿಮಗೇನಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—10 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಜೈಲಿವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು ಯೋಚನೆ ಇದೆಮೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅದು ಪ್ರಗತಿಪರ ನೀತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದ ಕೊಂದು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬಂಡಿಖಾನೆಗಳ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಲಹಾ ಮಂಡಲಿಯ ಅಧೀನದ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ 15ನೇ ಆಕ್ಟ್ 1972 ರಂದು ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪೈದಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಹಾಗೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಿರುವ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—1972ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿನದಂದು ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 498 ಜನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

Sri M. S. KRISHNAN.—Two things are there i.e., those who are serving life imprisonment and those who are ordinary convicts.

Sri D. DEVARAJ URS.—These people belong to this life sentence category.

Sri M. S. KRISHNAN.—I want to know whether a bulk of them are being released in August 1973.

Sri D. DEVARAJ URS.—They will be a scourage on all of you.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಕೇಂದ್ರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬಂದಿಖಾನೆಗಳ ಸ್ಥಾಯಾ ಸಂಹರಣಾಂಡಲ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೇನು? ಬೇರೊಂದು ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ? ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೆ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಜೈಲುಗಳಿವೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕಮಿಷನರು ಇವೆ. ಬಜಾಪುರ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಹಾಗೂ ಬೆಳಗಾವಿ—ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಮಿಷನರು ಇವೆ.

Cultivable Area in Gulbarga District

349- Sri BAPUGOWDA RAYAPPA (Shahapur).—

Will the Minister for Agriculture and Forests be pleased to state.—

(a) the total cultivable acres of land available in Gulbarga District ;

(b) the extent of acres of land in Gulbarga District in this year that has been brought under cultivation in Kharif and Rabi Season (separate figures—Kharif and Rabi may be given) ;

(c) the expected quantity of foodgrains [and cash crops this year out of this cultivation (figures in tonnes and value may be given) ?

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—[on behalf of Sri K. H. PATIL (Minister for Agriculture and Forests)].—

(a) 30,01,520 acres.

(b)	<i>Kharif</i>	<i>Rabhi</i>
	5,48,332 acres	8,22,231 acres

(c)	<i>Tonnes</i>	<i>Value in Rupees</i>
	28,687	3,56,78,000

ಶ್ರೀ ಬಾಪುಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ.—(ಅ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 13 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಜಮೀನು ನಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. (ಇ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 28,687 ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ಹಾಗೂ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಈ ಸಾಗುವಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ?

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ರವಿನ್ಯೂ ಇರಾಪೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇರೆ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಾಪುಗೌಡ ರಾಯಸ್ವ.—ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರದು ಏನಾದರೂ ಬೇರೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಲಿ, ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಬಾಪುಗೌಡ ರಾಯಸ್ವ.—ಈ 13 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಸಮೃದ್ಧ ಕೃಷಿ ಬರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಸಮೃದ್ಧ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನೋಟೀಸ್ ಬೇಕು.

Construction of Gubbi Veeranna Theatre

58. Sri GATTI CHANDRASEKHAR (Gubbi).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

whether the construction of a Gubbi Veeranna Theatre in memory of Dr. Gubbi Veeranna, who was like a Pole Star in the Dramatic field of Karnataka is under the consideration of Government ?

Sri V. S. KOUJALGI (Minister of State for Youth Services—[On behalf of Sri A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education)]).—

No.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣನವರ ವಿಷಯ ನನಗಿಂತಲೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪಿತಾಮಹರು ಹಾಗೂ ಧ್ವನಿತಾರೆಯಂತಿದ್ದವರು. ದೈವಮಂಡ್ ಜೂಬಿಲಿ, ಗೋಲ್ಡನ್ ಜೂಬಿಲಿ ಮತ್ತು ಸಿಲ್ವರ್ ಜೂಬಿಲಿ ಮಹೋತ್ಸವಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಾಟಕರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಯಾದ ಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದಂತಹವರಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆ. ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವ ಹಾಗೆ ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣ ರಂಗಮಂಡಿರ ಒಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಅಗಲಿ ನಾಟಕವಾಡುವಂತಹವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಮೂಲಕವಾದರೂ ನಾಟಕ ಕಲೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಕೌಜಲಗಿ.— ಅಂತಹ ಸಲಹೆ ಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ವಿಚಾರವಾಡ ರಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆಗಳು ಈಗಲೇ ಬಂದಿವೆ. ಅವರಿಂದ ಅದನ್ನು ಈಗಲಾದರೂ ವಿಚಾರಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೊಣದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರೊಬ್ಬರ ಸಲಹೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೇಕಾದುದೇ ನಿಲ್ಲ. ಸ್ವಂತ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರವೇ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಯಾವಾಗ ರವೀಂದ್ರ ಟಾಗೂರ್ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವಾಗ, ನಮ್ಮ ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣನವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ

ಈಗಾಗಲೇ ಗುಬ್ಬಿ ವಿರಣ್ಣ ರಂಗಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ಭಾರತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ರಂಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರಧಾರರಾಗಿ, ಕರಾ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ್ದರಿಂದ, ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಂಗಮಂದಿರವನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

(No Reply)

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನವರು ಗುಬ್ಬಿ ಧರ್ಮೇಶ್ವರ್ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಕಟ್ಟುತ್ವವೆಂದು ಹೇಳಿ 8 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅದರ ಗುದ್ದಲ ಪೂಜೆ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅವನ್ನಾದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನೀವೂ, ನಾವೂ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನೇ ಬೇಕಾದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟೋಣ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಕರ್ಪೊರೇಷನ್ ನವರು ಗಾಂಧೀನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿವೇಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದು ಕಳೆದ 7—8 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸವೇನೂ ಆಗದೆ ಹಾಗೆ ಮುಲಕು ತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅದೇ ನಿವೇಶನವನ್ನು ನಾವು ಅವರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೀವೂ ಮತ್ತು ನಾವೂ ಉಭಯತ್ರರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸೋಣ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಕಾಲ ಮುಗಿಯಿತು.

Questions for Answers on the day

(but not taken up)

Expenditure Incurred by each Minister and Minister of State

7. Sri H. B. LAKSHMANA (Bharmasagara).—

Will the Chief Minister be pleased to state.—

The average amount of expenditure incurred by each Minister and State Ministers of the State per month towards T.A. and D.A. ?

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—

Details given in the Statement appended. —

(SRI D. DEVARAJ URS)

STATEMENT

The Statement showing the average expenditure per month of Ministers and Ministers of State towards T.A. and D.A.

(from the date of assuming office to October 30th)

Sl. No.	Name of the Ministers	Average T.A.	Average D.A.	Total
1	2	3	4	5
<i>Sriyuths :</i>				
1	D. Devaraj Urs, Chief Minister	2,182-85	303-75	2,491-60
2	H. M. Channabasappa, Minister for P.W.	1,128-09	198-57	1,326-66
3	H. Siddaveerappa, Minister for Health	1,890-33	353-33	2,243-66
4	B. Basavalingappa, Minister for Municipal Administration	1,432-50	275-00	1,707-50
5	M. Mallikarjunaswamy, Minister for Community Development and Social Welfare.	2,291-25	391-43	2,682-68
6	A. R. Badarinarayana, Minister for Education	2,110-42	287-50	2,397-92
7	A. Shankara Alva, Minister for Co-operation	1,014-62	234-28	1,248-90
8	N. Hutchamasthy Gowda, Minister for Revenue	1,456-00	268-00	1,724-00
9	Azeez Sait, Minister for Labour	1,446-62	397-50	1,844-12
10	K. H. Patil, Minister for Agricultural and Forests	1,465-00	276-00	1,741-00

1	M. Y. Ghorpade, Minister for Finance	1,172-36	211-43	1,383-79
12	S. M. Krishna, Minister for Industries	465-00	325-00	790-00
13	D. K. Naikar, Minister for Law and Parliamentary Affairs	855-40	165-00	1020-40
14	N. Chikke Gowda, Minister of State for Animal Husbandry	1,080-00	205-70	1,285-70
15	H. N. Nanje Gowda, Minister of State for Major Irrigation	1,008-79	205-00	1,213-79
16	Smt. E. E. Vaz, Minister of State for Food and Civil Supplies	1,075-66	248-50	1,324-16
17	K. T. Rathod, Minister of State for Fisheries	1,235-62	197-50	1,433-12
18	S. B. Nagaral, Minister of State for Silk Filature	1,075-72	245-00	1,320-72
19	V. S. Koujalgi, Minister of State for Youth Services	1,371-45	251-43	1,622-88
20	Sivanna Bhimappa, Minister of State for Finance	1,296-92	273-75	1,570-67
21	R. D. Kittur, Minister of State for Home	1,075-84	188-44	1,264-28
22	Devendrappa Ghalappa, Minister of State for Planning and Information.	973-00	185-00	1,158-00

Myso're Pavillon At "Asia 72"

252. SRI ANDANAI AH (Kunigal).—

Will the Minister for Industries be pleased to state :—

(a) the amount spent for the construction of Mysore pavilion in the "Asia 72" Exhibition Fair at New Delhi;

(b) whether any tenders were called for and to whom the construction work was entrusted;

(c) the Architect of the above Pavillon and the amount paid to him ?

Sri S. M. KRISHNA (Minister for Industries).—

(a) Rs. 7,40,231 to end of 28th November 1972.

(b) The Tenders were called for for the Civil works and entrusted to the lowest tenderer M/s. Bhakti Constructions, Bangalore.

(c) The Chief Architect to Government of Mysore, Bangalore furnished the drawings for the pavilion. Hence the question to the amount paid to him does not arise.

M/s. Sachdev Eggleston Rajinder Kumar of New Delhi was appointed as Architectural and Interior design consultant at the following commission :—

1. To look after the external furnishes by assisting the resident Engineer stationed in Delhi.	}	3 per cent of the total cost of the structure.
2. The interior display completely except designs of Graphics and other special services like electronics, audio-visuals, etc.		10 per cent of the total cost of such interior works.

M/s. Sachdev Eggleston Rajinder Kumar of New Delhi have so far been paid Rs 32,900.

Reduction of Sales Tax on the Sale of the Shrimps

430. Sri B. V. KAKKILAYA (Bantwal).—

Will the Minister for Finance be pleased to state :—

(a) the reason for reducing the rate of sales tax on the sale of Shrimps, with effect from 1st January 1972;

(b) the rate of sales tax on the sale of shrimps prevailing before 1st January 1972;

(c) the loss of revenue on account of the reduction up to 31st March 1972 and the estimated annual loss if the reduced rates were to continue ;

(d) the number of individuals or firms benefited from this reduction ?

SRI M. Y. GHORPADE (Minister for Finance).—

(a) The rate was reduced after taking note of representations that Shrimp was akin to fish and that it was an article of food.

(b) 3 per cent Multi-point.

(c) Precise figures are not available. Approximate figures are :

(i) Upto 31st March 1972 ... Rs. 95,000 ;

(ii) Estimated annual loss ... Rs. 1.5 lakhs.

(d), Since the reduction was effected only from 1st January 1972, it is too early to give any indication on this point.

Sixth Report of the Committee on Private Members' Bills and Resolutions

Presentation

MR. DEPUTY SPEAKER (Sri B. P. Kadam).—I beg to present the Sixth Report of the Committee on Private Members' Bills and Resolutions.

MADAM SPEAKER.—The Sixth Report of the Committee on Private Members' Bills and Resolutions is presented.

Smt. RADHA KOM BHAT (Ankola).—I beg to move :

"That this Assembly agrees with the Sixth Report of the Committee on Private Members' Bills and Resolutions."

MADAM SPEAKER (Motion moved).—

"That this Assembly agrees with the Sixth Report of the Committee on Private Members Bills and Resolutions."

The motion was adopted

Leave of Absence to : Sri Prabhakar Telkar-Grant of

MADAM SPEAKER.—I have received a letter from Sri Prabhakar Telker, Member, Legislative Assembly, requesting for leave of absence from attending the current sittings of the House due to his ill-health.

Is it the pleasure of the Assembly that permission be granted to Sri Prabhakar Telker for remaining absent from the current sittings of the House ?

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

MADAM SPEAKER.—Permission to remain absent is granted.

(ii) Sri V. B. Nooli, Grant of

MADAM SPEAKER.—I have also received a letter from Sri V.B. Nooli, Member, Legislative Assembly, requesting leave of absence from attending the current sittings of the Assembly for ten days owing to some private reasons.

Is it the pleasure of the Assembly that permission be granted to Sri V. B. Nooli for remaining absent from the current sittings of the House for 10 days?

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

MADAM SPEAKER.—Permission to remain absent is granted.

Water and other facilities in the lounges

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರೇ, ಹಾಲಿ ಸಡ್ಲಿಂಗ್ಸ್ ತಿರುವ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಬರಗಾಲದ ಅಧಿವೇಶನ' ಎಂದು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನೆನ್ನೆ ಮತ್ತು ಈ ದಿವಸ ನಹಾಸಾನು ಶಾಸನ ಸಭೆಯು ರಾಂಚಿನ ಆಕಡೆ ಮತ್ತು ಈ ಕಡೆ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ಕಾಫಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಹೋಗಲಿ ಕಡೆಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಾದರೂ ಬೇಡವೇ? ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಶಾಸಕರ ಭವನದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲೇ ಆಗಲೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಕಾಫಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಎಷ್ಟು ಹೋಗಿ ಇವರು ನೋಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರೂ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಅದು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನೇ ನಲ್ಲಿನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕುಡಿದು ಬಂದೆ...

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅದೂ ಲೇವೆಟಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಲ್ಲಿಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿವೇಶನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೇ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸೌಕರ್ಯವೂ ಹಾಗೇ ಒಂದು ಪೈಪ್‌ಲೈನ್‌ನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಆಯಿತು ಇನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೂತ್ನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಮಗೇನಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಅನಾನುಕೂಲವಾದರೆ ನಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರ ಮನೆಗೇ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ.

Matter of Privilege on the Remarks of the Chairman of the Backward Class Commission

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರವಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಹೊಸನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರೇ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆ ಹಿಂದುಳಿದ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತ ಅವರು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗುರುತರವಾದ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದುಳಿದ

ವರ್ಗದವರಿಗೆ ದೊರೆಯತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡತಕ್ಕ ವಂಚಕರು ಈ ಶಾಸಕರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಭಾಷಣದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನನ್ನಲ್ಲದೆ ಬೇಕೆಂದರೆ ಅವನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನೇ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಜಾತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಯಾವುದನ್ನೂ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬಾರವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿ ಈ ಸಭೆಯ ಶಾಸಕರ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಧಕ್ಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಪಿ.ಎಲ್.ಜೆ. ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕಡೆಗೆ ರವಾನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನೂಕಿ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಪ್ರೇಷರನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಕೊಳನರಸೀಪುರ).—ಅವರು ಯಾವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಕುರಿತು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಕರ್ತವ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆ ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ಮತ್ತೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ನಂತರ ಇಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಕರ್ತರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಆ ಹಿಂದೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸರಿಮೆಂದು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಅವರೇನು ಶಾಸಕರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗಳೆದು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ವರು ವರದಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೇಳಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಆ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ತರಿಸಿ ನೋಡಿದ ನಂತರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಮುಂದಿನ ನಿರ್ಣಯದ ವಿಚಾರ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ 'ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮೂರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆಗ ಅದರ ತ್ರಿಕರ್ಣ ಶುದ್ಧ ಅದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ (ಹಾಸನ).—ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಹಣಪಾವತಿ ಆಗದೆ ನಿಂತಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಕಾಲ ಅಟೆನ್ಷನ್ ನೋಟೀಸನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಜನರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಕಾರ್ ಅಟೆಷನ್ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಆ ವಿಚಾರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಬರಬೇಕೇ ಎನಿಸಿ ಈಗ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ?

10-00 A. M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕಾರ್ ಅಟೆನ್ಷನ್ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದೆ, ಅದಿನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಪಿ. ಯು. ಸಿ. ಎರಡು ವರ್ಷ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ವರ್ಷವಿದ್ದು ತೇರ್ಗಡೆಯಾದವರು ಡಿಗ್ರಿ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಈಗ ಆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಪಿ. ಯು. ಸಿ. ಒದಿ ಡಿಗ್ರಿ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿರುವವರು ಮತ್ತೆ ಎರಡನೇ ವರ್ಷದ್ದನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕೊಂದಿರಬೇಕೆಂದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಲ್ಲ, ತಾವು ಕಳಿಸಿರುವುದನ್ನು ವಿಚಾರಪಾಡಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲ ಬಹಳ ಪವಿತ್ರವಾದುದು, ಅದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿ ಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಾಲಮಿತಿಯ ಮಾಡಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಣಾಜಿ ನಾಗರಾಜ್.—ತಮಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರನ್ನೇಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನು?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.— ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸವಸ್ಯರು ಜೆತ್ತರೆ ಇದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ರುಜುವಾತು ಮಾಡಲು ತಯಾರಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಫಿರ್ಯಾದು ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಅನೇಕ ಅಪಾದನೆಗಳು ನಿರಾಧಾರವಾದುವು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಸಭೆಯ ಕಾಲ ಬಹಳ ಪವಿತ್ರವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ನೀವೇ ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— 312 ನೇ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿದೆ. ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶವಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಚರ್ಚೆಯಾದನಂತರ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಅವರು ಈಗ ಹಾಜರಿಲ್ಲ.

NON-OFFICIAL RESOLUTIONS

Re : Recommending the Central Government for amending the Election Rules

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ (ಕೋಟೆ).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಣ್ಣ ನವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ನಿರ್ಣಯ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವವರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಖರ್ಚಿನ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕ ಯಾರೂ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮನೆ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುವುದು, ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿರುವ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವವರು 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳೊಳಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆ ಫಲಿತಾಂಶ ತಿಳಿದ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಆಗಿರುವ ಖರ್ಚಿನ ವಿವರವನ್ನು ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕಡ್ಡಾಯವಿದೆ. 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡುವವರು ನೀತಿ ನಿಯಮ ಮಾಡಿದರೂ ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕ ಯಾರೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ಗೆ ನಿಲ್ಲುವವರು ಒಂದು ಲಕ್ಷವಾದರೂ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು, ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 3 ರಿಂದ 5 ಲಕ್ಷದವರೆಗೂ ಖರ್ಚುಮಾಡುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲುವವರೂ ಖರ್ಚುಮಾಡುವರು; 50 ಸಾವಿರರಿಂದ ಒಂದು ಲಕ್ಷದವರೆಗೂ ಖರ್ಚುಮಾಡುವರು. ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ಪೇಪರ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿ ನುಪುರು, ಸ್ಲಿಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದು, ಸಹಾಯಮಾಡುವವರಿಗೆ ಊಟ ತಿಂಡಿ ಖರ್ಚು ಕೊಡುವುದು ಮುಂತಾದುವಕ್ಕೆಲಿ ಅಮಲು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸುಮಾರು 20—25 ಸಾವಿರ ಆಗುವುದು. ಅದೇ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಚಾರ್ಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಬಡವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪರಿವಿತಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಉದ್ದೇಶ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತಿದ್ದೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಾರ್ಲಿಯವರು ಸಹ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವರು, ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡುವಾಗ ಮೊಟಕುಮಾಡುವರು. ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ನಿಂತವರು ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿವಾರಸು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಶ್ರೀ ನಾಗಣ್ಣನವರು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಇದ್ದಬೇಕಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಇರುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವರು ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡಬೇಕು, ಸೋತವನು ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡಬೇಕು. ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡದೆ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಂಧವನ್ನು ಡಿಬಾರ್ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ.

ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾದುದಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರತಿಕೂಲವೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಣ್ಣ ನವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಠರಾವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ. ಅವರು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಏನೆಂದರೆ, “Limit of Election expenditure fixed at present is unrealistic and impracticable” ಎಂದು. ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಶಾಸನಸಭೆಯ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತಿರುವವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಇದರ ಅನುಭವ ಇದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಾವು ಏನು ಒಂದು ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಆ ಮಿತಿಯಂತೆ ಎರಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ವಿಚಾರ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಿತಗೀತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವವರು ನಾವು ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ, ಒಂದೆರಡು ಸಾರಿ ಎರಕ್ಷನ್ ಗೆದ್ದು ಬಂದಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಕಾಲಿಂದಲೂ ಇಷ್ಟೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಅವರದು ವೇದದಂತೆ ಆನುಭವ, ಒಂದೆರಡು ಸಾರಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತ ಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ. ನಾವು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಇರುತ್ತೇವೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಚುನಾವಣೆ ಬರುತ್ತದೆ ಆಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾದು ನೋಡಿ. ತಾವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚು ನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಾವು ಎರಡನೇ ಸಾರಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ, ತಮಗೆ ಅನುಭವ ಬಂದಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸಮಾಜವಾದದ ಚುನಾವಣೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಗೆದ್ದು ಬರುವುದಾದರೆ ಏತಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಏತರಣೆ ಅಗಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸ್ವಂತ ದುಡ್ಡು ಏತರಣೆ ಆಗುವುದು ಇದ್ದರೆ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುತ್ತೀರಿ, ಯಾರ ಯಾರದೋ ದುಡ್ಡು ಏತರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಒಬ್ಬ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದರೆ, ದುಡ್ಡು ಏತರಣೆ ಯಾಗುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಜೊತೆಗೆ ಇರುತ್ತೀರಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಬೆಂಬಲಗಾರಿಗಳು ತೀರಿ, ತಮಗೂ ಬಹಳ ಅನುಭವ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಭವ ಇದೆ, ತಮ್ಮ ಅನುಭವ ಹೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇದು ಅನ್ಯಾಯಲಿಪಿಕ್ ಎನ್ನುವುದು ನಿಜ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಚುನಾವಣೆಯ ಖರ್ಚನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟು, ತಾವು ಏನು

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ರಠಾವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದೀರಿ ಇದು ಚರ್ಚಾತ್ಮಕವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಗೆ ಇದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇದೆ. ತಾವು ಅನುಮತಿ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಾನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಮುಂದು ನೋಡುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ನಾವೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ನಮಗೆ ಈ ಕಾನೂನಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದ್ದೇವೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಆರ್ಟಿಫಿಷಿಯಲ್ ವಾತಾವರಣ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಬೋರ್ಡ್ ಆರ್ಟಿಫಿಷಿಯಲ್ ಅಂದೆ ಸಫೋಕ್ಟಿಂಗ್, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿರುವ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು, ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವ್ಯಥೆ ಒಟ್ಟಿರುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಓಪನ್ ಆಗಿರುವುದು ಉತ್ತಮ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ನಾಗಣ್ಣನವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಈ ರಠಾವಿನ ಒಂದು ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಅನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ, ಧಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ. — ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಗೆ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಆಯಿತು, ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ತಕ್ಕ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವವನ್ನು ನೀಡುವುದಾದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾದರೂ ಇಷ್ಟೇ ನಾವು ಶಾಸನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆ, ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವವರಾಗಿ, ಕಾನೂನನ್ನು ಮೀರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ; ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಕಾನೂನಿಗೆ ನಾವು ಎರಡೆಡೆಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಿಗೆ ಇಷ್ಟೆ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚು ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸ್ಪೀಕಿಂಗ್‌ಮಂಟ್ ಬರಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸುಳ್ಳು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಅನಿಸುವುದು, ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಈ ಚುನಾವಣೆಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು. ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ರಠಾವಿಗೆ ಸದನದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪೂರ್ವಕ ಇದೆ, ತಾವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ರಠಾವನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್. — ಪಕ್ಷದ ಅರ್ಥಿಗಳು 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಿರಲಾರರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ನಾಗಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಬಹುದು, ಅದು ಆಧಾರ ರಹಿತವಾದ ವಿಚಾರ, ಅದನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ. — ಸರ್ಕಾರದ ಏತಿಯಿಂದ ಬರೆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಚರ್ಚೆ ಸಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಇದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ. — ನಾನು ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

The Resolution was, by leave with drawn.

(ii) *re* : Full Assistance of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes College Students in the State.

SRI P. P. HEGRE (Chikodi).—I move :

“That this Assembly recommends that provision be made in the relevant rules to give full assistance to the Scheduled Castes and Scheduled Tribes College Students in the State so as to achieve the desired results in the advancement of these Communities in education field.”

MADAM SPEAKER.—Resolution moved :

“That this Assembly recommends that provision be made in the relevant rules to give full assistance to the Scheduled Castes and Scheduled Tribes College Students in the State so as to achieve the desired results in the advancement of these Communities in the education field.”

† ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪಿ. ಹೆಗರೆ.—ವಾನ್ಯ ಪಭಾದ್ಯಕ್ಷರೇ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಂತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಸಮಾಜ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಹಿಂದುಳಿದು ಈಗಲೂ ಚಟಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಸಮಾಜ ಹಿಂದು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿ ಮೂಲ ಕಾರಣವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಮತ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಜೀವಿಸಲು ಯಾವ ಆಧಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿದ ಹಾಗೆ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅಸ್ಪದ ದೊರೆಯದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವರನ್ನು ದಾಸರಂತೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇವರು ಯಾವ ಗತಿ ಕಾಣದೆ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದುಳಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಆದ್ದು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸಮಾಜವು ದಾಸರಂತೆ ಉಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಯಾವುದು ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ ಯಾವ ರೀತಿ ಅಸ್ಪದ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪುರಾಣಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುವ ಯಾವ ಆಧಾರವು ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಈ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ವರ್ಣ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಮಾಜವನ್ನು ಅತಿ ಅಶುದ್ಧ ಸಮಾಜವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಬರೆಯುವ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ, ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಜನರಿಗೆ ಅತಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ತನಕ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಹಿಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿಬಂದರೂ ಇವರು ಹಿಂದುಗಳು ಹೊರಗಿನ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಲೋಕಜಾನ್ಯ ತೀರ್ಕರವರು ಹಿಂದುಗಳು ಯಾರು ಎಂದು ಹೇಳಿದಕಾಲಕ್ಕೆ ವೇದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟವನೇ ಹಿಂದೂ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಒದಲು ಬರೆಯಲು ಬರಲಿಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು ಇರಲಿಲ್ಲ ಇವರು ವೇದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ವೇದವನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಹೇಗೆ, ಇವರು ವೇದಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜವಾಯಿತು. ಹಿಂದೂ ವಾಕ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ವೇದಬಿಲ್ಲವನೇ ಹಿಂದೂ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನ ಸಮಾಜವನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅತಿ ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾಜ ವೇದದಿಂದಲೂ ದಾಸ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಇರುವವರನ್ನು ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಬರುವ ತನಕ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಸ್ಪದ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ದ ಹರಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕ ಅಂದರೆ ಆ ಮಹೋದಯ ಮಹಾತ್ಮಾ ಜೋತಿ ಬಾಪ್ಲೆ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರು ಅವರಿಗೆ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಕಾಶ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಹಾನುಭಾವ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡಾದ

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪಿ. ಹೆಗರೆ)

ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜ ಅವನಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಅವನನ್ನು ಜಾತಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜೋತಿಬಾಪುರಿಯವರು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಅನ್ಯಾಪ್ಯರ ಮಹಾ ದೇವತೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು ನಕಿತ ಅದು ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಬರೋಡ ಮಹಾರಾಜರು ಈ ಜನರಿಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರು. ಆಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನಗಿರಿಜನ ಶಾಲೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ಏನಾದರೂ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಶೋ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಅಂತೂ ಈ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದರು, ಆದರೆ ಏಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

10-30 A. M.

ಇದೇ ಶತಮಾನ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರಿಗೆ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಲಿಸಲಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಹಾ ಇಚ್ಛೆ ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವು ಹಸೀಯರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಲಿಸಲು ಯಾರೂ ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ದುಃಖದ ಸಂಗತಿ; ಇದು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಪದ್ಧತಿಯೊಳಗಿನ ಪರಿಣಾಮ. ಅದು ದರಿಂದ ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆ ಕಲಿಯಬೇಕಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಾದರು. ಈ ರೀತಿ ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಿದೆಯೋ ಅದು ನಮಗೆ ಬಾರದಂತೆ, ನಾವು ಕಲಿಯದಂತೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧವಿತ್ತು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಹೇಗೋ ಡಾಕ್ಟರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸದೆ ಬರೋಡದ ಬಂದು ರಾಜಮನೆತನದ ನಹಾಯ ಪಡೆದು ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಈ ಸಮಾಜದ ಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಮಾಡುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೂಡ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಕೂಡ ಹೋರಾಡಿದರು. ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಚಾರುವರ್ಣ ನಮ್ಮ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಇಡಲು ಕಾರಣಭೂತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಡಾಕ್ಟರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಆಗುವಷ್ಟು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಸಮಾಜದ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು, ದೇಶ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಕಡಿಸಬಹುದೋ ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರು ಈ ಶೋಧನೆಗಳೊಳಗಿಂದ, ಸಂಕಟಗಳೊಳಗಿಂದ ಹಾದು ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಹರಿಜನಗಿರಿ ಜನರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರೆತು ನಾವು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದ ಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಇತ್ತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ಬಳಿಕ ನಾವು ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯ ಪಡೆದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಫೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿತು. ನಮ್ಮ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಂಡಿತು. ಆದರೂ ನಕಿತ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೂಪರೇಖೆಯಿಂದ ಸರ್ವರಿಗೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯಬೇಕು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ದೊರೆಯದೆ ಹೋಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಉಳ್ಳವರು ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ಯೇ ಇದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲದವರು ಇಲ್ಲದವರಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವರು ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಂತರೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ, ಅಂತೆಯೇ ಅವರು ಸತ್ತಾಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರು ಬಡವರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಶಿಕ್ಷಣಹೀನರಾಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆತ ಬಳಿಕ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಸಹಾಯ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಏನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸಹಾಯ ಎಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ನಾವು ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು. ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಸಾಧನವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರು ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನ ಹೇಗೆ ಗೆಳಿಸಬೇಕು? ಒಂದು ತುತ್ತು ಅನ್ನ ಉಂಡು ಹೇಗೆ ಬದುಕಬೇಕು ಎಂದು ಇರು ವಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದುಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೆಂದು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಹಾಯದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬಡ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ 8-10 ವರ್ಷದ ಬಾಲಕನಿದ್ದರೆ, ಬಡತನದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಳಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಆ ಬಡ ಜನರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸದೆ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಆ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಕಾರವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿ ಜನರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದೇ ಡಾಕ್ಟರ್ ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಿದರೆ ಎನ್ನುವ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿ ಹೋದರು. ಅವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಈ ಜನಾಂಗಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬರೀ ನಿಮಿತ್ತ ವಾತ್ಯ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಾಲಕರಿಗೆ 50 ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವ ಬಾಲಕನಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 75 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಬರೀ ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಈ ಸಮಾಜ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಮುಂದುವರಿದ ಸಮಾಜ ದಂತೆ, ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದು ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇಶದೊಳಗಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ, ಸರ್ಕಾರದ ಧರ್ಮ. ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಅತಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಹರಿಜನ ಗಿರಿ ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಈ ಸಮಾಜ ಹೀಗೆಯೇ ಹಿಂದುಳಿಯುವ ಭೀತಿ ಇದೆ. ಈ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈಗಿರುವಂತಹ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣದವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಪೂರ್ಣ ಹೊಣೆ ಹೊರಬೇಕು. ಆದರೆ ನಾನು ತಂದಿರುವ ಠರಾವಿನ ಮೂಲಕ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿರುವ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅತಿ ಹೊರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬೀಳಬಾರದು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯಾವುದನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಹೋಗಬಾರದೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನೂ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಠರಾವು ಮಂಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯತ್ವನ್ನು ಪಡೆದ ಬಾಲಕರಿದ್ದಾರೆ, ಬುದ್ಧಿವಂತ ಬಾಲಕರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಸ್ವದ ದೊರೆಯದೆ ಹೋದುದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಮುಂದೆ ಬರಲಕ್ಕೆ ಅಸ್ವದವಿಲ್ಲದರಿಂದ, ಆ ವಿದ್ಯತ್ವ. ಆ ಬುದ್ಧಿ ಇದ್ದರೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗ ನೂರು ಜನ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ 15-20 ಜನ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಮುಗಿಸಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗೆಗೋಸ್ಕರ ಉಪಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ 100ಕ್ಕೆ 5ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾಲೇಜು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ ವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ 100ಕ್ಕೆ 5 ಜನ ಕೊನೆ ತನಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರೊಂದಿಗೂ ಪ್ರಾಥ ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರಲ್ಲಿ 100ರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರು ಕೂಡ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಕಾರದ ದೆಸೆಯಿಂದ 200-300 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅವಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಅವರು ಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಿಗದೆ ಅರ್ಧ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಕಂಡ ಇದೇ

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಹೆಗರೆ—

ಸದನದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದೇ ಈ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು ಎಷ್ಟೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಇವುಗಳ ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರೇ ಆಳುವವರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದಾಸರಾಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸಂಗತಿ ನನಗೆ ನೆನಪು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಮನುಷ್ಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ, ತನ್ನ ಸಮಾಜದ ಸಲುವಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಮಾನವ ನಡತೆ. ಹಂಪಿ ಗಿರಿಜನರು ಬದಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವರು ಸುಸ್ಥಿತರಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಆಗಿದ್ದರೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವರ ಸುಖ ಸಲುವಾಗಿ ಇವರು ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಆಸೆ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಮುಂದೆ ಬರಲು ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಕಂಡುಬಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವನೆ ಇರುವುದು. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಈ ಕೆಳ ಸಮಾಜದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತರಸ್ಕಾರ ಮನೋಭಾವನೆ ಹೋದರೆ ಅವರು ಮುಂದೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಚಾರ ಅದಕ ರಾಗಿವೆ. ಲಿಬರಲ್, ಈಕ್ವಾಲಿಟಿ ಅಂಡ್ ಫ್ರೆಂಡ್‌ಶಿಪ್, ಈ ಸಮಾನತೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಆಗಿಲ್ಲ ಪ್ರಜಾ ರಾಜ್ಯ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ (ದ್ರಾಫ್ಟ್ ಕನಾಟ್ ಬಿ. ಎ. ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ) ಸಮಾನತೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಬಂಧು ಭಾವನೆ ಇರಬೇಕು. ನಾವು ಪ್ರಜಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಇಲ್ಲ, ಬಂಧುತ್ವ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಕರ್ಯಾಣ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಅವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸುಖ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಜೀವಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಇರಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇವರು ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವಾನಂದ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದುಃಖ ದಿಂದ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಸಮಾಜದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಭವಿಷ್ಯದ ಸುರಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದು ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Just now the hon. Member said, that he is coming to the subject, but he has again deviated from it. ಎದ್ದಾ ರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಎದ್ದಾ ಭ್ರಾತೃತ್ವಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರಸ್ತುತ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬೇಕೋ ಆ ವಿಷಯ ತಾವು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಹೆಗರೆ—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಎದ್ದಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೆಳುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲಾ ಅವರ ಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇ ಸ್ವತಂತ್ರತೆ ಬೇಕು, ಶಿಕ್ಷಣ ಯಾಕೆ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೀ ದ್ದೇನೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಗಿರಿಜನರು ಕೂಡ ಉಳಿದ ಸಮಾಜದ ಜನರು ಹೇಗೆ ಸುಖದ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಸಂವಿಧಾನದೊಳಗೆ ಈ ರೀತಿ ಬರೆದಿದೆ. ಅದನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಸಂಗತಿ ಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ನಮಗೆ ಕೊಂಡರೆಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The Resolution is to give full assistance to the Scheduled Castes and Scheduled Tribes College students in the State so as to achieve the desired results in the advancement of these Communities in the education field. ಅಧಿಕಾರದ ವಿಚಾರದ ಕಡೆಗೆ ಅವರೇ ನೋಡುವುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಹೆಗರೆ—ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮದ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ಮಾತ ನಾಡಲು ಹತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಇರಲಿರುವ ಕಡೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಕಾಲೇಜು ಎದ್ದಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ವಿಶೇಷ 100ಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾಡುತ್ತೇ ಉಪಯೋಗ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಉಳಿದ ಎದ್ದಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಲಿತು ಮುಂದುವರಿದು ಹೋಗುವ ಹೆಜ್ಜೆ ಬಿಡುವ ಮತು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಾಜದ ಗಿರಿಜನರು ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರುಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಬೇಕು, ಉಳಿದ ಸಮಾಜದ ಜನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸರಿ ಸಮಾನವಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಸುಖ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ)

ವಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಕೂಡ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ಆಶ್ರಮಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಕೂಡ ಇಂತಹ ಒಂದು ಆಶ್ರಮ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸರಕಾರ ಇಲ್ಲವೇ ಬೇರೆ ಜನರು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಇವರ ಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು 25 ರಿಂದ 30 ರ ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಿಗತಕ್ಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಮಕ್ಕಳು ಒದುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಏನೋ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ಹರಿಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕೆಲ ನದಸ್ಸರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ಜನ ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಭಾವನೆ ತಪ್ಪು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಜನ ಹಾಗೂ ಗಿರಿಜನರ ಸ್ಥಿತಿ ಕೂಡ ಬಹಳ ದಾರುಣವಾಗಿದೆ. ಅವರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಒದುವ ಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳು ಬಂದು ಓದಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಕರ್ಷಣೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಇಂತಹ ಜನರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಇವರು ಹೇಗೆತಾನೇ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ? ಇದತ್ತು ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಸರಕಾರ 30 ರೂಪಾಯಿ ನಂತೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲೇ ಅವನಿಗೆ ಪುಸ್ತಕ, ಸೋಪು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಖರ್ಚುಗಳೇಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡಬೇಕು ಇವೆಲ್ಲ ಖರ್ಚು ಕಳೆದು ಉಳಿಕೆ ಕೇವಲ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಹಾರ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಸರಿ ಹೋಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲ್ಲ. ಈ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ, ಇಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಳಿ ಹೇಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಹುಡುಗರು ತಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದು ಕೂರುತ್ತವೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಒಂದು ತುತ್ತ ಅನ್ನ ಇಲ್ಲವೇ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ ಮತ್ತು ತಿಳಿ ಸಾಯ ಇಲ್ಲವೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಜಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇವನ್ನು ತಿಂದು ಒದಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ, ಇನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಜೊತೆ ಬಟ್ಟೆ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೇನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನೀರಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಬರೆ ಬಲೆಯಾಗಿ ತೂತು ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಇಂತಹ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಈ ಹುಡುಗರು ಉಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಹೇಗೆ ಓದಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇಂತಹ ಆಶ್ರಮಗಳು ಅನೇಕ ಈಗಲೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲವೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಸರಕಾರವರು ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿರುವ ವಾರ್ಡನ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಮೂಲು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಲಕ್ಷಾಂತರವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಣವೂ ಇಲ್ಲ ಬಟ್ಟೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಓದಲು ಸಾಧ್ಯ. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಇವರಿಗೂ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಕೆಳ ಬೇಕಾದರೆ ಮಂಟು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಾಲೇಜಿನವರು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಸೆಂಟ್ ಜೋಸೆಫ್ ಕಾಲೇಜು ಹಾಸ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಆಗತಾನೆ? ಇಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಉಳಿ ಉಪಚಾರಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತೋ ಇದೇ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಿಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಇಂತಹ ಜನರು ಎಂ.ಎ.ಎಸ್. ಗಾಗಲೇ ಇಲ್ಲವೇ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಗಾಗಲೇ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಸರಕಾರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಮಾರ್ಪಾಡು ಅದನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಮಾಡಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದು ಇವರಿಗೆ ಹೀಗಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಕಾರ ಕೊಡುವುದು ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ. ಇವರು ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ

ಇವರಲ್ಲಿ ಹಣವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇವರು ಕಾರ್ಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದುವಾಗ ಹೋಟಲುಗಳಿದ್ದು ರೂಂ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒದಬೇಕಾದರೆ ಇವರಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಲೇಜು ಸೇರುವ ಮುನ್ನವೇ ಇಂತಹ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡ ಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ಬಡ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಒದಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದೇ ರೀತಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟ ದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ತಿಂಗಳಿಗೆ 15 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಈ ಕೊಡುವ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ನ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಇದು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲಿ ಇವನು ಉಣ್ಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಹೋಟಲುಗಳಿಗೆ ಸೇರುವ ಹುಡುಗರಿಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತಗಲುವ ಖರ್ಚು ಎಂದರೆ ರೂಪಿನ ಬಾಡಿಗೆ ಉಣ್ಣೆ ಬಡ್ತಿ ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರವೇ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಇಂತಹ ಬಡ ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಮುಂದೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಹೋಟಲಗಾಗಿ ತಗಲುವ ಖರ್ಚನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು.

11-00 A. M.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇವರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಭಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯದಿಂದ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಬರನ್ನು ಮಂಜೂರಾತಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಂದ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹೋಟೆಲ್ ನಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬರನ್ನು ಮಂಜೂರಾತಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅದು ಮಂಜೂರಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಎರಡು-ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದವರೆಗೆ ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಎಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ? ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯ ವನ್ನು ತಡ ಮಾಡದೆ ಜಾಗೃತ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಕುರಿ, ಕೋಳಿ, ಎತ್ತು, ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಸಹ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲಾ ನಿಷ್ಪಲವಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಜನರನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಜರೂರಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾವಂತ ರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಬೇರೆ ಏನೇ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಅದೆಲ್ಲಾ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹುಣಿಸೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ರೆ ಅದರೆ, ಮುಂದೆ ಆ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಿರುವ ಈ ಸಮಾಜವನ್ನು ಒಡೆದುಹಾಕಿ ತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಇವರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಿಂತ ಈ ಜನಾಂಗದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವರ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಂದು ಈ ಜನಾಂಗದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವರಿಗಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೋಗಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಜನಾಂಗದವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನುತವರ್ಷ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್ (ವರ್ತಮಾನ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿ ರುವ ತರಾವಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಇಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರು ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದವರು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಜನರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಆಸೆಗಳ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಫಲಪಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವು omissions and commissions ಎಂದು ಏನು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ, ಅವು ಮತ್ತು Leakages and loopholes ಇಲ್ಲದೆ ಕೋದರೆ, ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಶ್ರಮ ಇದ್ದಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದ ರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ದೋಷವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ನೋಡುವುದು ಬೇಡ. ನಾವು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಇವರ ಮೇಲ್ಕೆಗಾಗಿ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಗೋಪಾಕರಾಜು)

ಸರ್ಕಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದೆ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನೋ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. Harijan welfare is a national responsibility; it is not the responsibility of any individual group - this way or that way. ಹರಿಜನರು ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರು ಸಹ ಎಲ್ಲರ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ ಬರುವಂತಾಗಲು ಮತ್ತು ಅವರೂ ಸಹ ಎಲ್ಲ ಪೌರರಂತೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುವಂತಾಗಲು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಂಧು ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾರ್ಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತಿರುವ ಈ ಜನಾಂಗದ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬಂಧು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳು ಕಾರ್ಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದರೂ ಇರತಕ್ಕಂಥ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಸೀಮಿತ ಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಗುರಿ ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಣಿ ಮಾಡುವುದು. ಇವರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಿಂದವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಮೇಲ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಾಸಾಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೆಂಬುದು, ಅಂದರೆ ಕೇಂದ್ರವಾರು ಎಷ್ಟು ಜನರು ಮೇಲ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ. ಎರಡನೆಯದಂದರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪೌರರಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಳಲು ಇಂದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಮತ್ತೊಂದು ಗುರಿ. ಇವೆರಡನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಈ ಬಂಧು ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂದಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಫೇರ್ ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಣ ವೇಸ್ಯವೆಂದು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ವೇಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಷನಲ್ ವೇಸ್ಟ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಫೇರ್ ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ವೇಸ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರೇಜ್ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಕುರ್ಚ್, ಮೇಜು, ಬಚ್ಚಿ, ಉಣ್ಣೆ, ಚಾರ ಮುಂತಾದುವುಗಳೆಲ್ಲ ಖರ್ಚಾಗುವುದನ್ನು ಪರಿಸಿ what is the per capita expenditure of each candidate ಎಂದು ಪುಟ್ಟ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಏನೇನು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಾಗೋಡತಿ ಮೃತ್ಯುನವರು ಮಾತನಾಡಿದವರಿಗೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ರೀತಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದವರು ಈಗ ಇವರಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಹಣ. ಆ ಹಣವೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶ ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿದೆ. ಬುದ್ಧಿವಂತ ರಾದವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತುಹೋಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಗುರಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. There are psychological disparities, separate treatment and social ill-treatment in abundance. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಟ್ರೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನೋ ಎಂದು ನನ್ನ ಗುನುತ್ತದೆ. ವೇದಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಗಂಧ ಈ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಕಲ್ಕರರ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಲ್ಲ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಫೇರಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಇಂಟರ್‌ನಲ್ ಟ್ರೇಡ್‌ಮನ್ ಅಥವಾ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾ ಕೋಚಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇವರಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಣ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇವರಿಗೆ ಇಂಟರ್‌ನಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಫ್ಯಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಇಲ್ಲದೆ ಓದಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ತಡವಾಗಿ ಅಂದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಸಿಗುತ್ತದೆ. It is a known tragedy; an administrative tragedy. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನರೊಂದರ ಇದೆ? ಏನು ದೇವರೋಕದಿಂದ ಹಣ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ? ಇದೇ ಪದ್ಧತಿ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಮುಂದು

[illegible]

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ)

ಹಾಸ್ಟಲುಗಳು ಬೇಡ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಜನರಲ್ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ, ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲೂ ಬೆರೆತು ಆಭಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ವಿಕಾಸವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಲ್ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಮತ್ತು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ 25 ಸಿಟುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ ಬೆಂಕಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಶ್ರೀಮಾನ್ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ ಬರ್‌ಗಳನ್ನು ಕೌಂಟರ್‌ ಸಿಗ್ನೇಚರ್‌ಗಾಗಿ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವುದು. ಆ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಕೌಂಟರ್‌ಸೈನ್‌ ಆಗಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ 6-7 ತಿಂಗಳುಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಆಭಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಚ್ಚಿ ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ ಬರಬೇಕಾದರೆ ತಿಂಗಳು ಗಟ್ಟಲೇ ಕಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಕೆಲವು ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾರಬೇಕೆಂದು ಹೋದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಅಫೀಸರ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The time allotted for this resolution was 40 minutes. I think it will have to be extended. Is it the pleasure of the House that time be extended by 15 minutes.

HON. MEMBERS.—Yes.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The time for this resolution is extended by 15 minutes.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಮತ್ವಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಜನರಲ್ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿಟುಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಲೇಜ್ ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಲೈಬ್ರರಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಹಣ ಆ ಕಾಲೇಜು ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲರಕ್ಕೆ ಕೆಲವೇ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖಾಂತರ ಹಣವೇನೋ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ತಲುಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಅಫೀಸರ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ ಮುಂತಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಏನು ಒಂದು ನೀತಿ ಮತ್ತು ರೂಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನಡಿಲಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟೇ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಆಭಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ ಬುದ್ಧಿವಿಕಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರು ಉಚ್ಚ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 3-4 ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಟ್ರೈನಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಪೈಕಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಜಾತಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನೇ ಟ್ರೈನಿಂಗ್‌ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಎನಿಸ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಹುಡುಗರಿಗೆ

ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಠ ಕೂಡ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಅವರು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಈ ಠರಾವನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನಾನೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಹೆಗರಯ್ಯರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ಬಹಳ ಸಾದುವಾದುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕಾರೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಹರಿಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಏಕೋ ಪಕ್ಕ ಹೋಗಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಪಾತಿ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಯುವರಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವೂ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇದು ಕೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಹರಿಜನರ ಶೋಷಣೆ ಬಹಳ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೇ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಒಂದು ದಾತಿ ರಹಿತ, ವರ್ಗರಹಿತ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಾತಿಯ, ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾರಾದರೂ ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಉತ್ತರವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಕಾರೇಜು, ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 1-20 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೆಂದರೆ 20-30 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ಪದ್ಧತಿ ಈಗಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಊಟ ಸಹ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸೊಲಿಯರ್ ವೆಲ್‌ಫೇರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಘಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಒರಿಯೆಂಟೇಶನ್ ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವಂತೆ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಜಿ ಇ ಎಂ ನಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಪೋಸ್ಟುಗಳನ್ನು ಈ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ವಿತರಿಸಲಾಗಿತ್ತೆಂದರೂ, ಯಾರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿ ಒರಿಯೆಂಟೇಶನ್‌ನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಮೂರನೆಯದು ಏನೆಂದರೆ, ಈ ಥಾರಿಸ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್, ಒರಿಯೆಂಟೇಶನ್ ಇನ್ ಎಜುಕೇಶನ್, ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಸೌಕರ್ಯ—ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಸಲು ನಮ್ಮ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿನ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಇದ್ದರೂ, ಅದರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ (ವೇಮಗರ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬಹುತೇಕ ಕಾರೇಜುಗಳು ನಗರದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿವೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ತಾಲೂಕುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬ ನಿತಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಕಟ್ಟಡದ 25 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಇಲ್ಲವೇ over and above one lakh of rupees ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಂಡಳಿಯವರು, ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲವು ಆಗದೆ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾರನ್ನೂ ಕೇಳದೆ ನೇರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಅಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri D. DEVARAJ URS.—We ask for that because a certain percentage is given to them from general revenues. We are asking them to give a portion of that for this purpose.

11-30 A.M.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಹೇಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನು ಈ ವೇತನವನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನೇ ಈಗಲೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿನರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ವಿಪುಲತೃಪ್ತಿಗೆ ಏರುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬರ್ ಹಿಂದೆ 60-70 ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಈಗ 100-150 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಈಗ ಹಿಂದೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಾನು ಕಂಡ ಹಾಗೆ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೂಮ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಓರುವಂಥ ನಿದರ್ಶನಗಳೂ ಇವೆ. ಈಗಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸಂದೂಗಿಸುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳನ್ನು ಬಾಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ, ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳನ್ನು ರಿಲೀಫ್ ಮಾಡುವಾಗ ಬಹಳವಾಗಿ ನಿಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಮಾರ್ಚ್ 29ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ರಿಲೀಫ್ ಮಾಡಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳೂ ಉಂಟು. ಏಕೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಅನಾಯ.

Sri D. DEVARAJ URS.—Let him tell me whether this year it has happened like that.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಈ ವರ್ಷದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಇವೆ. ಇದು ಬಂಧಿತವಾಗಿ ಅಪರಾಧ. ಅದರಿಂದ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೇ ಅದನ್ನು ಲನಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ರಿಲೀಫ್ ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ, ನಾನು ಕೆಲವು ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕುರಿ ದೊಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಲಿ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ. ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದ್ದರೂ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಬದಗಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಸೇಕಡ 18 ರಷ್ಟು ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ವಿಸತರಗಿಡಬೇಕೆಂದು ರಾಜ್ಯದ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನ್ಸ್ ನೂಕ್ಸ್ ವೆಟ್‌ಸೈಯ್ ಗಡೀಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈಗ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಬಡ್ಡೆಟ್ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಸೇಕಡ 18ರಷ್ಟು ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ನಾವು ಮಾಡಿರುವ ಕೀರ್ತಿ ನಮ್ಮ ವೈಯೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಆರ್ಸ್ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಂಪೇನಿಲ್ಲಿ ಒದತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಜಿನಿ ಗಿರಿವನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ, ತಾವು ಅವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೂ ನನಗಿಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಸೂಕ್ತವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ: "Provision be made

in the relevant rules to give full assistance to Scheduled Castes and Scheduled Tribes College students in the State so as to achieve the desired results in the advancement of these communities in education field." ಫುರ್ ಅನಿಸ್ತೆನ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಈಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಜೊಸ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್:—ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಡುವಾಗ ಫೀಸನ್ನು ಕಟ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್:—ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಬರುವವರಿಗೆ ಫೀಸ್ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್:—ಫೀಸನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಕಟ್ ಮಾಡಿದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನದ ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅಂದರೆ All those boys who hold scholarship should automatically be exempted from fees. We will make a note of it. I do not know why that rule has been framed. If that is so, I do agree that it should be changed and it should be made upto Rs. 100/- without fees ಇದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ನಮಗೂ 67 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಖರ್ಚಾದರೂ ಪರವಾ ಇಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಅಂತಿಮತನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮಗೂ 12 ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಎವರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೇಕಾಗಿವೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪತಕ್ಕವನೇ. ಆದರೆ ಈ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೇಕಾಗಿವೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪತಕ್ಕವನೇ. ಆದರೆ ಈ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಫ್ಯಾಸಿಲಿಟೀಸ್ ಕೊಡುವಾಗ ನನಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ಮೈಯುಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಜಾತಿಯವರೇ ಆಗಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪಂಗಡದವರೇ ಆಗಲಿ ಎಂದೇ ಜಾತಿಯವರಿಗೆಂದು ಅಲ್ಪ ಸೀಮಿತ ಹಾಗಿರಬಾರದು. ಅದು ನನ್ನ ಒಪ್ಪಿತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಅದೇ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್:—ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿಡ್ತು ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್:—ಕೆಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂಥದ್ದು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವಂಥದ್ದು, ಇತರೇ ಸಹಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ವಿಧಾನ, ಮಾರ್ಗವೇನೋ ಅದು ನನಗಿಂತಲೂ ಏನೂ ಕಿಡಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾನು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುವಾಗ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಇತ್ತು. ನನಗೆ ತೀರ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯವರೂ ಇದ್ದರು. ನಿಮ್ಮ ಪಂಗಡಗಳವರೂ ಸಹ ಇದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಮೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ವೆಜಿಟೇರಿಯನ್, ನಾನ್ ವೆಜಿಟೇರಿಯನ್ ಎಂದೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಊಟವಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು, ಯಾವ ಜಾತಿಯವರು ಎಂದು ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅವಿವಾರ್ಥಿಗಳು ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಪಂಗಡಗಳವರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆಗ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇದು ಕೇವಲ ಒಟ್ಟಿಗೋಸ್ಕರ ಬಂದಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಜಾತಿ ಕೇವಲ ಒಟ್ಟಿಗೋಸ್ಕರ ಬೇಕು. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಒಟ್ಟಿಗಿಂದ ಮಾತ್ರ ಬಂದಿವೆ.

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ)

ಅದರಿಂದ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹುಡುಕಿ ಶೋಧಿಸಿ ಇಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಈಚಿನ ಯುಗ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಯುಗವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ಈಗ ಉದ್ಭವಿಸಿರುವಂತಹ ಜಾತಿಯ ವಾದ ಆಗ, ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಏಕೆ ಆಗಲಿ ಆಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೀಜವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದು ಈ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳೇ ಎಂದು ನನ್ನ ಖಚಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಕೋಮುವಾರು ಹಾಸ್ಟಲುಗಳು ಆ ಕೊವಿನ ಪದದ ಹಿಂದೆಯೇ ಅಥವಾ ಮುಂದೆಯೇ 'ಸಾರ್ವಜನಿಕ' ಎಂಬ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ಹಾಕಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದೀರೂ. ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಗಳ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳ ಮುಂದೆ ಅಥವಾ ಹಿಂದೆ 'ಸಾರ್ವಜನಿಕ' ಎಂಬ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಸ್ಟಲಾಯಿಟೇನು? ಅದಷ್ಟು ನಗುಪಾಟಲು? ನಮ್ಮ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಆಫ್ ಥಿಂಕಿಂಗ್ ಹಾಗಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಯಾರೂ ಇದನ್ನು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ; ಬಂಡನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಸ್ಟಲು, ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಸ್ಟಲು, ಲಿಂಗಾಯಿತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಸ್ಟಲು, ಕರಬರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಸ್ಟಲು—ಅಂದರೆ ಈಗ ಎಲ್ಲವೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಎಂಬ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅದರ ಮಾದರಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯ ಪರಿಶುದ್ಧವಾಯಿತೇ? ಅದೂ ಆಯಿತೆನೋ ಅದರ ಆ ಜಾತಿಯಲ್ಲಾರೂ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನೋಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದರೆ ಅದೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಆ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಹತ್ತಾರು ಒಳಜಾತಿಗಳು, ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತಾನು ರಜಾದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಾ ನಾನು ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದೇ ಎಂದು ಸುಳ್ಳು ಬರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡತಕ್ಕವನಿಗೆ ಈ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಮರೆಯದೆ ಸಾಚಾ ಹುಡುಗನಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಚಾ ಹುಡುಗರಿದ್ದ ಕಡೆ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಾಗ್ಯೂ ನಾವು ಇವುಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇರಿತೇ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪರಿವಾರ ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪೂರ್ಣ ಇವಾರೊಂದು ಬರೆದು ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇಂಥಾ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ನೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ವೋಟುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಾವು ಈ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಇವೆಲ್ಲರ ಕೈಲೂ ಒಂದು ಬಣ್ಣ ಹೊರಿಸುವುದರ ಬದಲು ನೇರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಏಕೆ ಇದನ್ನು ನಡೆಸಬಾರದೆಂಬ ಯೋಚನೆ ಈಗ ನನಗೆ ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಈ ದಿವಸವೇ ನಾಳೆ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ—ನಾಳೆ ನಾವು ಈ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಆ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವು ನಮಗೆ ಮಾತ್ರ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಯಾರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಇದನ್ನು ಈಗಲೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ; ಈಗಲೇ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಇದನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ್ ಅವರು ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್‌ಫಿಷನ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಅದನ್ನು ಅವರು ಕೂಡ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಅಶ್ವತ್ಥಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. I am really against this suggestion. ಅಂಥಾ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶ ಎಂದರೆ ಆ ಸೂಚನೆ ಕಾರ್ತಜುಗಳಿರುವುದೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಇದೆ—ಅದೇ ಇಂಥ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳು ಎಲ್ಲರತ್ತವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಉಣ್ಣು—ಆಟ—ಕೂಡಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಬೇಗ ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ನನಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಈ ಜಾತಿಗಳು ಬಹು ಬೇಗ ಭಸ್ಮವಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರೂ ಅವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇವೆ—ನಾವೂ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನವರೂ 'ಸರ್ವ್ವೇ ಜನಾ ಸುಖಿನೇ ಭವಂತೂ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಯಾವ ಕಾಲದಿಂದ? ಆದರೆ ಎಷ್ಟರೂ ಸುಖಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಯಾರೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಏರು ಪೇರುಗಳು ಇವೆ. ಇವೆ. ಅಂದಾಗ ಇನ್ನು ಆ ಜಾತಿಗಳು ಅವರು ಭಸ್ಮವಾಗಿ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಭಸ್ಮವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅದರ ಅದಕ್ಕೂ ಮಾರ್ಗವಿದೆ—ಅದು ಆ ಮಾರ್ಗವಾದ ಒಂದೇ. ಆದರೆ ಆ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನ ತತ್ತ್ವ ತಮಗಿಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಜಗತ್ತಿ

ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗಾಂವ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಆ ಮಾರ್ಗ ಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಾವಿರ ದಿವಸ ಇದನ್ನೇರಲಾ ಒಂದು ಶಾಂತ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಗುರಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇತುವು ರಕ್ತಪಾತವಾಗುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಜನರು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಕಡೆಗೆ ಅವರು ಇಂದು ರೊಟ್ಟಿಗಳಿರುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಹೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅಂತೂ ಯಾರೂ ಇನ್ನೂ ರೊಟ್ಟಿಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಏಳಲಿ ಅನಂತರ ನೋಡೋಣ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಏಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದು ಆಗದಿದ್ದರೂ ಈ ಹಾಸ್ಟಲಿನ ವಿಚಾರವೊಂದರಲ್ಲಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡೋಣ ಅನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪಿನಬೇಕು. ಆಲ್ಲ ತಾವು ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಅವರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿಯಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀನಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಹೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿದವರು ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ಆ ಕಛೇ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲು 34 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಮೊಬಲಗಿನಲ್ಲಿ 2000 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳವಾಕಾಶ ಇದ್ದರೆ ಅದೇ ಹಣದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 34 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ 400 ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಆವರಣ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪತ್ಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ದಿವಸ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣಬಾಬಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೋರಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಬಳಸಿದರೆ ಆ ಹಣ ನಮಗೆ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ ಗಂಟಾಯತೇ ವಿನಾ ಅದರಿಂದ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೇನೂ ಸಹಾಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಕೆ ವಿದ್ಯಾ ಬಾಡಿನಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಹೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಹಾಗಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಷನ್‌ಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ 60 ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಆ ಹಿಂದಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಈ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೂಡತಕ್ಕ 10 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಸಾಲದೊಂದು ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅದಕ್ಕೇನೂ ಮಾಡಿದಾ ರೆಂದರೆ ಗೋರಿಕಿಟ್ಟು ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮರ್ಚೆ ಪುಡ್ ಪ್ಲೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ 400 ಗ್ರಾಂ ಗೋರಿ, 40 ಗ್ರಾಂ ಮಿರ್ಚೆ ಪೇಡರ್, 40 ಗ್ರಾಂ ಅಯರ್ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಬೋರ್ಡರ್‌ಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹುಳುಬಿದ್ದು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಹೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇತರರು ಯಾರೋ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕೊಡುವ 30 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಹಾಸ್ಟಲಿನ ಆನುಕೂಲವಿಲ್ಲದಿರುವ ಕಡೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರೆ ಹೋಟೆಲು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವರ ಖರ್ಚನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆ ಇದೆ. ಈಗ ಕೊಡುವುದು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಿಮ್ಮ ಸ್ಪೀಕರ್ ಬಾರಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಬೇರೆ ಹಾಸ್ಟಲು ಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಬುಕ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ್‌ರವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಬುಕ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ 200 ರೂಪಾಯಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈಗ ಸರಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವುದನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಂಕಾಪ್ಪ.—ಅದು ಸರಿ. ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳು ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಗಿಸಿ ಮುಂದೆ ಪೂರೈಸ್ಕೃತ ಗೌರುಮೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್, ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಮತ್ತು ಐ. ಪಿ. ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಫೈರ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಇತರರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಾತ್ರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಕೆಲವು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಫೈರ್ ಮಾಡಿಸುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲದೇ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಚಾರ ಬಂತೋ ತಿಳಿಯದು. ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಆಗಿರುವವರು ಅವರಲ್ಲೂ ಇರುವಾಗ ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಫೈರ್ ಮಾಡಿಸುವರೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯ? ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಚಾರ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕ್ಯಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಗೊತ್ತಾದರೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಇಂದಿಯಾ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರರಲ್ಲ. ಕೋಟಗಟ್ಟರೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಪಾಸು ಮಾಡಿ ಉದ್ಯಾರವಾಗುವುದು ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವರು. ಆ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಬಿ. ಎ. ಪಾಸಾದವರಿಗೂ ಕೆಲಸಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕ ಕರ ಒರೆಯುಟ್ಟು ಎಜುಕೇಷನ್ ಪಡೆದಿರುವವರು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದವರು ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲು ಗಮನ ಕೊಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ನ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಇರಬೇಕು. ಅದಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಫೈರ್‌ಗಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಕಮೀಷನ್ ಕೂಡ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈಗ ರಿಸರ್ವ್ ನೋಡಿದರೆ ಹರಿಜನ ಹುಡುಗರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯವರ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಅವರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಿರುವುದು. ಜರ್ನಲಿಂಗ್ ನೋಡಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗಿರುವಷ್ಟೇ ಕಳಕಳ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಗರ್ಲ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಧೀಪತ್ವ ಮಂಡಲಯವರು ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪಿ. ಹೆಗ್ಡೆ.—ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಒಂದು ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ 100 ರೂಪಾಯಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವಿದೆ, ಆರ್ಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸೈನ್ಸ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ 30 ರಿಂದ 40 ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಇದೆ, ಮೆಡಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ 60 ರಿಂದ 70 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವಿದೆ. ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು 30 ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ

ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಶರಾವಿನ ಉದ್ದೇಶ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಅನಂತರ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರಕಾರ ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಹಾಗೆ ವಹಿಸಿ ಜನರಲ್ ಹಂಸ್ಟರ್ ಆಧಾರ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇರುವವರಿಗೆ ವಸತಿ, ಅರವೆ, ಪುಸ್ತಕ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೂ ಆಗುವ ಬಡ್ತಿನ್ನು ಸರಕಾರ ವಹಿಸಬೇಕು. ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಣೆ ಸರಕಾರ ವಹಿಸಬೇಕು.

12-00 Noon

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಪ್ಪುಕವಾದ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು. ಆದರೆ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಗತ್ಯವೇ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನಂತೂ ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ; ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಹಿಡಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದು ಅದು ವೆಸ್ಟ್‌ಡ್ ಇಂಟರಸ್ಟ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದು ಒಂದು ಕ್ಲಾಸ್ ಆಫ್ ಪೀಪಲ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ; ಇದರಿಂದ ನಿರಾಶೋದ್ವೇಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾಲ ಬಂದಿವೆ, ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೈಸ್ಕೂಲು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪುಕ್ಕಟೆ ಮಾಡಿ ಅಯಿತು, ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪುಕ್ಕಟೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಮೇರಿಕ ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಅನ್ನು ಪುಕ್ಕಟೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅರೀತಿ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಮಾಡಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಯೇ? ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಬೇಕು? ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಟ್ ಅದಮೇಲೆ ಒಂದು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಕೊಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಆಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ಮಾರ್ಪಾಡು ತರುವವರೆಗೆ ಇವರಿಗೆ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈಗ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಟ್ ಸ್ವಾಯಂಚರ ಅನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಬಿ. ಎ. ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಗುಮಾಸ್ತ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನಮಂ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಲಿಕ್ಕೆ ಬಿ. ಎ. ಅಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭ್ರಾಂತಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಗುಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಟ್ ಕ್ಯಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಏತಕ್ಕೆ ಇರಬಾರದು? I am asking to change that Rule and bring down the level of Education for Recruitment of Matriculates only. We will ask matriculate people to become constables. ಈ ರೀತಿ ಇದನ್ನು ನಾವು ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಪ್ಪಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಡುವಾಗ ದಿಲೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ದಿಲೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಷರ್ಟ್ ಆಂಥಾದ್ದು ಆಗಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ನಾನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇನೆ ಹಿಂದಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಎಲ್ಲ ದಿಲೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಮಾಹಿತಿ ಸರಿ ಯಾಗಿ ಕೊಡದೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ದಿಲೇ ಆಗಿವೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ ಸ್ಟೆನಿಫಿಕ್ ಆಗಿ, ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕ ದಿಲೇ ಮಾಡಿದರೆ ತಿಳಿಸಿ ತಕ್ಷಣ ಅದನ್ನು ರಿಕ್ಲೆಫೈ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ, We will also see that such thing does not repeat itself in future.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಅವರು ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

MR. DEPUTY SPEAKER.—This matter is completely extraneous and outside the scope of the Resolution.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪಿ. ಹೆಗರೆ.—ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಕಾರೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ವಿತಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ ; ಸರ್ಕಾರಿ ಸೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವು ಗಿರಿಮನಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ವಿತಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಸರಿಯಾದ ರೋಗಗ್ರತೆ ಇರುವ ಜನ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದು ಹಿಂದಿನ ಮಾತು.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Is the hon. member going to withdraw the Resolution, otherwise I will put it to vote,

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪಿ. ಹೆಗರೆ.—ಕಾರೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ವಿತರ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇಕು ಎಂದರೆ ನಾಳೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಹಕ್ಕು ಇದ್ದರೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಾಗಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಲುವಾಗಿ ಎಜುಕೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದು, ಕಾರೇಜು ಎಜುಕೇಷನ್ ಬೇಕು, ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನವೂ ಇರಲಿ. ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಸಾಕಷ್ಟು ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಮ್ಮಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಅನ್ನು ವಿತ್‌ಡ್ರಾ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

The Resolution was leave by withdrawn.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ).—ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ವೇಳೆಯಾದ ಮೇಲೆ ರೂಲ್ 312ರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಆಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮೇಲಿನವನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅವರು ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ವಾಯಿತು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Can it not be taken on some other time
SRI H. D. DEVEGOWDA.—I have no objection.

(iii) *Re: Recommending the Government of India to lay Railway line between Sakaleshpur and Birur.*

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ ಹೌತು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸರ್ಕೇಟರರಿಂದ ಮೂಡಿಗೆರೆ ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬೀರೂರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವಂತೆ ರೈಲುಮಾರ್ಗ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Resolution moved that this Assembly is of the opinion that a recommendation be made to Government of India to link Sakaleshpur of Hassan District with Birur Via Chickmagalur and Mudigere of Chickmagalur District.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸುಮಾರು 50-60 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಬಿರೂಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೈಲ್ವೆ ಸೆಸ್ ಸಹ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ ಹಣವನ್ನು ಬೇರೆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಬರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ, ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ರೈಲು ಭಾವನೆಯಿಂದ, ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಯಿಂದ ರೈಲು ಸಂಚಾರ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೈಲು ಸಂಚಾರ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ರೈಲು ಸಂಚಾರ ಸೌಕರ್ಯ ಎಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೋ

ಅಲ್ಪಯವರಿಗೆ ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ; ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಮರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು ಹೇರಳವಾಗಿದೆ. ಬಿಸಿ ಸಂಪತ್ತು, ಆರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು, ಹಣ್ಣು ಸಂಪತ್ತು, ಕಾಫಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್, ಮೆಣಸು, ಮತ್ತು ಭತ್ತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಕಿತ್ತಲೆ, ಹುಲ್ಲು, ಅನಾನಸ್, ಮೊದಲಾದವು. ತಾನೆ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಕೊಳೆತು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪತ್ತು ಇರುವಾಗ, ಇದನ್ನು ನಾವು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗ ಇದ್ದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೇರಳವಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನ ಸಂಚಾರವು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ. — ಮತ್ತು ಮರನಾಡು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲೂ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮರನಾಡಿನ ಧೂಮಿ ಉತ್ಪಾದಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳು ಮರನಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹಾಡಿಪಾಡಿಕೊಂಡಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಪಯ ಸಂಪತ್ತು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಗಾಣಿಕೆ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳ ವಸ್ತು ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಇವೆ. ಸಾಕಾದಷ್ಟಿದೆ. ರಾಧದಾಯಕವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಚಿಕ್ಕವುಗಳೂ ಬಿಡ್ಲೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಮಾನಂದ; ಇಷ್ಟೇನಿ ದಿವಸ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರುವುದು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಸ್ತು ಹೇರಳವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅದು ರಾಧದಾಯಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಎನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಸಭೆಯವರು ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ನಾನು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೊಣ್ಡೂರು ರಂಗಪ್ಪ(ನಾಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ರೈಲುಮಾರ್ಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಳೆದ 25 ಭರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗಗಳು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ದುರಾದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರೇ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೀರಿ ಪಾತಿನ ರೈಲು ಬಿಡುತ್ತಾರೆಯೆ ಎನಿಸಿ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆವಾದ ರೈಲು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಆದರಲ್ಲೂ ಮರನಾಡು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಎಂದರೆ ಉತ್ತರ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ ಎಂದು, ದಕ್ಷಿಣ ಇಂಡಿಯಾ ಎಂದರೆ ತಮಿಳುನಾಡು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಡೆಲ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಈಗ ಅಂದ್ರದವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೇರಳ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಗುಜರಾತ್ ಮಿಕ್ಕ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳು ಇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಅಲ್ಲಿ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಡೆಲ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕೂಡ ಆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದ್ದೇಲೀಕೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದರೆ ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನಾವು ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನ ಜನು ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ಅರ್ಥವಾದೀತು. ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಸತತವಾಗಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಬೇಕು. ಜೋ ಹುಜೂರು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕು. ಅದರ ಬದಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕು. ರೈಲುಮಾರ್ಗ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮರನಾಡಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಅಧಿಕ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ್ಯದಿಂದ ರೈಲುಮಾರ್ಗ ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ. ಮರನಾಡು ಎಂದರೆ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ. ಆದರೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾರ್ಗಗಳು ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೋ ಎಂತೋ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡ ಮರನಾಡು ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಲತಾಯಿಧೋರಣಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಂಡೂ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲೂ

(ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ)

ಕೂಡ ಏನಾದರೂ ಕೂಡ ಮಲೆನಾಡು ಸಂಪರ್ಕಸಾಧನೆಗೆ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಇದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕಸಾಧನೆಗೆ ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಾದುದು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈಲುಮಾರ್ಗಗಳು ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ರೈಲುಮಾರ್ಗ ಏನು ಇದೆ ಸಕಲೇಶಪುರದಿಂದ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಮುಡಿಗೆರೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಇದನ್ನು ಆಗು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವ ಬಗ್ಗೆ ಮಲೆನಾಡನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ್ದು ಆದಿ(ತು) ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದು ಮತ್ತು ತೆಲಂಗಾಣ ವಿಷಯವನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಇದೇ ರೀತಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ನಡೆದರೆ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲೂ ಆದರೆ ಅದು ಏನೂ ಅಶ್ವರ್ಯಪಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಒಳ್ಳೆ ಉದಾಹರಣೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಮಲತಾಯಿಘೋರಣಿ ಇದ್ದುದು ಸಾಕುಮಾಡಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೈಲುಮಾರ್ಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಿ, ಈ ಕೆಲಸ ಆಗುಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ರುದ್ರಪ್ಪ (ಸಕಲೇಶಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈಗ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯ ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಕಾರಣವಾದರೂ ಇಷ್ಟೇ. ಈಗ ಸಕಲೇಶಪುರದಿಂದ ಮಂಗಳೂರು ರೈಲುಮಾರ್ಗ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಅದು ಸಹ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಹಿಂದೆ ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ದೀನನರಾಗಿದ್ದಾಗ ಕಡೂರು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಸಕಲೇಶಪುರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಹಾಕಿಸಲು ಸರ್ವ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ದೇಶದವಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ಸಚಿವರು ಆಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗ ನಾವು 'ಡೆಲಗೇಷನ್' ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಸರ್ವ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಅದು ಹಾಗೇ ನಿಂತುಹೋಯಿತು. ಈಗ ಹಾಸನ ಮಂಗಳೂರು ರೈಲುಮಾರ್ಗ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಕಲೇಶಪುರ, ಮುಡಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬೀರೂರಿಗೆ ರೈಲ್ವೆ ಲಿಂಕ್ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾದುದು ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಂಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಕಲೇಶಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು. ಕಾಫಿ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾಫಿ ಕ್ಯಾರಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ ಇವೆ. ಅಲ್ಲಗೆ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಡು ಕೂಡ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ರೈಲ್ವೆ ಸೆಕ್ಷನಾಕಿದರು ಆ ಫಂಡ್ ಏನಾಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. 20-30 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೆಕ್ಷನ್ನು ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈಲುಹಾಕಲು ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಳದರ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ತಂದಿರುವ ಈ ನಿರ್ಣಯವು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆ ಭಾಗದ ಜನಗಳ ಆಶೋತ್ತರವೇನಿದೆ ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಡುವಂಥ ದಾಖಲೆಯೂ ಇರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಹೇರಿ ಈ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲಕೊಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರ ಉದ್ದೇಶವೇನೋ ಅರ್ಥವಾಗಿ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಅದರ ಬಹಳ ಹಳೇಕಾಲದಲ್ಲ

ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವು ಈಗಲೂ ಪರಿಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ನಾವೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾಯಿಸಿ ನೋಡಬೇಕಾದ್ದೂ ಇದೆ. ಸಕಲೇಶಪುರ ಚಿಕ್ಕನುಗೂರು ರೈಲು ಮಾರ್ಗವಾದುದೋ ಕಾಲಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರು, ಅದಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ದುಡ್ಡನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಪುಹಾರಾವ್ವ ಗಡಿಯಿಂದ ಕೊಂಕಣ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸಾಮಾನ್ಯಗಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದು ಮಂಗಳೂರುವರೆಗೂ ಬರುವುದಾದರೆ, ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಹಾಸನದಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ರೈಲುಮಾರ್ಗವೇನಿದೆ ಅಂಥದನ್ನು ಅವಾಗ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಕಲೇಶಪುರ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಕಾಲ ಎಂದರೆ ಸಕಲೇಶಪುರದಿಂದ ಆಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ. ರಾಜ್ಯವಿಸ್ತರಣೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ನಮಗೆ ಸೇರಿದ್ದೆ ಇದ್ದಾಗ ಈ ಏಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈಗ ವಿಚಾರಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವ ಕೊಂಕಣ ರೈಲ್ವೆ ಏನಿದೆ ಅದು ಆಗಲೇಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಲಂಕಾಪ್ಪನವರೊಬ್ಬರೇ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಸನದಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಮಾಡಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಮೀಟರ್ ಗೇಜನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮೀಟರ್‌ಗೇಜ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಏನು ಅನುಕೂಲವಿದೆ, ಅದನ್ನು ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಅದಿರು, ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ನಿಕತಕ್ಕ ಅದಿರು, ಏನಿದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಈಗ ಮದ್ರಾಸ್ ಬಂದರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅದಿರನ್ನು ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆಯಿಂದ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅದಿರುಹೋಗತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರಬೇಕು; ಮೀಟರ್‌ಗೇಜ್ ಸಾಲದು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳುವಾಗ ಈ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಮಾಡಲೇ ಬಾರದು ಎಂದಲ್ಲ. ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಆದತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಅದು ಅಲ್ಲದೆ ಗಂಟಕರೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬರುವುದನ್ನು ಮೈಸೂರಿನವರೆಗೂ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಸಪೇಟೆ-ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಮಿರಜ್ ರೋಡ್ ಗೋವಾ ಇದನ್ನೂ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಮಿತಿಗಳು ನಮಗೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದ್ವಿಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ರೆಕಾರ್ಡವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪಟನಾಯಕನವರು ಸಕಲೇಶಪುರ ಮೊಡಗಿರೆ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬೀರೂರಿಗೆ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾವು ಈ ರೈಲುಗಳೆಲ್ಲ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಬಾಕಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನೂ ನಮಯೋಜಿತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳೋಣ. ಇದೀ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಆದರ ಸೇರಿಸಬಿಡುತ್ತಾರೆಯೇ? ಒಂದೊಂದು ರೈಲು ಮಾರ್ಗವಾಗಬೇಕಾದರೂ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. That was viewed at a time when we never thought of the States' development in this fashion. Now, you have to rethink about all these things. It is a question of crores of rupees and not a few lakhs. ಐದನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ತೀವ್ರಾಸಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಇದೆ. I am trying to keep the House properly informed. I would like the hon. Members to kindly understand the position and have a proper perspective of the developments in the State and in what manner we should take these developments. Whatever we ask should be linked to the immediate needs and the

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜು ಅರಸ್):

developments that are to take place in the near future. We must make the best use of the developments. We should think of a line which will carry the ores to our own ports which have been developed. ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನವು, ಮುಂತಾಯ ದೋಷವಿಲ್ಲದೆ ಎಂದು ಏನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿ ಸೋಗಿನ ಅಂಥ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಳಕಳ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

12-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಯಾವ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಹಮ್ಮನ್ನು ಜಡ್ಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ.....

SRI D. DEVARAJU.—By the result.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಹಿಂದೆ ಹೆಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪ, ಹುಮಂತಯ್ಯನವರು ರೈಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಬಿ. ಎ. ಪೈ ರೈಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೊಸ ರೈಲ್ವೆ ರೈನನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ನಜಪನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ರಪೋಜನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಆ ಕೆಲಸ ಯಶಸ್ವಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಬಂತು ಎಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಭಾರಿ ಇಲ್ಲ, ದೈರ್ಯ ಇಲ್ಲ, ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಇವರು ಹೊಸ ರೈಲ್ವೆ ರೈನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಎಂದರೆ ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜು ಅರಸ್.—ಯಾವ ಊರಿನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೆ ಆ ಊರಿಗೆ ರೈಲ್ವೆ ರೈನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಹಾಗಲ್ಲ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಅದೃಷ್ಟವೋ, ದುರದೃಷ್ಟವೋ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂದರೆ ಆಯಾ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ಅವರ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು.

SRI D. DEVARAJU.—My point is that Railway lines were built at a time when the Britishers ruled and Britishers had their own methods and ideas, and their own ideas developed. And you know it very well, what was uppermost in their mind; it may be Defence, may be their troop movement, and so on and so forth; it may be for economic development partly but mostly it was for something else. To day it is not a question of troop movement. Today it is a question of goods movement, its quick movement from place to place depending on the resources and the material available. Supposing we want the quickest possible movement of coal from North to South India great hindrance for it is want of proper railway lines. Now there is some trouble with regard to the Railway lines in Andhra Pradesh on account of an agitation. You know the position and in what difficulty it has resulted in Tamilnadu has to go without ade-

quate power and it has to resort to 20 to 75% power cut. This is all due to want of proper quick movement of coal from one place to the other and from one end to the other. So, we have been thinking in a different way. We are all happy that two Union Ministers from Mysore State happened to be Railway Ministers. ಅವರನ್ನು, ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಹಿಂದಿದ್ದ ರೈಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು 25-30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅಡಾಯ್ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. They had programmed and they had planned and that plan is now being taken up. Sri T. A. Pai has been Railway Minister for a few months only. ಅವರು ಮಾಡಿ ಹೋದ ವೇಳೆ ಅಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. The Fifth Plan is coming. In this V Plan some of these ideas are going to be implemented. What I am suggesting is that simply because one Minister comes from one particular State or District, it does not mean that railway lines should go to that State or District.

Sri M. S. KRISHNAN.—The principles enunciated are very good. But in practice it is happening exactly the other way. You can examine the decision taken by the Railway Board and the previous Minister and assess to what extent development has taken place in this State and understand whether there has been centralised plan.

Sri D. DEVARAJ URS.—Whatever might have happened previously 10 to 20 years back, hereafter we will take care to see that proper development of both railways as well as other things are also done not only here but elsewhere depending upon these circumstances. What I wish to stress and point out is that hereafter we need not feel that Government of India is trying to look at this problem in a parochial manner. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಲತಾಯಿ ಭೋರಣ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. None of these things are there. We will also get our due share in the coming Plan and we are also going to have some of these railway lines. We will also study the aspect stressed by Sri Puttaswamy; not that I am against it. With these major things coming, these are links which could be thought of at a later stage. Nothing prevent us to examine it carefully and see that it is taken up at the appropriate time. With this assurance, I request the hon. Member to withdraw the Resolution.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸಕಾರಣವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಗಪುರದಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತೂರ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಒಂದನೇ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇದೆ. ಎರಡನೆಯದು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನ ಕಿತ್ತೂರ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಇದೆ. ಈಗ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿನ ಕಿತ್ತೂರ ಹಣ್ಣು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್‌ವಿನ್ಸ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನುಮಾನವಾಗಿದೆ. I beg leave of the House to withdraw my Resolution.

(The resolution was by leave, withdrawn)

(iv) **Re : Steps to arrest the spiralling prices of essential commodities**

Sri T. R. SHAMANNA (Fort).—Sir, I beg to move ;

“That this Assembly recommends to Government to take immediate steps to arrest the spiralling prices of essential commodities in the State”

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, 19th February, 1973/ Magha 30, 1894 S.E.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, at one of the Clock.

MADAM SPEAKER [SMT. K. S. NAGARATHNAMMA] in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Promotions to Veterinary and Livestock Inspectors

9. Sri S. M. SHEERANALY CHANDRASEKHAR (Hosanagar).—

Will the Minister of State for Animal Husbandry be pleased to state :—

(a) whether it has come to the notice of Government that the Veterinary and Livestock Inspectors of Animal Husbandry and Veterinary Services Department are not given promotions to selection grade till to-day ;

(b) if so, the reasons for not giving promotions to these officials on selection grade ?

Sri N. CHIKKE GOWDA (Minister of State for Animal Husbandry).—

(a) Yes.

(b) No. finalisation of the gradation list of the Veterinary and Livestock Inspectors appointed after 1st November 1956.

(ಬಿ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 'ನೋ' ಎಂದಿರುವುದನ್ನು 'ನನ್' ಎಂದು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್. - ಎರಡನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದರೆ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—'956ರಿಂದ ಅಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 281 ಪೊಸ್ತಗಳನ್ನು ಅಪ್-ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 65 ಪೊಸ್ತಗಳನ್ನು ಎರಡನೇ ಗ್ರೇಡಿನಿಂದ ಒಂದನೇ ಗ್ರೇಡಿಗೆ ರೂ. 160 350ರ ಸೀಲೆನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕೇಸಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕನ್ನಿಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸೀನಿಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ಇರುವುದರಿಂದ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತಡವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶಿರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಲಸ್ಟನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲು ಏನೇನು ತೊಂದರೆಗಳು ಬಂದಿವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿರುವುದು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಸೀನಿಯಾರಿಟಿಯನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಸೀನಿಯಾರಿಟಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಅಯಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಟ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಪೋಸ್ಟನ್ನು ಕಮೀಷನರ್ ಗ್ರೇಡ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಕೊಳ್ಳುವರು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಪ್ಪ.—ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾದರೆ ಅಂತಹವರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ಬದಲು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಕೆಲವು ದರ್ಜೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ದರ್ಜೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ಏನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಹತ್ತಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅನ್ಯಾಯವಾದವರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಬೀತಾದರೆ ಕೋರ್ಟ್ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುತ್ತದೋ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಒದ್ದೆರಾಗುತ್ತೇವೆ.

Sri S. M. YAHYA.—How many writ petitions pertaining to this seniority are pending in the High Court. ?

Sri N. CHIKKE GOWDA. If the hon. Member puts a separate question I will furnish the information

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶಿರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಗ ಕೇವಲ ಸರ್ವಿಸನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಮೆರಿಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಸರ್ವಿಸನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾನೂನಿನಿಯರ್ ರಿಪ್ರೇಜೆಂಟೇಟಿವ್ ಸಹ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Unauthorised Occupation of Gomal Land in Gubbi Taluk

55. Sri GATTI CHANDRASEKHAR (Gubbi).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(a) whether it has come to the notice of the Government that the Ryots in each and every village of Gubbi Taluk have occupied the Gomal lands unauthorisedly ;

(b) if so, the definite policy of the Government in this behalf ;

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue).—

(a) This has come to the notice of the Deputy Commissioner Tumkur District.

(b) (1) To evict the encroachers from Gomal lands.

(2) To take steps to regularise the Gomal lands if it is in excess and is under occupation before 1st July 1968 in accordance with the rules regarding the regularisation of lands, which are under unauthorised occupation.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಎದನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಗೋವಾಳವೇನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಗೋವಾಳ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದ ಕಡೆ ಕೂಡ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ 3—4 ವರ್ಷದ ಟಿ. ಟಿ. ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರ ಹೆಸರಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ರೂಲ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. 100 ರಾಸುಗಳಿಗೆ 30 ಎಕರೆ ಗೋವಾಳ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರ ವಿರುದ್ಧ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಈ ರೂಲ್ಸ್ ವೇವಲಿಯಿಂದೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈಗರಾದರೂ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಗೋವಾಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಡಿಬಿಡುಪಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—100 ರಾಸುಗಳಿಗೆ 30 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಗೋವಾಳಕ್ಕಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ಮಾಡಿದ್ದು ಬಹಳ ಹಿಂದೆ. ಅದನ್ನು ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಏನಾದರೂ ಗೋವಾಳವನ್ನು ಪುರಾತನ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರೆ ಈಗಿನ ರೂಲ್ಸ್ ನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈಗಿರುವ ರೂಲ್ಸ್ ನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ.—ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಮೀನು ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಗೋವಾಳಗಳನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ರದ್ದು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಬಂಡಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ನಿಡ್ಡಪ್ಪ.—ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರುವ ಗೋವಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳ ಬಂಡೆಗಳು ಇವೆ. ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಜಮೀನನ್ನು ಗೋವಾಳಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈಗಿರುವ ಗೋವಾಳದ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವ ಜಮೀನನ್ನು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ವಿಷಯ ಸಭೆಗೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು.—ಈಗ ಬದಲಿಗೆ ಜಮೀನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಜಾನುವಾರುಗಳು ಜಾರ್ಜಿಯಾಗಿ ಗೋವಾಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೇವನ್ನು ಬದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಇರತಕ್ಕಂಥ ಗೋವಾಳದಲ್ಲಿಯೇ ದನಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವರವರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿಯೇ ಈವುನ್ನು ಬೆಳೆದು ದನಗಳನ್ನು ಸಾಕಿ ರಾಫ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೂರು ದನಗಳಿಗೆ 20 ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ, ನೂರು ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಗೋವಾಳಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೂ ಸಹ ಅವುಗಳ ಮೇವಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ. ನೂರು ದನಗಳಿಗೆ ನೂರು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ ಸಹ ಮೇವಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಗೋವಾಳದ ಜಮೀನನ್ನು ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈ ಸಭೆಯವರು ಆ ರೀತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಸಹ ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ELECTION FOR NIPANI MUNICIPALITY

114. Sri B B SAYANAK (Belgaum).—

Will the Minister for Municipal Administrations be pleased to state:—

- (a) the date on which the Nipani Municipality was superseded ;
- (b) the reasons for not holding elections to the Nipani Municipality during the last six years ;
- (c) when the Government intend to hold elections to the Nipani Municipality ?

Sri B. BASAVALINGAPPA (Minister for Municipal Administration).—

(a) The Municipality has not been superseded.

(b) The process of election was interrupted by filing writ petitions and obtaining orders of stay from the High Court. Finally the High Court quashed the Government Notification reconstituting the territorial divisions in December 1968.

(c) As soon as it is found feasible.

Sri B. B. SAYANAK.—In answer to (a) it is stated that the Nipani Municipality has not been superseded. May I know whether the Nipani Municipality is run by an Administrator or by the elected representative ?

Sri B. BASAVALINGAPPA.—Now, it is manned by the Administrator.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know when the Administrator was appointed ?

Sri B. BASAVALINGAPPA.—Elections were held on 19.1.1964. Some persons, who were aggrieved by the elections went in writ Petition No.2608/63 before the High Court and it dragged on. Again we tried to hold elections on 7.3.1965. Then some other people went

in writ Petition No 355/65 before the High Court and the counting of votes was also stayed. From that day onwards these things have continued, and the Administrator is now in charge of the Municipal Council.

Sri B. B. SAYANAK.—In answer to (b), it is stated that finally the High Court quashed the Government Notification reconstituting the territorial divisions in December 1968. May I know what action was taken by the Government after December 1968 upto January 1973?

Sri B. BASAVALINGAPPA.—The Divisional Commissioner was directed to publish the calendar of events to hold elections, and the Government directed the Divisional Commissioner to hold the elections on the basis of 1971 census. Now the entire recommendations are before the Government. We have also approved the territorial divisions and we have given direction to issue the Notification as per the Act. In the meanwhile, we have asked the Divisional Commissioner to delay the publication of the calendar of events in view of the drought conditions.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know whether Nipani is in drought conditions and the area declared as a drought area?

Sri B. BASAVALINGAPPA.—The hon. member must tell me whether it is subject to drought conditions.

Sri B. B. SAYANAK.—When the Government have decided to conduct elections to Mangalore and Haliyal municipalities, why not in Nipani Municipality?

Sri B. BASAVALINGAPPA.—Mangalore and Haliyal are not subject to drought conditions but Nipani is a shadow on drought conditions. Now we are thinking about holding elections or not.

Widening of Asphalt Road on National Highway No. 4

122: **Sri S. G. BANAKAR** (Hirekerur) —

Will the Minister for Public Works and Electricity be pleased to state:—

(a) whether Government intend to widen the asphalt portion of the road and the width of the bridges on the National Highway No. 4 throughout so as to prevent accidents;

(b) if so, the period within which it will be done?

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works and Electricity).—

(a) Yes.

(b) By the end of the Fifth Five Year Plan.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ 4ನೇ ಕ್ರಮಾಂಕದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಸ್ತೆಯ ಅಗಲತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದಂತಹ ರಸ್ತೆಗಳ ಗುಡ್ಡು ಎಷ್ಟು; ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಅಗಲ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ; ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ?

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು, ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 4ನೇ ಕ್ರಮಾಂಕದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ 13 ಕೋಟಿ 56 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಿತ್ತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ 9 ಕೋಟಿ 41 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮುಂಜೂರಿಗಾಗಿ ಮುಂಜೂರಿಗಾಗಿವೆ. ಇನ್ನೂ 2 ಕೋಟಿ 93 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮುಂಜೂರಿಗಾಗಿ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇನಲ್ಲಿ ಎರಾನ್ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಸ್ತೆಗಳು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಮೈಲಿ ಕೂಲಿಗಳು ಅದರ ಜನರಲ್ ರಿಪೇರಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮೈಲಿ ಕೂಲಿಗಳು ಸರ್ಪರ್ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆಗಳ ಡ್ರೇನೇಜನ್ನು ವರ್ಕ್‌ಗೊಳ್ಳಿಸಿ ಮೈಲಿ ಕೂಲಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಸರ್ಪರ್ ರಿಪೇರಿ ಬಂದಾಗ ಅವಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಟ್ಟು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡದ ಮಧ್ಯೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ರಸ್ತೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಅಪಘಾತಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್‌ನಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಈ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನೇನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಮಧ್ಯೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಿರಿದಾಗಿವೆ ಅಂಥಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಜಾಗಳ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಅಂಥಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಸಿಡೆಂಟ್‌ಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರವಲಯಗಳಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಬೈಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅವರ ಅಪ್ರೋವರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣ ದೊರಕಿದಂತೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ಏಕಳ ದುರವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಆ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾನ್ಸಿಲ್ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಾನ್ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಹಾಜರಿದ್ದರು. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೆನಿಷೀಕೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಪಾಂಕ್ಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ರಿವೈಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸ್ಪಾಂಕ್ಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಎಜೆಸಿಯನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಎಂದು ಕಡೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ತುರ್ತಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎರಾನ್ ರಾಜ್ಯಗಳ ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಬಂದಮೇಲೆ, ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

Sri. S. M. YAHYA.—On the National Highway traffic is increasing day by day and due to speed, accidents occur quite frequently. What steps will the Government take to prevent danger to life?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಕ್ಸಿಡೆಂಟ್‌ಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳು ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ದ್ರೈವರುಗಳು ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿ ಬಹಳ ಸ್ವೀಡಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಂದು ಕಾರಣ. ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಂದಿವೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಈಗ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹ ಚೀಲಗಳು ಇವೆ. ಆ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಂದ ಹಾ ಎಂದು ಊದಿದರೆ ದ್ರೈವ್ ಮಾಡುವವರು ಹೆಚ್ಚು ಕೂಡಿದಿದ್ದರೆ ಆದರ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಕ್ಸಿಡೆಂಟ್‌ಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ವರದಿ ಬಂದಿದೆ. ನಾವು ಇಂಥಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ಬಗ್ಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಫಿ. ಎಸ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ್.—4ನೇ ಕ್ರಮಾಂಕದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯು ಬೆಂಗಳೂರು ರಸ್ತೆಯ ಅಗಲತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಐವನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅಂತ್ಯದೊಳಗಾಗಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲೀ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲೀ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದು ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ—ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಡಳಣ ಹಣವಲ್ಲ; ಇನ್ನಿತರ ಕಾರಣಗಳೂ ಇವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಕ್ವಯರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕಾರಣಗಳು ಅಡಚಣೆಯಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಿಕ ಕಡಿ ಬರಗಾಲ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲರತಕ್ಕ ಕೂಲಿಗಾರ ಜನರನ್ನು ಈ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇಸ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈಗಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಲು ನಾಯ್ಡು.—ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸಾಲುವಾರಿಗಳು ಮೊದಲು ರವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯ ವಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹಾಳಾಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈಗ ಅದು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ವಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಬಹುಶಃ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಣ್ಣಾಡಿದೆ.

Sri S. M. YAHYA.—The Central Government has taken over the maintenance of all the National Highways and they are financing the improvement of these roads. That being the case may I know whether the State Government has any jurisdiction over these roads or not ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The Hon. Member does not seem to know the arrangements in regard to the National Highways. The National Highways are always financed by the Central Government; but they are actually maintained and all works done by the State Government as an agency of Central Government and even the maintenance will be looked after by the State Government.

Sri M. S. KRISHNAN.—On one side you stated that the National Highways are centralised and for a question just now put, you say that there is no difficulty for finance and the execution is done by the State Government. Now there seems to be some contradiction and how do you explain that contradiction ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—There is no contradiction. It is true that the Government of India provides funds for the National Highways but the difficulty is about the sanction to the estimates. At every level there is centralisation. Though money is made available to us, our people will be ready to work, the difficulty is, at every stage even for a small sanction, it has to go to the Central Government. If once a query is put, it will take three months for the query to be answered. By the time the sanction is accorded, the estimates will have gone up. All these things are matters which are causing a terrible delay. This question was discussed at very great length and it was the unanimous view of all the State Governments P.W. Ministers that the centralisation must go if all the monies that are made available could be spent and spent usefully.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ರಾಜ್ಯದ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆಯೇ; ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮನವಿಗಳು ಬಂದಿವೆಯೇ; ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ರಾಜ್ಯದ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳು ಇವೆ. ಆ ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ನಾವು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯದ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Construction of Bus Stand at Tumkur

217. **Sri R. CHIKKAIAH (Madhugiri).**—

Will the Minister for Labour be pleased to state : —

(a) the number of Mysore State Road Transport Corporation buses running from Bangalore to other places *via* Tumkur ;

(b) whether it has come to the notice of the Government that a bus stand with shelter is very essential at Tumkur for the convenience of the Travelling Public ;

(c) whether they have any plan for the construction of Mysore State Road Transport Corporation bus stand at Tumkur ;

(d) if not, the reasons for the same ?

Sri V. S. KOUJALGI (Minister of State for Youth Services) [on behalf of **Sri AZZEZ SAIT** (Minister for Labour)].—

(a) 60 buses.

(b) No.

(c) No.

(d) Tumkur district is not fully nationalised and private buses are being operated from Tumkur to other places. There is a Municipal Bus Stand and M.S.R.T.C. is making use of the Stand along with private operators. There is no proposal to construct a bus stand for the present.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚಕ್ರಯ್ಯ.—ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ (ಬಿ) ಗೆ ಬಸ್ ನಿರ್ವಾಹದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಬಂದರೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಕೌಜಲಗಿ.—ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಬಸ್ಸುಗಳು ಒಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಸ್ ನಿರ್ವಾಹದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಆರ್ಥಿಕ ಭಾರ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ನಿರ್ವಾಹವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಿಟ್ಟೆ. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ.—ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ.ಸಿ. ಬಸ್ಸುಗಳು 60 ಇವೆ. ಇತರ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳೂ ಇವೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗಳೂ ಸಹ ಇವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂತಯೇ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ನಿರ್ವಾಹಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅಲ್ಲಿ 1968-ರಿಂದ ಒಂದು ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಟೌನ್ ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯವರು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದರಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಬೇಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Collection of Water rate in T. B. Ayacut Area

250. Sri B. E. RAMAIAH (Siruguppa).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(a) whether the Government is aware that water rate accounts in T. B. Ayacut area have not been reconciled so far, since Fasli 1375 i. e., year 1965-66 and the convert Bakipatti, for each Khatedar is not prepared after reconciling the excess water rates collected from them ;

(b) whether they are aware that the ayacutdars are harassed for the payment of Government dues by the Revenue Department officials ;

(c) whether the Government is aware that the heavy penalties levied during the previous years under the Irrigation Act, 1965 are yet to be rectified ;

(d) whether the Government is aware that during the Faslis 1375 to 1378; water rates have been charged on dry-cum-wet lands where dry crops (unirrigated) were raised even though water was not

(SRI B. E. RAMAIAH)

made available by arranging field channels by Irrigation Department the action they have taken to cancel this unreasonable demand from the Revenue Accounts ?

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue).—

(a) Yes.

(b) No.

(c) In respect of Bellary District, a sum of Rs. 9,42,068 being the penal water rate levied in excess of 3 times the normal water rate on unauthorised irrigation has been waived.

(d) Government has issued circular instructions for joint inspection of lands by the Asst. Commissioners and Executive Engineers. Accordingly remission is being allowed in respect of lands to which no water was available.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

†ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಅಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳವಾದದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಗವಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲ ಯಾವ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಜಮೀನಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದು ವಿವರ ಇರಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆಗಳಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಅವರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರ್ಪುದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ.—1965-66ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಈ ಅನುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರು ದರಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರವನ್ನು ತಾಳೆಮಾಡದೆ, ಪರಿವರ್ತಿತ ಬಾಕಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸದೆ ಇರುವುದನ್ನು ಬರೆಯತಕ್ಕವರು ಯಾರು ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಬರೆಯತಕ್ಕವರು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಸರಿಯಾಗಿ ಸರಬರಾಜು ಆಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ನೀರಾವರಿ ಶಾಸನ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು 1965ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದ್ದು 1967ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ. ಈ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ ನೀರಿನ ಬಾಕಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅದರ ಈ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೆಂಬ ಅಂಶ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ನಿಖರವಾಗಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ಬರದೆ ಅದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ.

1-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೇಗೌಡ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಯಾವ ಜಮೀನಿಗೆ ಯಾವ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ನೀರು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ? ಈ ನೀರು ದರಗಳನ್ನು ತಾಳೆಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಬಾಕಿಯ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದೆಯೇ ? ಅದು ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯ ವಶದಲ್ಲಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಧಾರವಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ತಯಾರುಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಿಂಥ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್‌ಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ಪೂರಾ ನಂಬರ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ್ಯಾವ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಿಯಾಗಿ ಸರಬರಾಜು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೋ

ಅಷ್ಟು ಭಾಗಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಪೂರಾ ನಂಬರ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅಷ್ಟು ಕಟ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣಾಂಶಗಳು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತವೆ. ಮೊದಲು ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಚಾನರ್ಸ್ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಈಗ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅನಿಸ್ಟಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು—ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅಜಮಾಯಿಷಿ ಮಾಡಿಸಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್‌ಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಫೀಲ್ಡ್ ಚಾನರ್ಸ್ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲಿಲ್ಲ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ.—ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ವರದಿಮಾಡಿದೆ. ಕೂಡಲಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಮತ್ತು ನಿರುಗುಪ್ಪ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜಾಗದ ಜಮೀನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 7,71,479-63 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 438 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 200 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ನೀರಿನ ದರವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ.—ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಥಾರಿಟೀಸ್ ಹೆರಾಸ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆರಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಜನರು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನನ್ನ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಇದೆ. ಕಿರುಕುಳ ಅಂದರೆ ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಲೀಸ್ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಿರುಕುಳವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Agricultural Income Tax Returns

340. Sri J. S. AMMANAVAR (Sadalga).—

Will the Minister for Finance be pleased to state.—

(a) the number of Agricultural Income Tax returns moved during the Agricultural Income Tax years 1966-67, 1967-68, 1968-69, 1969-70 and 1970-71 in each taluka of the Belgaum District ;

(b) the number of cases disposed and the number of cases pending in each taluk of Belgaum District ;

(c) the steps taken to reduce the pendency ?

Sri M. Y. GHORPADE (Minlster for Finance).—

(a) and (b) A Talukwise statement of the number of returns received, the number of cases disposed and the number of cases pending during the years 1966-67 to 1970-71 is appended.

(SRI M. Y. GHORPADE)

(c) Action has been taken to reduce the pendency by transferring some of the Revenue Taluks of Belgaum District to the jurisdiction of the Agricultural Income Tax Officer, Dharwar, Regular Agricultural Income-Tax Officer, Bijapur and the Additional Agricultural Income-Tax Officer, Bijapur.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಸ್. ಅಮ್ಮಣ್ಣವರ್.—1966 ರಿಂದ 71 ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೆ ತಂದಾಕು ಬೆಳೆಯಲು 7 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಅವರಿಂದ ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ 1966ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಆರೇಳು ವರ್ಷಗಳ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿರುವ ಈಗ ಪೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಏನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪರಣ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಅಫೀಸರ್ ಅರ್ಬಿಟರಿಯಾಗಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಪಡೆ.—ಬೆಳಗಾಂ ಡಿವಿಷನ್ನಲ್ಲಿ 2,400 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಅದಾಯ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೂಡತಕ್ಕವರ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಕೇಸಸ್ ಕೆಲವು ಇವೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅಡಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಕೇಸಸ್ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಇರಬಹುದು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಇರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಸ್. ಅಮ್ಮಣ್ಣವರ್.—ಅಪೆಂಡಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿದರೆ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 900 ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಟ್ಟ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಆಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಈಗ ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಟ್ಟ ಮಾಡಿಸಿ ಈಗಲೇ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ರೈತರು ಪೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣವೇನೂ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಕೇಸಸ್‌ನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಪಡೆ.—ಬೆಳಗಾಂ ಡಿವಿಷನ್ನಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಕರಣರ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣ ಸಿ—4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಅಂದರೆ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಕೇಸಸ್‌ನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 1971ರಲ್ಲಿಯೇ ಗೋಕಾಕ್, ಸಾಂದತ್ತಿ, ರಾಮದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಧಾರವಾಡ ಡಿವಿಷನ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಕೆಲವನ್ನು ಒಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 5 ಸಾವಿರ ಕೇಸಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಎರಡು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಮೂರು ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪರಣ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಅಫೀಸರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪರಣ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಅಫೀಸರಿಗೆ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಅಂದಮೇಲೆ ಮೂರು ಅಗ್ನಿಕರಣರ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಮಾರು 75 ಸಾವಿರ ಅಥವಾ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಡಿವಿಷನ್ನಿನಿಂದ ಬರುವ ವಣ 3 ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದೆ. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಈಗ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಅಗ್ನಿಕರಣರ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಅಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಮಾಡುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆ ಹೊಂದುವುದಾದರೆ, ಅವನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎನ್. ಅಮ್ಮಣ್ಣವರ್.—ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಇನ್‌ಕಂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುವುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇದು ಒಂದು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಕ್ಲಾಪ್. ಅದರಿಂದ ರ‍್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ತರಹದಲ್ಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಎಕರೆಗೆ ಇಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ಯೆಂದು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋಷಡ.—ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣ 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದೆ. ಒಂದು ಕೋಟಿ 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರೀ ಮಂಗಳೂರು ಡಿವಿಷನ್ ಒಂದರಿಂದಲೇ ಸಾತ್. ಬರುತ್ತಿದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಆ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಇಲ್ಲ, ಆಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಈ ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು, ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಸ್ತದೆ, ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ರ‍್ಯಾಂಡ್ ಇನ್‌ಕಂ ಯಾವ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವಾರು ಕಮಿಟಿಗಳ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳಿವೆ. ಭೂತಲಿಂಗಂ ಕಮಿಟಿಯವರು ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸಮಗ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಇದರ ಆದಾಯವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತಂಬಾಕು ಮೇಲೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಕ್ಲಾಪ್.

**Illegal Occupation of Government Land by Salar Jung Sugar
Factory Ltd., Koppal**

377. Sri M. VIRUPAKSHAPPA (Koppal).—

Will the Minister for revenue be pleased to state :—

(a) the total area of lands in the name of Salar Jung Sugar Factory Ltd., Munirabad, Koppal Taluk;

(b) whether the Salar Jung Sugar Factory has occupied illegally Government land;

(c) if so, the extent of land illegally occupied;

(d) whether the Salar Jung Sugar Mills received Government lands in addition to the compensation amount for the lands acquired from its possession for the construction of roads and channels;

(e) if so, the extent of land assigned to the Salar Jung Sugar Factory, in addition to compensation amount and reasons for such assignment?

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue).—

A. G.

(a) 1,692-33.

(b) Yes.

A. G.

(c) 35-34

(d) No.

(e) Does not arise.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿರುಪಾಕ್ಷಪ್ಪ.—ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯು (ಅ) ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 35 ಎಕರೆ ಚಿಲ್ಲರೆ ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತೆ. ಹಾಗೆ ಆಕ್ರಮವಾಗಿ ಆಕ್ರಮಿಸಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ; ಹೀಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇದರಿಂದ ಪೆನಾಲ್ಟಿ ವೆಗೈರಿ ಏನಾದರೂ ವಸೂಲ್ಯಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಏಕೆ ಮಾಡಲ್ಲ?

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು 1953ರಿಂದಲೂ ಅವರು ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಮೇರೆ 22 ಸಾವಿರದ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ 39 ಪೈಸೆಗಳನ್ನು ಟಿ.ಟಿ. ರೂಪದಲ್ಲಿ ಫೈನ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಒಂದು ಕಾಸೂ ಕೂಡ ವಸೂಲಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ವಸೂಲಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ವಸೂಲ್ಯಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ ಈಗ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿರುಪಾಕ್ಷಪ್ಪ.—ಟಿ. ಟಿ. ವಸೂಲ್ಯಾಡುವುದೊಂದೇ ಕ್ರಮವೋ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಟಿ.ಟಿ. ವಸೂಲ್ಯಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಆಕ್ರಮವಾಗಿ ಆಕ್ರಮಣಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಈ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯವರು ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ದುಡ್ಡುಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಯೇ ಅಥವಾ ಹಾಗೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೋ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಡ್ಡೆಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಕಿಮ್ಮತ್ತುನ್ನೂ ಪಡೆಯದೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಿ ಎಂದರೆ—372 ಎಕರೆ ಖುಸ್ತಿ ಮತ್ತು 10 ಎಕರೆ ತೇರಿ. ಇನ್ನುಳಿದುದನ್ನು ಅವರು ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಆ ಖುಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಕೊಡದೆ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಏಷ್ಟು ಬಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಕೆ ಅವರಿಂದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಡ್ಡೆಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಭೂನುಧಾರಣೆ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅದರಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು.

Illegal Occupation of Government Land by Land Lords in Hittinahal Circle

379. Sri M. VIRUPAKSHAPPA (Koppal).—

(a) whether big landlords in Hittinahal Circle in the Ayakat area of Koppal Taluk have illegally occupied Government lands and cultivating heavy irrigation crops ;

(b) if so, the extent of such land under illegal occupation ;

(c) whether Government has started Proceedings against them for eviction from these illegal occupation ;

(d) if not, the reasons for not taking any action against these illegal occupants ?

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue).—

(a) Yes.

(b) A—G
63-33.

(c) Yes.

(d) Does not arise.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿರುಪಾಕ್ಷಪ್ಪ.—ಈ ಅತಿಕ್ರಮ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಾಪಸ್ ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಏಕೆ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ ? ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಡ್ಡೆಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 11 ಜನರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಕ್ರಮ ವಾಗಿ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಭೀಮಣ್ಣ ಅನ್ನತಕ್ಕವರ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಜ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದವರ ಬಗ್ಗೆ ಭೂಮಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡೆಯಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

Modification of Form Regarding Political Pension

411. Sri P. P. HEGRE (Chikodi).—

Will the Minister of State for Home be pleased to state:—

(a) whether there is any modification or change in the contents of the certificate in Form 'A' (of article 180 of the Mysore Treasury Code, Vol. 1) to be presented by the Political Pensioners once in six months (formerly three months);

(b) if so, the nature of modification of changes made in the form

(c) whether M.L.A. or M.L.C. is authorised to sign the modified certificate?

Sri R. D. KITTUR (Minister of State for Home).—

(a) No.

(b) Does not arise.

(c) M.L.A. or M.L.C. is authorised to sign the certificate in Form 'A'.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪಿ. ಹೆಗರೆ.—(ಅ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಏನೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ ರಾಜಕೀಯ ನಂತ್ರನರು ಒಂದು ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್‌ನ್ನು ಹಾಜರಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದ ಮತ್ತು ಟ್ರಿಬರಿ ಕೋಡಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಫಾರಂ ಎರಡೂ ಒಂದೇಯೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯೋ

Sri R. D. KITTUR.—It is a form to be attested by M.L.As. and M.L.Cs. to give income certificate under this Act.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪಿ. ಹೆಗರೆ.—ಈ ಇನ್‌ಕಂ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್‌ನ್ನು ರ‍್ಯಾಂಡರವನ್ನೂ ಕೋಡಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಮೇರೆಗೆ ರವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಏನಾ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಕೊಡಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ?

Sri R. D. KITTUR.—It is not correct. It is clearly mentioned in Art. 180 of the Mysore Treasury Code, Vol. I. that MLAs and MLCs should issue certificates in Form A.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪಿ. ಹೆಗರೆ.—ಇನ್‌ಕಂ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ ಏನೇನು ಆದಾಯವಿದೆ ಅನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು? ಅವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಆ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್‌ು ಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಆಧಾರವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇನಾ ದರೂ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?

Sri R. D. KITTUR.—Madam Speaker, I want to make it clear that these pensioners found much difficulty and inconvenience to approach the various Revenue authorities to secure income certificates. Therefore, under sub-rule (iii) of Rule 11 of Mysore State Freedom Fighters Welfare Order, which provides for inclusion of MLAs and MLCs. in the list of authorities mentioned in Article 180, the M.L.As. and M.L.Cs. were authorised to sign the income certificate.

Sl. No.	Name of the Grantee	S. No.	Village	Extent
1	2	3	4	5
1	Balanna	96	K. Hunasa-valli	W 2-00
2	Veerappagowda	109 88	Sutta	W 3-20 0-35
3	Mallikarjunappa	4	Jamballi	W 4-15
4	N. S. Ramachandra bhatt	97	Trinive	W 1-00
5	H. V. Rama Rao	12	Maruthi-pura	W 6-17
6	Allisab	19	Salagaru	W 1-00
7	Channanaika	24	Bellur	W 2-00
8	Veerapakshappa	4	Jamballi	W 4-00
9	Mallikarjunappa	4	do	W 1-00
10	Bachanna	24	Bellur	W 1-00
11	Devendra Krishnaswamy Jain mutt Humcha	226	Humcha	D 4-00
12	P. T. Thomas	57	M. Gudde-koppa	D 5-00
13	H. Mahabala Rao r/o Hosanagar town	85	Kolur	D 4-00
14	S. Narayanappa s/o Yallanaika r/o Hebylu	43	Hebylu	RW 2-00
15	K. Venkataramaiah s/o K. V. Mariyappa r/o Kadadur	35	Kadasur	D 4-00
16	Hanumantha s/o Subraya r/o Bellur	25	Bellur	2-00
17	Durga Naika s/o Kanniah	3	Savanthur	W 2-00
18	Biliya s/o Bhuta	3	Savanthur	2-00
19	Thimmappa s/o Venkataramiah	298/1	Nagodi	RFW 6-00
20	Ladrekhatta s/o Anthoni kbota	68	Amrutha	RFW 4-00
21	Basavanta s/o Fakeera	9	Jeni	RFW 8-00
22	Swamyrao s/o Laxminarayana	16	Billodi	RFW 3-14
23	P. T. Panlose	63	Mudugoppa	RFW 4-38
24	V. R. Chaudrasekhara Bhatta s/o Ramakrishna Bhatta	84	Kodase	
25	Basavannappa Gowda s/o Halappa	14	Boorikoppa	3-00

(SRI N. HUTCHAMASTHY GOWDA)

1	2	3	4	5
26	Rudrappa s/o Halaiah ...	14	Boorikoppa	3-00
27	Kollurappa s/o Nanjundappa ...	14	do	3-00
28	Gowramma w/o Nanjundappa...	14	do	3-00
29	K. Basappagowda s/o Veerachandra ...	14/2	Kachige- bailu	2-00
30	Chinnamma f/o Subbannagowda	106	Kattekoppe	3-00
31	Manjanaika s/o Channaika ...	do	do	3-00
32	B. C. Shankarappa s/o Channabasai ...	106	Katte- koppa	3-00
33	Lokanaika s/o Appanaika ...	do	do	3-00
34	Rathankar s/o Appaiahgowda...	do	do	3-00
35	Revappagowda s/o Badiyappa- gowda ...	do	do	1-00
36	Halappagowda s/o Rangangowda ...	do	do	5-00
37	Lokappagowda s/o Manjappagowda ...	168	Sonde	5-00
38	Neelamma f/o Eshwarappa ...	do	do	4-00
39	Swarnamangala w/o T. Dasaiah ...	do	do	3-00
40	Maheswarappa s/o Mahadevappa ...	do	do	4-00
41	Kollappagowda s/o Durappagowda...	do	do	6-00
42	Rama s/o Mahalinga ...	58	Kolagi	2-00
43	K. Satyanarayana jois ...	do	do	3-00
44	Sarvaswamy s/o Hachimut ...	do	do	2-00
45	Balachandra s/o Shesagiri ...	6	Maruthi- pura	5-00
46	Narayanappa s/o Krishnanaik	do	do	5-00
47	Raghupathi s/o Narasimha Rao	do	do	5-00
48	Teekaiahgowda s/o Kalaiah ...	1	Sonale	
49	Yoyappagowda s/o Nagappagowda ...	do	do	4-00
50	Laxmana s/o Yallanaika ...	25	kolagi	4-00
51	Hiriyannashetty s/o Thimmappa ...	do	do	3-00
52	Shankarappa s/o Nagappagowda ...	do	do	3-00
53	Badramma s/o Nagappagowda ...	31	do	5-00
54	Rathnamma d/o Veerabhadrappe ...	37	do	5-00

1	2	3	4	5
55	Shankarappagowda s/o Veerachandraiah ...	37	Kalagi	5-00
56	Neelashekharappa s/o Nagappagowda ...	do	do	5-00
57	Mariyappagowda s/o — ...	143	Sonale	2-00
58	Jagannatharao s/o Ramachandrarao ...	61	do	3-00
59	Panjapoojari s/o Nagapoojari	do	do	3-00
60	Venkatassubbaiah s/o Seshaiahgowda ...	61	Sonale	3-00
61	Shankaraiah s/o Sheshamma ...	do	do	3-00
62	Kittapoojari s/o Nagapoojari	do	do	3-00
63	Narayanasetty s/o Govindashetty ...	do	do	3-00
64	Kamamma w/o Manjanaika ...	do	do	3-00
65	Manjanaik s/o Venk tanaik ...	do	do	3-00
66	Biriyanashetty s/o Ramasetty	do	do	3-00
67	Laxmidevamma w/o Narayana Rao ...	do	do	3-00
68	Keshava Rao s/o Venkataramaiah ...	do	do	3-00
69	Koragachar s/o Malingachar ...	do	do	3-00
70	Seshamma w/o Seshannaiah ...	33	Malur	3-00
71	Honnanaika s/o Giriyanaiika ...	do	do	2-00
72	Naganaika s/o Laxmanaika ...	do	do	2-00
73	H. R. Sudhakar s/o Ramappagowda ...	85	Kotekoppa	2-00
74	Chinnappagowda s/o Annaiah gowda ...	60	do	4-00
75	Shivappa s/o Manjanaika ...	do	do	4-00
76	Seshappashetty s/o Huchasetty	131	Goragodu	8-00
77	Janakamma d/o Venkappahegde ...	7	Kotekoppa	4-00
78	Sheshappa gowda s/o Guddappagowda ...	do	do	4-00
79	Thammaiah gowda s/o Subbaiah Gowda ...	do	do	4-00
80	Halanaika s/o Thimmanaika ...	49	Sonale	4-00
81	Ganesha Rao s/o Manjanathaiah	45	Thrinive	3-00
82	G. N. Sadashivappa s/o Nagappa ...	do	do	3-00
83	A. K. Gundanna s/o Rama ...	do	do	3-00
84	Veeraiah s/o Giddanaik ...	do	do	3-00

(SRI N. HUTCHAMASTHY GOWDA)

1	2	3	4	5
85	Puttaiah gowda s/o Hoovaiahgowda ...	27	Sonale	3-00
86	Ganapa Handa s/o Annappahanda ...	do	do	3-00
87	K. A. Rangappa Udupa s/o Ananthauduppa ...	13	Karagodi	8-00
88	Puttaswamy gowda s/o Nanjappagowda ...	40	punaje	2-00
89	Gajanana Bhatt s/o Nagarabhatta ...	61	Huncha	5-00
90	Manjanaika s/o Puttanaika	123	Malur	4-00
91	Aithapoojari s/o Annappapujari ...	do	do	4-00
92	Beeranaika s/o Bhimanaika	do	do	4-00
93	Basappagowda s/o Sannaiah gowda ...	50	punaje	4-00
94	Halamma d/o Channabasappa	do	Punaje	4-00
95	Bhadrappagowda s/o Rudrappa Gowda ...	do	do	4-00
96	O. R. Manjabhatta s/o Ramabhatta ...	47	Nagarahalli	4-00
97	Halappa s/o Gurunanajappa	do	Mumbaru	4-00
98	Kollamma d/o Jananna	do	do	4-00
99	Dyavanaika s/o Bavanaika	do	do	4-00
100	Siddappa s/o Gurunanajappa	do	do	4-00
101	Thimmanaika s/o Thimmanaika	do	do	4-00
102	Huchanaika s/o Thimmanaika...	do	do	4-00
103	Madappa s/o Somappa	9	Kerehalli	4-00
104	Abdul Salam s/o Md. Hussain	do	do	4-00
105	Annaiah Naika s/o Shivappa naik ...	do	do	4-00
106	Srinivasa s/o Shivappannaika	do	do	4-00
107	Dakappa s/o Deviraiah gowda...	do	do	4-00
108	Mylari s/o Neelanna	67	Kalur	4-00
109	Meeran s/o Ismail Sab	do	do	4-00
110	K. H. Nanjundappa s/o Halappa ..	20	Kanigeblu	7-00
111	Puttaswamy s/o Siddappa	do	do	7-00
112	Kadappa s/o Veerappa	—	Ramachan- drappa	0-29
113	T. R. Shankaranarayan s/o Ramachandraiah ...	6	Sonale	4-00
114	Kala s/o Noga	do	do	4-00
115	Sannamadivala d/o Venkamma	do	do	4-00

1	2	3	4	5
116	T. Gurappa s/o Manjappa gowda	6	Sonale	4-00
117	Manjamma d/o Jakariyasab ...	do	do	4-00
118	Rajamma d/o Mallappa ...	do	do	4-00
119	Mydeenkatti sab s/o Barakutti sab ...	do	do	4-00
120	Lolamma d/o Halappa gowda...	do	do	4-00
121	Rudrappa s/o Halappa ...	5	Gangana- koppa	3-00
122	Mariyappa s/o Bhadrappa ...	do	Gangana- koppa	5-00
123	Devendrappa s/o Channappa ...	do	do	5-00
124	A. S. Ramappa s/o Subraya ...	10	H. Kala- koppa	12-00
125	Virupakshappa s/o Halappa ...	71	Mumbaru	5-00
126	Nagappa s/o Nanjappa ...	71	Mumbaru	5-00
127	Thotappagowda s/o Gurunanjaiah ...	do	do	5-00
128	Manjappa gowda s/o Manjappagowda ...	do	do	5-00
129	G. K. Aamed Barry s/o Amed Kutty barry ...	28	Baniga	2-32
130	Gundanaika s/o Midiyanaika...	14	Hosakesare	1-05
131	Prema d/o Narayana	18	Mumbaru	5-00
132	Laxmamma d/o Sadiyanna ...	do	do	4-20
133	Gundanaika s/o Mediyana ka ...	17	Hosakesare	5-00
134	Huliya s/o Beera ...	61	Yeduru	4-00
135	Imamsab s/o Hussain sab ...	3	Madapura	4-00
136	Annaiah Naika s/o Govindanaika ...	19	Goragodn	5-00
137	Chandra s/o Narayanappa ...	do	do	5-18
138	K. A. Mahabalahhatta s/o Ananthabhhatta ...	158	Begadali	5-00
139	K Venkataramana r/o K. Yajnanarayana ...	do	do	5-00
140	Shankarappa s/o Manjappa ...	28	Byse	7-00
141	L. Jagannatha s/o Lokappa ...	do	do	4-00
142	Savitamma w/o Annappa ...	do	do	4-20
143	Veerabhadramma s/o Subbanna ..	67	Arasalu	3-34
Grand Total :				545 02

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ. — ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ 17-20 ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಇತ್ತೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಕೊಡದೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇನು ಮಾಡುವರು ?

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ. — ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ರೂಲ್ಸ್‌ಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅಂಥವರಿಂದ ಜಮೀನನ್ನು ಕೈತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ. — ಅಂಥಾ ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಜಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ತಾವು ಬಂಡಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ. — ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲು ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಆಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ್. — ಇಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಆಕ್ರಮ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ಇಡೀ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನೇ ಏಕೆ ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಹೊಸದಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ. — ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಇದು ನಡೆದುದಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅದು ಆದದ್ದು. ರೂಲ್ಸ್‌ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು, ಆಗಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಚೌಡರಡ್ಡಿ. — ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ ಜಮೀನನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರವಿನ್ಯೋ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅದು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ. — ನೇರವಾಗಿ ಅದು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿವರವಿದ್ದರೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಥ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್. — ಶೇಕಡ 99 ಭಾಗ ಜಮೀನಿದ್ದವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮುಂದಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ಕೊಡುವಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ. — ಬಂಡಿತವಾಗಿ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ. — ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಆನೇಕರು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಾಗಿದ್ದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜಮೀನನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಜಮೀನಿರುವವರೂ ಕೂಡ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಾರೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಇದರ ಮೇಲೇನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ. — ಅದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇಂಥ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರು ಪಡೆದು ಆಕ್ರಮವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ವಿವರ ಒಪಗಿಸಿದರೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯನವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರು ಮತ್ತು ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಎಂಜಿನಿಯರು ಸ್ಥಳ ಆಜಮಾಯಿಷಿ ಮಾಡಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಜಮೀನುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೊದಲನೆಯ ಉಪ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮೊದಲು ಈಳವಾರು ಬಾಕಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದು ಬಾಕಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ತಯಾರಾದ ಮೇಲೆ ಆವರ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದೊಂದು ವಿಚಾರ. ಇನ್ನೊಂದು ನಿರೂಪಣೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಜುಲೈನ 9,42,068 ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿದ್ದುದನ್ನು ವಜಾಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಈಗ ಹಾಜರಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. Now question hour is over.

QUESTION FOR ANSWERS ON THE DAY (BUT NOT TAKEN UP)

Scarcity of Hybrid Jowar and Maize Seeds

22 Sri B. SATHYANARAYANA SINGH (Hospet).—

Will the Minister for Agriculture and Forests be pleased to state.—

(a) whether there was acute scarcity of Hybrid Jowar and Maize seeds during 1972 season ;

(b) the number of acres taken up for seed production of Hybrid Maize and Hybrid Jowar in the year 1971 ;

(c) whether it has come to the notice of Government that there is no proper planning of seed production in the State with the result either the seeds are available in plenty or there is acute scarcity of seeds ;

(d) if so, the steps the Government proposes to take in the coming years to properly plan the seed production programme ?

Sri K. H. PATIL (Minister for Agriculture and Forests)

Karnataka State Archives

(a) No.

(Departmental Library)

(b) 2100 acres.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪಶುಪಾಲಕರು

(c) No.

(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)

(d) Does not arise.

ಪ್ರತಿ, ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No. 4895(B)

ದಿನಾಂಕ Date.....

Lift Irrigation scheme near Singatalur

52. Sri K. H. KURADGI (Mundargi).—

Will the Minister for Public Works and Electricity be pleased to state :—

(a) the reason for not implementing lift irrigation scheme near Singatalur and the extent of land to be irrigated under this scheme ;

(b) the number of such schemes for which there is scope in Mundargi taluk ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works and Electricity).—

(a) The first stage of building and canal work is completed. The scheme could not be implemented earlier as there was some delay in getting machinery required. After the completion of the work 4,778 acres would be benefited by irrigational facilities.

(b) In addition to the lift irrigation scheme near Singatalur, there is scope for following lift irrigation schemes also ;

(SRI H. M. CHANNABASAI PA)

- 1 Lift irrigation scheme near Bardur.
- 2 Lift irrigation scheme near Mundanadu
- 3 Lift Irrigation scheme near Yaralapur
- 4 Lift Irrigation scheme near Kallur.

Tourists International in Bangalore

200. Sri DODDATHIMMAIAH (Gulur).—

Will the Minister for Labour be pleased to state :—

(a) whether the Government of India has come forward to give financial assistance to open a Tourists International in Bangalore ;

(b) if so, the action the Government has taken to make use of the finance for the said purpose ?

Sri AZEEZ SAIT (Minister for Labour).—

(a) No.

(b) Does not arise in view of reply to clause (a).

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance

re: Acute problems faced by handloom weavers in Bidar, Bijapur, Gulbarga, Dharwar and Belgaum.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ನೂತನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ (ಹಿರೇಕರೂರು).—ಬೀದರ, ವಿಜಾಪುರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಧಾರವಾಡ ಹಾಗೂ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕೈವಾಗ್ಗದ ನೇಕಾರರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ತೀವ್ರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ.

Sri P. M. BANGI (Jamakhandi).—I call the attention to the same subject.

Sri G. P. NANJAYYANMATH (Guledgud).—I beg to call the attention of the Hon. Minister of Industries *re:* relief to Weavers in Bidar, Bijapur, Belgaum and Dharwar Districts.

Sri S. M. KRISHNA (Minister for Industries).—I state as follows:

In order to give immediate relief to the handloom weavers in drought affected areas, Government have sanctioned a scheme for a total sum of Rs. 5 lakhs, and out of this Rs. 41 lakhs are for the purchase of yarn to be distributed through seven Government yarn

depots established in the drought affected districts, Rs. 10 lakhs for giving pledge loan to the handloom weavers and Rs. 3.50 lakhs towards recurring expenditure of the Government yarn depots. Seven Government yarn depots have already been opened and arrangements are made to purchase and supply the yarn, to the handloom weavers in those areas on production of identity cards. The Textiles Commissioner, Bombay has also been moved to allot more yarn to meet the demand of the handloom weavers in the drought affected areas. The Textile Commissioner, Bombay is now allotting 1.88 lakh Kgs. of yarn of different counts to this State every month and he has been requested to allot additional quota of of two lakh Kgs. of yarn per month to meet the urgent need of the handloom weavers.

In order to give further relief to the handloom weavers in these areas, it is proposed to establish 15 Relief Centre to provide employment to handloom weavers in the following places : —

<i>District :</i>	<i>Place :</i>
Bijapur	(1) Banhatti, (2) Ilkal, (3) Guledgad, (4) Chadchan.
Gulbarga	(1) Aland, (2) Gurmitkal, (3) Shahpur.
Bidar	(1) Basavakalyan, (2) Chitaguppa,
Belgaum	(1) Ramdurg, (2) Gokak.
Raichur	(1) Dhotihal.
Dharwar	(1) Gadag Betgeri, (2) Gajendragad, (3) Ranebennur.

In the scheme, it is proposed to employ 100 handloom weavers at each centre and give them necessary yarn for production of handloom fabrics. It is also proposed to purchase handloom fabrics produced by these weavers and arrange sale through Government or Co-operative agencies, the weavers being paid wages. In all, 1,500 weavers' families would be benefited by the scheme. The total cost of the scheme is estimated to be about Rs. 75 lakhs. This scheme will continue for six months in the first instance, by which time it is expected that the normal conditions would be restored.

A Meeting of the representatives of Textile Mills including Co-operative Spinning Mills in Mysore State was held here to-day the 19th February and the Mills have assured to supply yarn of 40, 60 and 80 counts to the State Government out of free sale quota to the extent of about 750 bales per month. The cooperative spinning mills have agreed to supply the entire quantity of production of yarn of 40 counts to the State Government. The yarn would be made available at the average rate prevailing during the month of January, 1973.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ಭಂಗಿ.—ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 37 ಸಾವಿರ ಮಗ್ಗುಗಳಿವೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪರಿಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸುಸೂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೂಲನ್ನು ಒಂದು ತಂಡಕ್ಕೆ 5 ಪೌಂಡಿನಂತೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಎರಡು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅನ್ನವಿಲದೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅನುಭವವನ್ನಾದರೂ ಸರಕಾರದ ಪರಲಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ. ಬಸಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು, ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸೈಕ್ಲೋಗಳನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಸುಸೂದ ಪರಿಹಾರ ದೊರಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

2.00 P.M.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪಿ. ಸಂಜಯ್ಯನಮಠ್.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಉದ್ಯೋಗ ವಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಭಿನ್ನವಿರುತ್ತೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ಇಳಕರ್ ಜನಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ತಾರುಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ವಿನಾದರೂ ಒಂದು ದಾರಿ ಮಾಡಿ, ಹಸಿದ ಮನುಷ್ಯ ಹುಲಿಯಂತೆ, ನಾವು ಆಸರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದುದಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಹುನುಗುಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು. ಡ್ರಾಟ್ ಆಫೆಕ್ಟಿವ್ ಏರಿಯಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಬರಗಾಲದ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಆಗಲೇ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸೆಕ್ಯಪ್ಪ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಮಾಡಲು ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ, ಕೂಳು ಇಲ್ಲದೆ, ಮೊದಲು ಮಾಡಿದಂಥ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ನೇಕಾರರ ಜನಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲಿಕ್ಕಾನು ಅದರೂ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲ. ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವಾಗ, ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಇವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಣೆ ಆಗುವವರೆಗೆ, ಯಾವುದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೂಲು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಆಗದ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ, ಮಾಲನ್ನು ಖರೀದಿಗೆ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ, ಅನ್ನದ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನೇಮಿಸಿದ್ದೀರೋ ಹಾಗೆ ನೇಕಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ತುತ್ತಿಗಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲೀ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಾಗಲೀ ವಿನಂತಿಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಅಲ್ಲಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಂಥ ಜನ, ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 37 ಸಾವಿರ ಮಗ್ಗುಗಳು ಇವೆ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಜನ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಣ್ಣ ಜನಾಂಗ ಅಲ್ಲ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಂದ ಬಂದಂಥ ತಂತಿಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ: ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯಧೂತಿ ಇದೆ, ಅವರು ಕೂಡ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ಟೆಪರ್ ಕೇಸ್ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ತನ್ನ ಕೈರಾದ ಮುಟ್ಟಿಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಬಡ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇವಲ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಂತಃಕರಣ ಬಂದಂತೆ ಮಾಡುವುದುಬೇಡ, ಅವರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—In Gulbarga District there are about 65,000 weavers and there are 11,000 looms. So far, yarn of 40, 60 and 80 counts has not been provided to Gurmutkal depot and the condition of these people is very precarious. I admit that the Government may require some time to make the necessary arrangements but the question is whether the Government will consider to start ganji kendras entirely at the cost of the Government to see that these families are saved and that they get employment also in due course.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಕಬಾದಿ.—ಇಂಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಚಡಚಡ ದಲ್ಲ ಒಂದು ಡಿಪೋ ತೆಗೆದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಒಂದು ಡಿಪೋ ಕೂಡ ಅಲ್ಲ ತೆಗೆದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು

ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ರಿಲೀಫ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದೇವೆಂದು ಇವತ್ತು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕಲ್ಯಾಣಕರ್ ಮತ್ತು ಭಂಗಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನೇಕಾರರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಇಳಕರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಚೇರ್ಮನ್ ಮೆಂಬರುಗಳು ಉಪವಾಸ ಕೂಡಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು, ಅವರೂ ಕೂಡ ನಾಲ್ಕು ತಾನು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಈ ತರಹ ಸಮಸ್ಯೆ ಉದ್ಭವವಾಗಿರುವಾಗ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈ ರೀತಿ ಎರವಂ ನೆಲುವಾಗಿ ಅನಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ಸಹನೆಯಿರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಯೆ ಎಚ್ಚು ಇದನ್ನು ವಾರ್ ಪುಟಿಂಗ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕೈದು ದಿನವಿದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ಸರಿ ಹೋದೀತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕ್ರಾಂತಿ ಅದೀತು ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ರಾಮದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 20 ಸಾವಿರ ವೇಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ನಂಜಯ್ಯನವರ ಮತ್ತು ಭಂಗಿಯವರು ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಳು ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮದುರ್ಗದ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು 40 ಕೌಂಟು ನೂಲು. ಒಮ್ಮೆ ಹಂಚಿದ್ದು 60 ಕೌಂಟಿನದು, ಅದು ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ರಾಮದುರ್ಗ, ನರೇಬಾನ್, ಹುಲಕೋಟೆ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೇಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು 40 ಕೌಂಟು ನೂಲು. ಈಗ ರಿಲೀಫ್ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ ನೂಲು ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನೂರು ಜನಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕವರು ಯಾವ ತರಹ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ? ರಾಮದುರ್ಗ ಒಂದೇ ಚಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಐದು ಸಾವಿರ ನೇಕಾರರು- ಮೂರು ಸಾವಿರ ಮಗ್ಗುಗಳು ಇವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ 100 ಜನರನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಆರಿಸಬೇಕು, ಹೇಗೆ ತಾವು ಕೊಟ್ಟ ನೂಲನ್ನು ಹಂಚಬೇಕು ಎತ್ರೆ ಕವೆ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. 40 ಕೌಂಟು ನೂಲನ್ನು ಇಡೀ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಹೊರಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೀರತಕ್ಕಂಥ ಜನರನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಬಾರದು, ಈ ನೂಲು ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ನೂರು ಪಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗವಾಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ಕಾರ ನೇಕಾರರು ಸಮಸ್ಯೆಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಿತಿದೆ. ಈ ತೀವ್ರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಂಜಯ್ಯನವರ ಮತ್ತು ಭಂಗಿಯವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಸ್ತು ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅಂಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಹೊದ್ದು ತೊಂದರೆ ಏನೆಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೂಲು ನಿಕ್ಷುಪ್ತಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ನೂಲು ನಿಕ್ಷಿದರೆ ಅದನ್ನು ಆ ನೂಲನ್ನು ರಬಕವಿ, ಬನಹಟ್ಟಿ, ಮುಡ್ಡೇಬಿಹಾಳ್ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹಂಚಬಹುದು. ಇವತ್ತು ನೂಲಿನ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ, ಪ್ರಧಾನ ಉತಾದನೆ ಮಾಡುವ ವಿಲ್ಲುಗಳು ವಿಠ್ಠಲಚಿತ್ತಿ 75 ರಷ್ಟು ಜೋತ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಕೊನುಂಬತ್ತೂರು ಮತ್ತು ಸೇಲಂನಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ವಿಲ್ಲುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಫಲವಾಗಿ ನಾವು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ನೂಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಏಳು ನೂಲಿನ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೈಮಗ್ಗಗಳನ್ನು ಆಲಂಬಿಸಿರುವವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೂಲನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ; ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವ ವಿಶ್ವಾಸವೂ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 3-4 ಲಕ್ಷ ಕೆ.ಜಿ. ನೂಲು ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇಕು. ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಕೆ. ಜಿ. ನೂಲು ನಿಕ್ಷಿದರೆ, ನಾವು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೀರತಕ್ಕ ನೇಕಾರರಿಗೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಡಿಪೋಗಳಿಗೆ 40 ಕೌಂಟು ನೂಲು ಬೇಕು. ರಾಮದುರ್ಗ ಗುರುಮಿಷಕರ್ ನವರು ಈ ನೂಲನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಆದರೆ 40 ಕೌಂಟು ನೂಲು ನಿಕ್ಷುಪ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ ಪರ್‌ನರ್ ಇನ್‌ಪ್ಲೂಯನ್ಸ್ ಅನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನೂಲನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿಸಿ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ರಾಮದುರ್ಗಕ್ಕೆ 60-80 ಕೌಂಟು ನೂಲನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದು 40 ಕೌಂಟು

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ)

ನೂಲು ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭಂಗಿ ಮತ್ತು ನಂಜಯನಮಠ ಅವರು ನಾವು ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ, ಸರ್ಕಾರ ಇವರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ 7 ಡಿಪೋ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಿ ನೂಲನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದು ಎಷ್ಟು ಔದಾರ್ಯವಹಿತವಾದ ಮಾತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪಿ. ನಂಜಯ್ಯನ ಮಠ.—ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಈಗ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಇರತಕ್ಕ ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನೇಕಾರ ಜನತೆಯ ಪರಿಚಯ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನೇಕಾರರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಅವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ನೂಲು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನೂಲು ಬೇಕು ಅಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಕೇವಲ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ನಾನು ಬಾಂಬೆ ಚಿಕ್ನಿಟ್ರಿ ಕಮಿಷನರ್ ಬೇಟೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಬಾಂಬೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಬಾಂಬೆ ಚಿಕ್ನಿಟ್ರಿ ಕಮಿಷನರ್ ಹೇಳಿದರು ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅದರಲ್ಲಿ 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದೆ. ಉಪವಾಸದ ಮಾತು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಉಪವಾಸವಾದಿದರೆ ನೂಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೇರಿ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಬಹುದು ಉಪವಾಸವಾಗಲಿ ಚಳುವಳಿಯಾಗಲಿ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವಾಗಲಿ ನೂಲಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ದೊಣ್ಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ದೊಣ್ಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ತರೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ನೂಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ದೊಣ್ಣೆ ಗೆಯಲು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ ಅವರ ತರೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ ನೂಲು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರ ಹೊಟ್ಟೆಯೂ ತುಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದೇವೆ ಇನ್ನು 15 ರಿಲೀಫ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬೇಗ ಕರೆದಂತಹ ಮಿಷಿಂಗಿಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ. ಎಲ್. ಕಬಾದಿ ಯವರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಚಿಕ್ನಿಟ್ರಿ ಮಿಲ್ಲು ಡೈರೆಕ್ಟರು ನೂಲನ್ನು ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿ ಇದೆ. 15 ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟಲ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮಾದ್ಯೆ ಬೇಗ ತಾನೆ ಚಿಕ್ನಿಟ್ರಿ ಮಿಲ್ಲು ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್‌ನು ಕರೆದಿದ್ದೆವು. ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಫ್ರೀಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಕಿಯವರ ಜೊತೆ ಯಲ್ಲಿ ಪೈಪೋಟಿ ಮಾಡಿ ನೂಲನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡು ನೂಲನ್ನು ಹಂಚಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

Movement of the unemployed labourers from Gulbarga to Bangalore

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ (ಶಹಾಪುರ).—ನುಮಾರು 5-6 ತಿಂಗಳಿಂದ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪದಪದೇ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಜನರು ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನುಮಾರು 2-3 ತಿಂಗಳಿಂದ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಇರಲಾರದೆ ನೇರವಾಗಿ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಬೀದರ್,

ಬಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನದಸ್ಯರು ರಾಜಕೀಯ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ದೋಷ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನದಿವಸ 4 ಸಾವಿರ ಜನ 2-3 ತಿಂಗಳಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಂದಂತ ಜನರಿಗೆ ಯಾವದೇ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸುಮಾರು 2 ದಿವಸಗಳಿಂದ ಯಶವಂತಪುರ, ಎಚ್.ಎ.ಎಲ್, ಬಿ.ಇ.ಎಲ್. ಮುಂತಾದ 5-6 ಕ್ಯಾಂಪುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ವಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಉಳಿದ 5-6 ದಿವಸ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಬಂದಂತ ಜನರಿಗೆ ಷೆಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಎಚ್ ಎಎಲ್ ಕ್ಯಾಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ 3 ನೂರು ಜನ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅವರು ಕೇರಳ, ತಮಿಳು ನಾಡಿನಿಂದ ಬಂದಂತ ಜನ. ಆ ಜನಿಗೆ ಷೆಡ್ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಹೇಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇರಳದವರು, ತಮಿಳುನಾಡಿನವರು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಕೂಡ ಕೇರಳದವರು, ತಮಿಳುನಾಡಿನವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಮೇಸ್ಸಿ ಕೂಡ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನವರು ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಅವರ ಜನಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು ಬಾಕಿ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಸೌಕರ್ಯ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. 4-5 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 2-3 ಸಾವಿರ ಜನರು ಕೆಲಸ ಇರಲಾರದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕ ಬೇಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. 500 ಜನ ಹೆಂಗಸರು, ಗಂಡಸರು ಬಂದು ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಮುಂದೆ ಕೂತಿದ್ದಾರೆ. ಏಷೋಕ್ ಜನರು ಪತ್ರಿಕಾ ಕರ್ತರು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಬಂದಂತಹ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೊಯಾಟೇಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವರು ಬೊಗಸೆ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅದರಿಂದ ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಕೊಡಿ, ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟರೆ ದುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋದಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ ಯಾರು ಕೂಗಿಲ್ಲ. ಸ್ಪೀಡ್ ಬ್ರೇಕ್ ಕಮಿಷಿಯವರು ಪ್ಯಾಂಟ್, ಸಿಕ್ಟರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜನ ಪ್ಯಾಂಟ್, ಸಿಕ್ಟರ್ ಉಡುವುದಿಲ್ಲ. ಧೂತ ಉಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೇಸತ್ತು ಬಂದ ಜನರನ್ನು ಇಂಥ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನಮಾಧಾನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನೋಡಿದರೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಹೃದಯ ಇದೆಯೋ ಸರ್ಕಾರದ ಮನಸ್ಸು ಕಲ್ಲು ಆಗಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. 4 ನೂರು ಮೈಲಿ ಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ, ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ, ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. 2 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಿಂದ, ಬಿಜಾಪುರದಿಂದ ಜನರು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಲೈಯನಾನ್ ಆಫೀಸ್ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ ಜನರು ಎಲ್ಲಿ ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೊಯಾಟೇಷನ್ ಯಾವಂಥ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕಿತ್ತು. ಏನಾದರೂ ಆ ರೀತಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ ಬಂದಂತಹ ಜನರಿಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡರು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಒಡೆಯರಾಜೇಂದ್ರಪ್ರಸಾದ್ ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜನರು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗೋಡವಪುರ, ಚಿರಾಪುರದಿಂದ 50 ಜನ ಬಂದಿದ್ದರು, ಕೆಲವು ಜನರು ಸಿಕ್ಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಪರ್‌ಫಾರ್ಮ್ ಇಲ್ಲ, ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಜನರು ರೈತರಿದ್ದಾರೆ, ಕೂಲಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ 20 ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಇರುವಂತಹ ರೈತರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ, ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು 4 ನೂರು ಮೈಲಿ ದೂರದಿಂದ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ, ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ, ಆಸ್ತಿಗಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿ ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವ ಸೌಜನ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಹೊದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ನಾನು ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮತ್ತು ಕಠೋರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಂಥ ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ನಾವು ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಧರಣಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾತನಾಡಿದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಇನ್ನು ಯಾವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಗಿ ಆಗಿದೆ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಲಾರೆ. ಬಂದಂಥ ಜನರೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಚಟುವಟಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಹಳ ದೂರದಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ

(ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ)

ಉಪಪಾನವಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಯಾವಾದರೂ ಹೋಗಿ ಬಂದಂಥ ಜನರನ್ನು ಭೇಟಿ ಯಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ ಅವರಿಗೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಾವು ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೆಡ್ಡಿ (ಸಾಧಗಿರೀ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಬಾಪೂಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ನಾನು ಪುನಃ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬೃಂದಾವನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಂಡೀಷನ್ ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಅದ್ವೈತ ಮಠ ಕಂಡೀಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಂವರೆ ಕ್ಲಾಪ್ ಪರಿಶ್ಕೃತಿ ಇದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದರು. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ನಂತರ ಎರಡು ದಿವಸ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ನಾರಾಯಣ ದಿವಸ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ, ಆಹಾರವಿಲ್ಲ, ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಯಿತು. ಬೃಂದಾವನ ತಮ್ಮ ಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪರಿಹಾರ ಕೇಳಲು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು, ಒಂದು ದಿನ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇದ್ದವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಐದಾರು ನೂರು ಜನರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಸುಮಾರು 15 ದಿವಸಗಳ ಕೆಳಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡಿರುತ್ತೀರಿ. ಈ ಜನರನ್ನು ಹೇಗೆ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೂಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮೊದಲು ಸಂಪತ್ತೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಆಸೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಪುಕ್ಕಟೆ ಏನೂ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಜನರನ್ನು ಕಂಡು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದರೆ ಸರಿಹೋದೀತು. ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಜನರು ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಯಾವಗಿರೋ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಂಥ ಕೆಲವು ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರವೆನ್ನಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ರವೆನ್ನಾ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಯವರನ್ನು ಕಂಡು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಈಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ಕೂಡಲೇ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಂ.ಗರಾಜ್ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ನನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ನಂಜೆ ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ವಿಮಾನಪುರಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ವಿಭೂತಿಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕಾ ಕರ್ತರೂ ಹೋಗಿದ್ದರೆಂದು ಐತಿಹ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಪಪರಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ಚೂರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ನಿನ್ನೆ ನಾವು ಹೋದ ಪಕ್ಷಣ ಆ ಜನರಲ್ಲಿ ನಂತೋಷ ವಾಗಿ ನಮಗೆ ಏನೋ ಕೊಡಲು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ನಮಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ನಾವು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ, ಹೋರಾಟ, ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಕೂಡತಕ್ಕ ಧಾತರು, ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವವರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾವೆಲ್ಲ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ, ದೊರೆತನಕ ದೂರು ಎನ್ನುವಂತೆ, ಹಿಂದೆ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿದರೆ ದೊರೆ ಆದವನು ಬಂದು, ಜನರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಒಂದು ಕಾದುರೆ ಕಥೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಆ ಮೂಕಪ್ರಾಣಿ ಗಂಟೆ ಹೊಡೆದಾಳು ದೊರೆ ಬಂದು ಹಾಲು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಿದ ಎಂದು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕ್ಲಾಪ್ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಜನರು ಬಂದು ಗೋಳಿಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಲ್ಲು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಜನರು ಪುಗನಟ್ಟಿ ಆಹಾರ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಕೊಡಿ, ಬೇರೆಯವ ರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದುಡಿಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕದೆ ರಸ್ತೆ, ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಜನ ಗಳ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಸಾಕಾಯಿತು. ಸುಮಾರು 800 ಜನ ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕ್ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 400 ಜನ ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಅರ್ಧ ತಾನು ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ತಾವು ಹೋಗಿ ಆ ಜನರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಬಂದರೆ ನಾವು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಷಂಶಯವೆನ್ನುವುದು ತಮಗೇ ಅರ್ಥ ವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನೆ ನಾನು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಸಣ್ಣ ಗಂಡಿನಲ್ಲಿ ಐದು ಸಂಸಾರಗಳು ಇದ್ದುವು. ಒರೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಗುಡಿಸಿಲಿನ ಹೊರಗಡೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಗಡಿನಲ್ಲಿ ರೊಟ್ಟಿ ಸುಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೆಳಕು ಇಲ್ಲದೆ ತಿಂಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ರೊಟ್ಟಿ ಸುಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಗುಡಸಿಲಿನ ಹೊರಗಡೆ ಇಬ್ಬರು ನರಳುತ ಮಲಗಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಬ್ಬ ಮೈಯ್ಯರು ಕೂಡ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಜನರನ್ನೇ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನೋಡುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ, ಇನ್ನು ಕ್ಷಣಮು ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನರನ್ನು ನೋಡದೆ ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಣ್ಣು, ಹೃದಯ, ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಐವರು ಆಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದವರು, ಅನೇಕ ಸಮಾಜವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದವರೂ ಕೂಡ ಐದ ಜನರು ಕೆಲಸಕೋಶ್ಯರ, ಆಹಾರಕೋಶ್ಯರ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒನೂ ನಹಾಯ ಮಾಡದೆ ಅವರು ಬಿದ್ದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಫಕಾರಿಗಳಂತೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿತು. ಕಣ್ಣಾರ ನೋಡಿಸಿರಬಹುದಾದರೂ ಈ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ, ನಲ್ಲಿ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಕೊಳಾಯಿ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಹೋಗಲಿ, ನಾವೇ ಯಾರಾದರೂ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ರೈನ್ ಎಲ್ಲದೆ ಅದ್ದಿ ಕೊಳಾಯಿ ಹಾಕಿಸೋಣ, ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಕಾಪೋರೇಷನ್ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾ, ನೋಡೋಣ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಉಲ್ಲಾಸವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದಂಥ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನ ಕೆಲಸ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗಿಂತಾ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರುಗಳು 5-6 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಬಾಪು ಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುವವರೆಗೆ ಧರಣಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

2-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್ (ಸಿಂಧಗಿ).—ನಾನು ಈಗ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಪ್ರಜಾರ ಬಹಳಷ್ಟು ಆಯಿತು ಎಂದು ಎಲ್ಲರ ಭಾವನೆ. ಕರಳನ್ನು ತ್ರಿದೆ. ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆ ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ನಾನು ಮಾದರಿ ಬಹಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಶೋಚನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ಸ್ಟುನ್‌ರವರಿಗೂ ಈ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹೋದವರಾದ ಒಬ್ಬ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮನುಷ್ಯ ಸತ್ತುಹೋದ ಎಂದು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್‌ಮಾನ್ಯರ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಸತ್ತ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಾಪು ಗೌಡ.—ಇದು ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ಬಾಬೂ ಗೌಡರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಬಹಳ ನಡೆಯಿತು. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆ ಇದೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ನಾವು ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಮು ಬಯ್ಯುವುದು, ಧೋತರ ಮತ್ತು ಜೋತಿಯನ್ನು ಕತ್ತು ಹಾಕಿ ನಮಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ನಮಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತು ಇಷ್ಟೇ. ಮೊನ್ನೆ ಧಾರ್ ಮತ್ತು ಟಿ. ಎ ಹೈ ಅವರು ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಇದ್ದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾಳೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಧೇಂಟ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಪಾಲಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹುಮಂತಯ್ಯನವರು ಇದ್ದರು, ಟಿ. ಎ. ಹೈರವರು ಇದ್ದರು, ಈಗ ಬೇರೆಯವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಬರುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ 10-20 ಮಂದಿ ಪ್ರಾಪ್ತಗಾಂಧಿಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಬಂದಾಗ ಏನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾವು ಅಂದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ, ಆದರೆ ಅವರುಗಳು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ನಮಗೆ ನಿರಾಸೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ 800 ಜನರು ಕೆಲಸ ಬೇಕು ಎಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗಿಂತಾ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಉಣ ಕೂಡಿಸುವ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಏಷ್ಟು ಮಂದಿ ಉಪವಾಸದಿಂದ ಸತ್ತಿ

ದ್ವಾರ ಮತ್ತು ಕೆಳುತ್ತೇನೆ. ಬರೀ ಪೋಷಣ್ಣವಾರ್ಷಿ ಮಾಡಿ ಯಾವುದರಿಂದ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಜನಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸುವ ವಿವರವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಾಪುಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ.—ಈಗ ಯಾವವಾರೂ ಪೋಷಣ್ಣವಾರ್ಷಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

†Sri C. M. ARUMUGHAM (K. G. F.).—The people from those areas have come to Bangalore. I have stated in my Report that when people are shifted from one place to another for work, it is necessary to provide them drinking water, medical aid, shelter and food through fair price shops. My friend Sri Bapu Gowda stated that about 4,000 people have come down to Bangalore from Bijapur, Gulbarga and Bidar districts. The Ruling Party talk so much, but what is it they have done for them at Bangalore to provide them drinking water and other facilities? Sri Chikka Gowda, Hon'ble Minister of State, is a big land-lord, and he has toured abroad when Sri Veerendra Patil was the Chief Minister. He stated that I have exaggerated my Report. What is the situation today? I want the Government to speak the truth. The Hon'ble Minister for Revenue must speak the truth to the House. Within a few days, they will have to provide jobs for more than 12 lakhs of people in those areas, and they will have to provide water for about 1,000 villages. In about 1,000 villages there is no drinking water. What is it they are going to do? I am getting lot of letters every day from those areas. The Government have abolished the contract system. But they have not made any alternative arrangements, on account of which for the last 3-4 weeks there is no work of P. W. D. roads in those areas. Jelly breaking work is a cruel job in the hot sun. But! those people are doing it even though they had not done it for ages. In the Governor's Address it is stated that they are awaiting the Government of India orders to release funds. The relief work extended to these areas is not continuous. The relief works under taken on the basis of contract system have been stopped without making alternative arrangements. The Government had mentioned about the Bangladesh relief measures but this time the Governor's address has not made a mention about the relief works in the drought affected areas of our State. Because the Governor comes from Rajasthan where drought conditions are rampant, he has thought it unnecessary to mention it in his address.

Sri K. H. PATIL (Minister for Agriculture and Forests).—Can the Governor be criticised on the floor of this House? The Hon. Member can criticise the Government but he cannot criticise the Governor.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—The Governor has simply read the report drafted by the Government. The people who have come from other parts to Bangalore can be considered as refugees from our one State. These people have come to Bangalore after selling away their cattle for a paltry sum; some of them have walked the distance; some have come on bullock carts as they were not permitted to travel by train, A

friend of mine from the other side asked me to which part I belong. I told him that I belong to the Id-Mysore area. He told me that that is the reason why I have given a favourable report in respect of those areas. I may tell the Government that if you do not take proper action to prevent the starvation deaths and do not prevent people coming to Bangalore from other areas in search of jobs, I am afraid what is happening in Andhra might repeat in our State, if not today, atleast sometime later. The Government is deliberately neglecting the people of those areas for reasons best known to them. The drought relief measures are not matters between Congress (R) and Congress (O) but it is a matter concerning the entire House. I therefore request the Government to come out with the measures that they have adopted to combat the drought.

MADAM SPEAKER.—That is enough. There should be no more speeches on this subject.

ಶ್ರೀ ಎಂ ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ). ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಏನಾದರೂ ಮತ್ತೆ ಕರೆ ಗಾ ಮಪೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ನಾನೂರು ಜನ ಇದ್ದುತ್ತು, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಕಡೆಯವರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಥಾನ ಪರಿಮಾಣದ ವಸತಿಗಳನ್ನು ಒಡೆಸುವಂತೆ ಇವರ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಒಡೆಸುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ನಗರಾಧಿಕಾರಿ ವಂಶಿಗಳು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಪ್ರೈವೇಟ್ ರಾಜ್ಯದಿಂದಲೂ ಗುಡಿಸಲು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕೆಲವರು ಟೆಕ್. ಎಂ. ಟಿ. ಬಿ. ಇ. ಎಂ. ಇತ್ಯಾದಿ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಇವರನ್ನು ಒಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೆ ಜಾಗ ಎಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸುವುದು ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾನ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮೀ ನಾನು ಈಗ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಎಚಾರ ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ನಿರ್ಗತಿಕರನ್ನು ಪೋಲಿಸಿನವರು ಕೊಡುವ ಬೆದರಿಕುತ್ಪಾದನೆ ಎಂದು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸೂಕ್ತ ನಿರ್ಧಾರ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ಅಮ್ಮಪ್ಪ (ನಾಗರ).—ಸ್ವಾಮೀ, ಬಂಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಇಂದು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಖಚಿತವಾದ ಕೆಲವು ಧರವಸಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಗಳ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು 12 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇನ್ನೂ ಎಂಟು ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಉಳಿದಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿ ಬೇಗವಾಗಿ ಇವರೇ ಬೇರೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ನೀವು ಇದುವರೆಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಆರೈ ಗಂಭೀರ ಪರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಲಯಸಾರ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂದು ನೇಮಿಸಬೇಕು ಎಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಇದುವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಅದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು.

† ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ (ರೋಕೋಪಯೋಗಿ-ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಗಹನವಾದುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು, ನೀವು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ. ಇಂತಹ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪರಿಹಾರ ಸಿಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇವರು ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮಗೆ ಇವರ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳೇನು, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಕಡೆಯ ಮೆಂಬರುಗಳು ಆ ಕಡೆಯ ಮೆಂಬರುಗಳು ಮತ್ತು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲಸ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೊರತು ಕೆಲಸಗಳಿಲ್ಲದ ಕಡೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅದು ಇಂಪ್ರಾಕ್ಟಿಕ್ ಪಾಪ್ರೊಸಿಪನ್ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಕೆಲಸ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರಲಿ, ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿರಲಿ, ಆಪ್ತರ ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿರಲಿ, ಘಟಪ್ರಭಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಕೆಲಸಗಳಿರಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನಿಸಾ ಕೆಲಸಗಳಿಲ್ಲದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮಾತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಇವೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ರೋಕೋಪ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಏಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಸಹ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಸಹನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಮೊದಲು ತಾವುಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಸರ್ಕಾರದ ಭರವಸೆಗಳು ಇನ್ನು ಸಾಕು, ಮೊದಲು ಕೆಲಸ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಿರಿ ; ಅವರಂತೆ ನಾವು ಇಂದು ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದ 12ನೇ ತಾರೀಖು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಅಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಾಗ್್ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಕಾರ್ಖಾನೆದಿ ಪಾಜೆಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ 10 ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ, ಅವರು ಎಲ್ಲೆಂದರೇ ಬರಲಿ, ತಕ್ಷಣ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು. ಅದು ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ. ಅದರ ಇಂದು ಮಾನ್ಯ ಬಾಪ್ಪೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು

ಶ್ರೀ ಬಾಪ್ಪೇಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ.—ನೀವು ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡ ಬಾರದು ? ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ಹೇಳುವುದು, ನೀವು ಒಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ .

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬಿದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ಲಾನ್ ಈಗ ಬೇಡ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ವಿಧವಿಧದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಜನರ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಪೂರ್ತವಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ಮಾತನಾಡಿ ; ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—I don't want to take much time of the House. The Hon. Minister may go and meet these people who have come there discuss their problems with them and report the matter to the House what has been done. Beyond that, I do not want any explanation from the Government.

Sri H. M. CHANNABASAPPA. I have announced on that day "that arrangements will be made for providing employment for 10,000 men from scarcity areas in Kalinadi Project. We will have to provide free transport to and fro for them. The employment is to be assured for about 5 to 6 months. Mr. Bapu Gowda has promised that he would arrange to send 10,000 people from Galbarga alone. Action will be taken in the matter."

ನಂತರ ನಾನು ತಾರೀಖು 3-2-1973 ರಂದು ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದೆ, ಅದರ ವಿವರ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :—

“My dear Sri Bapu Gowda,

You will please remember that you assured on the floor of the Assembly that you would secure 10,000 workers from Gulbarga District alone to be accommodated in Kalinadi Project. I had announced on the floor of the House that necessary arrangements will be made to provide employment in this Project for a period of 5 to 6 months. In pursuance of that assurance necessary arrangements are made. The Government would arrange for free transport and free food will be supplied during transport. Sheds, water and light will be provided free. Kindly get in touch with the Divisional Commissioner for making arrangements to shift the labour in need of employment. I shall be glad to know that you will be able to send the first contingent. The Divisional Commissioner will make necessary arrangements.”

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ :—ಇದು ಹರಿಕಥೆ. ಇವರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ಮೋರೆ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ :—ಅವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದೆ, ಅದರಂತೆ ಅವರು ಜನರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ :—ಈಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ಅವರು ತಮಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದ ಮೇರೆಗೆ ಜನರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕಳಿಸಿದರೆ; ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪೂರ್ವಾಪನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ. ಇಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಕೇಳಿ ಚಿಟಿಕೆ ಹೊಡೆದು ವುದರಲ್ಲಿ ಚಿಪ್ಪರ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಎಲ್ಲಿದೆ ವಾಕ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಎಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ :—ಈಗ ನಾನು ಯಾವ ಟೀಕಿಟೀಪ್ಪಣಿಯನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬರೆದಿರುವ ಕಾಗದದ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದೆ. ಆ ಜನರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದೇ ಇರಲಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ, ಪಂಚಲಯೇ ಇರಲಿ, ಅವರು ನಮ್ಮವರು, ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಆ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಜನರು 500 ಇರಲಿ, ಎರಡು ಸಾವಿರ ಇರಲಿ, ಅಷ್ಟೂ ಜನಕ್ಕೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಿ. ಎರಡು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೂ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿ. ಅವರನ್ನು ಇಂದು; ನಾಳೆ ಮತ್ತು ನಾಡಿದ್ದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ರೈಲು, ಬಸ್ ಅಥವಾ ಸ್ವಪಂ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಮನೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವಾಗಿವೆ. ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 5 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. 1500 ರಿಂದ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಇರಲಿ, ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಳಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರ್ವಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ಸಹಕಾರ ಮಾಡಿ ಎರಡು ಅವರು ಇದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. ನಾವು ಕೆಲವರ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ತಾವು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಈಗಾಗಲೇ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನ ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಎರಡು ಕೆಲಸ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರೋಕೆಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಫೀಕಾದರೆ ಲಸ್ಟನ್ನು ಚೆಕ್ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

3-00 P. M.

Sri C. M. ARUMUGAM.—Let the Minister tell us what he has done. Let him give us an overall picture of the State; and more particularly about the people who have come to Bangalore.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈಗ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿಂದ ಸಾತೇಕನರಾಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ 66 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ರಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ಜನಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ವಸತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ನೀವು ಇಬ್ಬರೂಕೂಡಿ ಹೊಸ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಥಾವಮೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಭೂಪಾಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಜನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೂ ನಿಮಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ನಮ್ಮನೆ ನನಗೆ ಒಂದು ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟು ಜನ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಊಟ ಹಾಕಿಸಿ ಫ್ರೀ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನು ತಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರು 800 ಜನ ಇರಲಿ, ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನ ಇರಲಿ, ಅಥವಾ 2 ಸಾವಿರ ಜನ ಇರಲಿ ಯಾವ ಸಂಕೋಚವೂ ಬೇಡಿ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಏಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅರೆಲ್ಲರಗೂ ಇಷ್ಟೇ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಅಥವಾ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಬುಕ್ ಮಾಡಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಕಾಳಿನದಿ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇಂದು ಸಂಜೆಯಿಂದಲೇ ಅನಾನ್ಯ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಎಲ್ಲಾ ನಿಧಿತನನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಊಟವನ್ನೂ ಕೊಡಿಕೊಡಣ್ಣ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಕಾಳಿನದಿ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರಿಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಊಟ ತಿಂಡಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಂತರವೂ 2-3 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಉಚಿತವಾಗಿ ಊಟ ಹಾಕಲಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ದೀಪ್ತ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಎಲ್ಲವೂ ಅವರಿಗೆ ಫ್ರೀಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಿಮಗೂ ನಮಗೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಲಸೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವರಾದ ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನೆಯನ್ನು ಕೊಡಿ. ಅದನ್ನು ನಾನು ನಡೆಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ ಅವನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಸಹಕರಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಎದುರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಪುಗೌಡ ಅವರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಭೂತಿಪುರದಲ್ಲಿ 800 ಜನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಅವರು ಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಏನಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ನನಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನಾನು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಗೋಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ವಿಭೂತಿಪುರಕ್ಕೆ ಆ ಜನಗಳು ಬಂದು ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಅವರ ಬವನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಲ್ಲವೇ? ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಲಿಲ್ಲವೇ? ನಾನು ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಸಂತ್ರಸ್ತರನ್ನು

ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ ? ಅವರು ಬಂದಿದಾರೆಂದು ನಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಹೇಳಬೇಕೇ ? ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತರುವ ಬದಲು ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಎಂದಿದ್ದರೆ ನಾನೇ ನೇರವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊತನಿ ಪೋಲೀಸ್ ಟ್ರೇಷನ್ ಗೆ ಹಾಕಿರುವುದು ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಮಗೆ ತರುತ್ತಿವೆ. ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿವೃತ್ತಿ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೀರಾ ? ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜಕಾರಣಿ ತುಂಬಾ ಎಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಿಂದ ವಿಮೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದ್ದು. ಅರಕ್ಕಾಂಗಿಯೇ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ತಿಳಿಸಿರಿ ಎಂದು. ಕಾಳಿನದಿ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದ 500 ಜನ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅದು ನಿಜವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇನ್ನೊಬ್ಬರೇ ಸಾಕು. ನಿಮಗೆ ಸಮಾಲು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಫೋಟೋ ಸಮೀಪ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮೂರನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ಬಾಪು ಗೌಡರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಸಹ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಇವತ್ತು ಹೇಳುವ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಇವತ್ತು ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿ ಹೋದಂತಹ ಜನರು ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದದ್ದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If you can believe me, I have not read such things. That is one thing. I am giving a categorical assurance that I will see to it, this evening itself.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸ್ವಭಾಂತರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ—ಅದನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಾಗಿದೆ ಎಂದು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—When I am assuring you today that it has been made even before 3-2-73, you must also trust me. Before writing to Sri Bapu Gowda, I had to make sure that all these arrangements are ready and fortunately I went there to see.

ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ದನಗಳನ್ನು ಆರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ನಂತರ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಕಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮುಚ್ಚುಯಿಲ್ ಅಂದರ್ಸ್ವಾಂಡಿಂಗ್ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಜನ ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾಕ್ಷರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಖಾಲಿ ಜಾಗಗಳು ಇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಬಹುದು.

Sri D B KALMANKAR—Madam Speaker, I had been to Vibhuthipura some time back and made enquiries from those people. They told me that they were gainfully employed and arrangements are being made for the their residence. Some of them had been given houses. Some of them were on the way side and they have also made arrangements to give them residential accommodation. Some of them

(SRI D. B. KALMANKAR)

desired to go to the nearby villages where some contractor wanted labour. I think there is some truth in what is being said on the other side and some of the arrangements might have not fully satisfied them. Now the Government is coming forward to say that they are prepared to take all these people to the work-spot and I think there should not be any objection. I do not understand why the Hon'ble Member Sri Vatal Nagaraj should insist that they should be employed here only. If it is a fact that they are not gainfully employed or that they are having work only for one or two days in a week and are starving on the rest of the days, then there is no use keeping them here. It is better they are taken to the work-spot as suggested by the Hon'ble Minister. I think with this assurance, the discussion on this subject may be closed and employment will also be given to them by the Government.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ನಾನು ಪ್ರಜ್ಞವಾಗಿ ತಮಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕ್ಷಾಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ಲೇಡರ್ ಆಫ್ ದಿ ಅಪೊಸಿಶನ್ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರ ಬೇಕಾದರೆ ನಾಳೆ ಹೇಳಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ವೈಸ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್ ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಕಾಳಿ ಸದಿ ಪೂಜೆ ಕೆನಲ್ಲಿ 10 ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಮಂಗಳೂರು—ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ 5 ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಕಾಗಾದರೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಗ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು? ಜನರು ಪ್ರೀತಿ ಹೋಗುವಾಗ ಏಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ! ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಆ ಜನರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಏಕೆ ಬರುತ್ತೇಕಾಗಿತ್ತು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅದು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ತಾವು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು—ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಎಂದು. ತಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆಗೆ ಬೆರೆ ಕೊಟ್ಟು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಜೆ ಕುಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಅಬ್ಸರ್ವ್ ಮಾಡಬಹುದೆ ಬುದ್ದಿ ಒಂದು ರಫ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿ ಆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೂ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಮತ್ತು ನೀವು ಕೂಡಿ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಗವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೊರಗಡೆಯವರಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಡಿಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು. ಇಲ್ಲಿರುವವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಂಪೌಂಡ್ ಹತ್ತಿರ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಿಸಿ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೋಗುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದರೆ ಕೂಡಲೇ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ. ಯಾರೂ ಈಗಾಗಲೇ ಕಂಪೌಂಡ್ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಿ. ಸ್ಲಾಕ್ಟರಿಸ್ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ

ಕೊಡಿ. ಈ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯೇನೆಂದರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ವಲಸೆ ಬಂದಂಥ ಬಡವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ವಲಸೆ ಬಾರದೇ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಸಕಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುವಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೂತ್ನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರುವವರು ಯಾರನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಾಪು ಗೌಡರನ್ನು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಾರೆಯೇ? ಇತರ ಎಂ.ಎಂ.ಎ. ಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಾರೆಯೇ? ಕೆಲಸಗಳು ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರಷ್ಟೆ ಅದರಿಂದ ಇಂತಹ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಅಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಏಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ? ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವವರನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ. ತಪ್ಪು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಪ್ಪು ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ಮಾಡಿ. Let there not be false sense of prestige. Please go and talk to them; they are our own people.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಯಾರ್ಯಾರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಿದ್ದಾರೆ ಅವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಅವರಿಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಸಾಯಂಕಾಲದಿಂದಲೇ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸುಚಿ 6 ಘಂಟೆಯೊಳಗೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕೋ ಅವು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಮಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಿಳಿಸಲೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮಗೂ ತಿಳಿಸಲೂ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಕಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವಕ್ಕೆ ನೂತ್ನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಬರೀ ಭಾಯಿಮಾತಿನಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಮಾನ್ಯ ಬಾಪು ಗೌಡರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ರೂ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನೀವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಅಪ್ಪೊರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

SRI J. P. SARWESH.—We would like to know why he has not written to the P. W. D. Minister. Let him say whether he has met the Divisional Commissioner.

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥರೆಡ್ಡಿ.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ ಸಭೆಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಾಪು ಗೌಡರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಜೆಯೊಳಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಸುಮಾರು 800 ಜನರು ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಹೇಳುವುದು ಅಲ್ಲಿ 10 ಜನರೂ ಸಹ ಇಲ್ಲವೆಂದು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಡಲೇ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಉಟಕೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಬರೀ ಭಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದೇ ಆಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ನೀವು ಇನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ ತೊಂದೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕರು ಸತ್ತು ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನೀವೇ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದು ನೋಡಿ ಕೂಡಲೇ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನಾದರೂ ಕೂಡಲೇ ನೇಮಿಸಿ ಇವರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾಳೆಯೇ ಒಂದು ಅಫೀಸನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ. ಬೇಕಾದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ನಿಮಗೆ ಗೈಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಬಂದು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಕುರುಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಡಿ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ? ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವೇನಿದೆ?

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥರೆಡ್ಡಿ.—ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಾಪು ಗೌಡರಿಗೆ ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ನಿಮಗೆ ಕೌಪಿನ್ಯವಿದೆಯೇ ? ದಿವಿಷನರ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಏಕೆ ಹೇಳಬಾರದು ? ಈಗ 10 ಸಾವಿರ ಜನರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am happy to hear Sri Viswanatha Reddy who is very rarely emotional.

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥರೆಡ್ಡಿ.—ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವಷ್ಟು, ಭರಿಯುವಷ್ಟು ಸಹಕಾರ ಬೇಡವೇ ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆದೇ ತೀರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿಷ್ಣು ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ.—ನಾನು ಈಗ ಏನು ಅರ್ಜಿಯನ್ನೇಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀನೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ 6 ಅಥವಾ 7 ಘಂಟೆಯವರೆಗೂ ಇವತ್ತು ಕಾದು ನೋಡಿ. ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ.

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥರೆಡ್ಡಿ.—ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಬಂದು ನೋಡಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗಲೇ ದಿವಿಷನರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರೂ ಕೂಡ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದ ಕೊಂಡು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಾಪು ಗೌಡರಾಯಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗುರುತರಾದ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ ನವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಕೂಡಲೇ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ 23ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ 10 ಭಾವಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದ್ದೀತು, ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Madam, I rise to a point of order. The question of Vibhuthipuram people came up for discussion. We will make the necessary arrangements for them by this evening. Now, the next subject should go on. if we go on discussing the same matter it would not be relevant to the issue under discussion. It would not be in order to digress from the issue that is under discussion.

ಶ್ರೀ ಬಾಪು ಗೌಡರಾಯಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಯೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡರು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಫೋರ್ಪಡೆಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸಗಳ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಕಥೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಾಪು ಗೌಡರಾಯಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನಾವು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪರ್ ಕ್ಯಾಪ್ಪಾ ಪುಜೆಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. 24ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂಥ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ 24 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಒಂದು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು, ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಒಂದು. ಕೆಲವು ಕೆಲವೇ ಮಂದಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏನು ಮಾಡುವುದು ? ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಫೋರ್ಪಡೆಯವರು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮ್ಮ ಎಮೊಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದು, ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದರೆ; ಅವಕ್ಕೆ ಯಾರು ಬಿಡ್ಡ ಕೂಡವೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

3-30 P.M.

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥರೆಡ್ಡಿ.—ನಾನು ಈಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಮತ್ತೆ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕವನಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾರ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ. ಇನ್ನು ನಾವೀಗ ಮುಂದಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ.

ಶ್ರೀ ಬಾಪು ಗೌಡರಾಯಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಕದಾಡಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು, ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದು ಕಾರ್‌ಟಿನಿಷನ್ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಉತ್ತರ ಕಳುಹಿಸುವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

Reported Statement of the Minister for Municipal Administration at Mysore University.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಬೇಡಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರ ಮೊನ್ನೆ ಅಂದರೆ ಇದೇ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳ ತಾರೀಖು 7 ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅವರಣದಲ್ಲಿ ವಿರ್ವದಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಧರ್ಮ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕೋಮಿನವರು ಹರಿಜನರನ್ನು ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಎಳೆದಿದ್ದರೋ ಹಾಗೆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರೂ ಕೂಡ ಹರಿಜನರನ್ನು ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ.....

Sri B. BASAVALINGAPPA.—Under What Rule is the hon. Member Raising this Matter.

Sri M. MALLIKARJUN.—On a point of order. The point is, whether the House can take into consideration outside discussions. For example on some ideological or philosophical issues one person can differ from others. Even among the Congress members there are who believe in the philosophy of Tilak or Gandhiji. Those who believe in the philosophy of Tilak may criticise Gandhiji and vice versa. Can such discussions be raised in this House?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಇಷ್ಟೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾರಾಧಿಕತೆ ನಡೆಸಿರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅವರಣದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನೆಹರೂ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರವೇ ಆಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಒಂದು ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಯಮೇರೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟೇ, ಅದು ಔಚಿತ್ಯವೇ ಆದುವೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಚಾತ್ಯಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಸ್ಪಾಲನ್—ಕಾಶ್ಮೀರ ಮತ್ತು ರಾಜಾರಾಮ್ ಮೋಹನ್‌ರಾಯ್ ಇಂಥವರ ವಿಚಾರವೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಭೃತಿ ಪಿರತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳು ಬರಬಹುದು ಎವೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸದ್ಯರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಗಳು ಬಂದಾಗ ಈ ಸದನವನ್ನು ಒಂದು ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ? ನನಗೇನೋ ಸರಿಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮೇಡಂ ಸ್ಪೀಕರ್ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸರಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇದರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೂ ಉತ್ತರಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ತಾವು ಒವರೆ ರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

MADAM SPEAKER.—The Minister had agreed to make a statement. That is why permission was given.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—I have not received.

MADAM SPEAKER.—The notice was sent to the Hon Minister.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—I have not received.

MADAM SPEAKER.— I am sorry about this. I had sent the notice to him through Sri Subba Rao, He had agreed to make a statement. Now he cannot say that this notice was not sent (through Sri Subba Rao.)

Sri B. BASAVALINGAPPA.—May I make a statement ?

MADAM SPEAKER.—The ruling will be given later on. In regard to this present matter the notice was sent to the Minister. He agreed to make a statement. So the hon. member was given the permission.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—Madam Speaker, you have made the statement that the notice was given to me through Sri Subba Rao and I agreed to it, is not correct because he only stated that the hon. member Sri H. D. Deve Gowda wanted to raise some question. That is all. I said that I am going to the Council and I will come back and then let us meet.

MADAM SPEAKER.—I don't think I was in the Chair then :

Sri B. BASAVALINGAPPA.—Rules require what all to be done. Should I not be enlightened on this issue ?

MADAM SPEAKER.—Was it not sent to him ?

Sri B. BASAVALINGAPPA.—I have not seen it except the oral statement of Sri Subba Rao that.....

MADAM SPEAKER.—I do not agree. I have seen the notice myself.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—If the Speaker wants to let the hon. member speak, I am here to reply. But I have not seen the notice at all.

Sri K. M. NAGANNA.—So, what is our position ? Are we to believe the Speaker or the statement made by the Hon. Minister ?

MADAM SPEAKER.—That is left to you. If the hon members want to believe me I promise and say that I have sent the notice to the Minister (through Sri Subba Rao.) If they do not believe, it is all right.

Sri K. M. NAGANNA.—We will abide by your decision and not by his statement.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—I do not want to embarrass the Speaker.

MADAM SPEAKER.—(But the Hon. Minister) has sufficiently embarrassed.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—I have stated what I have to. I think I make statement on my own responsibility, believing in myself and everybody here. He only told me that Sri Deve Gowda wants to raise some question. I said let him do it.

MADAM SPEAKER.—Then, I was not in the Chair. I do not know what happened when I sent this notice to you.

Sri C. M. ARUMUGAM.—Madam Speaker, you say that you have sent this notice through Mr. Subba Rao. You kindly verify it.

MADAM SPEAKER.—Mr. Subba Rao gave it to him.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—This is not fair.

Sri K. H. PATIL.—Madam Speaker, the Hon. Minister wanted the notice in due form and that was not received by him. All these matters could be discussed in your chambers. Even if the notice is not served and if the Hon. Speaker allows a matter to be raised we are bound to reply on behalf of Government. We cannot question the authority of the Hon. Speaker. I suggest that this matter may be discussed in your chambers and it could be taken up tomorrow.

Sri M. S. KRISHNAN.—Madam Speaker, rule 177 deals with the question of privilege. Now I would like to refer to this rule because if the Hon. Minister sticks to his stand and says that what he has stated is correct then it becomes a question of privilege. Here the Hon. Speaker says that the notice was sent to the Hon. Minister through Mr. Subba Rao and the Minister saw it and has given his consent, but the Minister categorically says that he never saw the notice. This raises a very very important question, viz., if the Hon. Minister sticks up to his stand and say that he did not see the notice then it is a matter of privilege. On the basis of what the Hon. Minister has stated, with due respect to the Hon. Minister it will be a matter of privilege because it would amount to casting aspersions against the Chair. In other words, it means that the Speaker is speaking a lie. The place of Speaker is a place of honour and she is supposed to judge both the sides and give her decision. It is she who controls the entire proceedings of the House. When She is questioned in this manner it becomes a matter of privilege. That is why I want the Hon. Minister to explain or else, I would like to move a motion of privilege.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಶನಿವಾರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರೂಲ್ 312ರ ಕೆಳಗೆ ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪಸ್ತಾಪಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ಕೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯ ನೋಟೀಸು ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ನೋಟೀಸನ್ನು ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲೇ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈಲಿ ಕೊಟ್ಟರು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಓದಿ ನನಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಆ ಕಾಗದವಿದೆ. ನನಗೆ ಅಪ್ಪರ್ ಹೌಸಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ನೀಡಬೇಕಾದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರ ಕಾಲ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಬರುತ್ತೇನೆ, ಆಮೇಲೆ ಈ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—If you want to raise a motion I have said that you please read that letter.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕಾಗದ ನನ್ನ ಫೈಲಿನಲ್ಲಿದೆ, ಪ್ರಿವಿಲೇಜಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮುಂದೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂಗಾಗ ನಾನು ಅವನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ.

Sri M. S. KRISHNAN.—Madam Speaker, if the Hon. Minister is not prepared to make any statement and sticks up to his original stand, namely: that no letter was sent to him by the Speaker then it becomes a matter of privilege. That is why I am waiting just to see what the Hon. Minister would say.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—I have made the point very clear that if the Hon. Speaker wants to allow this matter to be discussed I have no objection. But what I said was that I have no knowledge of the contents of that letter. Mr. Subba Rao told me that Mr. Deve Gowda wanted to move a motion and I said I will go to Council and come back.

MADAM SPEAKER.—That is not what the Hon. Minister said. He has said that he has not seen the letter. I have seen him seeing that letter.

Sri M. S. KRISHNAN.—Madam Speaker, again the position gets curious.

Sri B. B. SAYANAK.—The Hon. Minister is challenging the sincerity of the Hon. Speaker who is the custodian of this House.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—So far as this point is concerned let that be decided first.

Sri H. S. SIDDAPPA.—I raise a point of order. There is no rule to allow any other discussion except consideration of Mr. Krishnan's privilege motion. He said that under rule 177 it amounts to breach of privilege provided the Hon. Minister sticks on to his statement. Now the thing is to be decided only between Mr. M. S. Krishnan and the Hon. Minister and till it is decided I don't think any other matter could be discussed.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಿಯಾ ರೋಪ ಇದೆ, ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ, ಅನುಮತಿ ತಡೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವಕ್ಕೂ ನನಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧವು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿರಾಕರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೇಷನ್ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.

Sri KAGODU THIMMAPPA.—Once the motion is admitted, we cannot go back. We have to straightaway take up the discussion. They should have raised the question at the time when the motion was taken into consideration; now it is too late. Now discussion should take place.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಶ್ರೀಮನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ನಮಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ ಸುಬ್ಬರಾಯರ ಮೂಲಕ ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾಗದವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದು ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನು ತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದೆ

ಕನ್‌ಪೂಷನ್ ಆಗಿದೆ. 213ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ದರ್ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದರ ಇಂಪಾರ್ಟನ್ಸ್ ನಿಷ್ಪ್ರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಯಾವ ದಾದರೂ ಒಂದು ಮೋಷನ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ನೂಕು ಮಾಡ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಮೋಷನ್‌ನನ್ನು ಅರೋ ಮಾಡಬಾರದು. ಆ ರೀತಿ ಅರೋ ಮಾಡಿದರೆ ಶ್ರೀ ರಾಜಗೋಪಾಲಚಾರಿ ಯವರು ಅಸ್ವಸ್ಥತಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದಾಕ್ತರ ಅಂಚೆದ್ವಾರ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ನಾಳೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ತರುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಯಾವುದೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಗೌರವ ತೋರಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ ಅಂತದ ಮೇಲೆ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಅದರ ನೂರಾರು ಇಂಥ ನಮುನೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ದೆನ್ನು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ದರ್ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದೆಯೆಂಬುದು ನೂಕು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಆಯಿತು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಎದ್ದು ನಿಂತರು. ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ತಾವು ಯಾವ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ದರ್‌ಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿಕೆ ಶುರು ಮಾಡ ಬಹುದು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

† Sri S. M. KRISHNA (Minister for Industries).—Madam Speaker, it is very unfortunate that there have been some comedy of errors in this whole episode. We on this Side of the House, have absolutely no reservations about our total confidence in the Speaker. The Chair is the supreme authority and the Chair has got to safeguard the privileges of every member of this House. Having reassured our confidence in the Speaker, I go a step further and say that it is the Chair who guides and controls the business of this House. If the Chair has permitted the Leader of the Opposition to raise this question, I assure the chair, on behalf of my colleagues that we are willing to have discussion. Now the entire discretion rests with the Speaker. The limited controversy that is sought to be blown out of proportion by hon. members of this House—I do not impute any motive to them—there is absolutely no question of privilege involved here. Sri Basavalingappa has conceded that Sri Subba Rao came and spoke to him. The only controversy boils down to this, whether he read what is contained in that document, this is being questioned. Madam Speaker, you appreciate that some of the Ministers are overworked. Number of papers are produced before us. Simply because the letter is produced before us, that does not mean that we have gone through the documents. I respectfully submit to you, Madam Speaker, that we hold you in the highest of esteem and I speak on behalf of the Treasury Benches. I would appeal to the Chair to close this unfortunate incident and we will be completely guided by the Chair's directions. If the Speaker wants that this should be discussed, we are willing; otherwise the Chair can fix up a date.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಕೃಷ್ಣನವರವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಕಳುಹಿಸಿರುವುದು ನಿಜ. ತಲು ಪಿರುವುದು ನಿಜ. Maybe as Sri S. M. Krishna correctly said he might have been overworked.

Sri M. S. KRISHNAN.—Madam Speaker, it is very unfair. I would have appreciated if the statement just now made by the Hon'ble Minister Sri Krishna, had been made by the Hon'ble Minister Sri Basavalingappa. I do not want to embarrass the Hon'ble Minister, and I really do not want to embarrass Sri Basavalingappa as I hold him in the highest esteem. In such a case, one person cannot speak on behalf of another person. I might agree with the hon. member Sri Jayaprakash Narayan saying that any member has got a right to express his opinion about Mahatma Gandhi or others. The Point of Order is very simple—whether the Minister had seen the letter. The Minister said twice that he did not see. So, it becomes a matter of privilege as far as the Speaker is concerned. Even then, the Speaker asked him specifically: was it not sent through Sri Subba Rao? The reply was: "No, I did not receive". Now, he slightly changes his position. Even I say that it should not be pushed to the extreme. We have to uphold the dignity of this House and the dignity of the position which the Hon. Speaker holds in the House. I appreciate what the Hon. Minister Sri Krishna said. I feel that the Hon. Minister for Municipal Administration should stand up and say instead of some other Minister advocating on his behalf. I know Sri Basavalingappa is a capable lawyer who is capable of defending himself. I do not see any reason why he should not stand up and say "yes, I did see the letter but it has escaped my attention", he must say "I am sorry". I expect a straight answer from him. If the answer does not come from him then it amounts to a breach of privilege and it amounts to reflection upon the Speaker. That is why I am very strongly insisting upon a reply from the Hon. Minister Sri Basavalingappa.

4-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಾದೇಗೌಡ.—ಇದು ಬಹುಶಃ ಶನಿವಾರದ ದಿವಸ. ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ದೃಢೀಕರಿಸಿ ಇಷ್ಟು ಕನಃ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಅಪೊತ್ತು ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಯಾದ ಮೇಲೆ ದೇವೇಗೌಡರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದರು. ಆಗ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ಚೀರ್ಸ್ ಮಾಡಿದರು, ಮಾನ್ಯ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಅವರನ್ನು, ಅವರ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಕರೆದರು. ಅವರು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒದಲು ಎದರು. ಆಗ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು, ಈಗ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಬರ್ ಇರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸೂಚಿಸುವುದರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ಇಷ್ಟೇ ಶನಿವಾರ ಸ್ಪೀಚ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾದ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು, ಈಗ ಈ ವಿಚಾರವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಂಥಾದ್ದು ದುರಾದೃಷ್ಟದಲ್ಲ ದುರಾದೃಷ್ಟ. ಬಹುಶಃ ಅವರು ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಸ್ಪೀಚ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಎನ್ನೋ? ಶನಿವಾರದ ರಿಕಾರ್ಡು ತೆಗೆಸಿ ನೋಡಿದರೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ; ಯಾರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ಶನಿವಾರವೇ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸ್ಪೀಚ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಬರ್ಸ್ ಇದ್ದುದರಿಂದ ನಾಡಿದ್ದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಅದಕ್ಕೆ ದೇವೇಗೌಡರು ಅಗಲ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು, ಅವರೂ ಕೂಡ ಸ್ಪೀಚ್ ಮೆಂಟ್ ನಾಡಿದ್ದು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಶನಿವಾರದ ದಿವಸ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಸ್ಪೀಚ್ ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದರೆ? ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರ ಒಂದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಈ ತರಹ ಮಾಡತಕ್ಕದು ಬಹುಶಃ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಿರತಕ್ಕದು ಇಂಥ ಒಂದು ವರ್ತನೆ ಎಷ್ಟು ದುರಾದೃಷ್ಟಕರ ಎಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅದು ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಇರತಕ್ಕಷ್ಟು ದುರಾದೃಷ್ಟಕರ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೇನರಸೀಪುರ).—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾವು 'ರೂಲಿಂಗ್' ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ತಾವು ಏನು ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಡಲಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಏನು ಒಂದು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಕೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಸ್ಪೀಕರ್ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಪಾರವಾದ ವಿಶ್ವಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಪುನಃ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರೂ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣ ಅವರಿಗೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏತಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಯಿತು ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬಂತು ? ತಮ್ಮ ಕಲಿಗ್ ಪರವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 'ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇದು ಉದ್ಭವವಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಇದು ಕಾಮಿಡಿ ಆಫ್ ಎರರ್ಸ್.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಬಹಳ ಬ್ಯಾಡ್ ಕೇಸ್ ಆಗ್ಯೋ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ. ತಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವೇಜ್ ಕಮ್ಯಾಂಡ್ ಇದೆ; ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರು ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರ ಸಿಷ್ಠೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿತ್ಯ ನನಗೆ ಆ ಪೇಪರ್ ಅನ್ನು ತೋರಿಸಲ್ಪಡುವುದು ಅಗಲಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ನಾನು ಅಗಲಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಏನು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಷಾದವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಾದರೆ ನಾನು ಏನು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಅನ್ನು ಮೂವ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಡಬಹುದು, ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೂತು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡವರು ಇರಬಹುದು, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ವಿರೂಪ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ವರ್ತನೆಗೆ ಅನ್ ಕಂಡಿಷನಲ್ ಅಪಾಲಿಟಿ ಆಗಬೇಕು. ಅದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೂತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. It must be an unconditional apology. ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಾವು ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಡ್ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ (ಪರಿವಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗು ಸುಶ್ಚದೆ; ಎರಾ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ ಎಂದು ಆಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಅವರ ಪೇಲೆ ನನಗೆ ಗೌರವ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂತಸವೇಕೆಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಡೆಮೋಕ್ರಸಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡುವುದು ಆಗದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಮಿಡಿ ಆಫ್ ಎರರ್ಸ್ ಅಥವಾ ಎರರ್ಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮಿಡಿ, ಯಾವ ಕಡೆ ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಬಹುದು ನಾನು ಹೋಗುವ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಅನ್ನು ನೋಡಿರಬಹುದು, ನೋಡದೆ ಇರಬಹುದು. ಇದು ಒಂದು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ಘಟನೆಯನ್ನು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಾರದು. ನಾನು ಸೇರವಾಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನುಳ್ಳ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಎಂದೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದ್ದದನ್ನು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವವನು. ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವವನು ಎಂದು ಶತ್ರುಗಳೂ ಕೂಡ ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ; ಆರೋಪನೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ಎರರ್ಸ್ ಆದಂಥಾದ್ದು ಏನಾದರೂ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿದ್ದರೆ ದಯಮಾಡಿ ಮನ್ನಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ವರದಿಯಾಗಿದ್ದೇ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ; ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ನೋವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತನ ಬಗ್ಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಕೃತ್ಯ ಈ ಒಂದು ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಇವರನ್ನು ಅನಂದಿಸಬೇಕೋ, ಏನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಅವರು ಕಾಂಪ್ರೊಮೈಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ.....

Sri C. M. ARMUGAM.—What is that point Sri Dere Gowda is raising. I do not think there is any question of compromising between him and Sri Basava'ingappa.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—I am not for compromising.

Sri C. M. ARMUGAM.—I do not want to involve the Hon. Speaker on this issue. Even if the Speaker has permitted the Leader of the opposition to speak, we have every right to represent. If I say this that does not mean that we are questioning the Hon. Speaker. The Hon. Speaker has to decide whether the point raised by us or talked about by us is correct or not. In the first place I want to know what is that point that was raised by the Leader of the Opposition and the reply given by the Minister. The reply given might have satisfied him but not us.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ರೂಲ್ 312ರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೋಟಿಸಿದ್ದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೀವು ನಂಬುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಕೇಳಿದಾಗ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು: ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಾನು ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನನಗೆ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಏನು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದ್ದ.

Sri S. M. KRISHNA.—The discussion is sought to be raised on a speech purported to have been delivered by the Hon. Minister. Now if that is going to be the subject matter of a full-fledged debate, it certainly cannot come under 312 of the Rules of Procedure. Rule 312 contemplates a very very limited scope. The scope is that you will have to draw the attention to the speech and it is for the Minister to clarify whatever he has said. I do not know there can be a full fledged debate on this point. This has to be observed and there is a limited scope for discussion.

MADAM SPEAKER.—That is what I have said.

Sri S. M. KRISHNA.—They want to have a full fledged debate of it. That is what I have gathered.

Sri H. D. DEVE GOWDA. I will read the resolution. it is like this.—“The Minister for Municipal Administration Sri Basava-lingappa has caused serious aspersions against Mahatma Gandhi while addressing the students of Mysore University stating that he has not understood the real Truth’ and thus defamed the Father of the Nation”

ಗುರುವಾರ 8ನೇ ತಾರೀಖು ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪುಟ 5 ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣದ್ದು ಈ ವಿಚಾರ ಬಂದಿದೆ.

MADAM SPEAKER.—Would the Hon. Minister like to make a statement now?

Sri C. M. ARMUGAM.—As I said earlier the Hon. Speaker has permitted the Hon. Leader of the Opposition to raise the issue and he has raised it quoting a news-paper. Hon. Speaker has given a decision to raise that issue.

MADAM SPEAKER.—It is not a decision. The Minister was prepared to make a statement and he made it after my permission.

Sri C. M. ARMUGAM.—The Hon. Speaker has permitted Sri Deve Gowda to raise this issue. I think the Newspapers in our State give correct picture. If such occasions arise in future, the Chir should permit us to raise issues appearing in the press.

MADAM SPEAKER.—That is being done and has been done on many occasions.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ದೇವೇಗೌಡರು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ತಂದಿರುವುದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಅನಂದವಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರ ಕಂಠವು ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ನಾನು ಏನೇ ಮಾಡಲಿ, ನಾನು ಏನೇ ಹೇಳಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದರ ಮುಖಾಂತರ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮುಂಜ್ಞಾಂತ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗಿವಾರು. ನಾನು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ 'ಎಕನಾಮಿಕ್ಸ್ ಆಫ್ ರಿಜನ್' ಎಂದು. ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ನಾನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಓದಿ, ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಭಾಷಣದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿಚಾರ, ಇದು ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆ ವಿಚಾರ ಬಂತು. ಸತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಹೇಳಿದೆ, ಸತ್ಯ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಭೂತಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸತ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಸತ್ಯ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟನ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ—ಸೂರ್ಯ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ, ಚಂದ್ರ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ, ಕಲ್ಪನಲ್ಲದವ ಅಣ್ಣ ಶಕ್ತಿಗಳು ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಜೀವಂತವಾಗಿರತಕ್ಕ, ಶಕ್ತಿಯಂತವಾಗಿರತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಗಳು. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಸತ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಯಾವುದಕ್ಕಾದರೂ ಹೊಲಿಸುವುದಾದರೆ, ಸಜೀವವಾದ, ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಹೊಲಿಸುತ್ತೇವೆ; ಸತ್ಯವಸ್ತುಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ, ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹೊಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಹಾಪುರುಷರು, ರೀತಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಂದೂ ಸರಿ ಎಂದು ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಕೈ ತೋರಿಸಿ ಹೇಳುವವರಿದ್ದಾರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದರೂ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿ ಎಂದು ಅದರಂತೆ ನೆನಪುತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಹಳ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಸಮಾಜದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ, ಭೂತಕಾಲದ ಸತ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಜೀವಂತ ವಿಷಯಗಳು ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರದಿದ್ದು ಪ್ರಕೃತಿ ವಿರೋಧವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟನಗಳು ಎಂದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಜಾತಿಗಳು ಕೋಮು ವಾರುಗಳು ಇವೆ. ಆ ಜಾತಿಯವರು ಗುರಾಮ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಮಾನುಷ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟನಗಳು ಇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಆಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದೇ ಸತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಜನ ಕಡಿಮೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಸತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಜೀವನದ ನಡವಳಿಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಇವತ್ತೂ ಕೂಡ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ನಾನು ಯಾವುದು ಸತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಅದು ಜೀವನದ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಆಗಬೇಕು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಚಿಲಿತ್ತಕ್ಕದ್ದು ಆಗಬೇಕು, ಅದು ಹೊರತಾಗಿ ಸತ್ಯದ್ದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದೇ ಸತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಹಿಂದಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಂದ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಗುರಾಮ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ)

ಗಿರಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಇಲ್ಲದವನು ಇದ್ದವನು ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಇದೇ ಸತ್ಯ ಎಂದು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಎಂತಹ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಾವು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು ? ಮತ್ತೆ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರು Truth is god ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. Truth is god ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಯಾವ ಮನುಷ್ಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೋ ಅಂಥವನಿಗೆ ಸತ್ಯ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ, 100ಕ್ಕೆ 95 ಜನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಶೋಷಣೆಗೆ, ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಅಸತ್ಯ ನಡತೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ?

Truth is God ! What is Truth ? Inequality and injustice is truth ? Is exploitation truth ? Is have and have-nots truth ? Therefore when Mahatma Gandhi said truth is God, then inequality and injustice is God. If you accept the prevailing tradition-bound society and actions and behaviours is truth and if that injustice and inequality is truth and truth is God, God also must be injustice and inequality. ಇಂದು ಒಂದು ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ವಿಚಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಸತ್ಯವೇ ದೇವರು ಎಂದು ಹೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು ; ಇವತ್ತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಾಳೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾಡಿದ್ದೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ತವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಮುಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜಸುಧಾರಕವಾಗಿ ಜನಗಳು ಯಾರ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರಾ, ಶೋ ಅಂಥಜನಗಳು ಹೇಳಬೇಕು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಸತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಸರಿಯಲ್ಲದ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬಂಗಿ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಬಂಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ಮಲವನ್ನು ತರೆಯುವೇರೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಸುತ್ತಾಡಿದರು. ಎಷ್ಟು ಜನ ತರೆಯುವೇರೆ ಮಲವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾವಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು ? ಮಹಾತ್ಮರು ಇದ್ದರು, ಅವರು ಸತ್ತ ಹೋದರು. ಅದೇ ಶಾಶ್ವತವೇ ಅದೇ ಕೊನೆಯೇ ? ತಮಗೆ ಯಾರೊಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಬಂಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವನು ಮಲವನ್ನು ತರೆಯುವೇರೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಅವನನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು, ಅದು ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗುತ್ತದೆ, ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅಂಥವರಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕು ? ಅವರಿಗೆ ಕುಕರ ಪಡಬೇಕೋ, ದಾಖ ಪಡಬೇಕೋ ? ನವನಮಾಜ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೊತೆದಾಡುವುದಾದರೆ, ಮನಸ್ಸು ಇದ್ದರೆ ಬಿಡುಗಡೆಕೆಯ ಮಾತು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರು, ಅದು ಬಿಡಿ, ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೆದರಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆಯೇ ? ಆ ರೀತಿ ಅವರು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಇವತ್ತು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ನಾಳೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ನಾಡಿದ್ದೂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸತ್ಯವೇ ದೇವರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ? ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಂಥವರು, ಇಂಥವರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ರಷ್ಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಸ್ವಾಲನಾ ಸತ್ತ ಹೊವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಿಸಾಡಿದರು, ಸತ್ಯದ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ, ಸತ್ಯದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ ಹೆಣ ಬಿಸಾಡಿದರು. ಅವರು ಏನು ಏನು ಪ್ರಸಕ್ತಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಲಿ, ಅವು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಹೋದರೆ, ಅವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಬೇಕು. ನೀವು ದೇವರು ಅಗಬೇಕಾದರೆ ಇದರ ಕಡೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಸಮಾಜ ಅಡ್ಡಿ ಅಂತಕಗಳನ್ನು ಒಡೆದರೆ, ಅವೆಲ್ಲಾ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ನಡತೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಬಿಸಾಕಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. It is in that context.

Sri K. PUTTASWAMY.—I rise to a point of order.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—Please sit down.

Sri K. PUTTASWAMY.—I wanted to rise to a point of order. My hon. friend has given room for another point of order. I want to know whether the hon. Minister is in order in asking me to sit down. I want your ruling on that point.

MADAM SPEAKER.—No. He has not got that power.

Sri K. PUTTASWAMY.—Then I go back to my original point of order. You were pleased to permit the Hon'ble Minister to make a statement. I thought that he would confine himself strictly to make a statement. What he was doing was delivering another extension lecture. We have not come here to give him audience for an extension lecture. His interpretation of truth, I am very glad to tell you, is a wonderful interpretation which we have come across for the first time, in my life!

Sri B. BASAVALINGAPPA.—I rise to a point of order. This is not a point of order. Please allow me to speak.

Sri K. PUTTASWAMY.—I am not tempted to make another extension lecture. What he stated was : there are inequalities in the society which ought to be condemned. Really they exist. Mahatma Gandhi stated : Truth is God. !

Sri B. BASAVALINGAPPA.—Have you allowed him to speak ? I rise to a point of order. He is commenting on my speech.

Sri K. PUTTASWAMY.—I have not completed my say on my point of order. I very well realise that in the society there are a number of injustices which ought to be condemned but they are not Truth. That is not what Gandhiji meant by Truth. The Hon'ble Minister Sri Basavalingappa stated : injustice exists ; Gandhiji stated Truth is God ; that means injustice is God. My point of order is ; The Hon'ble Minister must confine himself to make a statement and not deliver an extension lecture.

MADAM SPEAKER.—The Hon'ble Minister will please confine himself to the subject.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈಗಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ತತ್ವಗಳೇನಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ಥಿಕಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅವರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇವು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲೇ ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತೆಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

Motion of Thanks to the Governor's Address

[Debate Continued]

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ (ಸಾಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನರಸೀಪುರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮೊನ್ನೆ ದಿನ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನರಸೀಪುರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ

(ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ)

ಮೂಲಕ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ಯೋಗವಿವಿಧವು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ನಿರಾಧ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 2,70,000 ಇತ್ತು. ಇಷ್ಟೂ ಇದರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಮೂರು ಲಕ್ಷಕ್ಕೇರಿದೆ. ಎಂದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಸುಮಾರು ಇಷ್ಟುತುನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಸುಮಾರು 18-20 ಸಾವಿರದಷ್ಟು ನಿರಾಧ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇಷ್ಟು ಜನ ನಿರಾಧ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ? ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೆ ಈ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ದೊರಕಬೇಕಾದ್ದಾರೆ, ಇಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಜನ ನಿರಾಧ್ಯೋಗಿಗಳು ಇದ್ದರೂ ಇದರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳೇ ಇಲ್ಲದೆ ಬಹು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಜನರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸರಕಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಭೀಮಾರಿ ಹಾಕುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ರೀತಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಇಷ್ಟುತ್ವಯ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 31 ರಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಉಳಿದಿರುವ ಶೇಕಡಾ ಎಷ್ಟು ರಷ್ಟು ಜನ ಇನ್ನೂ ಅವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 30.35 ಲಕ್ಷ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 1971-73ನೇ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಇರುವ ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಕಾರ 33,89,000 ಮಕ್ಕಳು ಇಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವವರನ್ನು ಗಣನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಇದು 5-10 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 25 ಲಕ್ಷ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಜನರಿಗೆ ಜನು ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಂದರೋ ಅದರಂತೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದೂ ಮಾಡದೆ ಜನರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕಷ್ಟ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಜಾಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಯಾವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಸರಕಾರ ಮಾಡದೇ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ರೂಪಿಸಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳೂ ಕೂಡ ವಿಫಲವಾಗಿವೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಗುರಿಯೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಸಾಧಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಒಂದು ಮಾತೂ ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಫಣ ಬರ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದೇ ವಿನಾ ಇದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೂ ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಯಾವ ಮಾತುಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೇಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಒಂದೇ ಮಾತನ್ನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಕೇವಲ ನಿರ್ವರವಾದ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ನೈಜವಾಗಿರುವ ಸತ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳಾವುವೂ ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಕೇವಲ ಹಳೆಯ ದಾರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿವೆ. ಇದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೊಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಅಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಅಹಾರದ ಕೊರತೆ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಒದಗಬಹುದು, ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಇಂದು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಮತ್ತು ಜನತೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಗಳು ಒಂದನ್ನೂ ಇದುವರೆಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ನಿರಾಧ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು

ದೊರಕಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ. ಐಂಠಹ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎರೋದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—There are a few more amendments tabled by hon. Members Sri M. S. Krishnan and Sri B. B. Sayanak. They are deemed to have been moved.

Sri T. R. SHAMANNA (Fort).—I beg to move:

I That the following words shall be added at the end of the Motion: "but regret to note the:

1. failure of the Government in not controlling the abnormal rise in prices of essential commodities which is causing great hardship to the people.

2. failure of the Government in not arranging for proper supply and distribution of cement which is causing great hardship to house building activities of the poorer and middle-class people.

3. failure of the Government in allowing the steel produced by the Bhadravati Iron Works to be sold at higher rate than the Hindustan Steel.

4. failure of the Government in not solving the problem regarding the *busa* supply to cattle-owners which has caused great hardship to milk-venders and milk-consumers.

5. failure of the Government in not taking adequate steps for giving real relief to the people of the drought affected areas of the State.

6. failure of the Government in not giving power-cut exemption to educational institutions running classes in the evenings.

7. failure of the Government in allowing the whole-sale trade in rice and wheat to be a slogan rather than a practical business venture.

8. failure of the Government in not supplying wheat and wheat products in adequate quantities to the domestic consumers.

9. failure of the Government in not taking concrete steps to arrest the steep rise in silk yarn rate which is causing hardship to the poor weavers.

10. failure of the Government in not taking effective and practical steps to make family planning a success.

11. failure of the Government in not taking steps to improve and remodel the dwelling huts situated in private lands though the Government has taken steps to improve slums on Government lands.

12. failure of the Government in not solving the site-problem of revenue site-owners who are badly in need of house sites.

(SRI. T. R. SHAMANNA)

13. failure of the Government in stopping house-building loans that was being given by the Housing Board which has caused great hardship to poor and middle-class people.

14. failure of the Government in not giving relief from the mosquito nuisance.

15. failure of the Government in getting and giving State and Central Grants for Cauvery scheme to facilitate water supply Board to reduce water rates.

16. failure of the Government in not solving the unemployment problem of both educated and non-educated people.

17. failure of the Government in not giving quality education to students ;

18. failure of the Government in not bringing amendments to the Corporation Act of Bangalore City Corporation to meet the present civic needs of the people.

19. failure of the Government in not arresting large scale corruption in the administration from top to bottom.

20. failure of the Government in not improving the facilities for bus travelling public in Bangalore City.

21. failure of the Government in not taking steps to get Railway link between Karwar and Hubli.

22. failure of the Government in not helping the Commerce Institutes in the State to get Kannada Typewriters at concession rates.

23. failure of the Government in delaying the introduction of Kannada as administrative language at all levels.

24. failure of the Government in not bringing uniform syllabus of study in all the three Universities of the State.

25. failure of the Government in not giving grant-in-aid to Commerce Institutes in the State.

26. failure of the Government in not taking steps to avoid the inordinate delay in completing the various major irrigation projects in the State."

Sri P. A. PAWASHE (Uchagaon).—I beg to move:

II The following words shall be added at the end of the Motion.
"but regret to note that the Government has failed :

1. to solve the Maharashtra Mysore Border dispute which is pending for the last 17 years and that this dispute should be solved on the basis of Pataskar Formula, so that no injustice will be caused to the people of both the States.

2. to make a reference to long-term measures for eliminating drought from the drought affected Districts of the State: It deals with only ameliorative and short term measures to tide over the present crisis.

3. to state any thing about the major irrigation projects in progress except that an Administrator has been appointed to expedite the work.

4. to state anything about the Financial help that could be given to the poor people for construction of houses to whom house sites have been allotted by the Government.

5. to state about the supply of power to pumpsets for agricultural purposes.

6. to make a note of the raising prices of the essential commodities and measures to check them.

7. to suggest any adequate measures to provide employment to the large number of educated and uneducated unemployed persons. The means proposed are inadequate.

8. to give the total number of minor irrigation works approved in the scarcity affected areas and in the non-scarcity areas.

9. to make a note that in Belgaum Taluka there are several rural Roads to be constructed.

10. to make a note that in Belgaum Taluka there are certain villages where there is acute scarcity of drinking water.

11. to make a note that there is considerable delay in supplying power to the pumpsets for agricultural purposes in Belgaum Taluka and that the rural electrification programme is also very slow.

12. to make a note that in Belgaum Taluka there are several proposed minor irrigation works, which it approved and undertaken, will help the agriculturists in the area to produce more.

13. to state that in the Marathi speaking border area Marathi should be used as the Official Language.

Sri N. B. SIRDESAI (Khanapur).—I beg to move :

III That the following words shall be added at the end of the Motion :

“but regret that the Government has failed :

1. to solve the long standing Border dispute, between Maharashtra and Mysore and have done great injustice to the Marathi speaking people in the disputed areas.

2. to commence the (i) Upper Malaprabha Irrigation Project at Asoga village in Khanapur Taluka and (ii) to commence the Project of Diversion of Mahadevi River waters into the Malaprabha River at Asoga village from Kongale village in Khanpur Taluka, in

(SRI N. B. SRIDEJAI)

order to provide sufficient employment to the people in the drought hit areas and to extend irrigation facilities to the lands in Khanapur, Belgaum and Bailhongal Talukas.

3. to construct Barrages for storage of waters for irrigation purpose in drought hit areas and nearby Malnad areas.

4. to introduce Kannada as language of administration only in the Kannada speaking areas, excluding the Marathi speaking areas, of disputed border areas as they are recognised as the bilingual areas.

5. to provide employment to the educated and uneducated people in the State, and especially for people in the Malnad and backward areas.

6. to provide financial aid to the landless for construction of houses along with the housing sites.

7. to provide drinking water facilities by sanctioning sufficient number of works under N.R.W.S. schemes in Khanapur Taluka ; though schemes are feasible and urgent.

8. to take up Minor irrigation works. for the development of Malnad areas like Khanapur Taluka and increase food production.

9. to take up electrification of villages in Malnad areas and extend power supply to I. P. Sets for irrigation of Forest and Malnad areas.

10. to establish and encourage large and medium industries and small and village industries in Khanapur Taluka.

11. to provide compulsory primary education to the children in the age group of 6 to 11 years in the Khanapur Taluka, by opening new primary schools and to provide secondary education facilities by opening Government High Schools in Malnad Taluks like Khanapur, where not a single High-School is opened by Government and people are allowed to be taxed by the private Managements.

12. to make payments of arrears of emoluments to the Patels Sandies Mahars und Kolkars, though Government have passes orders to make payment.

13. to sanction sufficient road works under R. C. Programmes in Khanapur Taluka.

(IV) ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ (ಅೀರ್ಪಹಳ್ಳಿ).—ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅದರೆ;

1) ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದು.

2) ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ನಮಗ್ನ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಯೋಜನೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು.

- 3) ನಿರ್ದೋಷ ಸಮಸ್ಯೆಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಫಲಧಾಯಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅನ್ನಸೇನೆ ಅಕ್ಷರಸೇನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡದಿರುವುದು.
- 4) ಈಗಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಉದ್ಧೋಗ ಆಧಾರಿತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನಾಗಿ ಬಯಸದೇ ಇರುವುದು.
- 5) ಮಹಿಳೆಯರು, ಹಿಂದೂಳದ ಜಾತಿಯ ಜನರ ಪ್ರಗತಿಗೆ ನೆರವಾಗುವಂತಹ, ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲೂ ಶೇಕಡಾ ಅರವತ್ತರ ಮೀಸಲು ಪದ್ಧತಿಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೇ ಇರುವುದು.
- 6) ಮರೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಡೆಗಣಿಸಿರುವುದು.
- 7) ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗಾಣಿಸದೇ ಇರುವುದು.

(V) Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—I beg to move:

That the following words shall be added at the end of the Motion:

“ But it has failed to mention but regret to note :

1. the utter failure of the Government in either spelling out the long term permanent measures or in implementing any such permanent measures to lift the drought conditions.

2. failure of the Government in not controlling the steep rise in prices of essential commodities of life such as rice, Ragi, Jowar Sugar, etc. and the failure of the Government take over wholesale trading in foodgrains also failure to check the rising prices.

3. failure of the Government to distribute essential commodities of life at fair prices to the poorer sections of the community in the State through fair price shops.

4. failure of the Government to uphold and protect the democratic rights of the people as shown by attempting to extran from the Chitradurga and Kolar Districts leaders of the Communist Party of India as well as the Communist Party (Marxists).

5. exhibiting utter collouness towards thousands of poor people who have purchased sites and are known Revenue site owners and failure to solve the issue of reveone site owners.

6. the necessity to evolve a proper industrial climate and evolve progressive industrial relations so that that the working class may play its proper role.

7. the failure of the Government to spellut the perspective in respect of the plan : particularly with regard to defence and developement of the public sector, establishing basic industries with the help of socialist countries.

8. failure of the Government to effectively tackle, if not solve the problems of the teachers of the aided private schools and colleges and failure to take over these schools.

(SRI M. S. KRISHNA)

9. failure of the Government to have effective contro over the administration leading to growing hereaucracy corruption etc.

10. failurue of the Government to tackle the problems of agriculture workers by non-fixation of a minimum living wage, giving sites and materials far construction of houses.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ (ಸಾಗರ).— ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

(VI) ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸತಕ್ಕದು ಆದರೆ;

1) ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ.

2) ಕನ್ನಡವನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಎರಾ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ.

3) ರಾಜ್ಯದ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಜೀವನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ.

4) ನೀರಾವರಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸದೇ ಇರುವುದು ಈ ಸರ್ಕಾರ ದುರ್ಬಲತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

5) ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಸೋತಿದೆ.

6) ನಿರಾಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ, ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಜೀವನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ.

7) ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ.

8) 6 ರಿಂದ 11 ವರ್ಷದ ಮಗುವಿಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲ ಗೊಂಡಿದೆ.

9) ಭೂಹೀನರಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಹಂಚುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ.

10) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈವರೆಗೆ ರದ್ದಾಗದೇ ಇರುವ ಅನೇಕ ಇನಾಮುಗಳನ್ನು ಈವರೆಗೆ ರದ್ದು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಫಲತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

11) ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕೃತದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು ಅಧಿಕೃತ ಮಟ್ಟ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಶುದ್ಧವಾದ ಅಧಿಕೃತವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ.

Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—I beg to move :

VII That the following words shall be added at the end of the

Motion : "but regret to note.—

1. that though the Mahajan Commission Report which was placed before the Parliament on 18-12-1970 by the State Home Minister of India for settling the Maharashtra — Mysore — Kerala border

disputes, is still pending for more then 17 years and the same may be solved on the basis of village as a unit, relative majority, Geographical contiguity and wishes of the people of the border area.

2. the Government has failed to control the prices of essential commodities which is causing great hardship to the people.

3. the government has failed to give employment facilities to the educated people.

4. the government has failed to bring socialism in the State.

5. the government has failed to eradicate the poverty of the masses.

6. the government has totally neglected the Marathi people of the border area in all respects.

7. the government has failed to provide employment facilities to the Marathi people in the State.

8. the government has failed to start major, minor or medium irrigation in the Marathi border area

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಹೊಸನಗರ).—ನಮ್ಮ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನಾ ನಿರ್ಜಯವನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ನಾಯಕತ್ವ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಅನುಭವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಅದರೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗಲಭೆ ಮಾಡುವಾಗ ನನಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಏನೆಂದರೆ, ಯಾರದೋ ಗಡ್ಡ ಹತ್ತಿ ಕೊಂಡಾಗ ಅದನ್ನು ಅರಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಶೈತ್ಯೋಪಚಾರ ಮಾಡುವ ಬದಲು, ತಮಾಷೆ ಮಾಡುವ ಸುಖವಾಗಿ ಅದೇ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗರೇಟ್ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡರಂತೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಬದಲು, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪೇಟಿಗೆ ನಿಕುಸಬೇಕು, ಹೇಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತಿದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಇದ್ದರೆ, ಅದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ನೀರನ್ನು ತಂದು ಹಾಕಿ ಅರಿಸುವ ಬದಲು ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ತುಪ್ಪವನ್ನು ಹಾಕಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನನ್ನ ಗಮನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲೇ ತುಪ್ಪ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಬರಗಾಲ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಬರವಿದ್ದಂತಹ ಡರಿತ್ರ್ಯವಾದಂಥ ಬರಗಾಲವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ. ಇಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಅಂಶ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಅದು ಶೋಚನೀಯ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ. ಕೇವಲ ಟೀಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಮಾತ್ರವೇ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪಿದೆರೆ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕಾದುದು ಮತ್ತು ಜನತೆಗೆ ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಕರ್ತವ್ಯ ಪರಾನ್ನುಬರಗುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮತ್ತು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಚುತಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ದಿನ ನಿತ್ಯವೂ ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ, ವನವಾಸ ಮತ್ತು ಗಲಭೆಗಳನ್ನು ಜನರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಕೆಲವಾರು ಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನೆನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ನಾನು ನೋಡಿದ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್)

ಅಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹತ್ತಿರ ನಡೆದ ಒಂದು ಮದುವೆ ಪಾರ್ವಿಯವರು ಮಾಡಿದ ಊಟದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕೊರೆಗೆ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಆ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದ ಅನ್ನವನ್ನು ಹತ್ತಾರು ಹುಡುಗರು ಹುಡುಕಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯವಿರುವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕರ್ತವ್ಯಪರಾನುಭವಿಗಳಾದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಯಾವಾಗಲೂ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಬಾರದು. ಸಂಹಾರಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ತಮಾಷೆಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಗುಲ್ಬರ್ಗದಿಂದ ಜನರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ರೋ ಏನೋ ಎಂದು ನನ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೇವಲ ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಪ್ರಕಟಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನಾದರು ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಯಾರೋ ಹೇಳಿದ್ದು ಕೇಳಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರೇ ಬೇಕಾದರೆ ಆ ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಂಶಯ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪ್ರಕಟಣೆಗಾಗಿ ಇಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಜಗಳವಾಡಿದರೆ, ಗುಲ್ಲು ಎಬ್ಬಿಸಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ನಾರ್ಯಾರು ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾನ್ಯ ಬಾಪೂಗೌಡರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಾಗ ಅವರು ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮೀಷನರ್ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಏತಕ್ಕೆ ಹೋಗಲ್ಲ ? ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಾಗದವನ್ನು ಅವರು ಅಪೊಂದು ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರು. ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಬೇಕೆಂಬ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವುದಾದರೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಒಳ್ಳೆಯ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಬನ್ನಿವ ದೊಣ್ಣೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಆಯಸ್ಸು ಎಂಬ ಗಾದೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಂಜೀ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಾಗಲೀ, ಪ್ರಕೃತ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದಾಗಲೀ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಖಾಯಂ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆತಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ನಾವು ಇದು ಬರದಂತೆ ಕಾಯಂ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕಾಗಿದೆ ಬರಗಾರ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಹೊಸದೇನೂ ಅಲ್ಲ, ಇದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಶ್ರೀಮನ್ ವಿರೇಂದ್ರಪ್ರಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಇತ್ತು. ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನಾಗಲೀ, ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನಾಗಲೀ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ಅವರ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣ, ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಒಟ್ಟುಕೊಂಡು ತುಲನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿಂತ ಹತ್ತು ಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬುದ್ಧಿವಂತರಲ್ಲ ಎಂದು ಲಕ್ಷಣ. ಆ ರೀತಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದವರನ್ನು ಕುರುಡರು, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಭೂತಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ನಿರುತ್ಸಾಹ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಸಹ, ರಾಯಚೂರು, ಬಿದರಿ, ಬಿಜಾಪುರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲವರು ಆಗುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೆನದರೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಿದ್ಧಾರೆಂದು ಕೆಲವರು ಆಗುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೆನದರೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದರೆ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಬಹಳ ಬೇಜಾರಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಭಾಗ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಬಾಬತ್ತು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದೆ. ಅದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಒಂದು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಅಣ್ಣ ಮ್ಮಂದಿರು ಇದ್ದು, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೋಗಿಗೊಳಗಿದ್ದರೆ,

ಅವನಿಗಾಗಿ ಉಳಿದವರು ದುಡಿದು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಾವು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ರೀತಿ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಸಹೋದರರಿಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಟೀಕಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮೇಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾವಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದು ಸಹ ಈಗ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ನಿಲಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಣ ಕೇಳಿದಾಗ ಈ ಭಾಗದ ಹಣವನ್ನು ಆ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಹಣವನ್ನು ಸಹ ಆ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಮಾತುಗಳು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಬೆಂಕಿಗೆ ತುಪ್ಪ ಸುರಿದಂತಾಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ ವಿಧವೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವಂತಹ ಸಿಂಹ ಮತ್ತು ಆನೆಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇಕಾರಣ ಇಂತಹ ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಧಿಕೃತಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎಂದೋ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಯಾವುದೇ ತೋರಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಕೋಶದಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಮಹಾಕಾವಿಗಳಾದ ಪಂಪ, ರನ್ನ ಮುಂತಾದ ಮಹಾಕಾವಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ. ಕನ್ನಡವನ್ನು ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 25 ವರ್ಷಗಳು ಹಿಡಿಯಿತು. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾಚಿಕೆ ಪಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕನ್ನಡವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದಿಟ್ಟವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡವನ್ನು ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೀರ್ತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಸತ್ಕೀರ್ತಿ, ಚರಿತ್ರಾರ್ಹವಾದ ನಿಲುವು ಅಜರಾಮರವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕಾರೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಒಳ್ಳೆಯ ಆಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ಕಾರೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚು ಕಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಆ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕಂದರೆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯೆಗಾಗಿ ಕೆಲವು ತಕ್ಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಮ್ಮ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಒದಿ ಸರ್ಕಾರ ನಿಕರ ಬೇಕು ಎಂದು ಎಂ.ಎ.ಗಳ ಮುಂದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಹ ಒಂದು ರೂಢಿ ಇದೆ. ಕೆಲವರು ಮಂತ್ರಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಂದೆ ಏನು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೋ ಮಗನೂ ಅದೇ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಮ್ಮ ಯುವಕರಲ್ಲಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಹುಡುಗನ ಆಪ್ತಿಯೊಡನೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಈಗ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಡಾಕ್ಟರೋ ರಾಯರೋ ಅಥವಾ ಇಂಜಿನಿಯರೋ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮಕ್ಕಳೂ ಅದೇ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹುಡುಗ 10 ವರ್ಷಗಳ ಪೇರಾದರೂ ಲಂಚವನ್ನಾಡರೂ ಕೊಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರು ಡಾಕ್ಟರು ಆಗಿ ಬಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಂಜಿಕ್ಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಪೈದ್ಯರನ್ನು ನಿರ್ವಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಹುಡುಗನಾದವನಿಗೆ ಸಂಗೀತವೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಅವನಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಗ ಡಾಕ್ಟರಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಇಂಜಿನಿಯರೋ ಆಗಿಯೋ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳವನ್ನು ತಂದರೆ ನಾವು ವಯಸ್ಸಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ಕನಸನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕನಸು ನನಸಾಗದೆ ಕನಸಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು ಜನ ತಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾನೆಂದ ಸುಖವಾಗಿ ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ 100ಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವೊತ್ತು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಥ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್)

ನನ್ನ ಮಗ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದಿ ಪಾಸಾಗಿ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ನುಬವಾಗಿ ಸಾಕುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದು ಬಂದು ಕನಸು. ಅದ್ದರಿಂದ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಸರಸ್ವತಿಯ ಆರಾಧನೆಗಾಗಿ ಒಪ್ಪಬೇಕೇ ಎನಿಸಿ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ವಿದ್ಯೆ ಏನಿದೆ ಇದು ಕಾರಕೂನನ ಕಲನಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿದ್ಯೆ. ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂಡಿತಾ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯೆಗಾಗಿ ಓದಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಬಂದು ಕನುಬಿನ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವವರೆಗೂ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎ. ಎಂ. ಎಸ್. ಸಿ. ಪಾಸು ಮಾಡಿದವರು ನೇಗಲು ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಟ್ಯಾಟ್ ಪ್ರಾಂಟ್ ಮತ್ತು ಪೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಬಟ್ಟೆ ಎತ್ತ ಕೊಳೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿ ದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೊರಗಡೆ ಹೊಲದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಥಾ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಾವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನತೆಗೆ ಕರ್ಯಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅವನ್ನು ನಾನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯವೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. 100ಕ್ಕೆ 80ರಷ್ಟು ಜನ ವ್ಯವಸಾಯ ವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲರವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆಯೇ ಅಲ್ಲದವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬಹುತೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜನರು ಬರೀ ಬೇಸಾಯ ಒಂದನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು. ಇಳಿಮುಖ ಗುಲ್ಮಗಾರ್, ರಾಯಚೂರು ಬಿಜಾಪುರಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಹೊಳೆ ನೀರು ಮತ್ತು ಕೆರೆ ನೀರಿನ ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ 10-15 ವರ್ಷಗಳ ಸ್ಕ್ಯೂಟಿಸ್ಟಿಕ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆದುನೋಡಿದರೆ ಮಳೆಯ ಅಂಶ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾದ ದೇಶವನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗೂ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾದ ದೇಶವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಮೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದರೂ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

Statement Of Minister for Public Works Re: Accomadating People Who had come from scarcity areas at Kalinadi Project

† Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Mr. Deputy Speaker, I would like to make a small statement.

Immediately on receipt of instructions, officers have made necessary arrangements to shift the people who are prepared to migrate to Kalinadi project for work. In the first instance I am told that they were not anxious but later on Sri Viswanatha Reddy, an hon. member

of this Hose intervened and now they have all agreed to go to Kalinadi project. Arrangements are being made to provide food for them for the evening and M.S.R.T.C. buses are ready to take them to Kalinadi project. They will be provided with food, light, shelter and water for the time being till they are able to put themselves on the work. Later on they will be given work and also adequate wage on equiatable basis and for them water, housing and light would be given free. This arrangement has been made and in pursuance of the assurance held out operations are going on. MSRTC buses are due to leave at 5 p.m. to-day.

Sri H. S. SIDDAPPA.—How many of them are going to-day and how many are staying here because some of them are employed?

H. M. CHANNABASAPPA.—The officers are listing them and Government is prepared to take as many people as willing to go. We will give them six to seven days work in a week for five months. I understand that 8 buses of MSRTC are ready and it will accomodate about 400 persons. I hope the hon. Members would appreciate the action taken by Government in this behalf.

500 -P.M.

Motion Of Thanks to The Governor's Address

[Debate Contd.]

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ಮರೈಶ್ವರಂ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಾರಿ ಇರಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎರಡು ಅಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ನಾನು ಹಲವು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದುಂಟು. ಆಗ ಈ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಇರಾಜೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅದನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ಆಗ ನಾವು ಇಂತಹ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಸೆಕ್ಟರಿಯವರು ಅಥವಾ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಓದಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಏನಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದು ಉಂಟು. ಆಗ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಉತ್ತರವೇನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರ ಅನಡ್ಡೆಯ ಮನೋಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ನಾವು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎರಡು ಆದ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಇವರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಗಂಭೀರ ಹಠವೂ ಫೋಷಣೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೂ ಸಹ ಇವರು ಏನೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯನಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾ ರೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ ಧೈರ್ಯವಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ಏನಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ, ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಸೆಕ್ಟರಿಯವರು ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತಾರೆ; ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಓಪುತ್ತಾರೆ. ಅದೊಂದರಿಂದ ಇದು ಒಂದು ತಿರುಳು ಇಲ್ಲದೆ, ಸತ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬರಗಾಲದ ಪುತ್ಯೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರಗಾಲ ಇದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಂದರೆ—

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್)

"My Government is fully aware of its responsibilities in this respect."

ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ನಾನಾದರೂ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು 16.50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಇವರು ಕೇಳಿದರು. ನಂತರ ಮಲಪ್ರಭಾ ಚಾನರಂಗಾಗಿ 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಳಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ಅಂದರೆ, ಏಳುಮುಕ್ಕಾಲು ಕೋಟಿ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬರ್ಚ್ ಮಾಡಿದ್ದು 13-37 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಅಂದರೆ ಇವರು ಕೇಳಿದ್ದು 16 ಕೋಟಿ; ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಏಳು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಕೇಳಿ ಎಂದು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಾಗ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಇತರ ಮಂತ್ರಿಗಳು 'ನಾವು ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ, ಅಷ್ಟು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ; ಅದನ್ನು ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಂದು ಸಲ "ಅದೇನೂ ಟ್ರೇಡ್ ಯುನಿಯನ್ ಬಾಗ್‌ಮಿಂಗ್ ಅಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನೀವೇ 16 ವರೆಗೆ ಕೋಟಿ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು 151 ಕೋಟಿಗೆ ಏರಿಸಿದ್ದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ವಿವೇಚನೆ ಇಲ್ಲ. ಗಂಭೀರವಾಗಿರುವ ರೂ ಸಹ ಇವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟು ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರದ ಸ್ಪೆಷಿಲೈಸಿಮವರಿಗೆ ಸಹ ಒಂದು ಸಲ 16 ವರೆಗೆ ಕೋಟಿ ಕೇಳಿ ಫಕ್ಟ್ಸ್ 11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಳಿದ್ದು ಏಕೆ ಎಂದು ಸಂಶಯ ಬಂದಿದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹಿಂದೆಯೇ ಜಾಸ್ತಿ ಕೇಳಿ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡರು. ಇವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಉಲ್ಲಾಸವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇದೆ. ಅವರು ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ನಂತರ ಸುಮಾರು 73 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಪಡೆದಿದ್ದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಫಸ್ಟ್ 240 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಶಕ್ತಿ, ಚವಾಣರ ಮುಖಾಂತರ ಇದೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣರವರಿಗೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ಇವರು ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಏರದನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸುಮಾರು 151 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಪ್ರಕಾರ 150.55 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಬರ್ಚ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದರೆ Government have drawn up a programme to afford relief in these areas at total cost of Rs. 150.55 crores to the end of September 1973. This programme covers provision for employment, sinking and deepening of irrigation wells, grant of takkavi loans, provision of pumps, water supply to affected areas, arrangements for supply of fodder, provision of medical and public health services, free feeding, assistance to the weavers, artisans and educational concessions to students, etc., ಇದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕಂಡು ಬಂದದ್ದಾಗಿ there is not even a mention of what are all the permanent measures that have to be taken. What are the permanent measures that the Government is contemplating, what are the resources, what is the amount that has to be spent, etc., is totally absent. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಇವರು ಡ್ರಾಟ್ ಕಂಡೀಷನನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತೇವೆ, ಏನಿಗಿಗಗೆ ಅನ್ನ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ ನಂಬಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಮಳೆ ಬಳಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗದೇ ಇರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಮತ್ತು ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಟಂಕರಿಂಗ್ ವಿತ್ ದಿ ಪ್ರಾಬ್ಲಂ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಕೂಡದು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತನ್ನಿರಿ. ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ರೈತನನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕನಾರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿರುವುದಾದರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟುವುದು, ನೀರನ್ನು ಇಂಪೌಂಡ್ ಮಾಡುವುದು, ನಂತರ ಕನಾರ್‌ಗಳನ್ನು ತೋಡುವುದು—ಹೀಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ, ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟಿ ನೀರನ್ನು ಇಂಪೌಂಡ್ ಮಾಡಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಮ್ಯಾಟರ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಧೋರಣೆಯ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಡ್ಯಾಂಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕನಾರ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ ಮಾತ್ರ ಅನೇಕರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗುವ ಪ್ರಮಾಣ ತಕ್ಷಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ.

Sri S. M. KRISHNA (Minister for Industries).—That is what is being done now. The Finance Minister has made it repeatedly clear and the Chief Minister has also made it clear to the whole State that this is the strategy that we are adopting. We will dig the canals, and simultaneously the dam also gets built. We have the clearance of the Planning Commission and the Union Government also to take up this strategy.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಹಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಬೇಸಿಕ್ ಕೊಶ್ಚನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮೂರನೆಯ ಅಂಶ, ಆ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬರುವವರನ್ನು ರಫ್ತುಬೇಸಿಗೆ ಅಂದರೆ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕರೆಂದು ಕರೆಯುವುದು ತಪ್ಪು. ಅವರು ದುರಾದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿ ಬರಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಸೊಲ್ಯೂಷನ್ ಹುಡುಕಿದರು. ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾದ ವಿಚಾರ. ಈ ತರಹ ಮುಂದೆ ಯಾರೂ ಬಾರದೇ ಇರುವ ಹಾಗೆ ತಡೆಯುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಇನ್ನೊಂದು, ಅವರಿಗೆ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡುವುದು. ಇದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ಉತ್ತರ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಬಂದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಫೋರಲ್‌ಕ್ಯಾಸ್ ಮಾಡಿ ಮಳೆ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೂ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್‌ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಸ್ಪೀಡ್‌ರಿಟಿ ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಯಾರೋ ಇದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನೇ ಆ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನಾವು ಯಾರನ್ನು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೋ ಅವರನ್ನೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ. ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪೈಕಿ ಯಾವೊಬ್ಬ ಮುಖಂಡರೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಆ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದು ಧೋರಣೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ಸಹ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಾದದಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಅನುಮರ್ಥತೆ ತೋರಿಸಿರುವುದು ಎಂದರೆ, ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯ ವಿಷಯ. ಬೆಲೆಗಳು ಗಗನಕ್ಕೇರುತ್ತಿವೆ. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ಪಾಜೆ ಅವರೇ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 30 ರಿಂದ 35 ರವರೆಗೆ ಅಕ್ಕಿ, ರಾಗಿ, ಜೋಳದ ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತಿದೆ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್)

ಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರೈಸ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಏರಿಹೋಗಿದೆ. ಆ ಬೆಲೆಗಳ ವರಿಕೆ ಬಹಳ ತೀವ್ರತರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಮುಂದೆ ಇನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಬೆಲೆಗಳು ಏರುತ್ತವೋ ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಘೋಷಣೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಇನ್ನೂ ಬೆಲೆಗಳು ಏರುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಿರುವಂತೆಯೇ ಕಡೆ ಬಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. "In a developing economy price rise is inevitable"; wage rise leads to price rise. So in a developing economy price rise is inevitable.....ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ವಕ್ತಾರರು. This is totally false argument. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಇಕಾನಮಿ ಸೋಡಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ, ಅಂದರೆ ಸೋವಿಯಟ್ ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಾದ ಮೇಲೆ, ಪೂರ್ವ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಾದ ಮೇಲೆ, ಆ ದೇಶಗಳು ತುಂಬಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗೊಂಡಿವೆ. ಸಮಾಜ ಬದಲಾವಣೆಯಾದ ನಂತರ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿನಂತೆ ಬೆಲೆಗಳು ಏರುತ್ತೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟರು. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ಇತರರು ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇರೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ ಇದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು. ಎಂದು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೇಳುವ ವಾದ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತು ಫ್ಯಾನ್ಸ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಇಟಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿದ್ದ ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ರಿಂದ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಹೋಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ನೈತಿಕಮಟ್ಟ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದಾಗಲೂ ಯಾವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಯೂ ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಏರಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟನ್ನಿನಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕೆಲವಾರು ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಕರ ನಡೆಯಿತು.

ಅಲ್ಲಿ ಐದು, ಹತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಂಬಳವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಏರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೆಲೆಗಳ ವರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣಗಳು ಸರಿಯಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಗಳೇರುವುದಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣ ಗುತ್ತೇದಾರು ಬಂಡವಾಳಗಾರರು ಈ ಧಾನ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಹಿತವೇ ಕಾರಣ. ಅದನ್ನು ನಶಿಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಾವು ಈ ಹೋಲಿಸೇಲ್ ಫುಡ್‌ಗ್ರೈನ್ಸ್‌ನ ತಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನ ಹರಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಏನೇನೋ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಂದಿತವಾಯಿಲ್ಲ ಶೋಷನೀಯ ಮತ್ತು ಬಂಡನೀಯವಾದದ್ದು. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭತ್ಯೆ ಕೊಡಲು ಧಾರಣೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದರೋ ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಗಲು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ—ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳೂ ಸೇರಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತಾಪೂ ರೇಷನಿಂಗ್ ಇದೆ. ಅವರು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸಬ್‌ಸಿಡ್ಡೆಡ್ ರೇಷನಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ರೇಷನ್ ಅಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಅಲ್ಪಾಯ ದರ ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಯ ಬೆಲೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಎಂಟು ಪೈಸೆ, ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಹತ್ತು ಪೈಸೆಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸಕ್ಕರೆ, ಎಡಿಬರ್ ಅಯಿರ್ ಮತ್ತು ಕೋರ್ಸ್ ಕಾತ್ ಇವುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಎಂದು ನಾವು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೇಷನಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ನಗರಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಏಕೆ ತರಬಾರದು? ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರು

ವುದು ಫಾರ್ಮ್ ರೇಷನಿಂಗ್ ಅಲ್ಲ ಪುರ್ ರೇಷನಿಂಗ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ಲಾನ್ ಅಪ್ಲೋಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರ ಧೋರಣೆ ಏನಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೇ ಎಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರ ಖಚಿತವಾದ ನಿಲುವೇನೆಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊನೆ ತಾನೆ ದಾವಣಗೆರೆ ಬಳಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಬರ್ಲಿನ್‌ನವರ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿದರು. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಎಂ.ರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೇ ಆಯಿತು. ಇನ್ನೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ವಿಜಯನಗರದ ಸ್ಕ್ವೀರ್ ಪ್ಲಾಂಟಿನ ಕೆಲಸ ಜರೂರಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಆನೇಕ ಚಳ್ಳೆಳ್ಳೆ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಕೂರಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಬೊಕಾರೋ ಮತ್ತು ಭಿತ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ವಿಜಯನಗರ ಸ್ಕ್ವೀರ್ ಪ್ಲಾಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಫೋರ್ಪಡೆ ಯವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಾನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕೆಲವು ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಗತಕ್ಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದೆ, ತಮಗೆ ಇಚ್ಛೆ ಬಂದವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಉಲ್ ಅಂಡ್ ಪೀಪ್ ಅಥವಾ ಉಲ್ವನ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಒಬ್ಬ ನಾನ್ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಜನರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಎಂಥವರನ್ನು ಎಂದರೆ, ರಿಟೈರಾಗಿ 64 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎಂತಂಥಾ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿರಲಿಲ್ಲ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಏಕೆ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಳಿಯಂದಿರು ಎಂದು

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇರಬಹುದು ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಳಿಯಂದಿರಲಿ ಇರಬಹುದು ಆದರೆ ಇಂಥ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಕೂಡಲೆ ಕೈಬಿಡಬೇಕು. ಇಂಥಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಜನರಿಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯಪ್ಪಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ, ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದೇತ ಇದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೂ ಮುಂದುವರಿದುಹೋದರೆ ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಬೇಗ ಹದಗೆಟ್ಟು ಅದು ಬಹಳ ಕಠಿಣಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಬಹುದು. ಈಗಾಗಲೇ ಬಂಗಾಳ, ಒರಿಸ್ಸಾ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಗರಾಟೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಶಕ್ತಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಭೂಮಾಲೀಕರುಗಳೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ಗುತ್ತೀದಾರರುಗಳೂ ಸೇರಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಸುರಿದು ಜನರನ್ನು ಕೂಡಿಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗರಾಟೆಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಆಂಧ್ರ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ತಲೆ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕಾರಣ. ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಬಾಯಲ್ಲಿ 'ಗೇರಿಬೇ ಹಟಾವೋ' ಫೋರ್ಪಡೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿದೆ ದೇಯೇ ಏನಾ ಅವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏಕೋಪಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವ ಮುನ್ನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

† ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ಬಂಗಿ (ಜಮಖಂಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ವಂದನಾರ್ಪಣಾ ಗೊತ್ತುವಳಿಯೇನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಆ

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ಎಂ.,)

ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಾಕಡಷ್ಟು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಆಗದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಬಾರ್ಗೆ ಜನತೆಗೆ ಖಾಯಂ ಅದ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಲು ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಾದ ಮಲಪ್ರಭ, ಘಟಪ್ರಭ ಯೋಜನೆ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಖಾಯಂ ತಂದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕೆಲಸವಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಮಾವೇಷವಾಗದಿರುವ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೈಕೊಂಡಿದೆ, ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಭರವಸೆಯಿದೆ.

ಪವರ್ ಲೂವಿನವರು ಟೆಕ್ನಿಕ್ ಕಮಿಷನರ ಅಜೈ ಎರಡು ವಾಗಿ ಬಣ್ಣ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಇದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತರು ಅತಿ ಶ್ರೀಮಂತರಾದರು. ಸರಕಾರ ಅಜೈಯನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಲೇವಾರಿ ಸರಕಾರಕ್ಕಾಗಲೀ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆದೇಶದ ಕಾಲದಲ್ಲಾಗಲಿ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾಡಿದರೂ ಸರಿಯಾದ ಫಲಿತಾಂಶ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಟೆಕ್ನಿಕ್ ಕಮಿಷನರ ಅಜೈಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು, ಕೈಮಗ್ಗದ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಡ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಮನವು ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇವರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪವರ್ ಲೂವಿನವರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬಳಿಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೇಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಬಣ್ಣ ಬಟ್ಟೆ ನೇಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ 10 ಲಕ್ಷ ನೇಕಾರರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನುಗ್ಗುಮವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಂತೋಷಕರವಾದ ವಿಚಾರ.

ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸುಮಾರು ಮನ್ನೂರು ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದೂ ಕೂಡ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಇಂದು ನೀರಿನ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಲು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ದಡದಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅನಿದಿಯ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ Barrage ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಲಫ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಎಂತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಂತೆ ಸರಕಾರ ಬೇರೆಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಲಫ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಗೆ ಅವಕಾಶವಾಡಿ ಇನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಡಲಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸುವುದು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದಿದೆ, ಅದರ ಹೈಕ ಹತ್ತಾರು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗದೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸರಕಾರ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಲಫ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಲೆಜಿಸ್ಲೇಷನ್ ವಿಷಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಮೈಸೂರು ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಯಂಟ್ ಟೆರೆಕ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ವರದಿ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವರೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ದನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯ ಸೂಚನೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ನಿಧಿಪ್ಪ (ಆರಸೀಕೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈಗ ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂತಿ

ದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಹಾಗೂ ಮುಂದೆ ಈ ಸರಕಾರವೆಂಬ ಒಂದು ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯು ಹೇಗೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಈ ಕಂಪನಿಯ ಹೆಸರು ಇಂದಿರಾ ಕೃಪಾಪೋಷಿತ ನಾಟಕನಭಾ (ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್). ಇದರ ಮಾಲೀಕರು ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್, ಬಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಎಂ. ಆರ್. ಎ., ಇವರ ಮಾಲೀಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನಟ ನಟಿಯರು ಭಾಗವಹಿಸಿ ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ, ಪ್ರತಿ ಶನಿವಾರ 9 ಗಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವರು. ಇದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಮಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನಿಡಿದ ಅದನ್ನು ಮಾಲೀಕರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಈ ನಟಿಯಲ್ಲ ಬದ್ದಾರೆ. ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉನ್ನತ ನಟವರ್ಗವಿದೆ. ಆ ನಟವರ್ಗ ಯಾವುದೆಂದರೆ ನಟಭಯಂಕರ ಶ್ರೀ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು, ಕಲಭೇಮ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದ ವಿರಪ್ಪನವರು, ನಯನಮನೋಹರ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರವರು, ಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರ ಪಟು ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು. ನಿಶ್ಚಿತ ಶ್ರೀ ಹುಚ್ಚು ಮಾನ್ಸಿಗೌಡರು, ಧನಪಾಲ ಶ್ರೀ ಘೋರ್ಪಡೆಯವರು, ಅನ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಶ್ರೀಮತಿ ಇದುವಾಡ್‌ರವರು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ನಟನಟಿಯರಿಂದ ಒಡಗೂಡಿ ಈ ನಾಟಕ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ಉಳಿದ ನಟನಟಿಯರ ಒಡಗೂಡಿ ನಾಟಕ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಾಟಕದ ಹೆಸರು ಹನು-ಕರು ಅಥವಾ ಗೋಮಾಂಸ. ಇದನ್ನು ಮಹಾಜನ ನೋಡಲು ತಪ್ಪು ಬೇಡಿ, ಮರೆಯಬೇಡಿ, ಮರೆತು ಮರುಗಬೇಡಿ, ಮರೆತು ಮೋಸಹೋಗಬೇಡಿ. ಈ ನಾಟಕದ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ದಿಗ್ಗರ್ಶಕರು ಮಾರ್ಗದ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಆರ್ ಗುಂಡೂ ರಾಯರು; ಸ್ಟೇಜಿನ ದಿಗ್ಗರ್ಶಕರು, ಸಂಗೀತ ದಿಗ್ಗರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ನಾಟಕ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಲಕ್ಕೇ ಕುಳಿತಿದ್ದೇವೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It is neither humorous nor reasonable.

Sri H. S. SIDDAPPA.—This is also a drama going on. Now I am coming to the point after this preamble and introduction. ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಮಹಾಜನತೆಗೆ ಏನು ವಚನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಎರಾನ ಜನರಿಗೆ ಸದಾವಕಾಶ, ಸಮಾನಾವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು, ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಜನರಿಂದ ಮತ ಪಡೆದರು. ಆದು ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಜೀವನ ಯಾರಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ? ಪಕ್ಷದ ಅಧಿಕಾರದ ಮೇಲೆ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆಯಾ ಸಮೃದ್ಧ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಜೀವನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದ ಜನರನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮನ ತುಳಿಯುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಜಿಲ್ಲೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಇತರ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಡದು ಎಂದು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri D. B. KALMANKAR.—This is far from truth.

Sri H. S. SIDDAPPA.—That is his view. This is my view ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಇದ್ದರೆ ಅಂಥ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟರು, ಅನೇಕ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಲಕ್ಷಾನು ಆಗಿ ಹಣ ತಿನ್ನುವ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದಾಹರಣೆ ಬೇಕೆ?

ಇನ್ನು ಆಹಾರವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಇದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಇದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆಯೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸಣ್ಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಕಾಲು ಭಾಗವನ್ನು ಅರಸೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಎನ್ನುವ ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಅಸಿ ಬಂದಿರುವ ಕಡೆ ತಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮತ ಬಂದಿದೆ.

Sri D. B. KALMANKAR.—Provision has been made according to requirements. He can say that provision to different talukas is more or less the same. There is no such discrimination.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಅರಸೀಕೆರೆಮಟ್ಟ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅರಸೀಕೆರೆಯನ್ನು ಡ್ಯಾಂಟ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ತಾರತಮ್ಯ ತೋರಿಸುವುದಾದರೆ ಕಳಕಳೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಆದೇಶ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯ ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿ ಎಂದು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸ್ವೆಟುಗಳನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸ್ವೆಟು ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ, ಮನೆ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸ್ವೆಟುಗಳನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವೆಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಮನೆಗಳ ಕಿತ್ತಲುಗಳಿಗೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿ, ಮಾರ್ಕೆ ಮಾಡಿಸಿ ಆಕ್ರಮಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಅಂಥ ಜನರನ್ನು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕೋಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಇದೆ ನೀತಿ? ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡಲ್ಲ, ಹತ್ತಿರ ಇಂಥ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು; ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಸರ್ಕಾರದ ನಿವೇಶನ ಇದೆ, ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಕೊಡಿ, ಆದು ಬಿಟ್ಟು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನು ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಬಡವರಿಗೆ ನಿವೇಶನ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ; ನಿಮಗೆ ಕೀರ್ತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಪ್ರಚೋದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಸಂಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಜನಗಳನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತೀರಿ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕದಿ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತು ಬಿಸಾಡಿ: ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಸಿ, ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟಾದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ನಾವು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ತರವಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ರಾಧ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಊರ್ ಮತ್ತು ಪಿಪ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್, ಲೆಡರ್ ಬೋರ್ಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಎಚ್. ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ್ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು, ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು, ಅವರು ಆ ಲೆಸ್ಸನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಊರ್ ಪಿಪ್ ಬೋರ್ಡ್, ಲೆಡರ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನನ್ನು ಇನ್ನೂ ರಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಆಗಲೇ ಬೋರ್ಡ್‌ನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಅನಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿರಿ, ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ಬರ್ಸು, ಆಪೀಸು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅವರು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪುದು ಇನ್ನೂ ಆಕ್ಟಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲೇ ಏತಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದಿರಿ? ಮೊದಲೇ ಕಾನೂನನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ, ಊರ್ ಪಿಪ್ ಬೋರ್ಡ್, ಲೆಡರ್ ಬೋರ್ಡ್, ಆಕ್ಟ್ ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ನಂತರ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಆಕ್ಟ್ ರಚನೆಯಾಗದೆ, ಬೋರ್ಡ್‌ನ ರಚನೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಆಕ್ಟ್ ರಚನೆಯಾಗದೆ, ಬೋರ್ಡ್‌ನ ರಚನೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿ ಪಾತ್ರವನ್ನು 60 ರ್ಷದ ಮುಂದುವರಿಸು ಚೇರನ್ ಮಾಡಿ, ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ತಜ್ಞತೆ ಪಡೆದು ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿ. ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ? ಪಕ್ಷದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆದೇಶ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಆಸಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (ಆರ್) ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಬಂದರೂ ಸಹ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರನ್ನು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಯೋಧರ ಮಂಡಲ ಇದೆ. ನಾಟಕದ ಮಾಲಿಕರಾದ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಚೇರನ್ನರು.

ಅವರು ಸೇಲರ್ಸ್ ಸೋಲ್ಯೂಶನ್ಸ್ ಆರ್ಮಿಸ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಚೇರ್ಮನ್‌ಆಗಿ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯ ಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸೇಲರ್ಸ್ ಸೋಲ್ಯೂಶನ್ಸ್ ಆರ್ಮಿಸ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇತರತನವು ತ್ರಯೋಧರಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡುವ ಸೌಜನ್ಯತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು, ಇವೊತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ

ಪೋಲಿಸ್ ಇರಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು. ಶ್ರೀ ಹಂಡಿಶಿವಣ್ಣನವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತ, ಪೋಲಿಸ್ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ, ಹೆಚ್ಚಿನುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ ಯುವಕರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ನಾಕರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಕ್ವಾಲಿ ಫಿಕೇಷನ್ ಇರಾವವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಹಳಬರನ್ನು ರೀಶ್ವೇನ್ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಳಬರು ಪೋಲಿಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ನಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರ್‌ರಾಗಿ ಕುಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಆಗಿರುವ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ಮತ್ತು ಹಡ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬೆಪ್ಲೆ, ಹೀಗಲ್ಲ ಪೋಲಿಸ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು, ಯಾರಾದರೂ ನಿಕ್ಕಿದರೆ, ಬುರುಡೆ ಒಡೆದು ಒಳಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ನೀನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ನಿಜಹೇಳ ಬೇಕೆಂದರೆ ಪೋಲಿಸ್ ಇರಾಖೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜನ ಬಸಪ್ಪನವರ ಕೈಗೆ ಕೊಡ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೋಲಿಸ್ ಇರಾಖೆ ಬಹಳ ಕಟ್ಟು ಹೊಗಿದೆ, ನೀತಿಯೇ ಇಲ್ಲ, ಒಂದು ಅವಿವೇಕ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಸಭೆಯು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದೋ ಕಾರಣದಿಂದ ಒಂದುವರು ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೂರು ಜನ ಫುಂಡರು ಅವರ ಜಾಕೆಟ್ ಹಿಡಿದು ಅವರನ್ನು ಮೋಸ ಮಾಡಿ ಬಂದರು; ಇದು ನಡೆದದ್ದು ಹೊಳೆನರಸೀಪುರದಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಸಿನವರು ಈ ಕೇಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಲು ಎಂಟು ದಿವಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಅವರು ಮಂಡಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು. ಅರಸೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಫೀಸಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಡಿ. ಸಿ. ಸಿ. ನದಸ್ಯರು ಹೋಗಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಯಾವುದೋ ರಿಕಾರ್ಡ್ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ತರಿಸಿ, ಆ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಅವರ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬನಾಡಿ ಬಂದರು. ಅಮರ್ನಾರು ಹದರಕೊಂಡು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

Statement by the Minister for Public Works and Electricity

re: Arrangements made for taking the people from Scarcity Areas to Kalinadi project.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಜನ ಬಸಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಸಭೆಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಸಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು 400 ಜನರಿಗೆ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ 8 ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆ ಜನರಿಗೆ ಉಳಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ, ಮಧ್ಯೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಅರಿಕೆಮಾಡಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ನನಗೆ ಬಂದಿರುವ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ, ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ, ಯಾರು ನಾವೆಲ್ಲ ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು ರುಜು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಅವರುಗಳು ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅದು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಅವರು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿರಬಹುದು. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿ ಇರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್, ಶ್ರೀ ಬಾಪುಗೌಡ ಮುಂತಾದವರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಒಂದು ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಹಣ ಪೋರಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬಿಚ್ಚಿತು. ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗಿದೆ, ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಅದರೂ ಕೂಡ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ದವಾಗಿದೆ. ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದೆ. ಇವರನ್ನು ರಿಸೀವ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಮ್ಮ ಸ್ಟೇಷನರಾದ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್, ಬಾಪುಗೌಡರು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವನಾಥರಡ್ಡಿಯವರಿಗೆ ಈ ಮೂರು ಜನರಿಗೂ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ವೆಹಿಕಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯಮಾಡಿ. ಜನಗಳಿಗೂ ಎಲ್ಲೆ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಸ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇಲ್ಲಿ ಲಸ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಇರಲಿ ನಿಕ್ಕಿದರೆ ಅಂಥವರು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ನಿಕ್ಕದೆ ಇರುವವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ.—ಕೆಲಸ ನಿಕ್ರತಕ್ಕವರು ಯಾರೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡೋಣ. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತೇ ಆಗಲಿ 10 ಗಂಟೆವರೆಗೆ ನಾನು ಎಚ್ಚರವಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಡ್ವೈಸ್ ಮಾಡಿದ ಮೇರೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಉಣಕೆ ಚಿಲಗ್ರಾಮ್ ಕೊಟ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ ಮೇರೆ ಈಚೆಗೆ 1150 ಜನ ರುಜು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಟ್ಟವರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಯಾರ ಚಿತಾವಣೆಯಿಂದ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರೂ ಪತ್ತೆಯಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಸ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಚಿತಾವಣೆ ಸುದ್ದಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಇರಾಪ್ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರು ಯಾವಕೆಸಗೆ ಹೋದರು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಇಷ್ಟು ಎರಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ ಚಿತಾವಣೆ ಎಂದ ಎರಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ.—ನೂರಾರು ಜನ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರು ಎಂದು ಪತ್ತೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಜೈಮ್ ಇದ್ದರೆ ಆದರನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ವಿಭೂತಿಪುರದ ಪರಿಚಯ ತಮಗೆ ಇದೆ, ಅದರಿಂದ ತಾವುಗಳು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಯಾರು ಯಾರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಅವರನ್ನು ಇವೊತ್ತು ರಾತ್ರಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂದರೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

I make an appeal to you. We are anxious to rise to your expectations and meet the demand for employment to the people who are in need of employment. The very fact that within the course of 2½ hours we have made arrangements indicates the *bona fides* of the Government. Therefore I appeal to you.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡಾ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಇದರ ಮೇರೆ ಮಾತ್ರ ನಾಳೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಜನರನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಜನರೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is a case for heart-reaching and introspection.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House now stands adjourned meet tomorrow at 1 P.M.

The House adjourned at Fifteen Minutes past Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Tuesday the 20th February, 1973.

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಅವರ ಸಂಕಷ್ಟ ನಿವೃತ್ತಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಈಗರಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟರ್ ಇರಾಬಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಅರ್. ಜಿ. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕಿತು. ಇವೇತು ಅದರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ? ನಾನು ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಆ ಇರಾಬಿಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಡ್ರಾಪ್ ಆಯಿತು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಬನ್ನಿ, ನಲ್ಲಿ 6 ಮಹಿಳೆಯರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು ಸಲಮಂಗಲ ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬನ್ನು ನಿಂತುಹೋಯಿತು ಅದೇ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಹೋದರೂಕೂಡ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಿಲು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ತುಮಕೂರಿಗಾದರೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಬೆಂಗಳೂರಿಗಾದರೂ ವಾಪಸ್ ತಲುಪಿಸಲಿಲ್ಲ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಜವಾಬು ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ, ನೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಇಡೀ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡಿ. ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟೆ ಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಎಲ್ಲ ಬೇಡವೋ ಅಲ್ಲಿ ಬಿಡುವುದು ಈ ರೀತಿ ಹುಚ್ಚಾಟ ಬಿಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಅವಮಾನ. ಜನರಿಗೆ ಕಿರಿಕಿರಿ. ಇದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದಿವಸ ಅಶೋಕ ಟ್ರಾವೆಲ್ಸ್ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಿಡಿದರು, ಅವರಿಗೆ ಪರ್ಟಿಟ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು. ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಕೊಡಬೇಕು ಕೊಟ್ಟರು ಅದನ್ನು ಹಂಚಿದರು ಅಮೇಲೆ ಬಸ್ಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ನಮ್ಮ ದುಸ್ಥಳೀಯರು, ಆ ಸಣ್ಣ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನುಮಾರು 50 ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹೇಳುವವರು, ಕೇಳುವವರು ಇಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸೇಂಧಿ, ಸಾರಾಯಿ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಾರ್ ಅಂಗಡಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಿದಂತೆ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಹರಾಜುಮಾಡಿ, ಜನರು ಬಂದು ಕೂಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ಕೊಟ್ಟು, ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ಓಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

* ಶ್ರೀ ದಿಗಂಬರ ರಾವ್ ಕಲ್ಹಂಕರ್.—ಇದು ಕೊಡ ರೆಗಿಸಿ. ಇದು ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರೋಡ್ಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದು ಲಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪಾಹಿರಾತು ಮಾಡಿ ಬಸ್ಸು ಓಡಿಸುವವರು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಸ್ಸು ಓಡಿಸುವವರು, ಬಸ್ಸು ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿರುವವರು ಬಂದು ಕೂಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ ಈಗ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ಆಗುವುದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆರೋಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ತರಮೇಲೆ ಒಣಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ನದಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಫಾರಾಟಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಜನರಿಗೆ ಗರ್ಭಾಪ್ತ ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಬಡಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಈ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ತರಮೇಲೆ ಹೊರತರುವವರು ನಾಲ್ಕು ಅಣೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಗಾರ್ಡ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ರೇಂಜರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ರೇಂಜರ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಗಾರ್ಡ್ ಬರುವತನಕ ಇರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ 8-10 ಮೈಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಫಾರಾಟಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಆದರಿಂದ ಬಂದ ಹಣದಿಂದ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಸಾಕು ತೋರಿದವರು ಹೇಳಿದ ಜನ ಭಿಕ್ಷೆಬೇಡಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಜನ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕನಿಕರ ಹರಿಸಿದರೆ ದೇವರು ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನೀವೇ ದೊಡ್ಡವರು ಆಗುವುದನ್ನು ಚಿಂತಿಸಬೇಡಿ. ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದುಸಾರಿ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮೈ ಗಮನ ಹರಿಸಿ. ಇವೊಂದು ದಿನ ನೀವು ಏನಾದರೂ ಹಸುಕರುವ ಸಂದರ್ಭ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಸುಕರು ತೋರಿಸಿ ಜನರನ್ನು ಮರಳುವುದು ಒಳ್ಳೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರಿ. ಈಗ ಹಸುಕರು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ? ಬೊಸಾಇಲ್ಲ, ಎಣ್ಣೆ ಹಿಂಡಿ ಇಲ್ಲ ಅದು ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸತ್ತುಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ದುಃಖವಾದ ಅಥವಾ ದುರಾದೃಷ್ಟದಿಂದ ಗೋಮಾಂಸ ತಿನ್ನಿ ಇದು ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೋಮಾಂಸ ಬಹು ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ತಿನ್ನಿ ಎಂದು ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ)

ಇದನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರೆ ಇನ್ನು ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂತು? ಬಹುತೇಕ ಗೋಮಾಂಸ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I do not mind young men eating beef and their muscles becoming stronger. They will then understand GEETHA. Vivekananda has said that.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ನಾಳೆ 20ನೇ ತಾರೀಖು ಮೆರವಣಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹತ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಬೂಸಾ, ಹಿಂಡಿ ಆಹಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಮೆರವಣಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಬಹುತೇಕ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಜನರಿಗೆ ಮಾಂಸ ಕತ್ತರಿಸಿ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿ ನಾಟಕಗೀಡಿನ ಪ್ರಸಂಗ. ಇನ್ನು ಮಾನವನ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಂದರೂ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗುಂಟುತ್ತದೆ.

6-00 P.M.

ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನವಿಂದೀಚೆಗೆ ಸುಮಾರು ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಅವರವರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇಂತಿಂಥ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು, ಇಂತಿಂಥ ವಿಷಯ ಹೀಗೆ ಆಗಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಸುಮಾರು 150 ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸ್ ಅಕ್ವಾರೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಬರುವ ಹಾಗೆ, ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಫೀಸಿನಿಂದ ಅವರ ವಿ.ಎ. ರಾಜು ಮಾಡಿರುವ ಕಾಗದಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಫರ್ದರ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಇಲ್ಲ, ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಬರೆದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅರ್ಹವಾಗಿದ್ದರೆ, ಪಕ್ಷ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳ ಜಂಜಾಟವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಏನೂ ತಿಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದಲೂ ಏನೂ ತಿಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸವನವರ ಅಫೀಸಿನಿಂದ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಫೀಸಿನಿಂದ ಅಕ್ವಾರೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಂದಿದೆ. ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಅಕ್ವಾರೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೂಡ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಊರಿಗೆ ಕೊಡದರೆ ಏನು ಮಾಡಿವರಿ ಎಂದು ಜನ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಮಲಗಿಸುತ್ತೇನೆ, ನೀವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೆ ಹೋದರೆ ಇನ್ನು ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹ್ಯಾಂಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಿ. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಾರಿ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯನ್ನು ಸುತ್ತುಕಾಕಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಕಾಗದ ಪತ್ರವೇನಾಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಕಾಫಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾಫಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಲವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಠಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಹಾಗೆ ಅಫೀಸಿನ ಒಳಗೇ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಗೂ ಒಬ್ಬ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಅಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಯಾರು ಎಷ್ಟು ಗಂಜಿಕಾರಿ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಕಾಗದಗಳನ್ನು ದಿಕ್ಕೋಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಸುತ್ತುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ, ಅದನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂದರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನೇ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದವರನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಾವು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, 20th February 1973/Phalgun 1894 S. E.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, at Two of the Clock.

MADAM SPEAKER (Smt. K. S. NAGARATHNAMMA) in the Chair

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Munsiff-Magistrate Court at Hosanagar

11. Sri S. M. SHEERANALY CHANDRASHEKHAR (Hosanagar).—

Will the Minister for Law and Parliamentary Affairs be pleased to state :—

(a) the reasons for delay in the establishment of a Munsiff-Magistrate Court in Hosanagar in spite of the fact that a representation has been made to Government ;

(b) whether Government is aware that there are a large number of cases from Hosanagar Taluk pending disposal in Sagar Munsiff-Magistrate Court and Shimoga Additional Civil Judge's Court (Land Acquisition Cases) ;

(c) if so, whether Government would establish a Munsiff-Magistrate Court at Hosanagar ?

Sri D. K. NAIKAR (Minister for Law and Parliamentary Affairs).—

(a) The matter is under examination by the High Court of Mysore.

(b) No.

(c) Does not arise.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ (ಇ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು (ಅ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಅದು ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ದ್ವಂದ್ವವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯ್ಡು.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರ ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಬಾರದೆ ನಾವು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—(ಅ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಭರವಸೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. (ಇ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಹೊಸನಗರಕ್ಕೆ ಕೋರ್ಟ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಹೊಸನಗರಕ್ಕೆ ಕೋರ್ಟ್ ಕೊಡುವುದು ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯ್ಡು.—ಹೈಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಈ ಪ್ರಪೋಜರ್ಸ್ ಬಾರದೆ ಕೋರ್ಟ್ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರ ಇದೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಮಾತಿ ಸಿ. ನಾಗಮ್ಮ ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—(ಅ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯವು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಒಡ್ಡು ನ್ಯಾಯಾಲಯದವರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಆದ್ದರಿಂದ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ವಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹೇಗೆ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯ್ಡು.—ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ರೆಪ್ರೆಜೆಂಟೇಷನ್ ಬಂದಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಫರ್‌ವಾರ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ನಂಬಪಟ್ಟು ಡಿಸ್ಕ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳಿಂದ ಒಪ್ಪಿನಿಯನ್ ಕಾರ್‌ಪಾರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಮುನ್ಸೀಫ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಕೋರ್ಟನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಏನೇನು ರೂಪರೇಷ್ಣೆಗಳು ಇರಬೇಕು ? ಮತ್ತು ತಾವಿಲ್ಲೇ ಕಿನಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ತಕ್ಷಣ ಕೋರ್ಟನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯ್ಡು.—ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಮುನ್ಸೀಫ್ ಕೋರ್ಟ್ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರನ್ನು ಕನ್‌ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಮುನ್ಸೀಫ್ ಕೋರ್ಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 300 ಸೂಟ್ಸ್ ಫೈರ್ ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಆಗಬೇಕು. ಒಂದು ಮುನ್ಸೀಫ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಕೋರ್ಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಮಿನಿಮಮ್ 150 ಒರೀಜ್‌ನರ್ ಸೂಟ್ಸ್, 100 ಐ. ಪಿ. ಸಿ. ಕೇಸ್‌ಸ್ ಮತ್ತು ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಇರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿದ್ದು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯ್ಡು.—ತಮ್ಮ ರೆಪ್ರೆಜೆಂಟೇಷನ್ ಮುನ್ಸೀಫ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಿಂದ 1972ನೇ ಇಸವಿ ಅಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಅದನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಬೇಗ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ರಿಕ್ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

† Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

Grant of Subsidy to Dramas

59. Sri GATTI CHANDRASHEKAR. (Gubbi).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

whether Government is contemplating to grant Rs. 5,000 as subsidy for presentation of a new drama on the same lines as subsidy of Rs. 50,000 is being granted for production of a film so as to save the old art of drama ?

Sri A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education).—

No.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಇಂದಿನ ನಿರ್ಜೀವವಾದ ಕೃತಕ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾದ ನಾಟಕಗಳು ಉಳಿಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಪುರಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾದ ನಾಟಕ ಕಲೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಹಿಂದೆ ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳು ನಾಟಕಕರಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ದಸರಾ ಸಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಆಡಿಸಿ 3-4 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಈಗ ಸಿನಿಮಾಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಿನಿಮಾವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೆ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅದೇ ರೀತಿ ಒಂದು ಹೊಸನಾಟಕ ನಿರೂಪಣೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ಪುರಾತನ ಕಲೆಯಾದ ನಾಟಕ ಕಲೆಯು ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಹೊಸನಾಟಕಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಅಭಿನಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಡ್ರಾಮಾಟಿಕ್ ಕಂಪನಿಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಫೇಟ್ ಪ್ರೊಗ್ರಾಮ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಅಭಿನಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕೆಡಮಿ ಮುಖಾಂತರ 1000 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 1500 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಈಗ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಬಹಳ ಹೀನಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿವೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರು ಒಂದು ಹೊಸ ನಾಟಕವನ್ನು ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸಾಮಿನ್ ಮಾಡಿ ಸಂಗೀತನಾಟಕ ಅಕಾಡಮಿಯವರ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಇವೆಯೋ ಆ ರೀತಿ ಇದಕ್ಕೂ ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೇಗೌಡತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ರವೀಂದ್ರಕರಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ನಾಟಕವನ್ನು ಆಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮುಘತ್ತಾಗಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ನಶಿಸಿ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥಾ ನಾಟಕ ಕಲೆಯನ್ನು ಪುನರುದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ನಶಿಸಿ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ನಾಟಕವನ್ನು ಅಭಿನಯ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯಪಾಲಟಿಗಳು ಮನಿಥಿಯೇಟರುಗಳನ್ನು (ರಂಗ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು) ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಮನಿಥಿಯೇಟರುಗಳನ್ನು ರಂಗ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ನಿರ್ದೇಶಕರು.—ಸ್ವಾಮಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿಗಳು ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಅದರಿಂದ ನಾಟಕ ಕಲೆಯನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಸರಿಯಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸಂಗೀತನಾಟಕ ಅಕೆಡಮಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ 6 ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿದರೆ 6 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾಟಕಕ್ಕೂ 6 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿಯೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. 6 ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಬೇಕಾದರೆ 10-15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ತಾವು ನಾಟಕಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳವರು ; ತಾವು ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಪಾತ್ರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ; ಅದಕಾರಣ ತಾವು ಇದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಈ ನಾಟಕ ಕಲೆಯನ್ನು ಉಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ನಾನು ಸ್ತ್ರೀಪಾತ್ರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿಲ್ಲ. ಯಾರನ್ನೋ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕೊಸನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಅರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಫೀಜಿಬಲ್ ಅಲ್ಲ, ಧನಸಹಾಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Collection of Various Funds from the School Boys

62. Sri M. M. SAJJAN (Muddebihal).—

Will the Minister for Education be pleased to state:—

(a) whether the Government is aware of the fact that many of the private educational institutions in Bijapur District collect coercively the building fund, testimonial fund, school leaving certificate fund, etc., from their students ;

(b) if so, whether the Government would propose to take any action against such institutions ?

Sri A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education).—

(a) No.

(b) Does not arise in view of reply to clause (a) above.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್.—ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಬರೆದು ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಹಾಗೆ ಕೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್.—ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಯವರು ಕಟ್ಟಡ ನಿಧಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ನಿಧಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್ ಇಶ್ಯೂ ಮಾಡಿದೆ. ಬರಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಯಾರಿಂದಲೂ ವಸೂಲು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ವಾಲಂಟರಿಯಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಕಡೆಗೆ ನೋಟಿಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ; ಮತ್ತು ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ಬಂಗಿ.—ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೊಂದು ಅಜ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅವಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಜಮಾಬಂದಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಿಂದಲೂ ಕಟ್ಟಿದ ಫಂಡನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಹಾಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ನಜ್ಜನ್.—ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳಿನಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಬರಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಅದು ಒಂದು ಜನರಲ್ ಸ್ಪೆಷಿಮೆಂಟ್ ಆಯಿತು. ಇಂಥವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ಘಾಡಿ.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗ ನೇಮಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ವರದಿ ಏನಾದರೂ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಆ ಆಯೋಗ ಇನ್ನೂ ಎನ್‌ಕ್ಯಾಮರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅದರ ರಿಪೋರ್ಟು ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಬಸವಯ್ಯ.—ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಡೊನೇಶನ್ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಬಿಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಫೀ ಏನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ 50 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಆಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri A. R. BADARINARAYANA.—It is a suggestion for action.

Villages having no Wells in Muddebihal Taluk

64. Sri M. M. SAJJAN (Muddebihal).—

Will the Minister for Community Development and Social Welfare be pleased to state :—

(a) the villages having no wells in Muddebihal taluk of Bijapur District;

(b) the reason for not sinking wells in these villages by the Government;

(c) whether these villagers are in a position to raise popular contributions to construct the wells ?

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY (Minister for Community Development and Social Welfare).—

(a) The following are the four villages having no wells :

(1) Baladinni.

(2) Takkalki.

(3) Karkur.

(4) Jinjaraguddi.

(SRI M. MALLIKARJUNASWAMY)

(b) Jinjaraguddi village is surrounded by river Krishna and the villagers are using the river water.

Sinking of a drinking water Well at Baladinni was attempted but was abandoned since brackish water was tapped.

Selection of suitable sites in the other two villages had to be decided in consultation with the Geologist.

(c) A nominal contribution of 5 per cent of the cost will be realised from the panchayats concerned.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ನಜ್ಜನ್.—ಜಿಂಜರಗುಡ್ಡಿ ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಲೂ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯು ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಆ ನದೀ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ನದಿಯಲ್ಲಿ ನೀರೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಂದ ನೀರು ತರುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇತ್ತು. ಈಗ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನದಸ್ಥರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಿರ್ವಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ನಜ್ಜನ್.—ನೀವು ಬಾಳದಿನ್ನಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಪಕ್ಕದ ಊರುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಎಲ್ಲಂದ ತಂದು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಬಾಳದಿನ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾವಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರು ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ನಜ್ಜನ್.—ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY.—It is too general question.

Lime Stone Deposit Survey around Talikot

67. Sri M. M. SAJJAN (Muddebihal).—

Will the Minister for Industries be pleased to state :—

(a) whether the Geological Department has finally surveyed and investigated the deposits of lime-stones around Talikot in Muddebihal taluk and has submitted a report that such deposits would be available for a cement factory for a period of one thousand (1,000) years to come ;

(b) whether the Government has asked for the feasibility report in this connection ;

(c) the plan and the estimate of the said cement factory ;

(d) whether it is not a fact that such an industry of cement factory is inevitable and essential in Bijapur District ?

Sr. S. M. KRISHNA (Minister for Industries).—

(a) Yes.

(b) Yes.

(c) This will be taken up on receipt of the feasibility report.

(d) Yes.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ನಜ್ಜನ್.—ಈ ಭೂಗರ್ಭ ಇರಾಖೆಯವರು ಪರದಿಯನ್ನು ಯಾವ ವರ್ಷ ನಲ್ಲಿಸಿದರು ?

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಅವರು ಪರದಿಯನ್ನು ನಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಸಿಮೆಂಟ್ ಗ್ರೇಡ್ ರೈಮ್ ಸ್ಟೋನ್ ನಿಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು. ಅವರ ಪರದಿ ಪ್ರಕಾರ ತಾಳಕೊಡೆಯ ರೀಜನ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ 267 ಮಿಲಿಯ ಟನ್ ನಷ್ಟು ಸಿಮೆಂಟ್ ಗ್ರೇಡ್ ರೈಮ್ ಸ್ಟೋನ್ ನಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ನಜ್ಜನ್.—ಭೂಗರ್ಭ ಇರಾಖೆಯವರು ಪರದಿ ನಲ್ಲಿಸಿದ ನಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಅಲ್ಲಿ 267 ಮಿಲಿಯ ಟನ್ ಸಿಮೆಂಟ್ ಗ್ರೇಡ್ ರೈಮ್ ಸ್ಟೋನ್ ನಿಗುತ್ತದೆ; ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

Sri RAJA PIDNAIK.—In answer to (c) it is stated it will be taken up on receipt of the feasibility report. May I know how long it will be to obtain a feasibility report ?

Sri S. M. KRISHNA.—It is about a few months ago the Mysore State Industrial and Development Corporation has thought it fit to have a feasibility report made with reference to Cement plants in Talikot. By all indications it is said that there are excellent possibilities for Cement Plant in this region, but the only draw back is the railway connection. Now that aspect also will be gone into by the experts who are charged with the responsibility of providing the feasibility report.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ನಜ್ಜನ್.—ಈ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣಕಾಸಿನ ಅನುಕೂಲ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri MALLIKARJUN KHARGE.—I want to know whether the Central Government has sent any study team to establish a Cement Plant at Chitapur.?

Sri S. M. KRISHNA.—There again the Mysore State Industrial Investment Development Corporation is working to get the feasibility report for Chitapur Cement Plant. They are also trying to evolve a joint sector concept, so that the Cement Factory in Chitapur will be a distinct possibility.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಾಕಿಗೀಡುವರು ಎಷ್ಟು ಜನರು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಅಂಥ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರುವರು ; ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಎಷ್ಟು ಲೇಟರ್ ಆಫ್ ಇಂಟೆಂಷನ್ ತಡೆಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಈಗ ಹೊಸದೂರದಲ್ಲಿ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಟರ್ ಆಫ್ ಇಂಟೆಂಷನ್ ಕೇಂದ್ರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರುವರು. ಈಗ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಇನ್ನೂ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಚಿತ್ರಾಪುರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತಾಳಿಕೋಟೆಯ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್.—27-1-73 ರಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಹಾಗೂ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷನ್ನರ ಶ್ರೀ ಧಾರ್ ಅವರು ಚಿತ್ರಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ತಾಳಿಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ 4 ಅಥವಾ 5 ರೊಳಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಕದ್ದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

Developmental works in Ex-Inam Villages

79. Sri H. B. LAKSHMANA (Bharmasagara).—

Will the Minister for Community Development and Social Welfare be pleased to state.—

(a) whether any developmental works have been taken up in the ex-Inam Villages of the State from the date of taking over ;

(b) if so, the developmental works taken up and proposed to be taken up in such of the villages of Chitradurga District ?

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY (Minister for Community Development and Social Welfare).—

(a) Suitable developmental works have been taken up.

(b) The works taken up and proposed to be taken up are indicated in the Statement placed on the Table of the House.*

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರದ ಪ್ರಕಾರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಒಂದು ಘಂಟೆ ಪೂರ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದೇವೆಂದು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತಪ್ಪಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

* Copy placed in the Mysore Legislature Library vide No. 1, dated 20th February 1973.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ.—ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕವರು ನುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲೇ ಹೋಗಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಾಸಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿ.—ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ.—ಗ್ರಾಮಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಆಕ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಲದೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಸರ್ವೆ ನಂಬರುಗಳನ್ನು ಆಕ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ.—ಅವರವರ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಒಂದೂವರೆ ಮೈಲಿ ದೂರ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅವರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿ.—ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ.—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿ.—ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಸರ್ಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ದೃಢವಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know whether the Government is aware of the fact that as compared to the number of developmental works taken up in other villages, the number of works in Inam villages is too poor and that even though 22 years have passed since paragana lands are abolished, the cultivators of such lands are not availing of the Government benefits because of the stringent policy of the Government?

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY.—It is not correct to say so. It may be the opinion of the hon. Member.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೊಕ್ಕಸವನ್ನು ನಾವು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಊರಿಗೆ ಒಂದೂವರೆ ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿದೆಯೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತಸ್‌ನವರನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾರೋನಿ ಮಾಡಿ ಇರಿಸಬಾರದು. ಅವರನ್ನೂ ಸಹ ಎಲ್ಲರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅಪ್ರಾಶ್ರುತ ನಿವಾರಣೆ ಹೋಗುವುದಿನಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನೂ ಸಹ ಎಲ್ಲರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಸೇರಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅಂತಹ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಈ ಆನುಸರಿಸದೆ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವೆಚ್ಚುಗಳಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟಿದ ಒಂದೂವರೆ ಮೈಲಿ ದೂರ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವೆಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಿಮ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ಹಾಲಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿ.—ಅವರು ಸ್ವೆಚ್ಛಗಳನ್ನು ಕೆಳ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಬೇಕಾದರೆ, ಸ್ವೆಚ್ಛಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದಾಗ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ.—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಹೋಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ ಬೇಕಾದ್ದು. ಅದನ್ನಾದರೂ ಈಗ ಅಕ್ಟೆಸಿಷನ್ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿ.—ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ನಾವು ಬರಾತ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ವೆ ಪಂಬರುಗಳನ್ನು ಅಕ್ಸೆಪ್ಚುರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ.—ಗ್ರಾಮದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿ.—ಅಗಬಹುದು.

Auction of Cart Roads at Angol

110. Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—

Will the Minister for Community Development and social Welfare be pleased to state :—

(a) whether it is a fact that there are cart-roads at Angol in Agricultural lands in Belgaum Taluk in Belgaum District ;

(b) whether it is a fact that those cart-roads were auctioned by the then Village Panchayat of Angol ;

(c) whether after the merger of this Village Panchayat in Belgaum City Municipality those cart-road were auctioned by the villagers of Angol ;

(d) the person or agency that authorised the right of auctioning of those cart-roads to the villagers ;

(e) since when those cart roads were auctioned by the villagers and the auctioned amount realised up-to-now ?

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY (Minister for Community Development and Social Welfare).—

(a) Yes.

(b) Yes.

(c) The cart-roads are being auctioned by a village Agricultural Development Committee.

(d) Town Panchayat Committee, Angol.

(c) Since 1968-69 as follows :—

1968-69	Rs. 2,087.00
1969-70	Rs. 2,261.00
1970-71	Rs. 2,100.00
1971-72	Rs. 2,120.00
1972-73	Rs. 2,545.00 (this amount is yet to be recovered)

Sri B. B. SAYANAK.—To my question (c) whether after the merger of this Village Panchayat in Belgaum City Municipality those cart-roads were auctioned by the villagers of Angol, the reply furnished is that the cart-roads are being auctioned by a Village Agricultural Development Committee. The Village Panchayat of Angol is merged in the Municipality and after this merger of the Panchayat in the Municipality, what locostandi is the Village Agricultural Development Committee having?

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY.—When it was under the jurisdiction of this Village Panchayat the roads have been auctioned.

Sri B. B. SAYANAK.—The Village Panchayat itself was auctioning the cart-roads and not the Village Agricultural Development Committee.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY.—It is not a fact. It is the Agricultural Development Committee that has auctioned those cart-roads.

Sri B. B. SAYANAK.—It is utterly incorrect and false, I should say. The Village Panchayat was auctioning these cart roads and they were collecting the amounts. Why did the Government entrust these roads to the Village Agricultural Development Committee?

Sri M. MALLIKARJUNA SWAMY.—I am not prepared to answer when he is not prepared to accept the reply.

Stopping of Housing Loans to SC/ST Co-operative Societies

138. **Sri MALLIKARJUN (Gurmitkal).**—

Will the Minister for Co-operation be pleased to state :—

(a) whether the Government has stopped giving housing loans to the S.C. and S.T. Co-operative Societies in the State;

(b) if so, the reasons for the same?

Sri A. SHANKARA ALVA (Minister for Co-operation).—

(a) Government are not sanctioning loans to the S.C. and S.T. Co-operative House Building Societies in the State and so, the question of stopping the loan does not arise.

(b) Does not arise in view of reply to clause (a).

Sri MALLIKARJUN.—As the Government knows, all the Scheduled Castes and Tribes Co-operative Societies were getting loans from the Housing Corporation. Recently it has been stopped. What is the reason of the Government for not sanctioning the loan ?

†Sri A. SHANKARA ALVA.—Actually Government is not sanctioning the loan. The Mysore State Scheduled Caste and Scheduled Tribes Co-operative Housing Corporation has been giving these loans to these different Societies. Now, as a matter of fact, the amounts have been borrowed from the L.I.C.—both by the Housing Corporation as well as the Government, as loans. Because the recovery does not come to 40% they have refused to advance further amount and the Housing Corporation is not in a position to loan more money to the Societies.

1-30 P. M.

Sri MALLIKARJUN.—Number of houses are yet to be constructed. Because the Government has issued only the first instalment to some of the applicants, they have not completed the house. In such circumstances, will Government take action for disbursement of further instalments ?

Sri A. SHANKARA ALVA.—The amount sanctioned is : Rs. 4 crore and 88 thousand. Actually, the amount disbursed is : Rs. 3,99,000. It is distributed in 3 stages—the I stage, II stage and III stage as and when the houses come up, portions are released.

Sri K. PRABHAKAR.—What is the total amount of loans overdue from such Societies ?

Sri A. SHANKARA ALVA.—The figures are not available. Anyway 40% has not been recovered.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ರಿಕವರಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಗ್ರಾಂಟ್ ಅಂತ ಭಾವಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ಹಣವನ್ನು ಎಲ್. ಐ. ಸಿ. ಯಿಂದ ಪಡೆದು ಹೊಸದಾಗಿ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಅಚ್ಚು.—ಅವರು ಮೊದಲು ಎಲ್. ಐ. ಸಿ. ಇಂದ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು. ಅದನ್ನು ಶೇಕಡ 40 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ತನಕ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಯಾವಾಗ ಸರಿ ಸಾಗಿ ಹೆಸಪ್ ಬರಲಿಲ್ಲವೋ ಆಗ ಅವರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ನಾನು ಈಗ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇನು ತೀರ್ಮಾನವಾಗುತ್ತದೋ ನೋಡಬೇಕು.

Sri DODDATHIMMIAH.—The hon. Minister stated that money is borrowed from L.I.C. and Government also advance some loans. What prevents Governments from making certain provision in the Budget permanently for the Construction of houses? Supposing recovery is not made, does it mean that Government will stop the scheme and Scheduled Castes and Scheduled Tribes will not get houses ?

Sri A. SHANKARA ALVA.—In that case, a separate scheme has to be worked up. This suggestion will be born in mind.

ಶ್ರೀ ಎಚ್ ಎನ್. ನಿಧುಪ್ಪ.—ಹೊಸದಾಗಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಜನರಿಂದ ಶೇಕಡ 20-30 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಣವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಪೇರ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸೂಲ್ಯಾಡಿ ಅವನ್ನು ಈಗ ಶೇಕಡ 40 ರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅವರು ಪೇರ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣದ ಗತಿಯೇನಾಗಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಅಳ್ವ.—ಹೊಸ ಅರ್ಜಿಗಳಿಗೆ ಈಗ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣ ನದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಿಕವರಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಹಣ ವನ್ನು ರೈಟಾಫ್ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

Sri A. SHANKARA ALVA.—That is a suggestion for action. We will consider.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಹಳೇ ಸರ್ಕಾರಗಳಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಬಡ್ಡಿನಲ್ಲೇ ಈ ಹಣವನ್ನು ಗರಿಜನಾಗಿ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಬಡಾವಣೆಯಾದ ನಂತರ ಜೊಂಬಾಯಿ ಪೌಂತ್ಯದ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಎಲ್.ಐ.ಸಿ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ವಸೂಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನೆಪದಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ಸಾಲಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಕೂಡಲೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಬಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ ಅಳ್ವ.—ಈ ಸ್ಕೀಮು 1965 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ಆಗ ಅವರು ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದರು. ಯಾವಾಗ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಕಡಮೆ ಆಯಿತೋ ಆಗ ಅವರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬೈದು ಮಾಡಿದರು ; ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಬ್ಬಿಲು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

INDUSTRIAL ESTATE AT DAVANGERE.

240. Smt. C. NAGAMMA KESHAVAMURTHY (Davangere).—

Will the Minister for Industries be pleased to state:—

(a) whether there is any proposal before Government to start an Industrial Estate at Devangere ;

(b) if so, Whether it would be taken up during the current year ?

Sri S. M. KRISHNA.—(Minister for Industries).—

(a) Yes, during the fifth Plan period.

(b) No.

Smt. C. NAGAMMA KESHAVAMURTHY.—How many small-scale industries are situated in and around Davanagere ?

† Sri S. M. KRISHNA.—I am afraid that does not arise out of this Question. This question relates only to the Industrial Estate. So I have got information with reference to the Industrial Estate.

Sri C. NAGAMMA KESHAVAMURTHY.—In view of the policy of the Government to encourage the public to start small-scale industries and also improve the existing ones, what are the facilities that Government has provided for the small-scale industrialists in Davanagere?

Sri S. M. KRISHNA.—We provide them with all the raw materials that are needed for setting up of industry; we provide them with power; we provide them with land. In a nutshell, it is the intention of the Government to provide the infrastructure facilities to setting up of industries.

Smt. C. NAGAMMA KESHAVAMURTHY.—I want some details regarding the raw material depot and the common facility Centre at Harihar. What steps have been taken to introduce improvements in this matter?

Sri S. M. KRISHNA.—It is under the consideration of the Government.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೊರೆಯತಕ್ಕ ರಾಮೇಚರಿಯಲ್ಲಿಗೆ ತಕ್ಕಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನೆಪೆಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಉಪ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

STAFF OF TAKEN OVER HIGH SCHOOL OF D. L. B.

244 **Smt. C. NAGAMMA KESHAVAMURTHY (Davanagere).**—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(a) whether the Government is treating all the employees of the taken-over local body high schools as regular Government servants;

(b) if so, the opportunities provided regarding their promotions and transfers to Government institutions?

Sri A. R. BADARINARAYANA (Minister of Education).—

(a) No.

(b) The Director of public Instruction has been permitted to fill up the vacancies by transfer or by making in-charge arrangements in respect of Class—III staff only, under Rule 32 of Mysore Civil Services Rules, temporarily pending finalisation of the Gradation List.

ಶ್ರೀ ಮತಿ ಸಿ. ನಾಗಮ್ಮ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ. ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ತಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದ ನೌಕರರನ್ನು ಅವರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವೇ ?

† ಶ್ರೀ ಎ.ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ವಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎಲ್ಲಾ 'ನೌಕರರುಗಳನ್ನೂ' ಎಂಥ ಪ್ರತ್ಯಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ 'ಇರಾ' ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತೆ. ಎಲ್ಲಾ ನೌಕರರನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri MALLIKARJUN. KHARGE—I want to know whom the Government will treat as Government servants.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿ ನಾರಾಯಣ್.—ಅಲ್ಲಿ ಮೇಷ್ಟ್ರರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ಮೇಷ್ಟ್ರರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. They must opt.

ಶ್ರೀ ಕೊಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ನಂತರ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೌಕರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಮೊದಲೇ ಸರ್ಕಾರದ ಸೇವೆ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರೆಂದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ.ಆರ್. ಬದರಿ ನಾರಾಯಣ್.—ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವಾವ ಸ್ಥಳೀಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ, ಅಲ್ಲಿ ಯಾವಾವ ನೌಕರರುಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಸೇವೆಗೆ ಅಪ್ಪ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸೇವೆಗೆ ಸೇರಿದ ನೌಕರರೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ನೌಕರರು ಈಗ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? ಅಲ್ಲಿನ ನೌಕರರನ್ನೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದ ಸೇವೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಂತ್ರಿ ಟ್ರೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಜವೇ ? ನಿಮ್ಮ ಸರ್ವಿಸ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಗ್ರೇಡೇಷನ್ ಲೆವೆಲ್ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ನಲ್ಲಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಮಾನ್ಯರು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಸೇವೆ ನೌಕರರೆಂದು ಟ್ರೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಗ್ರೇಡೇಷನ್ ಲೆವೆಲ್ ವಿಷಯ ಬಹಳ ಜಟಿಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಗ್ಜಾಮಿನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿವ್ವಪ್ಪ.—ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳಂತಹ ನೌಕರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯಾವಾವ ವರ್ಗವನ್ನು ಆರೋಪ್ಯಾಟಿಕ್ಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಯಾವಾವ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸರ್ಕಾರ ಸೇವೆ ನೌಕರರೆಂದು ಅಗುವಂತಹ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ? ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರು ಇರಲು ಕಾರಣವೇನು ? ಯಾವಾವ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಆ ವಿವರಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಆ ರೀತಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಾದರೆ ಆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆ ರೀತಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸೇವೆ ನೌಕರರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಾದರೆ, ಮುಂದೆ ಆ ಸ್ಥಳೀಯಗಳಲ್ಲಿ ಪದವ್ಯ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು ತಪ್ಪು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಒಬ್ಬ ನೌಕರ ಲೋಕರ್ ಬಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ, ಅಂತಹವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದೇನೂ ಗೊಂದಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗೊಂದಲವಾಗದಂತೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri S. M. YAHYA.—Taking over local body schools will create new problems of seniority for the teachers if employees opt to become Government servants. How will the Government solve this new problems of seniority?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ.—ಈ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್‌ಗೆ ಒಂದು ಕೇಡರ್ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಒಂದು ಕೇಡರ್, ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕೇಡರ್ ಹೀಗೆ ಮೂರು ಕೇಡರ್‌ಗಳಿವೆ. ಆ ಕೇಡರ್‌ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟ್‌ಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ.

Smt. DAMAYANTHI BORE GOWDA.—When will the take-over of the schools be completed, Sir? we are told that is not yet over.

Sri A. R. BADARINARAYAN.—We have already taken over 71 municipal schools, 295 taluk development schools and 3 town panchayat schools; and wherever has not given consent to take over, we cannot take it.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ಹಾಲಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವವರು ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಂತೆಯೂ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡದೇ ಇರುವವರ ಪೈಕಿ ಯಾರಾದರೂ ರೈತರು ಇದ್ದರೆ, ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ರಿಸ್ಟನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅರ್ಥವೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ.—ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಅಂತಹವರು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕೆಲಸವೇನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತಾರೆ? ಅಂದಮೇಲೆ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಕೊಡದೇ ಇರುವ ಶಾಲೆಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಅಥವಾ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಶಾಲೆಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ.—ಎಕ್ಸ್ ಮೈಸೂರು ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಇವೆ. ನಾನ್ ಎಕ್ಸ್ ಮೈಸೂರು ಏರಿಯಾದೊಳಗೂ ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಇವೆ. ಆದರೆ ರೋಕರ್ ವಾಡೀಸಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಂತಹವರ ಗತಿ ಏನಾಗಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ.—ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಕೊಡದೇ ಹೋದಾಗ್ಯೂ ಅಂತಹವರು ಸರ್ಕಾರದ ಸೇವಾ ನೌಕರರಾಗುತ್ತೇವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಗೌರ್ನ ಮೆಂಟ್ ನರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೂ ವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನೇಮಕಗಳು ಆಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಾರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಏನು ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ.—ಈಗ ಸಬ್‌ಸೀಕ್ವೆಂಟ್‌ಗೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಏಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ.—ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಾಗ್ಯೂ ಮೂರು ತರಹ ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಆಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಿಪೇರ್ ಮಾಡಿ ಫೈನಲ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಆದರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗಿಸ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ನಾನಾ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಅವರನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರೋಕರ್ ವಾಡಿಯ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವರು. ಆ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವರು ಆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದರಿಂದ

ಅವರಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ವರ್ಗಾವಣೆ ಇದೆ. ಅಂತಹವರನ್ನು ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮವಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ನೀನಿ ಯಾರಿ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರೋಮೋಷನ್ ನಿಗದಿಗೋ ಅಷ್ಟು ನಿಗದಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ.—ಈಗ ಮೂರು ಯೂನಿಟುಗಳಿವೆ. ಆ ಮೂರು ಯೂನಿಟುಗಳಲ್ಲಿ ಅಯಾ ಯೂನಿಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ನೀನಿಯಾರಿಟಿ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕನ್ಸಾಲಡೇಟೆಡ್ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮ ಸಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ಸ್ ನಿಂದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ನೌಕರರನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ಸ್ ನಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ವರ್ಗವಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಯಾವಾಗ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ.—ಹಾಗೆ ಒಂದು ಯೂನಿಟಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಯೂನಿಟಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮ ಸಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಹಾಗಾದರೆ ಅಲ್ಲಂದಲ್ಲಿಗೆ ಚಿಂಪೊರಿಯಾಗಿಯಾದರೂ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ.—ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಖಾಲಿ ಇದ್ದು ಇನ್ ಕಂಟಿನ್ಯು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಆಗ ಚಿಂಪೊರಿಯಾಗಿ ನೀನಿಯಾರಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಅಪ್ಪೆಕ್ಟ್ ಆಗದಹಾಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀಡುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Conversion of Town Panchayats in Bellary District

249. Sri B. E. RAMAIAH (Siruguppa).—

Will the Minister for Community Development and Social Welfare be pleased to state.—

the number of Town Panchayats in Bellary District with a population of over 10,000 according to 1971 Census; the action, if any, taken by the Government to convert them as Town Municipalities?

Sri M. MALLIKARJUNA SWAMY (Minisiter for Community Development and Social Welfare).—

There are 10 Town Panchayats in Bellary District with a population of more than 10,000 according to 1971 Census figures.

Conversion of Town Panchayats into Municipalities is under active consideration of Government.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಟೌನ್ ಪರಿಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಪುರಸಭೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ವಿಷಯವು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಕ್ರಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳು, ಸಮಯ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—12-9-1972 ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಮತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಅಲ್ಲಿನ ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಟೌನ್ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಂತೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 10 ಸಾವಿರ ಜನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವರಿದ್ದರೆ ಯಾವುದೇ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನೂ ಅಪ್ಪಳಿಸದಂತೆ ನಗರಸಭೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದೇಶ ಪ್ರಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ 49 ಟೌನ್ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಿಗೆ ಪ್ರಲಯನಿ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಫೈನಲ್ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ.—ಜೂನ್ 10ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಫೈನಲ್ 20ನೇ ತಾರೀಖು. ಈಗ ಅದು ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಬಿಲ್ಕರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಫೈನಲ್ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ.—ಅದು ಯಾವಾಗ ಆಗುತ್ತದೆ? ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ 4 ತಿಂಗಳು ಆಗುತ್ತದೋ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೇನು ಪಿರಿಯಡ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೋ ಅಷ್ಟೇಮನೋಳಿಗೆ ಆಗಬೇಕು. ಅದು ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದೀರಿ? ಒಂದುವೇಳೆ ನಿಮ್ಮ ನಿಯಮಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದರೆ, ಅದನ್ನೂ ಸಹ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—10 ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೊಳಗೇ ಇದ್ದರೆ ಅಂತಹ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳನ್ನು ನಾವು ನಗರಸಭೆಗಳಾಗಿ ಕನ್ವರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. 10 ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವರಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅಂತಹ ಟೌನ್ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳನ್ನು ನಗರಸಭೆಗಳಾಗಿ ಕನ್ವರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 10 ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ, ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಾನಾರವರಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

School Buildings for Harijan Students of Bijjala Village

256: Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN (Sirsi).—

Will the Minister for Community Development and Social Welfare be pleased to state.—

(a) whether it is a fact that Siddapur Taluk Board had taken a decision at its meeting held on 29-7-1971 to construct a school building for the Harijan students at Bijjala village by utilising the entire Government funds;

(b) the date on which the construction work of school building was entrusted to the contractor;

(c) whether it has come to the notice of the Government that there is no school building to the Harijan students and the

school is being conducted in a hut which has no ventilation and leaks during rainy season;

(d) the reasons for the contractor for not executing the work even though the work was entrusted to him by the Taluk Board and the reason for the Board supervisor for not locating the site;

(e) since the work is at standstill for the last one year, the action taken by the Government to expedite the same and when this will be completed?

Sri M. MALLIKARJUNA SWAMY (Minister for Community Development and Social Welfare)....

(a) Yes.

(b) On 12-10-1971.

(c) Yes.

(d) The delay was due to the objection made by the Bijjala and Keremane residents.

(e) The work of location of suitable site was held up due to an objection. In order to solve this problem a Committee of 3 members has been constituted at the Taluk Board level. After location of the site the work will be taken up and completed.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ್.— ಬಿಜ್ಜಳ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೋಸ್ಕರ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜು ಎಷ್ಟು ತಯಾರಾಗಿದೆ, ಯಾವಾಗ ತಯಾರಾಗುವುದೆಂದು ಮತ್ತು ವರ್ಕ್ ಆರ್ಟ್ ಆಗುವಾಗ ಕೊಟ್ಟಿರಿ? ಆ ಸ್ಥಳದ ಬಗ್ಗೆ ಏನೊಂದು ವಿವಾದ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ತಡವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಆ ಸ್ಥಳ ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಅಲ್ಲವೇ? ಖಾಸಗಿ ಜನರ ವಿರೋಧ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ ಇದು ಸರಿಯೇ? ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅವರ ವಿರೋಧ ಏನು?

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.— ಸಿದ್ಧಾಪುರದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು 12-10-71 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ, ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ, ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ 5650 ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್ ಕೂಡ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ತಕರಾರು ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ, ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸೆರೆಕ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಜನರ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ 12-10-72 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಘಾಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸೆರೆಕ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸೆರೆಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ್.— ಇದು ಆರಣ್ಯ ಭೂಮಿ, ಸಿದ್ಧಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲರಂತೆ ಬಿಜ್ಜಳ ಗ್ರಾಮದ ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಆರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಗ್ರಾಂಟನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು, ಆರೋಗ್ಯ ಖಾಸಗಿಯವರು ತಕರಾರು ಹಾಕಿದ ತಕ್ಷಣ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟವರು ಸರಿಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.— ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಬಂದಾಗ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ್.—ಅಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿಸ್ತರಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಮತ್ತು ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಗಳು ಹೋಗಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡುವಾಗಿದೆ. ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಸ್ಥೂಲನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಅಂದರೆ ಮಾರ್ಚ್ 31 ರೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಕಟ್ಟಡ ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲವು ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿದೆ ; ಮತ್ತು ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಇಚ್ಛೆಯೂ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ.

Non-Posting of Head Masters in Municipal High School

482 SRI CHOWDA REDDY (Chintamani).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(a) the number of Municipal High Schools in the State in which permanent Head Masters have not been posted ;

(b) the difficulties of the Government in promoting the deserving senior teachers for the said posts ;

(c) whether they are going ahead to make immediate appointments of permanent Head Masters by solving the difficulties, if any ?

Sri A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education).—

(a) The posting of Head Masters has been done in all the Municipal High Schools taken over by Government.

(b) and (c) Do not arise in view of reply to clause (a).

ಶ್ರೀ ಚೌಡ ರೆಡ್ಡಿ.—ಹೋದ ವರ್ಷ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ಹಾಕಿದ್ದು, ಅಗ್ಗೆ ಖಾಯಂ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಳನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಪ್ರೋವೈ ಮಾಡಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡೋಣ ಎಂದು ಇಷ್ಟೊಂದು ದಿವಸ ರೇಟ್ ಮಾಡಿದಿರಾ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ವಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕೇಳಬೇಕು ?

Drinking Water Wells in Shikariupr Taluk

Sri K. YENKATAPPA (Shikaripur).—

Will the Minister for Community Development and Social Welfare be pleased to state:—

(a) the number of villages in Shikaripur taluk and the wells fit for drinking purpose in these villages (details in respect of each village may be furnished) ;

(b) - the number of villages in the said taluk which do not have wells fit for drinking purpose details in respect of each village may be furnished) ;

(c) whether the Government intend to sanction the drinking water wells immediately and issue orders to dig them early in these villages ?

SRI M. MALLIKARJUNA SWAMY (Minister for Community Development and Social Welfare). —

(a) - There are 132 'Charaku' villages in Shikaripur taluk. Out of them 118 villages have 171 wells fit for drinking purposes at the rate of 1, 2 or 3 wells per village. The details are furnished in statement 'A' placed on the Table of the House.

(b) In 13 villages there are wells which are unfit for drinking purposes. Village-wise details are furnished in statement 'B' placed on the Table of the House.

(c) Directions have already been issued. Block Development Officer, Shikaripur has taken necessary action.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಕುಡಿಯಲಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಇರತಕ್ಕ ಬಾವಿಗಳ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅವು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪೆಯಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು, ತಪ್ಪು ಇದೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಗಿಂತ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಇರುವ ಬಾವಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲ ಯವರು ನಿಯಮದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಆದೇಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

† **ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.**—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ 34 ಸಿಡೆ, 132 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇವೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 118 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮೂರು ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಬಹುಶಃ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ನಿಯಮಿತ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—118 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ 118ಕ್ಕೆ 100 ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಲ್ಲ, ಅಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ದೊರಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿನವೇ ಆದೇಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳು 13 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದು 100 ಹಳ್ಳಿಗಳ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಬಹುಶಃ ಈ ವರ್ಷ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆ ಆದ್ದರಿಂದ ನೀರು ಕಡಿಮೆ ಇರಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರುಗಳಲ್ಲರ ದಿಂದ. ಆದರೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳ ಆಳವನ್ನು 70-80 ಕೆ ಒತಗೊಳಿಸಿ ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ಈಡುಕಡೆ 75 ಅಡಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರೂ ನೀರು ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾರಾ ರು ಶಿರೀತಿ ತಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ 118 ಬಾವಿಗಳ ಪೈಕಿ 100 ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಗೆ ನೀರು. ನಿಕ್ಕು ತೆವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಈ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಆಳಪಡಿಸಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ? ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಆದೇಶಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಈಗಾಗಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲ ರೂಪಾಯಿಗಳು 32 ಅರ್.ಡಿ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—32 ಅರ್.ಡಿ. ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಡೀಪಿಂಗ್ ಆಫ್‌ವೆರ್ಸ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರ ತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 64ರ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್‌ನಲ್ಲಿ 5-6 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳ ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಾವಿಗಳು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ತಾವು ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಂದು ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್ ಹೊರಗಿರುವುದರಿಂದ ಸುಮಾರು 50 ಮನೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಬಾವಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ತಲೆಗೆ 80 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಬೇರತಕ್ಕ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 50 ಮನೆ ಇದ್ದರೆ 80 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ರೆಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ಬಾವಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯಾಗು ತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರದಲ್ಲ 80 ಅಡಿ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅದಕ್ಕೆ ದಯ ಮಾಡಿ ಆ ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್ ಅನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಮನೆಗಳು ಇರಲಿ, ಜನರು ಇದ್ದರೆ ಅಂಥ ಕಡೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಆದೇಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಒಂದು ಅವಶ್ಯ ಬಿದ್ದರೆ ಅದಿವನರ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಮಾಡಿಸು ತ್ತೇವೆ.

MADAM SPEAKER.—Question hour is over. Now Calling Attention. Notice

2:00 P.M.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re : hardships of the one year PUC passed Students for admission of the degree Course

Sri H. S. SIDDAPPA (Arsikere).—I call the attention of the Minister for Education to the hardships caused to the students who have passed the former one year Pre-University Course in getting admission to the degree course.

Sri A. R. BADARI NARAYANA (Minister for Education).—Ever since the Intermediate Course in Mysore State was abolished and it was replaced by Pre University Course, the minimum qualification for entering any of the Degree courses in the State has been the completion of Pre-University for joining B.Sc., B.A., etc., Pre-Engineering for joining B.E., Course, and Pre-Professional Course for joining Medical. In 1971, the P.U.E. Course was taken away from the Universities and a separate Board with Statewide jurisdiction was created for administering it. The duration of P.U.E. Course was also increased to two years. Since then there has been the problem of fixing up a common eligibility for entering a Degree course in the State. This is all the more necessary because of

migration of Students between the Universities in the State as well as from the Universities outside the State. Even though One Year P.U.E. Course is not being run in any of the colleges in the State, there are still a few students who have yet to complete the course. Some of them have one or two subjects to complete and others are failed students who are again appearing for one year P.U.E. Course examination.

After the increase of the duration of the P.U.E. Course, steps have also been taken by the Universities to revise the Three Year degree Courses accordingly. As the P.U.E. Course has become more advanced the Degree Course has also been revised. Thus the students who have completed one year P.U.E. may not be able to cope up with the revised Degree course in view of the advanced nature of the subjects.

All these questions were considered in a Conference of Vice-Chancellors in the State held at Mysore on 29-1-1973. It was resolved in that Conference that henceforth there should be common minima for eligibility to the degree courses in the State and that minima should be the Two Year P.U.E. Course. This would mean the abolition of Pre-Engineering as well as Pre-Professional Courses also. Similarly, those who are coming from outside the State and who have passed Intermediate/Senior Cambridge will have to take the II Year Examination of the P.U.E. before they become eligible for joining Degree course. This decision which was accepted by all the three Vice-Chancellors in the State is to be implemented from the academic year 1973-74 after due approval is given by the Academic Bodies in the Universities.

Sri H. S. SIDDAPPA.—My submission is that this course comes into force during 1973-74. It should be made applicable to students who get into classes during that year. But, it is given retrospective effect. The students who have passed one year course but could not continue further studies due to some reason or the other, if they want to join now the degree classes, have to undergo one more year course. This works as a hardship.

Sri A. R. BADARINARAYANA.—I have mentioned that there was abolition of pre-engineering and pre-professional course. The benefit of one year is there.

Sri H. S. SIDDAPPA.—That if a benefit only to those students who get into medical or engineering courses. What about those who want to go to B.A. or B.Sc. course?

Sri A. R. BADARINARAYANA.—I have stated that the curricular of the B.A. and B.Sc. has been revised and with one year course it will not be possible for the students to go upto that level.

Sri H. S. SIDDAPPA.—Even the curriculum of P.U.E. course is changed. So will the Government consider the case of those who have passed one year course but have discontinued and now want to continue their studies?

Sri A. R. BADARINARAYANA.—The suggestion is noted.

MADAM SPEAKER.—Laying of papers.

Papers Laid on the Table

Sri D. K. NAIKAR (Minister for Law and Parliamentary Affairs).—On behalf of the Minister for Revenue I beg to lay :

Order No. RD 151 EST 72 dated 12th February 1973 - Remission of Stamp duties chargeable in respect of instrument executed by Defence Services etc.

Under Section 9 (2) of the Mysore Stamp Act 1957.

Sir on behalf of the Minister for Industries, I beg to lay :

Eleventh Annual Report of the Mysore Iron and Steel, Ltd., Bhadravathi for the year 1971-72

Under sub-section 2 of section 639 of the Companies Act, 1956.

MADAM SPEAKER.—The papers are laid. Now Further discussion on the Governor's Address.

Notice Under Rule 312 re : Maharashtra—Mysore Border

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ನಾನು 312ರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ನೋಟೀಸ್ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಇಬ್ಬರೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರಲಿ.

Motion of Thanks to the Governor's Address

(Debate Continued)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ನಿಧುಪ್ಪ (ಅರಸೀಕೆರೆ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷೇಶ್ವರೇ, ನಿನ್ನೆ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲಕ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಬಂದೆರಸು.

ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಾರಾವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಇಮ್ಮು ದರಿಂದ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರಾವರಿಸಿ ಸಾಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ನಿರಾವರಿಸಿ ಸಾಲವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ನ್ಯೂನತೆ ಏನು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಜಿಯಾ ಲಜಿಕರ್, ವಾಟರ್ ಸ್ಟೋನ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸರ್ವೆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆಮಾಡಿ ಯಾವಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಮಾಡದೆ ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಒಂದೊಂದು ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜರು ಮುಕ್ತಾಯಭಾಗ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಈಗ ಸರ್ವೆ ಕೂಡ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಇದೆ ವಾಟರ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡಲಿ ನಾವು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಯಾವ ರೈತ ತನ್ನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಬಾವಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆತನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ರೈತನಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಆದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಆ ಕಡೆ ಸೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾರಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಇತರೆ ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿಯ ಕಡಿತವನ್ನು ಹಾಕಿದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಸಹಕಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೇನಿವೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದೇ ದಿವಸ ನಡೆಯುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೇನಿವೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿ ಕಡಿತವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿತವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೇ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಾರದು, ಆದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ವತಿಯಿಂದ ವಿರೋಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತ, ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು (ಗಾಂಧಿನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ, ಬರಗಾಲದಿಂದ ನೊಂದಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಲಿ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನನ್ನ ವತಿಯಿಂದ 200 ರೂಪಾಯಿನಷ್ಟು ಕೊಡುವುದಾಗಿ 15ನೇ ತಾರೀಖು ಏನು ಪತ್ರವನ್ನು ತಮಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೆ, ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ಬುದ್ದಾಗಿ ತಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ಹೇಗೆ ತೋರುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಪದೇ ಪದೇ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಬದವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಈ ದುಡ್ಡು ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನನಗೆ ಈ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ಯಾವನೇ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಎಂದರೆ 200 ರೂಪಾಯಿ ಅಥವಾ ಅವಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲರೆ ಅದನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸದಾ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದನ್ನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇತರೇ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೊಡಬೇಕು, ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಎಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಇದೆ. ಭೂಹೀನರಿಗೆ ಸ್ವೆಟಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದೇವೆಂದು ಆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕನಡ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ 4ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಸ್ವೆಟಿಂಗ್‌ಗಳು ಎಂದು ಇದೆ, ಅದೇ ಭಾಷಣದ 11ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಸ್ವೆಟಿಂಗ್‌ಗಳು ಎಂದು ಲಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಂಚಿರುವುದು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಸ್ವೆಟಿಂಗ್‌ಗಳೋ ಅಥವಾ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಸ್ವೆಟಿಂಗ್‌ಗಳೋ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಬಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೇನೋ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು)

ತಪ್ಪಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಉತ್ತರ ಬಾರವೆ ಇದ್ದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ವಿವರಣೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಿವರಣೆ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು.—ಆದು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳದೆ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಆಚ್ಛು ಹಾಕಿಸಿ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ, ಅನೇಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸ್ತಾವ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಗಲ್ಲ ಆಚ್ಛಾಗಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಎಂದು ಇಮ್ಮು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಮೂರು ಮತ್ತು ಎಂದಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜಾಂಶ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜಾಂಶವಾದವು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ದೋಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದನ್ನು ಆಚ್ಛು ಹಾಕಿ ನಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಹೇಳಿದರು, ಆದಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಅಭಾವವೂ ಇದೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಇಂಥದ್ದು ಇರಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರಿಗೆ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಸರ್ವೆ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಕೋಟಿಯಿನವರಿಗೆ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದೂ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆ ಅಸಂಬಂಧ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನಾಡರೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚರಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚುವ ಹಕ್ಕು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಅರಿಸಬಂದಿರುವವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಮತದಾರರು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಾನಾಡರೂ ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಎಂದರೆ ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಏನನ್ನು ಮಾಡಿತ್ತು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅದೇ ತಪ್ಪನ್ನು ನಾವು ಈ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ತಪ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳು ಇರಬಹುದು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕಾಗಿವೆ. 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದೇಶವನ್ನು ಅಮೋಘತೆಗೆ ತಂದವರು ನಾವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಯಾರೇ ಆದಳಿತ ನಡೆಸಿರಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಭಾಗಿಗಳು ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಇದು ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಆಪಾದನೆಯಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಅಪರಾಧಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ದುಬಾರಿ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಹೇಳಬಲ್ಲರು? ಹೀಗೆ ಹೇಳುವವರು ಕೆಲವರಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರಿಬಹುದು, ಹಲವರಲ್ಲ. ಹಲವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವವರೇ ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಆಶಯ. ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಬರಗಾಲವಿರುತ್ತಿರಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ನಮಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯವಿರಲ್ಲ, 25 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದವರು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು? ಹನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಆದಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಯಾರೇ ಆದಳಿತ ನಡೆಸಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರಾಗಲಿ, ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಾಗಲಿ, ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಾಗಲಿ, ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಕೂಡ ಇಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುವ ಮೊದಲು ನನ್ನ ಸ್ವತ್ತು, ಮಕ್ಕಳ ಸ್ವತ್ತು, ಹೆಂಡತಿ ಸ್ವತ್ತು ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೇಶದ ಸ್ವತ್ತು ಹಲವರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದ್ದು ಕೇವಲ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೇರಿದೆ. ಅದು ಆಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಲೋಕ ಪಾಲ, ಲೋಕ ಆಯುಕ್ತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರ, ಮಂತ್ರಿಗಳ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಸ್ತಿ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಅದೇಶ ಕೊಡುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು.— ತಾವು ಆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ. ಆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ನೀವು ಬರುವ ಬದಲು ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿನಾದರೂ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಬಂದರೆ ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯವರೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಧಾರಣೆ ವಾಸಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೂ ಈ ವರ್ಷದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಶ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಿರಾರು ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಾಲಿನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇದೇನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಯಾರೋ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮಗೆ ತೋರಿ ದನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಕೈಯಿಂದ ಒಡಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಲ್ಲೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ದುಡಿಯತಕ್ಕ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಬಡವರನ್ನು ಮರೆತು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಧರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ 22 ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಮಾಡುವಾಗ ನಾನೂ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ಇವು ದಿನಸತ್ಯವೆನಗೆ ಬೇಕಾ ಗಿರತಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥದ ಬೆಲೆಯಾವ ರೀತಿ ಏರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನೋಡೋಣ. ನಾನು ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿದಾಗ, ಕಡಲೆಕಾಯಿ ಎಣ್ಣೆ ಮೂರುನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದದ್ದು ಇಬ್ಬತ್ತು 7 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನೀವು ಎಣ್ಣೆ ಲೀಟರ್‌ಗೆ 48 ಪೈಸೆ ಇದ್ದದ್ದು 68-70 ಪೈಸೆ ಆಗಿದೆ. ಸೌದೆ ಕೆ. ಜಿ. ಗೆ. 70 ಪೈಸೆ ಇದ್ದದ್ದು ಇವುತ್ತು 130 ಪೈಸೆ ಆಗಿದೆ. ತೊಗರಿ ಬೆಳೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ 75 ಪೈಸೆ ಇದ್ದದ್ದು ಈಗ 2-3 ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತು.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಂಗಪ್ಪ.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿ ನವರಿಗಾದರೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಸೇರಿದವನು ಎಂದು ನನನು ಕಳುಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ವಿವರ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಅದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿನ ಶ್ರತಿ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಊಟ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಊಟ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಸರಕಾರ 1951 ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಧಾರಣೆವಾಸಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ದಾರೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ 2 ವರ್ಷದ ಒಟ್ಟು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೋದ ವರ್ಷದ ಬೆಲೆಗೂ ಈ ವರ್ಷದ ಬೆಲೆಗೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ 100 ಕ್ಕೆ 100 ಪಾಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಹೇಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಯಿತು? ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು? ನಾವು ಏನು ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ದಿನಸತ್ಯದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷಣ ದಿಂದ ಅವರನ್ನು ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ ಇದರ ಕಡೆ ನಿಗ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಿಗ ವಹಿಸಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಬರುತ್ತದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರ ಧಾರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಸಿ ಏನು ಇದೆ ಎಂದರೆ ದೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಅವನಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಬೇಕಾಗಿರುವುದು 15 ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ. ನೀವು ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ 14 ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಡಿಪ್ಲೋಗಳಿಗೆ ಏನು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಅದೇ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಅವನು ಬ್ಲಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಾನೆ. ರವೆಯನ್ನು ಡಿಪ್ಲೋಗಳಲ್ಲಿ 1-60 ಪೈಸೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಅಚೆಕಡೆ 2-30 ಪೈಸೆಗೆ ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸರಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಮನನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಬಡವರು ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡುವಾಗ, ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಗೆ ಬಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎದ್ದು ಬಿಟ್ಟು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ದಾಂಡೇಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪೇಷಂ ಮಿರ್ ಇರುವುದು ತಮಗೆ ರ್ನಾಗೊತ್ತದೆ. ಅದು ಪೈಪ್ ಮೇಟ್‌ಪರ್‌ಸನ್ಸ್ ಕನ್‌ಸೆನ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ವಾರಪೂ ಕಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಐದೂ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು)

ವರೆ ಗಂಟೆಗೇ ಬೀದಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ಉರಿಸುತ್ತಾರೆ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏಳೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಬೀದಿ ದೀಪಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಮೂರು ದಿವಸ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಎದ್ದುಚ್ಚುತ್ತಿ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆ ಆಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೂ ಸರಕಾರ ಮಿದ್ಯುಚ್ಚತ್ತಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪಾರ್ಷ್ವಗಳಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಿದ್ಯುಚ್ಚತ್ತಿ ಸೌಕರ್ಯ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದು ಸರಕಾರದ ನೀತಿಯೇ ಎಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ವಜ್ರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹ ಆಗಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರ ಒಂದು ಕಡೆ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಮಿದ್ಯುಚ್ಚತ್ತಿ ಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಮಿದ್ಯುಚ್ಚತ್ತಿಯನ್ನು ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು? ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಉದಾಸೀನದಿಂದ ಕಾಣುವುದಾದರೆ ಬಹುಶಃ 20 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಏನು ಜನ ಸಹಿಸಿದರೂ ಅದನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಜನ ಸಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

2-30 P.M.

ನಾನು ಹೇಳುವುದು ನೀವೂ ಹಾಗೂ ನಾವೂ 1969ರವರೆಗೆ ಒಂದಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆಗ ಇದ್ದ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರಕಾರದ ನೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ಇಂತಹ ಕಷ್ಟಗಳೆಲ್ಲಾ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಈಗ ನೀವು ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತೀವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೇನೂ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಶ್ರೀ ಎಲೇರೇಂಟಿ ಪಾಟೀಲರ ಹಾಗೆ, ಹಾಗೂ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ಹಾಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರೂ ಮಾಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬಡವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೇನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರೇ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲವೇ ಶ್ರೀ ಎಲೇರೇಂಟಿ ಪಾಟೀಲರೇ ಆಗಲೇ ಯಾರೇ ಮನೆ ಮಾಡಿರಲಿ ಅದು ಅವ್ಯವಹಾರಗಳಿಂದ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ನೇರವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬಹುದು. ನುಮ್ಮನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವರ ಮಾಡಿದ ಪಾಪವನ್ನು ನೀವೇಕೆ ಹೊರಬಿಡು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ವಿರೋಧಾಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುವವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ಅವರು ಅಕ್ರಮ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರು ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ? ನಾನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಈ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನೇನೂ ಇಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿರಲಿ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ, ಇಲ್ಲವೇ ದೇಶದ ಮೇಲ್ಮೈ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಿರಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಅದರ ಮೂಲಕ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ನಿಮ್ಮ ಆದಳತ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ ಇದೆಯೇ? ಅದನ್ನಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು.—ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಆಗಲೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸರಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದು ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್‌ವಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಮತ್ತು ಜನಕ್ಕೆ ಈಗ ರವೆ, ಗೋಧಿ ಒಟ್ಟು ಒಂದೂ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಚೆಗಂತೂ ಸಾವಿರಾರು ಬೇಕರಿಗಳು ನಗರದಲ್ಲಿ ಆಗಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಗೋಧಿಯ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಬ್ಯಾಕ್‌ವಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ ಇಂತಹವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರೈಸನ್‌ಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಒಬ್ಬರು ರಾಜಾಜಿನಗರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀರಾಂಪುರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಶವಂತಪುರದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬೇಕರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ರೇಷನ್ ಡಿಪೋ

ತೆರೆಯಲು ಐದುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ರೇಷನಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿ ತಂದಿರುವುದರಿಂದ ಬ್ಲಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್ನಲ್ಲಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಡವರು ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮವೆಂದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಅದೇ ಪಕ್ಷದವನಾದರೂ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಸರಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಇವೆಲ್ಲರ ಕಡೆಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಮಾತಾದಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Statement of the Minister for Public Works and Electricity

re : Providing employment to people from drought areas

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—An assurance was held out on the floor of this House some time during December 1972 that arrangements would be made to provide employment for about 10,000 workers from drought areas. This has been done. In fulfilment of the assurance held out by me on the floor of this House Yesterday that necessary arrangements would be made to despatch people of drought areas who are now at Bangalore and without employment, to Kalinadi Project area. I wish to submit that prompt action has been taken. Last night a contingent of 59 workers was despatched by M.S.R.T.C. Special Bus. This morning, another special bus left Bangalore with a contingent of 64 workers, one more bus with about 60 or 65 workers has either left by now or is about to leave in about an hour. Others who willing to go will also be sent as and when they come forward. The Deputy Commissioner, Bangalore will keep track of the workers willing to go to Kalinadi and take action as and when necessary.

The workers numbering 123 who were despatched by the first two buses will be put up at Tattihalla camp. The next two bus load of workers will be put up at Panasoli near Dandeli. The 3rd contingent of two bus load of workers who may be despatched, will find their camp at Supa.

It may be mentioned here that already a contingent of 120 worker from land in Gulbarga District have come and camped at Supa. They came on the 7th Feb. 1973.

In this context, I would like to acknowledge with gratitude the help and co-operation rendered by some of the Members of this House including Sriyutis Konandur Lingappa, Kagodu Thimmappa, Viswanatha Reddy Mudnal, Vatal Nagaraj and Babu Gowda, I look forward for such co-operation and help from all members of this House at all times in finding solutions for this difficult humanitarian work.

I would like to inform Hon'ble Members of this House that the following arrangements are made to look to the comforts of the workers

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

of Drought areas sent to Kalinadi and allied power projects under Mysore Power Corporation.

1. Each contingent of workers is accompanied by an Officer. He will see to their food and other comforts of the workers till they reach the camp allotted to them.
2. *Liaison Officer* : One officer designated. Relief Liaison officer is ordered to be stationed at Dharwar. He will work in close liaison with the officers of Revenue, PWD and other Departments of Government and also Members of Legislature and Parliament to meet the employment requirements of workers in drought stricken areas.
3. *Supervisory Officer* : For each camp of 200 to 300 workers, one Junior Engineer will be posted exclusively to look after their requirements such as supply of rations, medical facilities etc.
4. *Medical Facilities* : For the time being, the District Health Officers is directed to examine all immigrants and to take such preventive measures as may be necessary to safeguard the health of the people. Arrangements will also be made for establishing Mobile Hospitals.
5. *Ration Shops* : Fair Price Ration Shops will be opened one at each camp. Project Authorities will keep atleast for one month's requirements, in stock.
6. *Drinking Water* : The present Labour camps are situated on the banks of streams and rivers. For drinking purposes, chlorinated water will be made available in tanks constructed for the purpose.
7. *Street Lighting* : Wherever the power line is nearer, the Electric lights will be provided for the colony. In other places, Kerosene street lighting will be arranged. Kerosene will also be kept for sale in Fair Price Shops.
8. *Food Grains for aged people* : All aged people will be provided with free rations as per rules framed in this behalf.
9. *Free Food* : Will be supplied during transport and for 3 days subsequent to the workers settling down in their camps.
10. *Law and Order* : As the camps are dispersed in the interior, Police will make necessary arrangements to maintain Law and Order.

11. *Payments*: Payments shall be made on the basis of task-work combined with muster roll. The help of group leaders will be availed of to look to prompt and equitable payment.
12. *Implements*: Necessary implements for workers are already purchased and kept in store.
13. *Nature of Work*: The nature of the work consists of jungle-clearing, road formation (earth work) breaking and collection of söl and road-metal and brick-making etc. Necessary training will be imparted for brick-making to those who are interested.
14. *Educated Un-employees*: Educated un-employees will also be provided with works for which they are suited and the extent possible.

Yesterday members of this House expressed great desire to know the particulars and have list of all works having sizeable employment potential lying in different taluks of the state. I assure that such a list will be placed before this House very early.

Motion of thanks to the Governor's Address

[Debate Contd.]

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ (ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ): ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಭಾಷಣದ ಜೊತೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಇಷ್ಟು ಈ ಭಾಷಣ ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ವರದಿಯಾದ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಅದೇ ಎದ್ದು ತೋರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಜ್ಞರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಹೊರತು ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಈ ವರ್ಷದ ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಎನ್ನಲು ಅಷ್ಟೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಎಂದಾದರೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರೂ ಹೊಸದಾದ ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಎನ್ನಲು ಎಷ್ಟು ಇಲ್ಲ ಅದೇ ಹೊಸದಾದ ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಕಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಭಾಷಣದ ಮೂಲದೇ ಪುಟ್ಟಪಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧಿ ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಮೃತಗಂ ಅವರನ್ನು ಸಹ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಳಿಸುತ್ತಾ ಆ ವಿಷಯ ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಮೃತಗಂ ಅವರು ಸಿದ್ಧಿ ಹಿಡಿದು ಹೊರಗಡೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹೊಸದಾದ ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಭಾಷಣವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದು ನಾನು ನುಡಿಯುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಸೇರಿಸದೇ ಇರುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಎಂಬ ಇಲ್ಲ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅವೇ ಪುಟ್ಟಪಟ್ಟಿ ನೇರವಾಗಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇದೇ 8 ಮತ್ತು 9ನೇ ತಾರೀಖು ಬೆಳಗಾಂವ್ವು ಅದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕ-ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಿಂದ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಅವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಬರಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಸಹ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಅನುಕೂಲದಿಂದ ಸಂತ್ಕರವಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ಅವರೂ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ)

ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟ ಅಂದರೆ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇವಲ ಫೋಮ್‌ನೇ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಇಂಫ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಮಾಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಇಂದು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರಲೇ ಇವೆ. ಇಂಫ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿರುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ, ವಾಸ್ತವವಾಚಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ವಿಧಿಯಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂಫ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಎಲ್ಲ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾರೋರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ತಿಂಗಳು 22ನೇ ತಾರೀಖು ಬೆಳಗಂನ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವವರಿದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರ ಅರ್ಥವಾದರೂ ಸಹ ಏನು ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದು 25 ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಇಂತಹ ಅಶ್ವಮವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಸ್ಕ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಕಾರೋರೇಷನ್‌ನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಈಗಿನವರು ಸಹ ಎಲ್ಲ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಆವರ ಕೆಲಸವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸ್ಲಮ್ ಇಂಫ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ವಾಸ್ತವವಾಚಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿದೆ.

ಪಶುನಂಗೋಷನ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮಿಶ್ರತಳಿ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸುಧಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಒಂದರಲ್ಲಿಯೇ 75 ಸಾವಿರ ಜಾನುವಾರುಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ಬೂಸ ನಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ; ಮೇವು ನಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಕಾರೋನಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ದವಳ ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಡ ದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗಾದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಆಹಾರದ ಹಂಚಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ; ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಗೊಧಿಯ ಸೇವು ಪ್ಯಾಪರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆರೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಬೆರೆ ಎರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಸಚಿವರು ನಮಗೆ ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಹಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದನ್ನು ಡಿಪೋಗಳಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಬೆರೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಭರವಸೆ ಇಂದು ಪೂಳು ಭರವಸೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 12,149 ನ್ಯಾಯ ಬೆರೆ ಆಂಗಡಿ ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಎಲ್ಲಿದೆ? ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯವರು, ಅವರ ವ.ಕ್ಯುಳು ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ ಮಂಜು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಅಕ್ಕಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾದರೆ ಬ್ಯಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಬ್ಯಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ದವಸವಾಸ್ತವಗಳನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಲು ತಾವು ಎನ್‌ಕರೆಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಇರಾಖೆ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾದ ಇರಾಖೆಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ಆಹಾರ ಇರಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಜಿತ್ತಿಯವರಿಗೇ ಇದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಆದಮೇಲೆ ಇಂದು ಈ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಹೆಂಗನರೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲಿದೆ! ಈ ಇರಾಖೆಯ ಸಚಿವರು ಬಹಳ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದಿರುವವರಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಮೆಕೆಥಿಯರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಹಾಗೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ನವರ ಹಾಗೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ;

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ —ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಇವರ ಕೈಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ, ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದ ಎರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಶ್ರೀ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಡೈನಾಮಿಜಮ್ ಇರುವವರಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹಲವಾರು ಖಾತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಅನುಭವವಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಡೈನಾಮಿಜಮ್ ಇರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಗೊರವವಿದೆ. ಬಹಳ ಮೃದು ಸ್ವಭಾವದವರ. ಅವರು ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಕೊನೆಯವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತುಟಿ ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ಆ ರೀತಿ ತುಟಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎನ್ನೂ ನುಖಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಕಡೆಯೂ ಇದ್ದೇ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂದು ನುಮ್ಮಾನಾದರು)

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಜ್ ಅವರ ಖಾತೆಯನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು; ಅವರಿಂದ ಆಹಾರ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡು ಹೆಂಗಸರೂ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಅವರು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆಡೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ 10 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ 80 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ರಕುಂತ್ರಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳು ಮೊದಲನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫಂಕ್ಸ್ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೋದ್ಯಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೈ ಮಗ್ಗದ ಜನಗಳು ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಗರಾಜ್ ಅವರನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದರು. ಆ ಸಭೆಗೆ ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದೆ. ಆಗ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೈ ಮಗ್ಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಜನಗಳು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಗರಾಜ್ ಅವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವೇದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರು ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಏನೆಂದರೆ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳು ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ಅಥವಾ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆರೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅವರು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಗ ಏನಾಗಿದೆವೆಂದರೆ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೆಯ ವಾರದಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿ 3ನೇ ವಾರದವರೆಗೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ರೇಷ್ಮೆಗೆ 30 ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಗರಾಜ್ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೋ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಪೈರೇಗೌಡ.—ರೇಷ್ಮೆ ಬೆರೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಿದರೆ ರೈತರ ಗತಿ ಏನು ಆಗಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ 1973 ನೇ ಇಸವಿ ಜನವರಿ ಮೊದಲನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ರೇಷ್ಮೆಗೆ ಏನು ಬೆರೆ ಇತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಇಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಬೆರೆಯನ್ನು ಇಳಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಅವರು ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪಿದವರಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಫಿಲಂ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕೋಟಾಂತ್ರ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಫಿಲಂ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಯವರನ್ನು ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಯವರು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಯಾರು ಯಾರು ಚಲನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಚಲನ ಚಿತ್ರೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನಿಂದ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಮಿನಿ ಥಿಯೇಟರುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ

(ಶ್ರೀಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ)

ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ದುಡ್ಡು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ದುಡ್ಡು. ಚಲನ ಚಿತ್ರೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಬಾಕಿ ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೈಯಾ ವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಈ ಚಲನಚಿತ್ರ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ 30 ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವ ಇದೆ. ನಾನು 1940ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ 1973ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೂ ಈ ಚಲನಚಿತ್ರ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಯವರಿಗೆ ನನಗೆ ಇರುವ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹತ್ತನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಈ ಚಲನಚಿತ್ರ ಉದ್ಯಮ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಏನಿದೆ ಇದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ಇರಾಖೆ. ಈಗ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರವನ್ನು ಪೂಜ್ಯೋದ್ಧೃಜ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾದವರಿಗೆ ಅದು ಜಾಗೃತಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಲ್ಲದೆ ಯಾರೂ ಎಂ. ಎಲ್.ಎ. ಗಳ ಗುರುತು ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಈ ಚಲನಚಿತ್ರೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಏರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎನ್ನುವುದಾದರೆ, ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಈ ಚಲನಚಿತ್ರೋದ್ಯಮ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ವಾರನ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಚಲನಚಿತ್ರೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಹೆಸರು ಕೆಡದೆ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಹುಷಾರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಯವರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಪೂರ್ತಿ ತಿಳಿದವೇರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಫ್ಯಾಷಿಲಿ ಫ್ಯಾಷಿನಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಈ ಫ್ಯಾಷಿಲಿ ಫ್ಯಾಷಿನಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಹಿಂದೂಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ 4 ಜನ ಬೇಬಿಗಳು ಇರಬಹುದು. ಅವರಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಬೇಬಿಗೆ 3 ಜನ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದರೆ 12 ಜನ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗಂಡನಿಗೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಹೆಂಡತಿ, 3 ಜನ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಖಾಯಿರೆ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅವನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಗಂಡನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನು 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹೆಬ್ಬಾರ್.—ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇದೆ. ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕೋಮಿನವರನ್ನು ಚುಚ್ಚುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—ನಾನು ಯಾವ ಕೋಮಿಗೂ ಚುಚ್ಚುವ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವಾಂಶವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಹಾಗೆ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೂ 4 ಜನ ಹೆಂಡತಿ ಯರನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—ಹಾಗಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಇರುವ ಕಾನೂನನ್ನು ಅದರಿಗೂ ಅನ್ವಯ ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ಗೆದು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ, ದಿಸ್ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಮತ್ತು ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಬೆರಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬಡತನವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಡತನ

3-00 P. M.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಲಂಚ ರುಷ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ತಾವು ಸಹ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದ್ದು ದು ವಿಷಾದಕರ ಮತ್ತು ಶೋಚನೀಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ ನಾವು ಪ್ರತಿದಿವಸ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಒಂದು ಕ್ಯಾರೆಕ್ಟರ್ ನರ್ಷಿಫಿಕೇಟಿವ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಆ ತರಹದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಮಿ ಇದ್ದರೂ ನರ್ಷಿಫಿಕೇಟಿವನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವನು ಎಂದು ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಯೋ, ಹಾಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲ (ಕಾರ್ಕಳ).—ಮಾನ್ಯ ಅಣ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರಿಯವರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಪ್ರಥಮ ಅವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಜನತೆಯ ದುರ್ಬಲ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಬಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬರುವಂತಹ ಮುಖ್ಯ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ, ಬಡಜನರಿಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚುವ ಬೃಹತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ; ಎರಡನೆಯದು ದುರ್ಬಲ ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ನೇಮಿಸಿದಂತಹ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ಕ್ಯಾಸ್ ಕಮಿಷನ್; ಮೂರನೆಯದು ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿದೆ ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿರುವ ಬದುಕು ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅಧಿಕರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೋಗರಾಶಿಸಲು ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಗೂಡಿಸಲು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಬೃಹತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಂದರೆ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಶನ್. ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ಪ್ರಥಮ ದಲ್ಲೆಯೇ ಬಂಧುತಹ ದರ್ಭರ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿದಂತಹ ಒಂದು ವಹಾ ಸಾಧಿಗ್ಗ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಎದುರಿಸಿದ್ದು. ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ತೊಡಗಿಸಿದಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ನಮೂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಾವು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಧಿಸಿ ತೋರಿಸಿದೆ, ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಶಾಸಕರು ಒಂದು ಕಡೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ನಿವೇಶನ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಕಳ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ, ಬರೇ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನುಮಾರು 9 ಸಾವಿರ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ-ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮುಖಾಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಮೇರಿಕದ ರಾಜಕೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಹೇಳಿದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಗೆ ಒಂದು ಇಂಚು ಭೂಮಿಯಾದರೂ ನನ್ನದು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅಂಥ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮನಗಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನೇ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ನಿವೇಶನ ಹಂಚುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮಹಾ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸಹ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆಗ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಏರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲ)

ಬಂದ-ತರುಣದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಕೂಡ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಹುಚ್ಚು ಹಂಬಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೃಷಿರಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಬಾರಿ ಮಿಲಿ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತಿತರ ಕೃಷಿಕರೊಳಗೆ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಮಳೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾರವೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಪೈರಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 25 ಭಾಗ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಟವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅವಕ್ಕೆ ಪೆನ್ಸಿ ಸೈಡ್ಸ್ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರು. ಅದರ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಹಾಗೆ ಕೊಡದೆ, ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಪೈರುಗಳ ಕಟಾವು ಅದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಉರ್ಜಿತಗೊಳಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥರಾದುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಯಾವ ಧೈಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೋ, ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೃಷ್ಣವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಅವರು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಫಾರೋಅಪ್ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಫಾರೋಅಪ್ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ರೈತರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕಿ, ಈ ರೀತಿ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ.

ಇನ್ನು ಕೃಷಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗದ್ದೆಗಳು ಇವೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಪಂಪ್‌ಹೆಡ್‌ಗಳು ಸಹ ಇವೆ. ಕೃಷಿಗೆ ಪ್ರಾಧಾನವಾಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಉತ್ತಮ ಎಕರೆಗೆ 10 ಕ್ಲೆಂಟರ್ ಸಹ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ದುರದೃಷ್ಟಕರವಾದ ಸಂಗತಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಗೆಲ್ಲರ್ಗ್ ಮತ್ತು ಬಿದರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ, ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಉದ್ಭವವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕುವುದಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮುಂದೆಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿ ಅಕ್ಷರತತ್ತ್ವಂಶಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅತ್ಯಪ್ರಿಯ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಿಕ ರಂಗವನ್ನು ಪುನರ್ರವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ವಿಚಾರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗುಂಫೆ ಮತ್ತು ಘಟನೆ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಗತಿ ತೋರಿಸಿದರೆ ಅನುಕಂಪದಿಂದ ನೋಡಿ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಅನಿಸುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸಗೆ ಹೋದ ಮನುಷ್ಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾನೆಂದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂತಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು, ಈಗಿರುವ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಇದರಿಂದಾಗುವ ಅನ್ಯಾಯ ತಡೆಯಲು ಸುಪೀರಿಯರ್ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತಮ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಸರಿಯಾಗಿ ಡಿಟೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯಲು ತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತುಂಬಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಒಂದು ಹೊಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರವಿನಿಯು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾನಂಶಗಳಿದ್ದು ಅವು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಗಳಿಸಿವೆ. ಅವು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮೊದಲು ಮದ್ರಾಸಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಬೇರೆ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವರೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸಹೊಂದಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ (ಕೋಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವ ಭಾಷಣ ಯಾವ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನೂ ತೋರಿಸದಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಹನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಜನರು ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ಭವಿಸಿ ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬರುವ ವರ್ಷ ಬಹಳ ಕಳವಳಾಸ್ಪದವಾಗಿರುವ ವರ್ಷವೆಂದು ಭಾವವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಳೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗೆದ್ದರು. ಈಗ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಶೋಚನೀಯ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕೂಡ ಪ್ರಗತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಬಡವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೊರಟು ಸಾಹುಕಾರರನ್ನು ಬಡವರಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಬಡವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ನಾಗಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಬಡವರು ಇನ್ನೂ ಕಡು ಬಡವರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಡತನ ನಿಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೆರೆಗಳ ಎರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಶ್ರೀರಾಮಲೂರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಭೆಂಬಲ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸಂತೋಷ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇನ್ನೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಬೆರೆ 110 ರಿಂದ 150 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದುದು ಇಂದು 2 ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಏರಿತು, ಬೇಳೆ 2 ರೂಪಾಯಿದ್ದು 3 ರೂಪಾಯಿ ಚಲ್ಲೆರೆವರೆಗೆ ಏರಿತು. ದನಗಳ ಮೇವು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 50ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆರೆ ಶೇಕಡ 25ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನಿಮೆಯಣ್ಣ ಅಭಾವ ಆಗಾಗ ತರಬೇಡಿರುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ನಿಮೆಯಣ್ಣ ರೂ ಆಭಾವ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಿಮೆಯಣ್ಣ ಬಹಾರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ರೂ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೆರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕದೆ 12 ರೂಪಾಯಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ್ದು 14 ರಿಂದ 18 ರೂಪಾಯಿ ಗಳವರೆಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅನೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ, ಆಹಾರ ಸಚಿವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಬರುವ ನಿಮೆಯಣ್ಣ ರೈತ್ಯ ಸ್ವೇಷನಿನಲ್ಲೇ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಜನರು ಅದು ದೊರೆಯದೆ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕಳೆದಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೈಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವರು? ನಾಗಣ್ಣನವರು ಇಂದು ರೈತ್ಯ ಸ್ವೇಷನಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಬೆರೆ ಕೊಟ್ಟು ತರಿಸಿದರೆಂತೆ. ಈಗ ನಿಮೆಯಣ್ಣ ಡೀಲರ್ಸ್ ಜನರನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಸರ್ಕಾರ ದವರೇಕೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆಂದು ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ರೋಪದೋಷಗಳೇ ಬೆರೆ ಏರಲು ಕಾರಣ ಎಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ವರ್ಷ ಗೋದಿ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿಯ ಹೋಲ್ ಸೇಲ್ ಟ್ರೇಡನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಈ ಘೋಷಣೆ ಹೊರಟ ತರುವಣದಲ್ಲೇ ಬೆರೆಗಳು ಏರಿವೆ. ಕೈಲಾಗದಿರುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಪಾಕೆ ಏಕೆ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಘೋಷಣೆಗಳಿಂದ ದೇಶ ಹಾಜಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೇ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ರೆಮಿಯಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ಬೆರೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ, ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದುದು 40-50 ಪೈಸೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ರೆಮಿ ವಸೂಲ ಕಷ್ಟವೆಂದು ಮಿಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಧಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 30ರಷ್ಟು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಬೆರೆ ಹೆಚ್ಚಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ರೇಷನ್ ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ 5 ಕೆ.ಜಿ.ಯನ್ನು ಹೊರಗೆ 2 ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ 20 ಪೈಸೆ ಉಳಿದರೂ ಹೊರಗೆ ಕೊಳ್ಳುವ 5 ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಿಂತ ಅನಾನುಕೂಲವೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ;

(ಶ್ರೀ ಚಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ)

ಇದನ್ನು ನಾನು ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸತ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಜನರು ಇವರು. ತಾವು ಅಡಳಿತವನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಈ ಅಡಳಿತ ಇಷ್ಟು ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದು ಸದಾ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮಂಥ ಜನರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಇದು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕೆ ಸುಖವು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಈ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆರೆಗಳು ಏರಿವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಇನ್ನು ನಿರಾಲ್ಪೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಸರ ತ್ಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸೋಲಿನೊಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತವೂ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಹಾಗೂ ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನತೆ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಪರದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯ. ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೂ ಕ್ಷೇಮವಿಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಕ್ಷೇಮವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯತಕ್ಕ ಒಂದು ವಿಷಯ ಎಂದರೆ ಅದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾಂಡ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕ್ಷಾಮದ ವಿಚಾರ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹದಿಮೂರುವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರಿಂದ ಸಾರ್ಥಕವೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆರೋಪ ಏನೆಂದರೆ ಹಣವನ್ನೇನೋ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ವಿತರಣೆಯಿಂದ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು. ಇನ್ನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಎರಡನೆಯ ಆರೋಪಣೆ ಎಂದರೆ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳವರು ಅವರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಕ್ಷಾಮದ ವಿವರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನಿಯ ವರನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಪಡೆದಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮವರೂ ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಎರಡನೇ ಆರೋಪಣೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 150 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತರ ಇವರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಇದರಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳೆರಡೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ನಾನ್‌ಡೆವಲಪ್ಪಿಂಗ್ ಬಾಬಿಗೆ ಸುರಿದು ಡೆವಲಪ್ಪಿಂಗ್ ಬಾಬಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ತೆರೆಗಳು ಏರಿ ತನ್ನೂಲಕ ಧಾರಣೆವಾಸಿಗಳು ಬಿಡುವು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಚೈತನ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆರೆಗಳನ್ನು ಕೂಡರೆ ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ದಿನಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ.—ಈ ವಿವರ ಬಹಳ ಮತ್ತು ಹಿಂಡಿ ಇವು ಜನರಿಗೆ ಸರಾಗವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನವನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಏಷ್ಟು ಸೆಳೆದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನೋಪ್ಪತ್ತಿ ನೋಡಿದರೆ ಶೋಚನೀಯವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಬರಬಂದ ಹಾಗೆ ಸದ್ಯದರೆ ಹಾಲಿಗೂ ಬರ ಬರಲದೆ, ನೀರಿಗೂ ಸಹ ಬರ ಬರಲದೆ ಅನೇಕರು ಜೀವನವಾಸಿಗಳಿಗೆ ವೇದವನ್ನು ಒಪಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರೇ ಇಲ್ಲಿ. ಆಹಾರ ಸಚಿವರು ಆಗಲಿ ಮಾಡೋಣ ಮಾಡೋಣ ಅನ್ನುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ ದಿನಗಳು ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವವರೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಷಯ.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಾಳೆ ಅವುಗಳ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ನಾಲ್ಕರಷ್ಟನ್ನು ನಾವು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಇವುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ತಕ್ಷಣ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕೆಂದು

ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಪವರ್ ಪಾರ್ಟೀಜನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಅದು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಆಹಾರೋತ್ಪಾದಕರೂ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೋತ್ಪಾದಕರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವೇಳಿ ಜನರ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ನಮಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನ ಬಸವನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅಗಬೇಕಾದ್ದು ಬಹಳ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮೈದಿಕರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮೂಲಕೋಶ ಅಗತ್ಯವು ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಣ್ಣನವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನೂರ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಹೌಸಿಂಗ್ ಡೋರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದಾದರೂ ಏತಕ್ಕರಬೇಕು? ಕೂಡ ತಕ್ಕ ಸಾಲವನ್ನು ಶ್ರೀ ಬಸವಲಗಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಗಳು ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವರಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕವರಲ್ಲ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ತೇಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡದ ಇತ್ತ ಇತರರೂ ಅನುಕೂಲ ಆಗುವುದು ಬೇಡ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಅವರ ನೀತಿ ನಿಯಮದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಡಳಿತ ಧೋರಣೆಯೇ ಬಹಳ ವಿಷ್ಣುವಾಗಿದೆ, ಯಾರು ಅವರ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಾರೋ ಅವರಿಗೇ ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲ ಆದರೆ ಸಾಕೆಂಬ ನೀತಿ ಸರಿಯಾದುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವುದು ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಮೂರು ಕೋಟಿ ಜನರಿಗಲ್ಲ. ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಇವರು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳವಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇವರು ಅಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ತಾಳಿರ ವ ನೀತಿ ಬೇಗ ಬದಲಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಿಸಿ ಅದ್ವಿತೀಯವೆಂದು ನಾನವರಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ನು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು? ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮನುಷ್ಯ ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ತಾವಾಗಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಅವರಿಂದ ಸುಲಭ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾರಣ ಅವರಿಗೇನೂ ಅಂಥಾ ಪರಿಮಾಣ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇರಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೇವರೇ ಇರಾ ಅಸ್ತತ್ಯ ಜನರು ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಾ ನಮಗೆ ವಿರೋಧವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಾಳೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಕೃತಿ ನಮಗೆ ವಿರೋಧವಾಗುತ್ತಿರುವ ಲಕ್ಷಣ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ನೈತಿಕಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಸುಭವವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಂಬಿ ಅದೃಷ್ಟಿಗೆ ಪಡೆದಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

3-30 P. M.

ಶ್ರೀ(ಮತಿ:ರಾಧಾಭಟ್)(ಅಂಕೋಲ)---ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ನಾವು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪೂರ್ವಜರು ಸಂಕಟ ಬಂದಾಗ ವೆಂಕಟರಮಣ ಎಂಬ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅರ್ಥ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಸಾಧಿಸೋಣ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಾದರೂ ನಾವು ದೇವರನ್ನು ಮರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ದೇವರು ಎಂದರೆ ಒಂದು ಸಮತೋಲ ಭಾವನೆ ಇರಬೇಕು, ಇತರರ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವವರು ದೇವರ ಪ್ರೀತಿ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ನಾ ಆಲಿಯಬೇಕು, ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ನಾವು ಕಂಡುಕೊಂಡರೆ

(ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಧಾ ೪)

ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ನಡೆ ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸಾಗೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ಜನತೆ ಬಯಸುವುದು ಭಾರವನ್ನು. ನಮ್ಮ ಕೃತಿ ಹೇಗಿದೆ ಕೆಲಸ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಲು ದೇವರಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಶರಣಾಗತರಾಗೋಣ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತ ಗೊಳಿಸಬೇಕು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯೋಗ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಇಂಥ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಏಡಬೇಕು. ನಾವು ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವನ್ನು ಬಯಸುವೇವೆ, ಆ ನೆರವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಒಳ್ಳೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ನಿರ್ಗತಿಗರ ಗೋಳನ್ನು ದೂರುಮಾಡಲು ಅದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ನಮ್ಮ ಜನತೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಗಮನಕೊಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರ ಮನ ಒಲಿಸಬೇಕು. ಆಯಾ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಾಗ ಯುವಕರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಸರಕಾರದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸೌಲತ, ಅವರಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಹೊಳೆಗಳು ನದಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆಗಳು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಬರುವುವು. ಆ ಜಮೀನು ಅಡನೆ ಜಮೀನಾಗಲು ಫದ ಜಮೀನಿರಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲ ಲಭ್ಯ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಒದಗಿಸಿ ಅವರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ರೈತ ಕುಟುಂಬ, ಮತ್ತು ಯುವಕರಿಗೆ ಭೇದಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ಇವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು, ಗರ್ವ ಭಾವವೆಯಿಂದ ಹೋಗಬಾರದು. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:—“ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದೀನದಲಿತರಿಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ” ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಒಂದು ದೈವತ್ವ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತರಾಗಲಿ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಯಾರೇ ಇದ್ದರೂ ನಾನು ಎನ್ನುವ ಆಹಂಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಮಾಜಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

3-30 P. M.

ಇನ್ನು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಡೆಗಾಣೆ ಸಿದ್ಧಾರೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಆಗತಾನೆ ಬಂತು, ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಿದ್ದು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರು ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಜನತೆಗೆ ಏನು ಆಶ್ಚರ್ಯವೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಕೆಲವೊಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಹಾಕುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೊಣೆಯಲ್ಲಿ, ಶಾಸಕರು ಹೊಣೆಯಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರದೆ ಇರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿರ್ದಯೆಯ ಧೋರಣೆ ತಾಳದೆ ಬಡ ಶಿಕ್ಷಕರ ಗೋಳವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೊಠಾರಿಯವರು ಕೊಟ್ಟ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಆಂಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ

ನುತ್ರಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಜೀವನದ ಅಡಿಗಲ್ಲು, ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೂಡಲೆಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿಕೆ ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅತಿಕೆ ಬೆರೆ ಕುಸಿದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅತಿಕೆ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದೆ, ಅದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರವು ಅಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅತಿಕೆ ಬೆರೆಯನ್ನು ಬೇಸಾಯಗಾರರು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾದಿಂದ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದು ನಮಿತಿಯವರು 1960ನೇ ಇಸವಿಯ ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಅವರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟನ್ ಅತಿಕೆಗೆ 625 ರೂಪಾಯಿ ಬಂದರೆ ಪಾತ್ರ ಅದುವೇಯೋಗ್ಯ ಬೆರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅತಿಕೆಯ ಬೇಸಾಯಗಾರರು ಜೀವನ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50ನಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ನಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಯೋಗ್ಯ ಬೆರೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿಕೆಯನ್ನು ಬರಿದು ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಸಣ್ಣ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶವೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದುಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ (ವೇಮಗುರೆ).—ನನ್ನಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ ಪಾಲರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಭೂಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ ಬಂಧುಗಳೇ, ಈಗ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು 11 ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನತೆಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಅಶ್ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡಿ, ಸಮಜ್ಜದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸರಿಸಮನಾದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸರಿಸಮವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ, ದೇಶದ ಗುತ್ತೇದಾರಿ, ಬಂಡವಾಳಗಾರರ ಮೇಲೆ ಹತೋಟಿಯನ್ನು ಇಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳಾದಮೇಲೆ ಸಿಂಹಾಪರೋಕ್ಷನ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಅಶ್ವಾಸನೆಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಬಡತನದ ಬುಲೆ ಎರೆಯಲೂ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ಬೆರೆಗಳು. ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ, ಬೆರೆಯ ಏರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಬೆರೆಯ ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರದಿನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ತಾನೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಿತ್ರರು ಅತಿಕೆ ಬೆರೆಯ ಬಿಡುವು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟನ್ ಅತಿಕೆಗೆ 625 ರೂಪಾಯಿ ಬೆರೆ ಬಂದರೆ ಅದು ರೈತನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಬೆರೆ ಎಂದು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಾರಾಟವಾದರೆ ರೈತನಿಗೆ ನಷ್ಟ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿರ್ದೇಶನದ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟರು. ಅತಿಕೆ ಬೆರೆ 250-300 ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟನ್ ಅಗಿರುವುದರಿಂದ ಬೆರೆಗಾರರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಈ ಕ್ಷಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ಕಳೆದ 80-85 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದದ್ದು 100ರಿಂದ 105 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏರಿತು. ಈಗ ರೈತರಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ರಾಗಿ ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಡರೆ ಕಾಯಿ ಬೆರೆ ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟನ್ ಗೆ 250 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ರೈತರಲ್ಲಿ ಕಡರೆ ಕಾಯಿ ಇಲ್ಲ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಡರೆ ಕಾಯಿ ಇದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಬೇಕೋದರೆ ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಜೀವನ ಕಷ್ಟವಾಗಿ, ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯೇ ಇದು! ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಉಳುವವನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಜಮೀನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಒಂದು ಕಡೆ ಇರಲಿ, ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ. ಸಿ. ಜೈರೇಗೌಡ)

ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸುತ್ತೇವೆ, ಕಾಡು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವರ ಹೇಳಿದ ಭೂರಹಿತರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಿ, ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ರೈತರು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಜಮೀನು ಇದೆ ನಾವೇ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತೇವೆ, ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನತೆಗೆ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ನಾವೇ ಹೋಗಿ ಸ್ವತಃ ಜಮೀನನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಸಾಮರಾಜ್ಯದ ರೈತರು ಉಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಜಮೀನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದರೆ, ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ಮೂಲಕ ರೈತ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಮೀನನ್ನು ಉಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಅವರನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕುವ ಹೀನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ನಾನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಏನೂ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ, ಜೀವನದ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ, ಅವರು ದೇಶದೊಳಿಗಲು ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಭೆ ಆರೋಪಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಮೀನನ್ನು ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ರೈತ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮೇಲೆ ಯಾರು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಕತೆ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಲಂಡನ್ ಆವಾಧನೆಯ ಮೇಲೆ ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಆರಾಮವಾಗಿ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಒಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಫಾರಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರೀಜನಲ್ ಡಿವಿಜನಲ್ ಫಾರಸ್ಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೈರೇಗೌಡ.—ಅವರನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮನ್ನು ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ನಡೆಸಬೇಕೋ, ಇಲ್ಲವೋ? ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಇರಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೈರೇಗೌಡ.—ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ನಾವು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧ ಏನು? ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಡಿವಿಷನಲ್ ಫಾರಸ್ಟ್ ಆಫೀಸರ್ ತಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕ ಬರೆದು 5-6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟ ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದಾನೆ, 10 ಜನ ರೇಂಜ್ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್, ಡಿವಿಷನಲ್ ಫಾರಸ್ಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸಿರತಕ್ಕವರು, ನಾವು ಆದೋಗ್ಗರು. ಎಲ್ಲೆಯೇ ಆಗಲಿ, ರಾಜಕೀಯ ಶೀವನದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಜಿಲ್ಲಾ ರೈತ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಪಾಪಣ್ಣನವರು, ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಎಚ್. ಎಸ್. ರಾಮರಾಯರು ಆಗಲೇ ದೇಶದೊಳಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದಲೂ ದೇಶದಿಂದ ಬೇಕಾದರೆ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ. ನಾವು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನೀತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಾಗ, ರಾಜಕೀಯ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಉಂಟುಮಾಡುವಾಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ನೋಟೀಸ್ ಸಾಧರು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಇದು ಬಂಡಾಯ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭದ್ರತಾ ಕಾನೂನಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದವರು ಇಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಇಂಥ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದಿರಿ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಇವತ್ತು ಯಾರು ಹಾನಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಹೋರಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಆದೇಶ ಬಂಡಾಯವಾಗಿದೆ. ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನಾವು ಒಬ್ಬ

ಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು. ಅವರು ಕಟ್ಟುವರು ಎಂದು ನೀವೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಕಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರಾರ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು. ಬಡ ಜನರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡ ಬಂಡ ಸರ್ಕಾರ, ಇವತ್ತು ಬಡವರ ಸರವಾಗಿರುವವರಿಗೆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡಿರುವುದು ಖಂಡಿತ ಖಂಡೇಯು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ, ಪೊಲೀಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ರವೋ ಅಥವಾ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಪಾಲಿಷನ್ ಪ್ರಕಾರವೋ ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಪೊಲೀಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸರ್ಕಾರಿ ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಅನ್ನು ಕಡಿಯಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡಿರಬಹುದು. ನೀವು ಏತಕ್ಕೆ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಅಲ್ಲ ನೀಲಗಿರಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತೀರಿ, ಬಡವನಾಗಿರತಕ್ಕವನು ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬರಾ ಇದ್ದಾನಲ್ಲ ಅನಿಗೆ 25 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಟನ್ ಮರವನ್ನು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ನಮ್ಮನ್ನು ಜಮೀನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅಪರಾಧವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಇರುವುದು ಹೋದರೆ ಸಂಕಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಸಾಕೆ ಉರಿನುವುದಕ್ಕೆ ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಇರತಕ್ಕದ್ದೇ ? ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವೊತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಹಂಚಿದರೆ ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡೋಣ ಎಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಬಂದರೆ ಅದೇ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಫಾರಿಸ್ಟ್ ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಜನಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹಿಡಿದು ಹಾಕದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸದೇ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಯಾವುದೇ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಎಂದರೆ ಅರಣ್ಯ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇರುವುದೇ ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಂಡಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮರ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಮರ ಇರಲಲ್ಲ; ಮರಳಿ ಬಿರಲಲ್ಲ; ಗಿಡ ಹಾಕುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ; ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಸಾಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ; ಹಿಂದಿನ ಜನಾಂಗದವರು ಮರ ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು, ಆ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಈಗ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಡಿಯುವ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದೇವೆ. ತಾವು ಅದನ್ನು ಎನ್‌ಕರೇಜ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೊರಟಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—1932 ರಿಂದ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಇರಾಖೆಯ ವಶದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಇದ್ದು; 1932 ರಿಂದ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸದೆ 1973 ರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂದು ತಮಗೆ ಈಗ ವಿವೇಚನೆ ಹೇಗೆ ಬಂತು ? 1932 ರಿಂದ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಸಲಲ್ಲ ? ಒಂದು ವಾರದ ಹಿಂದೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಏನು ಗತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ನೋಡಿದೆ. ಕಾಡಿಗೆ ಬೆಂಕಿಬಿದ್ದು ಕಾಳಿಟ್ಟು ಬೆರೆ ಬಾಳುವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಅದರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಲ್ಲ. ಉಳಿವುದಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ಇದೆ ಒಂದೆರಡು ಎಕರೆ ಕೊಡಿ ಆಹಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ನದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ವಾರ ದಿಂದ ಖುದ್ದಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಜಮೀನು ಬೇಡುವುದು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಗಿಡ ಕಡಿಯುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾವು ಕೂಡ ಮಲೆನಾಡಿನಿಂದ ಬಂದಿರುವವರು. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದು ಉರಿಯುತ್ತದೆ. ಬಯಲು ನೀಮಯಿಂದ ಹೋದವರು ಕಾಡು ಉರಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಹಳ ಸಂಕಟದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಯೋಗ್ಯವಾದ ಜಮೀನು ಕೊಡಿ. ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಜಮೀನು ಇದೆ. ನಿಮಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏನು ಬೆಳೆಸಿದೆ ಇರತಕ್ಕ ಜಮೀನು ಒಂದು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡಿ ಅಪ್ಪೇ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಬಂತು ನೋಡಿ, ಕೊಡಿ, ಎಂದರೆ, ಕಾನೂನು ಮುರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನಾವು ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕೆಳ ಸರ್ಕಾರದ ವಶಿಯಿಂದ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಕೊಡೋಣ. ಎಲ್ಲಿ ಜನರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರ ಮನೆ ಮುಂದೆ, ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೂ ಅವರವರ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಜಾಗ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅಂಥ ದೇಶದಿಂದ 200 ಮೈಲಿ ದೂರ ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಕೋಲಾರ ಬಿಟ್ಟು ಬೆಂಗಳೂರು, ತುಮಕೂರಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ತುಮಕೂರು ಬಿಟ್ಟು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿಗೆ ಸಹ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಜಮೀನು ಇಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಜನ ಕೂತ ಕಡೆ ಕಾಡು ಇದ್ದರೆ ಕಡಿದು ಹಾಕುವುದು. ಸರ್ಕಾರದ ಜಮೀನು ಇದ್ದರೆ ಉತ್ತುಕೊಂಡು ಬಿಡುವುದು. ಸರ್ಕಾರವೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ; ಕಾಡು ಬೇಕಿಲ್ಲ; ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಇಷ್ಟ ಇದ್ದರೆ ಹಾಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡುಬಿಡುವುದು ನಮ್ಮ ಜನರ ಸ್ವಭಾವ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಕಾಡು ಕಡಿಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಕಡಿದು ಇಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಡಿ. ಕೆಚ್ಚು ಭಾಗದಲ್ಲ ಜಮೀನು ಉತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅಪ್ಪೇ, ಮರ ಕಡಿದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಜಮೀನು ಕೊಡಿ ಕಾಡು ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಜನ ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರುವುದು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಡ್ವೈತವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುತ್ತಿಗೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಬರುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂಬ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಹ ಇದೆ. ಕಾನೂನು ನಾವು ನೀಡುವ ಸೇರಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಯಾರಾದರೂ ಗುತ್ತಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವನು ಗುತ್ತಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಜಮೀನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಎಂದು ನಾವು ನೀಡುವ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಎನ್‌ಪೋರ್ಸ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದು ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಕೆಲವರಿಂದ ರಿಹಾಬಿಲಿಟೇಟ್ ಮಾಡೋಣ. ಕಮಿಟೀಸ್ ಇವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಜಮೀನನ್ನು ಐದೇಂಟಿಪೈ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ. ಇನ್ನು ಭೂ ಸೂಧಾರಣೆ ಕಾನೂನು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜಮೀನು ಬರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜಮೀನು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಅದರ ಒಂದು ವೇಳೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೇ ಇಷ್ಟವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಲೋಕಲ್, ಸಿಟೈಯೇಷನ್ ನೋಡಿ, ಕೊಡಬೇಕೇ ಬಿಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಕಾಡು ಕಡಿಯಿರಿ, ಉಳಿರಿ ಎಂದು ನೀಡುವ ಹೇಳಿಕೆ ಇರಬಹುದು, ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿರಬಹುದು ಅದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ವಿದೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗಿಂತ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಕಾಡು ಜಮೀನು ಎಲ್ಲದೆ ಉಳಿರಿ ಎಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಬಹು ಜನ ಬಡ ಜನರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ, ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ, ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದ್ದರೆ, ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು

ಹೇಳಿದರೂ ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು ದೇಶಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಗೆದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನು ಏರುದ್ದು ಹೋದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಫಾರಿಸ್ ಇದುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ, ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಿ ಅದರಂತೆ ಮಾಡೋಣ. ಗೋಮಾರ್ ಬೇಡ, ಗೋಮಾರ್ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಅದು ಹೋಯಿತು, ಫಾರಿಸ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು.

Mr. DEPUTY SPEAKER—A top expert has said that if all the trees are cut down the entire forest will be scraped and there will be very little rain.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಮರ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪು ರಿಕ್ಟಿ ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ ನನ್ನೆಂದೆ ಆಗಿರುವುದು. ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಿಸಬೇಕು. 6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲಸವಾಗದೆ ಇದರೂ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಜಮೀನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೇರೆಕಡೆ 'ಮರ ಹೋಗಿದ್ದು ಬೇರೆಕಡೆ. ಇವು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಮಿ ವಿಷಯ ಹೀಗಾದರೆ 'ಪತ್ರಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಮತ್ತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಭೂಯಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಮನೂಬೆಗೆ ಅದಕ್ಕೆ 'ಪಕ್ಷ' ಪಾಟರ್ 'ಡೆನ್' ಮಾಡಿ ಯಾವ ಯಾವ ಉರಿಕಲ್ಲು ಯಾರ ಯಾರ ವಶದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಇದೆ ಹೋ ಅವರ ವಶದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಇರುವ ತರಹ ಪಕ್ಷದವರೊಂದಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಪಾಟರ್ 'ಡೆನ್' ಮಾಡಿ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪತ್ರಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕೂಡ ತಾವು ಮನೆಯಿರುವುದಾದರೆ ಬಂಡಿತವಾಗಿ ತಾವು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು ವಾಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಚಿಕಿತ್ಸಕಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂಟೀಷನ್ ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು ನೋಡಿಬಿಂಬೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹುಡುಗರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಆ ರೀತಿ ಇವೆ. ಅವರ ಮನೆಗಳು, ಮರಿನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜಾಗ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಫ್ಲೋರಿಂಗ್ ಇಲ್ಲ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೂರ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ, 'ದೀಪದ' ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಬೇಕೋ ಅದೊಂದನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ.

4-00 P.M.

ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನಾನು ಇಂದು ಒಂದು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದೆ. ಆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಕುಳಿತಾಗ 20 ಮಂದಿ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಮುಂದುಗಡೆ ಒಂದೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಸ್, ಹಿಂದುಗಡೆ ಒಂದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಸ್ ಒಡುತ್ತಿದ್ದವು. ನಾನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 20 ಜನರಿದ್ದರೆ, ಅನ್ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಎಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮುಂದೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಭರ್ತಿಯಾಗಿ ಜನರಿದ್ದು, ನಿಂತುಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರೂ ಅನೇಕರಿದ್ದರು. ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಮೇಲೆ ಹಾಕಿರುವುದು ಜನಗಳ ದುಡ್ಡು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಗಿಂತ ರೂಪಾಯಿ ಸಪ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ ಅನ್ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಎಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ; ಜನಗಳ ದುಡ್ಡು, ದೇಶದ ದುಡ್ಡು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯಮವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕಾದ್ದು ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸದೆ ಇದ್ದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಏಕೆ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri C. M. ARUMUGAM.—Why not we create a full fledged Minister for the 'On Contract' buses? The Minister in charge of Transport would find it difficult to look after both ordinary transport and 'on contract' buses.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The hon. member can bring it in the form of a non-official Resolution.

Sri D. DEVARAJ URS.—We can create a Minister for these vehicles provided he is capable of stopping these things. Unless there is an Amendment to the existing Act, nobody can prevent them. I would request the hon. Member to kindly study the Law in the matter. Under the Motor Vehicles Act, there are certain powers given to the R.T.As, who are quasi-judicial bodies and till such time the Motor Vehicles Act as it stands or the relevant sections relating to Contract Carriages are modified or amended, I am afraid you, or I, or anybody else will not be in a position to stop the R.T.As. issuing contract carriage permits. This has gone to courts not once, but several times. I can quote any number of instances where these things have been challenged by the Courts. We are unable to do anything for the present. The remedy lies certainly in not simply allowing the existing Act to continue. We have to take effective steps to amend the present Act. At one stage, I wanted to amend it. My remembrance is that the State Government is not in itself authorised to amend this; it must be done with the concurrence of the Centre. That is my remembrance. Once when I was handling this, I did make a very very serious effort to amend the Act. We wrote to the Government of India. The then Minister wrote back stating; 'We ourselves are going to amend. By the time they took up the amendment, I was not in the Chair and the Amendment did not come.

ಶ್ರೀ ಬೈರೇಗೌಡ.—ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತಿದ್ದಿ ಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ, ಅದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ನಮಗೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಅವರೇ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ 8-10 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನು ಹೋದ ಕೂಡಲೇ, ಅಲ್ಲಿರುವವರು ನಿನ್ನ ಪರ್ಮಿಟ್ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ನನಗೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ರಾಫಪಾದರೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬನ್ನುಗಳಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಜನ ಅಡುವುದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇಂಥದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಗೊಬ್ಬರದ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ಟನ್, ಅರ್ಧ ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ 50-52 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ 80-85 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಏಕೆ ಈ ನ್ಯಾಯ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಏರಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆರೆಯೂ ಏರಿ, ಗೊಬ್ಬರ ಸಿಕ್ಕದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಕ್ಕಮುಖ ಅಪರಾಧ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯದ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಅಭಾವವಿದೆ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅನುಕಂಪ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಇದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಅಷ್ಟೇ ದುರ್ಬಲವಾಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೋರಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಇತರೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ತಾಪತ್ರಯವಿದೆ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ 80ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿದ ರೂ ಸಹ ಈ ಕೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಕಳೆದ ಪಾರ್ಟಿ ಟಿಂಗಿನಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ಒಂದು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಎನ್ಸಿಮೇಟ್ ಕೂಡ ಸ್ಪಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಪ್ಪಣೆ ಮೇರೆಗೆ ನಾನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪಿ. ನಂಜಯ್ಯನಮಠ (ಗುಲೇರಗೌಡ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾನು ವೇದವನೆಯದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಮುಂದೆ ಅವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸನ್ಮಾನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಿಜಾಪುರ, ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಕರವಾದ ಬರಗಾಲವನ್ನು ನಾವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ, ದನಗಳು ಸತ್ತು ಪಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೇಕು, ಅದು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಇಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅರಿವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಹತ್ತೊಂಟಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ 6 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಲಕ್ಷ ಗಟ್ಟಲೆ ಜನರು ಬಂದರೆ ಅವರಿಗಿಂತಾ ಕೆಲವರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಇದ್ದ ಕಡೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸುವುದು, ಪಂಪುಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸುವುದು, ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ, ಘಟಪ್ರಭಾ, ಕಾಲುವೆಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಗಾಲದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರಿವು ಆಗಿದೆ. ಈ ಸರಕಾರ ಜನತೆಯ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಕೂಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಉಣ್ಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಜನತೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅರಿವು ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಪುತಮಾನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಆದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಆರು ತಿಂಗಳು ಈ ಬರಗಾಲದ ಜನತೆಗೆ ಸರಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆಂಬ ಅಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಗಾಲದ ಅರಿವು ಇದೆ, ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ, ಹಣ ಇದೆ ಎಂಬ ಬರವಣಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಂತೆ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ನೇಮಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ತಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆದೇಶಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಾಗ ಉಪನಾಯಕರು ಇನ್ನೂ 10 ಸಾವಿರ ಜನ ನಂಬಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ, ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾನವೀಯತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನವೀಯತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅರಿವು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ, ಅದರ ಪಾಸ್ತವಿಕ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಎಂಬುದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಂಡಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 150 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಏನು ಕ್ಲೇವೆ ಅದು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆದಾಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಆಳಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳು ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿವೆ. ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆ ಆಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಭಾವಿಗಳಾಗಿವೆ. ಎಲ್ಲ ಬಾವಿಗಳು ಆಳ ಇಲ್ಲದೆ ನೀರು ಇಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅರಿವು ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಬರಗಾಲ ನಿವಾರಣೆ ಆದ ನಂತರ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆ ಕಂಡುಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದೆ. ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸ, ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು, ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲಿಂದಲೇ ಯೋಜನೆ, ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ ಇಂತಹ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದ್ಬ ಬರಗಾಲದ ಹೇಸೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ತರಮಾನಿನವರಿಗೆ ಅದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ 38 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬರಗಾಲವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಶಕ್ತಿವಿಾರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಶೇಷ ವಿಚಾರವನ್ನು ಜನ ನಂಬಲಿಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪಿ. ನಂಜಯ್ಯನ ಮಠ)

ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ ಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವವರು ಅನಂದನಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಂತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಎಂಟು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಅರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಹಿಂದಿನ ಭಾಷಣವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನೇಕಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದೆ, ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಹಿಂದು ಶಬ್ದವೂ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸರಕಾರ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಹಿಂದೆ 2 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದ ಸರಕಾರ, ಯಾವ ಸರಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ನೇಕಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—I raise a point of order ವಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇವಾಣ್ಡಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

Sri C. M. ARUMUGAM.—It is not a matter that should be so lightly iterated. You have been saying there is no need for us to raise it on a Point of Order. You can see whether some of the Ministers of State, who are here, are attentive or not. Our objection is they are not taking any notes.

Mr. DUPLY SPEAKER.—I very much appreciate the sentiments even prior to the hon. member Sri Kagodu Thimmappa had raised that point.

Sri C. M. ARUMUGAM.—We have got already 23 Ministers. If it is necessary, they can be increased by another 10 more so that they might be present in the House.

Sri H. N. NANJEGOWDA...Does it constitute a Point of Order?

Sri C. M. ARUMUGAM.—It is left to the Speaker to decide whether it is a point of Order or not. The Hon'ble Minister should know that much of parliamentary procedure not to interfere when a Point of Order is raised by a member.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯ ಕರಾಣಗಳು ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೇಲಿನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ. ಶಾಸನ ಸಭೆಯೊಡನೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾನ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಫರವರು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಸರಕಾರ ಪಾಲಿಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಪುನಃ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾನ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನಾವು ನಿಂದಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ನುಮ್ಮನೆ ಟಿ. ಎ. ಹಾಗೂ ಡಿ. ಎ. ಗಾಗಿ ಪ್ರವಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಟಿ. ಎ. ಹಾಗೂ ಡಿ. ಎ. ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಉತ್ತರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶಾಸನ ಸಭೆ ನಡೆಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The emphatic view is that during the discussion on the Governor's Address and the discussion on the

general Budget, where policy matters are discussed, Ministers must be present. That is because those are occasions when policy matters are discussed and merely relying upon notes will not be sufficient. The pathos, fervour and feelings expressed personally are points that deserve to be reckoned with. Ministers should be present in the House on such occasions unless it is made impossible for them to be away on account of Government of India business or to receive foreign dignitaries, or are prevented from being present in the House. No work is more important than this work because this House is sovereign. At the same time, I have said repeatedly that I respect the feelings and sentiments of Hon'ble Members. For the purpose of the proceedings and as laid down by the precedents, I am also helpless because for the purpose of somebody representing the Government, even one Minister of State is sufficient in the House. But that does not fully satisfy in the work of the democracy. That is my view. Even prior to raising the point, I sent a note to my Hon. friend Sri Mallappa. Now let us leave it at that. I, as a member of the Assembly in two States, know what the attendance was elsewhere on such occasions.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗೈರು ಹಾಜರಿ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ಗವನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಇಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಗುಜುಗುಂಪಲು ಮಾಡಲು ಇಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗವನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—That is extraneous. I do not allow that.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪಿ. ನಂಜಯ್ಯನಮಠ.—ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 36-37 ಕೈಮಗ್ಗಗಳಿದ್ದವು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾಡಪ್ಪು ನೂಲು ನಿಗದಿತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಸರಕಾರ ಇಂತಹ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಅಭಿಮಾನದ ಸಂಗತಿ. ಸರಕಾರ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ನೂಲನ್ನು ಅವರೇ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ತಯಾರಿಸಿದ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆರೆ ದೊರಕುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೂಲನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಲಭ ಬೆರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ನಿಗುವಂತೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುವುದು ಬಹುಸ್ತುತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೇಕಾರರುಗಳು ಸಾಹುಕಾರರ ಕೈಗೆ ನಿಕ್ಕಿ ನರಳುವ ಪ್ರಕೃತಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ನೇಕಾರರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ನೆರವು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನಪಡತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ನಮ್ಮ ಉದ್ಯಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ ಸುಮಾರು 15 ರಿಲೀಫ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಎರಡು ಸೆಂಟರುಗಳು ಎಂದರೆ ಬಿಜಾಪುರ ಹಾಗೂ ಗುಳೇದಗುದ್ದು ಇವುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೂಕು ಆರ್ಥರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಬಡ ನೇಕಾರರ ಸ್ಥಿತಿ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಅವರ ಬಡತನವನ್ನು ಹೋಗಿರಾಡಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಜನರಿಗೆ ಗಂಜೀ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಬದುಕು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೇಕಾರರ ಕರೆ ಉಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. 3-4 ಲಕ್ಷ ಜನ ನೇಕಾರರು ಇಂದು

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪಿ. ನಂಜಯ್ಯನ ಮಠ)

ಉದ್ಯೋಗ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತಾಗಲು ಸರ್ಕಾರವು ಮುಂದಿನ ತನ್ನ ಬಡ್ವೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸೆಪರೇಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರೇಟ್‌ನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಇವರ ಧಂದೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇವರೂ ಸಹ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ 20 ಸಾವಿರ ನೇಕಾರರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಇವರು ನುಡಾರಿಸುವಂತಾಗಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಶ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಒಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ನೆವದಿಂದ ಎನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

4-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ನಿಡ್ಡಪ್ಪ.—ಆ ನೇಕಾರರಿಂದ ಇಾದಿರಾಗಾಂಧಿ ನೀರೆಯನ್ನು ನೇಯಿಸುತ್ತೀರಾ ?

Sri KAGODU THIMMAPPA.—Indira Sarees are being sold near Subhashnagar.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have seen that shop. The name of that shop itself is Indra. There are so many shops and concerns by that name and a day may come when Sri Lingappa's name may also be incorporated in the name of some concern.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪಿ. ನಂಜಯ್ಯನ ಮಠ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಆಗುಹೋಗುಗಳು, ಮುಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬರಗಾಲವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಾವು ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಅತ್ಯಂತ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ನೇಕಾರರು, ಬರಗಾಲದ ಜನರು, ಹಿಂದುಳಿದ ಜನರು, ಇವರೆಲ್ಲರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಹ ಇವರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ನನ್ನ ಆಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ನಾನು ಮಾತನಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಅಡ್ಡಮಾತನಾಡಿದರೂ ಸಹ ನನಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವೇಳೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಮಗೂ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† B. B. SAYANAK (Belgaum).—Mr. Deputy Speaker, Sir, the Governor's address is a stereotyped one; it is a brief history of the work done by each department; it is not a policy statement and I totally oppose it and give my suggestions.

Every year we are reading in the Governor's address about drought conditions in Mysore State. Last year and in the year 1969 also there were paragraphs about it. India is a vast country with heavy rainfall in some places and no rainfall in other places. In Mysore State, the Bijapur and Gulbarga Districts and the Athani Taluka are always drought-affected areas. I am of the opinion that the Mysore State is far better-off as compared to other States in India in the matter of food grains. We have travelled throughout India as members of the Public Undertakings Committee and we have seen drought-affected areas.

People may say that Sayanak is a Maharastrian. But what is there in Maharashtra? Maharashtra is worst affected and every now and then my friends are saying that Maharashtra is getting more and more money from the Centre because Y. B. Chavan is there. I may tell my friends, "If you have some areas affected by drought and if you ask for more money from the Centre and if they give, I will be happy". But let them not be mean-minded and go on saying that Maharashtra is getting more money, and therefore we should also get more. That is not proper. I went to see the President along with the Public Undertakings Committee members and there also my friends were saying that when Maharashtra is getting too much money, why should we not get more? I cannot understand this mentality. This mentality should be condemned. Maharashtra is also in India just as Mysore is and we must sympathise with whichever State is in difficulty.

Then, there is no mention about the Maharashtra-Mysore border dispute in the Governor's address. We are fighting for the last seventeen years.

Sri KOGADU THIMMAPPA.—We are opposing.

Sri B. B. SAYANAK.—We know it; still we are fighting.

Sri KOGADU THIMMAPPA.—Still we are opposing.

Sri B. B. SAYANAK —My friend Sri Vatal Nagaraj had been to Belgaum and he has given a speech before 200 young boys.

Sri KONANDUR LINGAPPA.—He has addressed an audience of 15,000 people there and Sri Sayanak was not present then.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Is this the way of democracy or parliamentary democracy? The hon. Member Sri Sayanak has the right to express his views just as Sri Lingappa has. There is no use of creating confusion.

Sri B. B. SAYANAK.—As a member of this House I have every right to speak. The hon. Member Sri Vatal Nagaraj went to Belgaum in the month of October and gave a speech in the Lingaraj College ground before 200 boys and there was a big battalion of police. 1st November is your Rajyotsava day. But we are observing 1st November as black-day. On the Rajyotsava Day he gave call to the merchants and shop-keepers not to close the shops and he told them, "in case of necessity, call me and I will bring my battalion". Don't give us such threats. We know how to fight and how to protect our rights. On the 1st of November all the shops owned by both Kannadigas and Maharashtrians were closed. Cinema House were closed where was Vatal Nagaraj then? The Mahajan Commission Report has been placed before the Parliament on 18th December 1970. We are requesting the Parliament that they must take a decision. We are in Mysore for the last 17 years. We have won election of Village Panchayats, Taluk Boards, Municipalities and even the general elections. In

(SRI B. B. SAYANAK)

the last election 5 candidates contested against me were these and I defeated the Congress Syndicate Candidate by more than 11000 votes, and the other three persons—one Jan Sangh, one Muslim League and one Swatantra, lost their deposits. Communist supported by Congress was also defeated. Belgaum Municipality is in the hands of Marathi people. When this is the position why are you not allowing us to join Maharashtra? Is this a democracy? If you have courage, if you are true democrat you must say that Belgaum should merge with Maharashtra. That must be your attitude. But it is not so. Whenever we are fighting, our friends criticise that we know Kannada. I do not know A-B-C of Kannada. When we are fighting the hon. Members from Socialist Party are talking. I know the Socialist Party. Don't be rowdy here.

Sri KONANDUR LINGAPPA.—You don't talk like a rowdy here.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Nobody can be permitted to be rowdy here. The word rowdy is without context and it should not be repeated. Nobody can be rowdy here.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Let it be expunged. Can he address the member like that?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It has the same impact.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—It should not find a place in the records.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have said that nobody can be a rowdy here.

Sri B. B. SAYANAK.—Is the word 'rowdy' unparliamentary?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—No, The hon. Member may continue his speech.

Sri B. B. SAYANAK.—I am of the opinion that we are first Indians and then Maharashtrians. It is not a dispute between Pakistan and Bharat. This is a dispute between two States in India. Let us have co-operation; let us have goodwill and say good-bye to each other. When the Maharashtrian people of the border area are fighting for the last 17 years and they have won every election I am of the opinion that this question must be solved on the basis of village as the unit, geographical contiguity, relative majority and wishes of the people of the border area.

Secondly about the policy of the Government regarding municipalities. I cannot understand the policy of the Government in this regard. The Government is conducting elections in Mangalore. In respect of several municipalities their term of office is extended while some are

superseded. It is not a correct policy. If the policy is to conduct elections, they must conduct elections throughout the State. The term of the Belgaum Municipality is due to expire on 28th February 1973. I am afraid the Government may give extension to that municipality on the basis that the municipality has passed a resolution that Belgaum City is affected by drought. I am sorry to say that it is not so. There is no dearth in Belgaum city or places around Belgaum. Only part of Belgaum Taluk is affected. I request the Government to have elections in Nipani and Belgaum. Why is it that the Government is not conducting elections? It is because if they conduct elections, Marathi people will be in majority in Belgaum and Nipani.

Another point I wish to make is about law and order. I am sorry to state that there is panic in Belgaum. Young boys of 10 to 15 years are being abducted. Three boys were abducted from Belgaum and nobody has taken cognisance. The police are helpless. Another thing is, four agriculturists were carrying 43 bags from Khanapur to Belgaum. The police caught hold of them. They took them to custody and they were handcuffed and they were asking money. One Sri Ramachandra Amrut Patil has given Rs. 100 to the police. That person came and told me and I brought it to the notice of the Superintendent of Police. He told me that I should not bring it to the notice of the House. This is the fate of the agriculturists. We are talking too much about agriculturists but this is the fate of the agriculturists. The police are even blackmarketing the cinema tickets. At peerawadi in Belgaum Taluka one person by name Payappa Mallappa Patil died of heart attack. The Police said the wife of Payappa had poisoned him. They were asking from the wife of the deceased Rs. 1000. The person died of heart attack and from his wife they were asking Rs. 1,000. This is democracy? Is this policeraj or democracy, I cannot understand.

Another thing is about the Employment Exchange. There is the District Employment Exchange Officer in Belgaum. Whenever Marathi people go there, he says that they have no job. If that is so, what is the use of Marathi people remaining in the State? Are we not entitled to get job? This is the fate of Marathi people in this State? There is the Aluminium Factory in Belgaum. There are graduates in Arts, Science and Polytechnic diploma holders. But they do not get jobs. The jobs are given to those coming from Dharwar, Bijapur, and Gulbarga. One Marathi boy by name Vilasa Kadam was there. He was barber by caste. The Manager told him that after six months his services would be terminated. If this is the fate of Maharashtrians in this State, why should you say that we must stay in Mysore?

Next I come to compulsory education. We are saying that there is compulsory education for children in the age group of 6—11 years. There are poor Harijan boys; they do not get educational facilities. We are not giving facilities to the poor and downtrodden. About primary education I am sorry to state that in Belgaum there were

(SRI B. B. SAYANAR)

municipal school boards. Those Boards were constructing buildings and giving them to the schools. Now the schools are taken over by the Government and a number of Marathi schools have no buildings. We requested the Government to construct buildings but they are helpless. So, I wish to tell the Government that if they are not going to construct buildings for Marathi schools and if its policy is to curb the rights of the marathi children, better it is to close the Marathi schools and start Kannada schools.

Then with regard to High Schools, I am sorry, that in Yellur village the Government has given last year permission to run two High Schools for Girls and the population of that village is only about 10,000. I want to know where was the necessity to give permission to Yellur village for two schools? This is highly objectionable.

Then Sir, the Governor has stated in his address that our Nation stands committed to socialism and secularism. I am sorry to say that the Governor himself has inaugurated recently one co-operative colony for the Sindhi community which is meant only for the Sindhi community people and none else. If this is secularism I can't understand what secularism is? You must first follow secularism and then only preach secularism, to others.

With regard to the Garibi Hatao I would like to say that this is a slogan only to catch the votes of the people. What is going on in the market to-day? There is Garibi Hatao or Garibi ko Hatao? The prices of all essential commodities are increasing day by day. Can the poor people really survive; whether the poverty could be eradicated in this way, I can't understand. I am of the opinion that this sort of a policy will not help the Government.

Then there are two Co-operative Banks in Belgaum, i.e., one Maratha Co-operative bank and the other Urban Co-operative Bank. The bye laws of those banks are that a person holding shares of thousand Rupees is eligible to contest election for Directorship. They have passed the bye-law also. But according to me it is not correct as per the constitution. So I request the Hon. Minister to amend the bye law and give right to the poor people who have shares of Rs. 5 or 10 to contest election for Directorship. Then there is a co-operative society at Angol where a man who purchases 20 shares of Rs. 5 will be the shareholder. What is the purpose of the co-operative society? I can't understand. If these societies are meant for rich people only then it is alright. But if it is meant for one and all I request the Government and the Hon. Minister concerned to amend all the bye-laws and do justice to poor people.

With these words I thank the Chair and conclude my speech.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಹುಲಗೇ ಗೌಡ (ಪಾಂಡವಪುರ).—ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಮಾಡಬಹುದಾದಂತಹ ಮತ್ತು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿನೋಟವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಕಷ್ಟ ಒದಗಿ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಕಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬುದ್ಧಿಮೇಲಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲಾ ಜನರ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಈಗ ಒದಗಿರುವ ಬರಗಾಲವನ್ನು ದೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕೈರಾದಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಾಗ್ದಾನವನ್ನು ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ದೀನ ದಲಿತರ ಮತ್ತು ಬಡ ಬಗ್ಗರ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನೂಕುವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ವಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಯಾವುದೋ ಸರ್ಕಾರದ ಸತ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಗಿರದೆ, ಕಾಯಾ ವಾಚಾ ಮನಸಾ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, ಮತ್ತು ನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲಿನಿಂದ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಅದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಅಶನ, ಮತ್ತು ವಸತಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇರೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥದಷ್ಟು ಸಾಧಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಈಗ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಯುದ್ಧ ಕಾಲದ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಆಗ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು, ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸರ್ವ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಈ ದಿನಯಲ್ಲಿ ಕೋರಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಬರಗಾಲ ಎವರಾಜಿಗೆ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೈರಾದಷ್ಟು ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಇಲ್ಲದೆ ಕೊಳ್ಳಿ ಗಟ್ಟಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಜನತೆಯ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಿರೋದ ಪಕ್ಷದ ಮಿತ್ರರಲ್ಲೂ ನಿವೇದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲ ಬರಗಾಲ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಯಾವಕೆ ಸೈನಿಕರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಜನರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಅದರ ಫಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೂಡ ಅದು ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದೂ ಸರಿಯಾದ ಮಾತಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನತೆಯ ಸಹಕಾರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಈ ಬರಗಾಲ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳು ಬಂದೇ ಬರುವುದು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

೬-00 P.M.

ನಾವು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದ ಇದ್ದಂಥ ತೊಂದರೆಗಳು ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬಂದರೆ ಅವನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ನೂಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದುವೇಳೆ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ತುರ್ತು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೂಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ 1964 ರಿಂದ 1970 ರವರೆಗೆ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಅನೇಕ ಜನರು ಕ್ಷಾಮದ ದವಡೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸರಳ ಬೇಕಾಯಿತು. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಕ್ಷಾಮ ಹಿಂದೆ ಬಂದಾಗ ಜನತೆ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಹುಲಗೇಗೌಡ)

ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಬೇರೆ ಒಕ್ಕಗಳನ್ನು ದೂಷಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಅವರು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದಂತಹ ಹಣಕ್ಕಿಂತಲೂ 10—20 ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬರ್ಚುವುದು ತೃಪ್ತಿದಾರ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇವತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರ್ಚುವುದು ತೃಪ್ತಿದಾರ. ಅದು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಇದು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ದೂರು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಯಿತು ಎಂದು ಆ ಕಡೆಯವರು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಬಲಗೊಳಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಪಾಲಿಸ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ನಾವು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗುವದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಂತೆ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬರೀ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಾಲದು. ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ವಿರಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಏನಾದರೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಲಿ, ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವೈಪರೀತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟರೆ, ಕೆಲವು ಕಾಲ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಒರಗಾಲವನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಬಹುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು 10-15 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ನಾವು ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಈಗ ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾರ ಮೇಲೂ ಕೂಡ ದೂಷಣೆ ಮಾಡುವ ಮಾತಲ್ಲ. ಈಗ ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿಹೇಗೆ 5 ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಈಗ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಲೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದೆ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆ, ಕೇವಲ ಸೇಕಡ 4 ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ, ಉಳಿದ ಸೇಕಡ 60 ಭಾಗ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವಲ್ಲ, ನಾಗಮಂಗಲ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಹೇಟೆ, ಪಾಂಡವಪುರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 8 ರಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ, ವೇಳವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 50 ಭಾಗ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ, ಮದ್ದೂರಿನಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 30 ಭಾಗ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 25 ರಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಭಾಗ ಖಾಸಗೀ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅನೇಕ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಕಷ್ಟ ಬಂದಿದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಿರುವಂತಹ ಕ್ಷಾಮದ ದವಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೇ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವ ರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ, ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕ್ಷಾಮದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬರ್ಚುವುದಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಾಲಬೈಗಳನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ವಸತಿ, ಅಸನ ಉಣ್ಣಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಭಾವ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಕ್ಷಾಮಬಾರದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಬಡತನ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಲಿ ಸಿಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚುವುದಾದರೂ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶ ಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಬಡತನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನಾದರೂ ಬರ್ಚುವುದಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಬಂಧುಗಳೇ, ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಬಡ್ಡುಪಡ್ತಿ ಸುಮಾರು ಹೆಚ್ಚು ಮೊಬಲಗನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸೌಕರ್ಯ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಯಾರು ಶಾಲೆಗೆ, ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಬಯಸುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯವರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸಿಟ್ಟು ಹೊರೆಯದೆ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಕರಗಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಕಡ 30 ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾವಂತರೂ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಇನ್ನೂ ಸ್ಥಳೀಯವರನ್ನು ಸೌಕರ್ಯವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಶೇಕಡ 70 ಅಥವಾ 80ರಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಈಗ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೆಕ್ಕೆ ಜಾಗ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ವಸತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಲಿನಂತಹ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮಕ್ಕಳು ಬೇಕಾದ್ದಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಂತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಆಧ್ಯಾಪಕರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬೋಧಿಸತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಸಹ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭಾಷೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪಾಠ ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ತ್ರಿಶಂಕು ಸ್ವರ್ಗದಂತಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯಂತೂ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಶಾಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ. ಪುಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲರಂತಹ ಶಾಲೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೆ ಇರುವಾಗ ಇನ್ನೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಶಾಲೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಆಗಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಸಹ ಅಲ್ಪರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಒದಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸ ಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಶಾಲೆಗಳಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನಾಸಿಕೆಗಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೆಲ್ಲವೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಅಸರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಗಂಡಾಂತರ ಹಾಗೂ ಬರಗಾಲವು ಮಾಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನುಮ್ಮನೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಟೀಕೆಮಾಡುವಂಥ ವಿವಾದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ಈ ನಾಡಿನ ಹಿತಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ದೇಶದ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಇದೀ ಜನತೆಯ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಲ್ಲರೂ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅಂತಹ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನೂಡಿಸಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮಿಂದ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಚೌಡ ರೆಡ್ಡಿ (ಚಿಂತಾಮಣಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ವಂದಿಸಲು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಮದಲ್ಲಿ ಇಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾರೆ. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಬರಗಾಲ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರದ್ವೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬರಗಾಲದ ಜನತೆಗೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲರಂತಹ ನಮ್ಮಂಥವರು, ವಿರೋಧ

(ಶ್ರೀ ಚೌಡರೆಡ್ಡಿ)

ಪಕ್ಷದವರು ನಿರಾಸೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವಿದೆ. ಬಂಕಿಯಲ್ಲದೆ ಹೊಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ—ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದಳತ ಪಕ್ಷದವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದೂ ನಿಜ. ಆದರೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವೇಕೆ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದಿನ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಕೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಇಂದು ಶಾಂತಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಹಿಡಿದು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಎಲ್ಲಾ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಿರುಕುಳವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆ ಆಕೌಂಟೆಂಟ್ ಮೊದಲಾಗಲೊಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಜನರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡತಕ್ಕವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ನಾವು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಹೇಳರಿಗಷ್ಟು ತೊಕ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕಂಡಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒರೈಜ್ ಪೆನ್‌ಷನ್‌ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸುಗಮ ದಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪೆನ್‌ಷನ್‌ದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಅದರೂ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಪೆನ್‌ಷನ್ ತಲುಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ರಾಂಠೆಂಗ್ರಾಂಟ್ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ—ಈ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಕೂಡ ಹೆಸರಿಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕಮಿಟಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರಿಗೇ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ತೀರ್ಮಾನಗಳೆಲ್ಲರೂ ಈ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇ ಮೆಚಾರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜಮೀನಿದೆ ಅದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಆದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಿಜರ್ವ್ ಇಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅನಂತರ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡೋಣ ಎಂದರೆ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕೇಳತಕ್ಕವರೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಾಣುತ್ತದೋ ಹಾಗೆ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಇಂಥ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಿರುವುದೇ ಲೇಸೆಂದೆ. ನನಗೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಅನಿಸಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಹಣದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಧನಿಕರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ ಪಾಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಭಾಷಾ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಿರಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಸಬ್‌ಡಿವಿನ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಅಫಿಷಿಯಲ್ ರಾಂಗ್ವೇಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಕರವಾದ ಸುದ್ದಿ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ಲಿಪಿಗೂ—ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಸಾಮ್ಯ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಒಂದು ಕಾಮನ್ ಸ್ಕ್ರಿಪ್ಟ್ ರಚಿಸಿದರೇಕೆಂದೂ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಸುಬ್ಬರಾಯಪ್ಪ ಎನ್ನುವವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ:—

“A common script for Telugu and Kannada Languages was first mooted by Acharya Vinoba Bhave when he toured Andhra and Mysore States years back. He learnt these two language-alphabets himself before suggesting a common script for Telugu and Kannada since he found very close similarities in these two scripts.....

The Telugu Script Reform Committee constituted by the Government of Andhra Pradesh have agreed to have a common script for Kannada and Telugu. The Andhra Pradesh Government agreeing to the proposal, sent their suggestion to the

Mysore Government for their opinion and the Mysore Government agreed to this proposal in principle. The former Chief Ministers of Andhra Pradesh, Sriyuths Nilam Sanjeeva Reddi, D. Sanjeevaiah and Kaasu Bramhananda Reddi and the Former Chief Ministers of Mysore Sriyuths K. Hanumanthiah, B.D. Jatti and Veerendra Patil have welcomed this proposal.....

The Kannada Sahithya Sammelana held at Bellary on 20th January 1958 passed a resolution favouring the common script for these two languages, Sri D. R. Bendre, the renowned poet and scholar, moved this proposal at this Conference.....

A common script for Telugu and Kannada besides promoting emotional intergraion, will afford economy in the manufactur of a common typewriter, linotype, printing types, cheap printing and publication in both Telugu and Kannada languages at competitive rates

The Andhra Pradesh Government are earnest and eager to reform their script. The Ex-Chief Minister of A. P., P. V. Narasimha Rao, has a desire to have a common script for Kannada and Telugu languages, provided the Mysore Government also comes forward to implement it. The President of the Kannada Sahithya Parishad with whom Sri Narasimha Rao had discussions while he was the Education Minister of A. P. told Sri Narasimha Rao that though he was agreeable to this proposal the popular Government had to take a decision in the matter."

ಇನ್ನು ಶಿಲ್ಕು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ನಾನು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ಬಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಸರಕಾರ ಈಗ 80 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದ ಒಂದು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಾಗಿದೆ. ನಾವು ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ತಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಎಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ರೇಷ್ಮೆ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯವರದೇ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಸದರಿ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತತ್ಪ್ರತಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಒಂದು ರೇಷ್ಮೆ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಆದರೆ ಮುಖಾಂತರ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಡರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿ ಎಂದು ಸರಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಲೈಬ್ರರಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು 1966ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಮತ್ತು ಸಿಟಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೇಗ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಲ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ರೆಕೂಟಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಮೂರುನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಲೈಬ್ರರಿ ಫೂಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇತರ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಚೌಡ ರೆಡ್ಡಿ)

ಅಸ್ವತ್ಥಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಆದರೆ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆನೇಕ ಕಡೆ ಪುಗರ್ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಇರತಕ್ಕಂತ ಬಡಜನರನ್ನು ಅಸ್ವತ್ಥಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸರಿಸಲಾ ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಇದೇನು ಧರ್ಮಧತ್ತವೇ? ಎಂದು ಕೇಳುವರು. ಬಡವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಎಲ್ಲೆಂದೆ ತರಬೇಕು? ಅವರು ನಾಯಬೇಕೇ? ಹುಚ್ಚರ ಅಸ್ವತ್ಥಯಲ್ಲೂ ಅಷ್ಟು, ಹುಚ್ಚರ ನಂಜು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಸ್ವತ್ಥಯಲ್ಲೊಳಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಮೇರಿಕ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ವಿಚಾರ. ಹೋದ ಬಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಂಟರ್‌ಪರೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ರೀನೋ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಬಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಂದು ಬಂದಿದೆ. ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಒಂದು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಕಷ್ಟ.

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಘನಸರಕಾರದವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಡಿ.ಪಿ.ಎ.ಪಿ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರದ ಪೂರ್ವ ಗ್ರಾಮ ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವರು, ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಕಾವೇರಿ ನೀರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವಾಗ ನಂದಿಬಿಟ್ಟದ ಕಡೆ ತಂದು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಪಿ.ಜಿ.ರ ಬೆಂಚಿನವರು ಅಚಿಂಚಿವ್ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸರಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

(ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರು)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ರುದ್ರಪ್ಪ (ನಕರೇಶಪುರ).—ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲರ ಗಮನವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೆಳೆದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿರುವುದು. ಇದು, ದೇಶದ ಗಮನವನ್ನೂ ಸೆಳೆದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ, ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎದುರಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಟೀಕೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅವರು ಉದ್ಧಾರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಆರ್ಮುಗಂಜರವರನ್ನು ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಬರಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿತ್ತು. ಅದು ಸರಕಾರದ ಉದ್ಧಾರತೆಯನ್ನು, ಬಿಡಾರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು. ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ತೆಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರ ಅದೂ ಸಾಲದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಕ್ಷಾಮ ದಾರದಕಾಗೆ ತಡಗಟ್ಟಲು 150 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಅಂತಿಮತೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರ ಶಾಶ್ವತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಲು ಅನುಕ್ರಮವಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಇದು ತೋರಿಸುವುದು. ಹಿಂದೆ ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ 1918ರಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಬಂತು, ಆಗ ಕೇವಲ 8 ಇಂಚು ಮಳೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿ 14 ರಿಂದ ಮತ್ತೆ, ಬಂತು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಬಿದರ್, ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲವಿರುವಾಗ ಸರಕಾರ ವಿಶೇಷ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸಹಾಯ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಗೂ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ, ಬಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅದ್ಭುತ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ರೈಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅದ್ಭುತ ಕೊಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ನವೀಕರಣ ಮತ್ತು ನಾನಾ-ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕಾರ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ; ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಪಂಗಡಗಳವರೂ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಕಾರ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಬಹುದು.

ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅದ್ಭುತ ಈ ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಗೊಬ್ಬರ, ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ಸ್ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅಭಾವವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ಸ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು, ತನ್ಮೂಲಕ ಸರಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ ಒದಗುವುದು ಎಂದು ನಂಬಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು, ಅದು ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ನಷ್ಟವಾಗದಂತೆ ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ಸಚಿವರು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ದಂಡನೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಜನಗಳನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಯಾರು ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಇಲ್ಲದ ರೀತಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಸಾಲದು; ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಇದೆ. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಬೋರ್ಡ್ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸಹ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಮರನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮರನಾಡು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸರಬರಾಜಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಗುಣಮಟ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮರನಾಡಿನಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಬಿಡದಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸಕರು ಮರನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಇಂಥ ಒಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಮರನಾಡಿನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪತ್ತು, ತನ್ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಸಹ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಸಾ ಮಿರ್ಸ್ ಗೆ ಮರ ಕಡಿಯುವ ರೈತನನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಸಾ ಮಿರ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು; ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅದ್ಭುತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು. ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸಿಗೂ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಒಪ್ಪಂದ 1974ನೇ ಇಸವಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡು, ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ರುದ್ರಪ್ಪ)

ಅಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಮಾವತಿ ನದಿಗೆ ಗೋರೂರ ಹತ್ತಿರದ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಕೆಲವು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಗಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ವಿಚಾರ, ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಯಾವ ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಗಬೇಕಾದರೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೇಕು. ಈಗ ಕಾಳೀನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಸಹ ಕೇಂದ್ರದವರು 13 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಈ 13½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ವಿಶೇಷಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಥಮತ: ಒಂದು ಹೆಲ್ತ್ ಸೈನ್ಸ್ (Health Science) ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ದೊರದ್ರಪ್ಪಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಅರೋಗ್ಯ ಸಚಿವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಯಸಿ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾವಂತರು, ಅವರು ನಮಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಒಂದು ತರಹ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೋ ಅವರು ಅರ್ಹತೆಗೆ ತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಯೂತ್ ಸರ್ವೀಸ್ (ಯುವಜನ ಶಾಖೆ) ಎಂಬ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ದಕ್ಷರಾಧಿ ರಾಜ್ಯಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ಕೇಜರಿಗಿಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯುವಕರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೃಷಿಗಾಗಿ, ಅರ್ಹರಿಗೆ ನೌಕರಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಅವರು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾವು ನಂಬಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈಗ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದು ನಿಜ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬೆಲೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ, ಇದು ಒಂದು ಕಾರಣ. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಇಂಥ ಸಂವರ್ಧಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕು ನವರು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಕಾಳಸಂಕೇತೋರರಿಗೆ ದಾಸ್ತಾನನ್ನು ಇಡುವವರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಯಾವ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು.

ಲೇವಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕರೆಕ್ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಸಕಲೇಶಪುರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಲೇವಿ ಭತ್ತ 14 ಸಾವಿರ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಅಲ್ಲಮೇ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿಲ್ಲ. ಭತ್ತ ಕಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭತ್ತವನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಲೇವಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಕರೆಕ್ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವರ್ಗ್ಸ್ ವಿಶೇಷ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಆಹಾರದ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ನಿರ್ಬಂಧ ಇದೆ. ಅದು ಇರಬಾರದು ಎಂದು. ನಿರ್ಬಂಧ ತೆಗೆದರೆ, ಅಕ್ಕಿಯ ಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಭತ್ತದ ಧಾರಣೆ ಏನು ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಅದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಅಕ್ಕಿಯ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ವಿಶೇಷಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನವಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಏನು ನಿರ್ಬಂಧ ಇದೆ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಕ್ಕಿ ಕೇರಳ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮತ್ತು

ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಇಟ್ಟು ಪೊಲೀಸ್ ನಿಬ್ಬಂಧನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಸ್ತೆಸಾರಿಗೆ ವಿಚಾರ, ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇರುವುದು ನಿಜ, ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ರೇಜನಲ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅಥಾರಿಟಿ (R.T.A) ಪ್ರತಿ ಬೆರ್ರಿಯಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪೊಲೀಸ್ ನೂಪರಂಟೆಂಡೆಂಟ್‌ಗಳು, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸದಸ್ಯರು: ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿಯವರು ಒಬ್ಬರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸಿನವರು ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಹಾಕಿದಾಗ ಅಲ್ಲಮ್ ಸ್ಪೆಷಿಲೈಸೆಡ್ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಟಿಫೈ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಅನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಅಪೀಲು ಇದೆ, ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಅದರ Motor Vehicles Actನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡದ ಹೊರತು ಈ ರೀತಿ ಯಾರು ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ತಕರಾರು ಬಾರದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ Motor Vehicles Act ಕಾನೂನನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಂದು ನಾನು ನೂಟನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಎಂ ಎಸ್ ಆರ್ ಟಿ ಸಿ ಯವರು 25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾಲದು. ನಂಟಾರ ಸಾಲಭ್ಯವನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೂಟನೆ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವುದು ಇರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ, ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಬಯಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಬಂತು ಎಂದರೆ, ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು, ಕ್ಷಾಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಸುಲಭವಾಗಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇದ್ದು ಕಷ್ಟ ಬರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಹೆಚ್ಚು ಸಾಲವನ್ನು ಒಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಬವರ್ ಡಾಫ್ಟ್ ಇತ್ತು, ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಈಗಿರುವ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಎಡರು ತೊಂದರೆಗಳಿದ್ದರೂ ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಧಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳವರು ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ. —ಯಾರು ಅನೇಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ರುದ್ರಪ್ಪ. —ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಲ್ಲರ ಪರಿವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲಾ ನಟಿಯರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವ ನಾಟಕ ಆಗಬೇಕಾದರೂ ಎದೂಷಕ ಬೆಳಕು ಅದು ಯಾರು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಎದೂಷಕ ಅವರ ಹೆಸರಿಗೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ ಈ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯ ನಾಟಕ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧಪ್ಪನವರು, ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ (ರಾಮನಗರಂ). —ನಮ್ಮ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಂತಹ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಂದನಾ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಎರೋಧಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಬೊಂಬೆಯಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಉತ್ತಮರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರ ಮುಖಾಂತರ ಕೆಲವೊಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಗುಂಡುಕಲ್ಲು ಹೃದಯ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದಯಾ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಪತ್ತಾತೀತ ಅಡಳಿತ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗಲಾದರೂ ಹೃದಯ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಹಂಬಲದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ನಮ್ಮತೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ)

ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಸಾದ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ದಿವಾನರಾಗಿದ್ದರು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು ಅವರಲ್ಲೂ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಖ್ಯಾತಿ ಮತ್ತು ಅಪಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಾಗ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರಾಗಲಿ, ರಾಜ್ಯದ ಯಾವ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಲಿ ಅವರಿಗೆ ಶಪಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮವಾದ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ; ಈ ವೈಯಕ್ತಿಕ ರಾಜ್ಯ ಚಲತ್ರಯಕ್ಕೆ ಇವರ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಇವರ ಸೇವೆ ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಈ ಮಹನೀಯ ರುಗಳ ಹೆಸರು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಸನ್ಮಾನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ ಮುಂದೆ ಅದರ ಮನೆ ತಿಳಿ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜನ ಹಿರಿಯರಾಗಲಿ, ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಯಸ್ಸು ಇವರನ್ನು ತಿಳಿಗಳ ಹಾಗೆ ಹೊರತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರವಾದ ಬಿಜುಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ, ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಗುಂಡು ಕಲ್ಲಿನಂತಹ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಬಿಜುಯನ್ನು ಎರಡು ದೂರ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಜನಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದರೇ ಅದಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮತೆಯಿಂದ ವಿಶ್ವಾಸವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ, ಸತ್ಯವಂತರು ಇದ್ದಾರೆ, ಸಹಚಾರಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಶ್ರೀ ರಂಗನಾಥ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೀವವನ್ನೇ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕರಿಯಪ್ಪನವರು, ಎಸ್. ಎಂ. ಲಂಗಪ್ಪನವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಶ್ರೀ ನಾಯ್ಡು ಅವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಶ್ರೀ ರಾಮಯ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುಕಾರರವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಜೀವನಹಿತ ಇರುವಾಗ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಿರತಕ್ಕವರ ನಿಜ ಬಗ್ಗೆ, ಆಡಳಿತದ ದಕ್ಷತೆ ಬಗ್ಗೆ, ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಬಗ್ಗೆ ಕುತಂಹವೇಶ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದೇಶದ ಬದಜನತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ದೀನದಲಿತ ವರ್ಗದವರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿಮಗಾದರೂ ಚಿಂತನೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಜನಗಳ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಜೈಲುವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೀರಿ ನೀವು ವಾರಂ ಕ್ಯಾಲೆಜಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರು ಅಲ್ಲ. ಅನೇಕರು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವಾಗಾದರೂ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಕೋಗಿ ಏಟು ತಂದು ಬಿಂಬಂತಹ ಜನ ಹಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೇ? ಇದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಸೃಷ್ಟಿ ಯಾದಂತಹ ಕೇವಲ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗಣಶೀಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಸ್ಥಾಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರು? ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಕರ್ತರು, ದೇಶದ ನಾಗರಿಕ ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ನಡವಳಿಕೆ ಗುಣಚಾರಿತ್ರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸತ್ಯವಾದ ಪಟ್ಟಿ ಶಿವಾಯ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್, ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ, ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳ ದುರಾಡಳಿತದ ಫಲವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಇದು ಒಂದು ಸೂತ್ರವೇ ಸಿವಾಯ ಬೇರೆ ಉತ್ತಮ ಮಾತನಾಡುವ ಬಳುವಳಿ ನಾಲಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ತಮಗೆಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಈ ಹುಳುಗಳನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ದೇಶದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳಿಸಿ ಎಂದು ರೈತನ ಮಗನಾಗಿ, ಶಿಲವಂತನ ಮಗನಾಗಿ, ಅನ್ಯಾಪಿತೃತ್ವ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅದು ಅಪಹರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಪ್ಪಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗೌರವಯುತರಾದವರು ಸತ್ಯವಂತರು ಇದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಬೇಕು. ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನು ಯಾರು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದರು? ಸಂಸ್ಥಾಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರೇ? ತಾವು ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರವ ನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಜಾತಿ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಜನತೆ ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೆಸರು ಇಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಬರೀ 'ಜನ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ನಿರ್ವಾಣ ಮಾಡಿ, ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ಮನುಷ್ಯ ಯಾವ ಜಾತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಧೈರ್ಯ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜಾತಿ ಸಾಕು-ಹರಿಜನ, ಗಿರಿಜನ ಇತರೆ ಜನ ಬೇರೆ ಜನ. ಹರಿಜನ, ಗಿರಿಜನ ಬೇರೆ ಜನ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶಿಲವಂತ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಕೆಲವು ಸಿನಿಮೆಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಗೊಂಡರೆ ಸತ್ಯವಂತ ರೈತನ ಮಗನಾಗಿ ನನಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸಂಕಟವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಡೀ ಸಿಬ್ಬಿಬ್ಬಿ ಮಂತ್ರಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನಾಗಿ ಇದ್ದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ, ಅವರನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಅನೇಕವೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂಡಿತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ರಾಜ್ಯದ ಯಾವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ದಕ್ಷತೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ನಡೆದರೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮೊನ್ನೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಗೆ ಅವರು ಹಣ್ಣು ಮಗುವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅಕ್ಷತೆ ಛಿಟ್ಟು ಅತಿ ಮಾರ್ಗದ ಮಾದರಕ್ಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಮಾಜವಾದಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೂ ಅವರ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವಕೆ ನಾನು ಕತ್ತರವಹಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಮಾಣ ಗುಣದೊರೆಯರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಯಾವಕರತೆ 1973 ರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೊಸ್ಕರ ಮೊಸರೆ! ಒಂದು ಕಡೆ ಮಗುವು ಮದುವೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಕೆಲವರ ಪ್ರತಿಭಟನೆ. ಅವರನ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಂಶೋಳನ ಯಾವರೀತಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು, ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ದರೆ ಅವರ ಪಕ್ಷವೇ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಎಂದು ಅವರ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ನನ್ನ ಪಕ್ಷದವನು ಇಂಥವನು ಬಂದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸರಣಿಯಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ನನ್ನ ವೇಶ ಎಲ್ಲರ ವರೆಗೂ ಇರತದೆ? ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಹಾರ ವಿತರಣೆ ಬೇಗ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಅಂತರಾತ್ಮವಿದ್ದರೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಲಿ. ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಯಾರ ಮುಖಾಂತರ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಅಲ್ಲ ಸಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸತ್ಯವಂತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಇವರು. ಒಂದು ಮೂಟೆ ಸಕ್ಕರೆಗೆ 100-150 ರೂಪಾಯಿ ಬ್ಯಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿತವಿದೆ. ಇವರ ಪಕ್ಷದ ವಿಜೇತರು ಒಂದು ಒಡನಾಟ ಸಾರಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದಾನೆ. ಹತ್ತಿ ಮೂಟೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಈಗ ಹೇಳಿದ್ದೇ ಚನ್ನ ಒಬ್ಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ಸಿದ್ಧರ್ಥನ. ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಬದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೂ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಾದೇಗೌಡರು ಬಿತ್ತರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೇಳಿದಾಗ, ಈ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಂದು ಸಭೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಚ್. ಕೊಟೇಲರವರ ತೋಳು ತಟ್ಟಿದರು. ಆ ದಿವಸದಿಂದ ಈ ದಿವಸದವರೆಗೂ ಮಾಹಿತಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ನಡೆದಂತೆ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಬೇಕು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒಳಗೆ ಮಾಡಿದ ಮಾತುಕ್ಕ್ ವಿಶೇಷ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಈ ದೇಶದ ಜನ ಒಟ್ಟು ಕೂಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವವರ ಪೈಕಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ. ನನ್ನ ನಡೆ ನುಡಿ ನೋಡಿ, ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವವರು ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಒಪ್ಪದ ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಕಾರ್ಯತಃ ನಡೆಯುವುದು ಒಂದು ಕೀಟ. ಯಾರ ಹೇಗೆ ಜನ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ? ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವಾರ ಗೌರವ ಒಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶ್ರೀಮಂತರು, ಅನೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಪಟುಗಳು ಇದ್ದುಕೊಂಡು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಇವರನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಮಹಾ ಮೂರ್ಖಿಯಂಥವರು ಇವರನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷದ, ಎಲ್ಲ ಮರ್ಗದ ಜನರ ಮುಖ ದರು. ಇವರ ಗುಣ, ಚಾರಿತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅದರ ಇವರ ಸರ್ಕಾರ ಮಹಾ ಮೂರ್ಖಗಳ ವಶವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ಎನ್ನುವವರನ್ನು ನಾನೊಮ್ಮೆ ಮಹಾ ಮೂರ್ಖ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥವರನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವುದು ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸೇ:—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು, ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೂಗಿದೆ, ಗಾಳಿ ಇದೆ, ಹಲ್ಲಿ ರೊಚ್ಚಿ ರೊಚ್ಚಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರು, ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿದು

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಕೊಳ್ಳೋಣ? ಮೂರ್ತಿ ಎನ್ನುವವರಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒಡಾಡುವವರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒಡಾಡುವವರು ಇವರೇ. ಅವಕ್ಕೆ ಏನು ಸಂಬಂಧ? ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಶಾಮೆ ಹೇನು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬುಕ್ಕಾನು ಏನಾಗಿದೆ, ನಾವೇನಾದರೂ ಫಾಯಿದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಯೇ? ಏನಾದರೂ ಇವರ ಹೇಳಲಿ? ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಏನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಒಂಕೊಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ವಿಷಯವಲ್ಲ ಗೌರವವಿದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ವಿಷಯವಲ್ಲ ನನಗೂ ಗೌರವವಿದೆ. ಯಾರ ಮೇಲಾದರೂ ಒಂದು ಏಕಾಂಶ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ನನ್ನದು ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ನೇಮವಾಗಿ ಹೇಳಲಿ. ಅದು ಸರಿಮೇ ತಪ್ಪೇ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ:—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಕಡೆ ಬಹಳ ಕಾತುರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜಿಸಿದರೆ ತೀವ್ರ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಳಬರು. 'ಒರೆ ಉರಿಯದೆ ಹೋಗಿ ಆಡುವುದಿಲ್ಲ, ಎನ್ನುವ ಗಾದೆ ಇದೆ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಪರ್ಟಿಕ್ ಇಲ್ಲದೆ ರಾಮನಗದದಲ್ಲಿ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಆದಾಗ ಮಾರನೇ ದಿವಸ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆತ್ಮೋಲ್ಲಾಸಕರೂ ಲೇವಾಯಿತು. ಇದು ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ. ಅಪರಾಧ ಯಾರೇ ಮಾಡಿದರೆ, ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರ ಕರ್ತೃತ್ವ ಬೇಕೇನಾದರೂ, ನನಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಬೇಡೇಕೆ. ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಬೇಡೇಕೆ, ಉಗ್ರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಬೇಡೇಕೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹೆದರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀನು ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ನಾನು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಈ ರಾಜ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕಗಳು ಒಂದು ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಿ. ಆ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅವರನ್ನು ತುಂಬ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇವರ ಮುಂದೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಂಶ ಆತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದರಿಂದ ಈಗ ರಾಜ್ಯದ ಧರ್ಮ ಇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವೈಸನೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ವಿಲೇಂಟ್ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಶ್ರೀ ಹನುಮಯ್ಯನವರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ನೇಮಿಸಿದರೆ ಮಾಡಿರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚ್ಛಾಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರುವ ಫೋಲನ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಉಚಿತ. ಆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಗಿಂತ ಭಕ್ಷಣೆಯೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಅನೇಕ ಫೋಲನ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ದೂರುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಫಿರ್ಯಾದು ಕೊಡುವವನ ಹತ್ತಿರ ಮತ್ತು ಯಾರ ಮೇಲೆ ಫಿರ್ಯಾದು ಕೊಡಬೇಡವೋ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಸುಲಗಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಫೋಲನ್ ಸೆಂಟ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್, ಹಡ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟ್ರೂಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೂ ಇದ್ದು, ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ಬಸ್ಸು ರಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಾ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸುಲಗಿಯಲ್ಲವೇ? ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದದ್ದೇ? ಇಂಥ ಕಾರ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಇರುವಾಗ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೇ ನಮ್ಮ ಸಂಕಟ. ಇಂಥದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ತಿಮ್ಮಾಪಡಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆನ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳು ಒಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, 21st February 1973/ Phalguna 2, 1894 S. E.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, at One of the Clock.

Madam. ~~SPEAKER~~ (Smt. K. S. NAGARATHNAMMA) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral Answers were given)

Filling up of Vacant Posts in Survey and Settlement Department

2. Sri C. N. PATIL (Lingsugur).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state:—

(a) the number of vacancies in Survey and Settlement Department at present ;

(b) the categories of posts that are vacant ;

(c) since when these are vacant ;

(d) the reasons for not either filling the posts or promoting persons to those posts ?

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue).—

(a) 582 posts.

(b) (i) Class I (Jr. scale)

6

(ii) Class II

2

(iii) Class III :—

I Dn. Clerks

19

II Dn. Clerks

46

I Gr. Steno

4

II Dn. Surveyors

300

II Dn. Clerk-cum-Typists

6

II Gr. Typists

24

(iv) Peons and Bandh Peons

175.

(SRI N. HUTCHAMASTHY GOWDA)

(c) *Class I* :—

Since 5-8-1972, 1-3-1972, 1-3-1972, 1-3-1972, 1-4-1972, 1-3-1972, respectively.

Class II :—

Since 7-6-1972 and 11-7-1972.

Class III

Dates of vacancy

I Dn. Clerk	5-7-1971	} 'A'
II Dn. Clerk	5-7-1971	
I Dn. Surveyors	10-1-1972	} 'B'
I Gr. Steno	4-3-1972	
II Dn. Clerk-cum-Typist	14-12-1971	
II Gr. Typists	5-7-1971	

(d) *Class I* :—Four posts to be filled up by promotions are under consideration of Government.

Class II :—These posts are not filled up as *Class II* Officer of City Survey, Bangalore, after its closure on 31-10-1972 are required to be provided for.

Class III :—

'B'—These posts have to be filled up by the Departmental Recruitment Committee as per rules which are under examination.

'A'—Vacancies are reported to the Mysore Public Service Commission for assignment.

Class IV :—

These posts will be filled up when the work commences in Hissa Survey parties in Mangalore, by appointment through Employment Exchange or by transfer.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎನ್. ಹುತ್ಚಾಮಸ್ಥಿ ಗೌಡಾ.—ಈಗ ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ಸರ್ವೇಯರ್ಸ್ 300 ಜನ ಮತ್ತು ಇತರ ಜವಾನರ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳು 500 ಬಾಲ ಇವೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇವುಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ ದ್ವೀರಾ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭರ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

† Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA.—With the permission of the Hon. Speaker, I would like to read out the latest position of the vacancies in the Department.

†Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

Vacant Posts. Class I	...	43
Class II	...	16
Class III Second Division Surveyors	...	300
Ist gr. Stenographers	...	4
Ist gr. Clerks	...	61
II gr. Clerks	...	46
II gr. Typist cum Clerks	...	44
II gr. Typists	...	25
Class IV Peons and Process Surveyors	...	223

SRI DODDA THIMMAIAH.—Will the Government give preference to those officials who were retrenched about two years ago?

SRI N. HUTCHAMASTHY GOWDA.—They too will have to go before the Recruitment Committee.

SRI A. A. DESAI.—May I know whether the Government is aware of the fact that on account of the shortage of hands, the measurement of the revenue waste lands granted to the landless people has been held up not only in Khanapur but also in other parts of Mysore State?

SRI N. HUTCHAMASTHY GOWDA.—The work is delayed not to the extent as the hon. member is thinking of; but there is some delay on account of the paucity of these surveyors and other staff.

District Level Recruitment Committees

4. **SRI C. N. PATIL (Lingsugur).**—

Will the Chief Minister be pleased to state:—

(a) whether the Mysore Public Service Commission had recommended for the formation of District Level Recruitment Committee for the smaller posts under supervision of P.S.C. as in Andhra Pradesh and Kerala;

(b) if so, the action taken thereon?

SRI D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—

(a) Yes.

(b) Government did not accept the recommendation of the Public Service Commission.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—(ಬಿ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ರೋಕಸೇವಾ ಅಯೋಗದವರ ಶಿಫಾರಸು ಅಂಗೀಕರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ರೋಕಸೇವಾ ಅಯೋಗದವರು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಎಳಂಬವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಣ್ಣ, ನಣ್ಣ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಈ ಕಮಿಷನನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈಗ ನಾವು ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ.—ಲೋಕಸೇವಾ ಅಯೋಗದವರು ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನು ಅರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಅದಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈ ಲೋಕಸೇವಾ ಅಯೋಗದವರ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದು ವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

Sri D. DEVARAJ URS.—The Government has got valid reasons in not agreeing to the proposals of the P.S.C. The Government thought that if it is given to the Local Recruitment Committees, the matter would be facilitated more because at one stage when everything was given to the Public Service Commission, there was a lot of delay. That is why nearly 7000 to 8000 local candidates at one stage had to be regularised. Government is anxious to avoid this kind unpleasantness. By decentralising it, thousands of people had to be interviewed and all this process had to be gone into. Therefore it would be more convenient to get the recruitments done through the District Level Committees.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು.—ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ರಿಕ್ರುಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಎಂ.ಎಸ್.ಎ.ಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 10-12 ಸದಸ್ಯರು ಇರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

Sri B. B. SAYANAK.—In answer to (b) Government have stated that the recommendation of the Public Service Commission cannot be accepted. Then, what is the use of this P.S.C.?

Sri D. DEVARAJ URS.—This is Pay Commission recommendation but not PSC recommendation.

Sri DODDA THIMMAIAH.—May I know the reasons for abolishing the Recruitment Committee of the Public Health Department ?

Sri D. DEVARAJ URS.—I do not think it is abolished.

Afforestation in Davangere Taluk

32. Smt. NAGAMMA C. KESHAVAMURTHY (Davangere).—

Will the Minister for Agriculture and Forests be pleased to state.—

- (a) the total forest area in Davangere Taluk ;
- (b) the total area under taken for afforestation ;
- (c) the types of trees that are being raised in the said taluk ?

Sri K. H. PATIL (Minister for Agriculture and Forests).—

- (a) 2,282 Hectares

(b) 232 Hectares and 33½ K. M. along Bhadra Channel.

(c) Eucalyptus, Bage, Honge, Hunse, Seeme thangadi, Bevu, Karijali, Sisoo, Sandal, Tugli, etc.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮ ಸಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—(ಅ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ತಾವು 2,482 ಹೆಕ್ಟರು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಂಡೆಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೆಟ್‌ಲೆಸ್ ಪೀಸೆಂಟ್ಸ್‌ಗೆ ಏನಾದರೂ ರ್ಯಾಂಡೆಲ್ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಟೆಟ್‌ಲೆಸ್ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇಲ್ಲ. ಅಂಥ ಜನರಿಗೆ ಉಳಿದ ಕಡೆ ಜಾಗ ಸಿಗದೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪುನಂಗ ಬಂದರೆ, ಆಗ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಟೆಟ್‌ಲೆಸ್ ಜನರಿಗೆ ಜಾಗ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮ ಸಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಹಾಗಾದರೆ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ಟೆಟ್‌ಲೆಸ್ ಜನರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಜಮೀನು ಸಿಗದೆ, ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೆ ಆಗ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸ್ಟೆಟ್‌ಲೆಸ್ ಜನರಿಗೆ ದಾವಣಗೆರೆಯ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ನಿಂದ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದರೆ ಇದನ್ನು ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಅಥವಾ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಎಲ್ಲ ಸ್ಟೆಟ್‌ಲೆಸ್ ಜನರಿಗೆ ರ್ಯಾಂಡ್ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ; ಕೇವಲ ದಾವಣಗೆರೆಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮ ಸಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್‌ಟ್ರೀನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ಬೇರೆ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಭೇದ್ಯ ಆಗುತ್ತದೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ತೆಗೆಸುವ ವಿಚಾರ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದು ಸ್ಟೆಂಟಿಸ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಒಂದೇ ಬೆಳೆಯಾದರೂ, ಎಲ್ಲಾ ಮರಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯ ಬೇಕೆಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿ ನೀಲಗಿರಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ಇಡೀ ವಾತಾವರಣ ಡೈಯಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ನೀರಿನ ಅಂಶವೂ ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕೆಲವು ತಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಈಗ ಕೈ ಬಿಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಗಳಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಂಶ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿದೆ. ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಾಧನೆ ಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತದೆಯಾದರೂ ಉಳಿದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ಸಸಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಯೋಜನೆ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವ ಮರಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನ ಗಿಡ ಗಳಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

Film Industry Development Corporation Limited.

84. Sri K. M. NAGANNA (Chickpet).—

Will the Chief Minister be pleased to state:—

(a) the name of the Chairman and other Members of the Mysore State Film Industry Development Corporation Limited ;

(b) the special qualifications and experience the Chairman is having in the film industry so as to merit him to be the Chairman ;

(c) the functions of the Corporation ;

(d) the Capital of the Corporation ;

(e) whether the Government has invested any money in it, if so, the amount invested so far ;

(f) the amount of investment made by outsiders in this Corporation ;

(g) the amount of T.A. and allowance drawn by the Chairman so far ;

(h) the salary or honorarium paid to the Chairman ;

(i) the cost of monthly establishment of the film Corporation in Bangalore ;

(j) the achievements of the said Corporation up to the latest convenient date ;

(k) the total receipts and expenditure of the Corporation up to the latest convenient date ?

Sri DEVARAJ URS (Chief Minister).—

(a) Name of the Chairman and other Members are:—

1. Sri D. Devaraj Urs,
Chairman.

Other Members

2. Sri K. S. N. Murthy		} Nominated by Government
3. Sri P. K. Devanathan	Director	
4. Sri K. K. Murthy	Managing Director	}
5. Sri V. Shantaram	Director	
6. Sri L. V. Prasad	do	
7. Sri K. Venkataswamy	do	
8. Sri K. C. Desai	do	
9. Sri V. G. Chowti	do	
10. Sri Devichand C. Shah	do	
11. Sri R. M. Desai	do	
12. Smt. Asha Potdar	do	
13. Sri B. R. Chopra	do	
14. Sri Dilip Kumar	do	
15. Sri R. N. Mandre	do	

(b) The Board of Directors have elected one of the Directors as the Chairman under Article 125 of the Articles of Association of the Corporation.

(c) The functions of the Corporation are to carry on the business of Cinematograph trade and industry and all its allied and kindred trades and business, particularly the business of construction and running of Studios, Laboratories, Theatres, Television programme items, sound and Music recording re-recording and mixing, Special sound and photo effects work, provision of technical and social amenities for the development of the Film Industry on modern lines.

(d) the authorised share capital of the Corporation is Rs. one crore.

(e) Yes. Rs. 10 lakhs for the present.

(f) About Rs. 5 lakhs.

(g) Nil.

(h) Nil.

(i) Rs. 1,997 p.m. at present (30-11-1962).

(j) (i) Preliminary Report on the Project has been prepared and detailed Project Reports on some of the schemes are ready and the reports in respect of others are on the way.

(ii) The land allotted by Government to the Corporation viz., 347 acres and 12 guntas has been taken possession of, surveyed and the fencing of its boundaries has been taken up.

(iii) Equipment for Out-door shooting is getting ready.

(iv) For the construction of Mini Cinema Theatres plans and estimates have been prepared. One site at Chikkajogihally has been selected for construction of a Mini theatre and Tender Notification for its construction is being published.

(v) Preliminary work relating to putting up of a colour and Black and White film processing laboratory at Hessarghatta and Preview theatre and Editing room in the heart of the City is being worked out.

(vi) The Government of India is proposed to be approached for assistance in the matter of starting a Film Institute to train Artists and Technicians for the Regional Film Industry.

(k) A copy of the Balance-sheet of the Corporation as at 31-3-1972 is appended.

(SRI D. DEVARAJ Urs)

THE MYSORE STATE FILM INDUSTRY DEVELOPMENT

BALANCE SHEET AS AT

As at 31-3-1971	LIABILITIES	Details Rs.	Total Rs.
1	2	3	4
SHARE CAPITAL :			
1,00,00,000	1,00,000 Equity Shares of Rs. 100 each ...		1,00,00,000
49,950	ISSUED AND SUBSCRIBED		
	608 Equity shares of Rs. 100 each	60,800	
	Less : Allotment money in arrears :		
	From Directors	5,050	
	From others	3,300	
		<u>8,350</u>	
			52,450
	(Entire arrears are overdue)		
	NOTE : The Government of Mysore has given an undertaking to subscribe for 49 per cent of the issued capital from time to time but no shares were allotted so far.		
SHARE DEPOSIT			
	From the Government of Mysore	5,00,000	
500	From others	<u>500</u>	
			5,00,500
CURRENT LIABILITIES AND PROVISIONS			
A. Current Liabilities :			
1,11,000	Advance from Govt. of Mysore	1,11,000	
15,235	Interest accrued and due on above	<u>20,235</u>	
			1,31,235
15,328	Sundry Creditors and accrued charges ...		28,379

CORPORATION LIMITED, BANGALORE

31ST MARCH 1972

As at 31-3-1971	ASSETS	Details Rs.	Total Rs.
5	6	7	8
	FIXED ASSETS :		
...	Lease hold Land		1,471
	FURNITURE AND FITTINGS AT COST :		
4,020	Per last balance sheet	5,486	
	Less Depreciation written off	1,867	
			3,619
...	AIR CONDITIONER AT COST	5,371	
	Less : Depreciation written off	805	
			4,566
	MOTOR CAR AT COST		
10,240	Per last balance sheet	20,000	
	Less : Depreciation written off to date	11,808	
			8,192
	CYCLE AT COST		
138	Per last balance sheet	268	
	Less : Depreciation written off to date	156	
			112
	LIBRARY AT COST		
139	Per last balance sheet	186	
	Less : Depreciation written off to date	61	
			125
	NET EXPENDITURE INCURRED CAPITALISED (To be allocated to fixed assets)		
1,61,161	Per last balance sheet	1,61,161	
	Add : Expenditure incurred during the year (per Schedule 'A')	33,258	
			1,94,419

5	6	7	8
CURRENT ASSETS, LOANS AND ADVANCES :			
A. Current Assets :			
39	Cash on hand	4	
200	Balance with Schedule Banks :		
	In Current account	3,81,069	
	In fixed deposit	1,00,000	
	With others :		
	With the Mysore State Co-operative		
	Apex Bank Ltd.	100	
			4,81,173
	(Maximum amount outstanding at any time during the year Rs. 305)		
B. Loans and Advances :			
	Advances recoverable in Cash or in kind or for value to be received, unsecured considered good.		
2,230	DEPOSITS :		
	Telephone Deposits	2,230	
	Rent Deposits	1,500	3,730
	Prepaid Expenses		1,615
	MISCELLANEOUS EXPENDITURE :		
	Preliminary expenses :		
13,541	Per last Balance Sheet		13,541
1,92,013	Total		7,12,564

(SRI D. DEVARAJ URS)

ಉತ್ತರ ಅಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿ, (ಆ) ದೆಲುತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ದಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದವರು ಎಂಬುದಾಗಿ 2ನೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ 4ನೇ ಹೆಸರಿನವರೆಗೆ ಬ್ಯಾಕ್ ಟ್ ಹಾಕಿದೆ. ಅದು ಆ ರೀತಿ ಇರಬಾರದು. ಮೊದಲನೆಯವರು ಹೆಸರಿಗೆ ಬ್ಯಾಕ್ ಟ್ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸಾಲ್ಮನೆಯ ಹೆಸರಿಗೆ ಅಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಯವರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದವರಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಉಪಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿನಂತಿ. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ತ್ರೇನಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. (ಎ) ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಡೇರಮನ್ ಎಂದು ಇರುವ ಕಡೆ ಮಾನ್ಯನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಎಂದು ಇರಬೇಕಷ್ಟೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಯವರನ್ನು ಮಾನ್ಯನೇ ಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಯಾರು ಮಾಡಿದರು ?

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅವರು ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದವರು. ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎ. ಶಾಂತರಾಮ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕೆ. ವೆಂಕಟಸ್ವಾಮಿ ಮುಂತಾದ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಮೊದಲೇ ಚುನಾಯಿತರಾದವರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮಾನ್ಯನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಚಿತ್ರ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರ ಹಂಚಿಕೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರದರ್ಶನ—ಈ ಸಾಲ್ಮ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವ ಇರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಈ ಮಾನ್ಯನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅನುಭವ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಒಂದೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಭಾವನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರವಾಗಿದ್ದು, ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಗೊತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಲ್ಲದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಯಾರನ್ನು ಮಾನ್ಯನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಯೋಚಿಸರಾಯಿತು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವಕ್ಕಾರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎ. ಶಾಂತರಾಮ್ ಅವರೂ ಸಹ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಫಿಲಂ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರು. ಇವರೂ ಸಹ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹವರೊಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಇವರಿಂದ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—ಸದರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು (ಸಿ) ಗೆ ಉತ್ತರ ವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ ತಯಾರುಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಮಾನ್ಯನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅವರು ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅವರು ಹೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿಕರ್ ಅಥವಾ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅದರಲ್ಲಿ ಇನ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇದೂ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯವೆಂಬುದಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅದೇನೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—(ಎ) ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ನಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದ ಮಾಹೆಯಾನ ವೆಚ್ಚ 1997 ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡೋಣ. ಅದರ ವಿವರಗಳು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ—ಅಡ್ವಿನಿಸ್ಟ್ರೀಷನ್ ಆಫೀಸರ್ : 400 ರೂ; ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಅಫೀಸರ್ : 350; ಅಫೀಸರ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ : 300 ರೂ ; ಇಬ್ಬರು ಗುಮಾಸ್ತರು : 300 ರೂ; ಒಬ್ಬ ಸ್ಟೆನೋಗ್ರಾಫರ್ : 225; ಡ್ರೈವರ್ : 172 ರೂ ; ಜವಾನರು ಇಬ್ಬರು : 200; ವಾಚ್‌ಮನ್ : 50 ರೂ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯವಾಹಕರಿಗೋಸ್ಕರ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರ್ಚಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅವರಿಗೇನೂ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಅವರ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹಾಗೂ ಅವರ ಇತರ ವೆಚ್ಚಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರ್ಚಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲುಪಾಲು ಸಿನಿಮಾ ಥಿಯೇಟರ್ಸ್ ಒನ್ಸ್, ಟಾಡಿ ಕಂಡ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್, ಮತ್ತು ಎರೋಡ್ ಒಬ್ಬ ಒಬ್ಬರು ಸಿನಿಮಾ ಉದ್ಯಮಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ರಮ ಪಡೆದವರು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೆ ಕೆಲವರು ಸೋಷಿಯಲ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಿಜಿನೆಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಜನರನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಂಟ್ರಾಡ್ಕ್ಟ್ ಆಫ್ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ವಿಷಯವೇ ? ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡೂ ಸಹ ತಾವು ಅಂತಹವರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಸಿನಿಮಾಗೆ ಸಿನಿಮಾ ಉದ್ಯಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಶ್ರಮ ಹೊಂದಿರುವಂತಹವರು ಯಾರೂ ತಮಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಈ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವರಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ 10 ಸಾವಿರ ಜನರು ಇರಬಹುದು. ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಅಂತಹ ಕಾಂಟ್ರಾಡ್ಕ್ಟ್ ಆಫ್ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟ್ ಬಂದಹಾಗೆ ನನಗೇನೋ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ್ನು 1968ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಸುಮಾರು ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ನಾನೂ ಸಹ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಆಗ ಮೊದಲು ಯಾರಾದರೂ 5 ಅಥವಾ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಫೆಲ್ಲು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಆಗ ಹೊಸದು. ಯಾರಿಗೂ ಬೇಕರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಕೆಲವರನ್ನು ಕಂಪೆರ್ ಮಾಡಿ ಬಂಡವಾಳ ಅದು ಆಗ ಹೊಸದು. ಯಾರಿಗೂ ಬೇಕರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಕೆಲವರನ್ನು ಕಂಪೆರ್ ಮಾಡಿ ಬಂಡವಾಳ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಆಗ 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ತಯಾರಾಗದೆ, ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದೆಂಬ ಒಂದು ಅನುಮಾನ ಉಂಟಾಯಿತು. ಆ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾವು ಈ ಒಂದು ಉದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಹಾಕುವ ಶಕ್ತಿ ಇರುವವರನ್ನು ತರಬೇಕಾಯಿತು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರು ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ಬಂದರು. ಇದನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡೋಣವೆಂದು ಆಗ ಇವರನ್ನು ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಅನೇಕರಿಗೆ ಅದು ಬೆಳೆಯದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿರಬಹುದು ಹಾಗೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ಇದು ಬೆಳೆಯಬಾರದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಸಹ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಅದರ ಕೆಲಸ ಈಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಅಂತಹವರು ಯಾರು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.— ಆ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ, ಆ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಈಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆಯೂ 'ಮಿನಿ' ಚಿತ್ರ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

Sri M. MALLAPPA.—What is the cost of the estimate of these proposed theatres to be constructed in the State ?

Sri D. DEVARAJ URS.—Roughly about Rs. 3½ lakhs.

Sri K. PUTTASWAMY.—May I know Madam, how the Chairman is appointed?

Sri D. DEVARAJ URS.—First the Chairman was nominated. Second time, the Chairman was elected according to the Articles of Association.

Sri K. PUTTASWAMY.—How is the Chairman going to be appointed according to the Articles of Association?

Sri D. DEVARAJ URS.—I will send the Articles of Association to the hon. Member. Let him read it, if he wants.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಲಂಗಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶಕರೇನಿದ್ದಾರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ ದೊಡ್ಡ ಬಜಿನಸ್‌ಮಾನ್. ಇವರು ಈ ಕನ್ನಡ ಚಲನ ಚಿತ್ರೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂಬ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಗಣನೀಯವಾದ ಇವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇವರನ್ನು ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡಕೊಡಲ ಪಟ್ಟಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಈ ಹಿಂದೆ ನ್ಯೂಡಿಯೋನೇ ತಯಾರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 1968ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆಗ ನಾನು ಮಂತ್ರಿರಾಗಿದ್ದೆ. ನಾನು ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಪುನಿ ನನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರದ್ದುಮಾಡಿತು. ಆದರೆ ಆಗೇನೋ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಅಂಗಳಿಗೆ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಾಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವರ ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ ನುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಖರ್ಚಾಯಿತು. ಆದರೆ ನಾವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಿದ ನಂತರ ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ 1972 ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ರೆವ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲು ಒಂದು ನ್ಯೂಡಿಯೋ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆನಂತರ ಚಲನಚಿತ್ರ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಮೊದಲನೆಯ ಉದ್ದೇಶ. ಆನಂತರ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬಹಳ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಥಿಯೇಟರುಗಳೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರುಗಳು ಕಮಿಷನ್ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬ ಬ್ಯಾರು ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಇನ್ನುಳಿದವರೆಲ್ಲಾ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನರಳಿರತಕ್ಕವರೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಎನ್ನುವುದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲ ಗುರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—(ಜೆ) ಪ್ರಶ್ನೆ (3) ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂ ಮೆಂಟ್ ಫಾರ್ ಟೀಚ್ ಡೋರ್ ಪೂಜಿಂಗ್ ಈಸ್ ಗೆಟ್ಟಿಂಗ್ ರೀಡ್—ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬಂತಕ್ಕ ಮೆಷಿನರಿಗಳಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಹೌದು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ತರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ದೊರೆಯಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ. ಅದೇ (ಜೆ) ಪ್ರಶ್ನೆ (5)ನೇ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಹಾರ್ಡ್ ಲಫ್ ದಿ ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ತಾವು ಥಿಯೇಟರು ಕಟ್ಟುತ್ತೀರೋ ಅಲ್ಲೇ ಇವು ಇರಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಮಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವ ಇದ್ದರೆ ತಾವು ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ತಾವು ತಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ.

Grant of Denatured Spirit Licences

113 SRI B. B. SAYANAK.— (Belgaum)

Will the Chief Minister be pleased to state.

(a) of the number of licences Denatured Spirit for manufacture of Hydraulic Brake Fluid Oils and paints issued during 1967 to 1972 ;

(b) whether the licencees have submitted a formula to Government ;

(c) whether the Assistant Director of Industries and Commerce should recommend the names of the licenseees ;

(d) whether the licenseees are seeing the Hydraulic Brake Fluid oil and Paints under a wrong and adulterated formula ;

(e) whether these formula were at any time investigated and the end products analysed and verified ;

(f) whether the Government is aware that Denatured Spirit is not at all required for the manufacture of Hydraulic Brake Fluid oil and Paints ;

(g) whether the Council of Scientific and Industrial Research, New Delhi also assert that Hydraulic Brake Fluid Oil is made from castor oil and discetone alchocol with about 50 : 50 blend and not from denatured spirit ;

(h) whether the Belgaum District Spirit Supply and Spirituous Preparation Dealers Association had submitted a Memorandum to the Chief Minister on 15th July 1972 in Bangalore not to issue Denatured spirit ;

(i) if so, action taken by Government ?

SRI D. DVVARAJ URS.— Chief Minister

(a) 1967-68	16 licences
1968-69	15 licences
1969-70	17 licences
1970-71	18 licences
1971-72	19 licences.

(b) No.

(c) The Rules do not require that the Assistant Director of Industries and Commerce should recommend the names of licenseees for consideration for grant of Denatured Spirit licences. In case where Industries Department sanctions loans, they are recommending to consider the cases for grant of spirit for the Industries.

(d) No formula has been prescribed for manufacture of Brake Fluid under the existing State Rules and hence this question does not arise.

(SRI D. DEVARAJ URS)

(e) In view of reply to (d) this question does not arise.

(f) Recently the Government have come to know that the Denatured Spirit is not essential for the manufacture of Brake Fluid.

(g) Yes.

(h) Yes.

[i] The issue of Denatured Spirit for the manufacture of Hydraulic Brake Fluid has been discontinued.

Sri B. B. SAYANAK.—My question (b) is: whether the licencees have submitted a formula to Government and the reply to that is: 'No'. May I know whether this Hydraulic Brake Fluid Oil is an adulterated one?

† Sri D. DEVARAJ URS.—I have no information as to whether it is adulterated or not. But so far as the question of using this denatured spirit for the manufacture of Hydraulic Brake Fluid oil and Paints is concerned, it is found that denatured spirit is not necessary for the manufacture of the Brake fluid etc.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know how many persons died by consuming denatured spirit in the State?

Sri D. DEVARAJ URS.—Notice.

Sri M. S. KRISHNAN.—I want to know whether the Government is aware that the denatured spirit is not being used for the manufacture of Hydraulic Brake Fluid Oils but for other purposes and particularly, for illicit liquor etc? What action has the Government taken to see that the denatured spirit that is obtained is used only for the purpose of Hydraulic Brake Fluid etc?

Sri D. DEVARAJ URS.—All these licences which had been issued for getting this denatured spirit by the licencees have been gone into and we have, after coming to know that this denatured spirit was not required for the manufacture of some of the articles like Brake Fluid etc., stopped the licences in all such cases.

Deviation Road in Bangalore-Honnavara Road

292. Sri H. S. SIDDAPPA (Arsikere).—

Will the Minister for Public Works and Electricity be pleased to state.—

(a) whether any proposal is pending before the Government to construct deviation road on Bangalore Honnavara road near Bandekere village in Arsikere Taluk;

(b) the estimated cost of the proposed deviation road;

(c) when this work would be taken up?

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works and Electricity).—

(a) No.

(b) and (c) Does not arise in view of reply to clause (a) above.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ನಿರ್ದೇಶ. — ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಳಿ ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷದಲ್ಲೂ ಅಕ್ಕಿ ಹೆಂಟು ಗಳು ಆಗುತ್ತಿದ್ದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದವರೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಸತ್ತಿರುತ್ತಾರೆಂಬ ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ?

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ. — ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅನಾಹುತಗಳಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದಾದರಿಂದಲೇ ನಾನೇ ತಾ: 23-8-1972 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದಾಜುಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅದು ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

Opening of Ring Road for Traffic

323. Sri B. SATHYANARAYANA SINGH (Hospet).—

Will the Minister for Public Works and Electricity be pleased to state:—

(a) whether a Ring road to bypass Hospet City has been constructed on the bank of High Level Canal ;

(b) whether the said Ring Road was ready about six months back ;

(c) whether the said road has been opened for traffic ; if not, the steps the Government proposes to take to open the road for traffic ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works and Electricity).—

(a) Yes.

(b) No.

(c) No. Action is being taken to complete all the C. D. works on the road to open the road for traffic.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್. — ಸಿ. ಡಿ. ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೆಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ?

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ. — ಅದಷ್ಟೂ ಬೇಗ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಬೋರ್ಡಿನವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲವಾದ ವಿವಾದಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೇಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅದಷ್ಟೂ ಬೇಗ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್. — ಈ ರಸ್ತೆಯಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಾದವಿವಾದವಿರುವುದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ. — ರಸ್ತೆ ತಯಾರಾಗಿದೆ, ಕಾನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಬೋರ್ಡ್ 1962-63 ರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕುರಿತವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಏನು ಕಾರಣದಿಂದ ತಡಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ನೋಡು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

1-30 P. M.

Construction of a Bridge Near Tavarekere

327. Sri T. TAREGOWDA (Kallambella).—

Will the Minister for Public Works and Electricity be pleased to state :—

(a) whether estimates for construction of a bridge or a high level cause way across Suvarnamukhi halla near Tavarekere on Tavarekere-Bevinalli, P.W.D. Road, Sira Taluk have been sanctioned ;

(b) if not, whether there is any proposal to include these works in this year's Budget ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works and Electricity).—

(a) No.

(b) No.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ತಾರೇಗೌಡ.—ಈಗ ಈ ಸೇತುವೆ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗಿ ತಮಿಳಿಗೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?
 † ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈ ಸೇತುವೆಗೆ ಪ್ರಿಲಿಮಿನರಿ ಎನ್ವಿರೋನ್ಮೆಂಟ್ ಒಂದು ಹೈವೆರ್ ಕಾನ್ಸರ್ವೇ ಬಗ್ಗೆ ತಯಾರಾಗಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ತಾರೇಗೌಡ.—ಯಾವಾಗ ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಪೂರು ಮಾಡುವಿರಿ ?
 ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಇದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಅನುಕೂಲ ನೋಡಿ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಇದರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇವೆ.

Theft Cases of Foodgrain, Etc., in Gulbarga District

343 Sri BAPUGOWDA RAYAPPA (Shahapur).—

Will the Chief Minister be please to state:—

(a) the number of looting and theft cases of food-grains; fodder and other valuables committed in Gulbarga district from August 1972 to November 20th;

(b) the number of cases registered so far;

(c) the preventive measures taken by the Government in this behalf ?

Sri DEVARAJ URS (Chief Minister).—

(a) During the period from August 1972 to 20th November 1972 there were 3 cases of looting and 21 cases of theft of foodgrains and fodder and there were 14 cases of looting and 193 cases of theft of other valuables in Gulbarga District.

(b) 24 cases in respect of looting and theft of foodgrains and fodder and 207 cases in respect of other valuables have been registered.

(c) The Police Beats have been intensified and all the subordinate staff have been instructed to be diligent in the collection of information and to prevent the commission of these offences.

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ.—ಮುಂದಿನ ಐದಾರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಲೂಟಿ ಪ್ರಕರಣ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳತನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಸ್ವೆಪರ್ಲಾಗಿ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟಾಫ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ಸಂಭವವಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಡೆ ಗಟ್ಟಲು ಹೆಚ್ಚು ಪೊಲೀಸರನ್ನು ಕೂಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—1971 ರಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ? ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಅಭಾವದಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈಗ ಹಿಂದಿನಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. Roughly I submit it may be taken as 14 cases more in that corresponding previous period.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಅಭಾವದಿಂದ ಇವು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರೆ ಅದು ತಪ್ಪೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ, ಹಿಂದೆಯೂ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಕಳ್ಳತನವಾಗಿದೆ ಅದರ ಈ ಪ್ರಮಾಣ ದರ್ಮಾಗಿದೆ. ಆಹಾರದ ಅಭಾವವಿರುವಾಗ ಆ ರೀತಿ ಆಗುವುದು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೋರ್ದ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಆಗುವುದು, ಈ ಎರಡೂ ಇದೆ.

Sri J. P. SARWESH.—Whether it has not come to the notice of the Government that some of the unsocial elements are also instigating people to indulge in such things ?

Sri D. DEVARAJ ARS.—That is always there. whenever there is such an occasion, there are elements who instigate others. Unsocial elements are always there. Society is not yet free from unsocial elements.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—193 ಕಳ್ಳತನದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಚೇಕ್ ಆಗಿ ಕನ್‌ವಿಕ್ಷನ್ ಆಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಷ್ಟು ? ಎಷ್ಟು ರಿಕವರಿಯಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ತಿಳಿಸಬಹುದು.

Labour Engaged On Relief In Gulbarga District

344 Sri BAPUGOWDA RAYAPPA (Shahapur).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state.

(a) the population of Gulbarga District ;

(b) the number of people provided with labour in this famine stricken district ?

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (MINISTER FOR REVENUE).—

(a) 17,39,671.

(b) Labour engaged on relief works as on 6-12-1972 is as follows:—

'64-Famine Relief Work's	77,753
Departmental works.	44 388
	1,22,141

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ.—ಮುಂದೆ 3 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಉಂಟಾದರೆ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 6 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನ ರಾಜ್ಯದ ಇಂಥ ನಮಗೆಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ನೋಡಿದಾಗ ಶೇಕಡ 10 ಅಥವಾ 20 ಮಂದಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಬಹುದು. ಅದರಂತೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಜೂನ್ 15 ರೊಳಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ.—ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 50 ರಿಂದ 60 ರವರೆಗೆ ರೈತರು ಕೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುವುದು. ಸುಮಾರು 2 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರಬಹುದು. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡಲು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈಗಿರುವ ಹಾಗೆ ನಾವು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಸುಮಾರು 2 ಲಕ್ಷದಿಂದ 20 ಲಕ್ಷದ ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಜನರು ಬರಬಹುದು. ಸಾಯಿಲ್ ಕನಸರ್ವೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ, ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ 10 ಸಾವಿರ, ಮಿಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ 20 ಸಾವಿರ, ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20 ಸಾವಿರ, ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ 34 ಸಾವಿರ, ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 46 ಸಾವಿರ ಹೀಗೆ 2 ಲಕ್ಷದ 20-25 ಸಾವಿರ ಮಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬಹುದು, ಅಷ್ಟು ಜನ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

Sri RAJA PIDNAIK.—May I know what are the daily wages paid to labourers under famine relief works and in view of the rise in the prices, does not the Government realise that present wages are low ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈಗ ನಾವು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಗಂಡಾಳಿಗೆ ಕಡೇ ಪಕ್ಷ 2 ರೂಪಾಯಿ, ಹೆಣ್ಣಾಳಿಗೆ ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಸಿಕ್ಕಲಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು.—ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾಗುವುದು. ಜನ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಬರಲಿದೆ. ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರಕಾರ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ, ಅದರಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಗುಲರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಚ್ 15ನೇ ತಾರೀಖು ಅಥವಾ ಮಾರ್ಚ್ ಅಪ್ರಿಲೊಳಗೆ 400 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಅಂದಾಜುಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂಥ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಗಳಿಂದ ನೀರು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವುದು ಟ್ರಕ್ಯುಗಳಿಂದ ಟ್ಯಾಂಕರ್ಸ್ ಹಾಕಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವುದು ಇಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ದನಗಳ ಮೇವಿಗೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವೇಳೆ

ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನುಷಾರು ಐದು ಸಾವಿರ ಟನ್‌ನಷ್ಟು ಹುಲ್ಲು, ಜೋಳದ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮುಖಾಂತರ, ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ, ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟು ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ನುಷಾರು ಐದು ಸಾವಿರ ಟನ್‌ನವರೆಗೂ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ 2 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ 7-8-9 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಧಾನ್ಯ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು 1 ಲಕ್ಷ 70 ಸಾವಿರ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ಕೇವಲ 1 ಲಕ್ಷ 22 ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೆ, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಬೇಸಾಯದ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರೂ ಕೂಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದು ನಿವೃತ್ತ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿರುವ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಜನರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸಿರಿಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬೇಸಾಯ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೂ ತಾವು ಕೊಡುವ ಕೆಲಸ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ನಿವೃತ್ತ ಮಾಡಿರುವ ಅಂದಾಜು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ ಕ್ರಮ ವಾದ ಅಂದಾಜು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಂದ ಶೋಲಾಪುರ, ಬಿಹಪೂರ್ ಮತ್ತು ಯಾದಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಬಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಸದ್ಯ ಕೆಲಸ ನಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷವು ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೂಲಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಲಘು ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅಂದಾಜು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ನಾವು ಕೆಲಸವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

Sri J. P. SARWESH.—May I know whether the Government is getting co-operation from all political parties in solving the miseries of the people of the drought-affected areas?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಎರಡು ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೋ ಅವರನ್ನು ಅವಶ್ಯಕ ಇದ್ದರೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Shifting of Cattle from Gulbarga District .

347. SRI BAPU GOWDA RAYAPPA (Shahapur).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(a) whether Government has issued any Government Order to shift the cattle of Gulbarga District to the District of Belgaum;

(b) if so, the number of cattle shifted so far in the district?

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue).—

(a) No order to shift cattle from Gulbarga District to Belgaum District has been issued. In view of acute scarcity of fodder in Gulbarga district, the people were advised to move the cattle to the forests of Western Ghats in the districts of Belgaum and North Kanara and the local officers were instructed to provide certain facilities on the route.

(b) None. A camp at Gangapur has been opened. About 2,606 cattle have been admitted.

ಶ್ರೀ ಬಾಪುಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ.—ತಮ್ಮ ಉತ್ತರವು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ರವಾನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಆದೇಶವನ್ನೇನಾದರೂ ನೀಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಅಡ್ವೈಸನ್ ತರಹ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಿ. ಈ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ದನಕರುಗಳು ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ನಾವು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡದೆ, ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ಈ ರೀತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವು. ಆ ಕೆಲಸದ ಕಡೆ ಗಮನಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ಹಿಂದೆ ಮಹಮದ್ ಬನ್ ತೊಗಲಕನ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಡೆಲ್ಟಾಯಿಂದ ದೇವಗಿರಿಗೆ ಹೋದಂತೆ ಹೋಗಬೇಕೇ ಎಂದು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ಜನಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದ್ದದೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಗೆ ದನಗಳು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಾಪುಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ.—ಈಗಾಗಲೇ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗಾಣಗಾಪುರಕ್ಕೆ 2606 ದನಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿ, ಆ ದನಗಳ ಪೈಕಿ 400 ದನಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಸತ್ತಿವೆ. ಸಾಗಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಿಂಡಿ, ತಿನಿಸು ಏನಾದರೂ ಹಾಕತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ತಮ್ಮ ಅಡ್ವೈಸನ್ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಗಾಣಗಾಪುರಕ್ಕಾಗಲಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗಾಗಲಿ ದಿನ ದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೇವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಾಗ ದನಗಳು ಸಾಯುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ. ಗಾಣಗಾಪುರಕ್ಕೆ ದನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ತೀರಾ ಸುಸ್ತಾಗಿ ನಾಳೆಯೋ ನಾಡಿದ್ದೋ ಸಾಯುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವಂಥ ದನಗಳನ್ನು ಕೆಲವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಒಂದು ಮಾರ್ಗವೆಂದು ತಿಳಿದು, ಇದು ಸರಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅವರು ಯಾವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲ ಇಷ್ಟೇರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಗಾಣಗಾಪುರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದನಗಳು ಸತ್ತವು ? ಈ ದನಗಳಿಗೆ ಪಶುಸಂಗೋಪನ ಇರಾಜಿಯವರು ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೇ, ಅಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಆ ದನಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಆ ಇರಾಜಿಯವರು ಪ್ರತಿದಿವಸ ಒಂದು ರಾಸಿಗೆ ಐದು ಕೆ. ಜಿ. ಮೇವು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟು ದನ ಸತ್ತವೆ ಎಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಪುಶ್ಚೆ ಕೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

Sri D. B. KALMANKAR.—Is it not a fact that the Government has made arrangements to open fodder depots in each taluka and has also come forward to bear the expenditure for the transport of fodder brought by private people ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈಗ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 41 ಫಾರ್ಮ್ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ತರಿಸತಕ್ಕಂಥದ್ದಾಗಲಿ, ಬಾಸಗೀಯವರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥದ್ದಾಗಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಾಸಗೀಯವರು 2500 ಟನ್ ವರೆಗೂ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮೇವನ್ನು ಸಾಗಿಸತಕ್ಕ ಖರ್ಚನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ತಂದು ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಬಾಸಗೀಯವರು ಮೇವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಳಗಾಂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ನ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಮತ್ತು ನಾರ್ತ್ ಕನರಾಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗದಿಂದ ಸೊಂಡೂರಿನ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕುಯಿದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

Educated Unemployed S. C. People in Belgaum District

413. Sri P. P. HEGRE-(Chikodi).—

Will the Minister for Labour be pleased to state :—

(a) the number of educated unemployed Scheduled Castes people who have registered in Employment Exchanges as on 1-1-1972 in Belgaum District (separate figures of S. S. L. C., Diplomas and Graduates may kindly be given) ;

(b) of them, the number of people employed up to the end of October, 1972 (separate figures may kindly be given) ;

(c) the number of educated unemployed Scheduled Castes people on the registers of the Employment Exchange in Belgaum District upto the latest convenient date ?

Sri AZEEZ SAIT (Minister for Labour). —

(a) The particulars are given in the Statement-I appended.

(b) The particulars are given in the Statement-II appended.

(c) The particulars of applicants on the Live Registers of the Belgaum Exchange as on 1-11-1972 are given in the Statement-III appended.

(SRI AZEEZ SAIT)

STATEMENT—I

Total number of educated unemployed Scheduled Castes applicants on the Live Register of the District Employment Exchange, Belgaum as on 1st January 1927.

Sl. No.	Subject	Total
1	Matriculates ...	460
2	Above Matriculates ...	44
3	Graduates :	
1	Arts ... 29	33
2	Science ... 3	
3	Commerce ... 1	
4	Diploma in Mechanical ...	2
5	Turner (I.T.I.) ...	1
6	Carpenter (I.T.I.) ...	1
	Total	541
7	Post-Graduate :	
	Law Graduate ...	1

STATEMENT—II

Total number of educated unemployed Scheduled Castes applicants placed in the District Employment Exchange, Belgaum up to 1st November 1972.

Sl. No.	Subject	Total
1	Matriculates	73
2	T.C.H.	2
3	Senior Typewriting	1
4	IX Standard Passed	29
5	VII Standard and below	58
6	Graduates :	
	1 B.A. 3	4
	2 B.Com. 1	
	Total	167

(SRI AZEEZ SAIT)

STATEMENT—III

Total number of educated unemployed Scheduled Castes applicants on the Live Register of the District Employment Exchange, Belgaum as on 1st November 1972.

Sl. No.	Subject	Live Register
1	Matriculates ...	725
2	<i>Graduates :</i>	
	(i) Arts ... 56	62
	(ii) Science ... 2	
	(iii) Commerce ... 4	
3	<i>Technical :</i>	
	(i) Diploma in Mechanical ... 3	7
	(ii) Diploma in Electrical ... 1	
	(iii) Turner (I.T.I.) ... 2	
	(iv) Carpenter (I.T.I.) ... 1	
	Total	794

Post Graduates :

M.Sc.	...	1
Law	...	1
Total		2

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪಿ. ಹಗರೆ.—ತಖ್ತೆಮೇಲೆ ನೋಡಲಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಜನ ಕಡಿಮೆ ಮಂದಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನರ್ಮಿಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ? ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಬೇಕು. 1-1-1972ರಲ್ಲಿ 504 ಇದ್ದ ಸಂಖ್ಯೆ 1-11-72 ರಲ್ಲಿ 725ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಅವರಿಗೆ ಈ 10 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ಯೋಗ ವದಗಿಸಿಕೊಡಲಾಗಲ್ಲ. ಪ್ರಮಾಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್‌ನಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರ್ ಆಗಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆ ತಾವು ಕೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಪ್ಲೇಸ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಬಿರುತ್ತವೆ ಅಷ್ಟು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ರಿಸರ್ವ್ ಸಿಟಿಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಒಪ್ಪನ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ವ್ ಕ್ವಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪ್ರಕಾರ ಇದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಸಂಟರ್ ಗೌರವಂಟಿನವರು ರೆಗ್ಯೂಲರ್ ಆಗಿ ನಮ್ಮ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನಿಂದ ಅವರ ರಿಕ್ವೈರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಟೇಟ್ ಗೌರವಂಟಿನವರು ಕ್ವಾಂಟಿಟಿ 3 ಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಬಾಕಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ರಿಕ್ವೈರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿನ್ ಇವೆ. ಎಂ. ಎಸ್. ಇ. ಬಿ., ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಮತ್ತು ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಇಂತಹ ಅಟಾನಮಸ್ ಬಾಡೀಸ್ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. Therefore I have taken up this matter with the Government so that the Exchanges work properly and unemployment problem is solved.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪಿ. ಹಗರೆ.—ತಾವು ಹೇಳಿದ ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲವೆಂದು ನಮಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಎಷ್ಟು ಕಾನೂನು ಮೀರಿ ಹೋಗಬಹುದು; ಎಷ್ಟು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಪ್ಲೇಸ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ಬೆಳಗಾಂ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ಲೇಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಅವಕಾಶ ಇದೆಯೇ ? ಅಥವಾ ಇವರು ಪೆಡ್ಲೋರೈಕ್ಯಾನ್ಸ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಬೆಳಗಾಂ ಅಲ್ಲದೆ ಇತರ ಕಡೆ ಪ್ಲೇಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆಯೇ ? ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? ಅನೇಕ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟರ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೆಡ್ಲೋರೈಕ್ಯಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪೆಡ್ಲೋರೈಟ್ಸ್ ಬ್ರಾಂಚ್ ವೇಕನ್ಸಿಗಳು; ಇವೆ ಫಿರ್ ಅಪ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಫಿರ್ ಅಪ್ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ಲೇಸ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಏನಿವೆ ಇವೆ ಅವನ್ನು ಕನ್ನಡರ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri AZEEZ SAIT.—The question refers to Belgaum and accordingly answer furnished relates to Belgaum. Regarding employment of Scheduled Castes and Scheduled Tribes people, if there are any placements and if the Central Office comes to know, we can pool and send them. Unfortunately I have some limitations to do that. Therefore I want to take up this matter with the Government and completely reorganise the department.

Bus Stand at Sadalga

414 Sri P. P. HEGRE (Chikodi).—

Will the Minister for Labour be pleased to state.—

(a) whether the Government has taken a decision to construct a bus stand at Sadalga in Chikodi taluk ;

(SRI P. P. HEGRE)

(b) if so, the estimated cost of the Bus Stand and the reasons for not taking up the construction work till now, although the land required for the Bus Stand has been taken possession of by the Divisional Controller, Mysore State Road Transport Corporation, Belgaum Division about seven years back ;

(c) the probable period required for the constuction of this Bus Stand ?

Sri AZEE SAIT.—Minister for Labour

(a) No.

(b) The estimate is not yet prepared.

(c) Does not arise in view of replies to clauses (a) and (b) above.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪಿ. ಹೆಗರೆ.—ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. 2ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಗಳು 1965-66ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸದಲಗಾದಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಕಟ್ಟುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಆ ರೀತಿ ಸದಲಗಾದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಸ್ಥಳ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಮತ್ತು ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಯವರಿಂದ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸರ್ವೆ ಆಗಿದೆ, ಆ ಜಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸದಿರುವುದರ ಬಿಚಿತ್ಯ ಏನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—1965-66ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ, 1969ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಜಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲ. ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ವಿವರಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಆ ಜಾಗ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಆ ಮಾರ್ಗದ ರಸ್ತೆಯೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಬಸ್ಸುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೆ ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ, ಪ್ರಿಫೆರೆನ್ಷಿಯರ್ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ ನಿಮ್ಮ ನಂಬರ್ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪಿ. ಹೆಗರೆ.—ಸದಲಗಾ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 3ನೇ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣ, 16 ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇಂಥ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಅವಶ್ಯಕ ಇದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದುವರೆಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಮಾಂದಿ ಬಹುವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಆಗತ್ಯ ಇದ್ದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

P.W.D. Road from Kaiwarto Malamachanahalli in Siddlaghatta Taluk

481. Sri CHOWDA REDDY (Chintamani).—

Will the Minister for Public Works and Electricity be pleased to state :—

(a) whether it is a fact that the P.W.D. road from Kaiwar of Kaiwar hobli in Chintamani taluk to Malamachanahalli of Siddlaghatta taluk has been sanctioned ;

(b) whether it has come to the notice of the Government that the construction work of the road from Siddlaghatta border to Masthenahalli has been completed and that the work of about 1 1/2 miles from Masthenahalli to Kaiwar has come to standstill; if so, the reasons therefor?

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works and Electricity).—

(a) Yes.

(b) Yes. Out of the 3 Miles and 2 furlongs road in Chintamani taluk, as the landlords did not give possession of the land required of construction of 2 miles and 6 furlongs road length the work has come to stand still.

ಶ್ರೀ ಚೌಡರಡ್ಡಿ.— ಸ್ವಾಮಿ, ಎಷ್ಟು ದಿವಸದಿಂದ ಈ ರೋಡು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ದನ್ನು ನಮೂದಿಸಿಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.— ರಸ್ತೆ ಏತಕ್ಕೆ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಜಮೀನುದಾರರು ಜಮೀನು ಕೊಡದೆ ತಡೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅಕೆಲಸನಿಂತುಹೋಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಜಮೀನು ಕೊಡಿಸಿ ಕೊಡುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಚೌಡರಡ್ಡಿ.— ಅದು ಎರಡು ಮೂರು ರೋಡುಗಳಿಗೆ ಲಂಕ್ ಮಾಡುವ ರೋಡು ಅವರು ಜಮೀನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೇಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.— ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ತಾವು ನಿಧಾನಿರಬೇಕು.

MADAM SPEAKER .— Now Question Hour is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY.

(But-Not-Taken-Up).

Recruitment to the Posts of Deputy Superintendents and Sub-Inspectors

42. **Sri K. SIDDIAH** (Santhemarahalli).—

Will the Chief Minister be pleased to state:—

(a) the number of the Deputy Superintendents of Police and Sub-Inspectors of Police recruited during 1969-72 (yearwise, category-wise);

(b) of them, the number belonging to Scheduled Castes and Scheduled Tribes;

(c) the number of valid applications received for the above posts from the candidates belonging to Scheduled Castes and Scheduled Tribes;

(d) the number of Scheduled Castes and Scheduled Tribes candidates interviewed for the said post ?

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister): —

(a) Year	Deputy Superintendent of Police	Sub-Inspectors of Police
1969	Nil	39
1970	7(2 resigned)	69
1971	1	75
1972	1	61

(b)	Scheduled Castes	Scheduled Tribes	Scheduled Castes	Scheduled Tribes
1969	...	...	5	1
1970	1(resigned)	...	4	1
1971	...	...	11	2
1972	...	...	8	...

(c) and (d) —

Deputy Superintendents of Police	Year	Sub-Inspector of Police
S. Cs.	S. Ts.	S. Cs. S.Ts.
During the period 1969-72 a combined competitive examination was held by the P.S.C. in 1970 for recruitment to the posts of Gazetted Probationers (Class I and II to 12) different cadres and classes of posts including Deputy Superintendent of Police under the Mysore Recruitment of Gazetted Probationers (Class I and II appointment by competitive Examination) Rules. Hence no separate figures as applicable to the posts of Probationary Deputy Superintendents of Police are available.	1969	62 4
	1970	17 1
	1971	54 8
	1972	48 1
	1969	62 4
	1970	17 1
	1971	54 8
	1972	48 1

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: Violation of Guest control order and Electricity Restrictions by the Minister of Public Works and Electricity and Demonstration by the Youth Congress.

Sri S. M. SHEERNALY CHANDRASEKHAR (Hosanagar).—On a point of order Sir Rule 63 of the Rules of Procedure says that the matter must be of urgent public importance. In what way the Opposition members are concerned with the demonstration of Youth Congress? That is purely a party matter. I feel, Madam Speaker, it is only just to place the Chief Minister in an irksome position that they have tabled this Call Attention Notice.

Sri M. S. KRISHNA (Malleswaram).—How can the hon. member raise a point of order on a matter which has been accepted and put in the List of Business? Even if it means some amount of embarrassment to the Minister, it has got to be taken up because it is put in the List of Business.

MADAM SPEAKER.—According to rules a notice has been given and I have allowed it. There is no point of order.

2-00 P.M

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಅರಸೀಕೆರೆ).—ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಂಗವು, ರೋಟಾರಿಯನ್ ಯೋಗಿ ಹಾಗೂ ವಿಧ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು 8-2-1973 ರಂದು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಗಲಭೆ ಮತ್ತು ಯಾವಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರ ದಸ್ತಗಿರಿ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ.

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—I state as follows :—
Sri H. M. Channabasappa Minister for Public Works celebrated the marriage of his daughter on 8-2-1973. The marriage was celebrated in pendals put up in the official residence of the Minister. There have been comments in the press about the alleged ostentation and also of the alleged breach of the Electricity cut and Guest Control Order. Some call attention motions have also been admitted in this House. I propose to make a comprehensive statement on the subject which will cover incidentally the points raised in the there call attention motions tabled by Sri H. S. Siddappa. I hope this will set at rest further controversy on the subject.

There have been some comments that the Minister should not have celebrated the marriage of his daughter in his official residence. There is nothing unusual in a Minister or Chief Minister celebrating the marriage of his daughter in the house which he is occupying for the time being as the official residence. There is nothing contrary in the rules. Not only Ministers but also Government servants perform marriages and other similar functions in their official residences. The

(SRI D. DEVARAJ-URS)

Minister has explained that he made attempts to secure a public Kalyana Mantapa in Bangalore but found that they had already been booked in advance. It has also been verified that the official machinery was not used for any of the purposes connected with the marriage.

Use of electricity was strictly limited to permissible limits. Excess power for decoration and lighting was met by private arrangement with a small Diesel unit.

There have been wild allegations that several thousand persons were fed in contravention of the Guest Control Order. The lunch was served in a dining hall of 3,600 sq. ft. in area and in appandal of 3,200 sq. ft. in area. Having regard to the fact that tables and chairs were used and there had to be space between the rows to enable the movement of the servers, the maximum number that could be accommodated in this area was about 450 persons. Sri Channabasappa had obtained permission from the Food supplies Department to feed 500 persons. It may be mentioned in this connection that in 16 cases permits have been issued to feed between 501 to 1000 persons in Bangalore and in two cases permits were given for entertaining 1,500 persons, one of which was in Coorg and the other in Bangalore. The permit given to Sri Channabasappa to feed 500 persons on the occasion of the marriage of his daughter is one of the many issued in such circumstances and no special favour has been shown to Sri Channabasappa in view of the position he occupies as a Minister.

The members of the Youth Congress (R) numbering about 50-60 (under the leadership of Sri F.M. Khan, General Secretary of the Youth Congress (R)) demonstrated in front of the residence of the Minister at about 11-00 a.m. protesting against the alleged "Ostentatious Celebration" by the Minister for his daughter's marriage.

They had hampered the free movement of the traffic, and were also endeavouring to enter the Minister's residence which would have disturbed the peaceful atmosphere of the marriage. Consequently, although their agitation was peaceful, they had to be removed to the Police station. They were released at 9.00 p.m.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಎಷ್ಟು, ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ನಾಡರೂ ಸ್ವಪರ ಪೀವಿರಬೇಕೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮದುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಶುಭ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕಾದರೂ ಖಾಸಗಿ ಜನರು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೇಡಿದಾಗ ಯಾವರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲ, ಒಬ್ಬ ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ಒಟ್ಟು 5.4 ಕಿಲೋವಾಟ್ ಪವರ್ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಅವರು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಅವರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದು 4.4 ಕಿಲೋವಾಟ್.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—9-2-1973ರ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಂ. ಬಾನ್ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಹಿಷ್ಕಾರಿಗಳು ಆರು ಸಾವಿರ ಜನಗಳಿಗೆ ಊಟವನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ, ಪಾಕನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಾಜ್ಯವಾಸದವರನ್ನೇ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಪೋಲೀಸರಿಗೇನಾದರೂ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದರೂ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೇ ನಾವು ವರಿಫೈ ಮಾಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಈಗ ಹೇಳಿದಂಥ ವಿಚಾರ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದೆ.

Sri KAGODU THIMMAPPA.—He has made a complaint and that complaint could have been investigated by the police.

Sri D. DEVARAJ URS.—Investigation has revealed that the Guest Control Order was not violated.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Is it a fact that for marriage purposes a separate kitchen was constructed and if so, at whose cost it was constructed; was the permission of the Corporation or the Town Planning Director obtained; and whether it was not also a fact that the servants from Kumara Krupa Guest House were used for removing the leaves; and that official cars were used and whether all the Assistant Engineers who attended the marriage were fed or not?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಊಟ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ನಾವು ಊಟ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿದೆ. ಅವರು ನಮಗೆ ಅನ್ನ ಎಲ್ಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವು ಎಲ್ಲಾ ಅನ್ನ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಬೇಡಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯ ಬಂದಿರುವುದು. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಅನ್ನ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಪರಮಾಯಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. Madam Speaker, I am not in a position to give the names of all those who took dinner on that day. It is not correct to say that a special kitchen for this purpose was constructed and no such thing has come to my knowledge. Regarding the other point that Kumarakrupa Guest House people were made use of and all that, I do not think it is correct. Whenever marriages take place, we use either banana leaves or Muthaga leaves, and after the dinner leaves ought to be thrown out; nobody keeps them inside. This is usual.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—You want to make use of government servants for this purpose! How does the Chief Minister say that the kitchen was not constructed? I say it was constructed.

Sri D. DEVARAJ URS.—The question was: was there a kitchen constructed for this purpose? I said, it is not so, because there was already a building. If it was done, it does not belong to Sri Channabasappa; it is Government property. Even if a government servant was employed for the purpose of throwing out the leaves, he will have been paid, or if they were employed, the question does not arise. About departmental officers attending the function, should not the officers come to the marriage Madam? They must have attended.

MADAM SPEAKER.—It is a social function.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ನಾನು ಆಗಿದ್ದರೆ ಮದುವೆಯನ್ನು ಸರಕಾರಿ ವಸತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇಪೋತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ ಕ್ಯಾಂಟಿನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮಾಡುವುದು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧವಲ್ಲ ಎಂದು. ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಅದರ ಅರಿವು ಇತ್ತೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅದರ ಅರಿವು ಈಗಲೂ ಇದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವಾಗ ನೀವು ಆಗಿದ್ದರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಬಿಡುವುದು ಅವರ ಇಚ್ಛೆ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರು ಉಟಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿರಬಹುದು. ನಾನು ಏನಾದರೂ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಮೇಲೆ ಅದರ ಅಪಾದನೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಫುಡ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಇನ್‌ವೆನ್ಸಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಪಾದನೆ ಬಂದಿರುವಾಗ ಇದನ್ನು ಪ್ರೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಇದಲ್ಲಾ ಬಂದಿರುವಂಥದ್ದು ಪ್ರೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ. ಅವರು ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ಇದು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು ಮೀರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇವರು ಮಾಜಿ ಪ್ರೊಲೀಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರೊಲೀಸ್ ನವರು ಅವರಿಗೆ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರನ್ನು ಒಳಗಡೆರೂ ಅನೇಕ ಜನ ಹೆದರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರು ಅಪೋಜಿಷನ್ ಲೀಡರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಾರೆ, ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಪಿಡಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೆದರಿಕೆ ಇರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಾನು ಆಗಿದ್ದರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಅದರೂ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಾನು ಮಾಡದೆ ಇರುವುದನ್ನು ಬೇರೆಯವರು ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ ? ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಲಗ್ನಿ ಮಾಡುವವರು ಅವರವರ ಅನುಕೂಲ, ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಸನಿವೇಶಕ ತಕ್ಕಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 25 ರೂಪಾಯಿ ನಲ್ಲಿ ಲಗ್ನಿ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ, 15—20 ಜನ ಸೇರಿಕೊಂಡು ದೇವರ ಮುಂದೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಪುಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮ್ಯಾರೇಜ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದೇ. 25 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಲಗ್ನಿ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ, 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸನಿವೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ನೀವು ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ? ಯಾರಿಗೆ ಯಾವುದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆಯೋ ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಲೂ ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅಷ್ಟೋ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲಗ್ನಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾರಮ್ಸ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ನಿರ್ದೇಶ್.—ತಾವು ಈಗ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಯಾವಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಪ್ರದರ್ಶನ ಸರಿ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೀರಾ ಅಥವಾ ಸರಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಅನುಮಾನವನ್ನು ಘಟ್ಟಿಸಿ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಂಗಪ್ಪ.—ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಯಾರಿಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಬೇಕಿಲ್ಲ ! ಶ್ರೀ ಲಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಂಗಪ್ಪ.—ನುಳ್ಳು ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಬೇಕಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇದು ನುಳ್ಳು, ದಿಟದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ ಅಲಿಗೇಷನ್ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತದೆ ಅಲಿಗೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಹಾಗೆ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಇಲ್ಲ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಸರಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಇದು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಸರಿ ಇದೆ ಎಂದು ಸಮಾಜವಾದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಜನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವು ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರು, ಅದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ

(ii) re : Fixing of Advertisement by the M.S.R.T.C.

Sri KAGODU THIMMAPPA (Sagar).—I call the attention of the Hon. Minister for Transport with regard to the fixing of advertisement by the M.S.R.T.C.

Sri AZEEZ SAIT (Minister for Transport).—I state as follows :

Madam Speaker, the Corporation accepted the recommendations of the Committee appointed resolution No. 2279 and has resolved that the work of securing advertisements for display on M.S.R.T.C., buses, Bus Stations, Bus Shelters etc. be taken up departmentally by the Corporation and that the scheme be tried for a period of one year.

In pursuance of the above, action has been taken to contact the parties who had displayed the boards previously on our buses, bus stations and bus shelters. While doing so, some of the new firms were also contacted. As on today business worth about Rs. 2,55,095/-has been promised by the parties.

Action has been taken to invite tenders and a panel of commercial artists have also been selected. Chief Mechanical Engineer has been requested to fabricate about 800 boards so start with. Immediately the boards are ready, the same will be released for painting.

Departments of the Directorate of advertising and visual publicity, Ministry of Information and Broadcasting, Government of India, has addressed a letter enquiring the details about advertisement with this Corporation as the contract between this Corporation and M/s. Ennar Syndicate expired. Necessary information as desired by them has been furnished and we are awaiting the order to an extent of about Rs. 1 to 2 lakhs. (Nirodh Boards).

(SRI AZEEZ SAIT)

Similarly the Director, Department of Health and Family Planning Services had been addressed soliciting orders for the display of family planning boards, besides making personal contacts. If this contract materialises the advertisement business will be to an extent of Rs. 3 to 4 lakhs as they are interested in propaganda in regard to family planning...Before the end of this month, we may be in a position to execute most of the contracts and during the year 1973—1974 we may be able to secure business worth about Rs. 5 lakhs.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಸರಕಾರದ ತೀರ್ಮಾನದ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ಖಾಸಗಿ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರ ಮಧ್ಯ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲವೇ ?

Sri AZEEZ SAIT.—The view of this Government is that the MSRTC should work economically and on commercial basis. We want that our Corporation should work just like the Maharashtra Corporation. It is true that in recent years there has been a decline in the advertisement charges recovered by the Corporation. At one stage I have said that we should call for tenders and then fix up the agency. The previous man was giving us Rs. 3,25,000. There was a good deal of competition. Another man come forward offering Rs. 12,00,000. The feeling of the Government is that we might get much more money if we call the tenders. The Corporation will work on a clean slate and there may not be any loss in the coming years.

Expiry of the term of the Local Candidate

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದೇ ತಿಂಗಳು 28ನೇ ತಾರೀಖಿನ ವೇಳೆಗೆ ರೋಕರ್ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟರುಗಳ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ಉತ್ತರ ಜರೂರು ತರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮ್ಮ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

Ill-treatment to the Public by a Minister

Sri H. S. SIDDAPPA.—I had given notice of a subject matter to be raised regarding the ill-treatment to the public by one of the Ministers of the Cabinet. The Hon. Chief Minister is present in the House. He will be knowing it.

MADAM SPEAKER.—We shall take up the matter after a reply is received by Government.

Notice regarding the Statement of the Finance Minister.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ರೂಲು 312 ರ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಫೋರ್ಡ್‌ಡೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಹೇಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅದರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾಯಿತೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದನ್ನು ವೆರಿಫೈ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Furnishing Accounts etc. of the Mysore Dasara Exhibition as promised by the Labour Minister

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ದನರ ಎಕ್ಸ್‌ಬಿಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಬಂದಾಗ ಇದರ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ರೆಕ್ಕೆ ಪತ್ರಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ-ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆ ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸರಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ.

Motion of Thanks to the Governor's Address [Debate Contd.]

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ (ಸಿರಾ).—ಸ್ವಾಮಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದಿನ ಸಿತ್ಯ ಬಳಿಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆರೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಏರುತ್ತಿದೆ, ಇದರಿಂದ ದಿನ ಸಿತ್ಯ ಜೀವನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ, ದವಸಗಳ ಮೇಲೆ, ಸಿಮೆಂಟ್, ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಬಾಬುಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಬೆರೆ ಏರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಳಸಂತಕೋರರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ರಾಭ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಬ್ಬ ಕಾಳಸಂತ ಕೋರರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸರಕಾರ ಇದುವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ದಕ್ಷತೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸಾಲದು ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ.

2-30 P. M.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ನಾಗಣ್ಣನವರು ಒಂದು ಪತ್ರಿಕಾ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ, ಅಹಾರ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಲವರೇಶಪೂ ಅನುಭವ ಸಾಲದು, ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಈಗರಾ ದರೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ಚೈತನ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಗಂಡಿಗೋ ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೋ ವಹಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಎಂದು ನನ್ನ ನೃಪ್ಪವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 13 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಲ್ಲ. ಅಭಾವ ಇದೆ ಎಂದು, ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಮ ಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆ ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಬಂದು, ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖಂಡರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅಭಾವವಿರುವ ಕಡೆ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 64ನೇ ಫ್ಯಾಷಿನ್ ರೀಲಿಫ್ ಕೆಳಗೆ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ನಮ್ಮ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನವರೇ ಅದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡರು ಏಕಾಏಕಿ, ಏನಾಕಾರಣ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಸಹ ಮಾಡದೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ)

ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಗೆ ನೋಟನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಈಗ ಕೆಲಸ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಒಂದು ಪಕ್ಷಪಾತ ನೀತಿ ತರವಲ್ಲ. ಒಂದು ಭಾಗದ ಜನರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗದ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಹಣ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲವೆ ನಿರ್ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ನೀಲಗಿರಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆಯ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ ಕ್ಷಾಮ ಇರುವುದನ್ನು ನಾನು ಕಾಣ್ತಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಭಾಗವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ ಅವರ ಅಡಳಿತ ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ, ಅಡಳಿತದ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಜನರನ್ನು ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಅದರೆ, ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯವಾದ ಅಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಏನು ಅಂಧ್ರ ಮತ್ತು ತೆಲಂಗಾಣ ಎಂದು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಅಂಧೋಳನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಏನಾದರೂ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರವೇ ಹೊಣೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಆ ದಿನ ಹೇಳಿದಾಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹಣ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ವಾರವಾದರೂ ಸಹ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಇನ್ನೂ ಹಣ ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸದೆ, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಸಹ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗೋರ್ರಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಮಳೆ ಸುರಿದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸುಯೋಜನ ಇಲ್ಲವೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಕಲ್ಯಾಣಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಪುಷಂಟ ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯರು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನ ಟಿ. ಬಿ. ಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆ, ಮೈಮೇಲೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇಲ್ಲದೆ ಟಿ. ಬಿ. ಸುತ್ತಾ ಓಡಾಡುತ್ತಾ, ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಧಕ್ಕಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತಮಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ. ಇಂತಹವರಿಂದ ಗಂಧಗುಡಿಯಾದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದುರ್ವಾಸನೆ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬಂತು ಎಂದು ಜನರು ಕಳವಳ ಪಡುವಂತಾಗಿದೆ. ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಜನರ ತಲೆ ಒಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಾವ ಟಿ. ಬಿ. ಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತಹ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಗೌರವ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದವೆ, ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಭಕ್ತಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಎಂಬ ಭಕ್ತಿ ಇದೆ. ಗುಣಶೀಲದ ಅಭಾವದಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲ ದಕ್ಷತೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿಯೆಲ್ಲಾ ಏತಕ್ಕೆ ಬರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಕಡೆ 16½ ಜನರು ಇದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ರೀತಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವುದೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ನಮ್ಮ ನೆ ಕಥೆ ಕಟ್ಟಿ ಯಾರೋ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಇಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿ ಬಾರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಪ್ರಪಂಚ ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ತಮಗೆ ಧೈರ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಇಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ಇಂತಹವರು ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಆ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಅರೋಪಣೆ ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾವ ಕಾನೂನಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾವುಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ತಮಗೆ ಗೊತ್ತು ಇದೆ ಎಂದು, ಹೊಡೆ ಗುಟ್ಟಿನಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಶ್ರೀ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಇದೆಯೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಒಬ್ಬರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ, ಅದೇ ತಪ್ಪನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರೂ ಸಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ತಪ್ಪು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ ? ಈ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಾಗಲೀ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲೀ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕಾಗಲೀ ಆಗಿರುವ ಉಂಟಾಗಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಈ ಸಭೆಗೆ ಆಗಿರುವ ಉಂಟಾಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೆಜ್ ಮೋಷನ್ ಮಾಡಿ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಮ್ಮನ್ನೇ ಪೂರ್ವ ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ? ತರೆಯ ಮರೆಯಿಲ್ಲ ಇದು ನಡೆದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯೋಣ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯನವರು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಜಾಗೃತ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ನಾನು ಸರಳ ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಮಾತನಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಂದರೆ ಇದೇನು ಅಪಾದವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹಾಲಿನಂತಹ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿದ್ದೇ, ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಗುಂಡೂರಾಯರಿಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನಾದರು ಸಂಶಯವಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಮೊದಲು ಅವರ ಹೃದಯ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನರು ದನದ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 0.19ರಷ್ಟು ಜನ ದನದ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ತಿನ್ನುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜೇಪ್-ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆನೇ. ಅದನ್ನು ತರಿಸಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯಾತರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸತಕ್ಕಂಥ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದೆರಡು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಳಕರ್ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನೇಕಾರರಿಗೆ ನೂಲನ್ನು ಹಂಚುವ ಒಂದು ಡಿಪೋ ಇದೆ. ತಾ. 15-2-1973ರಂದು ನೂಲು ಹಂಚುವ ಅಧಿಕಾರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದ ನೂಲನ್ನು ಪೂರ್ತಾ ಹಂಚದೆ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಹಂಚಿ ಇನ್ನುಳಿದ ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ತನ್ನ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬದನೇಕಾರರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಅವರು ಸಹಸಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ದಿವಸ ಅವರ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿರುವ ನೂಲನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸದಸ್ಯರಾದ ಸಂಗಪ್ಪ ನಗರಾಳ್ ಅವರು ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ನೂಲು ಆಲ್ಲ, ಹಂಚಿಕೆಗಾಗಿ ಇರುವ ನೂಲು ಆಲ್ಲ, ಇದು ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಅರಳೇ ಕಟ್ಟೆಯವರದ್ದು, ಇದು ಡಿಪೋ ಸ್ವತ್ತಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ಅವರು ಶ್ರೀ ಅರಳೇ ಕಟ್ಟೆಯವರ ಮನೆ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜಾಂಶ ಗೊತ್ತಾದಾಗ 15ನೇ ತಾರೀಖು ಆ ಬದ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಇದ್ದಂತಹ ನೂಲನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಅಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ)

ಆ ಮೇಲೆ 16ನೇ ತಾರೀಖು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜನರಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾದ ಇಲಕಲ್ಲ ನ ಬಿಜ್ಜಳ್ ಎನ್ನುವವರು ಇಂಥಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸುಮಾರು 500-600 ಜನಗಳು ಅವರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಜನಗಳು ಗೌರವಯುತವಾಗಿ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪೋರ್ಟ್ರೇವನ್ನು ಬಂದು ಕುರ್ಚಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ, ಆ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಅದರೊಡನೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಕೆಲವು ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರನ್ನು ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ದೇವರಾಜ್ ಆರಸ್ ಅವರಿಗೆ ದಿಕ್ಕಾರ, ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ದಿಕ್ಕಾರ ಎಂದು ಜನಗಳು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಕ್ಷಾಂತಿತವಾಗಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಿತಕ್ಕ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮುಖಂಡರು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬನಹಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ರಬಕವಿ ಎನ್ನುವ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ನೇಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ನೇಕಾರರ ಯಾರು ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆಯನ್ನು ನೇಯಬಾರದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆಯನ್ನು ನೇಯಬಾರದು ಬಳಿ ಸೀರೆಯನ್ನು ನೇಯಬೇಕು ಎಂದು ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿರುವವರು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ರೀತಿ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಯಾರಾದರೂ ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆಯನ್ನು ನೇಯುತ್ತ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆಯನ್ನು ನೇಯಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಚೆಕ್ಸ್‌ಟೈಲ್ ಕಮಾಷನರ ಆರ್ಡರನ್ನು ರಬಕವಿ ಮತ್ತು ಬನಹಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಂಪ್ರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಅದನ್ನು ಇಂಪ್ರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ರಬಕವಿ ಗ್ರಾಮದವರು ಸೀರೆಯನ್ನು ನೇಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಸರ್ಕಾರದ ಅಚ್ಚಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ತಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಗದಗಿನಲ್ಲಿ 4 ಸಾರಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ನೇಯುವುದನ್ನು ಬಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಬಕವಿ ಮತ್ತು ಬನಹಟ್ಟಿಯ ನೇಕಾರರ ಎಜಿಟೇಷನ್ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಇದೆ. ಅದು ಚುನಾವಣೆಯ ಪೂರ್ವದಿಂದಲೂ ಅವರ ಎಜಿಟೇಷನ್ ಇತ್ತು, ಅದರಿಂದ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ನೇಯುವುದನ್ನು ಬಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಚೆಕ್ಸ್‌ಟೈಲ್ ಕಮಾಷನರ ಆರ್ಡರನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅದನ್ನು ಇಂಪ್ರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಬಾಕಿ ಕಡೆ ಅದನ್ನು ನಿಷ್ಕೃತಿಪಡಿಸಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ರಬಕವಿ ಎನ್ನುವ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ನೇಕಾರರು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 15 ಸಾವಿರ ಜನ ನೇಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇವತ್ತು ಭಕ್ಷಾಟನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಚ್ಚಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರನ್ನು ತಂದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕಾದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ.

ಕಡೆಯದಾಗಿ ರಬಕವಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಇದ್ದಾರೆ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿ ಮಾಡಿದರೆ ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಲ ಇರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಕೃಪಾಪೋಷಿತ ನಾಟಕದ ಮಂಡಲ ಡೇರಾ ಚೂರು ಚೂರಾದೀತು. ನೇಕಾರರನ್ನು ನ್ಯಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡತಕ್ಕ ಸದ್ಭಾವಿಯನ್ನು ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿಯು ನಿಮಗೆ ಕೊಡಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ತಮಿಳು ಆ ರೀತಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರು ಬಾಸಗೇ ಜನಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಕಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನ್ಯಾಯವೇ ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅತ್ತೀಯವಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ (ಶೃಂಗೇರಿ).—

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ನೈಠಿಕರಾದ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಯ್ಯಶೆಟ್ಟರು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ವಿಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ದರೆ ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲದೆ ಜನರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇವೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಮತ್ತು ಗಾಳಿಯಿಂದ ಅನಾಹುತಗಳು ನಡೆದಿವೆ, ಅಂಥಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೂಡ ನಾನು ಕಳುಹಿಸಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಗಾಳಿಯ ಅನಾಹುತವಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಕೊರತೆ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ತೊಂದರೆಯಾದವರಿಗೆ 200 ರೂ.ನಿಂದ 500 ರೂ.ಗಳವರೆಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಬಹುವಾಸ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆ ಗಾಳಿಯ ಅನಾಹುತವಿಂದ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರಾಸರಿಯಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿನವರಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದುಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಒಣಗಿರತಕ್ಕ ಮರ ಚಿಗುರುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಚಿಗುರು ಬರತಕ್ಕ ಮರವನ್ನು ಒಣಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಕೂಡ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನಿರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ ಈಗ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನಿರಾವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ.

ಅಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಗಳೇನು ಇವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಮಂತ್ರಿ ಯವರು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ 2-3 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಾವರಿ ಒದಗಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಅವೆಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಯಾರ್ಯಾರು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫಂಡೇಶನ್ ನೋಟೀಸ್ ಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಪೂರ್ಣಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದಾ, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು ಅದರ ಬದಲು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಒಂದು ಫಂಡೇಶನ್ ಹಾಕಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಇವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರತಿಫಲವೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ನಾನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ ಕಮಿಷನರೊಬ್ಬರಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಎರಾ ಕಡೆ ಅದೇ ಅರ್ಥ ಕೆಲಸ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ)

ಮಾಡಿ ನಿಂತಿದೆ. ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರ್ಚಾಗತಕ್ಕ ಹಣದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲ ಬೇಗ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದು ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಡಳಿತ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಅಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಪಾತ್ರ. ಬಹಳವಾಗಿವೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ 5-6 ತಿಂಗಳು ಒಂದು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಅತನನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಿ 5-6 ತಿಂಗಳು ಆಗಿದ್ದರೂ ಅತನನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ತರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಆಗಿ ಅಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಅಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಂಟೋಲಿಗೆ ಸಿಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಎನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ, ಇವರು ನೇರವಾಗಿ ಶಾಸಕರನ್ನ ಹಿಡಿದು ಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನೂ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಎನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ವಿವಾದರೂ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಾವ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಾಯಿಂದ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ಜ್ಯಾಂಟ್ ಸೆರೆಕ್ಸ್ ಕಮಿಷಿಯ ಜೊತೆಗೆ ನಾನು ಸಿನ್ಸೆ ಹೊಸಕೋಟೆ ತಾಲೂಕು ಅಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗ ಸಹ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅನುಭವ ನಮಗೆ ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಅಫೀಸಿನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಕುರ್ಚಿಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. 5 ಜನ ರೆವಿನ್ಯೂ ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದರು ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಇರುವಾಗ ಮೇಲಿನವರು ಎನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಎನಾದರೂ ಇವರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಆಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಅಡಳಿತ. ನಮ್ಮ ಶೃಂಗೇರಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಹಿಂದೆ ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಭಾರತಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಇದ್ದರು. ಆಗ ಇಂಥ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಸಮಾರಂಭಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವರಿಂದಾ ಅಡಳಿತ ಹೇಗೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಮಾರಂಭ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಸೆಶನ್ ಜಡ್ಜಿ, ಮುನ್ಸಿಪ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಹನೀಯರುಗಳು ಸಹ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಜಡ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಕರೆಸಿ, ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಅವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊನೆಗೆ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಇವರು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ ಒಬ್ಬರು ಜಡ್ಜಿನ್ನು ಕರೆಸಿದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆಸುತ್ತಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಒಬ್ಬ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜಿನ್ನು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಕಮಿಷನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದರು. ಹೈ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಕಮಿಷಿನ್ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಈ ಹುಡ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವವರು ಮತ್ತು ಹೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಸಹ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆ. ಅರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ರವರು ಅನೇಕ ಸಲ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರರಿಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಎನಾದರೂ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂತೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಈ ರೀತಿ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ ಇದು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ 5-2-1973 ನೇ ದಿವಸ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಂತಾಪ ಸೂಚಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮಂಧ ವಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ಅರಸ್ ರವರನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳಿದೆ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬೇಡವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂತವರು ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಮಾಡಿದರು ನಾನು ಏನೂ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡ ರಬ್ಬ

ಎಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಾವು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಇತರ ಮುನ್ಸಿಫ್ ಮತ್ತು ಸೆಷನ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳ ಹತ್ತಿರ ಜೀಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಹ ಏನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಮುನ್ಸಿಫರನ್ನು ಎರಡು ಸಾರಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದಾಗ N.R. ಪುರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಆಯಿತು. ಅವರು ಈಗ ಧಾರವಾಡ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ ಈಗ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆಯಂತೆ ಆದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಶೃಂಗೇರಿಗೆ ಹೊನ್ನೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ಈಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂತೆ. ಈ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಕುಂಕುಮದ ಪಟ್ಟಣ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಾದ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಜನ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಯಾವ ಒಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪಾಸ್‌ನಾಗಲಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಯಾರು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಮೈನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಂಥವರೇ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಕಂಠಿಯವರು ಇದ್ದರು ; ಆ ಮೇಲೆ ಶಂಕರ ಗೌಡರು ಇದ್ದರು ; ಈಗ ಬದರಿನಾರಾಯಣರವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಅನೇಕ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆಡಳಿತಗಾರರಾಗಿದ್ದವರು ಇವತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಗತ್ತರ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ ; ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಇಲ್ಲದೆ, ಬಲ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ, 2-3 ರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಡ್ರಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ದೂರುಗಳು ಇವೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲು ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಅನುಮತಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ರಸೀಟ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವ ಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು-ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಆ ಪದ್ಧತಿ ಇನ್ನೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಶೃಂಗೇರಿ ಮಠದವರು ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಹಿಂದೆ ಶೃಂಗೇರಿ ಮಠವಲ್ಲ ಒಬ್ಬಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಮಾರ್ಡರ್ ಆಯಿತೆಂದು ಗರಾಟೆಯಾಗಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್‌ಕ್ಯಾಬುರಿ ಎರಡು ಆಗಿತ್ತು. ಆ ಮೇಲೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ಎಂದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದೆಂದೂ ಎನ್‌ಪಿಯವರಿಗೆ ಸತ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಮಾರ್ಡರ್ ಅದ ಮರ್ಷ ಅಲ್ಲಿಯ ಎನ್‌ಪಿಯವರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಿ ಹೋಗುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸೆಬ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ನಿಗೂ ಸಹ ಒಂದು ಬಂಗಾರದ ಉಂಗುರವನ್ನು 400-500ರೂ ಬೇರೆ ಬಾಳುವುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಯಾವ ಹೆಸರಿಂದ ಕರೆಯೋಣ ? ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆನ್ಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯೋಣವೇ ! ಅಥವಾ ಫೇವರಿಟಿಸಂ ಎಂದು ಕರೆಯೋಣವೇ ! ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಲ ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು 25 ರೂಪಾಯಿ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಬಹುಮಾನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಡಳಿತ ಇವತ್ತು ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಸ್ಥಾವರಾದರೂ ಸಮಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಆಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಯಾರಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತೀವ್ರವೇ ಇಲ್ಲದ ಜನರಿಗೆ. ಬದಲವರು ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲವೇ ! ಅಂತಹವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿ ಅವರನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳುವವರು, ಹೇಳುವವರು, ಮತ್ತು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವವರು ಇಲ್ಲ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಚಾರ ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಅನೇಕರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕೆ ಇದ್ದರೆ, ಈ ಯೋಜನೆ ಯಶಸ್ವಿ ಆಗಲಾರದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಘನಸ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಧಿಕೃತವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾಂಧ ಕಾನೂನನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಈ ರಾಜ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಆಗತಕ್ಕ ಅರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಯಾವುದಾದರೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸುಧಾರಣೆಯಾದರೆ, ಯೋಜನೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು. ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

3-00 P.M.

† ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರವರವರೇ, ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಹಾಗೂ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶೆಟ್ಟರ್ ಅವರು ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಇದೆವರೆಗೂ ಅದೇತ ಪಕ್ಷದವರು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಏನು ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ನಡೆಯ, ನುಡಿಯ ವರದಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ವಾಗಿ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವ ಯಾವ ಸಂಕೇತವೂ ಇಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸರ್ಕಾರ ಏನೇನು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಭಾವಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳು ಯಾವುದೂ ಸಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಕ್ಷಿ ಇದೆ. ನಾನು ಈಗ ಬರೀ ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂಲಭೂತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈಗ ಕ್ಷಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾರತದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಅದೇತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಒಂದು ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ. ಮಳೆ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೆ ಇಂದ್ರ ನನ್ನ ತೆಗಳುತ್ತಾರೆ ಇದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯವಾದುದೇ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ನೆಹರೂ ಯುಗದಿಂದ ಈ ಯುಗದವರೆಗೂ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಯೋಜನೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಬಡಜನರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸೌಕರ್ಯವೂ ತಲುಪದೇ ಇರುವಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. 25 ವರ್ಷಗಳ ಯೋಜನೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕೇವಲ 11 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾ ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇತ ಪಕ್ಷದವರು ನನಗೇನೋ ಹೊಸಬರಾಗಿ ಏನೇನೂ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ 25 ವರ್ಷಗಳ ಚರಿತ್ರೆ ಏನಿದೆಯೋ ಅದರಂತೆ ಇವರು ನಡೆದಿರುವುದಕ್ಕೂ ಈ ನಾಲ್ಕು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ವಿಫಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ನಾವು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಒಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಗಾಗಿ ನೈಸರ್ಗಿಕವನ್ನು ದೂರಾಂತಿದ್ದಾರೆ. ದೇವರು ಮಾಡಿಸಿದ್ದು, ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಕರಾಮಿಟಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಇವರು ಆರಂಭಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಇಷ್ಟು ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತೋಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಇವತ್ತು ಇಷ್ಟು ನೀರಿಗಾಗಿ ಪರದಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಾವು ಬರುತ್ತಿರ ಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಅತ್ಯಪ್ಪಿಯಾಗಿ ಖಾಲಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಈ ಖಾಲಿ ನಿವೇಶನ ಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇವೆರಡನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಕೇವಲ ಮಾನಸಿಕ ದಿಂದ ಒಂದು ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಭುವಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಿಜಕ್ಕೂ ಅವರನ್ನು ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರದೆ ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೇ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲವನ್ನುವುದು ನಿಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಬಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಅದೇತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧತೆ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 25 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಅಂದರೆ, ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬಹಾರ ಮುಂತಾದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಯನ್ನು ಅದೇತ ಭಾಷೆ ಯನ್ನಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕೈಮಾಡಿದ್ದಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ನಿಂದಲೂ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಒಂದಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಅದೇನೋ ಇವರಿಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತಂದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭಾವ ಅಥವಾ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಏರಿಸುವುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಏನೋ ಮುಖ್ಯ. ಚುಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಿದೆ.

ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಸರ್ಕಾರವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಂತೆ, ಅವರು ಏನು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ತಾಳ ಕುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ತಾಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇವರು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅಧಿಕಾರೀಪಾಹಿ ಸರ್ಕಾರವೇ ಹೊರತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರವೆಂದು ನಾನು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪ್ರಭುತ್ವ ಮುಖದ ವಿಧಾನಸೌಧಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕಾರಣ ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಆಗಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ಅಧಿಕಾರತನದಿಂದ ಅವನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪಿಲ್ಲವೋ ಆಗ ಶಾಸನಗಳ ಮೂಲಕ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಧ್ಯಮ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಕೊರತೆ ನಮಗೆ ಈಗ ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ್, ರೆಕ್ಟರ್, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಬೇಸಿಗೆ ರಜದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಭೆ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಅವರಿಗೆ ರಜದಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ 10 ಸಾವಿರ ಹೊಸ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹೊರಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಾಪಕರುಗಳೂ ಸಹ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಭಾಷೆಯೂ ಕನ್ನಡ ಆಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜನರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕದೆ ಹೋದರೆ, ಇನ್ನು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಇದೆಯೆಂದು ತಾವು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಜನರ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜನರ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡವೇ ರಾಜ್ಯದ ಅಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಅಂಭಾಸದರ್ ಹಾಗೂ ಫಿಯುಟ್ ಕಾರ್ ತಯಾರಿ ಮಾಡುವವರು ನಿಗುವಾಗ ನಮಗೆ ಕನ್ನಡ ಟೈಪ್‌ರೈಟರ್ ನಿರ್ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವರೇ ಯಾರೂ ಈಗ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣ ಇವರು ಇದರ ತಲೆಗಳನ್ನು ಆ ಬಿ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಇವರು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಗೊಂಡ ಗಳಾಗಿರುವುದೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನಂತೂ ಇದನ್ನು ಪ್ರಜಾಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕ್ಷಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಅಷ್ಟು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಬಹು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತಿರುವಾ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ನಾರ್ಕರ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ತತ್ಸಾಧಿ ಮೇಲೆನಾಡಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವಾ ಆಗಬೇಕಾದ ರಸ್ತೆ, ಸೇತುವೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ತಡೆಬಡೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನಡೆಸಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಈ ರೀಜನರ್ ಇಂಚ್ಚಾರ್ಲೆನ್ಸ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಈಗಲೇ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಎಚ್ಚರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರೇನು ರಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಆ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ರ್ಯಾಪ್ಪಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡದೆ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳು ನೆರವೇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾರ್ಕರ್ ವರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಜನರಿಗೂ ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದೂ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಧನ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಆಮದಾಯಿತು. ಇನ್ನಾದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಸಬಲಿಬನ್ನೂ ಹೇಳದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಡೆಸಡ್ಡುಗಳನ್ನೂ ಒಡ್ಡದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ)

ಇನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಮಗೆ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಖಚಿತವಾದ ಯೋಜನೆಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ 30 ಸಾವಿರ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನಮಗೆ 1500 ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಇದರಿಂದ ಅಷ್ಟೇನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲಂತೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗಗನಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿದೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನು ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಅಂದರೆ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ. ಇಂಥ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಲು ಕಾರ್ಯತ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಿಜರ್ ಭೂಮಿ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಅನ್ನವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ಸೇನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಅನ್ನ ಕ್ಷಾಮಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅಕ್ಷರಸೇನೆ ಮತ್ತು ಅನ್ನ ಸೇನೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿರತಕ್ಕ ಲಭಾವಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವುದು ನಾವು ಇಂದಿಲ್ಲ ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರವೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲೇ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮುಂದೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತಾವುಗಳು ಮರೆಯಬಾರದು. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಕೂಡಲೆ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವಿರಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಇದರಂತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗಬೇಕಾದ್ದೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಅಂದರೆ ಈ ದಿವಸ 1500 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉತ್ಪನ್ನ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 300 ಕೋಟಿ ಬಂದು ಇನ್ನುಳಿದ 1200 ಕೋಟಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದಾಗಬಾರದು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 1200 ಕೋಟಿ ಬಂದು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ 300 ಕೋಟಿ ಹೋಗುವಂತೆ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಆದಾಯ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಾವು ಅವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ 75 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಬೇಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬಂದಿವೆ.

ನಮ್ಮ ಮೆರೆನಾಡಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಶೇಷವಾದ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮನೋಭಾವ ತಾಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದರಲ್ಲೊ ಎರಡರಲ್ಲೊ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮನೋಭಾವ ತಾಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೆರೆನಾಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸ್ ಮನೋಭಾವ ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂಥ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಆರ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಸೈನ್ಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹಣವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮೆರೆನಾಡಿಗೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಆ ಧಾರವಡದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಆಗ್ರಿಕ್ಯೂಚರ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಯನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸೈನ್ಸ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ದಾಂಡೇಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಾವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನಿಮಲ್ ಪಸ್ಟೆಂಡ್ರಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಎಲ್ಲಿಂದಬಂತು? ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕಾದರೆ ಹಣವಿಲ್ಲವೋ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೀಗೆ ಕಂಠಹಾಗೆ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ನಾಣ್ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿಣ್ಣು ಇದತಕ್ಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಬಾರದು. ಮೆರೆನಾಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇದೇ ನೀತಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಾದರೆ ನಾನು ಆ ತೆಲಂಗಾಣಾ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜನರಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿಯ ಮನೋಭಾವನೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮರ್ಪಣೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ನಾವು ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶವನ್ನು ಎರಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ನಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ವೈದ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮರೆನಾಡಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಸರ್ಜಿಕಲ್ ವಾರ್ಡ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಾನು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಅಲ್ಲಿ ಡೀನ್‌ವಿನೋ ಅಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೂ ಹೊಂದಡೆಯುವರನ್ನೇ ತಂದು ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯನ್ ಇದ್ದರೂ ಇವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಹೊರಡೆಯುವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ಅಂಥ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆದಳತಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಕ್ಷದವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಇವರು ಆದಳತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇರೆ ಸಾಧಿಸಿರತಕ್ಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕವನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ:—

ನಿಮ್ಮದು,

ಭಾಷಣ, ಘೋಷಣೆಗಳ ವಿಭೀಷಣ ಪಂಥ.

ಗಾಳಿ ಬೀಸಿ, ಜೋಲಿ ಹೊಡೆದು, ರುಗ್ಗು ನೊಡೆದ ಸತ್ಯ.

ಹಸುಕರುವನು ಹಸಿವನ್ನು ಹಸಿರುಕಾಂತಿ ಎೀರೆರೆ,

ಜೋಡತ್ತಿನ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜಿಗಿದಾಡುವ ಎೀರೆರೆ.

ಹೊಸದೇಸಿದೆ ತೋರಿರಿ ವಾಯು ಪುತ್ರರೆ,

ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆ, ಮಂಚ್ಚಲಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟೆ, ದುಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತೇ.

ನಿರೂಪಣೆ, ಬಡತನ, ಅನಕ್ಷರತೆ,

ಇವೇ ಮೂರುವರ, ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಫಲ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸದನದಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಯನ್ನರ್ಪಿಸುವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒದಗಿರುವ ಕ್ಷಾಮದ ಗಂಡಾಂತರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ ಜನತೆಗುಂಟಾಗಿರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಕ್ಷಾಮದ ದವಡೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಲು ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಉಚ್ಚ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಒದಕೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾವಿ, ರಾಯಚೂರು ಈ 5 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಿಮತೆಗಳ ಸಹಿತ ತಿಳಿಸಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಅಲ್ಲಿಗೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆಂದೂ ಮಾಡಿರದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ಮಂಡೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಹಾಗೆಯೇ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ ಖಾಯಂ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಈ ದಿವಸ ಕ್ಷಾಮ ಈ 5 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಗೆ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ ನೀರಾವರಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದೇ ಇಂದು ಉಗ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತರಬೋರಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ತಂದೆ ಈಗಾಗಲೇ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಜನರಿಗಿರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮರೆ ಇಲ್ಲ. ಬಿಟ್ಟು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಎದುರಿಸಿ ಇರುವ ನಮಸ್ಕರವನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ)

ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತು ಸರಕಾರ ತಡಮಾಡದೆ ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡು ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಇರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಭಾವ ಬಹಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತುಮಕೂರು, ಹಾಸನ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಕೋಲಾರ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಈ ವರ್ಷ ದಿವ್ಯಾಗದೆ ಬತ್ತನೆ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ನನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಐವಾರು ದಿವಸ ತಿರುಗಾಡಿದೆ, ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಬಹಳ ಕಡೆ ಇಲ್ಲ. ಅದರೂ ಕೂಡ ಜನರು ಸಹನೆಯಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೆದುರಿಸಲು ಕಠಿಣವಾಗಿರುವಾಗ ನಾವೂ ಕೂಡ ಜೊತೆಗೆ ಧ್ವನಿಗೂಡಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಪದೇಪದೇ ಹೇಳುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಶಾಂತಿಯಿಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಜನಕ್ಕೆ ಅಸ್ವಲ್ಪವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವಿಲ್ಲದೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾಗ, ಕುಣಿಗರನ್ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗ, ತುಮಕೂರು, ಗುಬ್ಬಿ, ಚಿಕ್ಕನಾಯ್ಕ ನಹಳ್ಳಿ, ತುರುವೇಕೆರೆ, ತಿಪ್ಪೂರು ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸರಕಾರ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ನೀರು, ಹುಲ್ಲು, ಕೂಲಿ ಮುಂತಾದವನ್ನು ತುಮಕೂರು ಹಾಸನ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿರಬಹುದು. ಅನೇಕ ಕಡೆ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಅವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ. ದಯವಿಡಿ ಆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡು ಜನರಿಗಾಗುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನದೊಂದು ಮನವಿ. ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹಾಗೂ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅಂದರೆ ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಹರ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸಕರ ಮನವಿಗೆ ಬೆರೆಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮನಗಂಡು ಬಾಯಿಂದ ನೀಲಾವರಿ ಯೋಜನೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ನೀರು, ಮಧುಗಿರಿ ಮತ್ತು ಪಾವಗಡ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅಪರ್ ಭದ್ರ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮೂರೂ ಕೂಡ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ರಸ್ತೆ ಮಾಡುವುದು, ಕಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕುವುದು ಮುಂತಾದ್ದೂ ಬಾಯಿಂದ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಾಗಿಲ ಮುಗಿಸಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಬರುವ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು, ಬಾಯಿಂದ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಹೇಮಾವತಿ ಕಾರ್ಯ ಚುರುಕಾಗಿ ಆಗಬೇಕು. ಕಾಲುವೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಾಗೆ ಅಪ್ಪರೆ ಭದ್ರಾ ನೀರು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬರುವ ರೀತಿ ತಾಳುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಕನ್ನೊಲಕ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಾಯಿಂದ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಒಂದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಸಾಧನೆ ಏನೆಂದರೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಮೀನು, ಮನೆ ಇವು ಇರತಕ್ಕ ರೈತ ಕಾರ್ಮಿಕ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಹಿಂದೆ ನೀವು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದಂಥ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇದ್ದಂಥ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಧನೆಮಾಡಿದೆ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು.

3-30 P. M.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಭೂಪೀನಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುರಪ್ಪಾಜಿ.—ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನಾದರೂ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಜನಕ್ಕೆ ನಿರ್ವೇಶನಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹಂಚಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ್ದು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯ ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಹಿಂದೆಂದೂ ಕೂಡ ಅದು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವಂಥ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. 20 ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಮಹತ್ವರವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಾವು ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ, ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿದೆ, ಎಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಹತ್ವರವಾದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಅನೇಕ ತಳಿಯ ಬತ್ತಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ಬೆಳೆದುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ರಾಗಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಬೆಳೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಮೊನೆ ಗುಜರಾತ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯಾ ಕೂಡ ತೇಕಡ 60 ಭಾಗ ಕ್ರಾಮ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಹಸಿರು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಸುಮಾರು 300—400 ಕಡೆ ನೀರನ್ನು ಎತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಲ್ಲಿದೆ. ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಒಂದು ರಿಗ್ ಅನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ತನ್ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು; ಎಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ವಿಚಾರ, ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆ ಯಿಂದಾಗಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಿಗ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ 4-5 ರಿಗ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಈ ರಿಗ್‌ಗಳು ಒಂದೊಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಒಂದೊಂದನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿ, ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿಗನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಾಲವನ್ನು ಸುಲಭ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗುವುದಾದರೆ, ಅವರು ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ರಿಗ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿ ರೈತ ಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ನಣ್ಣು ನೀರಾವರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಆದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಣ್ಣು ನೀರಾವರಿಯ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ನಣ್ಣು ನೀರಾವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ ವಿನೇನೂ ಸಾಲದು ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರು 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ನಣ್ಣು ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ 3-4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ. ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಂಥ ಕಡೆ ರೈತರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಅದಾಯ ನಿಕ್ಷೇಪಕ್ಕಂಥ, ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳು ಆಗತಕ್ಕ ಸ್ಥಳಗಳಿವೆ, ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಡಿವಿಷನ್ ಅನ್ನು ಒಪ್ಪನ್ ಮಾಡಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯ ಬೇಕು. ತಕ್ಷಣ ಈ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಕಾಮಗಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎದ್ದುಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಬಿಗಿಯಾದ ಕ್ರಮ ವಿನಾ ಇದೆ ಅದು ಸಡಿಲವಾಗಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಜನಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ತೋರಿಸಿರತಕ್ಕ ವಿವರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ)

ತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ನಿರ್ದೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ವಿಧ್ಯಾವಂತರಾಗತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಕೊಡು ತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸರ್ಕಾರ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅವರೂ ಸಹ ಅಸಮರ್ಥ ರಾಗು ತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಿರ್ದೋಗ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಕಚ್ಚಾ ಮಾಲುಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆಯೋ ಅಂಥ ಕಡೆ ಖಾಸಗೀ ಯವರಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲೀ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿ ನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಉಚಿತ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಕೂಡ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ನಿರ್ದೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕೂಡ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಕೂಡ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದದ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೋಷ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯದೋಷಗಳು ಇವೆ, ಎಲ್ಲ ಹಣ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡದೆ ಕಠಿಣವಾದಂಥ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸುಪ್ಪವನ್ನಿ ತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾ ದುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ, ವಿಧ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 240 ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರುವಂಥಾದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

240 ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿನಸ ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿರೋಪಾಯಿಯಾಯಿತು ? ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹಿಂದೆ ಎಂದಾದರೂ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ? ಯೋಜನೆ ಮಾಡದೆ ಟೀಕಿಸಬೇಕೆಂದು ಟೀಕಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

Sri. KAGODU THIMAPPA.—This will only create more unemployment ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಕಾಲೇಜು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು 10 ವರ್ಷಗಳು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ನಿರ್ದೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಈ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಏನು ಇದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಠಿಣವಾದ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಕೆಲವುಕಡೆ ಪೂರ್ಣ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆ ಏನೋ ಇದೆ, ಆದರೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳು ಇವೆ. ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಜುರ್ರಾನೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ, ಜುರ್ರಾನೆ ಹಾಕಿದರೆ ತಂದೆ

ತಾಯಿಗಳು ಹೋಗಿ ಗರಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವಿಟ್ಟಾಗಿ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸೆಕೆಂಡರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ 45 ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಕೆಲವುಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ಅನುಸ್ಥಾಪನೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎರಡು ಕಡೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಇದೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. 240 ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕ ರಸ್ತೆ ಒದಗಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜರೂರಿಗಾಗಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರು, ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಇತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾ ಖಾತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲ, ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಎಂದು ವೆಚ್ಚದ ಮೂಲಕ ಆಗಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಕೇವಲ 11 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಆಗಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ವಿಕ್ರಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮುಂಚೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇವಲ ಆದಂಬರ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿ ಜನತೆಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯದ ಫಲವಾಗಿ ಕ್ಷಾಮ ಡಾಮರುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಕೇಳಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅರಿತು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ನಮ್ಮ ಒಂದು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದಂತಹ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಸಹಕರಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† Sri. C. M. ARUMUGHAM (K.G.F.).—Mr. Deputy Speaker Sir, the address of the Governor has become a sort of repetition year by year. In fact, when he had addressed the House on 24th March 1972, he had said under the 'Head' Agriculture:

"A target of Rs. 43 crores has been fixed for short and medium term agricultural credit through Co-operative Institutions. In addition, it is expected that the commercial banks will also afford credit to farmers in a larger measure during the next year..." The same thing has been repeated by the Governor in his address delivered to this House on 15th February 1973. I quote the passage for the information of this House.

"...The target fixed for short term and midterm loans is Rs. 43 crores and that for long term loan is nearly Rs. 16 crores. These targets are expected to be achieved during the current year. In addition, the Commercial Banks will also afford credit to farmers in larger measures during the next year."

I might say that the Government has not given enough attention to place the facts before this House in regard to their programmes and policies that they wish to pursue during the current year. Last time while speaking on the Governor's Address, I had said that the big post such as those of Governors was not in conformity with the pattern or

(SRI C. M. ARUMUGAM)

the desire of the public to have a socialistic society. In fact, last year also, we had criticised about certain officers of their functioning. Immediately thereafter, their posts have been upgraded and they have been made as Commissioners and Secretaries to Government. These people in course of time will become very big men— These officers will work one hour a day. We are maintaining these super human beings with palatial buildings with half a dozen cars and two dozen servants, in addition to big gardens. In the industries, a labourer is expected to work for 8 hours a day whereas these big officers will not work even for one hour a day. When the Southern Maharashtra Railways was there, an officer whose salary was Rs. 30,000 p.m. was working for one hour a day. Today also we find similar officers who are working one hour a day. Though he works less, he is maintained at the cost of the public. The posts which were created by the Britishers should be abolished. Even after 25 years of democracy, though they talk of socialism, secularism and democracy, the rich people are growing richer and the poor are vanishing. Their poverty is such that there is no need for them to close their doors during nights. on the contrary, there are some people who are constructing buildings after buildings spending lakhs of rupees. There are some people who are owning thousands of acres of land. For instance in Belgaum, a landlord owns lands to the extent of 20,000 acres spread over in there Talukas.

In Raichaur a land-lord owns 7,000 acres. No Government can touch such land-lords. This is the position to-day. In spite of all these things, Sri Gundu Rao's Party, i.e., Congress 'R' proclaim that it is for the poor. To-day in the garb of the Congress 'R' very big land-lords have come to power even they have no desire to alluviate the poorer sections of the society. Sir, to-day we see that more than 4 Districts of our State have been affected by failure of monsoons as a result of this there is no water in the wells. They have not grown any crops. I do at a certain extent agree that the Government have taken certain measures in this regard. But it is not sufficient. The official machinery has not changed its outlook and they are implementing the policies and programmes of Government. They have not adjusted themselves to the conditions prevailing with the result they are not implementing the directions of the Government. What the Government proposes to do for these Districts is only a temporary measure and not a permanent measure. This is not sufficient to eradicate the drought conditions permanently. You will see that in Gulbarga there are persons holding less than 5 acres and their number is about 54,000. Persons holding 10 acres of land is about 49,000. There are about 50% of the land-holders in Gulbarga District who are persons who own less than 5 to 10 acres. The total holding is about 2,14,000. This means even if you complete the Upper Krishna, it only helps these land-holders. But there are landless persons in lakhs and lakhs. Therefore I suggest that they can start a Cement Factory at Chitapura as a permanent measure in Gulbarga District.

To start a Cement Factory it requires about Rs. 4 crores. The Government is going to spend as per its statement Rs. 150 crores. By spending about Rs. 4 to 5 crores they can start a Cement Factory which will accommodate more than one thousand workers immediately. It is also necessary that this Government can explore the possibility of finding and starting the gold fields in Shorapur Taluk. Gold deposits are there but they have not made adequate investigation or exploration to find out gold fields and manufacture gold in this region. This is a successive Government and I condemn the previous Government also because they have not given any thought to investigate the copper field also at Thinthani in Gulbarga District which is on the northern bank of Krishna River. It is only about 29 KMs from Raichur and 77 Kms from Yadgir. If you spend Rs. 1 crore you can get the deposits of copper and employ 1000 people and ultimately it would help us to employ about 5,000 people.

There are Ministers who were working as politicians at the Taluka level. I do not now whether they know their job well. They have not attempted to bring to the notice of the Government that there are such projects for the benefit of the people. It seems they do not read even files. Their Personal Assistants will have to show the places in the files where they put their signatures. They will always be busy otherwise and absolutely they have no time to look into these facts. They will be busy in consultations in getting into power and busy in constructing houses and in securing sites. They will always be busy in delivering lectures. Therefore at Thinthani if copper deposits are exploited it provides employment for one thousand people immediately and for five thousand people at a later date. In the beginning as I said earlier you will have to spend about one crore of rupees and ultimately it requires 5 crores. There are Shahabad stone slabs. These slabs can be used for flooring. Those slabs find market in Bombay. They can be diverted to Bangalore for Government building. You can engage some people here for polishing these stones and breaking jelly and grading the same. This may be taken as one of the relief measures. This democratic Government is asking the old persons who have no experience to do this job. You can employ these persons even though they have no experience in this line. They will get training and do the job.

So far as Bijapur is concerned there is lime stone quarry in Talikot area. This is a raw material required for the manufacture of cement. You can construct Cement Factory in that area. In Bijapur District, the entire population is depending upon agriculture. There is no industry. If this Factory is started it will certainly help thousands of people to get the employment and we can get the cement without any difficulty required for several projects taken up. Kalinadi Project is taken up. Upper Krishna is under construction. It would go a long way if you start a Cement Factory in this area because it could easily supply cement to these projects. It can also supply cement to the State of Maharashtra, South Sathara and Koyna projects.

(SRI C. M. ARUMUGAM)

This cement factory will cost only five crores of rupees. When you want to spend about 150 crores of rupees, on projects like the Upper Krishna, Government can as well think of starting that cement factory, in Bijapur, which will be a permanent measure.

4-00 P.M.

Sir, so far as Bidar is concerned, except for a small project, the people of Bidar depend much on ground water. This Ground Water Cell attached to the Director of Geology and Mines is not fully developed. No Minister has given any thought to develop it so that the ground water in Bidar could be properly investigated and water could be given to the people of Bidar for cultivation.

Sir, if they take up a few measures I have suggested, it will not only help immediately the people who are affected by failure of rains to get employment but it will also be a permanent relief measure.

When these people are suffering so much, it is expected by every body that Government should avoid wasteful expenditure. When our brothers in those areas are without water for drinking and are not able to get proper food, we have seen people spending lavishly for marriage parties, for tea parties, for felicitation and other parties. In fact, when these Ministers toured these drought affected areas, I was told that in one place in a house i.e., the house of an M.L.A.'s son, food was prepared for a Minister and more than 1000 people attended the dinner party. I was told, Mr. Deputy Speaker, that there were so many items in that party.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Mere hearsay will not serve the purpose. If the Member wants to make out a case, he may give instances with place and date, so that it can be attended to.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Sir, when a Minister went to a place for a meeting, he had taken three officers with him. He has spent 30,000 rupees.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Who is the Minister and on what date and at what place was it held?

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Sri K. H. Patil, Minister for Agriculture and Forests attended the meeting, along with three officers. The expenditure is about 30,000 rupees. He could have avoided this expenditure.

SRI H. N. NANJE GOWDA.—He may not have attended a meeting costing 30,000 rupees. No Minister will attend a meeting which costs 30,000 rupees. You might have included the expenditure incurred in functions like opening ceremony etc. also.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—You get all those particulars from him—whether he attended the meeting and so on.

SRI H. N. NANJE GOWDA.—That means the hon. Member has no information as to whether he has attended the meeting and all that.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—I will give him everything in writing. Some Minister wanted to construct a co-operative Mill under the Co-operative Movement and he wanted to level that ground. And, for levelling that ground he has asked the Agro-Industries Corporation. At an expenditure of 25,000 rupees they did it. And then Sir, this Minister has not paid the amount. He may say he is not connected with it. He may say: 'It is a Co-operative Society'.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Please give the name of the Minister and the Mill.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Sir, instead of paying that amount he has asked for the transfer of the Managing Director. Sir, for appointing Committees and Commissions and Corporations for the defeated candidates and for disappointed persons; Government is spending, without sufficient and adequate reasons, a lot of amount. It is wasteful expenditure.

When the Government have got a very beautiful Guest House at Kemmanagundi, they are constructing another very big Guest House. It is also a very wasteful expenditure. There is absolutely no need at this juncture to construct a Guest House at Kemmanagundi, when the people of that area are leaving their houses and coming to Bangalore. Stop such committed work until the situation improves; it is not immediately necessary. There is a Palace given by the Maharaja as Guest House.

Sir, creating more posts in order to help some one who is connected directly or indirectly with a Minister also becomes wasteful expenditure. For instance, in the Forest Department, they have the Chief Conservator Forests and there is no need to create another post. One man can look after the entire thing.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Even prior to this Government coming in there were two Chief Conservators of Forests. Now, it may have been more.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Now, Mr. Deputy Speaker, they have also appointed Police Officers to look after Watch and Ward duties. You cannot ask Police Officers to work as Watch and Ward or Security Force. There is always difference between security force and Police force. All this is unnecessary expenditure.

Sir, every year, in order to help some contractor they are doing a lot of work. Works like colour washing, white washing, colour painting and enamel painting are being taken up in Vidhana Soudha. I am surprised to see that they are painting Vidhana Soudha. They are also painting kerb stones on the road sides with white enamel and

(SRI C. M. ARUMUGAM)

black enamel. This expenditure can be avoided in the interests of the State. And one other item of wasteful expenditure Mr. Deputy Speaker is Ministers' T A and D A which in some cases amount to Rs. 44,000 per month.

SRI S. M. SHEERANALY CHANDRASEKHAR.—Sir, the Hon'ble Member was giving some details about waste and all that. If Mr. Armugam could tell me whether it is not waste to wear a suit? Instead we can wear only a dhoti and have simple dress. I am not wearing costly clothing like Mr. Armugham.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Mr. Chandrasekhar is a man of socialist views and he should appreciate what is the extent of waste. Instead he tries to compare individuals with Government. The individual spends from his own income whereas the State spends money from the Exchequer which is public money! Incurring expenditure from the State exchequer is very different from spending from his own income! I think Mr. Chandrasekhar would appreciate this.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I would have even appreciated if the hon. member had not yielded to him.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—I thought he would throw some light on the discussion that was going on. But he has behaved so shabbily. What respect I had all this time, I should now reconsider.

SRI S. M. SHEERANALY CHANDRASEKHAR.—He has used the word 'shabbily', is it correct Sir?

MR. DEPUTY SPEAKER.—In a democracy we must adjust like this only. If we give, we must be prepared to take you had a rub at him and he had a rub at you. In a democracy, you must be prepared to accept some thing if you give some thing.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—A contractor from Udipi; Mangalore, had to pay Rs. 10 lakhs for the year 1968. But for reasons best known to them, they have waived this amount. Why? When we need money for development works, why should this amount be waived? That is the question I am putting and they are answerable to this House.

When lots of people are without food, food distribution in the State is very bad. The functioning of the Department is not satisfactory. Maida is being supplied for bread. They give maida to such an extent that very one in Bangalore should have 1 KG or 1 lb. of bread. I can tell you how this food distribution is made in Bangalore for instance. You have got one firm NILGIRI DAIRY FARM. They gets supply per month of 1500 quintals of maida, whereas for the whole district of Kolar, they supply only 1000 tons; for a population of 1,50,000 in KGF, they give only 200 quintals. There is quality bread in Bangalore. They supply to them 1500

quintals of maida. Mangharam Biscuit Factory in Bangalore get a supply of 4000 quintals of Maida and they say there are 500 fair price shops. They are not functioning properly. They want within a fortnight to make these big firms, big multi-millioners. For instance, there is scarcity for sugar. You see statistics, year by year, the production is on the increase. But artificial scarcity has been created by the Department itself. There is scarcity for power, scarcity for cement and steel. So, what I fear is the Departmental officers sit within the four walls of the office and they never move out to know what is happening outside. Therefore, it is necessary that this department must be re-organised, streamlined and proper officers posted. Of course, you will say IAS officers are there. It is not enough if an officer has merely passed the IAS examination; but he must have adequate experience of men and matters if he has to discharge his duties properly. Simply because, he becomes an IAS officer, you want to post him to the department, even there he has no experience of the working of that department, particularly the department of food and agriculture.

Sir, I was mentioning the Road Transport Corporation. I must say, now we have got more contract carriages than the MSRTC buses. Here, I want to point out how this Road Transport Corporation works and I will give one or two instances, where without calling for tenders, this Corporation has purchased 200 chassis from the CPC company of Mangalore. There are hundreds of chassis in Bangalore. There are chassis of *forgo* and *ford* and bodies are being built—some at Bombay and some at Hyderabad. And I have said there are more contract carriages now. In the last 10 months, you see the number of contract carriages are on the increase. The other day the Chief Minister stated it is quasi-judicial body. But instructions have been given by the Minister concerned.

MR DEPUTY SPEAKER.—That refers to the RTA which is a quasi-judicial body.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Yes, I am sorry, it is RTA. In spite of MSRTC buses going empty, they are giving licences and permits for contract carriages. Government had not moved in the direction of nationalising these contract carriages. They say there is difficulty about the law as it is framed now. Then why should you nationalise these routes? Sir, if you travel to Kolar from Bangalore, every half-an-hour, you will see a contract carriage Bus plying on the road. Not only in this route, but all over the State, in all routes. Licences or permits are issued in Bijapur and these contract carriages are plying from Chintamani to Bangalore. As a result of this, the MSRTC is losing lakhs and lakhs of rupees every month. Government should think over these matters as to how best they can plug loopholes in the Road Transport Corporation and how to regulate the issue of permits and licences for Contract Carriages, which has been issued without reason or rhyme for private persons.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ (ನಿರಗುಪ್ತ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅತ್ಯರ್ಥವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಸನವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೇಂದರೆ ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಆಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬೀದರ್ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು, ಬಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾವಿ ಸೇರಿ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಗಾರು ಮತ್ತು ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಬೆಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವೆ. ಎಂದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಆವಳತದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ನ್ಯೂನತೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಬರೀ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಸೋಮವಾರದ ದಿನನ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಗುಲ್ಬರ್ಗದಿಂದ 800 ಜನ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷರಾದ ಪಬ್ಲಿಕ ವರ್ಕ್ಸ್ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ 800 ಜನ ಗಳಿಗೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ 10 ಸಾವಿರ ಜನಗಳು ಬಂದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕಾಳಿ ನೆರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅವರು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ 6 ಸ್ವಪಲ್ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿರಲೂ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನಗಳು ಕಾಳಿನದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಈಗ ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—400 ಜನಗಳು ಕಾಳಿನದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಈವಾಗಲೇ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ.—ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಮ್ಯಂ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೇಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಬಹಳ ದಕ್ಷ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಮ್ಯಂ ಅವರು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಗಂಭೀರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತಿಮತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನತೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಇನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು 'ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ನಿರ್ಮಾಣದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಹೊಸ ರೈಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ರೈಲ್ವೆ ರೈಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುತ್ತೆವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಗುಲ್ಬರ್ಗ—ಬಳ್ಳಾರಿ ರೈಲು ಆಗಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸಹ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೈಲ್ವೆ ಅದರ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಭಾಗದ

ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಈ ಲೈಸೆನ್ಸ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಕಾರವಾರ ಲೈಸೆನ್ಸ ಸಹ ಅತೀ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ಅದಿರನ್ನು ಬಾಂಬೆಗೆ ಮತ್ತು ಗೋವಾಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಇದು ಬಹಳ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಕೋಟಿ ಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಉಳಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾರವಾರ-ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಡ್ ಗೇಜ್ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಹೊಸಪೇಟೆಯಿಂದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಮೀಟರ್ ಗೇಜ್ ಲೈಸೆನ್ಸ ಇದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ಹೊಸಪೇಟೆಗೆ ಬ್ರಾಡ್ ಗೇಜ್ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊಸಪೇಟೆಯಿಂದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಇರುವ ಮೀಟರ್ ಗೇಜನ್ನು ಬ್ರಾಡ್ ಗೇಜಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಮೇಲೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೆವೆನ್ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಈಗ 11 ರಾಜ್ಯದ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮುಖ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಉದಕಮಂಡಲದಿಂದ ಹುಮ್ಮಬಾದ್ ಮೈಸೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬೀದರ್, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಶಾಹಪುರ, ಶೋಲಾಪುರ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರದೊಡನೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ರಸ್ತೆಗಳು ಹಾದು ಹೋಗತಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಸುಮಾರು ಎಂಟು. ಅದರಿಂದ ಇವುಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಕಾರವಾರ ಬಂದರನ್ನು ಸಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಮಂಗಳೂರನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಬಂದರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಅದು ಪೂರ್ತಿ ಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾರವಾರ ಬಂದರನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಬಂದರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಕೇವಲ ಒಂದು 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 5ನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ, ಕಾರವಾರ ಬಂದರನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಬಂದರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಒಂದು ನೃತಂತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಮಿಗಂರವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ನಿಜವಾದ ಮಾತು. ಇಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಒಂದೊಂದು ಪ್ರೇಸ್‌ನಿಗೆ 10-15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾತು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರವಲ್ಲ ಏನೊಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಲಿಂಚ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೆರೆಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದು ಬಹಳ ವ್ಯಸನಪಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಸತ್ಯಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಂತೆ ಅವರು ಸಿರೆಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಜೊನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅವರು ಎಷ್ಟು ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನೋಡಿ ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮಾಡು ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಮೇಲೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಒಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂಧ್ರ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರು ಚ್ಯಾರ್ಮನ್‌ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಜನವರಿ 31ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳದೆ 525 ಕ್ಯುಸೆಕ್ಟೋನನ್ನು ಅಂದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಇವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಟಿ. ಬಿ. ಬೋರ್ಡನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಅಬಾಲಪ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ರೈತರಿಗೆ ಈಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೂಕುವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ)

ಅಮೇರಿ ಪೋಲಿಸ್ ಆಡಳಿತದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬಹುಂಶಿತವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪೋಲಿಸ್ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಬಹಳ ಅಪಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗರಾರದು. ಅಲ್ಲಿ ದೇ ರೈತನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಡರ್‌ಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾಗಿರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ನಿನೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮಿತ್ರರು ಬಾರ್ಡರ್ ಇನ್ಸು ಇನ್ಸೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನರು ಏನು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅತ್ತ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತಮಿಳುನಾಡು—ಮೈಸೂರು ಬಾರ್ಡರ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ 15 ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ಒಂದು ಚಕಾರವನ್ನು ಸಹ ಎತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೊದ ವರ್ಷ ಸಹ ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರೂ ಯಾವ ಒಂದು ಉತ್ತರವೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅದೋನಿ, ಹಾಲೂರು ರಾಯದುರ್ಗ ಮತ್ತು ಅನಂತಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಡಕುರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬರಬೇಕೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ (ತಿಪಟೂರು).—ನಮ್ಮ ಉಪಾಧ್ಯಾಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನೀಡಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಮಾಡುತ್ತಾ ಬಹುಕಾಲ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ಹೇಳಿದ ಭಾಷಣ ದೇಶದ ನೈಜ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದ ರೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯದೆ ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದವರು ಜೋಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಓದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗ ರಾರದು. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನನಗೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅಪಾರ ಗೌರವವಿದೆ. ಅವರೂ ಸಹ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ, ಈ ದೇಶದ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಳವಾಗಿ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಇವರ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಲಾಟೆಯಾದುದು ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಈ ಒಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇನ್ನೂ ಅಗಬೇಕಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇವರು ತಿಳಿದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಿದರೆ; ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದಾಗಿ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇನ್ನು ಸಮಾಜವಾದಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರಥವನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುವ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಆದರೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಗರೀಬರು ಇದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಸತ್ತಾ ಹೋಗುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುತ್ತಾ ಇರುವಂತಹ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ನೋಡುತ್ತೇವೆ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೈಜವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವವರು ಈಗ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾರೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಯಾರ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೋ ಯಾರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹ ಜನರನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ನಂಬಬಾರದು. ಅವರಂತೆ ಹೋಗಿದ್ದೇ ಆದರೆ ದೇಶದ ಜನ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಗತಿಯೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಿವಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಅವರಿಗೆ ಈ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮದು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಬರಬೇಕು. ಬಹುಶಃ ಭಾಗ್ಯದ ದೇವತೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ತಾಯಿ ಎಂಬುದಾಗಿ

ಹೇಳಿದರೆ ಅದೇನೂ ತಪ್ಪು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಡ ಜನರೂ ನಹ ನಮಗೆ ಭಾಗ್ಯದೇವತೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿರತಕ್ಕ ಅವರ ಪಕ್ಷದ 165 ಜನರನ್ನೂ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಚಿನ್ನದ ನಾಡಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಬಡ ಜನರು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಅವರ ಈ ಒಂದು ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದಲ್ಲಿ ರಾಮರಾಜ್ಯ ಹೋಗಿ ರಾಮಣರಾಜ್ಯ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾರಣ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾರಿಗೆ ಆಗಲೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಏನಾದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದರಂತೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು, ನಾನು ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಸವಿನಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾರೇ ಆಗಲೇ ಮೊದಲು ಪಕ್ಷದ ಹಿತವನ್ನು ಬಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ದೇಶದ ಹಿತವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವಾಗ ಅವರ ಕಂಠ ಬಿಗಿದಿದೆ. ಆದಳತದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅವರು ಕಳೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಪೊಸಿಷನ್ ನಲ್ಲರುವವರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಪಶ್ಚಾತ್ಯಾಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ನಿಜವಾಗಿ ಕಳಕವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಂಡ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಜನರು ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ರಾಜ್ಯದ ಸೂತ್ರ ವನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮ, ದ್ರೋಣರೂ ಇರ ಬಹುದು. ಅವರು ಈಗಲೇ ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆದ ಗತಿಯೇ ಮುಂದೆ ಅವರಿಗೂ ಆಗು ತ್ತದೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೇ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಚನೆ ಯಾದಾಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ನಾನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ವರ್ಷವಿಲ್ಲ ನಾಮಾನ್ಯ ಮನ್ಯಪ್ಯಾಂಗೆ ದೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏಷ್ಯ ಕಂಟಕವಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟೇ ಕಂಟಕವಾಗಿ ಈಗಲೂ ಅವರು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಯಾರು ಬಡವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಈಗ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಇವತ್ತು ಬಡಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಅನುಕಂಪವನ್ನೂ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಎಲ್ಲ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸರ್ವ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಬೆರೆ ಗಗ ನಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಬಡಜನರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈಗಿನ ಬೆರೆಗಳ ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಆ ಸುಖವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ಬಡಜನರಿಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಆಗಬಾರದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ದ್ವಿಮುಖ ನೀತಿಯೇ ಕಾರಣ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಆಹಾರದ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹ ಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಬೆರೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಆಹಾರ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಹಂಚುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ 2 ಕೋಟಿ ಜನತೆಗೆ ಹಂಚುವ ಆಹಾರಸೌಕರ್ಯಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ, ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸುತ್ತೀರಾ ಎನ್ನುವ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಈ ದೇಶದ ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಮರೆತು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅವರ ಒಂದು ವಿಫಲತೆಯಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಹಾರ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ವಶೀಕರಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಅವನ್ನು ತನ್ನ ಮುಖಾಂತರವೇ ಮಾರಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯ ತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಧಾರಣೆ ಸಿಗದೇ ಹೋದರೆ, ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗ ಯಾರೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಕ್ಯಾಪ್ಸ್ ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆರೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಈಗಲೇ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಕಟ್ಟ ಪಾತವರಣ, ಪೆಣಾಂವೆ ಆಗಲಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮುಂದೆ ಮಳೆಗಾಲ ಬಂದರೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಫಸಲು ಸಿಗುತ್ತದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಧೈಯ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಹಾಗೂ ಅವರ ಭಾರವಾಗಿರಬೇಕು. ಆ ಭಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರು ತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಿಜವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ, ವಸತಿ ಹೀನ

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್)

ರಿಗೆ ಜಮಾನಾಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾದಂಥ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಮೇಲೆ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ವರ್ಷೆಯವರಿಗೆ ಹಾನಿಗಾಗಿ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಷರ್ಪ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಆ ಜನರಿಗೆ ಆ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬೆಚ್ಚಿಕ್ಕವಾದರೂ ಏನು? ಹರಿಜನ, ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಹಣ ವನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಏನೂ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಬರಗಾಲವೇನೋ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಭಾ ನಾಯಕರೂ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್ ಅವರೂ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಗಡಿಗರು ಮಾಡಿದಂಥ ಪಾಪವನ್ನು ನಾವು ಇವತ್ತು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ನಾನು ಅವರ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರೇ ನಾನು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕವನೇ ಇರಬಹುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾತನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ 'ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತಾನೇ ಉಳಿ ಮಾಡಬೇಕು' ಎಂದು. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರು ಉಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆನು ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಯತಕ್ಕ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಕಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇರುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ? ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಹಾಗಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮತಾವಾದವನ್ನು ನಾವು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಜನರಿಗಾರರೂ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಈಗ ಇವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ? ಇವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ? ಇಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಸಮತಾವಾದ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ— 'ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದವಕಾಯಿ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ' ಎಂದು ಹಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಈ ಜನ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಹಿಂಬಾಲಕರೂ ಹಾಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ— 'ಯಥಾ ರಾಜಾ ತಥಾ ಪ್ರಜಾ' ಅನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರ ಜೀವನ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿದ್ದು ಆಡಳಿತವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿರವೇ ಇವರ ಹಿಂದೆ ಇರತಕ್ಕವರ ಜೀವನ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರುವುದು? ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ದೇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ— ಆಡಳಿತ ನಡುತಿರುವ ಪಕ್ಷದವರು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷರಹಿತವಾದದ್ದು ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾದ್ದು. ಏಂಥಾ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಎತ್ತಿಲ್ಲ ತವಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸ್ಥಾನಗಳಿವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ—ಅವರಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಲಂಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ದಕ್ಕತೆ, ಮೆರಿಟ್ ಮಗ್ನರೆ ಇರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಅವರನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿರಬಹುದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.

5-00 P. M.

ಇನ್ನು ನಾನು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 90 ರಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ ಭೂಮಿ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ನಿರ್ಗತಿಕರು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೇಮಾವತಿ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದುವರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಆ ನೀರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಹತ್ತು ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಆಪ್ತನೂ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ

ವಾದವು. ಅಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಅದು ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತಕ್ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಗಣನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಅಣೆಗಳಿಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಇರಾಪೆಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಒಂದೊಂದಾವರ್ತಿ ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಆ ಇರಾಪೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆಲ್ಲೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದೇ ರೀತಿ ಒಂದೊಂದಾವರ್ತಿ ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕಣ್ಣಿಂದ ಕುರುಡವಂತೆಯೂ, ಆದರೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಸುರಿಮಳೆಗೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿಯೂ ಕಿವುಡರಂತೆ ಬಾಯಿದ್ದರೂ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಮೂಕರಂತೆ ಇರತಕ್ಕ ಈ ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಿದರೆ ಇದೊಂದು ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ ಮತ್ತು ಬಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ಶರೀರವಿದ್ದಂತೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಜನರ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಾವು ಸಹಕಾರ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ, ನಮ್ಮ ಬೆಂಬಲವನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀಮತಿ ದಮಯಂತಿ ಬೋರೇಗೌಡ (ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ವಂದನಾರ್ಪಣಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಬರದಿದ್ದಂಥ ಭುಗಾಲ ಇಂದು ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಒಂದಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿದ್ದರೆ ಹೋಗಲಿ, ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬಂಡಿತು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಇರಲೇಬೇಕು. ಅದು ಸರ್ಕಾರದವರ ನೋಟಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕಾದ್ದು ನೂಕು ಅಷ್ಟೇ. ಅಲ್ಲದೆ ಆವರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸದೆ ಇದ್ದು ಕಾರಣ ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಈ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಣವನ್ನು ವಿವೇಕದಿಂದ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಅಲ್ಲಿಯ ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗಂಜಿಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಆಹಾರವ್ಯದ್ದರಾದಿಯಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಪುಕ್ಕಟ್ಟು ಉಟ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾರೆ. ದುಡಿಯತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಜಿಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಮುಖ್ಯ ಈ ವರ್ಷ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಬೆಳೆಗಳೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಭಾವ ಚಿಹ್ನೆಗಳೇ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಆದಕಾರಣ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಿಲೀಫ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದ್ದು ಅವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಿಲೀಫ ಕಾಮಗಾರಿ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಸೇವಕ-ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಿಲೀಫ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಇಲ್ಲದ ಬುಟ್ಟಿ ಭೂಮಿ

(ಶ್ರೀಮತಿ ದಮಯಂತಿ ಬೋರೇಗೌಡ)

ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಅಪಾರವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು 64—ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಫಂಡಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಹಣವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ರೈತರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆ ದೊಡ್ಡ ರೋಗದ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಶ್ರಮಿಸಿ ಸುತೋದ್ದವಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಅದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮಾವರ್ತಿಯ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜನರು ಸುಖವಾಗಿರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಕ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇದೊಂದೇ ಸುಲಭವಾದ ಮಾರ್ಗ. ಹಾಗೇ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಅದರ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರಿಘಟ್ಟದ ಬಳಿ ಲೋಕಪಾವನಿನದಿಗೆ ಒಂದು Lift Irrigation ಹಾಕಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 3200 ಎಕರೆ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿದೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಅನುಕೂಲ ಅಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯವಾದ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಶೇ : 75ರಷ್ಟು ಪವರ್ ಕಟಾಂಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶೇ : 25ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಪವರ್ ಕಟಾಂಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿಂತಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲದೇ ವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಸಾಧನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 50 ಮೈಲಿಗಳ ರಸ್ತೆ ಮಾಡುವುದು ಸ್ಯಾಗರಾಹವಾದುದು. ಆದರೆ ಹೊಸ ರಸ್ತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಬಳಕೆಯಲ್ಲದ ರಸ್ತೆಯಾಗಿವೆ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಶುಂಗರೇನಿ ಪರ್ಚೇಸ್ ಟ್ರಾಕ್ಟಿನಿಂದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಆದರೆ ಹೊಸ ರಸ್ತೆಮಾಡುವಾಗ ಇರತಕ್ಕ ಪುಗರೇನಿ ಸಾಗಿಸುವ ರಸ್ತೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ನಿಯಮಾವಳಿ ಮಾಡದೆ ಅವು ದುರಸ್ತಿಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ವಾಹನ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಜನಬಳಕೆಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಸ್ಟೇಷನ್ ರೆಪೇರಿಂಗ್ ಇಂಗ್ಲೇಷನ್ ಟ್ರಾಕ್ಟಿ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಹಾರದ ಹಂಚಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ಹಂಚಲು ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಲೇವಿ ವಿಚಾರ ನೋಡಿದರೆ ಲೇವಿ ಕೊಟ್ಟವರು ಸಹ ಬತ್ತ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಿಂದ ವೈಸನೂರಿಗೆ ಭತ್ತ ತರುವಾಗ ಕಾಲುಭಾಗ ಮತ್ತೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಇದು ಅನ್ಯಾಯ. ಇದನ್ನು ಪುನರ್ಮಾರ್ಗಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲೇವಿ ಭತ್ತಕೊಟ್ಟವರು ಉಳುಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿವೆ. ಭತ್ತ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಹೋಗುವಾಗ ಜುರ್ರಾನೆ ಹಾಕುವುದು ತಪ್ಪುಬೇಕು, ಸುಗ್ಗಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆ. ಲೇವಿ ಕೊಟ್ಟವರು ಭತ್ತವನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡುಹೋಗಲು ಅವಕಾಶಮಾಡಬೇಕು.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಪರ್ಚೇಸಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬಂದಿರುವುದು ಸಂತೋಷಕಾರಕವಾದ ವಿಚಾರ. ರೇಷ್ಮೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಕೈಮಗ್ಗದ ಬೋರ್ಡ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವವರಿಗೆ ನೆಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಂಚುವ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನು ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹಿಡುವಳಿದಾರರ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ

ಜಮೀನುರಿವವರ ಜಮೀನನ್ನು ಪ್ರಪೋಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಸ್ವೆಟು ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹಂಚುವ ಕಡೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಮೀನು ಯಾರಿಗಿದೆಯೋ ಅವರ ಜಮೀನನ್ನು ಕೆಲವು ಭಾಗ ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಜನರು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದರೆ 40 ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವರು. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಐದಾರು ಜನರು ವಾಸಮಾಡುವರು. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಆ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಇತರರಿಗೆ ನಿವೇಶನ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾದುದು. ಒಂದು ಸಾರಿ ಹಂಚಿದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ನಿವೇಶನ ಹಂಚುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಕೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಮಿನಗ್ ರೇಟಿಗಾದರೂ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಬಾರದು. ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದೊಡ್ಡವರ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಣ್ಣವರ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಲು ಪ್ರಪೋಸ್ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪುಬೇಕು.

ಇಂಡಿಯನ್ ಮೆಡಿಸಿನ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಫ್ ಹೆಲ್ತ್ ಸೈನ್ಸ್ ನಮ್ಮ Stateನಲ್ಲಿ ಬರಲಿರುವುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ರೂರಲ್ ಮತ್ತು ಅರ್ಬನ್ ವಾಟರ್ ಸರ್ವೈ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ 72-73ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಕಟ್ಟಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರು, ಬಡ್ತಿಪ್ಪೆ ಬಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಆದುದರಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೊಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆದು ಮುಂಚೆ ಆಹಾರದ ನಗಟು ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಹಂಚಿಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅವು ನಿರ್ವಹಿಸುವುವು, ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುವು ಎಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಿರ್ದೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಓಪನ್ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಲ್ಲ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸಿಟಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪೋಷಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ, ಟೀಕೋವರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾವಾಗ ಮುಗಿಯುವುದೋ ಯಾವಾಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುವುದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ 25 ವರ್ಷ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೂ ಪ್ರಮೋಷನ್ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸುಣ್ಣಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಬೇಕಾದರೆ ಟೀಕ್‌ಒವರ್ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆಷ್ಟು ವರ್ಷ ಬೇಕು? ನಮ್ಮ ಊರ ಶಾಲೆ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರ ಕಟ್ಟಡದ ಕಿಟಕಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟರೂಗಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿವೆ, ಠಪೇರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಟಿಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ. ಅವನ್ನು ಬೇಗ ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡುವರು. ಆದರೆ ಪ್ರೈವೇರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಕಡೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನಾಲ್ಕೈದರಷ್ಟು ಬಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲೇ ಶಾಲೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುವಂತಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳು ಅನೇಕ ಕಡೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರೈವೇರಿ ಶಾಲೆ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಬಿದ್ದು ಹೋದಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಾಣಕಾಂಕ್ಷೆಯಾದಮೇಲೆ ಗಮನಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಶಾಲಾಕಟ್ಟಡಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

[MADAM SPEAKER in the Chair]

†Sri N. B. SIRDESAI (Khanapur).—Madam Speaker, As in the past few years, the Governor of Mysore has delivered his speech or read out his speech prepared by the Government. Madam, I am not

(SRI N. B. SIRDESAI)

here to criticise the Government. But I want to point out some of the defects in the administration and suggest some concrete steps for the improvement of the administration of this Government. I must confess, madam, that this Government has tried its level best for overcoming the drought situation but their efforts are falling short because they are lacking in farsightedness and because of the slackness in administration. Now, just to please the people and to fulfil the assurances given at the time of Election, haphazardly and hurriedly this Government is taking up some schemes without caring for the far-reaching effects of their actions to overcome the drought situation. Government must also attach importance to the unaffected areas and take up some works there. Just as a precautionary measure is taken in the case of epidemics, while considering drought situation, they must think what has occurred and why it has occurred. The drought situation has occurred mainly because of the failure of rains, but it is not the only reason for the drought situation. Government have failed to take precautionary measures or preventive measures. If they had taken these precautionary measures, they could have avoided or ameliorated the drought condition. Drought and famine are not new events to India. They had occurred in the past also. So, this Government could have taken precautionary measures and could have been more vigilant by taking recourse to minor and major irrigation projects and they could have constructed barrages in the rivers and 'nalas' for storage of water. They could have desilted the tanks and deepened the existing water wells and thus met the problem of scarcity of drinking water. This would have been an essential measure in the less rainfall areas and a preventive measure in the more rainfall areas. Now the Government have become alert and they are digging out wells when they are feeling thirsty.

Secondly, Madam, during the drought situation, the Government must exercise full control over the supply and distribution of food-grains. They have failed in this because they have not maintained the price level and they have not purchased the foodgrains in the open market. So, the flow of supply is less. Government should have commenced this famine relief work well in advance. They should have declared the drought-hit areas well in advance; some more precautionary measures could have been taken by the public also. Now, the Government must take up works of a permanent nature which would serve the purpose now and will act as a preventive measure in future. Now, the responsibility of the Government does not end by commencing the relief measures only. They must exercise strict vigilance over the utilisation of Government money. It is a well-known fact that the Public Works Department stands first in strangling away the public money. The works constructed during the British regime and the works constructed in the historic and pre-historic periods have lasted till this day, but the works which are being constructed in the post-

independence days require repairs the vary next year. This is because of the connivance of the Government and this shows that Government are not exercising strict vigilance over the departmental people. They are creating big graging lands for the P. W. D. officials and it is but natural for us to criticize the Government because they will be creating a number of episodes of the type of Sharavathi Project.

Now, Madam, I do sympathise with my brothers and sisters in the drought hit areas. I rendered all possible help to those who approached me.

In the course of my speech, it will not be out of way if I make a passing reference to the situation in my taluka. My taluk is a forest-covered hilly taluka. Though my taluka gets heavy rainfall, it is always met with scarcity conditions because, being a forest taluka, it is infested with wild animals and each year, over 50 per cent of the crops are being damaged by the wild animals. Whatever they get is not even sufficient for a period of four months and for the rest of the period they have to go out of the taluka in search of vocations. The cultivators there are using loin cloth and a piece of cloth to cover their heads. So far, the Government have neglected my taluka. They have not taken up any works in my taluka, because of various reasons. There are mainly two reasons; one is political reasons and another is the drought situation. For political reasons because, in my taluka majority of the people are Marathi-speaking people and they have expressed their wishes to join Maharashtra and this Government thinks that their money will go in vain if some work is taken up there. I request this Government to abandon this parochialism and just on humanitarian grounds they should take up some works, because we are Indians wherever we may be and we will stand by our Mysorean brothers and sisters in times of need and extend our hand of help to them in their times of difficulties. They should not be so harsh towards the Marathi-speaking people and they should not pressurise the Central Government for the retention of Marathi-speaking areas in Mysore, since they are not in a position to give treatment on par with other Mysoreans.

I am afraid, even the Central Government is misled by this Government as regards the border issue. That is why the Central Government is not finalising this issue.

5-00 P. M.

The second reason is Drought Situation. I do agree that this Government should concentrate attention upon drought hit area in a situation like this. But that does not mean that the neglected areas should always be neglected and now also to be neglected and no work should be taken up there. It does not mean that.

My taluk has to face scarcity of drinking water always and drinking water wells have gone dry since November and for the rest of the period, the people have to go to distant places for bringing

(SRI N. B. SIRDESAI)

drinking water. Now, at least to provide sufficient employment to the people in the drought hit areas, I request this Government that in my taluka more works should be taken up as a preventive measure further both outside and inside the taluka development works should also be taken up in the Khanapur taluk.

As regards the introduction of Kannada language as the official language, we have no objection for the same being introduced in the Kannada area, but not in marathi area. They have introduced Kannada in the Marathi areas, also and declared our areas as bilingual areas. This would be going back upon their promise or orders, that Kannada language will not be forced upon the bilingual area.

As regards, irrigation, I would like to request the Government that employment should be provided to the people by constructing a Dam at Asoga village on Malaprabha River in Khanapur taluk as a drought relief measure and if that is done, Government would be able to solve the unemployment problem successfully. Otherwise, it means that it will be proved to be a slogan only.

As regards, communication, I am glad that this Government has taken up some road works under R. C. programme. I would like to request this Government in this respect that the Government sites, cart tracks and cattle paths should be made over to the people who have willingly surrendered lands for the construction of roads. More work should be undertaken in the malnad areas.

As regards industries, there is wide scope in Khanapur Taluk for starting a cement factory, iron ore factory and a sugar factory for providing employment to the people. This Government has not cared to establish such factories.

As regards, N.R.W.S., people have come forward to pay 10 per cent contribution and I request that these works should be started in the villages of Olmani, Londa, Kasaba-Nandgad and in addition to this, development works should also be undertaken in those places.

As regards education, I request that the primary teachers should not be transferred to distant places as a policy matter, because it would be injustice to them. I also request that more schools should be opened in the Malnad areas like Khanapur Taluk.

As regards secondary education, I would request that the Government high schools should be opened in the various areas like Jamboti, Kankumbi, and Gunji in Khanapur taluka.

Now as regards Junior Colleges, the post of post-graduate teachers were advertised by the Managing Committee of the Maratha Mandala Belgaum and no applications were received. So experienced teachers are continued and they are asked to teach the junior college

classes. I request the Government to allow their continuance because the experienced teachers are far superior to the post-graduates who have taken their degrees just now.

As regards the Yuvaka Mandals, I would like to request the Government to grant some lands to make them self-sufficient and do social duties.

As regards arrears of payment of emoluments to patels, Samadies, Mahars and Kolkars; the village officers. One M. P. is trying to extract money from the poor downtrodden people and Government should exercise vigilance and issue strict instructions to the Asst. Commissioner, Belgaum, not to keep this matter pending, because he is delaying this matter. He should be taken to task. There should be fairness and justice in this and payment should be made as early as possible to these people by cheques only.

Lastly, I request the Mysore brethren and sisters that they should give up their obstinacy. They should not press the Central Government for the retension of marathi areas in Mysore State and they should allow us to join Maharashtra. We will stand by them as true Indians for ever. And the assurances given by this Government should not prove only slogans. That is my request to this Government.

With these words, I thank the Chair and conclude.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಎ. ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ (ಮಾಲೂರು) :—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರು ತಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾನೆ ನಾನು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡಲಚ್ಚೆನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಈಗ 3-4 ದಿವಸದಿಂದ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಬಾಳಕ ಬರುತ್ತದೆ. “When Rom was burning Niro was fiddling” ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದುಕಡೆ ಕ್ಷಾಮ, ಒಂದು ಕಡೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಅಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಏರಿಕೆ ಹಿಗಿರಿವಾಗ ನಮ್ಮ ಎರಡು ಧವಲದವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ವಾಕ್‌ಬಿಟ್ ಮತ್ತು ಧರಣಿ ಬೆದರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಪೋಸಿಪನ್ ಯಾವ ತರಹ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆತು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅಪೋಸಿಪನ್ ಇರಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದರೆ ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿರುವ ಮೈಯನ್‌ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್, ಹೇರ್‌ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಇದು, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಎರೋಧಪಕ್ಷಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ನೀವು ಅಪೋಸಿಪನ್‌ಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಬೇಡಿ.

Sri A. V. MUNISWAMY.—I know what to say; I will say. ಎರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಾ ಅದೊರದ್ದಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ವಿವೇಕದ ಅಭಾವ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಬಹುಭಾಗದ ಆದಾಯ ವನಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸರ್ಕಾರದವರು ದಾವಣಗೆರೆ ಪೊಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಭಾಸ್ಕರಿಗೆ ಸೌದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಆದರೆ ಡರ್ಮವೆಲ್ಲ ಸುಲಿದು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬರ್ಲಾ ಕಂಪನಿಗೆ ಮೂರು ಟನ್ ಸೌದೆಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟನ್ ಸೌದೆಗೆ 70-80 ರೂಪಾಯಿ ಬೆರೆ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯೋ ಅಥವಾ ಆ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ)

ನಮ್ಮದು ಮಜಾವಾದ, ಸಮಾಜವಾದವಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾಜಿ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೈತಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ನಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದ್ದಾರೆ, ದನ ಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಜನಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎರೋಡ್ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಏನೂ ದುಡ್ಡು ಬರ್ಚುಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇ? ಇದಕ್ಕಿಂತ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಹಣಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಇರ್ಯಾ ಮಿನೇಷನ್ ಗೆ, ಫ್ಯಾನ್ ಗಳಿಗೆ, ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರ್ ಗಳಿಗೆ ಇಂಥದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚೂರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲ. ಇದು ಮಜಾವಾದವೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಮಜಾವಾದವೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಒಬ್ಬ ಎಂ.ಇ.ಎಸ್. ಸದಸ್ಯರು ನಿನ್ನ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಟೀಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೆಳಗಾಂ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೆಳಗಾಂ ಅವರು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಒಂದು ಲಪ್ಪರಿ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಹಿಂದೆ ಲಪ್ಪರಿಗೆ ಸೇರಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆರೆಸಿ ಈಗ ಬೆಳಗಾಂ ನಮ್ಮದೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಪಕ್ಕಡಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಕೂಡ ಕೇಳಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಮುಗಂ ಅವರು ಕೆ. ಜಿ. ಎಫ್. ಪ್ರದೇಶ ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳ ಬಹುದು. ಅಣ್ಣಾ ತಿರತ್ತಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಗಿರುವಂಥ ದಂಡು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪುನಲಿಂಗಂ ಅವರು ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಗೋವ ತಮಗೆ ಸೇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಎಂ.ಇ.ಎಸ್. ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ನಾವು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಹಸ್ತ ನೀಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ 1799ರಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿಯವರು ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯ ನೀಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಚ್ಚಾಪಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆಗ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮೈಸೂರಿನ ದೊರೆಯಾಗಿದ್ದ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನರ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸೈನಿಕರು ಇಂಗ್ಲೀಷರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಭಾಗವನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ನಿಜಾಮರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬೊಂಬಾಯಿ ಭಾಗದ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಇಂಥ ಸಹಾಯ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೊದಲು ಭಾರತೀಯರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಮರಾಠಿಯವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಭಾರತೀಯರು, ಬೆಳಗಾಂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳಗಾಂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲರುವ ಮರಾಠಿಯವರನ್ನೂ ಬಗಲಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾದರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬಹುದು. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಸಿ ಬೆಳಗಾಂ ಮಾತ್ರ ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರೇ ಪ್ರೇರೇಣೆಪಡಿಸಿ ನೇಮಿಸಿದಂಥ ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನಿನವರು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವರದಿಯನ್ನೇ ಇವರು ಎರೋಡ್ ಸುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ.

ಇನ್ನು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಂಥದವರು ನಾಗಾರ್ಜುನಸಾಗರ ಕ್ರೆಸ್ಟ್ ಗೇಟುಗಳನ್ನು ಕಾಕುವಾಗ ಈಗ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ ನವರು ಬಹಳ ಕಟ್ಟುವಾಗಿ ಟೀಕೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರಿಗೂ ಮದ್ರಾಸಿಗೂ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ

ಆರಸರು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಅಡಿಯಾಳಾಗಿ ಇದ್ದರು. ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆ ಬೀಳುವುದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ, ನದಿ ಹರಿಯುವುದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ. ಆ ನೀರನ್ನು ನಾವು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರದ ಪರ್ಮಿಟ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಮಾರ್ಕಾಂಡೇಯ ರಸವರ್ಧಿಯರ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿ ಬಂಗಾರುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವ್ಯಾಲಯಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪುರುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಪೂರ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಲಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಬಂಗಾರುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೇದರ ಅಗ್ರಮಂಟ್ ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವೀರ ಪಾಪಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಧೋರಣೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆರೆ ನಾಯಕನಿಗೆ ಮೊಜೆ ನಾಯಕನ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ ಎನ್ನುವಂತೆ ಮದ್ರಾಸಿನ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮ್ಮ ನೀರನ್ನು ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಶೋಚನೀಯ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಕ್ಕ ವಿವರವಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ನೀರನ್ನು ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರನ್ನೂ ಕೇಳದೆ ತಕ್ಷಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಹಕಾರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಬಹು ಸದಸ್ಯರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಂತೆ ಆಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗುಂಪುಗಾರಿಕೆಯ ಧೋರಣೆ. ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಗುಂಪಿನವರನ್ನೇ ಸೇರಿಸಿ, ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿಸಿ, ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹಾಳು ಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಸೆರಿಕ್ಯೂರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈಗ ರಾಡರೂ ಅದೇ ಗುಂಪಿನವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಬೆನ್ನಾಗಿ ಕೆರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು! ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಲಾದರೂ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದವರನ್ನೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಇರಾಖೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಮುಖಾಂತರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ನನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಅನೇಕ ನನ್ನಿತ್ರರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧ, ಪರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಮುಖವಾದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ, ನಾನು-ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಸವಾಲಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ದೇವೇಗೌಡರು ಮೊನ್ನೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೂ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಒಂದು ಸಮಾಲಿ ಹಾಕಿದರು. ನಾನು ಅವರ ನಿಲುವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ಸರ್ಕಾರದ 11 ತಿಂಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬಗ್ಗೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ನಡವಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ರೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಆ ರೆಕ್ಕ ಪತ್ರವಾಗಲೀ ಮಂತ್ರಿಗಳ ನಡೆನುಡಿ ನಡವಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಚಾಲೆಂಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಸರಕಾರದ ಎರಡು ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಡೆಸಿರತಕ್ಕ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳ ಒಂದು ತನಿಖೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು. ಏತಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆದರಿಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲರೂ ಕೂತಿದ್ದಾರೆ, ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಕೂತಿದ್ದಾರೆ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಡಿಟ್ರಿ ನಂಬನ್ನು ತಳೆದಿರತಕ್ಕಂಥವರು ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಚಾಲೆಂಜನ್ನು ಖಂಡಿತ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ತನಿಖೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಈ ತನಿಖೆಯ ಅಯೋಗವನ್ನು ತಾವು

(ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್)

ನೇಮಕ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಮಂಡಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೇ ನಂಬಿಕೆ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಎರೋಡ್ ಶಹದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ ಸವಾಲನ್ನು ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಆ ಸವಾಲನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಬಹುಶಃ ಸಮಾಜವಾದದ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಜನನಿಮ್ಮನ್ನು ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ. — ನೀವು ಅವರನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಹೊಗಳಿ ಶೂಲಕ್ಕೆ ಏರಿಸುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್. — ನಿಮಗೆ ಹೊಗಳಬಲ್ಲವರು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ನಿಷ್ಕೂರವಾಗಿ ಹೊಗಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಧಿರೋದತ್ತವಾಗಿ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಆ ಭಾಷಣಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಈ ಒಂದು ಚಾಲಂಜನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಸಮರ್ಥರು ಎಂದು ಇಡೀ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಪರವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ. — ನಾಗರಾಜರವರಿಗನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದವರನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನೀವು ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿರಿ. ಆದುದರಿಂದ ಇವರು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್. — ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರೇ ಆಗಲಿ, ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ ಆಗಲಿ ಅಂಥವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಅಪಾರ ಗೌರವ ಇದೆ. ದಕ್ಷಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಂದಾಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಗೌರವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಜುಡಿಸಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ವೇಸ್ಟರಿ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಲೆಡ್ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಬಹುಶಃ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಆಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಂಜೇಡ್‌ಕರ್‌ಅವರು ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನೀವು ಈ ಚಾಲಂಜನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಏನೋ ಒಂದು ಮುಖವಾಡವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಒಂದೂವರೆ—2 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಜುಡಿಸಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ವೇಸ್ಟರಿ ಮಾಡಿ. ಯಾರು ಯಾರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಬಯಲಿಗೆ ಬರಲಿ. ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಆಗಿರಲಿ ಅವರು ನಡೆ ಬಯಲಿಗೆ ಬರಲಿ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಚಾಲಂಜನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಈ ಸವಾಲನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ನಾನು ನಿಜವಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಮುಕ್ತ ಕಂಠದಿಂದ ಯಾರು ಏನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೈ ಬೋಡಿಸಿ, ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಧೀರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಧೈರ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಬರೀ ಬಾಯಿ ಮಾತಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಬರೀ ಹೇಳಿಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳದೇ ಇದ್ದರೂ, ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಎಂದು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಂತಹ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಾವು ಈ ಚಾಲಂಜನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಜನತೆಗೆ ಏನು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಅಶ್ವಾಸನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ತಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಿಂದ ವಿಮುಕ್ತರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ರೀತಿ ನಡೆವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಾಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಅಗ್ನಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿಸಿದಂತಹ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಆಗಬೇಕು. ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಶಪಿಸುವಂತೆ ಆಗಬಾರದೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವೆಲ್ಲಾ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಕವಂತರಾದರೆ ಕಣ್ಣು ಮೂಗು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಅನಕ್ಕವಂತರಾದರೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಧೀರರು, ಶೂರರು ಎಂದು ಅವರ ಹೆಸರ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ನನ್ನ ಸವಾಲನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಆಯಿತು. ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದು ಆಯಿತು. ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ 5ನೇ ತಾರೀಖು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದೇವೇಗೌಡರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಜೈಲು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಲೇ ಕೂತುಕೊಂಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಜೈಲು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಆರು ತಿಂಗಳಕಾಲ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಆಗ ಜೈಲಿನಲ್ಲೇ ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಅವರು: ನಮ್ಮನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಎಂದರೆ ಡಿವಿಜನ್‌ರ ಕಮಿಷನರ್ ಆಫೀಸಿನ ಮುಂದೆ ಕೂತು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಲ್ಲ, ಜೈಲು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು!

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನೀವು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇದ್ದರೆ, ಅವರು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಅಂಥೋಲನ ವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲ ಬಂದಿರುವ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗ ರಾಡಿನುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ದೈವವಶಾತ್ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದರೆ, ಒಂದರಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸರಕಾರದವರು ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಚರ್ಚೆ ನಾಳೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. Now The House adjourns and will meet tomorrow at 1-00 P.M.

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Thursday, the 22nd February 1973.

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 22nd February, 1973/Phalguna 3, 1894 S.E.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, at One of the Clock.

MADAM SPEAKER (SMT. K. S. NAGARATHNAMMA) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ರಾಮಯ್ಯನವರ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಂ. 165 ಮತ್ತು 168ನ್ನು ಶ್ರೀ ಬಿ. ನಕ್ಕ ನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ಹಾಕಬಹುದು.

N.R.W.S. Schemes for Siruguppa Taluk

165. Sri B. SATYANARAYANA SINGHA (Hoṣpet) [On behalf of [SRI B. E. RAMAIAH (Siruguppa)].—

Will the Minister for Community Development and Social Welfare be pleased to state :—

(a) the total number of National Rural Water Supply Schemes proposed for Siruguppa Taluk since 1967;

(b) the estimated cost of each of such National Water Supply Scheme (the details of those schemes may be given);

(c) the number of schemes so far taken up and completed;

(d) the number of schemes proposed and not taken up and the reasons therefor?

Sri M. MALLIKARJUNA SWAMY (Minister for Community Development and Social Welfare).—

(a) Two.

(SRI M. MALLIKARJUNASWAMY)

(b) —

Estimated cost

Rs.

(i) Water Supply scheme to Tallur 1,15,000

(ii) Water Supply scheme to Tekkalakote. 4,34,200

(c) One work is taken up and is in progress.

(d) (i) One.

(ii) Since the panchayat concerned did not pay the 10 per cent contribution required, the scheme could not be sanctioned and executed.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಾಯ್ಯನವರ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಂ. 165 ಮತ್ತು ನಂ. 168ನ್ನು ಶ್ರೀ ಬಿ. ನತ್ಯನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ಹಾಕಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ನತ್ಯನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್.—(ನಿ) ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಆ ಕಾಮಗಾರಿ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದು ಪೂರೈಕೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಕಾಲವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒರೇ ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಟೆಂಡರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೆ ಯಾವ ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪೂರೈಕೆಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಶ್ನೆ ನಂ. 166 ಸಹ ಶ್ರೀ ನತ್ಯನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್ ಅವರೇ ಹಾಕಬಹುದು.

Vijayanagar Steel Plant at Toranagal

166. SRI B. SATYANARAYANA SINGH (Hospet) [On behalf of SRI B. E. RAMAIAH (Siruguppa)].

Will the Minister for Industries be pleased to state:—

Whether the Government has taken steps to press the Government of India to start the work of the Vijayanagar Steel Plant at Toranagal in Bellary District immediately and in all earnestness?

SRI S. M. KRISHNA (Minister for Industries).—

Yes.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ನತ್ಯನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಆಕ್ರಮ ಏನು?

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಒಂದು ಫೀಡಿಬ್ಯಾಕ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಎಗ್ಗಾವಿಸಿನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆತಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರ ಇದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟಾಗಿ ಬೋರ್ಡಿನ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನಂತರ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್.—ಈ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬರುವುದರೊಳಗೆ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ನಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬೆಳೆಸುವೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ಬಳಸಿರಿಯಿಂದ ಹೊಸಪೇಟೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್, ಪೆಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇನ್ನೂ ಆರಂಭವಾಗುವ ದೆತೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ, ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಸ್ಟೀಲ್ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಟೀಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸಹ ಈ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಸಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೋದರೆ ವಿಜಯನಗರದ ಸ್ಟೀಲ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇಂಫೂವ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆತೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದನ್ನು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ವಿಜಯನಗರ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಡಿಸೈನ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಅವರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಿರೂ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನವೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಅದು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಇಚ್ಛೆ, ಕೊರಗಡೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ತಜ್ಞರನ್ನು ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಆತಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬ ಲೈಸೆನ್ಸಿಂಗ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಈ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಯೋಜನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ್ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ, ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರ್ಹು ಬೀಳುತ್ತದೆ ? ಇದರ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ? ಅಲ್ಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಆಗಲೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅದರ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ? ಆ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿಯವರನ್ನು ನೇಮಿಸಬಹುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಖಾನೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದಂಥ ಹತೋಟಿ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ವಿಜಯನಗರದ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಂಡಿರುವವರು ಪಾಂತ್ರಿಯ ಸರ್ಕಾರದವರೋ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೋ ? ಎಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ. —ನುಮಾರು 6 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯನ್ನು ಆಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜಯನಗರದ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೋಸ್ಕರ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ನಾವು ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಆಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ಅಮ್ಮಪ್ಪ. —ಇದರ ಫೀಡಬಿಲಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರವಿಂದ ಇನ್ನೂ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಫೀಡಬಿಲಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಪ್ತರೂ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅಲ್ಲಿ ಗುಂಡಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿರುವ ಬಿಟಕ್ಕವಾದರೂ ಏನು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ. —ಗುಂಡಲಿ ಪೂಜೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆಗುವುದು. ಅದನ್ನು ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಫೀಡಬಿಲಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇನ್ನೂ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಆಗಬೇಕೆ; ಬೇಡವೇ, ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಯನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅದು ಯಾವಾಗ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದರ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ್ ಸಿಂಗ್. —ಸ್ಥಳೀಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು 700, 800, 900 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೋಸ್ಕರ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಂಚುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೇವಲ ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೇ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೋಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅರ್ಥಪೂರ್ವಕವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

(No Reply)

Steel Produced in M.I.S.L. Bhadravathi

189. Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR (Bhadravathi).—

Will the Minister for Industries be pleased to state :—

(a) the total quantity of all kinds of steel produced in M. I. S. L; Bhadravathi for the years 1965 to 1972 (separate figures for old and new Rolling Mills may be furnished);

(b) the O. K. Sections realised out of the total production during 1965 and 1972 yearwise ;

(c) the percentage of scrap realised out of the steel produced;

(d) the total quantity of scrap purchased during the year 1969-70, 1970-71 and 1971-72 and the rate per M. Ton at which it was purchased during the same years ?

Sri S.M. KRISHNA (Minister for Industries).—

(a) Vide Statement 'A' placed on the Table of the House*

(b) Vide Statement 'B' placed on the Table of the House*

(c) Vide Statement 'C' placed on the Table of the House*

(c) The total quantity of scrap purchased during the three years is given below :—

	Quantity in Tonnes	Rate Rs/Ton
1969—70	27,741.690	258.03
1970—71	33,524.996	350.33
1971—72	33,658.760	350.85

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—Sir, according to the figures furnished; the percentage of O. K. Sections realised out of Rolled Tonnage in 1971-72 is about 93, whereas according to the standard specifications the percentage will work out to 80. Which is correct ?

† Sri S. M. KRISHNA.—I will require notice.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—Why should we purchase scrap from outside ? Is the quantity produced here not sufficient ?

Sri S. M. KRISHNA.—No, it is not sufficient.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಈ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೋಷ ದೋಷಗಳು ನಡೆದು ದುರುಪಯೋಗ ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಪ ಈಗ ನಿರಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವುಂಟಾಗಿದೆ. ಆದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೇನು ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಉಸಿರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹೇಗೆ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರತಕ್ಕ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಅಲ್ಪವನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri S. M. KRISHNA.—The market is always fluctuating. There is a tremendous demand for scrap. In certain cases scrap has become much more precious than the original steel that is produced in Bhadravathi. So, we have absolutely no control over the price fluctuations in the market.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—The rate per M. Ton for the purchase of scrap during 1971-72 is given as Rs 350.85. The actual rate comes to 420 to 450 rupees. Which is correct ?

Sri S. M. KRISHNA.—I stand by the answers that I have furnished to the House.

Industries in Rural Areas

219. Sri R. CHIKKAIAH (Madhugiri).—

Will the Minister for Industries be pleased to state:—

(a) whether the Government has any plan to establish industries at the district and taluk levels to solve the unemployment problem and to encourage the industries in rural parts ;

(b) whether the Government have any plans to establish small scale industries in the rural areas ;

(c) if not, reason for the same ?

SRI S. M. KRISHNA (Minister for Industries).—

(a) and (b) Government do not propose to establish any Small Scale Industries in the Public Sector, but will render assistance to private entrepreneurs.

(c) Does not arise.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ.—ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೇನು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಜಮೀನು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ನಿರು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಾಲಾರುಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯರ್ ಎಸ್ಟೇಟನ್ನು ಅಂದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನ, ಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಿರದೋಷಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರ ರಷ್ಟು ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ.—ಹಾಗಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅದನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಅಲ್ಲಿರಲೇ ಸ್ವಲ್ಪತಕ್ಕ ಕಡ್ಡಾಯ ವಸ್ತುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ನಿರದೋಷಿಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ನಿರದೋಷಿಗ ಸಮಸ್ಯೆಯ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಿಕಾಸವಾಗಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಅದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿ ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸತಕ್ಕ ಪ್ರಮೋಟರ್ಸ್ ಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಕೆಟಲಿಟಿಕ್ ಏಜೆಂಟಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಅಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಈ ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಪ್ರೊಫೈಲ್ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮೆಸೂರು ಸ್ಟಾರ್ ಸ್ಟೇರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್, ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಏಡ್ಡ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪ್ರೊಫೈಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಇದ್ದು ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿರಾಯ.—ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಿ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ದತ್ತಾಂಶ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಸ್ಟೇಟ್ ಏಯಿಡ್ಡ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯರೇ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ಸಾಲಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಒರತಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಪರನರ್‌ಗಳಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಏಯಿಡ್ಡ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ರೂಟ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಹಿಂದೆ ಯಾರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆ 2 ಮತ್ತು 3 ನೇ ಕಂತುಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಈಗ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ.—ಬಿರಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಹೌದು.

Bridge Near Kadakeri in Siddapur Taluk.

257. Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN (Sirsi).—

Will the Minister for Community Development and Social Welfare be pleased to state :—

(a) the amount spent by Siddapur Taluk Board for construction of a bridge near Kadakeri on the road from Siddapur to Magegar ;

(b) the date on which this was constructed ; the reasons for its complete destruction within six months of its construction ; the persons responsible for these lapses and the action taken against them by Government ;

(c) whether a representation was submitted to the Minister for Community Development and Social Welfare for conducting an enquiry by the Taluk Board Members in this behalf ;

(d) if so, the result of the enquiry so far conducted and the action taken by the Government in the matter ?

Sri M. MALLIKARJUNA SWAMY (Minister for Community Development and Social Welfare).—

(a) Rs. 1,903-95.

(b) The construction work was started on 31st October 1970 and was completed on 10th February 1971. As the excess water would flow on the bridge during rainy season it was decided by the Taluk Board on 12th October 1971 to remove the bridge in order to increase the height of the bridge.

(c) Yes.

(d) The allegation is found to be baseless from the enquiry conducted by the Government.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ (ಬಿ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ನನೆಯಾದ ಕೀರ್ತಿಲ್ಲ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗ ನಡೆಸಿರತಕ್ಕ ತನಿಖೆಯು ಪೂರ್ಣರಾಗಿ ದೂರು ಆಧಾರ ರಹಿತವಾದದ್ದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡೋಣ.

Selection Committee to Select Staff for Public Undertakings in the State

360. Sri K. R. SRINIVASULU NAYUDU (Shantinagar).—

Will the Minister for Industries be pleased to state :—

(a) whether the State Government has been called upon to depute its representatives to function on Selection Committees in the matter of providing employment opportunities to the local youths of the State for jobs fetching salary up to Rs. 500 per month in the Public Undertakings of the Government of India in the State ; if so, from which date ;

(b) the number of representatives of the State who have been deputed on the Selection Committee so far : whether they have received any report from them in this regard so far ?

Sri S. M. KRISHNA (Minister for Industries).—

(a) Yes. Very recently.

(b) The State Government are deputing their officers, as and when proposals are received from the Undertakings. No report has yet been received from them.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು.—ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ಯಮಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುವು ಇವೆಯೋ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 560 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗಿನ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು.—ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವರೋ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವರೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಕೇಂದ್ರದ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಸೆರೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಅಂಥ ಅಗತ್ಯ ಕಾಡುಬರುವಾಗ, ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗುವಾಗ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಆ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ತಿಳಿಸಿದಿರಿ. ಇಂದು ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಲುವನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—500 ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ಸಂಬಳದ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಸ್ಥಳದ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರಿಂದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಅದರ ಸ್ವತಃ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಕೇಂದ್ರದ ನಿಲುವು. ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಸಿಂಗ್.—ಈಗ ದೋಣಿಮಾರ್ಕೆ ಕಡ್ಡಿದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಮಂಗಳೂರು ಪೂರ್ವಿಜರ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ನೌಕರರು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನಿಂದ ಬಂದವರೇ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡುವರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಅದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ, ಅದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅದು ಸಂಬಂಧಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು.—ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಎಷ್ಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳಿವೆ ? ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರೆಕ್ರೂಟಿಂಗ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು 5 ವರ್ಷದಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮಾಡಿಸಿರುವರೋ ಅವರಿಗೇ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕಾದುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿತ್ಯ ನಮಗೆ ಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರು ಅನುಸರಿಸುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹುದ್ದೆಗಳು ಕನ್ನಡನಾಡಿನವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಆಪ್ತಿಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಪೂರ್ಣವಾದ ತಕ್ಷಣ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು.—(ಆ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ವರದಿ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ವಿವರ ಕೊಡುವರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಕೊಡಬಹುದು.

Handing over Municipal High School Buildings to Government Control

431. Sri B. V. KAKKILAYA (Buntwal).—

Will the Minister for Education be pleased to state:—

(a) whether it has come to the notice of Government that the Mangalore Municipality has not handed over to the Government the buildings of the schools which have been taken over by the Government and, if so, the reason;

(b) whether the Government is aware that the school buildings have not been repaired and maintained properly ever since the schools were taken over;

(c) the action, if any, the Government has taken to take over the school buildings from the Municipality for repairs and maintenance?

Sri A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education).—

(a) As per Notification No. ED 72 PMS 69 dated 18th October, 1969 issued in exercise of powers under section 14 of the Mysore Compulsory Education (Amendment and Miscellaneous Provisions) Act, 1969 all the Municipal School buildings that existed in South Kanara District and Bellary District stand transferred to Government. As such there was no formal handing over of the school buildings to Government control.

(SRI A. R. BADARINARAYANA)

(b) Complaints in this behalf have been voiced.

(c) Orders have been issued to take up the work.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಕಕ್ಕಿರಾಯ.—ನರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಒಡೆತನದ ಜೊತೆಗೆ ಹತ್ತೊಂಬ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ನಾವು ಕಟ್ಟಡಗಳ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಬೇಕು, ವಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಗೆ ಕಳಿಸಿದೆ, ಆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅದನ್ನು ಮಾಡುವರು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಕಕ್ಕಿರಾಯ.—ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ ? ಅರ್ಡರು ಕಳಿಸಿದ್ದೀರಾ ಅಥವಾ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಸ್ವಲ್ಪ ಪರ್ಚೆಕ್ಯುಲರ್ಸ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಎಂಜಿನಿಯರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ತರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಕಕ್ಕಿರಾಯ.—ಎಷ್ಟು ಶಾರೇಗಳ ಒಡೆತನ ನರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ? ಎಷ್ಟು ಶಾರೇಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಮಂಗಳೂರು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ವಿಚಾರ ಕೇಳುವ ದಾದರೆ 17 ಕಟ್ಟಡಗಳ ಒಡೆತನ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಕಕ್ಕಿರಾಯ.—(ಬಿ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಎಷ್ಟು ದೂರುಗಳು ಬಂದಿವೆ ? ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ?

Sri A.R. BADARINARAYANA.—I am unable to give you the number of complaints that we have received. But I can tell you that action has been taken to see that repairs are being effected.

Sri B. V. KAKKILAYA.—Rainy season is again fast approaching. Will the repairs be completed before the monsoon sets in ?

Sri A.R. BADARINARAYANA.—Let me assure the Hon'ble Member that will be expedited.

Pension to District School Board Teachers

475. Sri J. L. KABADE (Ballolli).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(a) whether Government has received any representation by the Central Committee of the Associations of Primary School Teachers and other employees of erstwhile District School Board in Bombay-Karnataka area who retired before 1-4-1963 requesting for the grant of full and just pension and other benefits on par with such employees as have retired after 1-4-1963 ;

(b) the reasons for delay in passing orders on such representation ;

(c) the steps taken by the Government to meet their demands ;

Sri A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education).—

(a) Yes.

(d) It is under examination.

(c) Does not arise in view of reply to clause (b) above.

ಶ್ರೀ ಮಾವೇಗೌಡ.—31—3—1963 ರಂದು ನಿವೃತ್ತರಾದವರಿಗೆ ಅಂದರೆ 1-1-63 ಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿನದ ಹಿಂದೆ ನಿವೃತ್ತರಾದವರಿಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡಿದೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇಗ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—1-4-1963 ರಿಂದ ಟ್ರಿಪರ್ ಬೆಂಚಿಟ್ ಸ್ಕೀಂ ಅನ್ವಯಿಸಿದೆ, 1956 ರಿಂದ 1963 ರ ವರೆಗೆ 40 ರೂಪಾಯಿ ಪೆನ್ಷನ್ ಕೊಡುವರು.

ಶ್ರೀ ಮಾವೇಗೌಡ.—1-4-1963 ರ ಹಿಂದೆ ನಿವೃತ್ತರಾದವರ ವಿಚಾರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಸರ್ವಿಸ್ ವೆರಿಫಿಕೇಷನ್ ವಗೈರೆ ಮಾಡಲು ಹಿಂದಿನ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ 40 ರೂಪಾಯಿ ಪೆನ್ಷನ್ ಕೊಡಲು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೆ. We are examining and we have called for report from the D. P. I. and it takes some time to collect the information. Without that information we cannot examine this question.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅನೇಕ ಪೆನ್ಷನ್ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ತಮ್ಮ ಆಫೀಸಿಗೂ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರನ್ಸ್ ಅವರ ಆಫೀಸಿಗೂ ತರುಗಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಿ ಕರೆಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಎಷ್ಟು ತರುಗಾಡಿದುವು, ಹೇಗೆ ತರುಗಾಡಿದುವು ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

1-30 P.M.

T. B. Patients in Chinthamani Taluk

479 Sri CHOWDA REDDY (Chintamani).—

Will the Minister for Health be pleased to state :—

(a) the number of T. B. patients in Chintamani Taluk in the last three years ;

(b) the number of persons for whom the T. B. Hospital facilities were made available and the number of persons suffering without the said facilities ;

(c) whether the Government intend to take any scheme for taking appropriate action in this behalf ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Health).—

(a) Survey is not undertaken at present.

(b) and (c) Facilities are provided for getting treatment for T. B. patients in the Kolar District Sanatorium.

ಶ್ರೀ ಜಾಡರೆಡ್ಡಿ. — ಕೋಲಾರ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮತ್ತು ಆಕಾಮಡೇಷನ್ ಇಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಜನ ಬಡವರು ನರುಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ. — ಇದು ಈಚೆಗೆ ಎಂದರೆ 1971 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳು, ಬೆಡ್ ಸ್ಟೆಂಟ್ ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಮಾಡೋಣ.

Measures to Prevent Leprosy in Chintamani Taluk

480. Sri CHOWDA REDDY (Chintamani).—

Will the Minister for Health be pleased to state:—

(a) the number of leprosy patients in Chintamani Taluk during the last three years;

(b) the medical facilities provided to them by Government;

(c) whether it has come to the notice of the Government that this disease is spreading fast recently;

(d) whether Government would take any measures to prevent this?

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Health).—

(a) The details are not available as house to house survey has not been done. However 85 leprosy patients have come to the Hospital for treatment.

(b) The Health Units in that area give treatment and tablets (Depsons tablets) to the leprosy patients and suitable instructions have been issued in this behalf.

(c) No. Survey will be conducted.

(d) Recently S.E.T. Centre has been sanctioned and the same has been established at Nagavale village of Kolar taluk. Leprosy Control Centres have been established at Gouribidanur, Gudibande and Bagepalli and survey has been conducted. The question of establishing a Leprosy Centre in Chintamani Taluk will be considered after the survey.

ಶ್ರೀ ಜಾಡರೆಡ್ಡಿ. — ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ 85 ಜನ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್‌ಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ರಾಗವಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಊರಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕೇಸುಗಳು 100 ಇವೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ. — ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ, ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಚೌಡ ರೆಡ್ಡಿ.—ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇಂಥ ಕೇಸುಗಳು 800ಕ್ಕೂ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿಡ್ಡವೀರಪ್ಪ.—ಇದನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಏನು ಸ್ವಲ್ಪ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಏಷ್ಯಾ ಇಂಥ ಕೇಸುಗಳು ಇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸೇರಿಸುವಾಗ ಯಾರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುವವರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಪುಶ್ಚಸ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಇನ್‌ಫೋರ್ಮ್‌ಡ್ ಅನ್ನು ಯಾರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ಅಡ್ಮಿಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಬಡ ನಿರ್ಗತಿಕರನ್ನು ಅಡ್ಮಿಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ 8-10 ದಿವಸ ಅಡ್ಡಾಡಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿಡ್ಡವೀರಪ್ಪ.—ಸ್ಟೆನಿಸಿಕ್ ಆಗಿ ಕೇಸ್ ಅಂಥಾದ್ದು ಇದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ತಕ್ಷಣ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಕುಷ್ಟರೋಗ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಭೂತವಾದ ಕಾರಣ ಏನು? ಏನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿಡ್ಡವೀರಪ್ಪ.—ಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲೆಪ್ಟನ್ ಕಾಯಿಲೆ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸ್ಯಾಂಪಲ್ಡ್ ಅನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ರೋಕರೈಸ್ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಟೆನಿಸಿಕ್ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟರ್ನ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಸ್ಟೆನಿಸಿಕ್ ಪಾಕ್ಸ್‌ನೇಷನ್ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿ ಅದು ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರ ಬೇಕಾದರೆ, ಅದನ್ನು ತಮಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಆಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಕುಷ್ಟ ರೋಗ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೋಕರೈಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಯಿಲೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿಡ್ಡವೀರಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ರೀನರ್ಚ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ವಿರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಕಾಯಿಲೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ, ಏತಕ್ಕೆ ರೋಕರೈಸ್ ಆಗಿದೆ, ಎಂದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಟೀ ನರಸೀಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಚಿತ್ತದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ, ಹುಹರ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗ ರೋಕರೈಸ್ ಆಗಿದೆ. ಪರ್ಚುಕುಲರ್ ಪ್ಲೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ರೋಕರೈಸ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ತರಹ ಗುಪ್ತ ಬಾಯಿರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನೀವು ಹೆಂ. ಮಿಸ್ಟರ್ ಅದಮೇರೆ ಹರಿಹರದಲ್ಲಿ ಈ ಬಾಯಿರೆ ಹೇಗೆ ಇದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿಡ್ಡವೀರಪ್ಪ.—25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಬಾಯಿರೆ ಇದೆ. ನಾನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿದ್ದು ರಾಗಾಯಿತು ಹೇಗೆ ಇದನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಏನೂ ಆಗಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು, ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಬಾಯಿರೆ ಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದುಡ್ಡನ್ನು ಜನಗಳಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವನೇ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಗುಣ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಒಬ್ಬರಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಹರಡುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದ ಎರಪ್ಪ.—ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಇರುವುದು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸೆಗ್ರಿಗೇಷನ್ ಕ್ಯಾಂಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಬಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಸೆಗ್ರಿಗೇಷನ್ ಕ್ಯಾಂಪ್‌ನಲ್ಲಿಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ.—ಕುಪ್ಪರೋಗ ಇರುವ ಕಡೆ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದ ಎರಪ್ಪ.—ಅದನ್ನೇ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ವಪರ್ ಸ್ಪಾನ್ಸರ್ಡ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು.—ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ಸ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದ ಎರಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಕಡೆ ತೆಗೆಯುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಬೀದರನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೇಂದ್ರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಎಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಖಾಯಿರೆ ಇದೆ ಅಲ್ಲ ಕೇಂದ್ರ ತೆಗೆಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಖಾಯಿರೆ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ತಂದೆ ಹಡ್ಡೋಣ.

ಬಿ. ಎ. ಕಕ್ಕಿರಾಯ.—ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಣ್ಣಮ್ಮ ಗುಡಿಯ ಹತ್ತಿರ, ಸಾಡತ್ತಿಯ ಎಲ್ಲಮ್ಮ ಗುಡಿಯ ಹತ್ತಿರ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮುಂದುಗಡೆ ಈ ರೋಗವ ಜನರು ಭಿಕ್ಷೆ ಕೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಅದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಏನಾದರೂ ತಾವು ಹತೋಟಿಗೆ ತರುವ ವಿಚಾರ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದ ಎರಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ.

Encroachment of Land Belonging to the School of Sokkegrama

96. SRI HANJI SHIVANNA (Tarikere).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(a) whether it is a fact that the land belonging to school of Sokkegrama in Tarikere taluk has been encroached and fences built ;

(b) whether it is a fact that even though the Philanthropists of the town have come forward to donate for construction of two school rooms, the work has come to standstill due to such fencing ;

(c) whether it is a fact that the villagers have been requesting the Government since many years to evict the encroachers and thus make available the land for school building ;

(d) whether it is not possible for Government to evict the encroachers from the land, if possible, the period in which the same will be made available ?

SRI A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education).—

(v) Yes.

(b) Yes, the villagers have stated like that.

(c) Yes, the villagers have so requested.

(d) Orders have already been issued to the local Tahasildar concerned to take steps to evict the encroachers from the land according to law.

ಶ್ರೀ ಹಂಪಿ ಶಿವಣ್ಣ.—ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯ ಕೆಲವು ಭಾಗವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಈಗ ನ್ಯೂಲಿಗೆ ಸೇರಿದ ನ್ನಳವನ್ನು ಕೆಲವು ಪುಡಾರಿಗಳು ಒತ್ತುವರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ನ್ಯೂಲಿ ಕಟ್ಟನಲಕ್ಕೆ ಬಂದಂಥ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಆ ರೀತಿ ತಿಳಿಸಿ ಎಷ್ಟು ದಿನವಾಯಿತು? ಆ ನ್ಯೂಲನ್ನು ಕಟ್ಟನಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

† ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ.—ಎವಿಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಸಿ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಹಂಪಿ ಶಿವಣ್ಣ.—ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ವತ್ತುವರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗವನೆಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ, ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ.—ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ —ತಾವು ಡಿ. ಸ್ಟು ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ತಾವು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ.—ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಅವರು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರಿಗೆ ಬರೆದು, ಎವಿಕ್ಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಕ್ಕೋನ್ಸರ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಆಕ್ಟ್ ಎಲ್ಲಾ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿಸಿ ಎವಿಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ.

P. U. C. Text Books

469. Sri D. B. KALMANKAR (Afzalpur).—

Will the Minister for Education be pleased to state.—

whether the P. U. C. Text Books in different languages for which different Committees were appointed last year are ready and available in market?

Sri A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education).—

Yes. Out of 8 Committees appointed last year, books prepared by 4 Committees viz., English, Kannada, Sanskrit and Hindi Committees are ready and available in the market.

Sri D. B. KALMANKAR.—It is stated that out of 8 committees, four committees have prepared books. May I know which are the other four committees that have not prepared the books?

† Sri A. R. BADARINARAYANA.—They are Telugu, Tamil, Marathi and Urdu Committees.

Sri D. B. KALMANKAR.—If that is so, what is the fate of students who are studying in those media and whether the Government will see that those committees prepare books intine so that the students may not suffer?

Sri A. R. BADARINARAYANA.—Manuscripts of those eight languages are ready. In so far as Telugu, Tamil, Marathi and Urdu are concerned, they have been entrusted to private agencies and they have been asked to supply books.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—8 ಕಮಿಟಿಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ಅವರಿಗೆ ಯಾರು ಯಾರು ಬೇಕೋ ಅಂಥವರು ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಿತಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ ಅಂಥವರು ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆರಾದರೂ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಜೇಕು ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಜನರ ರೈಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕಡೆ ಈ ರೀತಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮರಾಠಿ, ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು, ಉರ್ದು ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧ ಇರುವವರನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ದೂರ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವವರು ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೊಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಚಿಕ್ಕಬ್ಬಾಬುಕ್ ಕಮಿಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಆರೋಪ ಬಂದಿರುವುದೂ, ಇರುವುದೂ, ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ಅದು ದೊಡ್ಡ ರ್ಯಾಕೆಟ್ ಆಗಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ರಾಕೆಟ್ ಆದಿ ಎತ್ಯತ್ಯಾದ್ಯ ನನಗೆ ಲಿಖಿತಮೂಲಕ ವಾಗಲೇ, ಬಾಯಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಯಾರೂ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾತ್ರ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹಮೀದ್ ಷಾ.—ಈ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರುಗಳು ಈಗ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು.—ಚಿಕ್ಕಬ್ಬಾಬುಕ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ನಿರ್ವಿಷವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೀರಿ, ಸ್ವಾಮಿ?

Sri A. R. BADARINARAYANA.—They are all well known members. We consult various associations and then appoint.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ.—ಈ 8 ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಜಾತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವೇನು? ಅರ್ಹತೆ ಇದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

Sri A. R. BADARINARAYANA.—These committees were constituted two years back. ಯಾವ ಯಾವ ಜಾತಿಯವರಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೊಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸಂಗೀತ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಥ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಸ್ಥಾನ, ಜಾತಿಗೆ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ತತ್ವವನ್ನು, ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಯೇ, ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಖಂಡಿತವಾಗಿ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನು ಸರಿಯಾದ ತತ್ವ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ.

SRI D. B. KALMANKAR.—May I know whether the Government will hereafter at least take prompt action to see that the books are prepared before the commencement of the academic year?

SRI A. R. BADARINARAYANA.—As the hon. member knows the Pre-University Board was constituted in the year 1971. This is a new experience and there has been some difficulty in the formation of these committees and preparation of text books. But I can assure that very soon the work will be got done.

MADAM SPEAKER.—Now Question hour is over.

QUESTIONS AND ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Dispensary at Makapur Village in Lingasugur Taluk

44. **SRI SHARANAPPA** (Deodurg).—

Will the Minister for Health be pleased to state :—

(a) whether the Taluk Development Board, Lingasugur has proposed to set up one H. U. T. Dispensary at Makapur village in Lingasugur Taluk, Raichur District ;

(b) whether it is not a fact that all the formalities have been completed by the said Board long back ;

(c) whether it is not a fact that Government is very anxious to provide medical facilities to the rural area ;

(d) if so, the reasons for keeping this proposal pending since 2 or 3 years ?

SRI H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Health).—

(a) Yes.

(b) Yes.

(c) Yes.

(d) Orders sanctioning a H.U.T. Dispensary at Makapur have been issued in G. O. No. HMA 22 PPS 71. dated 5-2-1973.

Appointment to the Posts of District and Civil Judges and Munsiffs

100. **SRI K. SIDDIAH** (Santhemarahalli).—

Will the Minister for Law and Parliamentary Affairs be pleased to state :—

(a) the number of appointments made to the posts of (1) District Judges, (2) Civil Judges and (3) Munsiffs during 1970 to 1972 if any, in Judicial Department ;

(SRI K. SIDDIAH)

(b) the number of qualified candidates belonging to S.C. applied for the post of District Judge and Civil Judge during 1970 to 72 ?

Sri D. K. NAIKAR: (Minister for Law and Parliamentary Affairs).—

(a) the number of appointments made to the posts of District Judges, Civil Judges and Munsiffs during the year 1970, 1971 and 1972 are as hereunder :

(1) *District Judges* :

(i) By direct recruitment ... Nil.

(ii) By promotion ... 29

(2) *Civil Judges* :

The appointments to the cadre of Civil Judges are not made by direct recruitment but only by promotion from the cadre of Munsiffs.

(3) *Munsiffs* ... 72

(b) For the post of —

(i) District Judge ... One

(ii) Civil Judge — Does not arise in view of reply furnished to part (a) of the question...

Foodgrains Licence Holders in Sadalga Constituency

339. Sri J. S. AMMANNAVAR (Sadalga).—

Will the Minister of State for Food and Civil Supplies be pleased to state :—

(a) the number of foodgrains licence holders both individuals and societies in each village with its population in Sadalga Constituency ;

(b) the quantity of foodgrains permitted to the individuals and societies having licences in the above village from January 1972 to July 1972 with monthwise break-up ;

(c) the names of the villages coming in the belt area in the Sadalga Constituency ;

(d) whether there is any rule in issuing permits taking population as the basis ;

(e) if so, which is the rule ?

Smt. E. E. VAZ (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

(a)—

Name of the Village	Population	Foodgrains licence holders	
		Individuals	Societies
1 Sadalga	12559	2	2
2 Borgaon	1926	-	3
3 Manakapur	4617	3	1
4 Janwad	2822	-	1
5 Shiradwad	1994	-	1
6 Kusnal	694	-	-
7 Barwad	1591	-	1
8 Kunnur	5801	2	2
9 Mangur	4268	-	2
10 Karadaga	4750	-	1
11 Sidanal	1779	-	-
12 Donewadi	1223	-	1
13 Borgaonwadi	1940	-	1
14 Mamadapur	2353	-	1
15 Galataga	8811	2	2
16 Bhoj	7945	-	2
17 Bedkihal	7177	2	2
18 Nej	5550	-	1
19 Shemanewadi	4636	-	1
20 Examba	1551	2	2
21 Kallol	3359	-	1
22 Malikwad	2886	-	1
23 Nanadi	3018	-	1
24 Nagral	4900	-	1
25 Hunnargi	4243	1	2
26 Kegnoli	7395	4	1
27 Henchanal K.S.	1995	-	1
28 Sounidalga	4553	-	1
29 Adi	2781	-	1
		18	37

(Smt. E. E. Vaz)

(b)---

Month	Foodgrains permitted to individuals (in quintals)				Foodgrains permitted to societies (in quintals)			
	Jowar	Rice	Churi-muri	Poha	Jowar	Rice	Churi-muri	Poha
Jan. 1972	300	195	25	—	—	780	—	—
Feb. 1972	160	145	—	—	410	665	75	15
Mar. 1972	360	234	50	—	240	689	—	5
Apr. 1972	200	305	25	—	240	771	35	13
May 1972	680	260	25	—	880	845	—	26
June 1972	713	280	24	—	560	585	—	5
July 1972	720	357	80	—	1035	520	20	10
Total ...	3133	1776	229	—	3365	4885	130	77

(c)	1	Sadalga and hamlet
Wadgoal	13	Shemanewadi
	2	Janwad	14	Malikwad
	3	Shiradwad	15	Nanadi
	4	Borgaon and Borgaonwadi	16	Kallol
	5	Kusnal	17	Examba
	6	Karadgal with Donewad	18	Manakapur
	7	Barwad	19	Nej
	8	Mangur	20	Kagnoli
	9	Kunnur	21	Harchanal K. S.
	10	Hunnargi	22	Soundalga
	11	Sidanal	23	Adi.
	12	Bhoj		

(d) No. Grant of permits for the transportation of foodgrains in respect of border area (belt area) is a discretionary power vested in the competent authorities under relevant orders issued under the Essential Commodities Act, 1955.

(e) Does not arise in view of reply to clause (d).

Public Wakfs (Extension of Limitation) Mysore Amendment Bill, 1973—Introduction.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—(Minister of Public Work and Electricity) Sir, On behalf of the Minister for Labour I introduce the Public Wakfs (Extension of Limitation) Mysore Amendment Bill, 1973.

MADAM SPEAKER.—The Bill is introduced. *

Cancellation orders of Government to the Selected list of Candidates for Posts of Junior Engineers.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡುತಮ್ಮಪ್ಪ (ಸಾಗರ).—ನಾನು ರೂಂ 312ರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯದ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡಿದ ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಅಯ್ಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ರದ್ದುಪಡಿಸಿದೆಯೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹೇಳಿಕೆ ಆಗುತ್ತವೆಯೇ? ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಡ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಬಕ್ಕುಟ್ಟನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ? ಮತ್ತು ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಅಯ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಬರ್ಬು, ಅನಾಹುತ ಆಗಬೇಕೋ ಅದಲ್ಲ ಆಗಿ ಮುಗಿದಿದೆ. ಇನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿಕೊಂಡು ಬ್ರಿಡಿ ಅರ್ಯುವುದು ಬಾಕಿ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Madam Speaker, the hon. member has raised a question questioning the validity of the order reported to have been published in the paper. The Government will be too glad to make a statement on that and I will do it tomorrow.

Death of a Persons in Police Custody at Gulbarga.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೋಲಿನರಸೀಪುರ).—ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪನನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರಿಂದ ಅಮಾನಾಪ ಕೃತ್ಯ ನಡೆದಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿನ್ನೆ ನೋಟೀಸ್ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಾಲಂ ಅಟಿನ್‌ಪನ್ ನೋಟೀಸ್ ಆಗಿ ಬದರಾಯನುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಇದನ್ನು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಯಿದೆ, ಕಾನೂನು ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಭಕ್ತೂ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹನೆ ಮೀರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ವಿಚಾರ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವಂತೆ, ನೋಮವಾರ ಸಂಜೆ ಒಬ್ಬ ದಶರಥರಾಲ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಪರಾಕ್ರಮ ವರ್ತಕನನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಪರಾಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅತ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಲು

(ಶ್ರೀ.ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅತನನ್ನು ಹೊಡೆದು, ಅತ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಹೇವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಸಾಕಿ, ಮಾರನೇ ದಿನ ಅತನ ಮನೆ ಯವರು ವ್ಯಕ್ತಿ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹುಡುಕಿದಾಗ ಹೇ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಮಹಜರು ಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧು ಎಲ್ಲವೂ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಲಗ್ರಾಂ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖೇನ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯ ನಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು, ನಫಿಂಗ್ ಪಾಟ್ ಆಫ್ ಅ ಜುಡೀಷಿಯರ್ ಪೊಲೀಸ್. ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹಾಕಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದಲ್ಲ; ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ವೀನಕೃತ್ಯವೇನಿದೆ ಅದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಡಿ. ಐ. ಪಿ. ಅವರು ಇಬ್ಬರು ಕಾನಾಸ್ಕೇಬರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಪರಿಧಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ದುರ್ಭಟನೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಎರಡು ಜನ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನಾಸ್ಕೇಬರ್‌ಗಳು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಸೆಡ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್, ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಆಫೀಸರ್ ಇವರು ಎಲ್ಲಾ ಕಲ್ಯಾಡ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಜನ ಕಾನಾಸ್ಕೇಬರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರ ಮುಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಅತ ನನ್ನು ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರನೇ ದಿವಸ ಪೊಲೀಸ್ ಪ್ರೀಪಸ್‌ಗೆ ಬಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮನೆಯವರು ಹುಡುಕಿದಾಗ ಆ ಮೇಲೆ ಹೇ ವೈದ್ಯರಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಈ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಠಾತ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಭಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗಿದೆ. ಪೊಲೀಸರು ಹೀನಕೃತ್ಯ ಮಾಡಿದಾಗ ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಪೊಲೀಸರ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಂದ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ನೆನ್ನೆ ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನು. ಸರ್ಕಾರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳನ್ನು ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಕೇಳಿದಾಗ ಇಷ್ಟೇನು ಸಫಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಯಾವ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಜಡ್ಡ್ ಅಪಾಯಿಟ್ ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಯಾರು ಸೀನಿಯರ್ ಆಫೀಸರು, ತಪ್ಪಿತಸ್ತರು; ಹೇಗೆ ಕೊಲೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ವಿಚಾರ.

ಶ್ರೀವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ಪೊಲೀಸ್ ಪ್ರಕರಣ ಕೇಸ್ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಯಾರ ಮೇಲೆ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರನ್ನು ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಾಮ ಮ್ಮನ ಪ್ರಕರಣ ಹೊಡೆದು ಆಯಿತು, ಇದೇ ರೀತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಂಪಿ ಶಿವಣ್ಣ ನವರು ಬಹು ಸಹ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರು ಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದು ನಾಯಿಸಿದ ಎಂದಾ ಬರೆದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಂಪಿ ಶಿವಣ್ಣ ನವರ ಹೇಳಿಕೆ ಮೇಲೆ ಅವನನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಪೊಲೀಸರಿಂದ ತೀರಾ ಗುಂಡಾಗಿ ನೆನೆದಿದೆ. ಈಗ ಇರುವುದು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆರೋಪ ಆಕ್ರಮ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಪೊಲೀಸರ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಕೆಲವು ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ಇವೆ. ಅವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರು ಈಗ ಇದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರೇ ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವವರು. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರು ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷ ಅಡಳಿತಗಾರರೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಅವರು ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷ ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಜಾಜ್ಜಿಕೊಂಡಿರುವುದಾದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಸುಮ್ಮನೆ ಹಾಳಾದ್ದೋ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ತನಿಖೆ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ನಾವು ಅಲ್ಲಗೆ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸರು ಇಷ್ಟು ಹದ್ದು ಮೀರಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅರಸ್‌ರವರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾರ ಮೇಲೆ ಸಿ. ಬಿ. ಐ. ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ನಡೆದಿದೆ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಬೇಕಾದರೆ

ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆತ ಎಷ್ಟು ಅಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ನಡೆಯಬಹುದು, ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಬಂದ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗಾರ್ಡ್ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲವನ್ನು ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಇವರ ಪಾರ್ಟಿ ಮೆಂಬರ್‌ಗಳು ಬರೆಯುವುದನ್ನು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಂಚಿತಿಬಣ್ಣನವರು ಬರೆದದ್ದನ್ನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಸಹ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟರ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತಮ್ಮ ದಕ್ಷ ಹೇಳಿಕೆ ಸಭೆ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ).—ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಠಿಣ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದಾಗ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಸಲ ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿಗಳು ಮಾಡಿ ಯಾರು ತಪ್ಪಿತಸ್ತರು ಎಂದು. ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಬುರಾಸೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹೀಗೆ ನಡೆದು ಬಂದಿರುವ ಅನೇಕ ನಿರ್ದಶನಗಳು ಇವೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜೈಮು ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿ. ಜ್ಯುಡಿಸಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೀನಿಯರ್ ಆದವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಬಂದು ಸಲ ಮುನಿಯಮ್ಮ ಮುನಿ ಚಂಡ್ರೇವರ ಪ್ರಕರಣ ನಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಇದ್ದೇರಿತು ಮುನಿ ಚಂದ್ರನ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡಿದೆ, ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಕೂಡ ಅಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬಳಗಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾರ ಕೂಡದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾದದ್ದು. ಜ್ಯುಡಿಸಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ (ಸಾಗರ).—ಸರ್ಕಾರದವರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೇಳಬಿಡಬಹುದು. ಇಬ್ಬರು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಸೆಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಇದ್ದು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಯಾವನೋ ಬಟ್ಟೆ ಸಾಯಿಸಿದವನು ಅವನನ್ನು ಅದೇ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೇಸ್ ನಡೆದರೆ, ಯಾರಾದರೂ ಸರಕವಾ ಸ್ಟೇಷನ್ ಯಾರು ಎಚ್‌ಎನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೇಸ್ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ನಲ್ಲಿ ನೋಡಿರುವವರು ಯಾರು? ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣ ನಡೆದಿರಬೇಕೆಂದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಿದವರಾಗಲಿ, ನಾಯಿನಿದವರಾಗಲಿ ಯಾರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಪೊಲೀಸ್ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಪೊಲೀಸರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಚ್ಚಿಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಜ್ಯುಡಿಸಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಆಗುವುದರಿಂದ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇದನ್ನು ಜ್ಯುಡಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† Sri D. B. KALMANKAR (Afzalpur).—Madam Speaker, I have received a telegram from the President of Saraf, Sangh, Gulbarga and according to that telegram, one Sri Dasarathlal Banjaralal, aged about 46 years, was killed while he was under the police custody on 19-2-1973 and the dead body was found thrown in the fort area that evening. Since the local police is involved in the matter investigations have to be made. In this connection I have also submitted a call attention notice which may be taken up at the earliest. Secondly, this particular incident has created a lot of sensation and panic among the people, even the Sarafs have closed their shops to mark their protest and anger on this particular incident in Belgaum town. Therefore this matter may be looked into immediately and if it is found that the police have done it deliberately and the man was killed while he was under lock-up serious action against responsible police personnel be taken up. The police seem to think that they will go scot free. No doubt

(SRI D. B. KALMANKAR)

police has a right to detain a person but it does not mean that it should treat the detained person in the manner that has been done. I therefore request that this matter be looked into in all priority and see that justice is done and if the police personnel are involved they should be punished deterrently.

2-00 P. M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.-(ಪೊರಬ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಜನರು ಓದಿದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಅತಿ ಗಾಬರಿ ಪಡಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತಹ ಸರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದು ಬಹಳ ಅಪರೂಪವಾದ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆರ್.ಬಿ.ಎಸ್.ನೇಟಿವ್ ಜೇಸ್ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯೂಸ್ ಬರೆದಿದೆ. ಇದು ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಸರಕಾರದ ಆದಳತೆಯಲ್ಲಿ ಬಗಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಪೊಲೀಸಿನವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಜನತೆಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನು ತರತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ರೋಗಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ನಿಕೃಷ್ಟ ಪಡಿಸಿ ಹೊಡೆದು; ಆತನು ಸತ್ತು ಹೋಗಿದರೆ ಅವನನ್ನು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥ ಆ ಮಟ್ಟದ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಕೃಷ್ಟ ದಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಸತ್ತರೆ ಅವನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೂಡಿಸಿ, ಕೊತ್ತರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಆಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನು ತರತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಜುಡೀಷಿಯರ್ ಪೊಲೀಸ್ ಆಗ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಪೊಲೀಸ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಇದು ಸಭೆಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯತೆ ಏನು? ಇದು ಪಕ್ಷ ಪಂಗಡಗಳ ವಿಷಯ ಅಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಮಾಡಿರುವ ಆಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಖಂಡನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದು ಜುಡೀಷಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರತಕ್ಕ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಆಶ್ವಾಸನೆ. ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಜುಡೀಷಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಆಗಲೇಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

†SRI C. M. ARUMUGAM (K.G.F.).—Madam Speaker, I have received a telegram from one Sri Sivaram Moga, who is the President of the Republican Party of the Gulbarga District, in this connection today. I would appeal to the Hon'ble Chief Minister to take concrete steps in this matter. The merchant, who was taken by the Police, never returned. That means he was in police custody till his death. If there was no prima facie case, there was absolutely no need for the Deputy Inspector General of Police to suspend the Head Constable and Police Constable. There was a complete Hartal in Gulbarga.

To quote another instance, there is a place called B. Nayanpur in Krishnarajanagar Taluk, where on the 20th of this month two students were taken to the Police Station, and they have not been let out so far! When the Police take any person to the Police Station they neither give any receipts nor inform their relatives.

What happened in Gulbarga might happen here also. Now that the Deputy Inspector General of Police has suspended the Head Constable and the Police Constable, we want a judicial probe in the matter. Of course; there are several instances of murder for many

reasons. But there was no need for the Police to murder a merchant. The fact remains that he was taken to the Police Station by the Head Constable and the Constable, and he never returned. That is why the entire Public—not only the merchants of Gulbarga demonstrated, shops were closed and they observed a complete hartal. I submit that in the interest of justice and truth, the Government should come forward to appoint a High Court Judge or a District Judge to probe into this matter.

Sri J. P. SARVESH (Seram).—Madam Speaker, committing atrocities against innocent people by the Police is not new. I have seen this in every Government. During the time of Sri S. Nijalingappa...

(Many opposition members stood up)

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—The hon. member Sri Sarvesh is from that area. Let us hear him. I do not know why the hon. members are so impatient.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅಲ್ಲಿಯ ಬ್ಯಾಕ್‌ಗ್ರೌಂಡ್ ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ.

† **Sri J. P. SARVESH.**—During the Chief Ministership of Sriyuths B. D. Jatti, S. R. Kanthi, S. Nijalingappa and also Veerendra Patil several times such instances were discussed and the Police was condemned. When Sri Veerendra Patil was the Chief Minister.....

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕು.

Sri H. D. DEVEGOWDA.—He has supplied additional information in this fashion:

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವುದು ನಿಜವಾಗಿರುವವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕೆಲಸದ ವಿಚಾರ.....

† **Sri J. P. SARVESH.**—During the time of Sri Veerendra Patil Ministry, I had brought to his notice about the murder of one person by name Gundu by the police in Sedam Town, through a telegram and I followed it up with a letter. Sri Veerendra Patil was kind enough to order an enquiry into that incident. After several months, I received a letter from him stating that there was no proof of the murder. What I mean to say is that the Police have got a habit of killing persons. It has almost become a habit with them. I therefore request the Chief Minister to see that persons who are responsible for such acts are punished.

ಶ್ರೀ ಹೆಂಪಿ ಶಿವಣ್ಣ.—ಪೊಲೀಸಿನವರು ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅನೇಕ ಕಿರುಕುಳಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತುರ್ಬೇಕಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ಬಲಿ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ರವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೂ ಸರಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ

(ಶ್ರೀ ಹಂಪಿ ಶಿವಣ್ಣ)

ಪೊಲೀಸಿನವರು ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—Madam Speaker, Sri Dasarath Lal was taken to the Police custody on the 19th and many injuries were found on his body.

MADAM SPEAKER.—That has been reported in the Press.

Sri B. B. SAYANAK.—This is a very serious matter. The Police think that they are supreme in the Police Station and they think that the Government is backing and whatever they do in the Police Station there is none to challenge them. I therefore request the Government to probe into this matter and order for a judicial enquiry so that their misdeeds would be known.

† Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—Madam Speaker, I do realise that the matter is a serious one, but may I submit that even if one gentleman or any hon. member were to say that the matter of this nature is serious, then the Government unhesitatingly is one with them to say that it is serious. Does the seriousness depend upon all of us saying that it is serious? It does not.

Sri M. S. KRISHNAN.—Sometime it becomes necessary for us to say that it is a serious matter.

Sri D. DEVARAJ URS.—All of us have said the same thing, there is nothing new either. Whatever Krishnan said on such matters, I quite imagine what he would say. Sometimes imagination is necessary. Having heard Sri Krishnan on so many occasions, I can very well imagine what he would say.

Sri M. S. KRISHNAN.—I take it as a compliment.

Sri D. DEVARAJ URS.—I take it as a compliment to me also. I very humbly submit, let not an impression be gained here that Government is not taking up such matters seriously as was pointed out by Sri Sayanak that Government is giving support to whatever they do in Police Station. I do not know why he said that Government is supporting the Police. We are certainly going to support the Police as long as Sri Sayanak does not go out of the way and breaks the law. I am here to support the Police because Mr. Sayanak wants police support-including Mr. Vatal Nagaraj.

Sri B. B. SAYANAK.—I have never asked for Police support.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾನ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಮಗೇನೂ ನಿಮ್ಮ ಪೊಲೀಸಿನವರ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಲೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವಂತೆ ನಮಗೆ ಪೊಲೀಸಿನ ವರ ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಮಗೂ ಗೊತ್ತು, ಕಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು Sri Vatal nagaraj does not want police support because he is a heavenly born gentleman. He may not require the police support but the society in which we are living does require police support. Let us wait for the time when our Socialist leader from Shimoga constitute a Government. If he is going to constitute a Government, then he may completely dismiss the entire police force. He will be creating a society in which there will be no policeman. I want to submit that this Government at no instance, nor at the instance of anybody howsoever high he might be, either by caste or creed or relationship, has supported the police. Whenever the acts of omission and commission of police have come to the knowledge of Government, we have taken drastic action against them. Let me quote one instance. Just now Sri Shivanna brought an instance to the notice of this House. I may inform him that those Sub Inspectors have been kept under suspension. I do not want to cast any aspersion against anybody.

Sri B. B. SAYANAK.—Because he was a party man.

Sri D. DEVARAJ URS.—An offence is an offence whether it is committed by X or Y. Immediately on receipt of the Gulbarga incident, an investigation has been ordered and it will take place as early as possible. I may assure this House that whoever is involved whether he is a constable or a Police Inspector or even a Superintendent of Police, I do not spare if he is to be punished, he will be punished. This kind of feeling among some of the Hon. Members that Government is not going to take action or going to support the Police—I am sure, majority of our members may not hold that view, including the hon. Leader of the Opposition it is the legacy of the past. There might have been instances where Government might not have taken that much of action as was necessary to punish an officer irrespective of his position or status. Here and now I make it clear that whoever he is, we are going to take action as severe as the law demands on such occasions inspite of whatever others might think.

When it is the question of protection to property or life or when it is the question of dealing with a criminal act of this nature the Government will naturally be impartial. It rather pains me if people say that the man involved in a case is belonging to the Ruling Party and therefore he is getting favourable treatment. They say in the cases of people belonging to the ruling party the Government is going to support and in the cases of people belonging to other parties there will be different treatment. It is not the question of politics here, but it is the question of saving or protecting property and life and allow the people to live peacefully. I certainly get odium if Government is going to differentiate between person and person. It is our duty to give protection to life and property. It may be, the Police people might have misbehaved. We have got instances of this nature. I am recalling to your memory one such instance. One Sub-inspector

(SRI D. DEVARAJ URS)

or some Constable shot dead one Superintendent of Police. Nobody instigated him. There are instances where even sometimes the Military people ran amuck and Police people ran amuck. But in these cases I do not know the full details. Any how I know this much, as you all know, that such a case has happened and that has been reported. Further investigation is going on. It is not known whether any Constables are involved or some other officer is involved. When that is the case, I may assure you all that we are not going to protect or shield them to escape from the clutches of law. We have absolutely no political reason in this behalf. Some of the members demand judicial enquiry. In my opinion such judicial enquiry is not at all necessary when the officers are there in the Department to do that enquiry impartially. I can assure the Hon. House that the enquiry to be conducted will be hundred per cent impartial, pure, unprejudicial and unbiased. The Government will never allow anybody to take sides and will never allow anybody to influence any one in this case. Even in the case of Chickmagalur where a criminal act had been committed the Sub Inspector and the connected people involved have been arrested and kept under suspension. The proceedings are going on. I have not allowed anybody to influence or to take sides or to approach anybody in this matter giving room for the people involved to escape from the clutches of the law. I believe the Hon. Members of the opposite side will agree with me.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ. — ಈಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದು ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯ, ಇದರ ತೀವ್ರತೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಶಾಂತತಾಲನೆಯನ್ನು ಪೋಲೀಸರಿಂದಲೇ ಮಾಡಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ನಿರ್ವಹದವಾದ ಮಾತು. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಒತ್ತಡಕ್ಕೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಣಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ವಿಧವಾಸಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಯಂತ್ರ ಏನಿದೆ, ಅದು ಪೋಲೀಸ್ ಯಂತ್ರವೇ ಆಗಿದೆ. ಇಂದು ಯಾವ ಒಂದು ಪೋಲೀಸ್ ಯಂತ್ರ ಅಪಾದನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆಯೋ, ಅದು ಪೋಲೀಸ್ ಯಂತ್ರದ ಅಧಿಕಾರ ಮೇಲೆ ತಾವು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾಸ್‌ ಲಗನಿಯಿಂದ ಈ ತರಹ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರು ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಲಿ, ನಾನು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾವು ಪೋಲೀಸ್ ಯಂತ್ರದಿಂದಲೇ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟಪಾತವಾದ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೂರೆ ಮಾಡಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇನ್ನು ಎಂತಹ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಕೇಳಬೇಕು? ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನು ಎಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಿರಿಯಸ್‌ನೆಸ್ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನೀವೇ ಹೇಳಿ? ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷಾದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪದಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸೆನೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 3 ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಬೆಲಿಗ್ಲಾಂ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಸಮಯದಿಂದ ಇಬ್ಬರು ವರೆಗೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಷ್ಟೇ ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವುದು ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಡಳಿತ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕೂಡಿ

ದಿರುವವರು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಡಿ. ಪಿ. ಅವರಿಂದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ನಡೆದಿರುವ ವಿಧ್ಯಮಾನಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಎಷ್ಟುಗೊಂದಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿ 15 ಗಂಟೆಗಳಾದ ಮೇಲೂ ಸಹ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಷ್ಟೇ ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಶ್ರೀ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ 24 ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಗುಾತ್ಯಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಅಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ 24 ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಎಷ್ಟು ವಿವರಗಳು ಬಂದಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿವರ ಬೇಕಾದರೆ ಪೂರ್ಣ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಅಗಬೇಕು. ಪೊಲೀಸರು ಈ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋದರೋ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. All these matters will have to be investigated and then a proper report is to be placed. ನಾವು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವು ಅದೃಶ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಒಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಾಗ, ನನಗೆ ಎಷ್ಟು ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳಿದೀರಿ, ಆ ಬಂದು ಮಾತಿ ನಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ವಿವರಗಳನ್ನು ತರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ಮಾತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಇಷ್ಟತ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇಡ. ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ತಾಳ್ಮೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಾವು ಸಹ ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಆತಂಕ ಏನೆಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಪೊಲೀಸಿನವರ ಕೊಠಿರ ಮಾಡಿ, ಅದರಿಂದ ವಿಮುಕ್ತರಾಗಲಾ ಆ ಶವವನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಿಡಬೇಕು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ತಾವು ಪೊಲೀಸಿನವರಿಂದಲೇ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದರೆ ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ ನಮಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

2-30 P. M.

SRI D. DEVARAJ URS.—This is the fundamental principle on which we differ. Simply because two constables have committed a mistake ಪೊಲೀಸಿನವರ ವೇಲೆ ಸಂಬಂಕ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ? If the hon. Member starts on that premise, I am sorry I cannot accept that proposition.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—What harm is there to conduct an impartial judicial probe ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ, ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಧ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಮಾಡಿ ಹೇಳುವಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಜುಜಿಮುರ ಎನುಕ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಅದೂ ಮಾಡೋಣ.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Don't appoint a Police Officer to enter into the matter. That is our request.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—I am demanding a judicial enquiry.

SRI D. DEVARAJ URS.—This is not the stage at which it can be done. Let us find out what exactly is the position. Let us get more details. Because a Police Officer is involved, he cannot say: "No Police Officer has judicious mind." If that is the approach of the hon. member, I am terribly sorry I am not accepting the proposition made by the hon. Member. If that is the case, where shall I bring

a new set of officers from top who will be free from all these things? 'The entire Police Department is prejudiced and is trying to cover up the sins done by the officers at the lower level'; it may not be fair to say that of the department.

SRI D. DEVARAJ URS.—Now that it has come before us, let me get much more information and then we will see whether it should be enquired by the Police Officers, or whether a Magisterial enquiry or Judicial Enquiry should be held. That will be looked into later on, not immediately. What is the point in saying that I am side-tracking the issue? All this is not necessary and certainly that is not my intention.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಮ್ಮಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕೇಸ್ ಬೇರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲೇ ನಡೆದಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಬೇರೆ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿದ್ದರೆ ನಾಲ್ಕು ಇಷ್ಟು ಆತಂಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಪ್ರೋಟೆಸ್ಟಿಸುವವರ ನಡೆಸಿಬಹುದೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಮೂಡಿ ಬಿಡುತ್ತಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಮ್ಮಪ್ಪ.—ಹಿಂದೆ ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪೋಲಿಸರಿಂದಲೇ ನಡೆದಂಥ ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ. ಅಂತಹ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಸಿನವರಿಂದಲೇ ಪಡೆದಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ಅಂತಹ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸಂಯಾಗಿ ರುಜುವಾತು ಮಾಡುವುದು ಅನೇಕ ನಂದಭ-ಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಕೆಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ರುಜುವಾತು ಪಡಿಸಲಾಗ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕೇಸುಗಳು ರುಜುವಾತು ಆಗದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳೂ ನಡೆ ಇವೆ. ಪೋಲಿಸಿನವರನ್ನೇ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

Sri D. DEVARAJ URS.—He is mixing up the proceedings in a court of law in a case. ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರಬಹುದೆಂದು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಾದಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ವಿಚಾರಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಕೇಸುಗಳು ಹಾಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅದೂ ಉಂಟು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಈ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರ ಇಂಟರಿಸ್ಟ್ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದೇನು ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಯಾರಿಗೂ ಅಂತಹ ಇಂಟರಿಸ್ಟ್ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ತಪ್ಪನ್ನೂ ಆಗಲೇ ಮುಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಫಿಜ್ಜಿಯಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಭಾವನೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಜುಡಿಷಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾದ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಯಾರು ನಿಜವಾಗಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ತರು ಎಂಬುದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜ್‌ಶೀಟ್ ಹಾಕಬಹುದು. ಕೇಸು ಹಾಕಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಒಂದು ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ಜುಡಿಷಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನಾದರೂ ಈ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅನೇಕನಾರ ಸಾಕ್ಷಿ, ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿದ್ದರೂ ವಿಚಾರಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಸತ್ಯ ಹೊರಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್‌ನು ಯಾರೊಬ್ಬರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಹಾಗೂ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಇಚ್ಛೆ. I will also read the report.

“It is reported that about 10-15 A.M. on 20-2-1973, one Janaki Bai presented a complaint to the Deputy Inspector General of Police N.E.R., Gulbarga, alleging that on 19-2-1973 at 4 P.M. her husband Dasarathlal Verma was taken by two Constables in mufti and that he had not returned so far. A little earlier, the Police had information about a dead body lying inside the Fort Area with injuries. The local marwadies suspected it to be that of the said Sri Dasharathlal Verma who was reported to be missing.

2. On the report of one Sri Vijayakumar Kotgi, a case under Section 174 Cr.P.C. was registered in Jagath Police Station at Gulbarga Town. After an inquest was held by the Sub-Divisional Magistrate, Gulbarga, the dead body was subjected to post-mortem examination. During the inquest, some injuries were noticed on the body and foul play was suspected. Hence the case has been converted to one under Section 302 I.P.C. in Jagath Police Station in Cr. No. 34/73. The inquest report and the result of the post-mortem examination are awaited.

3. Further investigation of the case has been ordered to be taken up by the C.I.D. One Police Constable and one Head Constable have been kept under suspension from 21-2-1973, on suspicion.”

That is the position.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಾದೇಗೌಡ.—ಈಗ ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಇದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ. — ತಾವು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಮುಖ್ಯಯಲ್ಲ ಪೊಲೀಸರು ಕರಕೊಂಡು ಹೋದರೆ, ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಡೆಡ್ ಬಾಡಿಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಮುಖ್ಯಯಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹೋದ ಕಾನಾನ್ವೇಷಣೆ ಹೊರಗಡೆ ಅವರನ್ನು ಮರ್ದಮಾಡಿ ದೂರವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಜುಡೀಶಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಸರಿಯಾದ ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬದಲು ಪೊಲೀಸರೇ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಏನಾಗಬಹುದು ? ಇದೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲರತಕ್ಕಂತಹ ಪೊಲೀಸರು ಅಶ್ರಮಾಣಿಕರು ಎಂದೂ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡದೆ ಒಂದು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ಜುಡೀಶಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ನಾನು ಕಳೆದಿಂದ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಸ್ ನಾಗರಾಜ್. — ಅದು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಮಾತು. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ತಾವು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇರಿಯರಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಆಗಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. Judicial enquiries have been held, magisterial enquiries have been conducted, official enquiries have been held. Depending upon the seriousness of the matter, we will make the enquiry. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೀರಿಯಸ್‌ನೆಸ್ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ತಾವು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ವಿಚಾರಣೆ ಏನು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿರುವುದು. ಈಗ ತಾವು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇರಿಯರ್ ಅಥವಾ ಜುಡೀಶಿಯರ್ ಅಥವಾ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಯಾವುದೋ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಘಟನೆ 19ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ನಡೆದಿದೆ. ತಮಗೆ ಪೊಲೀಸರ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇರಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಮಾನ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಗಲಭೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇರಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಯಾಗಿ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕ್ಲೀನ್ ಚಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಏನೆಂದರೆ ಜುಡೀಶಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸರ ವರ್ತನೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಜುಡೀಶಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ಈಗ ಐಪಿಸಿ 302ರ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ತಾವು ಹೇಳುವುದು ನನಗೊಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ. — ಬೇರೆ ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಪೊಲೀಸರು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಶನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

Sri D. DEVARAJ URS. — Why are you so much exercised about it? I do not understand. He was a Sub-Inspector who was involved in a murder case in the police station in Tarikere area.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ. — ಆ ಕೇಸ್ ಫೇಟ್ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾದು ನೋಡಿ.

Sri D. DEVARAJ URS. — It has been already booked under 302 IPC. This is also going to Court.

Sri C. M. ARMUGHAM — Therefore, what we want is, if the matter goes to the court necessarily the investigation will be done by the police. There is no politics in it. The man who has been murdered, is a merchant and belongs to no party. It is not proved that he belongs to any political party. Sri Deve Gowda also shares the same anxiety. We want a categorical assurance from the Chief Minister that he will order a judicial probe. If he can say, if not today, at least tomorrow he may do so, after all, Madam Speaker, it is a murder, murder alleged to have been committed by the police in the police station. We can instruct the IGP to run so Gulbarga and get the relevant facts. He need not depend upon trunk call, or telegram. He can ask the DIG, Gulbarga, to come here. You may keep the issue open.

Sri D. DEVARAJ URS.—The F.I.R. has been submitted to the court. I can assure the hon. member as well as the House that I am as much anxious as the hon. Member is to see that this case is properly conducted and no stone will be left unturned to see that justice will be meted out. I might even send the I.G.P. or the D.I.G. and tell them that these are the Government orders and that they must proceed in this way only. Therefore, the question is on what should there be a judicial enquiry. Is it on the conduct of the police or on the conduct of the Constables or on what? The matter is going to the court and the police will have to investigate into this matter. May be that we may have certain doubts that the immediate police officers might have some prejudice or some indirect influence. I can therefore assure this House that this investigation shall be done not by persons directly or indirectly involved in this affair but by persons who are free from these things. I am certainly going to ensure that; I can promise that. Let the whole case be conducted in the court in a proper judicious manner without any bias or prejudice.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಚಾರ್ಜ್ ಪ್ರೀಟ್ ಪೈರ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ತಾವು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಚಾರ್ಜ್ ಪ್ರೀಟ್‌ನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಇದು ಸರಿಯಾದ ಕೇಸು ಆಗಿದ್ದರೆ, ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಎಂಬುದು ಪೂರ್ವ ಅದರೆ, ಅಂತಹ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅನುಮಾನವಿದ್ದರೆ, ಅಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸರ್ಕಾರ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಪಾಯವೇರಿನ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಇನ್ನೇನು ಹೇಳುವುದು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇವತ್ತು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಇದ್ದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ಡರ್ ಕೇಸ್‌ನ ಎಲ್ಲಾ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಮಾರ್ಡರ್ ಕೇಸುಗಳು ವಜಾ ಆಗಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೇ. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾತವಾದ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಇವತ್ತು ಮತ್ತೆ ಪ್ರೀಲಿಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ಚಾರ್ಜ್ ಪ್ರೀಟ್ ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಇವತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್‌ವಾರ್ಸ್ ಆಗಿರುವವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸೋಣ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮಗೇನು ಅನುಮಾನ? If the local police has got some prejudice, I say we will send some other person.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಜುಡಿಸಿಯಲ್ ಪೋಲೀಸ್ ಮಾಡಬೇಕೇ, ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇರಿಯಲ್ ಪೋಲೀಸ್ ಮಾಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದಲೇ ಪೋಲೀಸ್ ಮಾಡಬೇಕೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜರನ್ನು ಈ ಕೇಸಿನ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ನಿಗೆ ಹಾಕಲೇ ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಏಕೆ ಹಾಕಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ನಾರಾಯಣಸಿಂಗ್.—ಯಾರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಾಗಿ ಆ ತಪ್ಪಿಗೆ ಒಳಗಾಗು ತ್ಯಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಿಂದ ನನಗೂ ಚಲಗ್ರಾಂಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇದೇ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ 19:00ರಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಿಂಧಗಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ರಾಶಿ ಮಾದುತ್ತಿರುವ ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಸಾಹುಕಾರ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟನು. ಆಗ ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕರ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಸತ್ಯಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಕೊಡೆದಾಗ ಆ ಹೆಣ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇತ್ತು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹಿಂದೆ ಡಿಮಾನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಇನ್ನೂ ಇದುವರೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಇದು ಪಾರ್ಟಿ ಅಫೇರ್ ಏನೂ ಅಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಅದಂಥ ಕೇಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಮಾಡಿವೆಂಥಾದ್ದು ಅನ್ಯಾಯ, ಅತ್ಯಾಚಾರ ವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಪಟ್ಟಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದಂಥ ಕೇಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಯಾರೇ ಇದ್ದರೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಬೇಕು.

Sri D. DEVARAJ URS.—I have more than once stated that whatever might have happened in the past, I am not going to concern myself with that. In this particular case I am one with the hon. Members of the Opposition.

Sri C. M. ARUMUGAM.—We should not give a political twist but my friends on the other side are giving a political twist. Where is the need for my friends from Gulbarga to bring in the name of Sri Veerendra Patil? We are not concerned with him, who was a Chief Minister. If they bring in the name of Sri Veerendra Patil, then it means that the members from that side are trying to give a political twist.

Sri D. DEVARAJ URS.—I will never allow any political twist to be given to this matter.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Let us go to Gulbarga and let us see how they face the audience there.

(There was uproar in the House)

Sri D. B. KALMANKAR.—I take a challenge.

(Again there was uproar)

3-00 P.M.

Sri D. DEVARAJ URS.—Madam, let us not take these challenges here. There are other fields where we can speak. This is a matter over which we must seriously ponder. Whether 'x' can go to Gulbarga or 'Y' cannot go, is a matter which we can discuss on other occasions.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—On this issue, let us face the people.

Sri D. DEVARAJ URS.—What is the issue here? I cannot understand how the hon. member suggests like this. Murder cases are to be investigated. How can we go to public platform to decide murder cases? I beg of him not to make such suggestions. There are other issues on which we can go to public platforms. This issues cannot be decided on public platforms. This is a criminal case which has to be decided in courts of law. If courts of law are not there and we take these things to streets, how will they be decided? Certain issues are decided in war fields. There it is not a question of deciding whether murder is correct or not. There murders are murders. That is only in the battle fields. In the courts of law, it is totally different. This is an issue to be decided in courts of law.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಯಾರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದೇ ಇರಾಖೆಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಯಾರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಯಾರು ಎಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಪೊಲೀಸರರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವರ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅನುಕಂಪ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತಾರೆಂಬ ಅಂಶ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವು ಅದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂಥ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಕಾನಾಸ್ತೇ ಬರ್ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಡೀ ಪೊಲೀಸ್ ಇರಾಖೆಯೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆ ಅನ್ನುವುದು ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಶಾಖೆಯಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ಜುಡಿಷಿಯರ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಒಂದು ಜಡ್ಜ್ ಮೆಂಟನ್ನು ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಇಡೀ ಜುಡಿಷಿಯರ್ ಇರಾಖೆಯೇ ತಪ್ಪಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಾವು ಇಂಥಾ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ಒಂದು ಗೋರ್ಟ್ ಮೆಡುನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಅವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾವು ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕೋಗಲ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜುಡಿಷಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ವಿರಿ ನಡೆಸಬಹುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

Sri D. DEVARAJ URS.—That will be looked into. I say on behalf of the Government that these things will be looked into impartially without any prejudice or political twist or turn. ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಪಾಕದಿದ್ದರೆ I cannot help it.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾಳಿರತಕ್ಕ ಹುಡುಗಿತನಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಧಿಕ್ಕಾರವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ನಾವು ಸಭೆಯಿಂದ ವಾಕಾಂತ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗತಿ ಹೋದರು)

Sri D. DEVARAJ URS.—I knew your mind. You want to give a political twist like this. I know what you are doing. I know your feelings behind this.

Motion of Thanks to the Governor's Address

(Debate Continued)

MADAM SPEAKER.—We will go to next item. Sri Vatal Nagaraaj to speak. The hon. member is absent. Next Sri Gundu Rao.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ (ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ.....

(ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಬಂದರು)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸಭೆಯಿಂದ ವಾಕಾಂತ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ನಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗತಿ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದೊಂದು ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಾಟವಾಡುವಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹಾಗಾಗಬಾರದು.

Motion of thanks to the Governor's Address

(Debate Continued)

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರ (ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ: ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅಷ್ಟೇ ಕೊಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತ ಅದನ್ನು ನಾನು ಹತ್ತೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡಮಾನಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡದ ಇದ್ದಂಥ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕೇವಲ ಹನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಯಾವ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವರು ವಿತರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕಳೆದ 11 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ ಗಳಿಗಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಇತ್ತು. ಆಗ ಇದಕ್ಕೆ ಅರವತ್ತು ಕೋಟಿ ಓವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಇತ್ತು. ಇದರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಕೂಡಲೆ ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಇವರು ಹೇಗೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆಂದು ಜನರು ಅನುಮಾನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹಾಗೂ ಇನ್ನುಳಿದ ಇತರ ಮಂತ್ರಿ ಗಳೆಲ್ಲರ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಆ ಹಣಕಾಸಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನೂ ನಿಭಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ 10 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿ ಜನರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ... ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು

ಅನೇಕ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸರಕಾರ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನಾಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಡಲು ಮುಂದೆ ಬುದ್ಧಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅದೇ ಭಾಗವಿಂದ ಬಂದವರೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು, ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದವರೇ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಯಾರು ಈ ದಿವಸ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರೇ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಇವರೊಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳದೆ ಈಗ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ತೊಂದರೆ ಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಹೊರಗಾಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಬರೀ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವುದಲ್ಲ, ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆ ಮಾಡುವುದಲ್ಲ. ಸಾವಿರಾರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕು, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಲಕ್ಷಾಂತರ ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಇರುವಾಗ 60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮೊಬಲಗಿನ ಒಪ್ಪಂದಾಫ್ತು ಬಿಟ್ಟು ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸರಕಾರ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ, ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒಪ್ಪಂದಾಫ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿಲ್ಲ, ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರಕಾರ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಪ್ಪಂದಾಫ್ತು. 40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಪ್ಪಂದಾಫ್ತು ಧರ್ಮೇಂದ್ರರು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ, ಈಗ ಅವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ. ನೀವು ಬಾಯಿಗೆ ನಿಂದಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ. ಅವರು ಹೇಳಿದವೇರೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ನನ್ನ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಹೇಳಿ. ಜೋರಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಹತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಮುರಿಥು ಹೋಗಿರುವ ಬಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟರು, ಟೈರು ಸ್ಪ್ರಿಂಗಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು, ಸರಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದರು. ಸರಕಾರ ಪಾಪರ್ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳಾಗಿಲ್ಲ, ಕೆರೆಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಈಗ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲು ನಾಚಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

[Sri K. H. Hanume Gowda Rose]

Sri D. DEVARAJ URS.—We have every right to rebut and criticise them as they have to criticise us. Let them have some patience and listen.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ನಾವು ನೀವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು, ನೀವು ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಮಾಡುವಾಗ ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಮಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿರಲಿ, ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಕೇಳಿ. ಹತ್ತು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನೇನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಟೈರಿಲ್ಲದ, ಸ್ಪ್ರಿಂಗಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದ, ಕಂಡೆಮ್ ಆವ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು, ಮೋಟಾರು ಕಾರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರು. ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರಕಾರ ಅತಿಕ್ರಾಂತ ಹೆಚ್ಚು ಏನು ಮಾಡಿದೆ? ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸರಕಾರ, ಮತ್ತು ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿದ ಪಾಪದ ಪಲ ಈ ದಿವಸ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಏದೆ ಹಣಕಾಸು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆಷ್ಟು ಹಂಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ವಿವೇಶಿ ಬಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ದುರಾಚಾರು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಇದ್ದರೂ ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗಲಿ.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Who is to hold the enquiry? Tell your Chief Minister to hold an enquiry.

Sri R. GUNDU RAO.—Don't threaten Mr. Deve Gowda. I am on my legs, I am not yielding, please sit down. You behave properly.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—I know how to behave. There is nothing to learn from Mr. Gundu Rao. You cannot question my behaviour. I can release the whole matter to the House. Mind it Mr.

(Several Members rose to speak)

Sri R. GUNDU RAO.—Madam Speaker, we have been watching for the last so many days.....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅವ್ಯಕ್ತಲೇ, ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಇಷ್ಟು ಕೋಪ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಇರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕಿಟಿಸ್ಟೆಡ್ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾವು ಸಮ್ಮನಿಸಲಿಲ್ಲವೇ ?

[*Sri S. Bangarappa Rose*]

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Let him criticise to the maximum extent. I welcome that. But he cannot question my behaviour. I am prepared to go out from politics, if I were to take a certificate from Mr. Gundu Rao. In fifteen years of politics nobody has questioned my behaviour. Madam Speaker, I protest and ask you to direct the hon. Member to withdraw those words.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್‌ನಾಗರಾಜ್.—ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್ನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕ್ರಿಟಿಸ್ಟೆಡ್ ಮಾಡಿದರು,

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Let him criticise. You hold an enquiry and hang him. But you cannot question my integrity.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—Behaviour ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು personal behaviour ಅಲ್ಲ, political behaviour ವಿಚಾರ,

Sri H. D. DEVE GOWDA.—You are intelligent enough to twist that. I am sorry.

Sri DEVARAJ URS.—Madam Speaker, individuals behaviour is in so many fields: He is also a political being, Mr. Gundu Rao is also one and all of us are—Politically I said we have a right to criticise.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—I have no objection for his critising, But the way in which the hon. member Sri Gundu Rao went on questioning my behaviour, is not correct. As a member of this House for the last twelve years people know my behaviour very well.

Sri R. GUNDU RAO.—Don't threate. I will tel you what I said

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ಧಾಟಿ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದಂಥ ಪದ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಟೀಕೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಿವಿ ಇಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಇದೆಯೇ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತರೆ ಇದೆಯೇ, ಎಂದು. ಯಾರ ಸರ್ಕಾರ ? 10 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸರ್ಕಾರ 60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟನ್ನು, ಒಂದು ಡಾವಿ ತೋಡದೆ ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡದೆ, ಬರೀ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ರಾಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ ಸರ್ಕಾರದ 10 ವರ್ಷಗಳ ಪಾಪದ ಫಲವನ್ನು 10 ತಿಂಗಳಿಂದ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜ್ಯದ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಶ್ಲೋಕ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಬಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು.....

(ಬಟ್ಟಿಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಸದಸ್ಯರು) ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು—
ಗಲಬೆ)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಏತಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಬಾರದು ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹೇಗೆ ತುಂಬಾ ಟಚ್ ಆದರೆ ಕಷ್ಟ, ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ನಡೆಸುವಾಗ ಸ್ಪೋರ್ಟ್‌ಮನ್‌ಷಿಪ್ ಇರಬೇಕು. ಬೇರೆಯವರು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ತಿರುಗಿ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಬೇಕು. ನನಗೂ 10-15 ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವ ಇದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಡೆಯುವೆ, ಹೊಡೆದಾಗ ಹೊಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ಟಚಿ (touchy) ಆಗಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? ನನ್ನ ದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಬೇಕು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಅಂದದ್ದನ್ನು ಕೇಳಬಾರದು ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ? ದಯಮಾಡಿ ಯಾರು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಕೇಳಿ, ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯವರು ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಜವಾಬು ಹೇಳಿ, ಈ ರೀತಿ ಹೊಡೆದಾಡಿದರೆ ಇದು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಲಕ್ಷಣವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಪಾಟಲಿರನ್ನು ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರನ್ನು ಅವರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕ್ವಿಟೆಷನ್ ಮಾಡಲಿ ನಾನು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನನ್ನ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು

MADAM SPEAKER,—I will have it verified.

SRI D. DEVARAJ URS.—Madam Speaker, with due respect, I submit that personally I have nothing against Sri Deve Gowda ; I have my friendship with him and I am not prepared to question his personal behaviour or character—I have never questioned. When Sri Gundu Rao was speaking, he has never questioned the personal behaviour of Sri Deve Gowda. If it is mistaken that he has questioned his personal behaviour, it is not correct. Supposing even assuming there is some questioning, let it be looked into. Either he stands by it or he will withdraw it. One thing I want to make it very clear. It is parliamentary procedure to use parliamentary language. Since it is within the ambit of using parliamentary language, nobody need withdraw his words unless it is unparliamentary. Supposing I make a personal remark, either I must substantiate and stand by it or I must take the consequences. If Sri Gundu Rao has made any remarks about the personal behaviour of Sri Deve Gowda, let it be looked into. You are here Madam to direct us. I would appeal to my friend the Leader of the Opposition not to get excited. I am not going to support anybody when personal aspersions are cast. Again, I want to say one thing. We are all public men including my friend Sri Deve Gowda.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—I know that.

SRI D. DEVARAJ URS.—He is as much a public man as I am as Chief Minister and our conduct as public men can be questioned on the floor of the House. Our conduct in relation to the affairs in which we are involved, viz, politically and administratively, may be questioned. Supposing my personal behaviour is also wrong somewhere, they may question—there are many who have questioned even that. I do not know how Sri Deve Gowda can take exception to it. When they questioned the conduct of some Ministers Sri Deve Gowda did not object to it. I cannot understand why today he is so much agitated.

SRI E. BASAVALINGAPPA.—(Minister for Municipal Administration).—Because it touches him.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನನಗೆ touch ಆಗು ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಏ ಬೆ ಬಂಗಲೆಗೆ ಯಾರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲ್ಲ. I will go further.....

Sri D. DAVARAJ URÉ.—I would appeal to him again that let us not threaten people like that. In a debate, we can interfere only if the member yields. Sri Deve Gowda just intervened when Sri Gundu Rao was speaking, and he also yielded. Let us not take offence to it. Madam, I am very glad you clarified the position that in a parliamentary debate when we are prepared to criticise others, throw hard words and remarks against others, we must also equally receive it when others hit us so hard. I thought Sri Deve Gowda has got that much sportsmanship to receive, hard words equally. I know he won't get offended. But there are others, especially Sri Bangarappa, who always wants to give it to others but does not want to receive, may be because he is poor in health, Sri Deve Gowda is as strong as I am in these matters. I do not know why he is so much agitated to lay.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಮ್ಮ ಬಾಡಿ ದಪ್ಪಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ನಭಾಧ್ಯಕ್ಷನಿಗಾಗಿ, ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಸಮಾಧಾನದಿಂದ, ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇದ್ದೆ. ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯಸನದ ಸಂಗತಿ ಏನಾದರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅರೋಪ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅಸ್.—ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲಿ ಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಎದುರಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಎದುರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿರುವಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಿನ 10 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಬರ್ಚು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹರಿಮ ಹುಚ್ಚಿ ಹೋದ ಐದು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೂ ಆಗದೆ ಇದ್ದಾಗ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಕೆಲವೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟ ಕೀರ್ತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ದೊರಿದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಬಹಳವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾನೂನು ಬಗ್ಗೆ, ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತು ಪರಿಪಾಲನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆನೇಕ ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ 11 ತಿಂಗಳು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾನೂನು ಬಾಧಕ ಚಳುವಳಿಯಾಗಲಿ, ಯಾವ ತರಹದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲ.

3-30 P. M.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಅದು ಅಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆ ತರಹ ಅವಕಾಶ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮಧುಗಿರಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದ ಫೋಲೋಸ್ ಆಕ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೂ ಈಗ ನಡೆದಿರತಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಫೋಲೋಸ್ ಇರಾಖೆಯುಳ್ಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದು ಆ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಆಗದೆ ಇದ್ದರೂ; ಹಿಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಫೋಲೋಸ್ ಇರಾಖೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡು ನಿರಾಪರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹಿತ ಸರ್ಕಾರವು

ಯಾಳುನೇ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಡದೆ ಎಲ್ಲಾ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ಕೈಕೊಂಡು ಪೂರೈಸುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ದೃಢತೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಡವರ ಮತ್ತು ರೈತರ ಹಾಗೂ ದೇಶದ ಜನರ ಏಳಿಗೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಡೆದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟ ಅಭಾವ, ನೀರಾವರಿ ಅಭಾವ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬರಗಾಲ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಭಾವವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪಯತ್ನ ಪಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬೀರಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ, ಗಿರಿಜನ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದವರ್ಗದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಬಾಯಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದರೇ ಹೊರತು ಇಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ, ಮತ್ತು ಬಡವರು ಎಷ್ಟು ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ 22 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇವರು ಬಂಧು ಅಯೋಗವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಡವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಬೇಕು, ರೈತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು, ಹಿಂದುಳಿದವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ತರುವಾಯ ಒಂದು ಅಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಂದರೆ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಎಷ್ಟೇ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏಷ್ಯಾ ಹಣ ಸಹಾಯ ಬಂದರೂ ಆ ಹಣ ಯಾರು ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಯಾರಿಗೆ ನಿಗಬೇಕಿತ್ತೋ ಅವರಿಗೆ ದೊರಕದೆ ಆ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕೋ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗದೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ಪ್ರಭಾವವಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತ ಆಗದೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ದಿಶೆಯಿಂದ ಅಯೋಗ ರಚಿಸಿ ಹಿಂದುಳಿದವರು ಎಷ್ಟುಜನ ಎರಲೈವದ್ದಾರೆ ಜನರನ್ನು ಸಹಾಯ ಆಗಬೇಕು ಯಾವರೀತಿ ಸಹಾಯ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಲು ಹಿಂದುಳಿದವರ್ಗಗಳ ಅಯೋಗ ರಚನೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ ಕಾರ್ಯ ಎಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಾಗಲಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಆಗಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಆಗಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕಾನೂನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಏನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಂದ ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಕಡೆ ನೋಡಬೇಕು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಏನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಕಡೆ ನೋಡಬೇಕು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಆ ಹಣವಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಇಷ್ಟು ಮಂತಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಗ್ರಾಮಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಹಳ ಆಡಳಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿ ಹೊಸ ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದು ನಿಜವಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಈಗಿನ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಏಷ್ಯಾ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಸಹಜ ಅನೇಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯರಿ ಏಜೆನ್ಸಿ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಹಣ ಬರ್ಚಾರ್ಗಡೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ ಆಗಿರುವಂತಹ

(ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್)

ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಇವೆ. ಆ ದಿಶೆಯಿಂದ ತಾವು ಸಹಕಾರ ಕಾನೂನನ್ನು ಸಹ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರ ನೇರವಾಗಿ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರೈತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವುಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆಂದರೆ ಯಾವ ತರಹ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳೂ ಒಳಪಡದೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ರೀತಿ ಇದೆ. ಟೈಪ್ ಸರಿಮಾಡಿದರೆ ಸ್ಟೇರಿಂಗ್ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಟೇರಿಂಗ್ ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ ಹಾರನ್ ಕಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹ ಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಮುಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಫಿಲಮ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸೇವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆಗಲೂ ಸಹಿತ ಆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಯಾವ ಗುರಿಗೋಸ್ಕರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತೋ ಆ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಾದಿಂದ ದೇವರಾಜ ಅರಸ ಅವರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿ ಶ್ರೀ ರಾಜಕೀಯರಮೂರ್ತಿ ಯವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಅದರ ಯಾವುದೇ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡದೆ ಎಸಲಗೊಂಡಂಥ ಆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾದರಿ ಫಿಲಮ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಥಿಯೇಟರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಈಗ ನಗರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮನರಂಜನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ನಮ್ಮ ಫಿಲಮ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾದರಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಗಿ ಗ್ರಾಮ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಮನರಂಜನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಫಿಲಂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನ ಡೈರೆಕ್ಟರಾಗಿ ಸ್ವೀಕೃತೆ. ಮೂರ್ತಿ ಅವರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿರ್ದಾವಸ್ತೆಯಲ್ಲಿತ್ತು ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಧೂಳು ಹೊಡೆಯದಿದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಂಥ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಭಾರತದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಗಿರುವಾಗ, ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳು ತಯಾರಾಗಬೇಕು, ಅವು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಯಾರಾಗಬೇಕು, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಫಿಲಂ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಟುಡಿಯೋ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಚಿತ್ರರಂಗದಲ್ಲಿ ಒರುವ ನಟನಟಿಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಫಿಲಂ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲಿದೆ. ಮಹಾ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಯಾವ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ಜನರು, ದಿಲಿಪ್ ಕುಮಾರೇವರಂಥವರು ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯರೂಪವಾಯಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಏನೇನು ಏರ್ಪಡಿಸಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಬಡಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದುಹೇಳಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಸುಕ್ಕಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

[Sri Vatal Nagaraj Rose]

MR. DEPUTY SPEAKER.—Sri Vatal Nagaraj the Hon. Speaker had called for the hon. member. He was not there when his chance had come he had walked out of the House and he was not here. As a special case. He has been given a chance now for only 10 minutes. But it should not be taken as a precedent.

† ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ನನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಕಾನ್ಗೆ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರು ಬಹಳ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊನ್ನಿನ ಶೂಲಕ್ಕೆ ವರಿಸುವ ಜಾಲವೂ ಅವರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೇನೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದೇ ಯಾವುದೇ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕು, ಎರಡು ಸಭೆಗಳು ಸೇರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ವಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ, ಬರಗಾಲವೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನೋಡದೆ ಇತರಕ್ಕೆ ಮನಗೆ ತೀವ್ರತರವಾದ ವ್ಯಥೆಯಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಜನಜನಿತವಾಗಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತತ್ವಿಕಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ರಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಮಾತಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇವು ಯಾವುವೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳದೆ, ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಬಾರದೆ ಇರುವುದು ನನಗೆ ಬಹಳ ತೀವ್ರ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಗೌರವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡದೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ನನಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅಸರ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷಣವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಫಿಲಂ ಡೆವಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ಅವರಿಂದ ಸೃಗತಿವಾಯಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಇಂದಿಯಾ ಹೇಶದಲ್ಲ ಬಳ್ಳಿಯ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದೆ, ನಟನೆಯರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು, ಬಳ್ಳಿಯ ನಟ ನಟಿಯರಿಗೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸುಳ್ಳು ಹೊಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ ಗುಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಆ ಸ್ಥಳ ನಟಿಯರು ಬರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಏರ್ ಕಂಡಿಷನ್ ರೂಂ ಆಗಿದೆ. ಬಳಿಕ ಹೋದಿರವರನ್ನೆಲ್ಲ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅಲ್ಲಿವೆ. ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಜಾಲ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೀಸುವ ಮಾಯೆಯ ಜಾಲಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಜನ ಮರುಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೋ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ಹೋಗಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆ ಯಿಂದ ನುಮಾರು ನಾಲ್ಕುವರೆ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆವು ನೋಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಈ ಮಾಯಾಜಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ ಅಂದುಕೊಂಡೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಫಿಲಂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ಅವರನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮವೀರರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿವಾ ಗ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀ ಧರ್ಮವೀರರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಅವರೇ ಕಾರಣ. ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅವರು ಅವರು ಧರ್ಮವೀರರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ಅವರನ್ನು ಫಿಲಂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಹೇರವಾನ್ ಅಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆಗ ಇದ್ದಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಉರುಳಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದು ನಾವು ಶಾಸಕರ ಭವನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತುಕತೆಗಳಿಂದ ಈ ನೇಮಕವನ್ನು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಅವರೇ ಮಾಡಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂ ರಾವ್.—ಟೀಪ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನತ್ಯ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಟೀಪ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಬೇಕೇ? ನಾನು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. 'ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಬಡವರಿಗೆಲ್ಲ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಹಂಚಿವ್ವಾರೆ. ಕಂಠೀರವ ಸ್ಟೇಡಿಯಂನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಫೋಟೋ ಕೂಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಬಡವರಿಗೆಲ್ಲ ಮನೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಮೇಲೆ ನಾನು ಒಂದು ಗುರುತರವಾದ ಅಪಾದನೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಗೌರವವಿದೆ. ಆದರೆ

(ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್)

ಅವರ ಮಾಡುತ್ರಿರುವ ಇಂಥ ಕೆಲಸದಿಂದ ಅವರ ಗೌರವ ಉಳಿಯಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಮಹಲ್ ಬಡಾವನೆಯು 72½+80 ಇರುವುದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಳು.....

MR. DEPUTY SPEAKER.—Names of persons who are not here to defend should not be mentioned. I request the member to avoid mentioning the names.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇ ಗೌಡ.—ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಸ್ಥಳ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವಾಗ ಯಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರ ಹೆಸರು ಹೇಳದೆ ಇರುವ ದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? It is a very difficult to support facts and figures without mentioning the names concerned.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ರಾಜಾಮಹಲ್ ಸ್ಥಳಿನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ದೊರೆಗಳು, ರಾಜರುಗಳು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರತಕ್ಕ ಮಹಲ್ ನಲ್ಲಿ. ತಾವು ಬಡವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ತಿಪ್ಪಗೆಂಡನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ!

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ರೂರಲ್ ಏರಿಯಾ. ಇದು ಸಿಟಿ ಪ್ರದೇಶ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಒಬ್ಬರಿಗಾದರೂ ಸದಾಶಿವನಗರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಬಾಲ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸರಕಾರ ರೇಟ್ 36 ರೂಪಾಯಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಟೋಟಲ್ ರೇಟ್ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಹರಾಜು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಿಯು ರೇಟ್ 196 ರೂಪಾಯಿ. ಹಾಜರಾದರೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೂರಾರು ಸ್ಥಳಗಳು ಇವೆ. ಸ್ಪಷ್ಟಿಯು ರೇಟ್ 196 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬೇರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದೊಮ್ಮಕ್ಕಾಲು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದೇವರಾಜಯ್ಯನವರಿಗೆ ಅಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಮ್ಮಕ್ಕಾಲು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದೇವರಾಜಯ್ಯನವರಿಗೆ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಬರುವ ಸವಲತ್ತು ಹೋಗಬಹುದು ನನಗೆ ಅಧಿಕಾರವೇ ಇರಬಹುದು, ಎಂತಹ ದೈವಿಯಿಂದ ಈ ಪಾಪದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

SRI K. PRABHAKAR.—Is it given by allotment or public auction?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈಗ ಯಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರೇ ಪ್ರಮುಖ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು. ಇವೊತ್ತು ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ಮಹರ್ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳು ಇವೆ? ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಗುರುತುಪಡ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದೆ?

MR. DEPUTY SPEAKER.—Let their names not be mentioned repeatedly.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸರಕಾರ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡು. ಘಡ್ ಮಿಸ್ಟರ್ ಇಲೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ಕೇಸುಗಳು ಏನಾದವು? ಇವೊತ್ತು ನೀವು ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಬಂದಿರ? ಜನ ಬೇಡಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಡಬ್ಬ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅರೆಯುವ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಪ್ರಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ್ದೀರಾ? ನೀವು ಅವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದೀರಾ! ಅವರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಜಾರ್ಜನ್ ಬಂದುವು? ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೋಲೇನ್ ಇರಾಪೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆಸಿದಂತೆ ದುರಂತವನ್ನು ವಾಸ್ತವ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು? ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಯವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲು ಯಾರಿಗೆ ಗಡಸು ಇದೆ? ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಯವರ ಅಸ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಇದೆ? ಅವರ ಮೇಲೆ ಸಿ. ಬಿ. ಐ. ಎನ್ ಕ್ವೆಸ್ಟರಿ ಆಗಿ ಆಗಲೇ ಆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ದೆಹಲಿಯವರೆಗೂ ಹೋಗಿದೆ. ಸರಕಾರ

ದವರು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಮೂರ್ಖಿಯವರನ್ನು ಇವರು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ! ಸರಕಾರ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಪಕ್ಷ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಶಾಸಕರು ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಯಾರನ್ನು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಅಹಂಭಾವ ಕೆ.ಕೆ. ಮೂರ್ಖಿಯವರಿಗೆ ಇದೆ. ಇಡೀ ಫೋಲೋಸ್ ಇರಾಖೆ ಮತ್ತು ಮಿಕ್ಕ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕೆ.ಕೆ. ಮೂರ್ಖಿಯವರ ಮೂಲಕವೇ ಆಗಿವೆ. ಐ. ಜಿ. ಪಿ. ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್, ಫೋಲೋಸ್ ಕಮಿಷನರ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್, ಪುಡ್ ಸೆಂ. ಅಫೀಸರು ಶ್ರೀ ಬಾಗಲಾಯ ಅವರ ನೇಮಕಾತಿಯೂ ಸಹ ಕೆ.ಕೆ. ಮೂರ್ಖಿಯವರ ಮೂಲಕವೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Once in a way if Mr. Nagaraj mentions it is alright. If a person is not here to defend himself, he should not repeatedly mention his name.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇಷ್ಟೇ. ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗಿದೆ, ಹೀಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ರಾಜ್ಯವಾತು ಕೊಡಬೇಕೋದರೆ ಸರಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The Hon. Minister will please note. I would have precluded him and not allowed to mention his name repeatedly. Unfortunately, his name was introduced by Mr. Gundu Rao himself.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸರಕಾರ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಬಿಡುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Sri Vatal Nagaraj, when a person is not present, to defend himself his name need not be mentioned again and again.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆ.ಕೆ. ಮೂರ್ಖಿಯವರಿಗೆ 1 ಲಕ್ಷ 90 ಸಾವಿರ ರಾಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಯಾದ ಸ್ವೆಟಿನ್ನು ಬಿಸವ ಗಲಂಪನ್ನವರು 20 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಬಿಸವಲಂಗಳನ್ನವರು ಜವಾಬು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಜವಾಬು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈಗ ಬೇರೆ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗೋಣ.

SRI B. B. SAYANAK.—Hundreds and thousands of sites are disposed of and that man is one of them.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Hon. Sri. Vatal Nagaraj, yielded? If he does so, he will be doing it at his risk.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಆಗುವ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರಗಳು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಲ್ಲ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆದಳಿತ ದುರುಪಯೋಗದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಎನ ತಕ್ಕದ್ದು ಮೊದಲನೆ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಫೇರ್ ಎನ್ನುವ ಮಾತೇ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Is it a Point of Order? Why is he asking him to sit down? I would have directed him to resume his seat. I have followed that Point. The Rule is that the speech of the Governor can be discussed and criticised. It also follows that if something is not narrated by the Governor that can also be pointed. That hon. Members are perfectly within their right to point

(MR. DEPUTY SPEAKER)

out that such and such an omission exists and it ought to have been pointed out by the Governor. There is no Rule or any precedent to point out that because some things have not been mentioned, there cannot be a speech on these omissions in the Address of the Governor. Therefore, I hold that there is no Point of Order in that which has been made out.

Sri K. PRABHAKAR.—They are personal matters of Mr. K. K. Murthy and his personal matters cannot be discussed.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I would have precluded him at the outset, had not Mr. Gandur Rao mentioned his name.

4-00 P. M.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮನುಷ್ಯರು ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರ ಮೇಲೆ ಗುರುತರವಾದ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗದೇ ಇರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಈ ಮನುಷ್ಯರು ಚರಾಯಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮೀರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುವೆನು ಮತ್ತು ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಯವರು ಸರಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಶಾಮಿರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇಂತಹ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಬೆಳಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಇಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯುಂಡಿರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೆಸರು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಡಾಕ್ಟರ್ ನಟರಾಜ್ ಎನ್ನುವವರದು. ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಟೇಷನರಿ ಕಛೇರಿ ನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಳಿಯ ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇವರು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಳಿಯುಂಡಿರಲಿಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರೇ ಇಲ್ಲಿ ರಾಜು ವಾತು ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸರಕಾರ ಬಂದಮೇರೆ ಈಚೆಗೆ ಇವರ ಹೆಸರು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದುವರಗೂ ನಮಗೆ ಇವರ ಹೆಸರು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕೂಡ ಅನೇಕ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಂತಹ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಹಾಯುರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಡಾಕ್ಟರ್ ನಟರಾಜ್ ಎನ್ನುವವರ ಹೆಸರನ್ನೂ ನಾವು ಯಾರೂ ಇದುವರೆಗೆ ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪ್ಪನವರಿಗಿಂತ ಏಕೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎ. ದೇಸಾಯಿ.—ಆಳಿಯರೆಂದಾದರೆ ಅದು ಡಿಸ್‌ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಆಳಿಯ ಎನ್ನುವುದು ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್. ಇದರಲ್ಲೇನೂ ಅಗಾಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ನಟರಾಜ್ ಎನ್ನುವವರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಯಾರೂ ಉಳಿಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯೇ?

Sri H. N. NANJE COWDA.—If somebody is related to some Minister, what is to be done? Is it a disqualification?

Sri VATAL NAGARAJ.—It is a qualification. Not disqualification.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—If there are any mistakes committed by such persons, let him tell us directly. Why should he attribute so many things?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—In a democracy, if one wants to hit, he must be prepared to take it also.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಹಾಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾಡೋ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಡಾಕ್ಟರು ನಟರಾಜ್ ರವರು, ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ರೆಡ್ಡಿ ಮರು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಗುಂಡೂ ರಾಯರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಗದಂರವರು ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The hon. Member is mentioning names which under the rules he cannot. If he persists I will have to see that the names are expunged.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇವರ ಮೇಲೆ ಆರೋಪವೇ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಈಗ ಇರುವ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಇವರನ್ನೇ ಒಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವಾಗಿ ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನನ್ನೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ಹೇಗೆ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I shall take serious notice if it is not a point of order and if he merely utilises this opportunity as an excuse for merely intervening in the debate.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ಇವರು ಹೇಳುವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವೇ ಸರಿವಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಗೆ?

Sri. H. D. DEVE GOWDA.—You must withdraw this.

Sri S. M. SEERANALY CHANDRASEKAR.—I will not withdraw.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have already told the hon. Member as to know him very well, because our association is very deep. I could see that he wanted an occasion to interrupt. As he could not avail of the occasion or chance to interrupt, you twisted it into a point of order. Obviously, it is not a point of order. He cannot be jumping in his seat. Further he is not the person to decide whether it is a point of order. He cannot be the judge. The Chair has to judge. I say it is not a point of order. Further he is not to make any imputation which is totally unjustified. Let him do not do it again. Let us not go on dragging things too long.

Now I will not give Mr. Vatal Nekaraj more than one minute to conclude.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು, ಈಗಿನ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಸಿಸ್ಟಮ್‌ಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾಣಿಕ್ಯಪುರ ಅಣೆತಟ್ಟೆ ಎಂಬಾಡು ತನ್ನ 70 ವರ್ಷದ ತಂದೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಕಾರಂಜಿ ಪ್ಯಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ 70 ಪೈಸೆ ದಿನಕೊಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಆತನ ಹೆಂಡತಿ-ನಾಲ್ಕು ದಿನದ ಬಾಣಂತಿ ಬೇರೆ. ನಾಲ್ಕು ದಿನದ ಮಗುವನ್ನು ಬೇರೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ದಿನಕೊಲೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಿಗೆ 36 ಎಕರೆ ಜಮೀನ್ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಮಳೆಬೀಳಿ ಇಲ್ಲದೆ

(ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್)

ಮಾಡಲು ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲವೆ, ಕಾರಂಜ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಯೂ ನಹ ಸರಿಯಾದ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸರಿಯಾದ ಕೂಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಬೆಳಗಾಂ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದಂತಹ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 200 ಜನರು ಇದ್ದರು ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೈನಕ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಭಾವ ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದಂತಹ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಲಂಗರಾಜ ಕಾರ್ಲೆಜ್ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ 15 ಸಾವಿರ ಜನರು ಸೇರಿದ್ದರು. ಅಂದು ಇದೇ ಸದಸ್ಯರು ಬೆಳಗಾಂ ಬಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬಂದ ಅಗಲಲ್ಲ. ಬಂದ ಮೊತ್ತಸಲು 150 ಜನ ಹುಡುಗರು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅಗಲಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅವರು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಬೆರೆ ಇಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಬೆರೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ದರ್ಶನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಏನೆಂದರೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವರನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದು ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಾಕ್ಷಿ. ನಿಮಗೆ ಆ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಬ್ಬರ್ ಸ್ಟಾಂಪ್ ಸರ್ಕಾರವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ರಬ್ಬರ್ ಸ್ಟಾಂಪ್ ಒತ್ತುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ರಬ್ಬರ್ ಸ್ಟಾಂಪ್ ಸರ್ಕಾರವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಉಡುಪಿಗೆ ಬಂದಂತಹ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಜನರನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹಗಡೆಯವರು ಅವರನ್ನು ಮಹಾತ್ಮಾ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಆದರೆ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತೆ ಅವರು ಮಹಾತ್ಮರಲ್ಲ, ಅವರು ಬುಟ್ಟೋ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಅಯೂಬ್‌ಖಾನ್, ಯೂಯು ಖಾನ್ ಎಂದೂ ಕೂಡ ಅನ್ನಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಏಕೆಂದರೆ ಇವರು ಗಳ್ಳಿರುವ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಕಾರಣ ಅವರು ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರು. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಕಂಟ್ರೋಲಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬುಟ್ಟೋ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಅವರು ಮುಂದುವರೆದರೆ ಅವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವಾಮಿತದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರ ಅತ್ತೀಯನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪ್ಪನವರು ವರನ್ನು ಯಾರೂ ಆರೋಪ ಮಾಡದೆ ಇವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆರೋಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಿವಿವಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಅವರು ಪಡೆದಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಬಂದಿರುವುದು.

.. ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಮುಗ್ಧಂ ಅವರು ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗಿಲ್ಲಾ ಸೇರಿಕೊಂಡು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಶ್ರೀ ಮುಗ್ಧಂ ಅವರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಮುಗ್ಧಂ ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಲು ಅವರಿಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಆದರೂ ಏನು? ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಆಕರ್ಷಣೀಯಾದರೂ ಏನಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ರಾಜ್ಯವೇ ಅವರ ಮುಖವಾ

ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಸೂಪರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಅವರಿಗೆ, ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ, ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರ ಅರ್ಥ ವಾದರೂ ಏನು ಎಂಬುದು ನನಗರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದು ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನೀವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಟ್ಟರು. ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಆಶೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮೊದಲು ಏನೇನು ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅವೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿವೆ. ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅವರಿಗೆ ಆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ತಮಗೇನು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಆ ಕೆಲಸ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆ ? ಅವರ ಮೇರೆ ಆರೋಪಣೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಲು. ಕಾರಣವೇನು ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಅವರನ್ನು ಚೀಫ್—ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಫೈರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬರೆದಿದ್ದರೂ ಸಹ ತಾವು ಅವರನ್ನು ಸೂಪರ್—ಚೀಫ್—ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ಇಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿಯೇ ಜಗಳ ಬಂದಿವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ತೆಗೆಯುವ ಸನ್ನಾಹ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೇನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದೇಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಶ್ರೀರಾಮುಲು ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನೆ ಮದುವೆ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್‌ವಿಟೇಷನ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಮಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ; ಆದರೆ ಬೇರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಅಥವಾ ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಮನೆ ಮದುವೆಯು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ನಡೆದಿತ್ತು ಶ್ರೀ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಸೇನೆ ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದೆ ? ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಒಮ್ಮತ ಇಲ್ಲದೆ ಮತ್ತು ಇವರುಗಳ ಜಗಳದಲ್ಲೇ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಾಳಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್‌ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಡೆರೊಗೇಟರಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಿಂದ ತಾವು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಈಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ಅವರ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಯವರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಗುಹೋಗುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲೊಡ್ ಅಗಿದ್ದಾರೆಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I would have taken care to see that names of persons who are not here to defend themselves are not mentioned. The hon. member mentioned the name of the person as the head of a corporation. Certain other names were mentioned who are connected with certain bodies or institutions of Government. In the content of things I had to give certain latitude. Even then I would call upon the hon. members not to frequently mention the names of those persons, even though there is something connected which hon.

(MR. DEPUTY SPEAKER)

Ministers can defend. The Government will have to defend then in the context of things as they are connected with certain institutions. It is not possible to expunge those words.

Sri K. PRABHAKAR.—What about the ideas concerned? It is most derogatory if it is understood in that context. It is not an ordinary thing which we can overlook.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I have already told the hon. member. If there is anything unparliamentary or imputing motives or abuse, that can certainly be expunged.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸ್ವಾಮಿ (ಮುದ್ದೇಬಿಹಳ್ಳಿ) — ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಉಭಯ ಸದನಗಳ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ ಯವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾ, ನಾನು ಕೆಲವೊಂದು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ, ರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲರ ಕರ್ಯಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ; ಜನಗಳ ಹಿತಸಾಧನೆಗಾಗಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ಬಡಜನರ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅನಾಚಾರ ಹೋಗಬೇಕು, ಲಂಚ ನಿರ್ಮೂಲನವಾಗಬೇಕು. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಜೂಜಾಟ, ಮತ್ತು ಮಜಾ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಆನ್‌ಟಚ್‌ಬಿಲಿಟಿ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೊಗೊಲಾಡಿಸಬೇಕು. ಇವುಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕರ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಡಜನಗಳ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಹಿತಸಾಧನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೆಂಡಿಂಗ್‌ನಾಗಿರುವ ರೋಕರ್ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್‌ಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿ ಅವರುಗಳನ್ನು ಖಾಯಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಮೋಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಗ್ಯ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಅದನ್ನು ಕ್ರಮಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಕೀರ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಾನು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅನಾಚಾರ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬೇಕು. ನೌಕರರು ತಾವಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದೇಶದ ಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಅನಾಚಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಂಚನಿರ್ಮೂಲನಾ-ಖಾತೆ ಇದೆ. ಈ ಲಂಚನಿರ್ಮೂಲನಾ ಖಾತೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಲಂಚನಿರ್ಮೂಲನಾ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಚವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಲಂಚಧ್ವಂಸಕ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದೀತೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಬಂದಿದೆ. ಲಂಚನಿರ್ಮೂಲನಾದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಲಂಚ ಕೊಡುವವರನ್ನು ಮತ್ತು ಲಂಚವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಿದರೆ ಈ ಲಂಚದ ಪರಿಪಾಠ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಲಂಚ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ನೌಕರರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂಥ ನೌಕರರಿಗೆ ಪಗಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಲಂಚವನ್ನು ಕೊಡುವವರನ್ನು ಮತ್ತು ಲಂಚವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಗೆ ಬಹುವಾನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಲಂಚದ ಪರಿಪಾಠ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಲಂಚವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರರಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ

ಮತ್ತು ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಲಂಚವನ್ನು ತನ್ನ ತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಂಚವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ನೂಟನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅದೇಳತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಆಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಇದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಹಳ ತೊಡಕಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅದು ಹೋಗಿಬೇಕಾದರೆ ಅದೇಳತದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇಳದ ಸುಧಾರಣೆ ಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನೌಕರರೂ ಅದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ದೇಶದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಏನು ಮನಸ್ಸು ನಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಬುಲುವೆಳಗೆ ನಾವು ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆದು ಬಂದರೆ ಆಗ ಅದೇಳತದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ಕೆಲಸ ಲಗುಬೆಗಿಯುವ ತ್ರಿವ್ಯವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆ ತರ ಕೆಲಸ ಆಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ನೂಟನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಜೂಜು ಅಟ ಮತ್ತು ಮೋಜಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇವುಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಯುವಕರು ಬಡವರು ಹರಿದು ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದಂಥಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತ ಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಯಾವ ಊರಿನಲ್ಲೇ ಆಗಲೇ ಕೆಟ್ಟ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಕೂಡದು ನಾನು ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಟ್ಟ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಜೂಜು ಐತಾದಿ ಅಟಗಳನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಗರದಿಂದ ಬಹು ದೂರ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

4-30 P.M.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದಂತಹ ಅನೇಕ ತರದ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬರಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಕೊಡುವವರು ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಆದಾಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಕರಕಾಯು ಮೊಲ್ಲಿ ಯಾರುಕರ ಕೊಡದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ, ಅಂಥವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಬಹಳ ಪ್ರಥಮದಿಂದ ಒಂದು ಬಿಜಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ದಿನ ಹರಿಜನ ತಕ್ಷಕ ತಕ್ಷಕಯರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳು ನಿಗುವುಡಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಸಹ ನಿಗುವುಡಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಎಂಬ ತೆಗೆ ಯಲು ಸಹ ಜನರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಹರಿಜನ ತಕ್ಷಕಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇದೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾ ತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿ ಶ್ರಮ ವರ್ಜಿಗಳಾದರೂ ಸಹ ಇನ್ನೂ ಹರಿಜನರ ಗೊಳಿಸು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಹರಿಜನ ರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಮನೆಗಳು ನಿಗುವಂತೆ ಮತ್ತು ಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವ ಕಾಶ ಮಾಡುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಏನಂತೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಹ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಬಾವಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೋಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬದಲಾಗಬೇಕು. ನಾವು ಇವತ್ತು ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗೋಸ್ಕರ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮದು. ದೇಶ ನಮ್ಮದು. ನಾವು ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕು. ಇತ್ಯಾದಿ ಮನೋಭಾವ ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೇಶದ ಜನತೆಗಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಹು ಕೇವಲ ಸಮಾಜ ಸೇವಕರೆಂದು ಹೋದರೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ನೌಕರರ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಸೂತ್ರವೂ ಸಹ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಾಗುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಬಳ್ಳಿ ಯವರನ್ನು ಆರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಇರುವ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಅಭಾವವೇ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ನಡ್ಡನ್)

ಕಾರಣ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಜನರು ಗುರಾಮರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಏಕರೂಪತೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಈಗ ಒಂದೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸೆಂಟ್ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ದವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಉದ್ದವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಉದ್ದವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಕಾಲ ಸಹ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಂಕಗಳು ಕಡಿಮೆ ಬಂದು ಮುಂದೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ನೇಮಕಾತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಪರೀಕ್ಷಾಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಸರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಬದಲು ಕೇವಲ ನಗರಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಬಜಾಪುರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಮತ್ತು ಬೀದರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೊಲಗಳಿಗೂ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನೀರಿನ ಅಶ್ರಯ ಸಿಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜನರು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕಾಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಚಂದ್ರನಿಗೆ ರಾಹು ಕೇತು ಗಂಟುಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇವತ್ತು ಏನು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ತಪ್ಪಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇವೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಬರಗಾಲ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಸಹ ತೀವ್ರವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬಜಾಪುರದಲ್ಲಿ 1296ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ 10 ವರ್ಷ ಕ್ಲೋಮ್ 15 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬರಗಾಲ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಇದರಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದೆ ವರೆಗೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ನೀನೆಂದರೆ, ಬಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬರಗಾಲದ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ 50 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಇದರಿಂದ ಅದರ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಂತಹ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಒದಗಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ತಾಳಿಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಮೊನ್ನೆ ಬಂದ ಧಾರ್‌ರವರು ಮತ್ತು ಟಿ.ಎ. ಪೈಯವರು ಅದಕ್ಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಫೆಬ್ರವರಿ 5-6 ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸುಮಾರು 10 ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ರೈಲ್ವೆ ಲೈನ್ ಸಹ ಹಾಕಿದರೆ ಜನರಿಗೂ ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಸಂಪರ್ಕವೂ ಒದಗಿಸಿದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾಳಿಕೋಟಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಅಲ್ಲಿಗೆ ರೈಲ್ವೆ ಲೈನ್ ಮತ್ತು ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದ್ಭುತ ಕೊಟ್ಟು ಇದರಿಂದ ಒಂದು ನಿರಾಶೆಯಾಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕಡೆಯಾದಾಗ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಸಂಪರ್ಕಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡದೆ ಇರುವ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಶೋಚನೀಯ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ಮುನ್ನೇ ಬಹಳ ದೂರದವರನ್ನು ಯಾರಾಗಲೀ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಥೂಲ ಇಲ್ಲ, ಖಾಸಗಿ ಸ್ಥೂಲ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿರಾಯ (ಬಂಟ್ವಾಳ).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ ತಾವು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು. ಕಾಲ ಹೆಚ್ಚಿ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಅರಿತು ಕೊಂಡಿದೆ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನೇನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದು ಯಾವಾಗಲೂ ವಾಡಿಕೆ. ಅಂಥಾದ್ದು ಏನೂ ಇವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೇರೆ ಇರಾಜಿಗಳ ವರದಿಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ, ಎನೇನು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ ಅವನ್ನು ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ನಮ್ಮ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದ ಹಾಗೆ ಈ ಭಾಷಣ ಇದೆ. ಅಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ಕೊನೆ ಸುತ್ತಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಂತವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ ಅನೇಕ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟು ಏನೂ ಮುಖ್ಯವಾದುದಲ್ಲ, ಒಂದು ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂಬ ನಾಮಧೇಯ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಮಾತು ಏನೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನಿಜವಾಗಿ ಒಂದಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಇವತ್ತು ಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಆಗಿರುವ ಹಿನ್ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಪುನಃ ವಿಭಜನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೆನೋ ಎಂಬ ಭೀತಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಂಬ ಹಿನ್ನೆರೆಯನ್ನು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಥದೊಂದ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೇಲೆ ಆಗುವಂಥ ಅಪಾಯವನ್ನು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಕಾಣಬಹುದು. ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಗೂ ಜನತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತಹ ಚಳುವಳಿ ಹಿನ್ನೆರೆಯೇ ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಚುನಾವಣೆಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ವಾಗ್ದಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೋ ಆ ವಾಗ್ದಾನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪುರೋಗಾಮಿ ರೈತರಿಗೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ಆನುಕೂಲಗಳನ್ನು, ಕಲ್ಪಿಸುವುದು. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪಿತೃಕ್ಷಣಿ ಹಾಗೂ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಂಥಾದ್ದು ನಿರ್ದೋಷಿಗ ನಿವಾರಣೆ ಜನರಿಗೆ ಆಗಬೇಕು ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ, ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಹಾಗೂ ಇತರ ನೌಕರರ ಆಶಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿ ದೇಶವನ್ನು ಪುರೋಗಾಮಿ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನಮ್ಮ ಜನತೆಗೆ ಬಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ಚುನಾವಣೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದರೋ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈಗಲೂ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಆದರೆ ಮಾತ್ರ ವಿಭಜನೆ ಸಾರರಿಗೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಫಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ನಿರಾಶೆಯ ವಾತಾವರಣ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಇವತ್ತು ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಶಕ್ತಿಗಳು ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅಂತಹ ಅಪಾಯ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಬಾರದು. ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ಕರ್ನಾಟಕವಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕು ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಬೇಕು ಅದಕ್ಕೆ ಬಿರೇ ಪುರೋಗಾಮಿಯಾದ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿರಾಯ)

ಮಾತನು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡು ನಡೆಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ತಿಗಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವು ನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವ ಈ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜ ಇರಬೇಕೋ ಅಂತಹ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳದೇ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಇವರ ಒಂದು ಸಮಾಜವಾದ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದಂಥ ಸಮಾಜವೆಂಬುದು ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಯೂನಿಯನಿಷಿಟಿ, ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕವರ್ಗದವರು ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿಯುತಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಪರಿಹಾರಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆರೆಯಂತೂ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ವಸ್ತುಗಳ ಅಭಾವ ಅವರನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪೀಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆರೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಏರಿತು. ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಆಹಾರ ಬರಬಾರದೆಂದು ತಡೆಯಾಜ್ಜೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಆಹಾರದ ಬೆರೆ ಏರಿಕೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಅಭಾವ ಆಗುವುದಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಂಧಾಸಂರವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದು ವಿಮ್ಯುಚ್ಚಕ್ತ ಬೋರ್ಡ್, ಅನೇಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪಿಪ್ಪೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಎರಡು ಪಿಪ್ಪೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕೆಲಸ ಸಹ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಬುದ್ಧೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ತಾವು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರರಾವರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರರು ಸುಲಗಿಸಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇರವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಇವತ್ತು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ದಿನಕೆಲಸ 75-75 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳವೆಂದು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಅದು ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ, ಬಡ್ತಿ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಅಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಯಿದೆಗಳ ಮೂಲಕ ಯಾವುದಾದರೂ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡೋಣವೆಂದರೆ ಈಗಿನ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಲಗತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಕಾಯಿದೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ನಿಗಬಾರದೆನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇವತ್ತು ಒಂದು ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಜ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಹಾಗೆ ಬೇರೆಗಳೂರು ಪಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೂಯರ್ಡ್ ಬೋರ್ಡ್, ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ನಿಜ ಇಂಪ್ಲೋವ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್—ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆರೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ನೌಕರರಿಗೂ ಇತರ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಇವರಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಶಾಸನಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಎಂಬುದಾಗಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪು ಆಗಿದ್ದರೂ, ಬೇರೆಗಳೂರು ರೇಮ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪು ಆಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಅನ್ವಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅನ್ವಯಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ತಯಾರಾಗಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೆಕ್ಟಾರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಶಾಸನಗಳು ಲಾಗೂ ಆಗಬಾರದೆಂದು ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಖಾತೆಯ ಸಚಿವರು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಹಿಂದೆ ಬಂದಾವರ್ತಿ ಬಂದು ಖಾಸಗಿ ಮನೂಬೆಯನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ವಿತ್ತದ ಅಂತವನ್ನು ನಾನೀಗ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ತಯಾರಲ್ಲ. ಅವಷ್ಟು ಬೇಗ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಈ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸೆ.—ತಾವು ಏಕೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿರಾಯ.—ಈ ದಿವಸ ನೂರಾರು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಮೇಷನ್, ಸಿಟಿ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಬೋರ್ಡ್ ವಾಟರ್ ವರ್ಕ್ ಮತ್ತು ವಾಟರ್ ಅಂಡ್ ಸಿವಿಲ್‌ಜೆ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ತಯಾರಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕು? ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೈ ಕೆಳಗಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದಿರತಕ್ಕ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಕೆಂದರೆ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅದರ ನಕಲನ್ನು ಕೋರಿಸಬಲ್ಲೆ. ಹೀಗೆ ಅನುಭವ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ; ನಾನು ಈಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಈ ಅಪಾಯದ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಇದನ್ನು ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† Smt. SUMATHI B. MADIMAN (Dharwar Rural).—Mr. Deputy Speaker, Sir, I support the motion of thanks on the Governor's address. I would like to place before this House a few suggestions. First of all I would like to say something about the unpredictable natural calamities and the drought which have been faced by some of the Districts of our State. Surely these are the challenges which our Government have to face them and they have faced them ably. We have been patiently hearing a lot of criticism from the opposition. I do not say that opposition members should not criticise; but while criticising one should always give constructive and healthy criticisms so as to help the other people to be on the right path if they have gone wrong. But sometimes we hear so much that one would feel that we have not done anything at all. I can surely say that Government has taken steps to mitigate the hardship of people who have become the victims of drought; and the way the individuals and institutions that have participated in the relief fund is enough proof to show that the Government has surely taken all measures to help the scarcity and drought-hit areas. We will welcome the criticism from the Opposition but we would also be happy to hear once a while a little appreciation of what good has been done. I do not say that whatever they have done is good because a human being may be bad but he is not so as is made out. So far we have never heard of piece of appreciation from the opposition members. But I do feel that a little appreciation on your part would help us a great deal in meeting the situation. After all, we have to work with co-operation. This unpredictable natural calamity has overtaken us. We have spent much of our time in criticising each other on the floor of this House. Instead of indulging in criticism, we can really do something concrete to afford relief to the people. That is what I earnestly feel about it. I am sure the other hon. Members will also agree with me.

(SMT. SUMATHI B. MADIMAN)

We hear day in and day out that the Government has not done this or done that; but why don't you tell the Government what they should do. I am sorry to observe that today morning some members were shouting at each other. This has pained me very much. I think I am not using any unparliamentary language. I think I am not trying the patience of others.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Your language is quite sweet and we would like to hear you.

Smt. SUMATHI B. MADIMAN.—I am glad that the Opposition Leader is prepared to listen to me. First of all, I would like to say that the change of the name of our State as Karnataka has helped us to come nearer. By this change, even a common man is very happy about it. We will no longer be called as Bombay-Karnatak people. Hereafter we all feel one. Some hon. Member while speaking gave an example of Andhra and stated that the incidents of Andhra might happen in our State also. I may tell him that we will never lose the sense of loyalty to our State and we will not follow the example of Andhra Pradesh. The Andhras are marching towards their own destruction. You are all seasoned politicians. The common sense tells that whatever is going on in Andhra it is nothing but a power-politics. Do not think for a moment that since we have not implemented our policies, the people are against us. We are doing our best and trying to implement our policies and programmes. In the implementations of some of our policies, we find some obstacles. I take this opportunity to appeal to the members of the opposition to be co-operative with us.

In the annual plan of our State for 1973-74, the allocations of funds to agricultural programmes, co-operation, major irrigation, for the welfare of the people and more so for the backward classes are more than what was allocated in 1972-73. This is surely a sign of progress. The approach of the State to the Five Year Plan has been finalised and priority has been given to irrigation and power. Priorities have also been given to increase agricultural and industrial production in the State. In order to increase and to preserve the agricultural production, I would like to suggest that marketing facilities should be provided to the farmers who grow vegetables. They should also be directed to grow varieties of vegetables because if the market is flooded with the same kind of vegetables, it is disadvantageous to the farmers. At the same time, these farmers in towns and cities must be provided with preservatives so that the fruits which they grow could be preserved. By this way, we do not waste the food which is so badly needed in our country.

5-00 P. M.

At the same time I feel training in horticulture should be given to women so that they can encourage kitchen gardens. The House wives should take interest in growing vegetables and fruits. I am sure the women will take more interest and sincerely co-operate in growing more food because they always deal with the food from morning to night. The idea of substantial support from the Government for starting the Milk Dairy at Mysore and for the procurement of milk programme is a very good one. This will help the smaller dairies and the people who want the supply of good milk. I would further suggest that technical and Polytechnic Schools should be started for men and women and they should be trained in plumbing, bakery, electronics etc. Now-a-days the bread forms the major part of the food and even the villagers have cultivated the habit of using the Modern Bread. The private people are not preparing bread in a hygienic way. Therefore hygienic bread-making should be taken up. If our boys are trained in this, they will take up this bread-making in a scientific way.

It makes us happy to say that construction of cheap houses has been taken up on 3 lakh sites distributed to landless rural agriculturists. It is a big project which is going to help lakhs of people. It would certainly go a long way to help the poorer section of the people and the Government deserves congratulations in this regard. This is a wise plan, and I am sure the Government will definitely succeed in its attempt. I thank the Hon. Speaker for having given me an opportunity to speak for a few minutes on the motion of thanks.

† SRI P. A. PAWASHE (Uchagaon).—I am on my legs to speak on the motion of thanks. At the very outset I would like to say that certain matters agitating the minds of the people of the border areas have not been referred to in the Governor's Address. My first grievance is that His Excellency the Governor ought to have taken into consideration the feelings of the Marathi speaking people in the border areas and ought to have referred the same in his address. As a result of the S.R.C. report the Marathi speaking areas of Bombay and Hyderabad State have been included in the Mysore State. Though these areas are contiguous to the State of Maharashtra they are included in this State and injustice has been done to the people of these areas. The people of these areas are agitating and fighting for their rights to get this problem solved for the last 17 years. But no Government has taken into consideration their difficulties and no Government is prepared to solve their problems sympathetically. No Government has come forward to solve this problem. Both in Maharashtra and in Mysore the Congress 'R' is in power at present. I therefore suggest that the Chief Ministers of both these States to come together and solve this problem on the basis of Patasker formula taking into consideration the village as a unit, the geographical

(SRI P. A. PAWASHE)

contiguity, relative majority and wishes of the people, so that injustice may not be caused to the people of these States.

I would like to say that the previous Governments have completely neglected these areas. There are no roads, no drinking water wells and no sufficient number of schools for children. Even the minor irrigation works have not been taken up. This is one of the important items of works which ought to have been taken up by the Government. If these minor irrigation works are not taken up and completed, you can just imagine the plight of the people of these areas. You can very well understand the mind of the Government about taking care of the people of these areas. I would therefore request this Government to change its attitude in this regard and meet the immediate requirements of the people so long as we are here in the Mysore State. We are entitled for developmental works in these areas just as in any other parts of the State. It is our legitimate right to demand the Government to take up developmental works in our area.

The second point I would like to bring to the notice of the Government is about the drought conditions. Due to the failure of rains in several parts of the State there is drought and the Government is trying its best to fight the famine conditions. Taking into consideration the intensity of the problem I would like to submit that the measures taken by the Government are not sufficient and adequate. The Governor's address does not contain any reference of measures of permanent nature. The Government will have to face this grave problem in a more befitting manner. One more thing I would like to bring to the notice of the Hon. House is about the appointment of One-Man Commission. This House during the last sitting has appointed One-Man Commission to survey the conditions in the drought affected areas. Sri Arunugam was appointed as One-Man Commission to have a survey of the areas and to submit a report to the House. He had surveyed some of the areas which are affected and made some recommendations. I do not know why the Government has not made any reference about these recommendations of the Commission in the Governor's Address. In the drought affected areas Government is spending a lot of money to give relief to the affected people. I want to suggest that they must see that the money spent in these areas is utilised properly and no scope is given to corrupt officers and anti-social elements to exploit the situation.

Then one more point I would like to say is that his Excellency the Governor has not made any reference or has not mentioned anything about the rising prices of essential commodities. These are commodities which are required by the common man and their prices are shooting up every day. The Government say that the drought condition is the main reason for spiralling of prices. In my opinion it is not the only reason. There are black marketeers, smugglers,

and hoarders responsible for the rising of prices. It is they who are sucking the blood of the poor people. The Government should take coercive measures against such people and see that they are punished. The Government must also see that a certain price level is maintained so that the common man is not affected in getting the essential commodities at reasonable prices.

As regards corruption no reference has been made in the Address of the Governor. It is a well known fact that corruption is rampant in almost all the Departments. When the Government is anxious to implement its policies and programmes for the benefit of the poor, the corrupt officials may not allow the people to have the fruits of the programmes to the extent desired. Therefore the Government must see that corruption is eradicated from all the Departments of the Government.

I would like to make one more suggestion regarding the developmental works. Construction of School Buildings and N.R.W.S. works are being taken up only when the village contribution is paid. It should not be made applicable to the villages where poor people live. Whenever certain works are taken up in cities like building of universities or colleges, there is no local contribution by the people. When that is the case why should the poor population living in the villages be taxed? Government should see that these school buildings, drinking water wells and N.R.W.S. Schemes are taken up at the full cost of the Government.

I thank the Chair for giving me time to say these few words.

† ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ (ನಾಗರ).—ನಾನು ಒಂದು ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಏನೆಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಭಾಷಣ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಯಾರೂ ಕೂತುಕೊಂಡು ಅಲಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಯಾರಿಗೆ ನಾವು ಹೇಳಬೇಕು? ಮೂಕರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕೋ, ಬುರ್ಜಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕೋ, ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅನಪ್ಪ, ನಾಚಿಕೆ ಪಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಎಲ್ಲಯೂ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಾವು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆಯೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಯಾರೂ ಕೂತುಕೊಂಡು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೋಷಿ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರ್ತಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಎಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ಹಾಳೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ನಾವು ಏನೇನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು? ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸ ಇದ್ದರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ಈ ಸದನವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕರೆಯಬೇಕು? ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾವು ಒಂದು ರೀಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನು ಬಂತು? ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಶರುವುದು ಏನು? ನಾಚಕ. ಜನ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಗುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ನಗಿಹಾಕಲು ಮಾಡಿದ ಪರಿ ಸ್ಥಿತಿ ಈ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂತು. ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು, ತಮಗಿಂತೂ ಬಿಡಾರದ ಸಂಕಟ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ನಮಗಿಂತೂ ಕೂತುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸ ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬಿಡಲಿ ಪೂರಕವಾಗಿ ಅದಾಗಿ ಬರಲಿ, ಸುಮ್ಮನೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಒದರೋದಿ ಎಕೆ?

Sri D. B. KALMANKAR.—Mr. Deputy Speaker, I have got one observation to make. Of course, the hon. Member is known to this House. But what I submit is that it is sufficient even if there is one

(SRI D. B. KALMANKAR)

Minister or two Ministers. Even in the past this has been the convention. There are two or three Ministers who are following the proceedings. When this is the case, I think there is not much force in what Mr. Thimmappa has said.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I have understood the point.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಸಂಕಟದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಏನು ಏನು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸುವ ತಾಳ್ಮೆ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನೂ ಸಹ ಬಹಳ ನೊಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಯಾರು ಯಾರು ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ, ದೋಷಾರೋಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಜವಾಬು ಕೊಡುವಾಗ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಜವಾಬು ಕೊಡಬೇಕು; ಕೂಡದೆ ಹೋದರೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

SRI J. P. SARWESH.—I would like to bring to the notice of the Chair that there is the Legislative Council also running and the Hon. Ministers have to attend that House also.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಬೇಕಾದ ಅದ್ವೈತಕ ಇದೆ ಎಂದು ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಭಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ತರಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಎರೊಂಥ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆಗಿರಲಿ ಅವರ ಉತ್ತಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ ಆದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಶಂಕರ್ ಆಫ್ ಅವರು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಫೈಲುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಬಹುಶಃ ಅವರ ಇರಾಚೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಫೈಲುಗಳು ಇರಬಹುದು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಕಗಳನ್ನು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ನಾಳೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಕ್ಸಿಜೆಂಶೋ ಸ್ಟೀಟ್ ಮಾಡಬಹುದು ಯಾವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ವಿಷಯದ ಕಡೆ ಇವರ ಗಮನ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸು ನೊಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದಯಮಾಡಿ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಾವು ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶಂಕರ್ ಆಫ್ (ಸಹಕಾರ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನಾನು ತಮ್ಮ ಕೂಡ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜವಾಬು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇಷ್ಟೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ರೆಫರೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಮಾನ್ಯ ನಾಗಣ್ಣನವರು ಏನಾದರೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಹುದು, ಅಂಥ ನಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸವಾಲನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಷ್ಟೇ ಜನ ಇರಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಅದಷ್ಟು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಗಮನಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ತಮಾಷೆಯಿಂದ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಸೀರಿಯಸ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟು ನಾವೂ ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ಇದ್ದೇವೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.--I have understood him. Even while the hon. member was rising, I had very well known what he had in mind. Yesterday also, he was trying to raise it. At that time some Ministers came inside. What Mr. Thimmappa has said to-day is something different from what he raised the other day, that the Ministers were not present. That day, the hon. Members on this side wanted the presence of the Ministers and the Ministers who are present should also be attentive to feel the warmth and vigour and pulse and the force of the arguments which the hon. Members were making about their constituencies and about developments and so many other things. What the hon. Member has raised to-day is - as Mr. K. Puttaswamy also rightly said the other day - the Minister must be present, his ears must be attentive and hearts must be open to listen to all the things that have been mentioned. As the hon. Member Sri Puttaswamy rightly said, the Minister may be present, but if, he is not attentive what is the use of it? I fully subscribe to the view and respect the sentiments of the hon. Members and I do again state what I said the other day that the Ministers must be present and they must be attentive to listen to the force and vigour of the arguments so that may it help them to pursue and make use of the arguments, and the purpose of the speeches is served and they are made use of in the interests of the people of the State.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಗುಬ್ಬಿ).—ನನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಗತಿಪರ ನೀತಿ, ಮೋರಚೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ನಾನು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಚುನಾಯಿಸಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕವನು. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಂದು ನೋಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನನ್ನಾನ್ಯ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು, ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ ಅವರು, ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಎಚ್. ಸಿದ್ದ ಎರಡಪ್ಪನವರು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾರಣ ವಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಅವರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕರುಳು ಕತ್ತರಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಘನಕೆ ಗಾಂಭೀರ್ಯವೂ ಅವರ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು ಈಗಲೂ ಕೆಲವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮಾನ್ಯ ಜನರಿನು ವಿಧಾನಸಭೆ ಈ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ, ಎನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ರನ್ನೂ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಟೀಕೆ ಅವರು ಮಾಡಲಿ ಸಭೆಯ ಘನಕೆ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಂದರೆ ನುಡಿದರೆ ಮುಖ್ಯನಂತೆ ಇರಬೇಕು, ನುಡಿದರೆ ಮಾಣಿಕದಂತೆ ಇರಬೇಕು, ನುಡಿದರೆ ಸ್ವಚ್ಛಕದ ಸರಾಪಿಯಂತೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ರೀತಿ ಗಾಂಭೀರವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 25 ವರ್ಷವಾದರೂ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬಾವಿ ಇರಲಿಲ್ಲ, ರಸ್ತೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಲೈಟ್ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇರೆ....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕಾಬಿನೆಟ್ ರೀಶಪ್ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ತಮಗೆ ಅಲ್ಲ ನಾನು ಸಿಕ್ಕುವ ಆವಕಾಶ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನತ್ಯವನ್ನು ನತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಬಿ. ದಬ್ಬೂರ. ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು 50 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಯಾವ ತಾಲೂಕಿಗೂ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಘಟ್ಟ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರುಗಳಿಗೂ ಭಾವಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನೀರಿಲ್ಲದ ಭಾವಿಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಘಟ್ಟ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಹತ್ವವಾದ ಕಾರ್ಯ ಎಂದರೆ ಸೈಟುಗಳ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪುಡರಿಂದ ಎಂಥ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಿಂದುಳಿದ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಾಲೋನಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದರು ಕಳೆದ ಅವಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎರಾ ಜನಗಳಿಗೂ ಒಂದುಕಡೆ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಾಸ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡ ಬೇಕು ಎಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದಿಡಿರ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಆ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಈಗ ನುಮಾರು 2 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಆರೋಜನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇ ಗೌಡರ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನ, ಅವರು ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ನಾನೂ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ನಿಮಗೆ ನಿವೇಶನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಏನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮೂರು ಅಡಿ ಆರು ಅಡಿ ಸ್ಥಳ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವೊತ್ತು ನಾವು 2 ಲಕ್ಷ ಜನತೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು 0 ಮತ್ತು 40 ಅಡಿ ಸೈಟು. ಮೂರು ಅಡಿ ಮತ್ತು ಆರು ಅಡಿ ಸೈಟು ಕಳೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನತೆ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಮರೆಯಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಿದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಘಟ್ಟ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಇವರು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದೆ ಹೋದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮೂರು ಅಡಿ ಮತ್ತು ಆರು ಅಡಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಜನತೆ 25 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸಮಗ್ರ 5 ವರ್ಷದ ನಂತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯ ಬಾರದು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷವನ್ನು ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರು ವರ್ನ್ ಈಸ್ ಎ ಪ್ಲೇಜ್ ನಮ್ಮದು ಸುಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸುಕೃತ ನಾಟಕ ಮಂಡಲ. ಇದು ರಾಜಕೀಯ ನಾಟಕ. ಜನತೆ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಏನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದವರು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಿ ನಿಮಗಿಂತ ನಮ್ಮ ನಾಟಕದ ಕಂಪನಿ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಜನ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ನಮಗೆ ಏನಾಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ಹೆಡ್ ತಾಳಿದ ಸರ್ಪವಾಗಿದ್ದೀರಿ. ರೋಷ ಮಾತ್ರವಿದ್ದರೆ ತುಂಬಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಕಂಪನಿ ಸರ್ಕಸ್ ಇತ್ತು, ನಿಜ, ವಿಲರರಾಮ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ರಿಮಿಟೆಡ್ ಸರ್ಕಸ್ ಬಹಳ ಅದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಸರ್ಕಸ್ ನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹುಲಿ, ಸಿಂಹ ಮುಂತಾದವು ಇದ್ದವು. ಆ ಸರ್ಕಸ್ ನ ಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊ ಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅದರಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸಾರವರ ಪಾತ್ರ ಏನು ? ಭೀಮ ಅಗಿದ್ದರೋ, ದುರ್ಯೋಧನ ಅಗಿದ್ದರೋ ?

ಶ್ರೀ ಘಟ್ಟ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಅದರ ಯಾವ ಇದ್ದರೂ ಆ ಪಾತ್ರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಆಗ ಯಾರು ಆಡಳಿತ ಮಾಡಿದರು ಅವರಿಗೆ ತಟ್ಟದೆ, ಯಾರ ಮನಸ್ಸು ಅವರೂ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತಮವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ :

ವ್ಯಾಸ ಜೋಯಿತಿಯ ಮಗ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮಾತನಗಿಯ ಮಗ, ಮಂಡೋದರಿ ಕಪ್ಪೆಯ ಮಗಳು ಕುಲವನರಸದಿರಿಥೋ, ಸಾಕ್ಷಾದಗನ್ಯ ಕಟ್ಟಲ, ದೂರ್ವಾಸ

ಮಟ್ಟಿಗ, ಕಶ್ಯಪಕಮ್ಮಾರ ಇದರಂತೆ ಮನುಷ್ಯರ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಗಬಹುದು.

ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ತಪ್ಪನ್ನು ಬೇರೊಬ್ಬರಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ ಪರಾಜಿತರಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಕಳೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ಶ್ರೀರಿಂಗ್ ಸರ್ಕಸ್‌ನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಬೆಂಚುಗಳು ಬಡೆದು ಹೋಗಿ ಹೇರಳ ಹರಿದು ಹೋಯಿತು. ಇದಂಥ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಒಡಿ ಹೋಗಿ ಕಾಡು ಪಾರಾಗಿ, ಈಗ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯ

ಬೇಕಾದರೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳು ಪ್ರಭುತ್ವವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ದೇಶದ ದುರ್ದೈವರಿಂದ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳು ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಸ್ ಹೈಕಿ ಕೆಲವು ರಿಂಗ್ ಮಾಸ್ಟರ್ಸ್, ಇಬ್ಬರು (* * * *) ಪಾತ್ರವರು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯ ಪಾರ್ಥಸೆ ಏನು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಅಂಥಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಸತ್ಯದಿಂದ ಹೊಗಳುವುದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ದೇಶ ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಯೂನಿಟಿ ಇನ್ ಡೈವರ್ಸಿಟಿ, ಆ ರೀತಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಪುನಃ ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ನಡೆವಂಥ ವಿಚಾರ. 800 ಜನ ಕ್ಷಾಮ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅನೇಕರು ಸಭಾ ಭವನ ಹಾರಿಹೋಗುವಂತೆ ಕೂಗಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಚನ್ನಿ ಬಸಪ್ಪನವರು, ಕುಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟು ಹಾಕುವಂತೆ, ಒಂದು ಪಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು. 800 ಜನ ಇರಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನ ಇರಲಿ, ಐದು ಸಾವಿರ ಜನ ಇರಲಿ, ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನ ಇರಲಿ, ಈ ಸಂಜೆಯೊಳಗಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಬರುವವರಲ್ಲಿ ಬರಲಿ ಎಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕಿದರು. ಆದರೆ ಬಂದವರು ಕೇವಲ ಒಂದು ನೂರು ಜನ ಮಾತ್ರ. ಇನ್ನೂ ಜನತೆಯನ್ನು ನೋಡಿಸಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. You can fool all the people for some times and some people for all the times, but not all the people at all times.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—* * * * * ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ನಾಜೂಕಯ್ಯ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕಪ್ಪುಬಾಗುತ್ತದೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—What he said was it is all a drama wherein there are certain actors and heroes. * * * * * Anyway, I shall examine the proceedings and if that word is there, I will see that it is expunged.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ನಮ್ಮನ್ನು ನಟ ಭಯಂಕರರಿದಾರೆ ಮುಂತಾಗಿ ಅನ್ನ ಬಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಸರ್ಕಸ್‌ಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಆಹಾರ ನೀಡಲು ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಕ್ಕಿ ಬೆರೆ 225 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ 175—180 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 225 ರೂಪಾಯಿ ಬೆರೆ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಕಾರಣವೇನು? ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲೇವನೂಲು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ವಿಧಿಸಿರುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಏಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾರಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಲೇವಿ ಕೊಟ್ಟು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರಿಂದ ಪರ್ಟಿಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಒಂದೇ ಪರ್ಟಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಲಾರಿ ಲೋಡ್ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಾಳಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಂಥವರಿಂದ ಲಂಚ ಪಡೆದು ಅವರನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಬಹಳ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಅಂತರ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಏನು ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಿದೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಈ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ರಾಗಿ ಧಾರಣೆಗಳು ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತವೆ.

ಸಕ್ಕರೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಸಕ್ಕರೆಯೆಂದು ಕೃತಕ ಅಥವಾ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿತರಣೆ ಯಾದರೆ ಅಭಾವವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 200 ಮೂಟೆ ಸಕ್ಕರೆ ಬಂದರೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಆಯಿತು. 270 ಮೂಟೆ ಬಂದರೂ ಕೂಡ, ಅದನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಇರುವ ನ್ಯೂನತೆಯಿಂದ ಕಾಳಸಂತೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೂಟೆ ಕೂಡ ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟು ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಬದಾರು ಮೂಟೆ ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಆ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಅದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾಳಸಂತೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ! ಹೋಟಲುಗಳವರಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ

*** Words expunged as ordered by the Chair.

(ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್)

ವನ್ನು ತಂದು ಸಕ್ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳಸಂತೆಯಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಾದೇಗೌಡ (ಬನ್ನೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದೇ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳು 15 ರಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ತಮಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅದರ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಾತಿನ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಆಫ್ ಫೋಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರವರಿಗೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ನೋಟೀಸ್ ಜಾರಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಅಂಥ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ತಪ್ಪಿತಸ್ತರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪೊಲೀಸ್ ವತಿಯಿಂದ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದೇ ಬಹಳ ವಿರಳವಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ವತಿಯಿಂದ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಕೇಸುಗಳು ಪೊಲೀಸಿನವರ ಅಪರಾಧಕತೆಯಿಂದ ಮಾಜಿನೈಟಿಟಿರಿಂದ ವಜಾ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಹಳ ಇವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಸ್ಟೇ ಆರ್ದರ್ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಾಸ್ತಿಲ್ಲಾರರು ಹೋಗಿ ಆಕ್ರಮಣ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರ ಔಚಿತ್ಯವಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ. ಶಾಸನವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಅಭಾವ, ದಕ್ಷತೆಯ ಅಭಾವವಿರುವುದರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನವೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾದರೂ ಏನು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಉತ್ತರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದಾಗ ಉತ್ತರಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ವಿರೋಧವಾಗುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜು ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳೆಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಇಂತಹ ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಆನ್ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಪರ್ಮಿಟ್ ಎಂದು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಂತಹ ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಂದು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರತಕ್ಕ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಮೂಟೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ನೂರು ನೂರೈವತ್ತು ಇದ್ದರೆ ಅದೇ 88 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರು ಹೇಟಿಯಲ್ಲಿ 200-250 ರವರೆಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಂದರೆ ಒಂದು ಮೂಟೆಗೆ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳ ರಾಫ್ತು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಏರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಆಹಾರದ ಬೆಲೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿವಾದದಿಂದ ಹೇಳ

ಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಂದು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಂಟರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಸರ್ವಿಂಥ ಎಂದು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಬೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿನ ಏರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಜನಕ್ಕೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟೇಟ್ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ? ಇದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಭತ್ತ ಸಾಗಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಬತ್ತ ಅಥವಾ ಅಕ್ಕಿ ಬೆರೆ ಇಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಏರಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರೆವಿ ಬತ್ತ ಏನೂಲು ಮಾಡಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರವೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುವಾಗ ಇಂತಹ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟೇಟ್ ನಿರ್ಬಂಧವಾದರೂ ಏಕೆ ಇರಬೇಕು ? ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೀರಿ ?

ಇನ್ನು ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಇರಾಬೆ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಚೀಕು ಚಪ್ಪಣೆಗಳೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಯವರು ಇದಾರು ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲೇ ರೀತಿಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಡಿಪೋವನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಡಿಪೋವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 800 ರಿಂದ ಒಂದು ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಚೈರುಗಳನ್ನು ರೀಪ್ಲೇಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಚೈರುಗಳನ್ನು ರೀ ಬಿಲ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಇರಾಬೆಯವರು ತಾಗೆ ಬಂದ ಚೈರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಚೈರಿಗೂ ಸುಮಾರು 800 ರಿಂದ 1200 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸುಮಾರು 800 ಚೈರುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ದುಡ್ಡು ಎಷ್ಟು ಅಪವ್ಯಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿರುವ ಚೈರುಗಳನ್ನು ರಿಪ್ಲೇಸ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ನಷ್ಟಗಳು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ 800 ಚೈರುಗಳಂತೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೊರದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ನಷ್ಟ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಪೂರ್ಣವಾದ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಇಂತಹ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಇರಾಬೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರದಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವವರು ಇದ್ದರೂ ಅಂತಹ ಯಾವ ಒಂದು ವಿಚಾರಗಳೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ತರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು ಇರುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿರ್ ತೆಗೆಸದೆ ಇರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಬರುವ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಗೂ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಆದರಲ್ಲೂ ಸಿರ್ ತೆಗೆಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಏತ್ತ ಒಡೆಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಫಲವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆವೇ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಬರುವ ಯೀಲ್ಡ್ ಶೇಕಡಾ ಐವತ್ತರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ಸವರು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಂತಃಕರಣಯುತವಾದುದು ಮಾತುಗಳು ಬಂದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿಯೂ ಚೀಕುಗಳು ಬಂದಿದ್ದವು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮೊನ್ನೆ ಆಗಿದ್ದು ಆಗಿಹೋಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇದರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ.

One is entitled to have difference of opinion on any matter. It was once raised and it is over.

Sri K. MADE GOWDA.—That does not prevent me from speaking.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—That need not be raised here. One may agree with one view and disagree with another view.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಮದಲ್ಲ ಕಾಕಿರು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪೋಟೋವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿದರೆ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪೋಟೋಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಸ್ಕಾಲರ್‌ನವರ ಪೋಟೋವನ್ನು ತೆಗೆದು ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪೋಟೋವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

MR. DEPUTY SPEAKER.—One may have difference of opinion and still hold him in highest reverence.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Keeping his photo, would it mean that we entirely agree with what all he said?

MR. DEPUTY SPEAKER.—I may disagree with certain chapters of Bhagavad Gita but still I may hold it in high esteem.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಾದೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಈ ಮೂಲಕ ಭತ್ತ ವಸೂಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಕಾರದ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಫಲ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಫಲ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ರೈತರಿಂದ ಈ ಮೂಲಕ ಏನು ಭತ್ತ ವಸೂಲ ಮಾಡಿದನಂತರ ಅದನ್ನು ಸ್ಕೋರ್ ಮಾಡಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೋ, ಅದನ್ನು ಕನ್‌ಸೂಮರ್‌ಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದ ರೈತರೇ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿವೆ. ಈ ವರ್ಷವ ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರಿಂದ ಪಡೆದ ಭತ್ತವನ್ನು ಸ್ಕೋರ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೂಡ ಒಟ್ಟು ಮಾಡದೆ, ಅದು ಹಾಳಾಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಹಳ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನಾವಿಧವೂ ಕೂಡ ನೋಡನೆ ಮಾಡುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಯಾವಾಗ ರೈತನಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಭತ್ತವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಸ್ಕೋರ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಆ ಭತ್ತವನ್ನು ಆದಮ್ಯು ಜಾಗ್, ಕೆ ಇಲ್ಲರತಕ, ಸ್ಕೋರ್‌ನಿಂದ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಕನ್‌ಸೂಮರ್‌ಗೆ ನಾವು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ನೂಕು ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಭತ್ತ ಎದ್ದರೆ ತಾವು ಆ ಭತ್ತವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಕೊನೆಯಾಗಿ ಬಂದ ಭತ್ತವನ್ನು ರೀಪ್ಲೇಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಬಹಳ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಭತ್ತವನ್ನು ಸ್ಕೋರ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಮುಂದಿನ ಸುಗ್ಗಿ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಎಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಭತ್ತ ಸ್ಕಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಸರಕಾರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ನೂತನ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Regarding the point raised by hon. Member Sri Deve Gowda, I have gone through the proceedings and I found that there is nothing to be expunged. For the information of this House, I will read the extract of the proceedings pertaining thereto. It is as follows :

ಕಳೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾ ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ ಈ ತ್ರೀರಿಂಗ್ ಸರ್ಕಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಬೆಂಚುಗಳು ಒಡೆದು ಹೋದುವು. ಅಲ್ಲಿ ಇದಂಥ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಒಡಿ ಹೋಗಿ ಕಾಡು ಪಾಲಾಗಿ ಈಗ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮಿಶ್ರವಾಗಿದ್ದು ನಡೆಯಲೇಕಾದರೆ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳು ಪ್ರಬಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಹೇಳಿದ ದುರ್ಮೇಷ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಸ್ ಹೊಕ್ಕ ಕೆಲವು ರಿಂಗ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ಸ್ ಇಬ್ಬರು ಬಿಫೂನ್ ಪಾತ್ರದವರು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

Therefore there is nothing to be expunged.

SRI D. DEVARAJ URS.—Sir, I would like to be enlightened on one point. I think the word 'buffoon' may be unparliamentary, but 'buffoonary' may not be unparliamentary.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Yes. Buffoonary is parliamentary.

† Sri J. P. SARWESH (Sedum).—Sir, while supporting the Motion of Thanks to the Governor's Address, I wish to state, that you are one of the senior Members of this House and you were in this August House at a time when Mr. Nijalingappa was the Chief Minister, when Mr. Jatti was Chief Minister and also at a time when Mr. Veerendra Patil was Chief Minister. These were all the people from North Karnataka. I want to know what they did for these North Karnataka areas? They have almost deceived the people, they have cheated them.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Sir, I want to know from the Chair whether the word 'cheated' could be used?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Whether it could be used or not depends upon the meaning or context in which it is used.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Tommorrow if I say that the Devaraj Urs Ministry has cheated, will it be alright?

Sri D. DEVARAJ URS.—Sir, my hon. friend, the Leader of Opposition has used words which are even more harsh than this. He might not have used English words, but he might have used Kannada words.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—'ಚೇತಿದ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಆ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು, ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—As I have already said it depends upon the import or meaning. Here, in the way in which it is used, the word 'cheated' cannot be unparliamentary.

6-00 P.M.

Sri J. P. SARWESH.—Sir, after Independence, in Andra Pradesh, they have spent the maximum amount for irrigation projects whereas the Government of Mysore was spending for Circuit Houses and Dock bungalows and for furnishing those bungalows with Dunlop bed and pillows. The previous governments were spending for providing comforts in the Dock Bungalows. Today if the people are suffering in our area, it is because of the successive governments who indulged in other things instead of providing irrigation projects because they were interested elsewhere. Sri C. M. Arumugham, in his Report at page 10 Chapter-III—has stated as follows:

“Gulbarga, Raichur and Bidar are the three districts of the Hyderabad Karnataka area which have been integrated in the new Mysore State. Gulbarga and Raichur districts are more susceptible to crop failures. During the past one century they had 5 famines commencing from 1823. In 1854 there was the second famine, followed by the Great Famine of 1900. In 1927 and 1935, part of Raichur and Gulbarga districts were affected. After 1934, though during some

(SRI J. P. SARWESH)

years the seasonal conditions were very bad, the problems were not of such a magnitude as are faced by the villagers now."

Sri D. DEVARAJ URS.—Sir with your leave, I may be permitted to move that the House may be allowed to sit for another half-an-hour or more since I have to reply tomorrow and even tomorrow evening I won't be here for long as I have to go to Delhi in the evening. ಅದಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಗಬಹುದು ನಾಳೆ ಪ್ರಶೋತ್ತರವಾದ ಮೇಲೆ ಮೂರೂ ವರೆಯಿಂದ ಐದೂ ವರೆವರೆಗೆ ತಾಪು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಶೋತ್ತರವಾದ ಮೇಲೆ ಜೀರೋ ಅವರ್ ಬೇಕೇನು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರೂ ಮಾತನಾಡಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಎರಡು ಗಂಟೆ ಸಾಕೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚರ್ಚೆಯ ಪೂರ್ಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕಾರಣ ತಾಪು ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ? ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ತಾವೆಲ್ಲ ಬಿಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸಭೆ ನಡೆಯುವಾಗ ತಾಪು ದೆಹಲಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಾ ? ಇಲ್ಲಿಯೇ ಏತಕ್ಕೆ ಇರಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಮ್ಮಿಂದ ಪರ್‌ಮಾನ್ ಬರಲಿ ಎಂದು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬರೆದು ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ. ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

Sri J. P. SARWESH.—That means that all the past Chief Ministers were aware of these famines. But they did nothing. Though there were several projects in Gulbarga district for which estimates were also prepared, no project was taken up during the time of Sri Veerendra Patil except a very small project, viz., Chandrampalli project, in his own taluk. We could very well see the interest of the past Chief Ministers for this area. Today, Sri Veerendra Patil like a great champion of the suffering people is saying that people are starving and that they will agitate. Is that a way of giving co-operation to the Government to solve the problem ?

Sri R. GUNDU RAO.—He wants to build up his party and therefore he is saying it.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—As if the hon. member do not want to build up his party !

Sri J. P. SARVESH:—It is only this Government that has taken concrete measures to relieve the distress of the people of the drought affected areas. Sri C. M. Arumugham, in his Report at page 86 has also stated as follows:—

“It is only the Government that has taken concrete measures to relieve the distress of people in the drought affected areas. There is no participation of voluntary organisations in this big task. Except by one or two rotary clubs and a few other philanthropists who have offered fodder for the cattle, no substantial help has been rendered by any voluntary organisation to the Government to tackle this massive problem.”

People used to die on account of famine when there was foreign Government. Today we have our own Government. Therefore, it is the duty of every one of us to see that our neighbour has taken his food or not. Government is doing its best to provide food grains in those areas. Food grains are being sold at 90 paise per kg. not only at the district headquarters but also in the rural areas through fairprice shops, and even the transportation charges are borne by the Government.

I would like to congratulate the Government for taking up so many projects, viz., Upper Krishna, Bannitura, Mullamari and Amarja projects and 30 minor irrigation projects in the affected areas. I am sure these are the permanent projects which are going to help the people. At the same time, I feel that the Government has to do something more. When these projects start working, naturally lakhs of people will be employed. The Syndicate people must not have the dareness to talk about this, because all the mistakes were committed by their party leaders.

Government have introduced the system of supply of free ration for old and infirm persons in drought affected areas, and in each taluk such people are given free ration. I appeal to my friends in the Opposition that this is not the time to play politics—I am sorry I am using this word. They want to exploit the sufferings of the people at the advantage of their party. I appeal to them that this is the time to co-operate. Let us co-operate and save our people and cattle. In Bengal at the time of famine one poet said:

(Hindi Verses)

Sir, I am sorry to say one other thing. The Syndicate Congress has not so far started a single ‘ganji centre’ in Gulbarga district. That clearly shows how much they are interested towards the distressed people. They want to incite the people to violence and to create chaos in the whole State.

With these few words, I thank the Chair.

ಶ್ರೀ ಪ್ರೊ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಸಿಂಧಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಏನು ಕ್ಷಾಮ, ಅಥವಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅರಿವು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇವರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯ ಪರಿಚಯ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬನ್ನಿ ಅಲ್ಲ ಜನಗಳ ಕಷ್ಟ ಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಎರಡೂ ಸದನಗಳ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕುರಿತು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲರೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ಯಲ್ಲ ಆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಿಜಾಪುರ, ಬೀದರ್ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ರಾಯಚೂರು ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಬರಗಾಲದ ದೆಶೆಯಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಈ ಸರ್ಕಾರದವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲ ಜನತೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಹಾರ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಜನತೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಆ ರೀತಿ ಆ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಅವರ ಕಷ್ಟ ಎಂದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತು ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ನೆರವು ದೊರೆಯುವಂಥಾ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

1936 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಆಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 2 ಕೋಟಿ ಇತ್ತು. ಆ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನಗಳಿಗೂ ಅನ್ನ ಅರಿವೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದ ಜೀವನದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಕೋಟಿಗೆ ಏರಿತು. ಈ ಮೂರು ಕೋಟಿ ಜನಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಲೆಕ್ಟೋರೇಟು ಪಾಟೀಲರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಅದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನತಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಅವರು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೀಡ. ಅವರು ಮಾಡಲಿ ಮಾಡಬೇಡಿ ಇರಲಿ. ಈಗ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಆಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ ಅದರ ನಿವಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ನೆರವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ತೀವ್ರವಾದ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮುಗಿಸಿ ನಾರ್‌ಗಳ ಮುಖಾಂತರ ರೈತರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಘೋರ್ಷಡೇವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಈ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಂದು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಶ್ರಯ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನೋಡಬೇಕು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಯಾರೂ ಸಾಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತ ವಿಚಾರವನ್ನು 16-1-73 ರಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಜ್ಜನರವರು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಸಬ್ ಬಾಪು ಗೌಡರ ಮನೆಯ ಇದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲದೆ ಸತ್ತ ಎಂಬ ಸಮಾಚಾರ ನಮಗೆ ಬಂದಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಜ್ಜನರವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು. ಇನ್ನು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೈದರಾಬಾದು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಸಲುವಾಗಿ ಪೈಲರ್ ಡ್ರಿಂಕಿಂಗ್ ವಾಟರ್ ವೆಂಟ್ ಎಂಬ ಸ್ಕೀಮ್ ಮಾಡ

ದ್ದಾರೆ, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಗೋಳಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿಗಳು, ಬರಲಿ ಅಥವಾ ಬಾರದೆ ಇರಲಿ, ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತಕ್ಷಣ ಮಾಡಿ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಇಡಬಾರದು. ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ಹಾನಿ ಇದೆ. ಅಮೇರಿಕ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಆಫ್ ಬೋರ್ ವೆಲ್ಸ್ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಇವತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ನಾಳೆ ಪುನಃ ಸಿರ್ಕ್ಯಾಟಿಂಗ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದು, ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಇಂಡಿ ಮತ್ತು ಸಿಂಡಿಗಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಷ್ಟಕಾಲ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಗ್ಯಾಲ್ವರ್ಗ ಬೇರರ ಕಡೆ ಬರಗಾಲ ಇರುವುದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಸಿಂಡಿಗಿ ಮತ್ತು ಇಂಡಿ ಪ್ರದೇಶದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದಕ್ಕಿ ದಕ್ಕಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲರತಕ್ಕಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರ್ಯಾಂಡೆಲ್ಸ್ ಜನರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲೆಯೂ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕೆ. ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲಂಬಾಣಿಗಳು ಫಾರ್ಮ್ ರ್ಯಾಂಡೆಲ್ಸ್ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಖಾಯಂ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಫಾರ್ಮ್ ಸಿಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಮನವಿ.

ಇನ್ನು ಎಂ ಎಸ್ ಆರ್ ಚಿ ಸಿ ಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಬುಕ್ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಬಸ್ ಕಂಡ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್ ಪೆಕ್ಟರ್ಸ್ ತಹಕ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ನಾರ್ಕು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಬಂದರೆ ನಾನು ಇದನ್ನು ತೋರಿಸಬಲ್ಲೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನೇಕಾರರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಟ್ಟಿದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ 17ಲಿ ಸಾವಿರ ಜನ ನೇಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರಬಕು, ಬನಹಟ್ಟಿ, ಗುಳ್ಳೆದಗುಡ್ಡದ ನೇಕಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕುರ್ ಸಾರಿ ನೇಯಬಾರದು ಎಂದು ಸಹ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವ ಸ್ಕ್ರೀಮ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುವ ಮುನ್ನ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ, ನೀರಾವರಿ ಬಗ್ಗೆ, ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್, ಬೋರ್ ವೆಲ್ಸ್, ಲೋಡು ಕೆಲಸಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಜಾಗೃತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದೇತ ಪಕ್ಷದವರು ಹೆಸರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ತಮಗೆ ನನ್ನ ಚಿಂತನೆಯ ಧ್ಯಾಂಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

6-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ಪಾಟೀಲ್ (ರೋಣ್).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಂದ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಇಂದಿನ ಆಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಿದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾವಿ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀವ್ರ ದುರಾಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವವೆಂದಿಲ್ಲ ಅವರು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೋಣ, ನವಲಗುಂದ, ಸರಗುಂದ, ಮುಂದರಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮತಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ರೋಣ

(ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ಪಾಟೀಲ್)

ತಾಲ್ಲೂಕು ಇಡೀ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೆಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀರಾ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯಂತೂ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂಗಾರಿ ಮಳೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಹಿಂಗಾರಿ ಬೆಳೆಯೂ ಕೈಗೆ ಬಾರದಾಯಿತು. ಅದರ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಜನರು ಹಾಕಾರಿದಾರರಾದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಸಾರಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಉಳಿದ ಬರಗಾಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸಿಗುವ ಸಕಾಯ, ಸವಲತ್ತುಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಿಗದಂತಾಗಿದೆ. ಇದ್ದುದರಲ್ಲೇ ಒಂದು ಸಂತೇಷದ ಸಂಗತಿ ಮಾನ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಕಾಂಗಾರಿಗಾಗಿ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಈ ಸಹಾಯ ಯಾತಕ್ಕೂ ಸಾಲದಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಲಿಪ್ರಭಾ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ರಾಜ್ಯವು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದು ಕಾಲವೇ ತೋಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆತಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಬಡ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕೆಲಸವೂ ಸಹ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟೂ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಫ್ಟ್, ಇರಿಗೇಷನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ವಿಷಯ. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಏಕೀಕೃತವಾದ ರಾಜ್ಯವಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೂಲಿಗಳಿಗೆ ಒಡ್ಡು ಹಾಕುವ ಕೆಲಸವು ನಡೆದಿದ್ದೆಯಾದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರೋಣಕ್ಕೆ ಆಗಸ್ಟ್ 72ರಂದು ಬಂದಾಗ ರೋಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸಬ್ ಡಿವಿಷನ್‌ನ್ನು ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್‌ಗಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅಂತಹ ಸಬ್ ಡಿವಿಷನ್ ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ತೀವ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಬ್ ಡಿವಿಷನ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಸವಳು ಭೂಮಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸವಳು ಭೂಮಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ತಜ್ಞರಿಂದ ಇಂತಹ ಸವಳು ಭೂಮಿ ಮಣ್ಣಿನ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿ ಅವಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಿಷನ್ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲವೂ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವೇ ಒಂದು ರಿಗ್ ಮೆಷಿನ್‌ನ್ನು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನೇಕಾರರ ಸಮಸ್ಯೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಗಜೇಂದ್ರಗಡ ಮೊವರಾದ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೇಕಾರಿಕೆಯೇ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿದೆ. ನೇಕಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಂತೂ ತೀವ್ರ ಕಳವಳಕಾರಕವಾಗಿದೆ. ಒಪ್ಪೊತ್ತಿನ ಉಟಕ್ಕೂ ಗತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಜನರು ಕಿಂಗಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಧರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೂಲಿನ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವರು ತಯಾರಿಸಿದ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಿಗಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ ನೇಕಾರರು ಬೇವಿನ ಸಡನಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು. ಕೆಲವೊಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಕೈವಾಗ್ಗಗಳಿಗೆ ಮಾನವನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ರೋಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗಾಣಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ಸಾಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಶಕು ಸಂಪತ್ತು ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ನಷ್ಟವಾಗದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜೊಳೆದ ಉತ್ತಮ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಈಗಲೇ ಕೇಬರಿಸಿ ಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮ ಬೀಜ ಸಿಗದೇ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಬರಬಹುದು.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಪಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The House will now rise and meet tomorrow, at 1-00 P.M.

The House adjourned at Thirty Five Minutes' past Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Friday, the 23rd February 1973.

ANNEXURE**The Public Wakfs (Extension of Limitation)****Mysore Amendment Bill, 1973.**

(L. A. Bill No. 1 of 1973)

A Bill to amend the Public Wakfs (Extension of Limitation) Act, 1959 in the application to the State of Mysore.

Whereas it is expedient to amend the Public Wakfs (Extension of Limitation) Act, 1959 (Central Act 29 of 1959) in its application to the State of Mysore;

Be it enacted by the Mysore State Legislature in the Twenty-fourth Year of the Republic of India as follows :—

1 Short title, extent and commencement.—(1) This Act may be called the Public Wakfs (Extension of Limitation) Mysore Amendment Act, 1973.

(2) It extends to the whole of the State of Mysore.

(3) It shall be deemed to have come into force on the first day of January 1971.

2. Amendment of Section 3.—In Section 3 of the Public Wakfs (Extension of Limitation) Act, 1959 (Central Act 29 of 1959), for the words, figures and letters “the 31st day of December, 1970”, the words, figures and letters “the 31st day of December, 1975” shall be substituted.

Statement of Objects and Reasons

The period of limitation prescribed by the Public Wakfs (Extension of Limitation) Act, 1959 (Central Act 29 of 1959) for filing suits for recovery of Wakfs properties, expired on 31st December 1970. The Central Ministry in charge of Wakfs has informed that State Government may make local amendments to the said Act, if the quantum of cases left out would necessitate further extension of time.

2. In this State suits have yet to be filed for the recovery of a good number of Wakf preoperties which are in unauthorised occupation. The survey of Wakfs which has been completed recently in all districts discloses several cases of adverse possession. Hence it is found necessary to extend the period of limitation for filing such suits by amending the said Act in its application to this State. In order to enable the Wakfs Board and other interested persons to institute suits, the limitation is proposed to be extend up to 31st December 1975.

3. Hence this Bill.

AZEEZ SAIT.

TE. HANUMANTHAPPA,

Secraetry.

**Extraets of the Public Wakfs (Extention of Limitation) Act, 1959.
Central Act No.29 of 1959)**

(1st September 1959)

An Act to extend the period of limitation in certain cases for suit to recover possission of immoveable property forming part of public wakfs.

Be it enacted by Parliment in the Tenth Year of the Republic of India as follows :

1.Short title and extent.—(1) This Act may be called the Public Wakfs (Extension of Limitation) Act, 1959.

2. It extends to the whole of India except the State of Jammu and Kashmir.

2. Definition.—In this Act, “public wakf” means the permanent dedication by a person professing Islam of any immoveable property for any purpose recognised by Muslim Law as a public purpose of a pious, religions or chartable nature.

3. Extension of period of limitation in certain cases for suits recover possession of immoveable property forming part of public wakfs.—Where a person entitled to institute a suit of the description referred to in article 142 or article 144 of the First Schedule to the Limitation Act, 1963 for posession of any immoveable property forming part of a public wakf or any interest therein has been dispossessed, or has discontinued the possession, at any time after the 14th day of Agust, 1947, and before the 7th day of May, 1954, or as the case may be, the possession of the defendant in such a suit has become adverse to such person at any time during the said period, then notwithstanding anything contained in the said Act, the period of limitation in respect of such a suit shall extend up to the 31st day of December, 1970.

4. Repeal and saving.—(1) The Public Wakfs (Extensioen of Limitation) Ordinance, 1959, is hereby repealed.

(2) Notwithstanding such repeal, anything done or any action taken under the said Ordinance shall be deemed to have been done or taken under this Act, as if this Act had commenced on the 20th day of July 1959.

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, 23rd February 1973/Pha'gruna 4, 1894 S.E.

The House met in the Legislative Assembly Chamber, Vidhana Soudha, at One of the Clock.

MADAM SPEAKER (SMT K. S. NAGARATHNAMMA) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Agricultural Diploma Holders and Agricultural Graduates

24 SRI B. SATHYANARAYANA SINGH(Hospet).—

Will the Minister for Agriculture and Forests be pleased to state.—

(a) whether it is a fact that the Government in their order No. AF 146 AEN 71, Bangalore, dated 24-11-1972 have ordered clubbing of the Agricultural diploma holders and Agricultural graduates during the period between 1-11-1956 to 26-9-1961 ;

(b) whether it is a fact that in erstwhile State of Mysore the recruitment in the Department of Agriculture was done in accordance with the following Government orders.—

(i) G. O. No. AF 3754-58/Agri/127/49-2,
dated 21-1'-1949.

(ii) G. O. No. AF 4914-16/Agri/159/50-4,
dated 22-8-1951 ;

(c) whether it is a fact that in the above Government orders a distinction had been made between the Agricultural graduates and diploma holders for future prospects of promotion, the Agricultural diploma holders were placed in Grade II and the Agricultural graduates in Grade I with different scales of pay ;

(d) whether there have been directions regulating the recruitment of the graduates and the promotion of diploma holders as enunciated in Government order No. AF on 63 AGR 57 dated 7-6-61;

(SRI B SATHYANARAYANA SINGH)

(e) whether it is fact that the vi w that the promotion to the Gazetted Cadre should be only from among the I Grade Demonstrators and not directly from II Grade Diploma holders has been upheld by the High Court of Mysore in Writ Petitions 572 of 1967 1782, 247 , 2475 of 1966 ;

(f) if so, whether Government would implement immediately the gradation list prepared and published vide No. ADM. SEN/6/967 72-73 dated...July 1972 which is in accordance with judgment of high court of Mysore on the above writ petitions ?

SRI K. H. PATIL (Minister for Agriculture and Forests).—

(a) Yes.

(b) Yes.

(c) Yes.

(d) No.

(e) No.

(f) The question does not arise in view of reply to clause (e)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್.—ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು (ಇ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನವರ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ತೀರ್ಮಾನದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ರಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಎರಡೂ ದರ್ಜೆಯವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಗಳನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ಬರೀ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಕೋರ್ಸ್ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಉದ್ಭವವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಪಡೆದಿದ್ದವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕಾರಣಕರ್ತರು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎರಾ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹವಾಗದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆಯೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಹೋಲ್ಡಿರುಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆಯೂ ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿರುತ್ತೆ.

Bus Stand Munddebihal

65. SRI M. M. SAJJAN (Muddebihal).—

Will the Minister for Labour be pleased to state.—

(a) on what date the present Chief Minister Sri D. Devaraja Urs laid the foundation stone of the building of Bus Station of M.S.R.T.C. at Muddebihal in Bijapur District ;

(b) whether the tenders for construction of the said building were called on two occasions in two different years during the last eight years ;

(c) the reason for not raising the said building till to-day ;

(d) the present estimated cost of the said building ;

(e) whether the MSRTC has not paid the price of the site to the T.P.C., Muddebihal till to-day ;

() the reasons for non-payment ?

SRI AZEEZ SAIT (Minister for Labour).—

(a) 22-2-1967.

(b) Three times during 1967.

(i) 30-6-1967.

(ii) 22-8-1967.

(iii) 26-9-1967.

(c) A portion of the land is still to be acquired.

(d) Rs. 1,50,000 was the estimate sanctioned during May 1967. This estimate is not revised according to present rate as the work is not taken up.

(e) Amount of Rs. 10,000 towards the cost of the land has been paid to the T. P. C. on 12th August 1972.

(f) Does not arise in view of reply to clause (e) above.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್.—ಈ ಜಮೀನನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾ : 31-1-1972ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಬ್ಬಾಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆಂಬ ಅಂಶ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆಯಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆಪ್ತೇ ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಇನ್ನೂ 25 ಗುಂಚೆ ಜಮೀನು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ ; ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅಕ್ಯುಯರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು, ಆ ಜಮೀನನ್ನೂ ಬದಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ನನ್ನ ಸಮಕ್ಷಮ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟಲ್ಲವನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಸಿದ ನಂತರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕದಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್ ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ತಾ : 28-2-73ರೊಳಗೇ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವರೇ ?

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಆದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಸ್ಟಾಂಪನ್ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ ಆದರೆ ನಾನು ಇಂತಿಷ್ಟನೇ ತಾರೀಖಿಗೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲಾರೆ. ಅದು ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳು ಇತ್ತರಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಆತ್ತಲಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

SRI B. B. SAYANAK.—When the acquisition of land is not over where was the necessity to lay the foundation stone ?

SRI AZEEZ SAIT.—Acquisition was over. Later on, it was felt that the area which was acquired was not sufficient. They wanted some more land in the adjoining area. The land lord of that land has been ready to hand over the land even before acquisition. Therefore, nothing wrong has been done and everything in order.

(SRI AZEEZ SAIT)

Officials of Horticulture Department

101. SRI K. SIDDIAH (Santhemarahalli).—

Will the Minister for Agriculture and Forests be pleased to state.—

(a) the number of Officials in the Horticulture Department (Classwise, Categorywise);

(b) the number of Scheduled Caste and Scheduled Tribes among them;

(c) whether there are any local candidates working in the Department; if so, the total number of them?

SRI K. H. PATIL Minister for Agriculture and Forests.—

(a) Class I :

1 Director and 2 Joint Directors = 3

Class I : Senior :

Deputy Directors of Horticulture... 7

Class I : Junior :

District Horticultural Officers/	}	32
Senior Assistant Director of		
Horticulture 31		

(Ministerial)—Accounts Officer 1

Class : II

Assistant Directors of

Horticulture (Executive) 41	}	42
(Ministerial)—Headquarters		
Assistant 1		

Class III :

Horticultural Assistants :

Grade I, II and III

(Executive) ... 1,081

Class III : (Ministerial) ... 192

Class IV : ... 1,897

(b) Class I Nil

Out of 7 Deputy Directors	}	1 S.C.
of Horticulture		

Class II

Out of 42 Assistant Directors of Horticulture	}	6 S.C.
--	---	--------

Class III

(i) Out of 1,081 Horticultural Assistants	}	67 S.C. 7 S.T.
(ii) Out of 192 Class III Ministerial	}	14 S.C. ... S.T.
(iii) Out of 1,897 Class	}	226 S.C. 8 S.T.

(c) Yes.

Out of 1081 Horticultural Assistants	...	225	Local Candidates
Out of 192 Class III Ministerial	...	59	Local Candidates

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಿದ್ಡಯ್ಯ.—ಕ್ಯಾನ್ ಒನ್ ಮತ್ತು ಟು ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಯಾವಯಾವ ಕ್ಯಾನ್ ಅಪ್ಪೊಂಟಮೆಂಟ್ ಮೆಂಟುಗಳಿಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ರೆಕೂಟ್ಮೆಂಟ್ ಮೆಂಟ್ ಇರುತ್ತೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟುಗಳಿಗೆ ಶೇ : 20 ರ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತೆ. ಮತ್ತು ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ಸ್ ಗ್ರೇಡ್—ಟು ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಡರ್ ಆಂಡ್ ರೆಕೂಟ್ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಿದ್ಡಯ್ಯ.—(ಸಿ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಲೋಕಲ್ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ಸ್—225 ಮತ್ತು ಮಿನಿಸ್ಟೀರಿಯಲ್ಸ್—50 ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಫೆಡ್ಯೂರ್ಡ್ ಕ್ಯಾನ್ ಮತ್ತು ಫೆಡ್ಯೂರ್ಡ್ ಟ್ರೈಬಲ್ಸ್ ಗೆ ಸೇರಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಫೆಡ್ಯೂರ್ಡ್ ಕ್ಯಾನ್ಸ್ ನವರ ಸಂಖ್ಯೆ 29 ಮತ್ತು ಫೆಡ್ಯೂರ್ಡ್ ಟ್ರೈಬಲ್ಸ್ ನವರ ಸಂಖ್ಯೆ 4.

Sri DODDA THIMMAIAH.—Sir, as per the Cadre and Recruitment Rules that exists to-day in your department, it is impossible for the Scheduled Caste and Schedule Tribe candidates to get into that department. Will you kindly make suitable amendment in the Cadre and Recruitment Rules ?

Sri K. H. PATIL.—I am a firm believer in the fact that impossibility can be found in Fools' Dictionary. If Scheduled Castes have not been properly represented, sincere efforts are being made to provide adequate representation to them.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ್.—ಸ್ಥಳೀಯ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇರಾ ಅಧಿಖಾಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಇರಾಖಾ ಮೊಷ್ವೇನರರಿಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಲೋಕಲ್ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕವಾದಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಫೆಡ್ಯೂರ್ಡ್ ಕ್ಯಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಫೆಡ್ಯೂರ್ಡ್ ಟ್ರೈಬಲ್ಸ್ ಇವರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ:- ಈ ರೋಕರ್ ಕಾಂಡಿಡೇಟ್‌ಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ ?
 ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್:- ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒದಗಿಸ
 ರಾಗುತ್ತೆ.

Seminar On Forests

428. Sri KONANDUR LINGAPPA (Thirthahalli).—

Will the Minister for Agriculture and Forests be pleased state.—

(a) whether it is not a fact that a State Level Seminar of District and Taluk levels regarding the Forests was held in 1969 at Bangalore ;

(b) if so, the resolutions passed in the Seminar and whether a copy each of the Resolutions will be laid on the Table of the House.

(c) of them, the number of resolutions implemented (details may be furnished) ?

Sri K. H. PATIL (Minister for Agriculture and Forests).—

(a) Yes.

(b) Copies of the Resolutions are placed on the Table of the House. *

(c) Resolutions relating to Forest Department will be implemented in stages. Details are placed on the Table of the House *

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆ ಸಮಿನಾರಿನಲ್ಲಿ ಅದ ನಿರ್ಣಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಗಳಾದದ್ದು ನಿಜ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆ, ಕೆಲವು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆ ನಿರ್ಣಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದ ಕೈಬಿಡಿಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು, ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಯೋಗ್ಯವಾದವು ಅವೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸರ್ಕಾರದ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯನ್ನು ತರತಕ್ಕವುಗಳಾಗಿವೆ. ಅದಾದರಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ,

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾಡೋಣ,

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಪಕ್ಕದ ಜಮೀನಿನವರಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆಯೋ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಿರ್ಣಯಗಳ ಕಾಪಿ ಇದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು,

* Copies placed in the Mysore Legislative Library vide No. 5
 Dated 23-2-1973.

ACCIDENTS ON NATIONAL HIGHWAY No. 4

121. Sri B. G. BANAKAR (Hirekerur).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) the total number of accidents that occurred on the National Highway No. 4 involving vehicles of all categories in the State during the last 3 years and the number of persons died?

(b) the reasons for such accidents;

(c) the measures proposed to be taken to prevent such accidents?

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—

(a) Total No. of accidents of all categories of vehicles occurred during the last 3 years and also the number of persons died are furnished below :—

	1970	1971	1972
1. Total No. of vehicle accidents.	522	456	559
2. No. of persons died.	127	114	135

(b) The reasons for accidents are as hereunder :—

(i) Due to rash and negligent driving of Motor Vehicles.

(ii) Driving the vehicles in a high speed.

(iii) Driving the vehicles on the wrong side of the road.

(iv) Drivers of the trucks driving the vehicles day and night continuously without respite.

(v) Due to poor lighting condition.

(vi) Mechanical defects.

(vii) Road curves without proper camber.

(viii) Driving while under the influence of liquor.

(c) The measures on hand to prevent such accidents are :—

(i) improving the curves and widening the road.

(ii) conducting speed traps to prevent over speeding and also rash and negligent driving.

(iii) intensifying the checking of motor vehicles.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣ್ಣಕಾರ್.—ಎಷ್ಟು ಜನರಮೇರೆ ಕೇಸು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ? ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ?

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ಸಮಾಚಾರ ಈಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ನೇರವಾಗಿ ಅಕಸ್ಮಿಕಗಳ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಲಾಗಿದೆ. ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅನಾಕುತಗಳಾಗುವುದರಿಂದ ಬೊಂಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಪೂನಾಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಿರಾ ?

Sri D. DEVARAJ URS.—These suggestions will be taken note of.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ.—ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಚಾಲಕರು ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಟ್ರಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದು ಆಕಸ್ಮಿಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದನ್ನು ಉತ್ತರದಲ್ಲೇ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ರೇಬರ್ ಆಕ್ಟ್ ಎನ್‌ಫೋರ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೇರವಾಗಿ 'ಎಸ್' ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಬಸ್ಸು, ರಾರಿ ಬರವಾಗ ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು, ಅವರು ಹೇಳುವ ವಿಚಾರ ಎಗ್ಜಾಮಿನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಈ ರೀತಿ ಅಪರಾಧ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಮಾತನಾಡಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ವಿಚಾರವಿದೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಒಂದು ರೀತಿ, ಬೇರೆ ಕಡೆ ಬೇರೆ ರೀತಿ ಇದೆ. ಆಕಸ್ಮಿಕಗಳು ಆಗಲು ಕಾರಣ ಕಾರಾ, ರಾರಿ ನಡೆಸುವವರು ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಹೋಗುವಾಗ ಗಾಡಿಗಳು ಹೋಗುವಾಗ ಅವರು ಕೂಡ ಕಾರಣರಾಗುವರು, ಅವರು ಟ್ರಾಫಿಕ್ ರೋಡ್ ಅನುಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ದನಗಳು ಬೇರೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ಆಕಸ್ಮಿಕಗಳು ಆಗುವುದು ಹೆಚ್ಚು. ಅದುದರಿಂದ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವವರದೇ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. These are very peculiar to Indian conditions.

Maharashtra-Mysore Border Dispute

183. Sri B. B. SAYANAK (Belgaum) —

Will the Chief Minister be pleased to state:—

whether the Chief Ministers of Maharashtra and Mysore have entrusted Maharashtra-Mysore Border dispute to the Prime Minister of India ?

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister) —No.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know after the second Indo-Pakistan war and after the mid-term election to Lok Sabha and the General Elections to State Assemblies, the Prime Minister of India is very strong in all respects. The Chief Minister of Maharashtra has entrusted this Maharashtra-Mysore Border dispute to the Prime Minister of India. May I know what is the difficulty for the Chief Minister of Mysore to entrust this problem to the Prime Minister of India ?

† Sri D. DEVARAJ URS.—Madam Speaker, in the first instance; I do not know whether the Chief Minister of Maharashtra has entrusted this problem to the Prime Minister or not. The Hon'ble Member is giving that information. I do not know how far I have to rely on that

in the first instance. Assuming that that information is authenticated and assuming that I have to depend upon it, is it logical for me or for anybody to say that, because the Chief Minister of Maharashtra entrusts the matter, I also should do the same.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know when there is the Congress Government in the Centre and in Mysore and Maharashtra, what is the difficulty in solving this Maharashtra-Mysore border dispute, which is pending for more than 17 years?

Sri D. DEVARAJ URS.—The solution to the problem is not in my hands. There is the Report. It is before the Parliament. The Parliament is seized of it.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know whether the Chief Minister of Mysore and the Chief Minister of Maharashtra had any discussions with the Prime Minister over this border issue recently and if so, what are the views they have expressed before her?

Sri D. DEVARAJ URS.—The Chief Minister of Mysore and Chief Minister of Maharashtra have at no time together gone to the Prime Minister to discuss this issue. If it is a separate meeting, the Chief Minister of Mysore cannot know what the Chief Minister of Maharashtra spoke with the Prime Minister and the same position with regard to the Chief Minister of Maharashtra.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಕಾನರಗೋಡು ಬಾರ್ಡರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿ ಒಪ್ಪಬೇಕು ಎಂದು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೆ. ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಮುಂದಿದೆ. ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನರಗೋಡು, ಬೆಳಗಾಂ ಮತ್ತು ತರಸ್ಕಳಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರವೂ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಹಿಂದೆ ಮಹಾಜನ್ ಆಯೋಗದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ? ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆಮೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಒಂದು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಆಗಿ, ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಚಾಪ್ಲರ್ ಕ್ಲೋಸ್ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಒತ್ತಾಯ ತರಬೇಕು, ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಈ ನಿರ್ಣಯ ಬಂದಮೇಲೆ, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ, ಕೇಂದ್ರ ದಲ್ಲಯೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ, ಮೂರು ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಒಂದೆ ಇಲ್ಲದಾಗ ಜಿಗತದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ತು. ಮೂರು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಒಂದೇ ಅಧಿವೇಶನ ಇದು ಕ್ಲೋಸ್ ಆಯಿತು ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೋ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ವರದಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರವರು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದದ್ದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ನಾವು ನೀವು ಕ್ಲೋಸ್ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ನಾಚಿಕೆ ಕ್ಲೋಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿ ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದೇ ಮಾಡಿದಾಗ ಈ ವಿಷಯ ಕ್ಲೋಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿ ವಿವಾದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದುವರೆಗೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಈ ಸಭೆ ಒಮ್ಮೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿ ವಿವಾದವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಡ ತಂದು, ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥನವೇಕು ಎಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಡೆಸಿದೆಯೇ? ನಡೆಸದಿದ್ದರೆ ಯಾವಾಗ ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಈಗಲೇ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆಗಿರುವ ತೊಂದರೆ ಏನು? ನಮಗೆ ಏನೂ ಅಂಥ ತೊಂದರೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮುಂದೆ ಈ ನಮಾಜು ಇದೆ, ವೇಳೆ ಬಂದಾಗ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

Sri B. B. SAYANAK.—Is it a fact that the Chief Ministers of Maharashtra and Mysore had discussed this issue last year in the month of November or December at the residence of the Chief Minister of Maharashtra and if so, what is outcome of that discussion?

Sri D. DEVARAJ URS.—I did go to the house of the Chief Minister of Maharashtra and we had a tete-a-tete. I took lunch with the Chief Minister and two or three friends of his including the President of the Maharashtra Pradesh Congress Committee and Shri R.M. Desai were present at that time. All this appeared in the press. We had only informal discussion but had no discussion on the border issue.

Relief to Victims of Fire Accidents in Shimoga District

188 **Sri A. K. ANWAR** (Bhadravathi).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(a) the amount sanctioned to the victims of the fire accidents during the year 1970-71 to 1972-73 in Shimoga district (Talukwise figures may be furnished);

(b) the total number of sheds gutted due to the fire accidents in every taluk in the district;

(c) the amount of compensation paid to the victims during the year 1970-71 and 1971-72 (Talukwise figures may be furnished);

(d) the number of cases pending with Government or Deputy Commissioner since the last two years in each taluk;

(e) the total amount that has to be disbursed to the victims of the fire accidents in the District up to the end of 1972?

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue).—

(a), (b) and (c) *Vide* statements A, B and C are appended.

(d) 3.

(e) Rs. 1,14,020.

STATEMENT 'A'

Grant of relief to the victims of fire accidents
in Shimoga District, Shimoga

Sl. No.	Name of the Taluk	The amount sanctioned to the victims of the fire accidents during the year 1970 to 1972 in Shimoga District (Talukwise figures.)		
		1970-71	1971-72	1972-73
		Rs.	Rs.	Rs.
1	Shimoga	4,480-00	55,949-02	33,483-00
2	Bhadravathi	3,830-00	16,752-00	39,855-00
3	Channagiri	15,435-00	31,540-00	31,000-00
4	Honnali	8,740-00	26,328-00	7,810-00
5	Shikaripur	7,075-00	15,617-00	40,092-00
6	Sorab	10,367-00	45,005-00	25,957-50
7	Sagar	3,095-00	20,375-00	11,961-00
8	Hosanagar	1,175-00	6 000-00	2,650-00
9	Thirthahalli	4,327-00	7,285-00	7,875-00
Total ...		58,524-00	2,24,851-02	2,00,683-50

STATEMENT 'B'

Sl. No.	Name of the Taluk	The total number of Sheds gutted due to the fire accidents in every taluk in the District.		
		1970-71	1971-72	1972-73
1	Shimoga	28	157	81
2	Phadravathi	64	198	206
3	Channagiri	50	218	23
4	Honnali	43	70	45
5	Shikaripur	51	42	52
6	Sorab	116	70	78
7	Sagar	22	62	35
8	Hosanagar	17	21	8
9	Thirthahalli	19	23	15
Total: ...		410	861	543

(SRI N. FUTCHAMASTHI GOWDA)

STATEMENT 'C'

Sl. No.	Name of the Taluk	The amount of compensation paid to the victims during the years 1970-71 and 1971-72 (Taluk wise figures)		The No. of cases pending with the Govt. or D.C. since the last two years in each Taluk.
		1970-71	1971-72	
		Rs.	Rs.	
1	Shimoga ...	4,480-00	55,949-00	...
2	Bhadravathi ...	5,430-00	17,772-00	...
3	Channagiri ...	15,435-00	31,540-00	...
4	Honnali ...	8,740-00	26 328-00	2
5	Shikaripur ...	7,075-00	15,617-00	...
6	Sorab ...	10,367-00	45,005-00	...
7	Sagar ...	3,095-00	20,375-00	1
8	Hosanagar ...	1,175-00	6,000-00	...
9	Thirthahalli ...	4,327-00	7,285-00	...
Total ...		60,124-00	2,25,871-00	3

Sl. No. Name of the Taluk	The total amount that has to be disbursed to the victims of the fire accidents in the Dist. up to the end of 1972.		Remarks
	Rs.		
1 Shimoga ...	21,141-00		
2 Bhadravathi ...	34,526-0		
3 Channagiri ...	Nil		
4 Honnali ...	4,440-00		A. F. cases relating to Kuruva, Hosahalli villages are pending with the Divisional Commr., Bangalore.
5 Shikaripur ...	16,453-00		
6 Sorab ...	14,935-00		Orders issued.
7 Sagar ...	12,000-00		A. F. at Melanagolagodu is pending with the Divisional Commr
8 Hosanagar ...	2,650-00		
9 Thirthahalli ...	7,875-00		...
Total:	1,140,20-00		...

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ಖದ್ದೂಸ್ ಅನ್ವರ್.—ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ 1970ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ, 1972ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 17 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಆಕಸ್ಮಿಕಗಳಿಗೆ ಈಡಾದವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವೆಂದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಡಿಪ್ಲಿಮೆನೇಷನ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಡಿಪ್ಲಿಮೆನೇಷನ್ ಆಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಅಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವುದು ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ನಲವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ಡಿವಿಷನ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರಿಗೆ ಆಗಲೇ ಹಣವನ್ನು ಅರಾಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ಡಿವಿಷನ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಅರಾಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದಿದ್ದು ನಾಲ್ಕು ಹಳೆಯ ಕೇಸುಗಳು, 14-10-1970ರಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಾಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು 22 ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ 30,515 ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 7400 ರೂಪಾಯಿ ಕ್ಯಾಷ ರೀಲೀಫ್ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಮೆಟೀರಿಯಲ್ 1400 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕೇಸು ಒಕ್ಕಲಕೊಪ್ಪ, ಅದು ಸೂರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನದು. 20-1-1971ರಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದು. ಅದಕ್ಕೆ 15 ಸಾವಿರ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ 10,800 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು 17-2-1973ರಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಬಾಕಿ ಉಳಿದವೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕ್ಯಾಷ್ 10800 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—15672 ರೂಪಾಯಿ ಕ್ಯಾಷ್, 10,800 ರೂಪಾಯಿ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆರ್ಡರ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ, ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಎಲೆಜಿಗೆ 21-2-1970ರಲ್ಲಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿರುವುದು, ಒಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ, ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಈಗ ಮುಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಗೋಳುಗೋಡು ಸಾಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನದು, ಇದು 1967ನೇ ಇಸವಿಯ ಕೇಸು. ಇಷ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಕೇಸುಗಳು ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿವೆ, ಎರಡು ಕೇಸುಗಳು ಫೈನಲ್ ಆಗಿ, ಡೀಟೈಲ್ ಕಳುಹಿಸಿ ಎಂದು ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಇನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಗೋಳುಗೋಡಿನ ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅದು ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಪ್ರಕಾರ ಪರಮಾವಧಿ ಹಣ ಕೊಡುವುದು ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ಉಳಿದಿದ್ದನ್ನು ಬಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡುವುದು ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ಹಳೆಯ ಕೇಸುಗಳು ಲೆಕ್ಕ ಗೊತ್ತಾದ ಕೂಡಲೆ, ಎರಡಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಮುಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಎರಡಕ್ಕೆ ಡೀಟೈಲ್ ತರಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ಬದೂಲ್ ಅನ್ವರ್.—ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ 4 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಹಣ ಮುಂಜೂರು ಮಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಅವರು ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 14 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಹಣ 5-6 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಕಾಗುತ್ತವೆ. ಈಚೆಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ ; ಸಾಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 25 ಘಟನೆಗಳು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಈಚೆಗೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನನಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಇರುವ ಪ್ರಕಾರ 1970-71, 1972-73ನೇ ಇಸವಿಯವರಿಗೆ ಒಟ್ಟು 1814 ಮನೆಗಳಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಸುಮಾರು 4,86,058 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು, ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಣಯಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಈಚೆಗೆ ಯಾವುದು ಆಕಸ್ಮಿಕ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಒಂದು ಲಕ್ಷ 40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದು ಇದೆ. ಈಗಾಗಲೇ, ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರರ್ಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹಣವನ್ನು ಮುಂಜೂರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ವೈಸ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟ್ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶ್ರೀರಾಮ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ಇಂತಿಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಅರಾಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದಿರಿ, ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಮೊದಲು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ನನ್ನ ಕಡೆ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಇಲ್ಲ, ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಇದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಮಗೆ ಹೇಳಿರುವುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ 13-2-1970 ರಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ, ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಅವರು ಕೇವಲ ಅವಿವೇಕದಿಂದ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ನಾನು ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರಿಂದ ತಿಳಿದು ಅದರಂತೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಧನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಉಳಿದಿದ್ದನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದಿರಿ. ಸಾಲವನ್ನು ಮರ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ, ಅದು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಈ ಪರಿಹಾರ ಧನ ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು, ಕಾನೂನನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯವರೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

5-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಸದ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರು ಹಾಗೆ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಪ್ರವಾಹ ದಿಂದ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ, ಅಜ್ಞಕಲ್ಪಿಂದ ಈ ತರಹ ಅನೇಕ ನಷ್ಟಗಳು ಆಗು ತ್ತಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಷ್ಟ ಅದರೆ ಅವನ ಅದೃಷ್ಟ ಎನ್ನುವ ಕಾಲ ಇದು. ಆಂಧ್ರಾದಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಕೈರಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಕೇಸುಗಳು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನಡೆದರೆ ನಷ್ಟವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ ಆದುದ ರಿಂದ ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಪರಿಮಿತಿ ನಾಪು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮನೆ ಸ್ವತ್ತು 15 ದಿವಸದೊಳಗಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಕೊಡರೇ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮೊದಲು 25ರೂ. ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತು ಅದನ್ನು ಈಗ ಐದುನೂರು ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನೃಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—The Government used to supply free timber to fire victims. Will the Government consider doing that ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆ ಇದೆ. ಅಷ್ಟು ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

Compensation to Land Owners of Savanur Taluk

265. Sri M. M. NADAF (Shiggaon).—

Will the Minister for Public Works and Electricity be pleased to state.—

(a) whether the Government is aware that large number of lands have been acquired for the purpose of construction of tank at Hullikoppi and Terumalihalli villages of Savanur Taluk of Dharwar District ;

(b) whether it is a fact that even though the lands were acquired 5 to 6 years back the land owners are not paid the compensation amount till today ;

(c) if so, the steps the Government have taken to pay the compensation to the land owners who have lost their lands ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works and Electricity).—

(a) Yes. The acquisition proceedings are in progress.

(b) The compensation amount has not been paid since the awards in Land acquisition proceedings have not been declared.

(c) Action has been taken to expedite completion of the land acquisition proceedings.

ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಎಮ್. ನದಾಫ್ (ಶಿಗ್ಗಾವಿ).—ಸ್ವಾಮಿ ತಮ್ಮ ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಫೈನಿಷಿಂಗ್‌ಗೆ ಬಾರಿಯಲ್ಲರವುದರಿಂದ ಆವಾರ್ಡ್ ಇನ್ನು ಆಗದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಂತೋಷದಿಂದ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಧೀನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ 75 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಪರಿಹಾರ ಧನೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಯಾರು ಯಾರು ಆತ್ಮ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಜಮೀನು ನರ್ಕಾರದ ಸುಬರ್ಗಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ವರ್ಷವರ್ಷ ಕ್ರಾಫ್ ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಎಮ್. ನದಾಫ್.—ತಾವು ಕ್ರಾಫ್ ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಆರ್ದರ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅದು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ನಾನು ಈಗ ಸ್ಕಾಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಾಫ್ ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಎಮ್. ನದಾಫ್.—ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಸ್ವಸಂತೋಷವಾಗಿ 6-6 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಲಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನರ್ಕಾರದ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಈವರೆಗೆ ಅವರಿಂದ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಕ್ರಾಫ್ ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು,

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ತಾವು ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡುವಾಗ ನರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸದೆ ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಸ್ವಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ

ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಎಮ್. ನದಾಫ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ಣ ಜಮೀನನ್ನು ಸ್ವಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಡುವ ಅರೆಂಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಆಗತ್ಯವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಫೈನಿಷಿಂಗ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿ ಆಗಿದೆ, ಕೆಲನಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಎಕ್ಸ್‌ಪಿಡೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲವರಿಗೆ ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವರಿಗೆ ಕ್ರಾಫ್ ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ.

Sri B. B. SAYANAK.—Has it come to the notice of the Government that from this year crop compensation has been stopped ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—There is no necessity for crop compensation, nor is it legitimate or justifiable unless we acquire the land and pay them the compensation.

Water Supply Scheme For Arsikere Town

295. Sri H.S. SIDDAPPA (Ariskere).—

Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:—

(a) the estimated cost of Thammappanaikanakere Water Supply Scheme to Arsikere town;

(b) who executed the scheme; when it was completed and the date of commissioning the water supply?

Sri B. BASAVLINGAPPA (Minister for Municipal Administration).—

(a) Rs. 8,60,000.

(b) Public Health Engineering Department has executed the water supply scheme through the P. H. E. Division, Bangalore. The scheme was completed and commissioned on 12th October 1970.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ 1970ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕಮಿಷನ್ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಹೈವರ್‌ಗಳು 1972ರ ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಡೆದು ರಸ್ತೆ ತುಂಬ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ ಅದನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆ ವಿಷಯ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಇದು ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟ್ ಆದಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟ್ ಆಗಿ ದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನೋಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಯಾರದು?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿವಿಜನ್‌ದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—1970ರಲ್ಲಿ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟ್ ಆದದ್ದು 1972ನೇ ಇಸವಿ ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ಇದರ ಔಚಿತ್ಯವೇನು?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪಾರ್ಕ್ ಇತ್ತು, ನುತ್ನಮುತ್ತ ಪಾರ್ಕ್ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಮುಖ್ಯವಂತ್ರಿಗಳ ಮತ್ತು ತಾವು ಅದನ್ನು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಪಾರ್ಕ್ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದು

Damage caused by Rains in Sira Taluk

332. Sri T. TARE GOWDA (Kallambella).—

Will the Minister for Public Works and Electricity be pleased to state:—

(a) whether the Government have received the telegrams and written representations from the atchkatdars of Kallambella Major tank in Sira Taluk of Kallambella Constituency regarding the washing out of the Eastern and Western sluices during the recent unprecedented

(SRI T. TARE GOWDA)

heavy rains from 13th May 1972 to 15th May 1972 causing very heavy damages to the ryots;

(b) whether the concerned Revenue and Public Works Department Officers have taken urgent steps to estimate the extent of damages caused and submit a report to the Government (the total amount of the estimate of the total damages caused may kindly be given);

(c) the measures taken by the Government to help the affected ryots in the lower and upper region villages of the said tank;

(d) whether adequate amounts have been sanctioned for distribution as grants and loans to the ryots;

(e) the steps taken by the Government for the restoration of the two weirs and repair the bridge roads, pick-ups and channels?

Sri H. M CHANNABASAPPA (Minister for Public Works and Electricity).—

(a) Yes.

(b) Yes. Total damage approximately. Rs. 46,65,805.

(c) Gratuitous relief, takavi loans and land improvement loans have been given to some of the sufferers. Action is being taken to give additional allotment under the above heads for extending similar reliefs to the remaining sufferers. A statement setting out the particulars of relief given is appended.

(d) No.

(e) Plans and estimates are under preparation. The works will be taken up after sanction to estimates.

STATEMENT

Showing the particulars of relief to the persons who have sustained loss on account of heavy floods in Kaliambella Tank and its feeder halla of Sira Taluk.

Sl. No.		No. of sufferers					Gratuitious relief sanctioned		Loans sanctioned				Total		No. of persons yet to be given relief				
		Land and Crops	Irrigation wells	I. P.Sets	House	Total	No. of persons	Amount paid	Takavi		L. I.		No. of persons	Amount paid	Land and Crops	Irrigation Wells	I. P. sets	Houses	
									No. of persons	Amount paid	No. of persons	Amount paid							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1	Hunjanal	...	13	4	...	10	27	6	1200	...	...	1	400	7	1600	12	4	...	4
2	Secbi	...	25	15	4	61	105	4	800	1	1000	8	6750	13	8550	16	15	4	57
3	Secbi Agrahara	...	78	18	2	52	150	43	4650	2	900	2	3500	43	11050	72	18	2	9
												2	2000						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	15	17	18	19	
4	Kataveerana halli	26	7	2	62	27	1	200	1	750	21	22000	23	22950	4	7	2	16	
5	Yaladabagi	...	115	22	18	75	230	65	5275	...	...	5 15	3750 16500	85	25525	95	22	18	10
6	Kallambella	...	23	2	2	50	77	16	3150	2	1400	15	1250	15	5800	20	2	2	34
7	Hosamalenahalli...	4	3	...	11	18	...	...	...	...	...	...	...	...	4	3	...	11	
8	Kalenahalli	...	3	...	...	10	3	...	...	...	...	...	...	...	3	...	...	10	
9	Mudimadu	...	32	7	8	26	73	...	...	...	...	1	2500	1	2500	31	7	8	26
10	Chikkanahalli	...	29	4	...	15	48	...	...	...	...	...	...	...	29	4	...	15	
Total :		...	348	82	36	362	823	135	15275	6	4050	58	58650	187	77575	286	82	36	237

ಶ್ರೀ ಟಿ. ತಾರೇಗೌಡ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳಂಚಳ್ಳ ಕರೆ ಕೋಡಿ ಒಡೆದು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಕೆಳಗೆ 348 ಜನರಿಗೆ ಬಾವಿಗಳು ಹೋಗಿವೆ ಮತ್ತು 36 ಐ ಪಿ ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಹೋಗಿವೆ, 362 ಮನೆಗಳು ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟು ನುಮಾರು 6 ಲಕ್ಷದ 65 ಸಾವಿರದ 805 ರೂ. ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಇದುವರೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗಿರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ ಆಮಲ ಗೊಂಡಿ, ಉದ್ದವನಪಾಳ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರು ಬಂದು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಏನೇನು ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ತಾರೇಗೌಡ.—ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಯಾವಾಗ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ?

† ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಹಣ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ತಾರೇಗೌಡ.—ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ರ‍್ಯಾಂಡ್ ಅಂಡ್ ಕ್ರಾಪ್ಸ್ 286, ಇರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ಸ್ 82 ಐ ಪಿ ಸೆಟ್ಸ್ 36 ಇನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಇದೆ, ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಮಾರ್ಚ್ ಕೊನೆಯೊಳಗಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಪಾವತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಂದ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿತರಣೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅಡಿಷನಲ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಅಡಿಷನಲ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಅಷ್ಟನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿದೆ. ಅದು ಏನಿದ್ದರೂ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿ ಬಹಳ ಬೇಗ ಪೂರೈಸುತ್ತೇವೆ.

Tank at Budisetthinahal in Koppal Taluk.

374. **Sri M. VIRUPAKSHAPPA (Koppal).**—

Will the Minister for Public Works and Electricity be pleased to state :—

the reasons for not taking up the construction of tank at Budisetthinahal village in Koppal taluk ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works and Electric.—

The works has not been taken up for want of sanction to the estimate.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪ್ಪ.—ಈ ಕೆರೆಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇದ್ದರೂ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೆರೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈ ಕೆರೆಯ ಅಂಚುಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಅದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ.

Amount Sanctioned for Famine Relief and other Developmental Activities in Shimoga District

426. Sri KONANDUR LINGAPPA (Thirthahalli).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(a) the amount sanctioned by Government for famine relief and other developmental activities during this year in Shimoga District ;

(b) the names of taluks and the amount sanctioned in the District ?

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue).—

(a) Rs. 23, 33, 020.	Rs.
(b) Shimoga	3,50,166
Bhadravathi	1,53,258
Channagiri	2,03,897
Honnali	2,69,835
Shikaripura	4,47,500
Sorab	2,13,500
Sagar	1,35,500
Hosanagar	2,03,500
Thirthahalli	2,08,500

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ನಾಲೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ, ಹೊಸ ನಗರ, ಸಾಗರ, ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ, ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ?

†ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆ ಎನ್ನುವ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾಲೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಏನು ತೊಂದರೆಯಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಮೊದಲು ಒಪ್ಪುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಅಥವಾ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಇವುಗಳ ದಾಮಾಪಾ ಪ್ರಕಾರ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಒಟ್ಟು ಹಣ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಗರ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಿಗೆ, ಆಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಆ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬರ್ಚಾಗಿದೆ ? ತೆಗೆದು ಕೊಂಡ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿವೆಯೇ ಅಥವಾ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಮುಗಿದು ಹಣ ಪಾವತಿ ಯಾಗದೆ ಇರುವ ಬಿಲ್ಲುಗಳಿವೆಯೇ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಕಮಿಷನರಿಂದ ಹಣ ಸಾಲದು, ಇನ್ನೂ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣದಲ್ಲಿ 64, ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ, ಕ್ರಾಪ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಒಟ್ಟು 8,53,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು 64, ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 1,97,166 ರೂಪಾಯಿ, ಭದ್ರಾವತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 40,258 ರೂಪಾಯಿ, ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 90,897 ರೂಪಾಯಿ, ಹೊನ್ನಾಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 1,46,835 ರೂಪಾಯಿ, ಪಿಕ್ಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 3,11,500 ರೂಪಾಯಿ, ಸೂರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 50,500 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಗರ, ಹೊಸನಗರ ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ತರಾ 500 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ, ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಿದಾರೆ. ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಟ್ಟು ಹಣ ಬರ್ಚಾಗಿರುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಅವರಿಗೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. 44 ಐ.ಎನ್.ಇ.ಡಿ.ನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 10 ಸಾವಿರ, 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಷ್ಟವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬಿನಿಂದ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬರ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 64, ಫ್ಯಾಮಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಾಗರ, ಹೊಸನಗರ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ 64 ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ 500 ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಬರ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಐ.ಎನ್.ಇ.ಡಿ.ನಲ್ಲಿ 35 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಬರ್ಚಾಗಿದೆ. ಕ್ರಾಪ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಸಾಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 1 ಲಕ್ಷ 89 ಸಾವಿರ, ಹೊಸನಗರದಲ್ಲಿ 1 ಲಕ್ಷ 68 ಸಾವಿರ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 1 ಲಕ್ಷ 88 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚಾಗಿದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಬರ್ಚಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಸಾಗರ, ಶಿಕ್ಕಾರಿಪುರ, ಹೊನ್ನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನೂರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಶಿಕ್ಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚಾ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ, ಸಾಗರ, ಹೊಸನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಬರ್ಚಾ ಮಾಡಿರುವುದರ ಅರ್ಥವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಅರ್ಥ ನ್ನಷ್ಟವಾ ಹೇಳಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಭಾವ ಎಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಪ್ರಜಾಸಂಪಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಥವಾ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಆ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಲು ಕಾರಣಗಳಿರಬೇಕು. ಆ ಕಾರಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅದು ನಿಜವೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಒಟ್ಟು ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು, ಬರಗಾಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಕ್ಕ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಸಮನಾಗಿ ಬರುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದರಂತೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಶಿಫಾರಸಿ ನಂತೆ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಒರಿಲ್ಲಗೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—Question Hour is over.

Questions for Answers on the Day

(But not taken up)

Veterinary Facilities in Villages of Davangere Taluk

35. Smt. C. Nagamma Keshavamurthy (Davanagere).—

Will the Minister of State for Animal Husbandry be pleased to state:—

(a) the details regarding the Veterinary facilities provided in the villages in Davangere Taluk (number of the villages may be furnished);

(b) the details of the Veterinary facilities taken up during the current year (1972-73) in Davangere Taluk?

Sri N. CHIKKE GOWDA (Minister for Animal Husbandry).—

(a) There are 3 Veterinary Dispensaries and 5 Rural Veterinary Dispensaries in Davangere Taluk located in the places noted below:—

<i>Veterinary Dispensaries</i>	<i>Rural Veterinary Dispensaries</i>
1 Davangere	1 Anagodu
2 Regulated Market Yard, Davangere	2 Hadadi
3 Mayakonda	3 Bada Lokikere
	5 Hebbal

In addition, there is one Key Village Scheme located at Davangere as head quarters with 9 Sub-Centres, as noted below with the normal staff:—

- 1 Alur
- 2 Anaji

- 3 Belavanur
- 4 Doddabathi
- 5 Naragenahalli
- 6 Kodaganur
- 7 Kurki
- 8 H. Kalapanahalli
- 9 Sybanur.

(b) The matter is under the consideration of Government.

Loss of Cattle in Gulbarga District

209. Sri BAPU GOWDA (Shahapur).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(a) the number of bullocks and cows that died or were sold out in Gulbarga District between the period from 1st July 1972 to 31st January 1973 ;

(b) whether Government has got any proposal to give financial assistance to the farmers who have lost their cattle ?

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue).—

(a) The information is being collected from the local officers. This will be placed on the Table of the House on receipt of it.

(b) The grant of loans to farmers to purchase cattle and assistance to plough the field by means of tractors are under consideration.

(Notice of Disturbances at Sandur on 28-1-1973.)

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾನು ಒಂದು ನೋಟೀಸ್ ತಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಜನವರಿ 28ನೇ ತಾರೀಖು ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಧ ಮಂತ್ರಿಗಳವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೇಲೆ ಗೂಂಡಾಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕಳುಹಿಸಿದ ಮೇರೆ, ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ.

Selection of Typists in the P W D and Retrenchment of Local Candidates

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ (ಹಾನನ).—ಬಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಜರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ 120 ಜನ ಚಿಂಪರರಿ ಟೈಪಿಸ್ಟ್ ಆಗಿ ಕಳೆದ 2-3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡಿ 120 ಜನ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ)

ಟೈಪಿಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಬೆಂಜರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ 50—60 ಜನರನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ರಿಲೀವ್ ಅದರೆ ಅವರ ಗತಿ ಏನು? ಮೊನ್ನೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಖಾಯಂಗೊಳಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಆ 50—60 ಜನ ಟೈಪಿಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಹೊಸಬರನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಟೈಪಿಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ರಿಲೀವ್ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅದೇಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಆರ್‌ಎಸ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಿ ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಅವರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರುಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works and Electricity).—Madam Speaker, merely because a statement is made straightaway this minute and Government issue an order of stay straightaway as a reaction, would it mean good administration? We will look into the details.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ಜನ ಲೋಕರ್ ಕಾನ್‌ಡಿಸ್ಟ್ರೀಟ್ ಗತಿ ಏನು? 2½ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಒಳಗೆ ಅವರನ್ನು ವಜಾಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆರ್ಡರ್ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು.

Purchase of Land by the M. S. R. T. C. at Raichur

ಶ್ರೀ ಕಾಗೇಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಪಾಗ ಖರೀದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಅದನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

Seventh Report of the Committee on Private Members' Bills and Resolutions—Presentation

Sri B. P. KADAM (Deputy Speaker).—I beg to present the Seventh Report of the Committee on Private Members' Bills and Resolutions.

MADAM SPEAKER.—The report is presented.

Smt. V. JAYADESAI (Chitapur).—I beg to move That this Assembly agrees with the Seventh Report of the Committee on Private Members' Bills and Resolutions.

The motion was adopted

**Statement of the Chief Minister re : Local Candidates
—Absorption of**

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಲೋಕರ್ ಕಾನ್ಡೆಡೆಟ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಕಾಂಪ್ಲಿಕೇಟೆಡ್ ಇಷ್ಯೂ ಇದೆ, ಆದುದರಿಂದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀ ಕೋನೂರೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಪದೇ ಪದೇ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇರುವವರ ಮೇಲೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸಿದರೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ ? ಇವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇನ್ನೂ 2 ಸಾವಿರ ಜನ ಬಂವೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಖಾಲಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲ. So many issues are involved. ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಬರಬೇಕು, ಪೆಡಗೋಗ್ ಕ್ಲಾಸ್, ರೆಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟೆಡ್ ಜನಿಟೇಷನ್ ಎಷ್ಟು ಇದೆಯೋ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಮಾಡಬೇಕು ಅಲ್ಲವೇ ? ಒಂದೇ ಕಡೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿ ವಾವ ಮಾಡಬೇಡಿ. He will also agree with me.

SRI KAGODU THIMMAPPA.—Definitely.

Motion of Thanks to the Governor's Address

(Debate Continued)

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೋರಬ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಒಂದು ಭೇದದ ವಿಷಯ, ದುಃಖ ಆಗಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಯಾರೊಬ್ಬರು ಬದಿರೂ ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿ ವಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡೆ ಅಗತ್ಯ ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹೈಕೆ ಬೆಟ್ಟರು ಅದಕ್ಕೆ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶೆಟ್ಟರು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶೆಟ್ಟರಂಥ ವಿಚಾರ ವಾದಿಗಳು ಮೈಚಾರಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಮನಸ್ಸು ಇರತಕ್ಕ ಮೈತ್ರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ತೊಂದರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಮಳೆ ಬಗ್ಗೆ, ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ ಬಗ್ಗೆ, ಉದ್ಯಮದ ಬಗ್ಗೆ, ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥಿಕ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದು ಮೂಲ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುವ ಭಾಷಣ, ರಾಜ್ಯಾಂಗಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನಡೆಯಬಹುದಾದ ಭಾಷಣವೇ ಏನು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಏನೂ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಯಾರು ನೋಡಿದರೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಸ್ವಾಮಿ ಬರಗಾಲದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ತಯಾರ ಮಾಡಿದ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಓದಿದ ಭಾಷಣ. ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಏಷ್ಯಾ ಹಣ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ? ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಬರಗಾಲ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಇದ್ದದ್ದು ಎಂದು ವಾದಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಬರಗಾಲ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅಂಥದಲ್ಲ ಬಂದಿದೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ದೇಶದ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿದ ಪಾಪದ ಫಲದಿಂದ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ದೇಶದ ಜನತೆಯು ಮುಂದೆ ಇಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ನಂಬಿಸಿ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ತಾವು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ನನಗೆ ನೆನಪು ಇರುವುದು ಮೊರೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು. ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಅಂಥದಲ್ಲ ಬರಗಾಲವಿಡಿತೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಎರಡೂವರೆ ತಿಂಗಳ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಮುಂಚೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ನಿರ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 26 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಂಜೂರು ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ, ಅಲ್ಲಿಗೂ ಸಹ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ (ರಾಮದುರ್ಗ).—ಹಣ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಬಂತು ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯವೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡಿತು ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯವೋ?

2-00 P.M.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಬಂದುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಇರಾಖಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಬರಗಾಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಖಾಲಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆದೇ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೂರೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಇಂತಹ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಕೇಂದ್ರದವರ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಒತ್ತಾಯ ತರಲಿಲ್ಲ? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಹೀನತೆಯೇ ಎನಾ ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದವರೂ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರೂ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬರಗಾಲದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಒತ್ತಡ ತಂದು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಜಾರುಕೊಂಡ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನೀವು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಕೇಂದ್ರದವರು ಹೇಳುವಂತೆ ನೀವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಮತಾ ಪಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಅಧಿಕಾರದ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದು ನಿಜವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡುವಾಗ ಅಂತಹ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನುಖೀ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು 1972 ಶಾಸನಸಭೆಗಳ ಮಹಾಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಜನರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿ ಇದುವರೆಗೆ ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಘೋರ್ಸಡೆಯವರನ್ನು ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವರು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರದವರೊಡನೆ ಒತ್ತಡ ಮಾಡಿ ಬರಗಾಲದ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ಬಂದ ಐವನೇ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದಿಂದ ಕೂಡತ ಬಡ್ತಿ ಸುಮಾರು 80-90 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮತ್ತೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಆರ್ಥ ಸಚಿವರೂ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಿಮಗಿರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ವಿಫಲತೆಗೆ ಕಾರಣ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಹೀನತೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆರ್ಥಿಕದ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಈಚೆಗೆ ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಘೋಷಣೆಗಳು ಎಂದರೆ ಗರಿಷ್ಠ ಹಠಾಪ್ಪೇ ಸಮಾಜ ವಾದ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಏಕೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಬಿಟ್ಟರು? ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹು ದಿನದ ಜನರ ಬೇಡಿಕೆಯಾದ ಹಾಗೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಕಾರವಾರ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಗೊಬ್ಬರದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಡಿಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಇದೊಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗ. ಇದು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವ ಬೇಡಿಕೆ ಎನ್ನುವುದು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರೇ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ

ಮೇಲೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೈ ರಂತಹವರು ಬಂದರೂ ಈ ರೈಲ್ವೆ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೇರೇಷನ್ ಬರಲು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೂ ಇದು ಇನ್ನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೇಂದ್ರ ಇಪೊಂಡಕ್ಕೂ ಇನ್ನೂ ಗಮನ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳದೆ ಬರೀ ಅನತ್ಯವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರವಾರವನ್ನು ಸರ್ವ ಋತು ಬಂದರು ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇದು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಶಕ್ತಿಹೀನತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಒತ್ತಡ ತರಲು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಸರ್ವ ಋತು ಬಂದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಆಗದೆ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಮುಖ್ಯ ಬಂದರುಗಳು ಯಾವರೀತಿ ತಾನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ? ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಕಟ್ಟಿರುವ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಅರ್ಥಹೀನವಾದ ಭಾಷಣ. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನಾವು ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಈಗಿನ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಕಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಯಾವ ಸರಕಾರವೇ ಆಗಲೇ ಅಂತಹವರನ್ನು ಬಿಡಾ ಪಂಡಿತವಾಗಿ ಖಂಡನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರವರ ಸರಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಕಾರವಾರದ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಅರಣ್ಯದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಭೂ ಹೀನರಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ಬಂದಿರುವ ಸರಕಾರ ಎಂದರೆ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ, ಗರಿಬೀ ಹಟಾಪೋಲೆ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಜನ ನಿಲ್ಲುವು. ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಜನರ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಲ್ಲ ಎರಡು ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು ಇಂದು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೊಡರೇ ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯ ವೇಲೆ ಗದಾ ಪ್ರಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎ. ನಾಯಕ್.—ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಂತಹ ಭೂಮಿ ಬರೀ ಬೇಂಗಾ ಡಾದ ಭೂಮಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಇದು ನನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಜಿಲ್ಲೆಯೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಇಂದು ಬಂದ ಸರಕಾರ ಏಕೆ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿತಿಳುಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಲಂಚ ರಾಜ್ಯವತ್ತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತೂ ಇಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ನಿಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದುವರೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜನತೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಸುಖಜೀವನ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ನೀತಿಗಳೇನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಗತಿಗಳೇನು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ವಿಚಾರಗಳೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ತಂದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅನುಮೋದನೆ ಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR (Bhadraavati).—At the very outset I would like to say that not a single word is mentioned about labour in the Governor's Address. I am very doubtful whether the Government has taken notice of the fact that the labour is the backbone of

(SRI ABDUL KHUDDUS ANWAR)

the day. Nothing has been mentioned about them in the Address. Labour in the Mysore State is well disciplined and they have done their best for building economy of the State unlike the labour in other places like Durgapur and other plants where the labour is always on strikes. The Department of Labour also is doing very good work and they are sitting across the table and most of the disputes are being settled satisfactorily. In spite of the best behaviour of the labour, nothing has been mentioned in the Address. Some programmes for the betterment of the conditions of the labour should have been mentioned. In the Factories 10% of the vacancies should be reserved for the unemployed Engineers, Diploma holders and other unemploy skilled workers. They must be taken as recruits and be given training in industries. This principle should be adopted in almost all the industries that are existing and that are coming up. This principle could be adopted in other Departments of Government also.

About law and order I want to say a few words. The law and order situation is not so good as we expected. Some of the officers are encouraging the communal feelings with the result the minority people have suffered to the maximum extent. For the sufferings of the minority people, these Government officers are responsible. Therefore the Government should immediately set right such things. I do not say all the Government Officers will do the same thing. There are some officers creating such troubles. The Government should look to it.

With regard to the rural industrialisation, a lot of employees have got to be absorbed by rural industries like agro industries machine shops etc. But the Government is not taking interest in starting the rural industries. Therefore the Government should take all measures to start agro-industries in each taluka of the State.

About 3,500 acres of forest land in Shimoga District were acquired and brought under cultivation since last 5 years by the Scheduled Caste and Scheduled Tribes people. By applying rules and regulations, the Government has taken back the lands with the result these people have become landless and they are suffering a lot. These are the days in which these poor Scheduled cast and Scheduled Tribes people are to be lifted. When that is the case, you have taken back the entire land from them. Therefore I request the Government to give back the land to Scheduled Castes and Scheduled Tribes people.

In regard to the solving of house problems, our Government has allotted sites to landless people all over the State. Merely allotting sites will not solve the problem. Even if you give forest material to them free of cost it will not solve the problem. The Concerned Minister who recently visited Shimoga District has made a statement that 2 lakh houses will be constructed. I request the

Government to see that all these houses are constructed within next one year and see that the poor people are lodged in them. It should not remain as a slogan, but it should be put into action. The Hon. Minister has further stated that each village will have 20 houses. It is a good thing if each village is provided with 20 houses for the poor.

with regard to the Managalore fertilizer factory, I would like to say that things are not going on well. It was scheduled to be finished by 1972 itself. So far even to-day the work is yet in a preliminary stage. I do not know when they are going to finish it. It is full of politics. Most of the officers of that factory are appointing their own people. The local people who are experienced in that line have not been given a chance in the Factory. But only the relatives of the officers of that factory are getting chances. This irregularity should be set right and see the factory is completed as early as possible.

Now I take up the malnad area. I request the Government to constitute a Malnad Development Board and see that the Malnad is developed and a University is granted in Shimoga District.

With regard to development of industries, the Government of India has given Rs. 65 crores. The Government of Mysore has programmed for the development of large and medium industries and also the village industries. The people to whom the help is given to start the industries are starting the forging plants where they are producing only the carbon steel. I request the Government to see that forging plants should not manufacture the carbon steel. They are duping the public. In spite of all these dubious methods adopted by them they are thriving on well. I request the Government to take up the matter of starting the Vijayanagar Steel Plant immediately. We have got machinery and equipment of our own. We can manufacture even any kind of machinery in the country itself. If we start this plant, we can absorb 5 to 7 thousand unemployed. We can get the trained engineers from N.G.E.F. and other places. We can get them employed in this Vijayanagar Steel Factory. We can get useful work done by them. With these words I conclude my speech and I thank the Chair for having given me an opportunity to speak.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ (ಹಾನನ).—ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲಿನ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೇಳಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ಬಿದರಿ, ಜಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಆ ಭಾಗದ ಜನರನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಮತ್ತು ಪಶುಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಉಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಾಡಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ಏಳೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಮೊನ್ನೆಯ ಹೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಚಾರ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಇದೇ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಫಲ್ಯಕೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕಾದು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮ್ಮ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ)

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದೇ ಪಾರ್ಟಿಯು ಸರ್ಕಾರವಿರುವುದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನು ಬೀರುವುದರ ಮೂಲಕ, ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ಹತ್ತನೇ ತಾರೀಖು ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸ ಬಂದಾಗ ಬರಗಾಲ ಸ್ವದೇಶದ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಬೇಕಾದಂಥ 15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಪಡೆಯದೆ ಹೋದರೆ ಜನ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಲಾರರು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನೇಕ ಜನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿಯ ಹಣವನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರ್ಚೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು. ಈ ಒಂದು ವರ್ತಮಾನ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಬ್ಬುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ :

ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒರಿಜನಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ರೋಡು ಮತ್ತು ಬಲ್ಯಾಂಗ್ ಹಾಗೂ ಇತರೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಂತಹ ಹಣವನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಕೂಡ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರ್ತಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಹಳೆಯ ವೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡದೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ವರ್ತಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರವೇ ಹೊಣೆಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಆಗಿಂದಾಗ್ಯೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದೇನೆಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಯಾವ ವಿವೇಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಪಾತಕ ಫಲದಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ಈಗ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಫೋಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅವರು ಎಷ್ಟು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹುಲಕೋಟಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೋಬಳಿ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್. ಅದು ಗದುಗಿಗೆ 4 ಮೈಲಿ ಮಾತ್ರ ದೂರ ಇದೆ. ಗದುಗಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಟಿ. ಬಿ. ಗಳು ಇವೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಹುಲಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಟಿ. ಬಿ. ಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 4 ಮೈಲಿ ದೂರಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಟಿ. ಬಿ. ಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಔಚಿತ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ;

ಗದಗ್ ಮತ್ತು ಬೆಟಗೇರಿ ಸೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ 60-70 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿ ಆ ಯೋಜನೆಯು ಮುಗಿಯುವ ಹಂತದಲ್ಲರುವಾಗ ಮತ್ತು ಗದಗ ಬೆಟಗೇರಿಗೆ ತುಂಗಭದ್ರಾನದಿಯಿಂದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ 4½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿರುವುದು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿವೇಕ ಇದೆಯೇ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದೆಕಾಣೆಯೋಜನೆ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದ ದುಡ್ಡನ್ನು ಎತಕ್ಕೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೊಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೋಬಳಿ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗಳ 10-12 ಸಾವಿರ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ 3 ಲಕ್ಷ

ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಮಿನಿಫಿರೋಟರುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜನ ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಮಿನಿಫಿರೋಟರಿಗಾಗಿ 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಬದಲು ಆ ಹಣವನ್ನು ಆ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿರಾಧಾರಿ ಹೋಜನೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಿನಿಫಿರೋಟರ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಕಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಈಗಾಗಲೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಇದೆ. ಮತ್ತೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನವರು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯು.ಜಿ.ಸಿ. ಯವರ ಅನುಮತಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೇ? ಅವರ ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೂ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೊಂದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವುದೇ ತಕ್ಕದೇ? ಒಂದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು ಇನ್ನೊಂದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವುದೇ ತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಏಜುಕೇಷನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. (ಬಿ) ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಪ್ರತಿಗಾಮಿಗಳು ಅವರು ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಅನುಕಂಪ ತೋರಿಸಿ ಜನಗಳಿಂದ ವೋಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆದರೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದವರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವೈಭವದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಇಷ್ಟು ಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಟೂರು ಮಾಡಿ ಟಿ.ಎ.ಡಿ.ಎ. ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರಿಗಿಂತಲೂ ವೈಭವವು ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಜೀವನವತ್ಯಕ್ತ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆರೆಗಳು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಏರಿಹೋಗಿವೆ. ಸಕ್ಕರೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ, ಒಂದು ಮೂಟೆ ಸಿಮೆಂಟ್ 18-20 ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಕಿ, ರಾಗಿ, ಗೋಧಿ, ಕಡಲೆಕಾಯಿ ಎಣ್ಣೆ ಎರಡು ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆರೆಗಳೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಅಮೇರಿಕೆಯಿಂದ ಸೆಲ್ಯೂಲೋಸ್ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 550 ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಇವೊತ್ತು ಅದು ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 1000-1100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಏರಿ ಹೋಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಬೆರೆಗಳು ಏರಿ ಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರಣವೇ ಹೊರತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಆಡಳಿತವು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೆ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ 3-4 ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಕಟ್ಟು ನಿಂತಿರುತ್ತವೆ. 10-15 ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಹೇಳಿದರು. ಆರ್. ಟಿ. ಎ. ಒಂದು ಕ್ಯಾಸಿ ಜುಡೀಷಿಯರ್ ಬಾಡಿ, ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು; ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ)

ಬಿಗಿಯಾಗಿ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ವೇಲೆ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಡಜನಗಳ ದುಡ್ಡನ್ನು ಹಾಕಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕದೆ ಜನಗಳು ವಿಪರೀತ ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿನ ಒಂದು ಅವಕ್ಷತೆ ಇದೆಯೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri DODDATHIMMAIAH (Gulur).—Madam Speaker, I beg to suport the Motion of Thanks moved by my honourable friend to the address of our beloved Governor.

The whole theme of the Governor's Address has been—and rightly so—, about the tragedy that has taken place in the northern parts of our State. The scarcity of basic needs resulting in the human sufferings is unprecedented in the history of our State and this is mainly due to the frown of Nature. Our hearts go out to the suffering bretheren in this part of the country. Madam, there is politics in everything ; We have seen the worst politics in huger also. Madam, the famine and drought are not new to us and there has never been a single year in our recorded history when some part or the other of the country has not been under the grip of a natural calamity. But one lesson of history is that we did not learn from hisory because though this occurrence of famine, drought and floods etc., has become a common feature, Government have not considered a permanent agency so far to tackle it.

Today, famine, drought and floods have reached such a stage where we have to think of a task force which acts in lightening speed and meet the situation. Madam, Government has taken steps to form a committee at the State level and I wish they form committee in the district level and whenever such situation arises, I hope the Government will tackle the problem of famine and scarcity conditions very successfully.

2-30 P.M.

Madam, our this Connection I wish to make a suggestion to the Government to have a permanent agency on the lines of the CARE of the American Institution—an institution on these lines can be be formed and established in our State also—with the co-operation and the resources of the public sector and private sector. This can be tried and considered by the Government.

Madam, ou Government is wedded to establish a socialistic order in the economic life of our State and an egalitarian society. As a first step Government has introduced land reforms which are going to become effective shortly and in this connection, I wish to submit the Government should see that the benefits of the reform should reach the common masses. They cannot be duped or cheated by

the vested interests and other forces which are opposed to any reform. Why I say this is, in this country, there are forces which taking advantage of the ignorance and illiteracy of the masses, try to deprive the masses of the benefits and advantages that may accrue to them on account of these reforms. Similarly, in our country, there are certain beaurocratic elements in the machinery of the Government which is directly in charge of implementing these reforms and this machinery should be tuned up to rise to the occasion and to meet the requirements of the socialistic State.

Madam, in addition to the land reforms, I wish to submit to the Government that there are certain rules, acts in this State which provides scope for the concentration of wealth in a few hands. The fundamental task of the Government is to prevent the scope of concentration of wealth in order to establish the socialistic order in the society. Therefore, I submit that a committee may be constituted to go into these rules, acts, etc. which may provide scope for the concentration of wealth, for example the system of contracts in the PWD and Excise Department. These Acts and Rules are to be amended as early as possible so that the concentration of wealth may be stopped, and a large number of people may get the benefit of these contracts. I think this is the first step and one of the good steps that may go a long way to establish a socialistic order in our society.

Madam, with a view to establish socialistic order in the society, I submit to the Government that on the same lines as there is reservation of jobs for the Schedule Caste and backward class people, the Contracts in the various Departments should also be reserved for the backward classes and the Schedule Caste people so that these people may also come up and share in the economic prosperity.

Madam, as the population grows, the land cannot grow. Therefore, in the rural parts, we cannot provide employment unless you provide a net-work of small scale industries. After making a survey of the industrial potentialities the Government should try to establish a net-work of small scale industries which may provide opportunities of employment as stated by my friend Sri Anwar.

One more subject, I want to refer to is about the Public Service Commission. Madam, in the past ten years, certain class of appointments have been taken away from the purview of the P.S.C. thereby depriving the chances of Schedule Cast and backward classes to get Government jobs. For example, recently the Police Department was taken away, and certain appointments were made by the Department. Day before yesterday when a question was being answered, it was said that there are no sufficient number of Schedule Caste people recruited. I take it that this is only a means employed to by-pass the P.S.C. candidates. I appeal to the Government that persons for all classes of appointments should be selected only by the P.S.C. so that reservation

(SRI DODDATHIMMAH)

as prescribed for the Schedule Caste and backward Classes may be implemented.

Last but not least, Madam, I want to submit to the House that there are certain people in this country who indulge in the destructive criticism of great personalities, but for whose sacrifice we would not have been here. I do not want to criticise any individual. Even the eminence and greatness of Mahatma Gandhi has not escaped the lash of their tongue. I only tell these friends, that criticism of Mahatma Gandhi and people of that eminence should not be lightly made and we must remember that it is on account of their guidance and sacrifice, we are able to sit here. I only seek to tell them that such criticism is as ludicrous as trying to hold a candle to the garish sun. Thank you.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ಚನ್ನಪ್ಪ (ಮಾಗಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬರಗಾಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಉತ್ತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 38 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳು ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಬರಗಾಲ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರಬಹುದು; ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೈಲ್ದ ಕಡಿಮೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂತರ ಜಾಸ್ತಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಕೇವಲ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಕೆಲವು ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಡೆ ಹರಿಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ, ನಿಲ್ಲು, ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಗ್ಯಾರಂಟಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿವನು ಉತ್ತರದ ಕಡೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ಏನೊಂದು ತೊಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ, ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿ ಒಂದು ತೀವ್ರವಾದಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇಡಿರಬಹುದು. ಈಗ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಬರಗಾಲದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜನರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕಡೆಯೂ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಲ್ಬಣಗೊಂಡು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಹಾಕಾರವೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈಗ ಈ ಬರಗಾಲದ ಸಮಸ್ಯೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ, ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸದಲ್ಲ, ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಒಂದಲ್ಲ, ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀವು ಕಂಡುಹಿಡಿಯದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಈಗ ಏನೇನೂ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಬರಗಾಲದ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಮನಗಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯದೆಯೋ ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಲಘು ಇಟ್ರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಂಧಿತವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಯಾಗಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಬಂಧಿತವಾಗಿ ಕೂಡಲೇ ಕ್ಷಾಮಬೀದಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು

ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಾಗಲಿ, ಅವುಗಳ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕಾಚ್ ಮೆಂಟ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಲಘು ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆ ಭಾಗದ ಜನರು ಜೀವನತತ್ವಕ್ಕಿಂತ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಪಡಿತರ ಪದ್ಧತಿ ವಿಷಯ ಬೇರೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸಕ್ಕರೆ ಸಿಮೆಂತ್ರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅನೇಕ ಜನರು ಅದರ ಒಂದು ರಾಶಿ ಕೊಳ್ಳೋಸ್ಕರ ತುಂಬಾ ಅದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಡಿತರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಪೂರ್ಣ ವಾಗಿ ಅದು ಒಪ್ಪೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಕ್ಕರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ ಏರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆಯೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆಯೂ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. 50, 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬ್ಯಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವ್ಯಾಪಾರಗಾರರು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವ್ಯಾಪಾರಗಾರ ರನ್ನು ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಗೋಧಿ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿಯೂ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವರ ಒಂದು ಹಕ್ಕೋಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಇರತಕ್ಕ ನಿರ್ಬಂಧ ವನ್ನು ರದ್ದು ಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ. ರವಿ ಬತ್ತದಬೆರೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ರೈತನಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ವ್ಯವಸಾಯ ವನ್ನುಗಳ ಧಾರಣೆ ವಿಪರೀತ ವಾಗಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಹಿಂದಿನ ಬೆಲೆಗೂ ಈಗಿನ ಬೆಲೆಗೂ ಹೋಲಿಸುವುದಾದರೆ, ಈಗಿನ ಬೆಲೆಗೂ ಹಿಂದಿನ ಬೆಲೆಗೂ ಸಿಲುಕರಾರದಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಈಗ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದಂಥ ಬೆಲೆಯನ್ನು ರವಿ ಬತ್ತಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರಿಂದೇನಾಗುತ್ತದೆ ಯೆಂದರೆ, ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡುವಾಗ ಈಗ ಏನು ರೋಕರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇದರೇ ಆಗ ಅದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ರವಿ ಬತ್ತದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿಯಾದಂಥ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ಇನ್ನೇ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನನಗೆ ಕೇವಲ 5 ನಿಮಿಷ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ಎಲ್ಲವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡಿದವರಿಗೆ 15, 20, 30 ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ನನಗೇಕೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಚೀಟಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳು. ಹೊರಗೆ ಹೋದರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಒ. ಚನ್ನಪ್ಪ.—ನಾನು ಎಷ್ಟುಗೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕೂತಿರ್ಲೇನೆ. ನನ್ನ ಚೀಟಿ ತಮ್ಮಲ್ಲದರೂ ನನಗೆ ತಾವು ಯಾವಾಗ ಅವಕಾಶ ಕೊಡು ತ್ತೀರೋ, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೋ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಾವು ಇಷ್ಟು ತೀರತಮ್ಮವನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾರಿಗೂ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ಸಮಾನವಾದ ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಒ. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ (ನಿರಸಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನವರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಪುಷ್ಟಿ ಕರಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವಾರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಧೈಯ ಧೋರಣೆಗಳಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಈಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್)

ವಾದೀ ಸಮಾಜವನ್ನು, ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಸಮಾಜವನ್ನು ಮತ್ತು ಜನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಗುರಿಯ ಮೇಲೆ ನಾವು ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಒಂದು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡದೇ ಕೋದರೆ ಸಿಜವಾಗಿಯೂ ಅದು ರೋಷಪಡಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧವಾದಂಥ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ರಾಯಚೂರು, ಬೆಳಗಾವಿ ಮುಂತಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಾಗೂ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರಾಂತವಾದ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನರು ಅನ್ನ, ಆಹಾರ ಎಲ್ಲದೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುವವರು ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿವಾರೆ. ಇವತ್ತು ಒಂದು ಕ್ಷುಂಟಾಲಿಗೆ ಬೆಲೆ 600-800 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 200-400 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಸಾವು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂಥ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಅವರು ತುಂಬಾ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ಇದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಸಾಲದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಫೆಡರೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಆರು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಅವರು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡದೆ ಪೋಸ್ಟ್‌ಪೋನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ, ಭೂಹೀನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿ ನುಮಾರು 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಅದು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದನ್ನು ಈಗ ರದ್ದುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಅನೇಕ ಬಡವರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾಜವಾದ ರಚನೆಮಾಡುವ ಜನರು ಬಡ ಜನರಿಗೆ, ಭೂಹೀನರಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿ ನಾಳೆ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಸೇರಿ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್ನೊಂದು ಆರ್ದರವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಿರ್ಗತನಾದವನು ಯಾವನೇ ಆಗಲೇ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮರವನ್ನು ಪಡೆದು ಅದನ್ನು ತನ ತರಿಯ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ, ಕೂಲಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಅಥವಾ ಅವಕಾಶ ಬಡಜನರಿಗೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಲಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಇರುವುದನ್ನು 5 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಡವರಿಗೆ ಜೀವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬಾ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಆ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಈಗ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಳುವಳಿಯೂ ನಡೆದಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯಿಂದಲೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಡವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಿರ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ 2000 ಪ್ಲಾಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ಲಾಟುಗಳನ್ನು ಕೆಲವರು ಅರಣ್ಯ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿವೆಯೆಂದೂ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯ ಸಚಿವರು ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಆ ಪ್ಲಾಟುಗಳನ್ನು ಬೇಗ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿಸುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ಲಾಟುಗಳ ಹಂಚಿಕೆ ಇನ್ನೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಆದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೆ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತ ನವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಪ್ರಿಬ್ರೆಜ್‌ನವರಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 200 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಕಟ್ಟಿಗೆ

ಯನ್ನು ಕಾಡಿನಿಂದ ತಂದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಹೋಗಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಬೇರೆ ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಬೇಡವೇ? ಅದನ್ನು ಮಾಡದಿರುವುದು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನಾಹುತ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೆ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗದವರ ಅಸ್ವಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಗಳಿಸಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇವರ ಅಸ್ವಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅಳಿಯದ ಇದ್ದಾಗ ಇವರು ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದರೆ ಮುಂದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚರ ಗತಿಯೇನು? ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತವೂ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಈ ಅಸ್ವಸ್ಥ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಈ ದಿವಸವೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನು ಬಾವಿಯ ನೀರನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬಾರ್ಬರ್ ಪಾಟಿಗೆ ಇವರನ್ನು ನೇರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ಡೋಭಿ ಇವರ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಗೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಅಸ್ವಸ್ಥ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿವ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ 66 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಒತ್ತಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ನರ್ಸರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು. ಬರತಕ್ಕ ಐದನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯತಕ್ಕ ಹಣದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 18 ರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಇವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿನಾಸಲಾಗಿದಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ, ಬೋರ್ಡುಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ವಿನಾಸಲು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ (ನಾಗಮಂಗಲ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇಯವರೇ; ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ನಿರಸವಾಗಿದೆ. ಎಂಥಾ ಆಶಾವಾದಿಗಳನ್ನೂ ಇದು ನಿರಾಸೆಯ ಕೊಪದಲ್ಲಿ ತಳ್ಳುವಂಥಾದ್ದಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿ ಅದು ದೈವೀದತ್ತವಾದದ್ದು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಅದು ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾದದ್ದು ಎಂತಲೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ದೈವೀಶಾಪ ಎಂತಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅದು ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಆಡಳಿತದ ಪಾಪದ ಫಲ ಎಂಬತ್ತಕ್ಕೆ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಕೆಲವರು ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ನಾವು ಅದು ಹಾಗಲ್ಲ ಹೊಸದಾಗಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂಜು ಮೊದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು—ಈ ಅನಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಹಾಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಆಡಳಿತದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಕ್ಷಾಮದ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವೀಗ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲನಲ್ಲದ ವಿಷಯಗಳ ಗೊಂದಲವನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟುರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಜಗಳವನ್ನು ತಂದಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅಲ್ಲಿಯ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ಸದನದ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಕೂಡ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ನಿಜಾಂಶಗಳೇನು ಅನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇದೇ ಸದನದ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಅಯೋಗವನ್ನೂ ಕೂಡ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಆ ಅಯೋಗದವರೂ ಕೂಡ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳು ಅಷ್ಟೇನೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಘಂಟಾಘಂಟಿವಾಗಿ ಸಾರುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಾದರೆ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ವಿಶೇಷಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬಹುದೆಂದು ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ)

ಆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲೇ ಇರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ನಡವಳಿಕೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಚ್ಚೇ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಮನಬಿಟ್ಟ ಮಾತನಾಡಿ—ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿ ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜ, ನಾವೇನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ಶಿಸ್ತಿಗಾಗಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು. ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಆಂತರ್ಗತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಜನರನ್ನು ಹೀಗೆ ವಂಚಿಸುವುದು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಜನಕ್ಕೆ ಆತ್ಮದೋಷದ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯತೆಯಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದ್ದಲ್ಲ. ಇದು ರಾಜ್ಯದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಕೂಡ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಹಳ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾದಂಥ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಹಾಗೇ ಪರಿಗಣಿಸಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅಂದರೆ ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲುಕೋಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 20 ಇಂಚು ಕೂಡ ಮಳೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಂದರೆ ಅದೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಬಂದು ಸುರಿದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರ ಕಷ್ಟ ಹೇಳ ತೀರದಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸದಿರುವುದು ಅಕ್ಷಮ್ಯಕರವಾದ ಅಪರಾಧ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚರ್ಚಾರವನ್ನೂ ಎತ್ತದೆ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧ. ಇನ್ನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಕ್ಷೇಮಾಭ್ಯುದಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೂತನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೇ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದರ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಗಾಜಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಗಾಜಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮರಳಿನ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂಥಾ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಮರಳು ಮಾನ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಊರಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಅಂದರೆ ಸೋಮನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂಬುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಲವಾರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಆದಾಗ ಅದನ್ನು ಏಕೆ ನಾಗಮಂಗಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬಾರದು? ಆದರೆ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಜನರು ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಮಹಾ ಅಪರಾಧ.

3-00 P. M.

ಇನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಂಚರಾಜವತ್ವಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನೂ ತೊಡೆದು ಹಾಕತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಡಿಸಿರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯತೆ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಫೀಸನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಜಾತಿಯವರೋ ಅದೇ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ಅವರ ಅಫೀಸಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು, ಮುಸ್ಲಿಮರಾದರೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ನೌಕರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತೀಯತೆ ಅವರೊಂದರೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಲಂಚಕೋರತನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕವರು ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಹಿಡಿದು ಕೊಡಿ ಅಂದರು. ಹಿಡಿದುಕೊಡಿ ಎಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರೇಕೆಬೇಕು? ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ತಾನು ಮಾಡಬೇಕು, ಶುದ್ಧವಾದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಇನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವೇಕೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವರೇಕೆಬೇಕು? ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾಜ್ಯವಾರು ಭಾಷಣ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರಗತಿಯಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ, ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ 6 ದಿವಸಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಇಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ, ದೀರ್ಘವಾದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತೀವ್ರವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಲು ನನಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಅಡ್ಡಿಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಯಾವರೀತಿ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ, ತೀವ್ರವಾಗಿ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಹಾಗೆಯೇ ತಿರುಗುಬಾಣ ಅವರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಅವರು ಶಾಂತವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಲು ಕಾರಣ ನನ್ನ ತಾನೇ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದೃಶ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿದರು: when you are prepared to hit hard you must also be prepared to receive it. ನಮಗೆ ಇದು ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ಇದರ ಅಭ್ಯಾಸ ಕಡಿಮೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನನಗೂ ಅಭ್ಯಾಸವಿದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯ್ತು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಹಲವರು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಹೇಳುವರು, ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದರೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವವರು ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತಾ, ಮಂತ್ರಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿರಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಬಹುಶಃ ಟೀಕೆಗೆ ಒಳಪಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೈಯಿಕ್ಕಿಕೂದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದೋ ತಿಳಿಯದೆ ಸೋ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದರೂ ಹಾಡಬೇಡಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಮಾತು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಕೋರುವುದು. ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡುವವರಿಗೆ ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯ! ಎಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ನಿರಸವಾದುದು, ಸರಕಾರದ ನೀತಿಯುಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿನವೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆನೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿರುವ ಭಾಷಣದ ಸಾರಾಂಶ. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಇಂಥ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಈಗ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಈಗ ನಾನು ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಟೀಕೆಗಳೇನಿವೆ, ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದು, ನಾಣೀನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮ ಲೋಪದೋಷ ಯಾವರೀತಿ ತಿದ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಈ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ತದನಂತರ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಕಳವಳಕಾರಿಯಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಬೇಡದ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ನೋವಾಗಿರುವ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸರಕಾರದಿಂದ ಏನೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ, ಮುಂದೆ ನಮಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ನೆರವು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಮೇಲೆ ಹೇಳೋಣ ಎಂದು ಯೋಚನೆಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಇವತ್ತು ಕೂಡ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು, ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ನೆರವು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸರಕಾರ ನಿರ್ವಹಾಯಕವಾಗಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಶಕ್ತಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮೆಲ್ಲರತಕ್ಕ ಕ್ಷಾಮಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ; ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ; ಕಿವಿ ಇಲ್ಲ; ಮೆದುಳು ಇಲ್ಲ; ಇದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರ ಟೀಕೆ. ಮತ್ತೆ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದರು, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವು ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಮುಂದೆ ಏನು ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಲೀಫ್ಟ್ ವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ "the taste of the pudding is in the eating" ನೀವು ಎಷ್ಟೇ ಮಾತನಾಡಿದರೂ, ಎಷ್ಟೇ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೂ ಆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ನೆರವು ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಮದೇಶದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈಲು ಕಂಬ ತಪ್ಪುವ ಹಾಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಅವಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಏನು ಬಂತು ಎನ್ನುವುದರ ಕಡೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡೋಣ. ಇದು ಎಲ್ಲ ಆದಮೇಲೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡರೆ ಈಗ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿರುಳು ಇದೆ, ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದಂಥ...

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಜಿಂಪರಿ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆಮೇಲೆ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದಿರೂ ಅನು ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು ನೀವು ನುಮನ್ನಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾನ್ಯತೆ ಇದೆ, ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವು ಪುಷ್ಟಿ ಹಾಕುವವರಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. because there are some people who have no respect for facts and figures. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ದೇವೇಗೌಡರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಅವರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ, ಒಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಸಂತೋಷ; ನಾನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮಾತು, ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವು ಏನು ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಿ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ ತಾವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಇದೆ, ಆದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂದು. ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ನೀವು ನಿಜವಾಗಿ ಹಾಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಹೇಗೆ ಅದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರಿ ?

— ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಹೇಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ತಮ್ಮಗಳ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುವುದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಕವಡೆಹಾಕಿ ನೋಡಿ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಕವಡೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಬೇಕಿಲ್ಲ, ಮನಃ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಓದಿರುವವರು 'face is the index of mind' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಟೀಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಟೀಕೆಗೋಸ್ಕರ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಉಂಟು. I am not trying to find fault with it. ತಮ್ಮದು ಆದಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಟೀಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೆನ್ನುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ತಮಗೆ ಪರಕಾಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದು ಗೊತ್ತೇ

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಿಮ್ಮಿಂದ ಕಲಿಯಬೇಕಾಯಿತು, ಇಂಥಜಾಲ ಮಾಯಾ ಜಾಲವನ್ನು ನಿಮನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದರೆ ನುಮ್ಮನೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ? ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾಗಲಿ ಅದನ್ನು ನಾನು ಏನು ಹೊಸದೇಕಾಗಿ ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಾಯೆ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು, ನಾವು ಏನು ಇವತ್ತು ಈಗ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮತದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಈ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡರೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತೆ ! ಆಗಲೇ ದೊಡ್ಡ ಕೊತ್ತಿನ ಮಾರ್ಕು ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಜನ 1972ನೇ ಇಸವಿಯ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಮ್ಮನ್ನು ಡಿಸ್ಟಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿ. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಂರವರು ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ 10 ವರ್ಷದ ಆಡಳಿತ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದು ಅದನ್ನು ಕಡಿದಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಾನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಏನು ಅಡ್ಡಿಯಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷದ ಕತೆ ಬೇರೆ. ತಮಿಳು ನಾಡಿನ 10 ವರ್ಷದ ಕಥೆ ಬೇರೆ? ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಥೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈಗ 10 ವರ್ಷದ ಕಥೆಗೆ ಹೋಲಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ, ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿದ್ದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದಾಗ ರಾತ್ರಿ ದುಸ್ವಪ್ನ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಲ್ಲಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ದುಸ್ವಪ್ನ ಇದೆ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಅದರ ಛಾಯೆ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿದೆ ಪೂರ್ತಿ ಹೋಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆ ಕೆಲಸವಾಗಲಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸವಾಗಲಿ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವ ವಿಚಾರವಾಗಲಿ, ಪೊಲೀಸ್ ದಕ್ಷತೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳಿಗೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರುವುದಾಗಲಿ, ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ವಿಷಯದರ್ಶಿಗಳು, ಪೊಲೀಸರು ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೂ ನಡೆಸುವುದಾಗಲಿ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಇದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಮಟ್ಟಹಾಕಿ, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಇದ್ದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾಗಲಿ, ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸ್‌ನ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ, ಸಿವಿಲ್ ಅಡ್ವಿನ್‌ಸ್ಟೇಷನ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗಿ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ, ಅಮಾಯಿಂಟ್ ಮೆಂಟ್, ಪ್ರೊಮೋಷನ್ ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಡುವಾಗ ಜಾತಿ ಮೇಲೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದು ಯಾವ ಜಾತಿಯವನು ಇವನು, ಇವನು ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯವನು ನೋಡೋಣ, ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವನು ಇದ್ದರೆ ಬಿಡೋಣ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥಾಗಲಿ, ಇದ್ದಲ್ಲಿಕೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿರಾಮ ಹಾಕಬೇಕು. ನಾವು ನಡೆಯುವಾಗ ಎಡವಿದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ಆ ತಪ್ಪನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ತಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಏನು ಎಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ನಮಗೆ ಕಡಿಮೆ ನೆರವು ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ನೆರವು ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ನನ್ನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿರುವುದರಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಈ ವಿಷಯ ಏನು ಎಂದು ನಾನು ತುಂಬಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಯೂ ಟೀಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ, ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲಿಯ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಭಾವ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ? ನಿಜವಾಗಿ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬೇಕು? ಹೇಗೆ, ಕೈಕಾಲ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಜಗಳವಾಡಬೇಕು? ಏನು ಸಮಾಚಾರ! ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಣ ಕೊಡುವಾಗ ನಾವು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪತ್ರಕರ್ತನಲ್ಲಿ ಬಂದ ತಿಳಿ ಅವರು 70 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಳಬಹುದು ಅಷ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆರ್ಥವೇ? ನಾವು 150 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆಗಲಿಲ್ಲ. 150 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ 250 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಳಬಹುದು ಎಂದ ಮಾತುಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಯಮಾಡಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೆರವು ಬರತಕ್ಕದು ನಾವು ಬರ್ಚುಮಾಡಿದ ಹಾಗೆರಾ ಅವರು ಹಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ವೇಸ್ ಮತ್ತು ಮೀನ್ಸ್ ಪೊಲಿಸಿಷನ್ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಯೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಲಿಮಿಟ್ ಏನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಒವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಲಿಮಿಟ್ ಏನು ಇರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಇದೇ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ ತತ್ವ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ನಾವು 150 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ, 150 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಬರ್ಚುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಅಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ 8-10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚುಮಾಡಿದವು ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅವರು ಕೊಡಬಹುದು, ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ಅವರು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ! ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ಇದೆ. ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಏನಾಗಿದೆ, ಫ್ಯಾಮಿನ್‌ಗೋಸ್ಟರ್ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಸ್ಟೋರಿಂಗ್ ಗೋಸ್ಟರ್ ಬರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬರ್ಚುಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯ

ದಲ್ಲೂ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಒಂದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಆಗಿದೆ. ಆಮರ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, 64 ಫ್ಯಾಮಿನ್‌ಗಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣ ಆ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು, ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಫೈನಾನ್ಸಿಯರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರೀನ್ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಆ ಡಿಸ್ಟ್ರೀನ್ ಮೈಯುಂಟೇನ್ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆರಂಭ ಮೆಂಟ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ತಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ. ಪ್ರಭಾವ ಭೀರತಕ್ಕಂಥದ್ದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಕಂಡಿವನ್ನು ಏನು ಇದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸತಕ್ಕದು ಮುಖ್ಯ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನಮಗೆ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಇನ್ನೂ ಬರನ್ನು ನಂಬಿಸುವ ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಏತಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ? ಇವೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ 1967ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ನಾವು 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿದೆವು. 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಿ ರಿಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಪುಕಾರ ಇದುವರೆಗೆ ಏಳು ಕ್ಷಾಮಗಳಾಗಿವೆ, ಇದು ಎಂಟನೆಯದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇರಲಿ ಆಗ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಏನು ಮಾಡಿದವು 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಯೂನಾನಿಮಸ್ ಆಗಿ ಆರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷದವರು ಒಪ್ಪಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವು ಅದು ದೇವೇಗೌಡರಿಗೂ ಜ್ಞಾಪಕ ಇರಬಹುದು. ಇದೇ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ನಿರ್ಣಯ ಪಾಸಾಗಿದ್ದರೂ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತಂದರೇನು ? ಆಮರ ತಂದಮ್ಮ ಐದಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಾಗ ನಡೆದಿರತಕ್ಕದು ಇದು. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕೇಳಿದಷ್ಟನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾರು ಕೇಳಿದರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ವಿಚಾರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬಾರದು, ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಏನಿದೆ ? ಹಿಂದೆ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಈಗಲೂ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರದವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲವೇ ? ನಾವು ಬಿಟ್ಟಿಡಬೇಕಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ನೋವನ್ನು, ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು, ಅದಕ್ಕೆ ಒತ್ತಡವೇನು ? ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸ್ವೀಕರಣ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿರುವುದು ಏಕೆ ಎಂದರೆ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಕೊಟ್ಟಿರಿ ನೋಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಾಮ ಬಂತು ಎಂದು ನೀವು ಪುರು ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪುರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾರೇ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಒಂದು ಮಟ್ಟದಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

3-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇಂಥವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿ. ನೀವು ಏನೇನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಪೇಪರ್ ಕಟಿಂಗ್ ಇಟ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇಂದವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು, ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಕ್ಷಾಮ ಬಂತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಇರುವುದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ರಿಪೋರ್ಟ್ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇದಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ದೇವೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಏನೆಂದರೆ ನೀವು ಆ ರೀತಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಟೀಕೆ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀವು ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು, ನಿಮಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ನನಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಅಷ್ಟೇ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದು ಹಾಗೆ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಬರಗಾಲ ಬಂತು ಎಂದು ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಬರಗಾಲ ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾದುದು. ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರು. ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಬರಗಾಲ ಬಂತು ಎಂದು ಯಾರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಕ್ಷಾಮ ಇನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಕಾಲ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ, ನಾನು ಬೇಡವೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸದಾ ಕ್ಷಾಮ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳಿದೆ ಎಂದರೆ ಅವರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ನನಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಔಚಿತ್ಯವಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಔಚಿತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ 'ನಿಮ್ಮ' ಒಂದಿನ ಪಾಪ ಕರ್ಮದ ಫಲವಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಹೀಗಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಾತು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿರುವುದು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿದೆ. ನೀವು ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣಗಳ ಪೇಪರ್ ಕಟಿಂಗ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಯಾವುದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಫೋರ್ಲೆನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತರಿಸಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ, ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಬಂದುದರಿಂದ ಬರಗಾಲ ಬಂತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಬ್ಬರ ಪರಸ್ಪರ ಆರೋಪ ಪ್ರತ್ಯಾರೋಪಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನ ಅವಸ್ಥೆ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಪರಿಹಾರ ತೋರಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಇನ್ನು ಇರಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಬಂದಿರುವ ಸಲಹೆಗಳು ಮತ್ತು ಟೀಕೆಗಳೆನ್ನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಅವರ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ನೀತಿಗೊಳಿಸಿದ್ದರೆ ನಮಗೂ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಹೇಳುವಂಥ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಕೆಲವಾರು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳು ಮತ್ತು ಟೀಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗರಾರದು ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಜಿಡ್ಡು ವೇನಿದೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಕೆಲವು ಕಾಲ ನಡೆದರೆ ಆ ಒಂದು ಜಿಡ್ಡುವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದ ಬಳುವಳಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಿಮ್ಮ ನವಾಜವಾದಿ ಸರ್ಕಾರ ಮೂರು ದಿವಸ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವೂ ನಡೆಯಿತು. ನಾವು ಇಷ್ಟು ವರ್ಷವಾದರೂ ಇದ್ದೇವೆ.

ನಿಮ್ಮವರು ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತು. ನೀವು ಚಿಥ್ರು ಚಿದ್ರವಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಇದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು. ಇದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ಜಾಡ್ಯ ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಯಾವುದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಲ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಡತನ ಎಲ್ಲ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲ ಈ ಒಂದು ಜಾಡ್ಯ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ ಸೊನ್ನೆಟಿ ಇರುವ ಕಡೆ ಕೂಡ ಇದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಹಾಗೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ನಾವು ರೋಕ ಆಯುಕ್ತವನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ತರಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾತೂಹಲ ಇದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಎಂದು ಇದೆ. ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಕೇವಲ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರರಿಗೆ ನೀತಿತಪ್ಪಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರೋಕ ಆಯುಕ್ತ ಬಿಲ್ಲು ತರುವುದರಿಂದ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಗಿಂತ ಇದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಾಪ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿ

ಗಳ ಮೇಲೂ ರೋಗಕ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣವಿಂದ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರೋಣ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೆಜ್ಜೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ತಾವು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಕರಪಾಪನ್ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಫ್ತು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೂ ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಅನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋದೊಳಗೆ ಯಾಕೆ ಸೇರಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಅರ್ಥಬರುವ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪುನಃ ಅದನ್ನು ಸರಕಾರದ ಕೈಗೊಂಬೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅದು ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಿಂದ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಫೋರ್ಟ್ fill up ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಫಿಲಿಪ್ ಮಾಡಿಮ್ಮ ಅಯಿತು. ಅವರು ರೀ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಂಕಾರ ತೀವ್ರ ಗಮನಿಸಿದೆ. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾಘ್‌ನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 15-16 ಸಾವಿರ ಕಂಪ್ಲೋಂಟ್ ಇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ದೊಡ್ಡ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಕೂಡ ಪೇಚಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾಘ್ ಕೊಡೋಣ ಎಂದು ಸರಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್‌ನ್ನು ಎಷ್ಟು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಎಷ್ಟು ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಅದು ತಮ್ಮ ಕಂಟ್ರೋಲಿನಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ?

Sri D. DEVARAJA URS.—I can say with definiteness and certainty that Government has never interfered and are never going to interfere in the work of the Vigilance Commission. Show me one instance where we have interfered. ಶ್ರೀವಾನ್ ಮುಗ್ಧಂರವರನ್ನು ಯಾಕೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ನೇಮಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರನ್ನು ನೇಮಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ನೇಮಿಸಬಾರದು? ಕ್ಷಾಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಅವರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ 1962-63 ರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅವರಿಗೆ ಹುದ್ದೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಏನು ಸಹಾಯಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅನೇಕರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಅಭಾವ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾಲ್ಕು ಹುದ್ದೆಗಳು ಒಬ್ಬರಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಾವ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಬಲ ಏನು ಇದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ದಕ್ಷತೆ ಅಭಾವ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ದಕ್ಷತೆ ಅಭಾವ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆಯೋ, ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದೆಯೋ, ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಾಡ್ಡನ್ನು ಬರ್ಚುವಾಡ ತಕ್ಕದ್ದು ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೇ ಕೆಲಸ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ 12 ಕೆಲಸ ಯಾಕೆ ಇರಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತರಡ್ಡಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರುವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. We are examining whether it is necessary to go on with this or whether some other officer is also necessary. ಎನ್ನುವುದು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳು ಕಳೆದಮೇಲೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇನ್ ಚೀಫ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಯಾಕೆ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲ; ಎಲ್ಲಾ ಮೇಜರ್ ಇಂಜಿನೀಷನ್ ಕೆಳಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕನಾರ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತೆ ಮೈನರ್ ಇಂಜಿನೀಷನ್ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಖಾಡಿಯಂ ಇಂಜಿನೀಷನ್ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದ್ದು ಇನ್ನು 1 ಸ್ವ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಇಲ್ಲ. ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಾ, ಇರಬೇಕಾದರೆ, 7-8 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕಾದರೆ ಬೇಗ ಬೇಗ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಗ ಆಜ್ಞೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ 5-6 ತಿಂಗಳು ತಡ ಆಗಬಾರದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮಗೆ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮಗೆ ಬಿಡಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಬೇರೆ ನವಾಜಾರ. ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ 10 ಕೆಲಸ ಹಚ್ಚಿರೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಇವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಪೋಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ;

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇದರಿಂದ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಶ್ರೀ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಯಾರುಯಾರಿಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಒಬ್ಬರೇ all in all ಆಗಿರುವುದು ಅಸಮಾಧಾನವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ರಿಫೋರ್ಟ್ ಇದೆ ಅದು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರುವುದು ಇದೆ. ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ರಿಫೋರ್ಟ್ ಬಂದಾಗ ತಪ್ಪು ನೆಪುರಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರು ನೂಕುವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಎನೂ ಇಲ್ಲ.

ಪೋಲೀಸ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಿಟಿಸಿಜಂ ಬಂದದ್ದು ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಈ ಸಾರಿ ಪೋಲೀಸ್ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಿಟಿಸಿಜಂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಡಿವ್ಯಾಂಡ್ ಬಂದಾಗ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೊಸ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮಾಡಲೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಯಾಕೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಬರ್ಚಿ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಬೇಡ ಎಂದು ಇರಬಹುದು. ಸರಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಟರ್ಮಿನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಬರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರಕಾರದ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್

ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ 7-8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ರೆಕರಿಂಗ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೆಕರಿಂಗ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಆಗಲಿ ಅದನ್ನು ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ತಯಾರು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಕೂಡ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮೆಡಿಕ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮತ್ತು ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಸೈಯನ್ಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಎರಡನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಮೆಡಿಕ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ನಮ್ಮ ಆರೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಿಲ್ಲ, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ತಂತಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. 8-10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ನಡೆಸಬಹುದು. ಅವರೇನೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಅಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಹಾಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವೇಕೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಅವರು ಸಹಾಯ ಕೊಡಲಿ ಬಿಡಿ. ಅದನ್ನೇಕೆ ನಾವು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫೋನ್ ಗ್ರಾಜುಯೆಟರುಗಳ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ನ್ನು ಕೆರೆಯಲು ಏಕೆ ಯತ್ನ ಮಾಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ 1972 ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಏನೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 282 ಜೂನಿಯರು ಕಾರೇಜುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಅರಂಭವಾಗುವುದರಲ್ಲಿವೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಆರ್‌ಮುಗಂ.—ಇವಕ್ಕೆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ಗಳೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿಚಾರ ಇರಲಿ, ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ, I am just telling the Hon'ble House that this year on this one item the increase of expenditure is to the tune of Rs. 2½ Crores. Please understand that point. ನಾವೇನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅವಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅದರಂತೆ ಇದುವರೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಬಿಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನಗಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. Just now Mr. Armugum was saying there are no buildings. Supposing I want to build a building, all this money will not be sufficient. Not only Rs. 65 crores of the Education budget, but also even if you take money from the other heads and close the other Departments, even then, it may not be possible. That is the magnitude of the problem. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಎಜುಕೇಷನ್ ಎನ್ನುವುದು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರಬೇಕು ? ಎಲ್ಲರೂ ಕಾರೇಜಿಗೆ ಹೋಗಿ ಗ್ರಾಜುಯೇಟರುಗಳೇ ಆಗಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಡೈವರ್ಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಇನ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಇರಬೇಕೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—We would like to hear a policy statement of the Government regarding education.

Sri D. DEVARAJ URS.—This thinking is not only on the part of ourselves but of the centre also. In the coming year in the Five year plan, we have to think seriously to change this pattern, and How ?

ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವಂತೆ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಯವರೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದವರು ಪಿ. ಯು. ಸಿ. ಓದಲು ಹೋಗಬೇಕು. ಆನಂತರ ಕಾರೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಜುಯೇಟರಾಗಲು ಓದಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ?

(SRI D. DEVARAJ URS)

ಹೈಮರಿ, ನರ್ಸರಿ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರ ಇಲ್ಲವೇ 70 ಸಾವಿರ ಹುಡುಗರು ಓದು ಮುಗಿಸಿ ಬಂದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಭೀತಿ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವರು ಹೇಳ ಬಹುದು ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಒಬ್ಬರೇ ಮುಂದೆ ಓದಬೇಕು, ಬದವರ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಮಕ್ಕಳು ಓದಬೇಡವೇ ಎಂದು. ಎಲ್ಲರೂ ಓದಿ ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೇಟರುಗಳಾದ ಮೇರೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸರಕಾರದಲ್ಲ ಗುಮಾಸ್ತರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ತಾನೇ ಬರಬೇಕು? ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇಂತಹ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದನ್ನು ಕೆಲವರು ಎತೆಂದೆ ಪಾಡ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಏಕೆ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ತರುತ್ತೀರಿ ಎಂದು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಬದವರಾಗಲೇ ಇಲ್ಲವೇ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಲೇ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಕಾರ್ಲೆಜುಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿ ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೇಟುಗಳೇ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಒಂದೆರೆ ಮುಂದೆ ಇಂತಹವರಿಗಲ್ಲಾ ಸರಕಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಇದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ರಾಜರಿಯಂತಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಹುಮಾನಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಯಾರೋ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದರ ರಾಧ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

Speaker's observation re : Supplying water inside the House

ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತರಿಸುವುದನ್ನು ಇಂದು ನೋಡು ತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಭಾನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸಭೆಯೊಳಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ತರಬಾರದು. ಬೇಕಾದವರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು ಬರಬಹುದು. ಇದು ನೀರನ್ನು ತರಿಸಬಹುದು ನಾಳೆ ದಿನ ಕಾರ್ಪೊರೇಟು ಎಂದು ಸದಸ್ಯರೇ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತರಿಸಬಹುದು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾರೂ ಹಾಸ್ಟೆ ನೊಳಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ತರಿಸಬಾರದು. ಆದರೆ ಯಾರು ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಬೇಕಾದರೆ ನೀರನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಇರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು. ಇವನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಪಾಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

SRI D. DEVARAJ URS.—I am glad the Speaker has brought it to the notice of the House.

ಇಂದು ಇಂತಹ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಆದ ಮೇರೆ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಮನವಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಪೋಲೀಸರ ಅಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತರಬೇಕು. ಇದು ಸರಕಾರದ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸ್ವಪ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಕೂಡ ಇದೇ. ಹೈಮರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಕಿಡಿದು...

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಲ್ಲಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದಲ್ಲಾಗಲೇ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೇಡ ಎಂದೇಕೆ ಸರಕಾರ ಹೇಳಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ 8-10 ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಹೇಳುವಂತೆ ಲಿಲ್ಡ್‌ಗೊಂದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಇಂತಹ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಆಗತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಧೋರಣೆ ಏನು?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ? ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರವೇ ನೇರವಾಗಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಇದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

It is neither feasible nor practicable, nor Constitutionally perhaps it may not be possible. Minority rights are there. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೈನಾರಿಟಿ ರೈಟ್ಸ್ ಗಳು ಬರುತ್ತವೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಜನ ಬಂದು ಶಾಲೆ ತೆರೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಇರುವುದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಹೀಗಿರುವಾಗ ಬರುವ ವರ್ಷದಿಂದ ಎಲ್ಲ ವುಕ್ಕಳಿಗೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಮಾತು. It is easy to say to nationalise everything. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸುಲಭ, ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದು ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೂ ಅಲ್ಲ. If we are in a totalitarian structure, then it is possible.

4-00 P.M.

Sri M. S. KRISHNAN.—What is totalitarianism? What is democracy? The Chief Minister's understanding that what exists in a socialistic society is totalitarian is itself basically wrong.

Sri D. DEVARAJ URS.—Then, let it be the highest form of democracy of Russia. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಾರದು.

Sri S. M. KRISHNAN.—Not of Russian; what I mean is socialistic democracy. ತಾವು ವಾದ ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅಷ್ಟಾದರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಾ? ಯಾವ ಒಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಆ ಒಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅತನಿಗೆ ಆಸ್ತಿ ಇರಬಾರದು. ಈಗ ತಾವು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

Sri M. S. KRISHNAN.—Nobody should use his property for making money or for gain or exploitation. ಮನೆ ಮತ್ತು ಹೊಲ ಮಿತಿಗೊಳಪಟ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—50 ಎಕರೆವರೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. 10 ಸೆಂಟ್ಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕಚನ್ ಗಾರ್ಡನ್ ಗೆ ಜಮೀನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಾಲ್ಕು ಕೋಳಿ, ನಾಲ್ಕು ಕುರಿ ಸಾಕಲು ಜಮೀನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದಷ್ಟೆ. I am not trying to deny this or that. I am trying to tell this House that unless this is there it cannot be implemented. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ಮೈನಾರಿಟೀಸ್ ಇದ್ದಾರೆ; ರಿಬಿಡಿಯನ್ ಮೈನಾರಿಟಿ ಇದ್ದಾರೆ ಅಂತಹವರು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಏಕಾ ಏಕಿ ಎಲ್ಲ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೋ, ರಕ್ತ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೋ ಅಂತಹದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿಯಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ನರ್ಸರಿ, ಪ್ರೈಮರಿ, ಸೆಕೆಂಡರಿ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಯಾವ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ಸ್ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿವೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೋ ಅಂತಹ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Government have appointed an one man Commission to go into the affairs of private colleges, of high schools and of primary schools. May I know when will that report be ready and when will it be placed before the House? The hon. Chief Minister is giving reply to the debate on the Governor's address. I request him to make a policy statement in respect of all the departments and not about the detailed working thereof.

Sri D. DEVARAJ URS.—We do not want to expand education; instead we want to concentrate on the quality of the education. We want to proceed qualitatively and not quantitatively and we also want to diversify vocational education at the P.U.C. and S.S., C. levels. Is this not a policy decision?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ 6 ರಿಂದ 11 ವರ್ಷದವರೆಗಿನ ವಯೋವರ್ಗದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ವಿಷಯ ಇದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನಾದರೂ ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವಾದರೂ ಏನು?

Sri D. DEVARAJ URS.—Primary education is the responsibility of the Government; we are shouldering that responsibility. We are proceeding with it. May be, we have not achieved hundred per cent success but we have achieved nearly ninety per cent success. We have to cover only 10 per cent.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈಗ ಖಾಸಗಿಯವರು ನರ್ಸರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು;

Sri D. DEVARAJ URS.—It is a very voluminous work because there are thousands and thousands of institutions. We will try to expedite. ಈ ಶಾಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕೆಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ಆಯೋಗ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವರದಿ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ.

Sri S. M. KRISHNAN.—By the time the report comes, the teachers will be in their houses. ಆ ವರದಿಯನ್ನಾದರೂ ಜಾಗೃತ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Sri D. DEVARAJ URS.—If one man is not capable of it, can we appoint two now? As soon as the report comes, we will take action on certain recommendations that the One-man Commission is likely to make. ಕೆಲವು ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಏಕಾ ಏಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಶಾಲೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಈಗ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ 90 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದಿನ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕೊಡಲು ಮತ್ತು ಆ ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಡುಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷವೂ ಮುಂದುವರೆಸುವ ಬದಲು ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆ ಒಂದು ದಿನಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ ?

Sri D. DEVARAJ URS.—If I take over 100 schools, will the system change? ಅದೇಗೇದ ವರದಿ ಬಂದು, ಇರುವ ವಿಷಯ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕಾಡುಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಆ ವರದಿ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಖಾಸಗಿ ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧವಿದೆ? ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬಹುದು.

Sri D. DEVARAJ URS.—That is why I said, let the report come and then I will take steps.

Sri KAGODU THIMMAPPA.—Let there be a beginning.

Sri D. DEVARAJ URS.—What is it that we are doing? Out of Rs. 65 crores, have you any idea how much is being spent for primary education? Rs. 25 crores is being spent only on primary education. What more we propose to spend will become known in the budget.

ಶ್ರೀ ಕಾಡುಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಪ್ರೈಮರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನಾದರೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆಸಲಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈಗ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಡುಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಖಾಸಗಿಯವರು ನಹ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ಸಾರಿ ಮೇಜರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಏನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಮೇಜರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಏನು, ನಾವು ಈಗ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇರಲಿರತಕ್ಕದ್ದು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹುಶಃ ಹೇಳಿದರೆ ಆಗ ನಾವು ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ ಹಾಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕದ್ದು 1000 ಮೆಗಾವಾಟ್ಸ್. ನಾವು ಈಗ 5ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 1600 ಚಿಲ್ಲರೆ ಮೆಗಾವಾಟ್ಸ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತೀವ್ರವಾದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಳಿನದಿ ವಿದ್ಯುತ್‌ಜಲಾಶಯ. 900 ಚಿಲ್ಲರೆ ಮೆಗಾವಾಟ್ಸ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಒಂದು ಜಲಾಶಯವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಈಗ ಇದಕ್ಕೆ 1971-72 ರಲ್ಲಿ 174.7 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿತ್ತು. 1972-73ರಲ್ಲಿ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ವರೆಗೂ ಸುಮಾರು 350 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ 164 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇಡೀ ಜಲಾಶಯದ ಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೆರವು ನೀಡುವುದಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಳಿನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಪೂರೈಸಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ತರನೋಡಿವಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೊರಟಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಈ ಸಾರಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಾಳಿನದಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗೆ 13½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಎರಡು ಹಂತಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಮೊದಲನೇ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ)

ಹಂತವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅಗುವ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಕೆಲಸ ಈಗ ಬೇಡ ಎಂದು ಒಂದು ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಮೊನ್ನೆ ಡಾ|| ಕೆ. ಎಂ. ರಾವ್ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಒಂದು ಮಿಟಿಂಗ್ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಮಿಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೈಡ್ರೋ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದಾಗ ನಾವು 5ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 1600 ಮೆಗವಾಟ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಕನ್‌ವಿನ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರ ಹತ್ತಿರ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಅನ್ನು ಯಾವಾಗ ಪೂರೈಸುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿದಾರೆ. 1979ನೇ ಇಸವಿಯ ಆಯ್ಕೆಗಳ ನಂತರ ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಂದಾಜು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ 2 ವರ್ಷ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೆಣಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರು ಆಗ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ಕರ್ ಟ್ವಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ವರಾಹಿ ಬೇಡ್ತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ಎಂದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಕರ್ ಟ್ವಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 163 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಜರಾಶಯವನ್ನು 5ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಆಯ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ಧೈರ್ಯ, ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ ನಮಗೆ ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಯ್ತು ಇದೆ. ಮೊದಲು ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ 1974ನೇ ಇಸವಿಯ ಒಳಗೆ ಹೇಮಾವತಿ ಜರಾಶಯದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ನಡುವೆ 50 ವರ್ಷಗಳ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಏನಿದೆ ಅದು 1974ನೇ ಇಸವಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಈ ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಬಿನಿ ಜರಾಶಯಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರದವರು 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದು ಪೂರ್ಣವಾಗಬಹುದು. 1974ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಎರಡು ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ನೀರನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಜರಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತಿವೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಇದೆ. ಆದರೆ ನೀರು ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಬೇಕಾದಂತಹ ನಾಲೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಇದೆ, ಕಬಿನಿ ಜರಾಶಯ ಮತ್ತು ಹಾರಂಗಿ ಜರಾಶಯಗಳ ನಾಲೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ನಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಗ ನೀರು ಬರಬೇಕು, ಹಾರಂಗಿ, ಹೇಮಾವತಿ, ಕಬಿನಿ, ಜರಾಶಯಗಳ ನಾಲೆಗಳ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಆಶಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೋ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹೇಮಾವತಿ ಜರಾಶಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಬೇಗ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. 5ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜರಾಶಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗೋಸ್ಕರ ಸುಮಾರು 250 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಆ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಘಟಪ್ರಭಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ಅಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಏನಿವೆ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕಾದರೆ 500 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಘಟಪ್ರಭಾ ಲೆಫ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೆನಾಲು ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 25 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ 22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ

ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡಿಯೂ ನಮಗೆ ಒಂದು ಗ್ಯಾಲನ್ ನೀರನ್ನು ಸಹ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಡಿಫೆಕ್ಟಿವ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಅಲ್ಲಿ 22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಒಂದು 4-6 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ನೀರನ್ನಾದರೂ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಎಕರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ರೆಫ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರಿಸ್‌ನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿದ್ದರೆ, 4.5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 10 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಿತ್ತು. ಕೇವಲ ಒಂದು 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಬೆಳಗಾವಿ, ಗೋಕಾಕ್, ರಾಮದುರ್ಗ ಮತ್ತು ರಾಯಬಾಗ್ ಕಡೆ ಯಾವುದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ನೀರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು 22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಒಂದು ತೋಟ್ಯಾಸಹ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸರ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಧಾರಂವರು ಬಂದಾಗ ನಹ ನಾವು ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ 501 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ 747 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 24 ಕೋಟಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಏನಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ, ಘಟಪ್ರಭಾದ್ಲ ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದ ಮಣ್ಣು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ಯ ನೀರು ಹರಿಯತಕ್ಕ ಹೊಳೆಯ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ. ಎರಡನ್ನೂ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು; ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನೀರು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚ್ಯಾನಲ್ ಸ್ಟ್ರಮ್‌ನಲ್ಲಿನಿಂದ ಸಾಗಿಸಿ ವಾಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇರಾಖೆಯ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಕೊಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ಅಮರ ವಾಯಲೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಈ ಏಕೆ ಎಸೆಯುತ್ತೀರಿ? ಆ ರೀತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇವಮ್ಮ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ, ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇ ಗೌಡರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾಹಿತಿ ಜೊತೆಗೆ ನಮಗೆ ಸವಾಲು ಕೊಡುವಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಇಂಜಿನಿಯರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ 1968 ರಲ್ಲಿ ಏನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನೋಡಿ. ಅಮರ ಪ್ರೇಷರ್ ಕಚ್ಚಿಂಗ್ ಸಹ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ತಮಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಅಂದರೆ 700 ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು 1970ನೇ ಇಸವಿಯ ವಿಚಾರ 1958ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಇದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇವರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಏನಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ, ಇಷ್ಟು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ even while the work was in progress they could have thought of utilizing the water. ಇವೇ ಮುಲವು ಮತ್ತು ಘಟಪ್ರಭಾದ್ಲ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿದಿದ್ದರೂ ಆಗಲೇ ಕೊಡಬೇಕಾಂತಹ ಕಂಪೆನ್‌ಸೇಶನ್ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಏಕೆ ಕಂಪೆನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. 10 ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗತಕ್ಕ ಜಮೀನಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕಂಪೆನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಏಕೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುವುದು. ಹಾಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಂತಹ ಆಗತ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೋದ ಸಾರಿ ಸಹ ನೀರು ತುಂಬಿಲ್ಲ. ಕ್ರಸ್ ಗೇಟ್ ಹಾಕಿದರೆ ಜುರೈಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬುತ್ತದೋ ಏನೋ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ತಾವು ಆಗ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ದಯವಿಟ್ಟು ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಕೇಳಿ. ತಮಗೆ ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವವರಿಗೆ ಅದು ಏಕೆ? ಅಮುಟ್ಟಿ ಜಲಾಶಯ, ನಾರಾಯಣಪುರ ಜಲಾಶಯ, ಘಟಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ಮಲಪ್ರಭಾ ಜಲಾಶಯ—ಇವುಗಳ ನಿರ್ವಾಣಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಕ್ಕಯ್ಯರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಫೀಸರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಅಮುಟ್ಟಿಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರನ್ಸ್ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇವರು ಇಷ್ಟು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನರ್ವೆ ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲರತ್ತಕ್ಕಂತಹ ರೆಸೋಸನ್ಸ್ ಯಾವ ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ನಾವು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಾಂಥ ಪ್ರಾಸಿನ್ಯ ಈ ಕೆಲವೊಂದು ಡಿಫೆಕ್ಟ್ಸ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಇವತ್ತು ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಎರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸೌಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ. ನೀರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ನಮಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ವೆಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

4.30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವು ಹೇಳುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಮಾಡಿ, ತಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಗೆ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ, ಏಕೆಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಇರುವಷ್ಟು ಜಾಣ್ಮೆ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಕೆಂಟ್ರಾಲ್ ರ್ ಒರಿಯಂಟೆಡ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ದೇಶದ ಹಿತವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. 1962ರಿಂದ 1968ರವರೆಗೆ ಯಾರನ್ನು ಎಫಿಷಿಯೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅವರೇ ಟೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ರೊಮೋಸನ್ ಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ, ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಆವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಪ್ಪ್ರೈಜ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರೇ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರಾಗಲೇ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

Sri D. DEVARAJ URS.—I am not prepared to go on listening to another lecture from the hon. the Leader of the opposition. ನಿಮಗೆ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ನಾವು ಒಂದು ಘಂಟೆಯೊಳಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅದನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ವಿಲಂಬದ ಹೇಗೆ?

Sri M. S. KRISHNAN.—I want a clarification.

ಘಟಪ್ರಭಾ ಹಾಗೂ ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ದ್ದರೂ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಅವರ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸರ್ಕಾರ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸರ್ಕಾರ ನುಮಾರು 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದಿರುವ ಸರ್ಕಾರ. ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನೂ ನಹ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯು ಇದೆ. ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸ ಮೊದಲು 1910ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಗಿ ಪುರವಾಯಿತು. 1961-62ರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದುವು. 67-68 ರಿಂದ ಆ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾವೂ ಸಹ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಿರಿ. ಆಗ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅವಕಾಶ ಇದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಇದೆಯಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನಗೂ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೂ ಬರಬಹುದು. Who handled this P.W.D.? Have I handled it? Do I know that this kind of a thing was going on there?

Sri M. S. KRISHNAN.—This is a very important matter. We want to know whether this aspect came up when you were also a Minister then ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ರೆಸ್ಪಾನ್ಸಿಬಿಲಿಟಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರ ಭಾಗವೂ ಇದೆ. ನೀವೂ ಸಹ ಇದಕ್ಕೆ ಭಾಗಗಳೇ. ಈಗ ನೀವು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರಬಹುದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇರಾಖೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗ ತಾತ್ಕಿಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ವಿಷಯವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯವಾಗಲೀ ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರೂ ಸಹ ಇದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಿವರಣೆ ಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಮುಗ್ದಂ ಅವರು 1962 ರಿಂದ 1968ರವರೆಗೂ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಆಗ ಇನ್ನೂ ಮೇಜರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿಭಾಗವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರ ಅವರು ನೂಪರಿಸೀಡ್ ಮಾಡಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೇ? ಹಾಗೆ ಒಂದುವೇಳೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, I will see that Sri Veerendra Patil is charged from this side.

Sri D. DEVARAJ URS.—You cannot do it.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—If he has done any mistake, I will be the first man to charge him. Sri Magdum was there as Chief Engineer from 1962 to 1968.

Sri D. DEVARAJ URS.— Was he the only Chief Engineer ? He was there in several capacities.

Sri H. D. DEVE GOWDA.— You please verify and tell me.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ಆಗಲೇ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರವರು 600 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಫೀಟ್ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ಆಗ ಏನು ಕಂಡೀಷನ್ಸ್ ಮೇರೆ ನಮಗೆ ಆ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟರು? ಎಷ್ಟನೇ ಇನ್ವೆಸ್ಟಿಮೆಂಟ್ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೊಟ್ಟರು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಹಿಂದೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಹಫೀಜ್ ಮಹಮದ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಸಾಹೇಬರು ನಮಗೆ ನೀವೂ ಮತ್ತು ಅಂದ್ರದವರು ಇಬ್ಬರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರ ಚಿಕ್ಕಕರ್ ಆಡ್ವೈಜ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಹಫೀಜ್ ಮಹಮದ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಸಾಹೇಬರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಮಗೆ ನೀವೂ ಮತ್ತು ಅಂದ್ರದವರು ಇಬ್ಬಿಬ್ಬು ನೀರನ್ನು ಈಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದರು. ಫೈನಲ್‌ಗೆ ಕೃಷ್ಣಾ ವಾಟನ್ನು ಯಾರ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಂಚಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ನಾವು ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಷನ್ನಿಗೆ ಹಾಗೂ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ತೀರ್ಮಾನ ಬರಲಿ. ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ ನೀವು ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಬೇಡ. 600 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಫೀಟ್ ನೀರನ್ನು ನೀವು ಉಪಯೋಗಿಸಿ. ಕೃಷ್ಣಾ ನೀರು ಎಷ್ಟು ಇದೆಯೆಂಬುದು ಪೂರಾ ರೆಕ್ಡ್ ಆಗಲಿ. ಅದು ಫೈನಲ್ ಆಗೋವರೆಗೂ ನೀವು ಕಾಯುವುದು ಬೇಡ. ವೆಂಗೆ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರ ಕಟ್ಟುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಿದ ಮಾತು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೆಚ್ ಗೆ ಬಂದರೆ ನೀವೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಇದೇ ಫೈನಲ್ ಅವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇಂತಿಷ್ಟೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುವಂತೆ ಏನಾದರೂ ಕಾಲನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಕಾಲ ನಿಗದಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ತಮಗೆ 1967-68ರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಅಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, 1968-69ರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿ ಅವರು 12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ದರೇ ಅಥವಾ 24 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರೇ ಅನುವುದು ಮುಖ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಯಾರು ? ಅವರು ಈ ಕೆಲಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಚೆಕ್ ಕರ್ ಅಡ್ವೈಜನ್ನು ಎೀರೆಲ್ಲದ್ದು ಪಾಟೀಲರು ತರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದರೆ ? ಅವರು ಆ ಅಡ್ವೈಜನ್ನು ತರಸ್ಕರಿಸಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೇನಾದರೂ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಮಾಡಿಸಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ಏಜೆಂಟರು ಯಾವುವು ತಿಳಿಸಿ.

If you go against the advice of the Technical Department, who is responsible for it ? I want to know under what circumstances he has gone against the technical advice from 1962 to 1968 or even 1971.

Sri D. DEVARAJ URS.—That is why I say there was an article which had appeared in the Press.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—You please tell it from the records.

Sri D. DEVARAJ URS.—I will give you the names of the Chief Engineers who were working there between what period to what period. I cannot hide these facts. The resultant effect of the planning was...

Sri H. D. DEVEGOWDA.—It must be based only on the technical advice. If it is a defective technical advice then you must charge those who are responsible for that. If it is not a defective technical advice and the administrative decision is a defective one, then you must hold the persons responsible for such a defective decision.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಹೇಳಿದರು—ನಾನು ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿದೆ ಅಂದರೆ ಅದು ಸರಿಮೇ ? ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಕೇಳಲೇಬೇಕೆಂಬ ನೇಮ ಎಲ್ಲಿದೆ ? ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಿದ್ದವರು ಅನೇಕ ಜನ ಇದ್ದರು—ಬಸಣ್ಣ ಅವರಿದ್ದರು, ಬಾಳೆಕುಂದ್ರಿ ಅವರಿದ್ದರು ಆದೇನೇ ಇರಲಿ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ 25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆದರಲ್ಲ ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ಕನಿನೀರೂ ಕೂಡ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನೂ ನಾಳೆ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಆಗ ಬಹುದು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಬಿಟ್ಟು ಅವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಿದ್ಯೆ ನನಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ನನಗೆ ಇಲಾಖೆ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಡ ತಕ್ಕ ಅದರಲ್ಲೂ ಆ ಚೆಕ್ ಕರ್ ಅಡ್ವೈಜನ್ನು ಎೂರಿ ನಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಅವರು ಕೊಡುವ ಅಡ್ವೈಜ್ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲವೇ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಯಾರು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ನಾವು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಒಂದು ಮೇಸರಿ ಡ್ಯಾಮನ್ನೂ ಅಥವಾ ಅರ್ಧನ್ ಡ್ಯಾಮನ್ನೋ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ಬಂದೋಬಸ್ತಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಅಲ್ಲಿ ಬಳಸತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತೆ. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರಿದ್ದರೇನು ? ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ? ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಉದ್ದೇಶವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನಮಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Why do you go to that extent, you have not yet been trained by Sri H. M. Channabasappa.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅಂತೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಫಲಿತಾಂಶ ಏನು ಎಂದು ದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅದು ಆ ವಿರೇಂಜಿ ಪಾಟೀಲರ ಪಾಪದ ಫಲವಾದರೆ, ಈ ದಿವಸ ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಈ ದಿವಸ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ನಿಮ್ಮ ಕೃತೇಂದ್ರದ ಪಾಪದ ಫಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಮಳೆಯಾಗದ ಜಾಗದಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಜನರು ಅರಸಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಂತೆ ಹಾಗಾಯಿತು. ಆದರೆ ನಾವೀಗ ಘಟಪ್ರಭಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಧೂಪದಳಿಸಿರುವರಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ತರೋಣ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಈಗ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಕೇವಲ ನಾರಾಯ ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರಿದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಮನಾ ಆರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದು ನೀರನ್ನು ಬಿಡುವಂತೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿ ದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಆ ನೀರೂ ನಮ್ಮ ಗಡಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ 200-300 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನರೇ ಆ ನೀರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಳಸಿಬಿಟ್ಟರು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ನೀರೂ ಕೂಡ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅದನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟೆವು. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿರಲಿ ಆ ಡ್ಯಾಮನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತರಿಸಿದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದರ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಸರಿಇರೆ ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಾವು ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಹೇಗೆ ಸರಿಹೋಯಿತು ?

ನಾವನ್ನು ಆ ಮಲಪ್ರಭಾ ಕಥೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅಲ್ಲಿ ನೀರೇನೂ ನಿಲ್ಲುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನೂ ನಾರಾಗಳೇ ನಿಡುವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾವೀದಿವನ ಆ ನೀರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ಬಿಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಅಪ್ಪರ ಕೃಷ್ಣಾ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ನಾವು ಆದರೆ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು 1972ರಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಅಕ್ಟಿಜಪನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲವಿರುವಾಗ ಜಮೀನನ್ನಾ ದರೂ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಏತಕ್ಕೆ ಅಕ್ಟಿಯರ್ ಮಾಡಬೇಕು—ಅದು ಬೇಡ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿರಾಯಿತು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಜಮೀನುಗಳ ಅಕ್ಟಿಜಪನ್ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆಸಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಿವೆ. ಒಂದು ಕಡೆ 10 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಕ್ಟಿಯರ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭವಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಭೂ ಮಾಲಕ, ಅಕ್ಟಿಜಪನ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ 10 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಅಕ್ಟಿಯರ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಭೂಮಿ 15 ಎಕರೆಗಳೆಂದು ನುಳ್ಳು ಬರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶನಗಳೂ ಇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೇಗೂ ಆ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲಾ ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರ ಮೋಸ ಯಾರಿಗೂ ಪತ್ತೆಯಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜಮೀನ್ದಾರನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಟಿಯರಾಗತಕ್ಕ ಭೂಮಿ 10 ಎಕರೆಗಳಿದ್ದು ಅ ಪೈಕಿ 5 ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಇದ್ದರೆ ಆತನ ಒಟ್ಟು ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ 10 ಎಕರೆಗೂ ತರೀ ಎಂತಲೇ ಮಾಡಿ ಹೈಯರ್ ಕಾಂಪನ್ ಸೇಷನ್ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶನಗಳೂ ಇವೆ. ಹತ್ತು ಎಕರೆ ಗಡ್ಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ, 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೊಡಿಸಿದರು. ಡೈರಿಯಾಂಡ್ ವೆಟ್‌ರಿಯಾಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ತೋಟವಿಲ್ಲದಿರುವ ಕಡೆ ತೋಟ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎನ್‌ಕ್ಯಾಪ್‌ರಿ ಮಾಡಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಸಪ್ಲೈಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ನೀರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಳುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು, ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದಿದೆ, ಅದು ಒಂದು ಕಡೆ. ಆಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದಾಗಿರುವುದು ರೈಲ್ವೆ ಲೈನ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ. ರೈಲ್ವೆ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಲೈನು ವಗೈರೆಗೆ 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಲಮಟ್ಟಿ ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟಲು ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸ ಬೇಕು, ನೀರು ನಿಲ್ಲುವುದು ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೋ ಏನೋ, 12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷದಿಂದ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಆಲಮಟ್ಟಿ ಡ್ಯಾಮನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಚೆಕ್‌ಕ್ರಾಕ್ಟಿಯರನ್ನ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಹಣವಿಲ್ಲ, 50-60 ಕೋಟಿ ಒಂಟೊಂದು ನಾಲಿಗೆ ಬೇಕು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಭೂಮಿ ಅಕ್ಟಿಯರ್ ಮಾಡಲು ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದು ತೆಗೆದು ಅವರು

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್)

ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಕಂಡು ಬರಲು ಹೋರಾಟರು. ಆಪ್ತರ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಚಾರ ಅವರು ಮಾಡಿದರು. ಅದರಿಂದ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಆಪ್ತರ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ, ನರಕಾರದವರು 190 ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ ಖಾಸನಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗರಾಟೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಜನರು ಬಂದು ಕೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದೆವು. ನಾಲ್ಕು ಜನ ಅಭೀನರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಅಪ್ರಚಾರದಿಂದ ಆ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸುವರೆಂದು ಜನ ನಂಬಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೋ ಊರು ಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾಯ್ತು. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾಯ್ತು. ಇನ್ನೂ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಭೀನರನ್ನು ಧಾರ್ಜ್ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು. ಅವರು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರೆಂದೇಕೆ ಹೇಳುವುದು. ಯಾವ ನರಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದೇಕೆ ವಿಚಾರಿಸ ಬಾರದು ? ಅದರ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಧಾರ್ಜ್ ಮಾಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಮ್ಮ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮಲಪ್ರಭಾ ರೈಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕನಾರ್ 12 ಮೈಲಿ ಆಗಿರುವುದು, ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಾಗಿಲ್ಲ, ರೈಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಛಾನಲ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಇನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ನರಗುಂದ ಬ್ರಾಂಚ್ ಪುರುವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿದೆ, ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ, ಪಾರ್ಟಿ-ಏಪ್ರಿಲ್ ವೇಳೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟ ಬರುವುದು. ಹಿಪ್ಪರಗಿ ಬ್ಯಾರೇಜ್ ಕಟ್ಟಲು 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು. ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದೊಂದು ಕೋಟಿಯಂತೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಂಥ 7 ಬ್ಯಾರೇಜ್ ಕಟ್ಟಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದವರಿಗೆ ಎನ್‌ಕ್ಯಾಪಿರ ಕಮಿಷನ್ ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ? ನಿಮ್ಮ ಹರಿಕಥೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ತಾಳ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಕೂಡಬೇಕೇ !

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಕೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿದ್ದರೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ನಮ್ಮದು ಹರಿಕಥೆಯಾದರೆ ನಿಮ್ಮದು ಶಿವಕಥೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಕೃಷಿಗಾರರಿಂದ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅಥಣಿ ಹತ್ತಿರ ಹಿಪ್ಪರಗಿ ಬ್ಯಾರೇಜು ಕೃಷ್ಣನದಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದು ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ 4-5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಬಹುದು, ಈ ಸಲ ಅದಕ್ಕೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಾಡೆ ಇದೆ, ನೀರಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಲು ಹೋರಾಟರು ಎಂದು, ಆ ಸಮಾಚಾರ ಆಗಿದೆ. ನೀರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದರೆ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟ ವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿಪ್ಪರಗಿ ಬ್ಯಾರೇಜ್ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಕೃಷ್ಣ ನದಿಯಿಂದ 30-35 ಮೈಲಿಗಳವರೆಗೆ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವುದು. ಇದರಿಂದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವುದು. ಇಂಥ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಕ್ಷಾಮ ಇಂದು ಬಂದಿರುವುದಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಏನೇನೋ ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ ? ಹಣ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೇವೇ ಗೌಡರು ಹೇಳುವರು.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Yes. Where was the money ? I am not telling you as a joke. There was no money.

Sri D. DEVARAJ URS.—Of course, Sri Veerendra Patil was telling there was no money. When there was no money you got sanctioned about 10 crores for other projects. How did you get Rs. 10 crores sanctioned and started Hemavathi Project ? You were a witness for that.

5-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—70 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಒವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್, ಅದರಲ್ಲಿ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

SRI M. S. KRISHNAN.—You are making a very very grave allegation. I am not saying that I should interfere. It may be due to politicians; it may be due to technical men and it may be due to a combination of both technicians and politicians, but 26 crores have gone down the drain. That is the charge you have made.

SRI D. DEVARAJ URS.—I do not say: 'gone down the drain'.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಎಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

SRI D. DEVARAJ URS.—Due to defective planning.

SRI M. S. KRISHNAN.—Who is responsible for defective planning? Who are all responsible for these things? This must be found out. You must conduct an enquiry into it.

ನೀವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನೋಡೋಣ, ಭರವಸೆ ಕೊಡಿ ತಪ್ಪು ಏನು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ನಗರೇ ಆರೇ ಹೇಳಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ನೀವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಸ್ಟ್ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ.

SRI D. DEVARAJ URS.—Instead of constructing hundred T. Bs. if you had only diverted a portion of that money, Hipparagi barrage would have been completed.

SRI S. BANGARAPPA.—What did you do when you were the Minister? Why did you not do it? We want to know.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದು ನಿಜ, ನಾನು ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ಇದ್ದಾಗ ಇದೇ ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಇದೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರು ಹೇಳಿದರು ಇದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಮಾನ್ಯ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು, ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ನಾವು ಆಕಡೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಎರ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಅನ್ನು ಕಟ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟೆವು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ ಎಂದಾಗ It is I who took up that challenge and not Mr. Devegowda. I said money is coming forth. ಅದೇ ಜಾಗದಿಂದ ಬದಲಾದವರು; ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿದಂಥವರು ಅದ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಕಟಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು; ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒಂದನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರಿಗೆ 100 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬರಗಾಲ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಬೇರೆ ಮಾಡುತ್ತೀವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ,...

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹರಾವ್ ಅವರ ಗತಿ ಏನಾಗಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವು ಡ್ರೀಮ್ ಮಾಡಿದರೂ ಇಲ್ಲ ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮನಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ದಿವಸ ನೀವು ಮಾತನಾಡಿದಿರಿ, ಈಗ ಮೌನವಾಗಿ ಕೂತು ಕೊಂಡು ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ತಮಗೆ ಮೈ ಉರಿಯುತ್ತದೆಯೇ! ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಎದ್ದು ಎದ್ದು ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳುವಷ್ಟು ಸಹನೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. We will take up this major irrigation when the demand comes up. I can give you hundred and one instances. You can now deal only on policy matters.

Sri D. DEVARAJ URS.—I am not yielding. I know you are irritated. If you are irritated, I cannot help.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—You are giving me food to give you back.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅವರ ಮಾತಿನಿಂದ ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ಉರಿಯಾಗಿದೆ ಇವರ ಆದಳತದಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉರಿ ಹತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಅನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಏಕೆ ಊಟಮಾಡಿ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ?

Sri H. D. DEVE GOWDA.—We will get ample time to discuss major irrigation.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಈಗ ನಿಮಗೆ ಉತ್ತರ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಆಗಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಮಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಖೇರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಏನೇನು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಏನೇನು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಏನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೋ, ಒದುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೋ? ಇವರಿಂದ ಜನಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅವರು ಇವರನ್ನು ಬಯ್ಯುವುದು ಇವರು ಅವರನ್ನು ಬಯ್ಯುವುದು, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೆರಡಕ್ಕಿದ್ದು ಬರೀ ಈ ಎರಡು ಪಾರ್ಟಿಯೇ! ಇದೇ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಷ್ವಾಚಾರ ನಡೆಸಿದವರು ನೀವು, ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವೇ?

Sri D. DEVARAJ URS.—You are the Leader of the Opposition. When I contact the leader that means, I contact the Opposition party ನೀವು ಅದರ ಫಾರೋಯರ್ಸ್ ಅಲ್ಲವೇ?

Sri H. D. DEVE GOWDA.—We are all followers and we are all leaders. What I say is; you hold an enquiry.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—We will see ಅವರು ಒಂದೊಂದು ಮಾತಿಗೂ ಒದ್ದಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿದರು, ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ತಾವು ಏತಕ್ಕೆ ದುರುಮಾಡಿ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ?

SRI D. DEVARAJ URS.—He thought he is the man to hit only. He did not know that he would also receive. ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಮಗೆ ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೇ? ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಆಯಿತು. ಇನ್ನು ಕ್ಷಾಮದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವೇಳೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ 2-3 ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾವು ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಕಡೆ ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇವರು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಣಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೋ? ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಒಂದೇ ಒಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನವೆಂಬರ್ ಆಪ್ಟೋಗೆ ಸುಮಾರು 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಈ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಬರ್ಬ ಆಗಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಇಷ್ಟು ಬರ್ಬ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಈ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ನವೆಂಬರ್ ಎಂಡಿಗೆ 7 ಕೋಟಿ 9 ಲಕ್ಷ ಏನು ಬರ್ಬಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಒಂದು ಐಟಿಮ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಬಾಗಿದೆ. ನಾವು ಇನ್ನು ಸುಮಾರು ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಹಣ ಬರ್ಬ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ 23 ಕೋಟಿ. ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 39 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳು ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಇನ್ನಷ್ಟು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀವೆ. ಸುಮಾರು 40 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳು. ಇದೇ ರೀತಿ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಾಗಿದೆ ಕೇವಲ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳು 7 ಫ್ಯಾಮಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಮಾಡಿರುವುದು ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮಾತ್ರ. ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಈ ಸಾರಿ ಸುಮಾರು 33 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ, 12,100 ಎಕರೆ ಅದುವರೆಗೆ ಆಗಿರುವುದು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ. ನಾವು ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದೇ ಸೀಸನ್ 1972-73 ಮತ್ತು 1973-74ಕ್ಕೆ 25 ಸಾವಿರ 200 ಎಕರೆ. ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ. ಇದೇ ರೀತಿ ರಾಯಚೂರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗಿದೆ, ಇದುವರೆಗೆ 11,175 ಎಕರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ 10 ವರ್ಷಗಳು ಅಥವಾ 15 ವರ್ಷಗಳು ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ನಾವು ಈಗ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದು 27,200 ಎಕರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ಆಪ್ಟೋ ಅಲ್ಲ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿ, ಎನ್‌ಸಿಮೇಟ್ ರೀಡಿ ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಇನ್ನೊಂದು 2 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪುರೂಪಿಸಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಕೂಡ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಇದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಲಿ ಇಂದಿಗಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಗಮನ ಇಟ್ಟಿರುವರೇ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಡೆ ಒಲವು ಇಲ್ಲವೇ, ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲವೇ ಹೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕಳೆದ 8 ತಿಂಗಳಿಂದ ಭಾಷಣ ಬಿಗಿದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಪಾಪ ಸೆಂಟರ್ ಸ್ಟಡಿ ಟೀಮ್ ನಿಮ್ಮ ಮುಖಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷಣ ಬಿಗಿಯುವುದು ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಪಾಪ ನೀವು ಅಖಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ಹೊಡೆತ ತಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಮಾತನಾಡುವುದು ಸುಲಭ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅರಸ್‌ರವರೇ ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಕರೇಜ್ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಕರೇಜ್ ಇರುವವರು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಕೇಳಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹೆದರ ಬೇಡಿ. ಅವರು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದರಾದರೂ ಬರಬೇಕಿತ್ತು?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕರ್ನಾಟಕ ಜನತೆಗೋಸ್ಕರ ಬರಬೇಕಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಯಾವುದೇ ಆಗಲಿ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರ ಮಾನಾಪಲ ಅಲ್ಲ; ಎಲ್ಲರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಮಾನಾಪಲ ಅಲ್ಲ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಾನಾಪಲ ಅಲ್ಲ. 1972ರಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ, ಪೌರುಷ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಎರಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮತ್ತೆ ಅದರ ಕನಸು ಕಾಣಬೇಡಿ !

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಹುಟ್ಟಿದವರು ಸದಾ ಇರುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಸಾವು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತೇವೆ ? ಕನಸನ್ನು ಸದಾ ಕನಸಿನೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ನಿಮಗೆ ಉಳಿದಿರುವುದು ಒಂದೇ ಕಮಾಡಿಟಿ. ಮಾಡಿಯವ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ.....

(ಗರಾಟೆ)

Let them have the patience. I cannot hold back if things are hot and cold.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹಾಟ್ ಅಂಡ್ ಕೋಲ್ಡ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದು.

Sri D. DAVARAJ URS.—If what I am saying is unparliamentary the hon. leader of the opposition may tell me.

MADAM SPEAKER.—Something is wrong with the Hon. Leader of the Opposition.

Sri D. DEVARAJ URS.—You hear patiently. I recall the appeal that I made at the beginning, Madam. I even thought that my Hon. Friend, the Leader of the Opposition, is a respecter of facts and figures. He is a respecter of statistics. But when I started giving statistics, he has begun to jump in his seat. I could see his discomfiture. I sympathise with you my dear leader.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಮ್ಮನ್ನು ಸಿಂಪತ್ಯಸ್ ಮಾಡಬೇಡಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಿಂಪತ್ಯಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಮಾಡಿಯವ್ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆ ಒಂದರಲ್ಲೇ ಅದು (ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಲ್ಲರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಡಿಪ್ಲಿಕ್ಸ್)—ಒಂದು ಬೆಣ್ಣೆ ತೊರೆ, ಎರಡು ಅಮುಲಜ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಮೂರನೆಯದು ಅಪ್ಪರ್ ಮುರ್ಮಾನಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ನಾಲ್ಕನೆಯದು ರೋಯರ್ ಮುರ್ಮಾನಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಈ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇಷ್ಟು ಹಣ, 17 ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರಿಗೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡೇ ಇರಲಿಲ್ಲ, ದೇವೇಗೌಡರ ಪ್ರಕಾರ ದುಡ್ಡು ಎಲ್ಲಿ ಇತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಹಿಂದೆ 10 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಬಡ್ಡೆಟ್ ಭಾಷಣದ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಂಚಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಮುಂದೆ ಏನು ಪೋಗ್ರಾಂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 31-3-1972 ರ ವರೆಗೂ ಎಂದರೆ ನಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವವರೆಗೂ, ಏಳು ಬರಗಾಲಗಳು ಬಂದಿದ್ದು ಕಾಲವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು 1 ಲಕ್ಷ 26 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1972-73ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 1 ಲಕ್ಷ 41 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನಾವು ಟ್ಯಾಕರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತೆ 1973-74 ಕ್ಕೆ ಪೋಗ್ರಾಂ ಇರತಕ್ಕದ್ದು 8 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಎಕರೆ. ಇಷ್ಟು

ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ, ಮತ್ತು ಅಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ತೀರುತ್ತೇವೆ. ಬದರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 31-3-1972 ರ ವರೆಗೂ 31 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ನಾವು ಈ ವರ್ಷ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು 41 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ. ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಏಳು ಸಲ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂದು ರೆಕ್ಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವುದು 31 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಾದರೆ ನಾವು ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 41 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 1973-74 ರಲ್ಲಿ 3 ಲಕ್ಷ 25 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪೂರ್ವಗ್ರಾಂ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದು ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಕೆಲಸ 4 ಲಕ್ಷ 58 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ. 1972-73 ರಲ್ಲಿ 1 ಲಕ್ಷ 45 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸನಡೆದಿದೆ. 1973-74 ರಲ್ಲಿ 3 ಲಕ್ಷ 64 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮಾಡುವಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 31-3-1972 ರ ವರೆಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಮಾತ್ರವಾಗಿತ್ತು ; ಈ ವರ್ಷ 66 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದ್ದು, ಮುಂದಕ್ಕೆ 1 ಲಕ್ಷ 38 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದದ್ದು ಎಂದು ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕ್ಷಾಮ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದ ವಿವಾಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು, ಬೆಳಗಾವಿಯ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಗಮಂಗಲ, ಪಾಂಡವಪುರ, ಕೃಷ್ಣರಾಜಪುರ ಮೊದಲಾದ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲಿ, ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಲ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ಏಳೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನಗಳಿಗೆ ಈ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಏನೇನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಯಾವ ಊರಿಗೆ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂಥ ಮ್ಯಾಪುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರೂ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ.

ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ 200 ರಾರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. 45 ರಾರಿಗಳು ಹೋಗಿವೆ. ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಸ್ ಮತ್ತು ರಾರಿಗಳು ಸಾಲಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ರಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ರಾರಿಗಳು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೆ ಇದ್ದರೆ, ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಮೈಲಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಇರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಗಾಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸವೂ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಗಾಡಿಗಳಿಗೆ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನೇಮಿಸಿ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ನಾಲೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈಗಲೇ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಫುಟಪಥ, ಮಲಪ್ರಭ, ಅಪ್ಪರ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲೆ ಕೆಲಸ ಪುರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಕಮಿಷನ್‌ನವರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ.

5-30 P.M.

40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾದರೂ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಟಿವ್ ಅಕೆಟ್ಸ್ ಏನು ಉಳಿದಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಕ್ಷಾಮ ಬರುತ್ತದೆ, ರಸ್ತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ,

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ)

ಮತ್ತೊಂದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟೇ ಖರ್ಚಾಗಲಿ ಮಳೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಅದೇ ರಸ್ತೆ ಮಾಡುವುದು ಆಗಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಪ್ಯೂಚೆಕ್ಟೀವ್ ಅನಾಂಟ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಣ ಎಷ್ಟೇ ಖರ್ಚಾದರೂ ಎಷ್ಟೇ ಜನ ಇರಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಜನ ಬಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೂ ನಡೆ ಅವರಿಗೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಏಳೂವರೆ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಮಾಡಲು ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವುದು ? ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಇನ್ನು 2-3 ತಿಂಗಳಾವರೆ ಮುಗಿ ಮಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಏನು ಕೆಲಸ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ? ನಾಲೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟಿದರೆ ನೀರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾಲೆ ತೊಡಿಸಿದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಹಾಕುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. We have a programme to impound at least 10 or 15 Tmcft. of water by two years or at the most three years. ಮೂರು ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ನಾಲೆ ಮಾಡಿಸಿ ನೀರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. 50 ಸಾವಿರ ಅಳವಾ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಿನ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾಲೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 64ರ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕೆಳಗೆ ನಾಲೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಶುಲಪ್ರಭಾ ರೈಟ್ ಮತ್ತು ರೆಫ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಥಾನರ್, ಘಟಪ್ರಭಾವಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ಹೈಯೆಸ್ ರೆವೆರ್ ಕೆನಾರ್ ಕೆಲಸ, ಇದೇ ರೀತಿ ನಾರಾಯಣಪುರ ಡ್ಯಾಂ ರೆಫ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಕೆನಾರ್, ಅಲಮಟ್ಟಿ ಕೆನಾರ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುದ್ದೇಬಿಹಳ್ಳಿಗೆ ಆಟ್ ಎ ಕಾನ್ಸ್‌ಟ್ರಾಕ್ಟ್ 5 ಕ್ಯೂರೆನ್ಸಿಲ್ಲೆಂದು ಲಘು ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಂ ಮಾಡಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟು ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು, ಒನ್ ಪೂರ್ಷನ್ ಆಫ್ ದಿ ಡ್ಯಾಂ ಮಸ್ಟರ್ ಬಿ ಯೂಸ್ ಕ್ಕೆಂ ನಾರಾಯಣಪುರ ಡ್ಯಾಂ ಎಂದು, ಆಮೇಲೆ ಅಲ್ಪ ಪಾಟಿಬಿಲ್ಟೀಸ್ ಏನಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮೇಲು ಭಾಗದ ಡ್ಯಾಂ ಅನ್ನು ಬಿಡಾಪುರದ ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುದ್ದೇಬಿಹಳ್ಳಿ ನಾಲೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಗುಡಿಸಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಕೂಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನುಮಾರು 30 ಸಾವಿರ ಕೂಲಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ಟೆಂಷರಿ ಷೆಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಜನ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಾವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು. ಹಣ ಎಲ್ಲೆಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ ? ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿರು ? 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ನಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆ ರೀತಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ನರಿಯಲ್ಲ. 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಯಾಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ? ನಾನು ಹೋದ ಸಾರಿ ಡಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ತಕ್ಷಣ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. ಮೊದಲೇ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಒಡ್ಡು ಎಷ್ಟು ಮೊತ್ತದ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಹಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಕೊನೆ ಇನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ವಿಚಾರ ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರುವುದು. ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದುದು ಇಲ್ಲದೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಯಾವ ರೀತಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಆ ರೀತಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಅದೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

You go on spending ; you need not wait to know whether it is this much or that much or that much' As and when you spend, we are here to replenish the amount. ನಮಗೆ 50 ಕೋಟಿ, 60 ಕೋಟಿ, 70 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಗಬೇಕು, ಅಷ್ಟು ಹಣ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು

ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನಾವು ತಂದೇ ತರುತ್ತೇವೆ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮತ್ತೆ ಪ್ಯಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ 50-60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಪರ್ಶೆ ಅಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನರು ಯಾರು ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆ ಕೆಲಸ ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ತರತಕ್ಕ ಭರವಸೆ, ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸ ನಮಗೆ ಇದೆ. ಆ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇದೇ ತಿಂಗಳು 10ನೇ ತಾರೀಖು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆಗಲೂ ಸಹ ಅವರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ 40-50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಕೇಂದ್ರದವರು ಎಲ್ಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಹೇಗೆ ಎಂದು ನೀವು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳುವುದಿದ್ದರೆ...

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—150 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ
ತಮಗೆ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. —150 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುತ್ತದೆ. We are going to spend on major Irrigation Projects in the V plan

Sri H. D. DEVA GOWDA.—We welcome it.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸಭೆ ಮೂಲಕ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ನಿಜವಾದ ಆಶ್ವಾಸನೆ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಈಗ ಜನರು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲ ಸರಕಾರ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲ ನಡಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಗ್ರಿಸತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರ ಕೈ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಕೊಡುವವನು ಇದ್ದೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಹಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮಗೆ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಈ ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಬೇಗನೆ ಮುಳೆ ಬರಬೇಕು. ಮುಳೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತಾ ಇವೆಂದು ಮುಳೆಗಾಲ ಬಂದಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ತೊಂದರೆ ಪಟ್ಟಿರುವಾಗ ಮುಳೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಬಿಡು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ.

ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ತೊಂದರೆ ಪಟ್ಟಿರುವಾಗ ಮಳೆ ಹಿಡಿದು ಬರೆಯುವಂತಾಗಿದೆ. ತೊಂದರೆ ಇದೆ, ಕಾಳು ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗಿನಿಂದಲೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಬಿತ್ತನೆಗೋಸ್ಕರ 6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳು ಖರ್ಚು ಆದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಕಾರ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಗಳು ಇವು ಇರತಕ್ಕ ಜನಗಳ ಇದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಎತ್ತುಗಳೂ ನತ್ತು ಹೋಗಿವೆ. ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೂ ಕೊಡ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟು ಉಳುಮೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೋಡೋಣ. ಈಗಾಗಲೇ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸೆನ್‌ಸಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು, ಎಷ್ಟು ಜನ ಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ? ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 78 ಸಾವಿರ ಜನಪಕ್ಷಿ ಇದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ In all these four districts there may be 8 to 10 lakhs. There should not be a scramble. ಯಾರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡೋಣ. ಬಾಯಿಯುಳ್ಳವನು ಬರದಲ್ಲ ಗೆದ್ದು, ಬಾಯಿಲ್ಲದವನು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಆ ತರಹ ಆಗಬಾರದು. ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮೇಲೂ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ ! ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೆದರಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪನಿರಾಪರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆಲವು ಜನರು ನಮಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಲಲ್ಲವು, ಕಾಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ದುಡ್ಡು ಬೇಕು, ಎತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಬೇಕು, ಸಾಲ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ 80 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇದೆ. ಸರಕಾರ ಅವನಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕು ಕೊಡಲಲ್ಲ ಎಂದು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಪರವಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡಲು ಬೇರೆಯವರು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—80 ಎಕರೆ ಇರುವವನು ಕೂಡ ಇಪ್ಪೊತ್ತು ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತು ದ್ದಾನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅರುಗಂದವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲವೇ;

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಏನು ಮಾಡೋಣ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಡೀನಿಲ್ಕಿಂಗ್ ಆಫ್ ವರ್ಕ್ ಗಾಗಿ ಇದುವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆಪ್ತ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಕೂಡ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮೂಲಕ ಐದು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 9500 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಸಹಾಯ ದಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು ಆರು ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸಗಳು ಮುಗಿದಿವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಡಿಯಾಲಜಿಕರ್ ಇರಾಖೆಯವರ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ನೀರು ಸಿಗಬಹುದು ಅದನ್ನು ಅವರು ನೋಟಿಸಿದ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗ ತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಇನ್ನೂರು ಬಾವಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಸರಕಾರ ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇದೂ ಕೂಡ ಪೊಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರಂತೆ ನೆ ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದರೆ ಸರಾಸರಿ ಹತ್ತು ಬಾವಿಗಳಂತೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೇ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೆ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆ ಮತ್ತು ಡಾ. ನಟರಾಜ್ ಎನ್ನುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಇದೊಂದಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವನ್ನೇ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ದೇವೇ ಗೌಡರವರು ಪೊಲೀಸನು ರಿಪೋರ್ಟನ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ತರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಏರುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಎತ್ತಿದ್ದ ಪೊಲೀಸನು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮ ಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದು ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ನೋಡಬಹುದು.

Madam Speaker, the session is not going to conclude to-day. I am going to Delhi and there is no time now. When I come back I will certainly speak on the price situation.

MADAM SPEAKER.—There are amendments moved by hon. Members Sri T. R. Shamanna, Sri P. A. Pawashe, Sri N. B. Sirdesai, Sri Konandur Lingappa, Sri M. S. Krishnan Sri Kagodu Thimmappa, and Sri B. B. Sayanak. I would like to know whether the hon. Members would like to withdraw their amendments ?

Hon. MEMBERS.—No.

Sri S. BANGARAPPA.—I had also given an amendment.

MADAM SPEAKER.—The amendment was not moved since the hon. Member was not present at that time.

Since nobody is withdrawing the amendments, I shall put them to the vote of the House.

The Question is :

“That the following words shall be added at the end of the Motion : but regret to note the :

1. failure of the Government in not controlling the abnormal rise in prices of essential commodities which is causing great hardship to the people.
2. failure of the Government in not arranging for proper supply and distribution of cement which is causing great hardship to house building activities of the poorer and middle class people.
3. failure of the Government in allowing the steel produced by the Bhadravati Iron works to be sold at higher rate than the Hindustan Steel.
4. failure of the Government in not solving the problem regarding the busa supply to cattle owners which has caused great hardship to milk-venders and milk-consumers.
5. failure of the Government in not taking adequate steps for giving real relief to the people of the drought affected areas of the State.
6. failure of the Government in not giving power-cut exemption to educational institutions running classes in the evenings.
7. failure of the Government in allowing the whole-sale trade in rice and wheat to be a slogan rather than a practical business venture.
8. failure of the Government in not supplying wheat and wheat products in adequate quantities to the domestic consumers.
9. failure of the Government in not taking concrete steps to arrest the steep rise in silk yarn rate which is causing hardship to the poor weavers.
10. failure of the Government in not taking effective and practical steps to make family planning a success.
11. failure of the Government in not taking steps to improve and remodel the dwelling huts situated in private lands though the Government has taken steps to improve slums on Government lands.
12. failure of the Government in not solving the site-problem of revenue site-owners who are badly in need of house sites.

(MADAM SPEAKER)

13. failure of the Government in stoping house, building loans that was being given by the Housing Board which has caused great hardship to poor and middle-class people.
14. failure of the Government in not giving relief from the mosquito nuisance.
15. failure of the Government in getting and giving State and Central Grants for Cauvery scheme to facilitate water supply Board to reduce water rates.
16. failure of the Government in not solving the unemployment problem of both educated and non-educated people.
17. failure of the Government in not giving quality education to students.
18. failure of the Government in not bringing amendments to the Corporation Act of Bangalore City Corporation to meet the present civic needs of the people.
19. failure of the Government in not arresting large scale corruption in the administration from top to bottom.
20. failure of the Government in not improving the facilities for bus travelling public in Bangalore City.
21. failure of the Government in not taking steps to get Railway link between Karwar and Hubli.
22. failure of the Government in not helping the Commerce Institutes in the State to get Kannada Typewriters at concession rates.
23. failure of the Government in delaying the introduction of Kannada as administrative language at all levels.
24. failure of the Government in not bringing uniform syllabus of study in all the three Universities of the State.
25. failure of the Government in not giving grant-in-aid to Commerce Institute in the State.
26. failure of the Government in not taking steps to avoid the inordinate delay in completing the various major irrigation projects in the State.

The amendment was negatived.

MADAM SPEAKER.— The Question is :—

“That the following words shall be added at the end of the Motion.

“but regret to note that the Government has failed :

1. to solve the Maharashtra-Mysore Border dispute which is pending for the last 17 years and that this dispute should be

- solved on the basis of Pataskar Formula, so that no injustice will be caused to the people of both the States.
2. to make a reference to long-term measures for eliminating drought from the drought affected Districts of the State. It deals with only ameliorative and short term measures to tide over the present crisis.
 3. to state any thing about the major irrigation projects in progress except that an Administrator has been appointed to expedite the work.
 4. to state anything about the Financial help that could be given to the poor people for construction of houses, to whom house sites have been allotted by the Government.
 5. to state about the supply of power to pumpsets for agricultural purposes.
 6. to make a note of the raising prices of the essential commodities and measures to check them.
 7. to suggest any adequate measures to provide employment to the large number of educated and uneducated unemployed persons. The means proposed are inadequate.
 8. to give the total number of minor irrigation works approved in the scarcity affected areas and in the non-scarcity areas.
 9. to make a note that in Belgaum Taluka there are several rural Roads to be constructed.
 10. to make a note that in Belgaum Taluka there are certain villages where there is acute scarcity of drinking water.
 11. to make a note that there is considerable delay in supplying power to the pumpsets for agricultural purposes in Belgaum Taluka and that the rural electrification programme is also very slow.
 12. to make a note that in Belgaum Taluka there are several proposed minor irrigation works, which it approved and undertaken, will help the agriculturists in the area to produce more.
 13. to state that in the Marathi speaking border area Marathi should be used as the Official Language."

The amendment was negatived

The Question is :

"That the following words shall be added at the end of the Motion :

"but regret that the Government has failed to :

(MADAM SPEAKER)

1. to solve the long standing Border dispute, between Maharashtra and Mysore and have done great injustice to the Marathi speaking people in the disputed areas.
2. to commence the (i) Upper Malaprabha Irrigation Project at Asoga village in Khanapur Taluka and (ii) to commence the Project of Diversion of Mahadevi River waters into the Malaprabha River at Asoga village from Kongale village in Khanapur Taluka, in order to provide sufficient employment to the people in the drought hit areas and to extend irrigation facilities to the lands in Khanapur, Belgaum and Bailhongal Tulukas.
3. to construct Barrages for storage of waters for irrigation purpose in drought hit areas and nearby Malnad areas.
4. to introduce Kannada as language of administration only in the Kannada speaking areas, excluding the marathi speaking areas of disputed border areas, as they are recognised as the bilingual areas.
5. to provide employment to the educated and uneducated people in the State, and especially for people in the Malnad and backward areas.
6. to provide financial aid to the landless for construction of houses along with the housing sites.
7. to provide drinking water facilities by sanctioning sufficient number of works under N.R.W.S. schemes in Khanapur Taluka ; though schemes are feasible and urgent.
8. to take up Minor irrigation works for the development of Malnad areas like Khanapur Taluka and increase food production.
9. to take up electrification of villages in Malnad areas and extend power supply to I.P. Sets for irrigation of Forest and Malnad areas.
10. to establish and encourage large and medium industries and small and village industries in Khanapur Taluka.
11. to provide compulsory primary education to the children in the age group of 6 to 11 years in Khanapur Taluka, by opening new primary schools and to provide secondary education facilities by opening Government High Schools in Malnad Taluks like Khanapur, where not a single High-School is opened by Government and people are allowed to be taxed by the private Managements.

12. to make payments of arrears of emoluments to the Patels, Sandies Mahars and Kolkars, though Government have passed orders to make payment.
13. to sanction sufficient road works, under R. C. programmes in Khanapur Taluka."

The amendment was negatived.

MADAM SPEAKER.—The Question is :

ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಆದರೆ ;

- 1 ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡದಿರುವುದು.
- 2 ದೂರದೃಶಿ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಯೋಜನೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು.
- 3 ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಫಲದಾಯಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅನ್ನ ಸೇನೆ, ಅಕ್ಷರಸೇನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡದಿರುವುದು.
- 4 ಈಗಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಆಧಾರಿತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನಾಗಿ ಬದಲಿಸದೇ ಇರುವುದು.
- 5 ಮಹಿಳೆಯರು, ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಯ ಜನರ ಪ್ರಗತಿಗೆ ನೆರವಾಗುವಂತಹ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಅರವತ್ತರ ಮೀಸಲು ಪದ್ಧತಿಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೇ ಇರುವುದು.
- 6 ಮರೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಡೆಗಣಿಸಿರುವುದು.
- 7 ಭೃತ್ಯಾಚಾರವನ್ನು ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳಿಸದೇ ಇರುವುದು.

The amendment was negatived

The Question is :

That the following words shall be added at the end of the Motion :
 #but it has failed to mention but regret to note :

1. the utter failure of the Government in either spelling out the long term permanent measures or in implementing any such permanent measure to lift the drought conditions;
2. failure of the Government in not controlling the steep rise in prices of essential commodities of life such as rice, Ragi, Jowar, Sugar etc. and the failure of the Government to take over wholesale trading in foodgrains also failure to check the rising prices ;
3. failure of the Government to distribute essential commodities of life at fair prices to the poorer sections of the community in the State through fair price shops ;
4. failure of the Government to uphold and protect the democratic rights of the people as shown by attempting to exten from the Chitradurga and Kolar Districts leaders of

(MADAM SPEAKER)

the Communist Party of India as well as the Communist Party (Marxists)

5. exhibiting utter collousness towards thousands of poor people who have purchased sites and are known Revenue site owners and failure to solve the issue of revenue site owners;
6. the necessity to evolve a proper industrial climate and evolve progressive industrial relations so that the working class may play its proper role.
7. the failure of the Government to spell out the perspective in respect of the plan ; particularly with regard to defence and development of the public sector, establishing basic industries with the help of socialist countries;
8. failure of the Government to effectively tackle, if not solve the problems of the teachers of the aided private schools and colleges and failure to take over these schools.
9. failure of the Government to have effective control over the administration leading to growing bureaucracy corruption etc;
10. failure of the Government to tackle the the problems of agricultural workers by non-fixation of a minimum living wage, giving sites and materials for construction of houses.

The amendment was negatived

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :

The Question is :

ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಆದರೆ :

- 1 ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ.
- 2 ಕನ್ನಡವನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ.
- 3 ರಾಜ್ಯದ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಜೀವನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ.
- 4 ನೀರಾವರಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸದೇ ಇರುವುದು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ದುರ್ಬಲತೆಯನ್ನು ನೂಟಿಸುತ್ತದೆ.
- 5 ಓದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಸೋತಿದೆ.
- 6 ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ, ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಜೀವನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ.

- 7 ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ.
- 8 6 ರಿಂದ 11 ವರ್ಷದ ಮಗುವಿಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ.
- 9 ಭೂಹೀನರಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಹಂಚುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ.
- 10 ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈವರೆಗೆ ರದ್ದಾಗದೇ ಇರುವ ಅನೇಕ ಇನಾಮುಗಳನ್ನು ಈವರೆಗೆ ರದ್ದು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಫಲತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- 11 ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಪಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು ಆಡಳಿತ ಮಟ್ಟ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಶತ್ರುಪಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ.

The amendment was negatived

The Question is :

That the following words shall be added at the end of the Motion :

“but regret to note :—

- 1 that though the Mahajan. Commission Report which was placed before the Parliament on 18-12-1970 by the State Home Minister of India for setting the Maharashtra-Mysore Kerala border disputes, is still pending, for more than 17 years and the same may be solved on the basis of village as a unit, relative majority, Geographical contiguity and wishes of the people of the border area.
- 2 the government has failed to control the prices of essential commodities which is causing great hardship to the people.
- 3 the government has failed to give employment facilities to the educated people.
- 4 the government has failed to bring socialism in the State.
- 5 the government has failed to eradicate the poverty of the masses.
- 6 the government has totally neglected the Marathi people of border area in all respects.
- 7 the government has failed to provide employment facilities to the Marathi people in the State.
- 8 the government has failed to start major, minor or medium irrigation in the Marathi border area.

The amendment was negatived

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರು)

All the amendments are lost. I shall now put the main motion to the vote of the House.

The Question is :—

“ That we, the Members of the Mysore Legislative Assembly assembled in this Session, beg leave to thank the Governor for the Address delivered to the members of the Legislature on the 15th February, 1973.”

The Motion was adopted.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re : heavy Seepage from Chintrapalli Tank in Hagaribommanahalli Project Left Bank Canal

MADAM SPEAKER.—Now we will take up the next item. Sri B. Satyanarayana Singh to call the attention of the Hon. Minister for Major Irrigation.

SRI B. SATYANARAYANA SINGH (Hospet).—I call the attention of the Hon. Minister of State for Major Irrigation to the heavy seepage from Chintrapalli tank into Hagaribommanahalli project Left Bank Canal.

SRI H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works).—I state as follows :

Chintrapalli Tank is situated in Hadagali Taluk above the Hagaribommanahalli Right Bank Canal in Mile No. 7. The Right Bank Canal of the Hagaribommanahalli project runs at a distance ranging from 320' to 690' from the bund of the Chintrapalli Tank. The atchkat under this tank is intercepted by the Hagaribommanahalli Canal and the Channels feeding the atchkat of the tank have been provided with crossings across the canal for feeding the area situated below the canal. The Canal in this reach runs in an average cutting of 5½' with a bed level of 1686-20 as against which the F.R.L. of the Chintrapalli tank is 1716-00. The canal is lined in this reach. While the canal is running full, there is no probability of water seeping into the canal. During the closure period when the canal was dry, it was observed that there was negligible seepage from the tank into the canal.

2. Water was allowed in the Hagaribommanahalli Canal only during this year. The extent of seepage if any will be gauged in the next two or three seasons. Except for about 70 acres in the lower

reaches of the ayacut under the Chintrampalli tank, the rest of the area cannot be commended by the Hagaribommanahalli Canal. The inclusion of these 70 acres under the Hagaribommanahalli canal is being examined. If after adequate gauging it is observed that there is large seepage of water into the canal from the tank, the question of feeding the ayacut under the tank from the canal will be examined.

Sri B. SATYANARAYANA SINGH.—The extent of seepage if any will be gauged in the next two or three seasons ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಮತ್ತು The inclusion of these 70 acres under the Hagaribommanahalli canal is being examined ಎಂದು ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಈ 70 ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ, ಸೀಪೇಜ್ ಕ್ವಾಂಟಿಟಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ಈ 70 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The suggestion will be examined.

MADAM SPEAKER.—The House will now rise to meet at 9 A. M. tomorrow.

The House adjourned at Fifty Five Minutes past Five of the Clock, to meet again at Nine of the Clock on Saturday, the 24th July, 1973.

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, the 24th February 1973 / Phalguna 5, 1894 S.E.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, at Nine of the Clock.

MADAM SPEAKER [SMT. K. S. NAGARATHNAMMA] in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral Answers were given)

Class II Officers holding charge of the Posts of D.D.P. Is. and E.Os.

73. **SRI V. M. GHADI** (Haliyal).—

Will the Minister for Education be pleased to state.—

(a) the number of officers working under independent charge under Rule 32 of Mysore Civil Services Rules in the Department of Public Instruction at the District level;

(b) out of the number of posts of Deputy Directors of Public Instruction and Educational Officers at the District level which are held incharge/independent charge basis by Class II Officers;

(c) since how long this incharge arrangement is continued;

(d) whether it is not a fact that these incharge officers working under Article 32 of Mysore Civil Services Rules cannot discharge full-fledged statutory powers of the posts they are holding;

(e) the impediments that are there to make regular appointments to these posts?

SRI A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education).—

(a) 44.

(b) 33 posts are held on incharge/independent charge basis by the Class II Officers, as shown in the Statement I placed on the Table of the House*.

(SRI A. R. BADARINARAYANA)

(c) For periods varying from 1-7-70 to January '1973, as shown in Statement-II placed on the Table of the House.*

(d) Yes.

(e) The Inter-State Seniority List of Graduate Tutorial Cadre had been stayed by the Supreme Court. Subsequently the stay has been vacated conditionally. Promotions from Class III to Class II have been made since then. Action is being taken for further promotions to Class I etc.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ಘಾಡಿ.—(ಇ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ನುಪ್ರಿಂಕೋರ್ಟ್ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ವೆಕೇಟ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಈ ಸ್ಟೇ ಯಾವಾಗ ವೆಕೇಟ್ ಆಯ್ತು ?

SRI A. R. BADARINARAYANA.—I cannot give you the exact date. Perhaps a year back.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ಘಾಡಿ.—ಸ್ಟೇ ವೆಕೇಟ್ ಆದನಂತರ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿಗೆ ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಆಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಸ್ಟೇ ವೆಕೇಟ್ ಆದ ಮೇರೆ ಕ್ಲಾಸ್ ಮೂರರಿಂದ ಕ್ಲಾಸ್ ಎರಡಕ್ಕೆ 200 ಮಂದಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ಘಾಡಿ.—ಅಂದಿನಿಂದ ಆ ಅಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಖಾಯಂ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

SRI A. R. BADARINARAYANA.—They are placed in independent charge under rule 32 of the Mysore Civil Service Rules.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ಬಂಗಿ.—“ಕಂಡೀಷನಲ್” ಅಂತ ಇದೆ, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ?

SRI A. R. BADARINARAYANA.—This is because the final gradation list is under consideration of the Government.

SRI P. M. BANGI.—What is the condition ?

SRI A. R. BADARINARAYANA.—The condition is that the case is still in the Supreme Court and it must be subject to its judgement.

SRI D. B. KALMANKAR.—After the stay has been vacated by the Supreme Court, how many of them have been promoted ?

SRI A. R. BADARINARAYANA.—I think the list has been furnished.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಛಾರ್ಜ್ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ತಪ್ಪುಕರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ ಕುಂದು ಬಂದಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಛಾರ್ಜ್ ಇರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವಿರಾ ?

SRI A. R. BADARINARAYANA.—Government has taken the initiative to see that it is expedited. In fact, we have taken the initiative to take the stay from the Supreme Court and try to help them.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ಘಾಡಿ.—ಧಾರವಾಡ ಡಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಐ. ಆವರಣ ಸವೃತ್ತರಾಗಿ ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಇನ್‌ಛಾರ್ಜ್ ಆರೇಜಮೆಂಟೇ ಇದೆ. ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಆಗಿ ಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು ಯಾವಾಗ ?

* Copies placed in the Mysore Legislature library vide No. 5/ dated 24-2-1973.

SRI A. R. BADARINARAYANA.—Proposals have been received from the Director of Public Instruction and it is being examined. It is a very complicated affair and we want to see that no more petition to the Supreme Court or the High Court is filed by the persons. What we are anxious is to see that without any controversy the whole list is finalised.

MADAM SPEAKER.—Sri N. B. Sirdesai is permitted to put the Question No. 115 on behalf of Sri B. B. Sayanak.

Dispensaries in Belgaum Municipal Limits

115. **SRI N. B. SIRDESAI** (Khanapur) [On behalf of **SRI B. B. SAYANAK** (Belgaum)].—

Will the Minister for Health be pleased to state :—

(a) the number of dispensaries existing in the limits of Belgaum Municipality ;

(b) the number of doctors working in the dispensaries run by the Belgaum Municipality ;

(c) whether it is a fact that there are no dispensaries at Mujagaon and Jane-Belgaum which are the parts of the Belgaum Municipality ;

(d) whether it is a fact that there is only a part-time dispensary at Angol which has more than 10,000 population ;

(e) whether it is a fact that Angol village had a full-time dispensary ; when it was (a village) in the erstwhile Kurundwad State?

SRI H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Health).—

(a) There are ten dispensaries.

1. Allopathic Dispensaries	...	4
2. Ayurvedic Dispensaries	...	5
3. Maternity Home	...	1

Total	10
-------	----

(b) There are nine doctors in all as under :—

1. Three Medical Officers
2. One Lady doctor
3. Five Vaidyas.

(c) Yes.

(d) Yes.

(e) Yes.

Sri N. B. SIRDÉSAl.—May I know what is the minimum population fixed for opening a dispensary and for appointing a full time doctor in the dispensaries within the municipal limits ?

†**Sri H. SIDDAVEERAPPA.**—There is no such specific provision for the Municipal limits. So far as the Municipal Limits are concerned, wherever the municipality has to maintain the hospital, it is open to them to have a dispensary wherever they find it is essential.

Sri P. A. PAWSHE.—That means that there are no dispensaries at Mazgoan and June-Belgaum ; as it is necessary to have dispensaries at those places, may I know when the Government is going to start them?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—We will consider it. I believe, you must agree that so far as Belgaum City is concerned, apart from the dispensaries run by the Municipal Corporation, there is a big civil hospital and there are various other hospitals in Belgaum City. If any particular area needs an out-patient dispensary, that is open for the municipality to have it. It is a rich municipality and they can afford to have it.

Sri N. B. SIRDÉSAl.—With reference to (c), may I know why a full time doctor is not appointed to the dispensary at Angole ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I will consider ; if a full time doctor is necessary, I will post one.

Sri D. B. KALMANKAR.—In Belgau n city area, in addition to the municipal dispensaries, how many other dispensaries of the Government are there ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Besides these dispensaries in the Municipal limits in Belgaum City, there is the District Hospital-civil hospital. The leprosy and Jail hospital of Hindalga is also functioning within the Belgaum municipal limits. The civil hospital that is there is a big one.

Sri P. A. PAWSHE.—There are ten doctors including a lady doctor. May I know whether the staff is sufficient at Belgaum or whether there are any vacancies to be filled up ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I have not been informed that there is any paucity of staff or that any more staff is needed there. But in any case, as I have told you, wherever the municipality feel necessary, it is open to them to start another hospital in any local area. This has been done by every big municipality in the State. But so far as Government is concerned, we have a big hospital-district civil hospital run at a cost of nearly Rs. 20 to 25 lakhs per annum. If any more is needed, I shall consider.

† Indicates that remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

Panchayat Raj Institutions

119. Sri B. G. BANAKAR (Hirekerur);—

Will the Minister for Community Development and Social Welfare be pleased to state :—

(a) whether it has come to the notice of the Government that the Panchayat Raj Institutions in the State are not functioning satisfactorily ;

(b) if so, the measures the Government intends to take to improve the working of the Panchayat Raj Institutions in the State ;

(c) whether there is any proposal before Government to amend the Mysore Village Panchayat and Local Boards Act, 1959 in accordance with the recommendations of the Kondajji Basappa Committee ?

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY (Minister for Community Development and Social Welfare).—

(a) No.

(b) Does not arise.

(c) No. It is proposed to watch the progress of the Panchayat Raj Institutions under the present set-up for some more time and then to take up exhaustive legislation to set right the loopholes. At that time the recommendations of the Kondajji Basappa Committee will be taken up for consideration.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ.—1-4-1972 ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಂದ ಬರಬೇಕಾದ ಬಾಕಿ 4 ಕೋಟಿ 47 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಆ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಬಾಯಂ ಸಕ್ರಟರಿ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್. ಅಫೀಸಿಯೋ ಸೆಕ್ರಟರಿ—ತರಾಟಿ ಮುಂತಾದವಿದ್ದ ರೂ ನಕ ಇಷ್ಟು ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡದಿರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ತೃಪ್ತಿ ಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಏನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಫಿನಿಸರ್ ಬ್ಯಾಕವರ್ಡ್‌ನೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ.—ಈ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ದೀಪ ಒಡಗಿಸಲಾಗಿದೆ ? ಒಡಗಿಸಿರುವ ಎಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಂ. ಎಸ್. ಇ. ಬಿ. ನವರು ಫ್ಯೂಸ್ ಕಿತ್ತು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಅದು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ.—ಈಗ 10—15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿವೆ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಪಟ್ಟಭದ್ರ ವೃತ್ತಿಗಳು, ಬಂದವಾಳ ಶಾಹಿಗಳು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ನೀತಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದು ಅಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ.—It is a question. It is not a Bhashana.

MADAM SPEAKER.—How many minutes will you take for a question here afterwards ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ.—ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಗಳು ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿನಂತಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಶಾಸನ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಒಟ್ಟುಧಾರರು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಶಾಸನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ, ಇದು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದು, ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ, ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಯಾವ ತರಹ ಮಾಡಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ತೀವ್ರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಗ್ರಾಮ ರೆಕ್ಕಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಂಚಾಯತಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಪಂಚಾಯತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಕೆಲಸಗಳು ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಇವರನ್ನು ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕಂಟ್ರೋಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕಾನೂನನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Sri D. B. KALMANKAR.—Supplementary to (c) : What are the loopholes that the Government has already noticed in the functioning of these institutions during the last 10-12 years ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡಲ್ಲ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೋಪ ದೋಷಗಳು ಇವೆ. ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ 4,46,00,000 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯದ ಬಾಕಿ ಉಳಿದು ಹೋಗಿರಬೇಕಾದರೆ, ವಸೂಲಿ ಕ್ರಮ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಡಿವಿಷನ್‌ರ ಕಮಾಷನ್‌ರ ಅವರು ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಟ್ರದ ಸಮೀಕ್ಷನದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಅನೇಕ ರೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೂಕ್ತವಾದಂಥ ಕಾಂಪ್ರಹೆನ್ಸಿವ್ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ತರುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ, ಅವು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಕೊರತೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಡ್ಯೂಯರ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಸೆಕ್ರಟರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಪಂಚಾಯತಿ ಯವರದು ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರದು, ಈ ಇಬ್ಬರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸೆಕ್ರಟರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿ ಅನೇಕ ರೋಪದೋಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರನ್ನು ಒಬ್ಬರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ನೇರವಾಗಿ ಸೆಕ್ರಟರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎನ್. ಎರಪ್ಪಗೌಡ.—ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಕಾನೂನು ಕಾರ ಪಂಚಾಯತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಸೆಕ್ರಟರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೂಪರ್‌ವಿಷನ್‌ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಕಂದಾಯ ವೆಂಚರಿ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿದೆಯೆಂದು ತಮ್ಮ ನೋಟೀಸ್‌ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಅದೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣ ಇರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಫಾಡಿ.—ಕಾರವಾರದ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ದೀಪದ ಬಿರ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲ, ಆದ್ದೂ ದೀಪಗಳು ಬಂದೆ ಆಗಿವೆ, ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆ. ಇಂಥ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗಾಗಲೇ, ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾದಂಥ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದರೆ, ದೀಪಕ್ಕೆ ಆಗತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಾ ಗಿರುವುದನ್ನು ಕಟ್ಟದೆ, ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು 20-30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ತಿಂದಿದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ, ಇಂಥ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ.ವಿ. ಪಾಟೀರ್.—ಪಂಚಾಯತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ವೇಳೆ ಮುಗಿದಿದೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಅಥವಾ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲರುವ ಅನೇಕ ಪಂಚಾಯತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ರೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲ, ಎಲೆಕ್ಷಿನಿಟಿ ಚಾರ್ಜಸ್ ಕಟ್ಟಲಕ್ಕೆ ರೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲ, ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ತರಾಟೆಗಳು ನರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಪ್ರಗತಿ ಪರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಅತಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

MATERNITY HOME AT SAIDAPUR AND HEALTH CENTRE AT GAJARKOT

135. Sri MALLIKARJUNA (Gurmitkal).—

Will the Minister for Health be pleased to state :—

(a) whether the Government has received any representations from Saidapur people for sanctioning a Maternity Home at Saidapur and Health Centre at Gajarkot ;

(b) if so, the action taken by the Government in this regard ;

(c) the criteria fixed for the sanction of Health Centre and Maternity Homes in the State ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Health).—

(a) Yes.

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

(b) It is under the consideration of Government.

(c) (1) One Primary Health Centre per health Community Development Block has been provided in the State.

(2) *Health Unit Type Dispensary* :—One Health Unit Type Dispensary to a 15,000 population block having no allopathic medical facilities is provided which is to be maintained by the Taluk Development Board concerned on grant-in-aid basis.

(3) *Maternity Homes* :—There is no scheme to provide maternity homes. The applications for sanction of Maternity Homes are considered, depending upon the willingness of Local Bodies concerned to bear the expenditure in this behalf.

SRI MALLIKARJUNA.—Supplementary to (a) : May I know whether the Government will sanction this health centre and maternity home at Saidapur and Gajarkot in 1972-73 ?

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—1972-73 has already come to an end. Let us hope that in 1973-74 something will be done.

SRI MALLIKARJUNA.—In view of the fact that Saidapur has got a population of more than 15,000, may I know whether the Government will consider to have a maternity home there and also whether the Government has made any arrangement for mobile dispensaries in the drought-affected areas ?

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—Government have already taken steps to have mobile dispensaries in the drought affected areas. Four have been sanctioned to Gulbarga District and I have already asked the Director to post the necessary staff to be in charge of dispensaries. I understand that vehicles have already been sent to the respective areas and these mobile hospitals will work as long as they are necessary.

SRI J. P. SARWESH.—Proposals have been sent to set up dispensaries in taluks. Will the Hon. Minister kindly look into the matter and see that the taluks also get dispensaries ?

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—I am aware that medical facilities in that area are not adequate. The deterrent factor for me is the financial position. I shall see what can be done. Now the Government have sanctioned about 100 primary health units for the coming year. Wherever in that area there is paucity of medical facility, we shall try and see that it is supplemented.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀ ರಾಮಯ್ಯನವರ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಂ. 247ನ್ನು ಶ್ರೀ ಸಿ. ಅಂದಾನಪ್ಪನವರು ಹಾಕಿ ಬಿಟ್ಟರು.

Opening of a Junior College at Siruguppa

247. Sri ANDANEPPA (Hadagalli) [on behalf of Sri B. E. RAMAIAH (Siruguppa)]

Will the Minister for Education be pleased to state.—

(a) whether any representations from the Public of Siruguppa and the Taluk Development Board, Siruguppa have been received by the Government regarding opening of Junior College at Siruguppa ;

(b) if so, the action take in the matter ?

Sri A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education).—

(a) Yes;

(b) As there was no proposal to start new Government Junior Colleges, the Taluk Development Board, Siruguppa were intimated that they may send the applications for starting a Junior College for consideration.

ಶ್ರೀ ಅಂದಾನಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ ಇಲ್ಲ 1973-74ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿ ಇಲ್ಲ.

Rules and Syllabi of Three Universities

279. Sri T. R. SHAMANNA (Fort).—

Will the Minister for Education be pleased to state.—

(a) whether the rules and syllabus of the three Universities in the State viz., Bangalore, Mysore and Karnatak University are uniform ;

(b) if not, the steps taken to have uniform rules and syllabus for the above three Universities ?

Sri A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education).—

(a) No.

(b) So far as Uniform rules, the Committee constituted for having a common Act has now finalised its sittings and the work of evolving a common Act is now under way after which the Universities will frame rules in accordance with the common Act. So far as syllabus its re-structuring and alteration comes within the ambit of the academic bodies of each of the University.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಈ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ 3 ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ತಂದೆತಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಿಲಬಸ್ ಇರುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ? ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿರುವ ಸಿಲಬಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಆದೇಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

Sri A. R. BADARINARAYANA.—The syllabus of study is purely within the discretion of University, Academic Council and the Board of studies. Government cannot interfere in matter of syllabus.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಈಗ ಬೇರೆಬೇರೆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟೀಸ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ವಿಧವಾದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವೋಲ್ ಅಥವಾ ಪಾಸ್ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದ್ದು ರಿಕ್ಯೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇರುವ ಅಂಶ : ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಇದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳ ಕೋಆರ್ದಿನೇಷನ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟು, ನಲವೆ ಕೊಟ್ಟು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಅದನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ as far as possible the government would not like to interfere with the autonomy of universities in the matter of academical questions.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ನಾನು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಒಡಗೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ರೀತಿ ಇತರ ಭಾಗದ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

Sri A. R. BADARINARAYANA.—I appreciate the question of the hon. member but I would like to tell him that in South Canara District education has progressed very far and there is a lot of private enterprise coming forward for advancement of education. In the present financial circumstances it may be difficult for the Government to take the entire responsibility.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ.—ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ, ಅವರವೇ ಸಿಲಬಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲದ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಮಗ ಸ್ಟುಡೆಂಟ್ ಅಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿ ಇರುವವನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಿಲಬಸ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ ತಮಗೆ ಇಲ್ಲವೇ?

Sri A. R. BADARINARAYANA.—It would be desirable to have a common pattern. For that we shall see that suggestions are sent to the universities concerned. But in the post-graduate level it would not be possible.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಿಲಬಸ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರ ಚೆಕ್ ಕರ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕ ಆಗುವ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಮನ್ ಸಿಲಬಸ್ ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯಟ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಕೆಂಮನ್ ಸಿಲಬಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇಂಟರ್‌ಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. As far as possible Government is considering to have uniformity in all the three universities. When uniformity is achieved I hope all things will be set right.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ ಯೂನಿಫಾರಂ ರೂಲ್ಸ್ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಅಟಾನಮಸ್ ಬಾಡಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ? ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಯೂನಿಫಾರ್ಮಿಟಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಇರುವ ಶೋಧರೆ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಯೂನಿಫಾರ್ಮಿಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈಗ ಇರುವ ರೀತಿ ಶಾಸನ ಮಾಡಿ ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತರುತ್ತೀರಾ ?

Sri A. R. BADARINARAYANA.—The report of the committee is ready and it is forwarded to the law Department for framing a Bill. As soon as it is ready, it will be placed before the House.

ಶ್ರೀಮತಿ ದಮಯಂತಿ ಬೋರೇಗೌಡ.—ಇತರ ಜೂನಿಯರ್ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ರ್ಯಾಬರೇಟರೀಸ್ ಯಾವಾಗ ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ರ್ಯಾಬರೇಟರೀಸ್ ಒದಗಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಐದು ನೂರು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಒದಗಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. If the public get involved it will be easier for the Government to see that everything is brought on a level.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ನೆರೆರಾಜ್ಯಗಳಾದ ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಕೇರಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪದ್ಧತಿ ಹೇಗೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

Sri A. R. BADARINARAYANA.—The Vice Chancellors of the three universities are members of this committee and they have gone through everything. Before final shape is assumed, we hope to get information from other universities also.

9-30 A.M.

Working Hours of Government Hospitals

307. Sri JAYAPRAKASH SHETTY KOLKEBAIL (Brahmavar).—

Will the Minister for Health be pleased to state :—

(a) whether the working hours of the Government Hospitals has been changed ;

(b) if so, the reasons for the same ;

(c) whether there is any proposal to maintain *status quo ante* in respect of working hours of the Hospitals ?

Sri H. SIDDAVEERAPPÄ (Minister for Health).—

- (a) Yes; with effect from 1-1-1973.
- (b) For the convenience of the Public.
- (c) There is no proposal to change the present working hours.

Sri JAYAPRAKASH SHETTY KOLKEBAIL.—In the answer you have stated that there is no proposal to change the present working hours of Government Hospitals. I have received several complaints especially from rural areas that the timings are most inconvenient because of non-availability of conveyances etc. Secondly, due to these revised timings the Doctors are also very much inconvenienced in carrying out their private practice. In view of this, will the Government consider to maintain *status quo* in respect of 'Government Hospitals' working hours?

† Sri H. SIDDAVEERAPPA.—It was found that the working hours which were prevalent earlier were not convenient in the interest of the public. If the Doctors came by 9 a.m. and leave by 4 p.m., in between these hours they will also go away for lunch and thereby the working hours will be very less and moreover, it was also found that the Doctors would leave very early so that they could go to their clinics. Since these working hours were found inconvenient so far as patients and general public are concerned the timings were revised as from 8 a.m. to 1 p.m. and from 4 to 6 p.m. I had received a number of complaints in this regard and hence we had changed the timings. It is too early to think of changing the timings again. Let us see how it works for some more time and if it is found inconvenient we will examine. But for the present I think these are the better timings.

Sri N. A. PAWASHE.—May I know whether there were any representations received from the public to change these timings?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I already stated that we had received a number of representations.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ.—ನಾನು ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸಿಂಗ್ ಆರೋಗ್ಯಾನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇರುವ ಜಾಗ ದಟ್ಟಿಯೇ ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಔಷಧಿ ಹೊತೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಾದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸದ ವೇಳೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ತಾನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ನೌಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದೆ ರೀತಿ ಹೊರಗಡೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಂತರ ಎಲ್ಲವೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡತಿಮ್ಮಯ್ಯ.—ತುಮಕೂರು ಜನರಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇಎಸ್.ಟಿ. ಸ್ಪೆಷಲಿಸ್ಟ್ ಜಿಗ್ಗೆ ಹೊತ್ತು ಪ್ರೇಕ್ಷಣಿಗಳನ್ನು ನೋಡದೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇರೆ ಬಂದು ಪ್ರೇಕ್ಷಣಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದರಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಒಳಗೆ ಹಳ್ಳಿಯವರು ತಮ್ಮ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ತೊಂದರೆ ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸ್ಪೆಷಲಿಸ್ಟರಿಗೆ ತಾವು ಏನಾದರೂ ತಾಕೀತು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ನಾನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಇ.ಎಸ್.ಟಿ. ಸ್ಪೆಷಲಿಸ್ಟ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಹೊನ್ನಪ್ಪ.—ಅನೇಕ ಎಲ್.ಎಫ್. ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರಿಗಳಲ್ಲಿ ದಂತವೈದ್ಯರು ಇದ್ದರೂ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಚಿ ಕೊಡ ಇಲ್ಲದೆ ಹಲ್ಲು ಕೀಳುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಯಾವುದೋ ಕಾರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ ಹಲ್ಲು ಕೀಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಕಾರ್ಚಿಗಳಿಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಅವು ಬಂದ ಹಾಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣದ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆನ್ಸ್ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಜನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಹಣದ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆನ್ಸ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹಾಕಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 8 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ 4 ರಿಂದ 6 ಗಂಟೆವರೆಗೆ ಕೆಲಸದ ವೇಳೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಎಂದೂ, ಎರಡು ಸಲ ಹೋಗಿ ಬರಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಯೆಂದೂ ಅನೇಕ ವೈದ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಈ ವೇಳೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಬಂದು ಆರಂಭ ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಹೋಗುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಈಗ ಈ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವುದು ಜನಗಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9 ಗಂಟೆಯಿಂದ ಸಂಜೆ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅವರು ಮನೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಾದರಿಂದ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಈ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದೆ. ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಅನುಕೂಲ ನಾವು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜೆಗಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿರುವುದು.

Sri JAYAPRAKASH SHETTY KOLKEBAIL.—In your answer, you have stated that the timings were changed for the convenience of the public. May I know what are those conveniences?

Sri H. SIDDHAVEERAPPA.—Conveniences of the public that goes to the hospitals.

GENERAL HOSPITAL NEAR ADUGODI

359. Sri K. R. SRINIVASULU NAYUDU (Shantinagar).—

Will the Minister for Health be pleased to state:—

(a) whether the Government is aware of the necessity of having a General Hospital for the benefit of the people residing in the area around Adugodi, Austin Town, Sonnenahalli, Domblur, Koramangala and Gowthamapura;

(b) if so, the action the Government propose to take in this matter?

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Health).—

(a) No

(b) Does not arise in view of reply to clause (a).

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡು.—(ಎ) ಭಾಗದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಇಲ್ಲ, ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2 ಲಕ್ಷ ಜನರು, ಕಡಂಬದವರು ಇದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಅಂಥ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮೇಲೆ ತರಬೇಕು, ಅದು ಅವರು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ because under the Act within the city municipal corporation limits it is the legitimate duty of the Corporation to provide medical facilities to the people living in these areas.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು.—ಈಗ ಸಿಟಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಐದು ಜನರರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿವೆ, ಸಿವಿಲ್ ಏರಿಯಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಐದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನೊಬ್ಬಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಒತ್ತಡವಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಅನುಕೂಲಗಳು ಇರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನವರು ಜಯನಗರ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೆಲಸ ಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಅದುದರಿಂದ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನವರಿಗೆ ನಾವು ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಇಂಥ ಕಡೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎರಡನೆ ಸಲ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಗೆ ಇರುವ 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವರವಾನದಲ್ಲಿ ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳಗಳೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇತರೇ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವಾಪಸಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಈಗ ಇರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಈಗಿನ ರೀ ಓರಿಯಂಟೇಷನ್ ಪಾಲಿಸಿ ಪ್ರಕಾರ ಮೆಡಿಕಲ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಏನಿದ ರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಆ ಮೇಲೆ ಬಾಕಿಯದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ ಅದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಹೊರಬೇಕಾದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಬಡವರಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ತಾವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನವರಿಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಈಗ ಜಯನಗರ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಶುರುವಾಗಿ 4 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಅದುವಾಸ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತೊ ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಬೇಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಆದೇಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು.—ಈ ತರಹ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ತೊಂದರೆ ಏನು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿಧುವೀರಪ್ಪ.—ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಮಿ ಸ್ಕಾರ್ಸ್, ಫುರ್ ಸ್ಕಾರ್ಸ್, ಏರಿಯಾ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದಷ್ಟು ಮೊದಲು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು. ದಯವಿಟ್ಟು ಸರಕಾರದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೀವು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕು ಎಂದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

TEACHERS WORKING IN MYSORE CITY

427. Sri KONANDUR LINGAPPA (Thirtha halli).—

Will the Minister for Education be pleased to state.—

the number of teachers in Government Primary, Middle and High Schools of Mysore City, working there for the last ten years ?

Sri A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education).—

Six only.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ 6 ಜನ ಮಾತ್ರ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಈ ಶಾಲೆಗೆ, ಈ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಆ ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಕಿ ಪೇಷನ್ ಆಗುವವರಿಗೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಜನ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದದ್ದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಇದು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಪದ್ಧತಿ. ಈಗ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 10 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಯಾರು ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಇರ ಬಾರದು ಎಂದು ಫೀರ್ಮನಮಾಡಿ ಫೀಸ್ ಪೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಪಕ್ಕಾರ 48 ಜನಗಳಲ್ಲಿ 42 ಜನಕ್ಕೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು. ಮೈಸೂರು ನಿಟ ಒಳಗೆ ಶಾಲೆಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಈ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಆ ಶಾಲೆಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ, ಬೇರೆ ಬಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—They have been transferred from Mysore City. ನಿಟ ಲಿಮಿಟ್ ಒಳಗಡೆ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹೆಚ್. ಪುಟ್ಟರಂಗನಾಥ್.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ 6 ಜನ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. 10 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರುವವರು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—10 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲ. I want notice.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಸರ್ವಿಸ್‌ನೊಳಗೆ 30 ವರ್ಷ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರುವವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರುವವರನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಸ್ವಂತ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡುವ ತತ್ವವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಅದು ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರಕಾರದ ನೀತಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಕೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಅವರನ್ನು ಎಂದಿನೂ ತೋರಿಸಿ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರದ ನೀತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ಅವ್ಯಾಪ್ತ. —ಗಂಡಹೆಂಡಿರು ಇರುವ ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ. —ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ಎರಪ್ಪಗೌಡ. —ಈ ವಿಷಯ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯೊಳಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದು ಸರಕಾರದವರು ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ನಹ ಅನೇಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇದನ್ನು ಎಫೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಯಾರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿವರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ಏನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ. —ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೆನ್ಸ್ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅವರು ಇರುವ ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬಾರದು, ಎಂದು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನಿಂದ ಬಹಳ ಪ್ರೆಸರ್ಸ್ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿಯೇ ತೀರಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ. —ಇದು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಅದನ್ನು ಈಗ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈಗ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಈ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ. —ಕೆಲವರು ಸರ್ವಿಸ್‌ಗೆ ಸೇರಿದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಕೆಲವರು 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಎರ್ರಾ ಒಟ್ಟಾಗಿ ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಫೇಸ್ಡ್ ಪೋಸ್ಟುಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ. —ಫೇಸ್ಡ್ ಪೋಸ್ಟುಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರ. ಆದರೆ ಆ-6.ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲೆಯೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಬಲವಾದ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆನ್ಸ್ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ. —ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆನ್ಸ್ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ರಿಟೆಂಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ. ರಿಟೆಂಷನ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗತಕ್ಕ ಕಾರಣ, ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಾರಣ, ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾಬೆ ಇರುವ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬಹುಶಃ ಅವರುಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ. —ಇದೇ ನೀತಿಯನ್ನು ಎರ್ರಾ ಕಡೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ. —ಸರಕಾರದ ನೀತಿ ತಪ್ಪುಗಳ ಎಲ್ಲರ ನಹಕಾರ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

Junior College at Raichur

470. Sri D. B. KALMANKAR (Afzalpur).—

Will the Minister for Education be pleased to state. —

(a) whether eleventh class was sanctioned to the Government Multipurpose High School, Raichur ;

(b) if so, when it was closed and reasons for such closure ;

(c) whether there is a demand from the public of Raichur to sanction a Junior College having at least Science subjects ;

(d) if so, why the Government has not accorded sanction so far ;

(e) whether there is a proposal before Government to sanction such college forthwith ?

Sri A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education).—

(a) Under the Multipurpose Scheme of the former Hyderabad State, it had Standard XI.

(b) On introduction of the new Mysore S.S.L.C. Scheme in 1962-63, it was closed.

(c) Yes.

(d) Government have already accorded permission to upgrade the High School and to start I Year Pre-University Course from 1972-73.

(e) *Vide* reply to item (d).

Sri D. B. KALMANKAR.—Will the Government consider to have Junior Colleges in Gulbarga District for High Schools for which Junior Colleges were not sanctioned last year?

† Sri A. R. BADARINARAYANA.—The request is there. Yesterday the Hon'ble Chief Minister made a statement here that the Government of India is not in favour of expanding the College activities hereafter and that we have to concentrate more on primary education. So, the question of expanding College education perhaps cannot go on at the rate at which it went on last year; it has got to be limited to a particular number, that too wherever it is absolutely necessary. Gulbarga district will certainly be considered whenever there is absolute necessity.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಚ್. ಪುಟ್ಟರಂಗನಾಥ್.—ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಒದಕಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಲೀ, ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗಾಗಲೀ ಇದರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಮನಗಂಡು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸಿಸ್ಟಂಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಎರ್ರಾ ಸಿಸ್ಟಂಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಒಂದೇ ನಿಗದಿಯಾದ ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ ಕಂಡಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬಂದಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಸರಕಾರ ಅವುಗಳ ನೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವಂಥದ್ದು ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಎಜುಕೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಿವಯ್ಯ.—ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ವಿಚಾರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಆ ಐಡಿಯಾ ಇದೆ, ಇದು ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅದಾಲಿಷ್ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೇ ಆದರೂ ಅನಾವಶ್ಯಕವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಸರಕಾರ ಕನ್ಸಿಡರ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ನಾಯಕ್.—ಡೂಪ್ಲಿ ಕೇಷನ್ ಆಫ್ ವರ್ಕ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಬೋರ್ಡ್ ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಅದನ್ನು ಯಾಕೆ ಮುಚ್ಚಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. This Board is a very important authority which guides the Pre-university education.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿಠಲಪಾಕಪ್ಪ ಶಿವಪ್ಪ.—ಹೈದರಾಬಾದು ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿರುವ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರೈವೇಟು ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳೆಂದು ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಫೀಸುಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿರುವ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತದೆಯೇ ?

Sri A. R. BADARINARAYANA.—The suggestion of the hon. member will be considered.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈಗಿರತಕ್ಕ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಮತ್ತು ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಬೋರ್ಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರಕಾರ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿರಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರಕಾರದ ನಿಲುವಾಗಿದೆ, ಮಿನಿಮಂ ಆಗಿ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಒಂದು ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜು ಇರಬೇಕು. ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಬೋರ್ಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ನನಗೂ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ನೂಚನೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ 8ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದಾಗ ಅನೇಕ ಅನಾಹುತಗಳಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಇದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಈ ಸಭೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ.—ಇಂತಹ ಒಂದು ಐಡಿಯಾ ಇದೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದು. ಇದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇತರ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳೂ ಬಂದಿರುವ ಹಾಗೆ ಇದೂ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು.

MADAM SPEAKER.—Now Questions are over.

Questions for Answers on the Day

(but not taken up)

Government High School, Kolar

175. Sri C. BYRE GOWDA (Vemgal).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(a) the number of Boys and Girls students in Government High School, Kolar ; whether the accommodation in this school is in accordance with the strength of students ;

(b) if not, whether the Government would take immediate steps to provide sufficient accommodation.

(c) whether it has come to the notice of the Government that both the Boys and Girls High Schools is having only one Head Master and are under the control of one management ;

(d) if so, whether another Head Master would be appointed immediately to rectify the administration ?

Sri A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education).—

(a) The Total number of students 1,724 (out of them 1,362 Boys and 362 Girls). There is shortage of accommodation.

(b) Action has been taken.

(c) There are divisions for Boys and Girls but not separate Schools.

(d) The idea of bifurcating the school into two Schools is under consideration. The question of appointing another Head Master arises only when the decision is taken in this behalf.

Steel Produced During Last Six Years

190. Sri A. K. ANWAR (Bhadravathi).—

Will the Minister for Industries be pleased to state :—

(a) the total quantity of Mild Steel produced during the last six years (i.e., 1966 to 1972 yearwise) ;

(b) the quantity of Alloy Steel produced during 1966 to 1972—Nickel, Chromium, Iridium, Tungston, Stainless Steel (yearwise figures may be furnished) ;

(c) the quantity of Carbon (Low and High) Steel produced during 1966 to 1972 (yearwise figures may be furnished) ?

Sri S. M. KRISHNA (Minister for Industries).—

(Figures in tonnes)

	1966-67	1967-68	1968-69	1969-70	1970-71	1971-72
(a)—	58,824	73,735	69,175	63,774	52,012	63,698
(b) Stainless Steel	...	...	...	1	3	164
Tungston Steel	...	...	...	1	44	180
Chromium Alloy Steel	...	...	509	3,006	7,232	5,011
Chromium Van Alloyed Steel	...	...	...	...	2,012	13
Nickel Alloyed Steel	...	...	...	...	1,822	9,715
Other Alloyed Steel	...	...	1,492	5,963	8,976	5,357
(c)—	10,308	7,790	13,037	33,938	23,891	43,552
Grand Total	69,132	81,525	84,213	1,06,683	95,992	1,27,960
Less Internal Consumption	9,904	2,377	1,715	2,929	23,740	33,878
NET	59,228	79,148	82,498	1,03,754	72,252	94,082

L F. Dispensary Building and Staff Quarters at Tavarekere

326. **Sri T. TAREGOWDA (Kallambella).—**

Will the Minister for Health be pleased to state :—

(a) whether estimates for the construction of L F. Dispensary building and staff quarters for the doctor at Tavarekere, Sira Taluk, Tumkur District was sanctioned ;

(b) whether it was brought to the notice of the Minister that the existing L.F. Dispensary building collapsed during heavy rains in May 1972 ;

(c) whether the Taluk Development Board, Sira Taluk have started that they have no funds to contribute.

(d) if so, whether the Government would meet the entire cost of the L.F. Dispensary building ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Health).—

(a) No.

(b) Yes.

(c) Yes.

(d) Under consideration.

Local Fund Dispensary Building at Tavarekere

333 **Sri T. TARE GOWDA (Kallambella).—**

Will the Minister for Health be pleased to state :—

(a) when the L. F. Dispensary at Tavarekere, Sira Taluk was opened ;

(b) when the Government or the Health Department took possession of the said L. F. Dispensary Building as per registered gift deeds of the V. P. Chairman and the two donors of Tavarekere ;

(c) the date from which the said L. F. Dispensary building came to the possession of the Health Department and the Government ;

(d) whether it is not a Government building at present ;

(e) whether the Government is aware that the said Government building collapsed on account of unprecedented heavy rains on 13th, 14th and 15th, May 1972 ;

(f) whether the Government is aware that the L. F. Dispensary is shifted to an ill-ventilated building unsuitable for dispensary purposes ;

(SRI T. TARE GOWDA)

(g) whether the public and an M. L. A. brought to the notice of the Government that a new building of the dispensary and the quarters for the Doctor and other staff members of the Dispensary was absolutely necessary ;

(h) if so, whether plans and estimates have been prepared by the Executive Engineer, Madhugiri for this purpose ?

SRI H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Health).—

(a) From 9-12-1960.

(b) Possession of the Building donated has not yet been taken by the Department.

(c) From 9-12-1960.

(d) No.

(e) The District Health and Family Planning Officer, Tumkur has reported to the Executive Engineer, Madhugiri about the bad condition of the present building. The Executive Engineer has opined that undertaking of any repairs of the present building is a mere waste of funds and suggested construction of a new dispensary building as per approved type design. As the dispensary building was not fit for running the dispensary and collapsed on 15-5-1972, the dispensary has been shifted to the village panchayat hall at Tavarekere.

(f) This was temporarily shifted to the village panchayat hall as no other building was available ;

(g) and (h) Yes. Plans and Estimates have been called for from the Public Work Department. The Plans and Estimates will be sanctioned only after the Taluk Development Board passes the resolution to meet 50 per cent of the expenditure thereof.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re : Non-fixation of Pay of Principals and Lecturers of
Junior Colleges

SRI S. M. SHEERNALY CHANDRASEKHAR (Sorab).—I call the attention of the Minister for Education to the situation that has arisen due to non-fixation of pay of principals and lecturers of Junior Colleges.

SRI A. R. BADARINARAYANA (Minister for Education).—Sir I State as follows ;

Each Junior College should have a Principal and such number of Lecturers as may be necessary. In all, 109 Government High Schools

have been converted into Junior Colleges to teach the Two Years Pre-University Education Course. Accordingly, Government have created 109 posts of Principals and 1,110 posts of Lecturers. Orders have been issued in Government Order No. ED 142 TPU 72 dated 6-2-1973, creating 109 posts of Principals and 1,110 posts of Lecturers. The pay scales are as under :

1 Principals	...	Rs. 40-30-640-EB-40-800-50-950.
2 Lecturers	...	Rs. 300-25-550-EB-30-700.

It will necessarily take some more time to fix the pay of the officials holding these posts as the orders have been issued creating the posts on 6-2-1973.

Sri S. M. SHEERNALY CHANDRASEKHAR.—Will the hon Minister enlighten me as to when the Junior Colleges were started in the State?

Sri A. R. BADARINARAYANA.—The Junior Colleges were started during the current academic year.

Sri S. M. SHEERNALY CHANDRASEKHAR.—Do you mean to say that the creation of the posts of Principals and Lecturers takes effect from last year?

Sri A. R. BADARINARAYANA.—The posts were not sanctioned as we had to obtain the concurrence of the Finance Department but that did not affect the working of the classes. According to the G. O. these posts have been sanctioned. We will have to obtain the concurrence of the Finance Department for making payment and that taken a little more time.

Sri S. M. SHEERNALY CHANDRASEKHAR.—Will you please tell me how much time do you require to obtain the financial concurrence?

Sri A. R. BADARINARAYANA.—It will take about three weeks.

Sri S. M. SHEERNALY CHANDRASEKHAR.—Don't you think that it will reflect upon the Government because the Principals and Lecturers are working without salary?

Sri A. R. BADARINARAYANA.—It is a matter of opinion.

Statement of the Minister for Public Works and Electricity

re : Rejection of Public Service Commission list of Junior Engineers by the Government

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಸರ್, ಈಚೆಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ ನವರು ಜ್ಯೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಸೆರೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಸರಕಾರ ರದ್ದು ಮಾಡಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri H. M. CHANABASAPPA (Minister for Public Works and Electricity).—Madam Speaker, day before yesterday on the constitutional propriety of the proposed action of Government in rejecting the selection of Junior Engineers made by the Public Service Commission was questioned. Hon. Member Sri Kagodu Thimmappa and the Leader of the Opposition desired that a statement in this behalf may be made on the propriety and also of the Government's proposed action to reject the selection made.

Art. 320 (3) reads like this :

“ Art- 320 (3) The Union Public Service Commission or the State Public Service Commission, as the case may be, shall be consulted.

(a) on all matters relating to methods of recruitment to civil services and for civil posts ;

(b) on the principles to be followed in making appointments to civil services and posts and in making promotions and transfers from one service to another and on the suitability of candidates for such appointments, promotions or transfers ; etc ”.

This is what is stated in Article 320 (3). The functions of the Public Service Commission as laid down in article 320 of the Constitution are only advisory and the Commission does not have mandatory powers. The consultation which has been made necessary under this article means only taking advice and does not mean that the authority is bound to follow it. In view of this position, it cannot be said that after the Commission has been consulted and their views obtained that a particular person is fit to be appointed for a particular post does not open for the Government to depart from the view. There is nothing in the wording of the article 320 to give rise to that inference. In fact, the word ‘consult’ only means that a certain statutory preliminary ought to be performed before an Act is done. Courts have held that failure even to consult the Commission where it is prescribed would not make an appointment without such consultation void. Even according to Rule 8 (2) of the Mysore State Civil Services (Direct recruitment by selection) rules, 1967 under which the list of candidates selected for appointment to the posts of Junior Engineers has been prepared by the Public Service Commission, the inclusion of the name of a candidate in the list published by the Commission, shall not confer any right of appointment.

Hence, no candidate included in the list of candidates published by the P. S. C. has any legal right to claim that he must be appointed as a Junior Engineer by virtue of his selection by the PSC.

In the list of candidates selected by the PSC for appointment as Junior Engineers there are 747 candidates and the break-up for civil and mechanical graduates is as follows :

Mechanical graduates 318.

Civil graduates 429.

Taking into consideration the requirements of the PWD only the following numbers are required :

Civil Engineers 672.

Mechanical Engineers 75.

This is perhaps wanted by the Hon. Member. If he wants any further clarification, I am prepared to do so.

10-00 A.M.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಮ್ಮಪ್ಪ.—ತಮಗೆ ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮತ್ತು ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನರು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿಯೇ ತಾವು ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಗೆ ತಿಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಆ ರೀತಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಂದು ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಮೀರಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಎನಿತ್ತು ? ಮೇಲಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಲಿ ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಆಗಿದೆ. ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ನಿರಪರಂಧಿಗಳಿಂದ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಸಿ ಈಗ ಅವರ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಸರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿದೆ. ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಾವು ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಗೆ ಮೊದಲು ತಿಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲಿನ ಪ್ರವಾದ ನಿದರ್ಶನ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಹಿಂದೆ ಕೂಗು ಕೂಗಿ ನಡೆದಿವೆ, ಕೆಲವು ಕಾರಾಗಳಿಂದ ಅವರ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಆಗಲಾವ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಪ್ರದನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಾಂಗಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೆ ಬಂದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ತಾವು ಇಂಜಿನಿಯರಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಅವರನ್ನು ಕನ್‌ಸರ್‌ವ್‌ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. It is obligatory function of the Government to accept. When once it is consulted and its opinion got, the Government cannot go back.

ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ.—ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮೊದಲು ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಅವರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಚರ್ಚೆ-ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು. ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಡಿಗ್ರಿ ಆದವರು ಒಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ಜನ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಸಿವಿಲ್-ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಆದವರು ಎಷ್ಟು ಜನರು ಬೇಕು, ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಆದವರು ಎಷ್ಟು ಜನರು ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಅವರು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಯೋಗ್ಯ ಜನರನ್ನು ತಿಫಾರಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಆರೀತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ತಿಫಾರಸ್‌ನ ಮೇಲೆ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಯೋಗ್ಯ ಜನರು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಹೆಚ್ಚು, ನಂಬರ್‌ಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. P. W. D. is primarily and mainly a Civil works organisation. Investigation, making designs, preparation of estimates for construction of major irrigation projects and construction of projects ಈ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ನಾಳೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

(ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ)

ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಅವರು ಏನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈಗಿನ ಜರೂರು ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ 9 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಮೂಲಕ ಈ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವೇನಿದೆ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು, ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಚೀಫ್-ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಮೂಲಕ ಜರೂರಾಗಿ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಅವರಿಗೆ ಚೀಫ್-ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆ ರೀತಿ ಅವರು ತಿಳಿಸುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವ ವಾಹಿನಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದರೋ ಅಥವಾ ನೇರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರೋ ?

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—I have said it. You did not follow. The Chief Engineer communicated that we want so many Junior Engineers. ನಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಬಹಳ ಜನ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನಗಂಡಮೇಲೆ, ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಎಷ್ಟು ಜನ ಬೇಕಾಗಬಹುದು, ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಎಷ್ಟು ಜನ ಬೇಕಾಗಬಹುದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಅವನ್ನು ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರಂತೆ ಅವರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಆದವರು ಎಷ್ಟು ಜನರು ಬೇಕಾಗುತ್ತಾರೆ, ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಆದವರು ಎಷ್ಟು ಜನರು ಬೇಕಾಗುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಚೀಫ್-ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ಮೊದಲೇ ಏತಕ್ಕೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ? ಈಗ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅವರೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿರಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲೇ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆ ವಿಚಾರವಿವಾದ ಮಾಡಿದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಮತ್ತು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಮಯ ಹಾಳಾಗುವುದು ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು; ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರು ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—We have also communicated to the Public Service Commission our requirements. You must bear in mind that even before these things were finalised, Government have communicated to the P.S.C.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಪೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—I am placing the facts before the House. It is my duty to place the facts before this House, without changing a full stop or comma. Any suggestion made by the hon. Members is a matter for consideration and action.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ ನ ಪರ್ಯಾಯದ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ನೇಮಕದಲ್ಲಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಡಿದುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆರೋಪಣೆಗಳು ಇವೆ. ಅದರಿಂದ ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ನೇಮಕವನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರೇ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ? ಹಾಗೆಯೇಯಾಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ನೇಮಕವನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA:—I understand the feelings of the Hon. the Leader of the Opposition. It is only a question of opinion. I quite appreciate it. In your view, the Public Service Commission can handle it in a much better way. It is only a question of holding a balance.

Sri H. D. DEVE GOWDA:—Everybody is not Mr. Channabasappa. Why do you take that blame?

Sri H. M. CHANNABASAPPA:—I do not want to take any blame on behalf of anybody. I am prepared to take blame on my own behalf. But the question is: we want some technical men to look into the qualifications and capabilities of the candidates. The Public Service Commission is a body constituted under the Constitution which lays down that Government should consult the commission while making appointments but it is not obligatory for the Government to implement the selections made by the commission. Government are now appointing a Committee; it is not a one-man or two-men Committee. There will be a Committee consisting of a couple of Chief Engineers, Scheduled Castes representatives and also a couple of eminent public administrators, so that all of them might put their heads together and do it expeditiously. The Public Service Commission has such an abundant amount of work that it feels it difficult to attend to this work expeditiously.

Sri H. D. DEVE GOWDA:—For your information, the Public Service Commission has got light work.

Sri H. M. CHANNABASAPPA:—I will examine that aspect also. Government is thinking in this direction also. Whichever body can deliver the goods quickly, efficiently and honestly will be entrusted with this.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ:—ಸುಮಾರು 700 ಜನಗಳನ್ನು ಒಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆರೀತಿ ಅವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಫೌಡ್ ನಡೆದಿದೆ. ಆ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿರುಗಿ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಆ ರೀತಿ ಅವರು 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ 700 ಜನಗಳ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ ಅದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ:—ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಫೌಡ್ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇಲ್ಲ. ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅತಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಫೌಡ್ ನಡೆದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಮ್ಮಪ್ಪ:—ಇರಾಖೆಯ ಮುಖಾಂತರ ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದಂಥ ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಈ ತರಹ ನಡೆಯಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದವರೇ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಈ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಲ್ಲಿ ಮೆರಿಟ್‌ಡೆ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ನಿಯಮವೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಇದು ಬಹಳ ಸಿಂಪರ್ ಕೊಶ್ಚನ್ ಇದನ್ನು ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು ? 18 ಅಲ್ಲ 9, ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆಗಲ ಯೋಗ್ಯ ಜನಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಯಾರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪೈಕಿ ಕೆಲವರು ಮೆರಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಈ 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಡಿದು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಅದ್ದರಿಂದ ತಾವು 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಮೆರಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಬರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಜನರಲ್ ಪೂರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅವರಿಗೆ 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಮೆರಿಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವವರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಿನಿಮಮ್ ಅಪ್ರಾವದರೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥಾ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಮೆರಿಟ್‌ಜನಗಳು ಬಂದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನಗಳ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್‌ಗಳಿಗೆ 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನು ಇದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್‌ಗಳು 80-90 ಅಂಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಜನರಲ್ ಪೂರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ?

SH. H. M. CHANNABASAPPA,—Who refuses that ? If a man is efficient, he will have a claim in the general pool also. When I am on my legs, if the hon. Member goes on interfering, how am I to answer ? This is rather unfair to me. I am making a statement which is crystal clear in meaning. We will give protection that has been guaranteed by the Constitution and as hon. member Sri Jaya Prakash Narayan or somebody else suggested, when more people are coming fourth for the selection on grounds of merit, we shall be too happy.

NON - OFFICIAL RESOLUTIONS

steps to arrest the spiralling prices of essential commodities.

[Debate Contd.]

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಕೆ. ಶಾಮಣ್ಣ (ಫೋರ್ಸ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡಿರುವ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತೀ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ, ಮತ್ತು ಜನರನ್ನು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡುಮಾಡುತ್ತಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಂದರೆ ದಿನನಿತ್ಯ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆಲೆ ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಆಗಿ ಗಗನಕ್ಕೇ ಏರಿರುವುದು ಎಲ್ಲರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಬೆಲೆಗಳು ಏರಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ

ರೀತಿ ಬೆರೆಗಳು ಏರಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಜನರ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ 1961ನ್ನು ಬೇಸಿಕಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

ವರ್ಷ	ಅಕಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು	ಇತರ ವಸ್ತುಗಳು
1967	188	169
1968	196	174
1969	197	182
1970	195	184
1971	200	190
1972-73	250	

ಕಳೆದ 6-7 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 188 ಇದ್ದದ್ದು ಈ ವರ್ಷ 250ಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವುದು ಜನರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಳವಳವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಅನೇಕ ಪೀಡೆಗಳ ಪೈಕಿ ಬೆರೆಗಳ ಏರಿಕೆಯು ಒಂದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಾದರೂ ಅನೇಕ ಇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಉತ್ಪನ್ನ ಬೇಕಾದ ಕ್ಷಿಂತ್ ಕಡಿಮೆಯಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೇಲಾಗಿ ಹಣದ ಉಬ್ಬರ ಯದ್ವಾ ತದ್ವ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಹೀಗೆ ಇಂತಹ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲ; ಅದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಕ್ಷ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿ ಯವರೇ ಆಗಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 1500 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನೋಟುಗಳು ಇದ್ದವು. ಈಗ ಅದು 4,500 ಕೋಟಿಗೆ ಏರಿತು. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಏನೆಂದರೆ, ಬೋಟಾ ನೋಟು ಚಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನಹಾಯಕರಾಗಿರುವುದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ.

ಮೂರನೆಯ ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವರ್ಷ ವರ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಎರಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಾರಿಗೆ ಬರ್ಚುಗಳನ್ನು ಸಹ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾರಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಡೀಸೆಲ್, ಎಕ್ಸೈಸ್, ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಟೈಯರ್, ಟ್ಯಾಬ್ಲೆಟ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸಹ ಏರಿಸುವುದು ಬೆರೆಗಳ ಏರಿಕೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಆಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿ ಆಗದಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಫೋಫೈರ್ ಆಗಿದ್ದು ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಹಾಗೆಯೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಂಚ ರುಷು ಮತ್ತು ಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎನ್ನಾಹಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಲಂಚದ ಕಾಪುಳಿಯಾಪಾಗ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಆಗ ಬೆರೆಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹೋರ್ಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಪಾಲಿಟಿಯರಿಂಗ್ ಸಹ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಿಪಿಟಿಯರ್ ಸ್ಟೇರಿಟಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿ ಬೆರೆಗಳನ್ನು ಏರಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಸಹ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎನ್ನಾಹಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸಹ ಬೆರೆಗಳು ಏರಿುತ್ತಿವೆ.

ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬೆರೆಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಏರಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣ ವೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅತಿವೃಷ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಫೋರ್ಚುಣಗಳು. ಈ ಫೋರ್ಚುಣಗಳಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡದೆ, ಬೆರೆಗಳು ಏರಿುತ್ತಿವೆ. ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪುಡ್ಲೆಗೈಸ್ಸು ಹೋರ್ಟಿಂಗ್ ಟ್ರೇಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಒಂದು ಸಲ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಒಂದೊಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೆರೆಗಳು ಏರಿತು ವೆಯೇ ಹೋದರೆ ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾದಂತಹ ಮತ್ತು ಧೃಢವಾದಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದು ತುಂಬಾ ದುಃಖನಕರವೇಕೆಂದ ವಿಚಾರ. ಈಗ ಹೋರ್ಟಿಂಗ್ ಟ್ರೇಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು 600 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ

(ಶ್ರೀ ಚಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ)

ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಣದ ಉಬ್ಬರ ವಿರೋಧ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 690 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತಂದು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹ ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ತಪ್ಪಿನ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಎರೋಳ ಪಕ್ಷದವರ ಮೇಲೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬುಲೆಟ್‌ನೋಡರ್ ಮೆಚಾರಿಟಿ ಪಡೆದು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ದೇವರು ವರ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯೇ ದೇವರು ಎಂಬ ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜನರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು ಇವರ ನಪುಂಸಕತನ ವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೆರಗು ಏರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೋತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇನ್ನು ಹಣದ ಉಬ್ಬರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಇಪೋತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆ 3½ ಪೈಸೆಗೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಲೋಹಿಯಾರವರು ಸಹ ಒಂದು ಸಲ ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆ 16 ಪೈಸೆಗೆ ಇಳಿದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಸಾಲ ಎತ್ತುವುದರಿಂದ, ಸಾಲದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣದ ಉಬ್ಬರ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ರೈಲ್ವೆ ಬಜೆಟ್ ತಂದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿಗೆ ಫೈಟ್ ಮತ್ತು ರೇಟ್ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮೇಲೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬರ್ಚು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ಬರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿಯಾದಾಗ ತನ್ನ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಏರಿಯೇ ಏರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

10-30 A.M.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಆ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆವರ್ತಿ ಜನಗಳು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ಲೂಟಿಮಾಡಿ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ರಾಭವನ್ನು ನಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನಗಳು ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಸರ್ಕಾರ ಬರಲಿ, ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಸರ್ಕಾರ ಬರಲಿ, ಅದೇ ಒಂದು ಧಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಈ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೆರೆಗಳು ಈ ವರ್ಷ ಇದ್ದುದು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ತಿಂಗಳು ಇದ್ದುದು ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಇದ್ದು ಬೆಲೆ ನಾಳೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ದಿನ ದಿನಕ್ಕೂ ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೂ ಯೋಚನೆಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ಬಹಳ ಕಳವಳಕರವಾದ ವಿಷಯ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಈಗಲೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಬಡ ಜನರು ನಿಜವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಮಧ್ಯೆ ಡಿ.ಎ. ಮತ್ತು ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏಷ್ಯಾ ಡಿ.ಎ. ಮತ್ತು ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಏರುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಎಸ್.ಡಿ.ಎ. ಮತ್ತು ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಬರ್ಚು ಬರಲಿ ಎಸ್.ಡಿ.ಎ.ವೊಂಟಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಬಡ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೆ, ಮುಂದೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ಪನ್ನ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗದೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಲದ ಬಾಕಿಯನ್ನು ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಈಗಲೇ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಿಮಿಷನಿಮಿಷಕ್ಕೂ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಜೀವನಮಾಡುವುದೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ 10 ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಬರೀ ರೂ. 140 ಗಳಷ್ಟಾಗುವವರೆಗೆ ಪುತಿ ತಿಂಗಳೂ ಬರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. 10 ಜನ ಇರತಕ್ಕ

ಒಂದು ಮಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 140 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಹೆಯಾನ ವರಮಾನ ಬಂದರೆ, ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನನಗೆ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಬರುವವರಿಗೆ ಈಗ ಬೆಲೆಯು ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಜೀವನಮಾಡುವುದೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವಾಗ ಬಡವರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜನತೆ ತುಂಬಾ ವಿಶೋಷಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೇ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಲೇ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಬಡ ಜನರು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ಕಿ ಬೆಲೆ ಯದ್ದಾತದ್ದಾ ಎಂದಿದೆ. ಗೋಧಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕೆಂದಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಣದ ಅಭಾವ, ಈಗ ಗೋಧಿ ಸ್ವಾಕ್ ಇದ್ದರೂ ಅದು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಣ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಸಿಗುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ರವೆ ಮತ್ತು ಮೈದಾ ಇವುಗಳ ಅಭಾವವೂ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆ.ಬಿ.ಗೆ ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ರವೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಮೈದಾ ಸಹ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಜೋಳ ಇವನ್ನು ಬಡವರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳು. ಅದೂ ಸಹ ಬಹಳ ಬೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬೆಲೆಗಳು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಏರುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಬಟ್ಟೆಗಳ ಬೆಲೆ ಒಂದು ಮಿಷನ್‌ಗೆ 2-40 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 3-40 ರೂಪಾಯಿಗಳೇರಿದೆ. ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ಇಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಏರಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೋದ ವರ್ಷ 2 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಇದ್ದುದು ಈ ವರ್ಷ 3 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಚಿಲ್ಲರೆಯಾಗಿದೆ. ನಿತ್ಯವೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಎಣ್ಣೆಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಭಾವ ಹಾಗೂ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಆಗಿರುವಷ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವ ವಸ್ತುವಿಗೂ ಏರಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಮೂರರಷ್ಟು ಏರಿತು. ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಗಳು ಇಷ್ಟು ಏರಿವೆ. ಜನಜೀವನವನ್ನು ಬಡವರು ಹೇಗೆ ನಡೆಸಬೇಕೋ ಎಂದು ಹಾಕಿರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇನ್ನು ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದೇ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಎಣ್ಣೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಿರುವಾಗ, ಇನ್ನು ಬೆಣ್ಣೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವವರು ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಎಣ್ಣೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರ ಸಿಮೆಂಟಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಸಿಮೆಂಟ್ ಡೀಲರ್ಸ್ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಕೆಲವಾರು ಎಂಟು ಗಳ ಮೂಲಕ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮೂಲಕವೇ ಒಂದೊಂದು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮೂಟೆಗೆ 16 ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿಂದ 20 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ನಾಚಿಕೆಪಡತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇದು ಇದೆ. ಸಿಮೆಂಟ್ ಅಭಾವ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕವರಿಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೇನು! ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಸಬೂಬು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಂಡು ಕೊಡಬೇಕು. ಇರುವುದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಸಾಮಾನ್ಯನನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೂ ಬೆಲೆ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ವ್ಯಥಾ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದನೆಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ವಿತರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದಂಥ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯವಾದಂಥ ಕಂಟ್ರೋಲನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ, ಆಗ ಸರಿಯಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯರುಗಳು ವಿತರಣೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ.—ತಾವು ಏನು ಸರಿಯಾದಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ರೂಪಾಯಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಈಗ ನನಗೆ ತೋರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವ ರೈತನಿಗಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರಿಗಾಗಲೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಬೆಲೆಗಳ ಏರಿಕೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣರು ಯಾರೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಸಮಾಜ ದ್ರೋಹಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ವರ್ತಕರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ನಾನು ನಿಜವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ತಕರ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರು ಸಾಕುಕಾರರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಏರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ದಾಸ್ಯಾನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆಲೆಯು ಏರಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಮವಾಗಿ ಮಾರಿ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣರೋ ಅಂತಹವರನ್ನು ಒಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರಳ ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಚಡಿ ಏಟು ಹೊಡೆಸಬೇಕು. ಅಂತಹವರ ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಯಾಗಿ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಅವರನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಒಂದು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಏರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಅನೇಕ ವರ್ತಕರು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿರುತ್ತಾ ಸತ್ತು ಹೋದರು. ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನಿಂದ ಬಂದಂಥ ಕೆಲವು ವರ್ತಕರು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ಸಾಕುಕಾರರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರು ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಎಷ್ಟು ದೋಷವಾರೋ ಎಂಬುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೈಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಆಗ ಇವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಇದ್ದರು; ಈಗ ಇವರು ಯಾವ ರೀತಿಯದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇರಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಅನ್ನ ತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಏಕತೆವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ನೆಪಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಅವರಲ್ಲಿ ಆ ದಕ್ಷತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅವರು ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂಬುದೂ ಕೂಡ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ತೋಳ ತೋಳ ನೀನು ಕುರಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತೀಯಾ ಎಂದರೆ ಅದು ನನಗೆ ಸಂಬಂಧ ಬೇಡ ಆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಕಾರ ರವರಿಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ಸವಾಲು ಏನೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಫ್ರೀ ಟ್ರೇಡಿಗೆ ಅಶೋ ಮಾತೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ತದ್ವು ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವನೇ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಕ್ಸ್‌ವಿತ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್-ಆಕ್ಟಾಯ್ ಹೀಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಹತ್ತಾರು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಲೂ ಬೆಲೆಗಳು ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಿಲ್ಲವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅರೋಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾಳೆ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಈ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಏರಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನುಗಳ ಧಾರಣ ವಾಸಿಯೂ ಏರುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕೆನ್ನು ಅಗತ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಆಯಿತು, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡೋಣ. ಅದರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಜರುಗಬೇಕಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಂದೆ ತರಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾವು ಈ ಸಾಮಾನುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿದರೆ—ಇದನ್ನು ಒಂದು ವಾರ್ ಫುಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಆಗ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಸಾಮಾನುಗಳ ಧಾರಣ ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಾದ ನಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಹಿಂದೆ ಏನೊಂದು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರೋ ಅವುಗಳನ್ನೇ ಕಟ್ಟುವಿಟ್ಟಾಗಿ ವಸೂಲಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅವರು

ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪರಿಸರಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ಕೆಲವರು ಕೊಡದೆ ಲಂಚರಾಜತ್ವಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಡದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾಗವನ್ನು ಕದಿಯತಕ್ಕವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಲಂಚದ ಪ್ರಭಾವ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಧಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿರದೆ ಹಾಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ವರಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಶೇ. 25—35 ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ 7—8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನ ಹೆಚ್ಚಿದಂತಾಯಿತು. ಅಷ್ಟು ಸಾಲದೆ ಒಂದು ಬಾಬಿನಲ್ಲೆ!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾರ್ ಪುಟಿಂಗ್ ಮೇಲೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದೇನೋ ಸರಿಯೇ. ಆದರೆ ಆಗಾಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ರಾಕೆಟ್ ಮತ್ತು ಸ್ಪೈಕ್ ಇವುಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಶ್ರೀ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ನವರು ಅವುಗಳು ನಡೆಯಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ? ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಈಗ ನಾನೂ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪನ್ನ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಆಗಲೇಬೇಕು. ಆಗಿದ್ದರೆ ದೇಶ ಬಂಡಿತ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಕಲ್ಕತ್ತಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಪೈಕ್ ಮತ್ತು ರಾಕೆಟ್‌ಗಳ ದೆಶೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜನರ ಜೀವನ ಬಹಳ ಅಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಕೊಡಿ—ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ತೋರಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ಏನು ಶಿಕ್ಷೆ ಬೇಕಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಬಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ...

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಪೈಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ ಕಾನ್‌ಫ್ಲಿಕ್ಟ್ ಇಲ್ಲ—ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿ ಆ ದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಾಕೆಟ್ ಇದ್ದಂತೆ ಇಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಜನರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ಸ್ಪೈಕ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವ ಹೋಗಿ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಕೆಲಸ ಅವರ ಗಮನ ಹರಿಯದಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಉಂಟು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅಂದರೆ ನಾವು ಅವರು 10 ಕೇಳಿದಾಗ 10ನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಮತ್ತೇ 15 ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅದನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅವರು ಮತ್ತೆ 20 ಕೇಳುತ್ತಾರೆ—ಇದಕ್ಕೆ ಕೊನೆ ಎಲ್ಲಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ನಿಜ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬೆರಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೂ ತಡೆ ಗಟ್ಟಿವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ರೋಗ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವನಿಗೂ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕವರಿಗೂ ಅವರ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಅವರ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ವನನ್ನೂ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕವನನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು. ಒಂದು ಯಾದ್ಯ ನಡೆದ ತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದು ನನ್ನ ದೇಶ ಇವರು ನಮ್ಮ ಜನರು ಇವರಿಗೆ ನಾನು ಹೋರಾಡಲೇ ಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಹೇಗೆ ಆ ಸೈನಿಕರಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತದೋ ಹಾಗೇ ಈ ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂಡಬೇಕು. ಅವೇ ತತ್ತ್ವ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಳವಳ ಏನೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೆ ಇವರಿಗೆ ಭಾರಿ ಬಂಡವಾಳ ಬೇಕು—ಅದು ಇವರಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಬೆಳೆಯಲಾಗಬೇಕು—ಅದೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಹಣವೂ ಇಲ್ಲ—ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪನ್ನವೂ ಕಡಮೆ. ಅಂದಾಗ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಇವರು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳೂ ಅಲ್ಲ—ಅತ್ತಲಾಗಿ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರೂ ಅಲ್ಲ...

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇನ್ನು ಸಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಧೋರಣೆಯೇನಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು, ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗದೆ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಎಂದರೇನು ಅರ್ಥ ? ಕತ್ತಿಗೆ ಹುಲಿ ಬಣ್ಣದ ಚರ್ಮ ಹೊದಿಸಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನರ ಮನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾದರೆ ಅವರು ಯಾವ ಮಾರ್ಗ ವನ್ನಾ ದರೂ ಅನುಸರಿಸಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಟೀಕೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳ ಬೇಕೆಂದಿರುವುದಿಷ್ಟೆ : ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನಾ ದರೂ ತಂದು ಈ ದೇಶದ ಅಗತ್ಯ ಗಳನ್ನು ನೀಗತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಜನರು ಒಂದು ವಾರ್ ಫುಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು—ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ್ದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿತರಣೆ ಮಾಡ ತಕ್ಕದ್ದು ಎರಡನೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಬೇರೆ ಗಳನ್ನು ನಾವು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬರುವತನಕ ಈ ಧಾರಾಣೆವಾಸಿಗಳು ಬಂದಿತು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಈ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಕೂಲಿಯ ಜನರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಾಳಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಉಟ ಹಾಕಿ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರೂ ಅವಳು ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಗಂಡಾಳಿಗೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಉಟಕ್ಕೂ ಹಾಕಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಹಳ್ಳಿಯವರು ದುಬಾರಿ ಕೂಲಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಧಾನ್ಯ ಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ಗದದ್ದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿದರೆ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಬೆಳೆದು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರೂ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳ ಬಾರದು. ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಕ್ಷತೆಯುಳ್ಳ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಚಿವರೇ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ರಾಯಬಾಗಿವೆರೂ ಅವರು ಬಹಳ ನಿರ್ದಾಪಂತರು— ಅದರಿಂದ ಅವರು ಬೇಗ ಜನರನ್ನು ಮೇರೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಇನ್ನೂ ಚಮತ್ಕಾರವಾದ ಒಬ್ಬ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದ ಎರಪ್ಪನವರಂತ ಒಬ್ಬರು ದಕ್ಷರು ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದ ಎರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಧಾಕೆತ್ತದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಠಿಣವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿ ಎದುರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದ ಎರಪ್ಪನವರೇ ಉತ್ತಮವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಕ್ಷತೆಯಿದೆ, ಆಹಾರ ಇಲಾಖೆ ಪೋರ್ಟ್‌ಲೆಂಡ್ ದೊಡ್ಡದು, ಮುಖ್ಯವಾದುದು, ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈಗ ಬರಗಾಲದ ಜೊತೆಗೆ ಪವರ್ ಕಟ್ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು, ಪ್ರಕೃತಿ ವಿರೋಧವಾಗಿದೆ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಎದುರುಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಗಾಲದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಹೊಲವೇರ ಹೈಡ್ರೋ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿದೆ, ರಬಿ ಬೆಳೆ ಬಂದ ನಂತರ ಈ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ರಬಿ ಬೆಳೆ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಶೇಖರಿಸುವಿರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಧೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ನಂಬಿಕೆ ಸಾಲದು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೇ ಒಂದು ಸಭೆ ಕರೆದು ಕೆಲವು ದಿವಸ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಜನರ ಸಹನೆ ವಿಸಾರುತ್ತಿದೆ, ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಜನರು ದಂಗೆ ಏಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಜನರ ಸಹನೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇದು ಅಂದೋಳನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕ್ಷೇಮವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾತು ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ.— ಶ್ರೀ ಶ್ರೀರಾಮುಲುರವರ ನಿರ್ಣಯವೊಂದಿದೆ, ಅದೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಇದೆ, ಅದನ್ನೂ ಮಂಡಿಸಿ ಎರಡರಮೇಲೂ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀ ಶಾಮಣ್ಣ ನವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು 30 ನಿಮಿಷ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅವರು ಜಾಸ್ತಿ ಅವಕಾಶ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲು ನಾನು, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀರಾಮುಲುರವರು ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ii) re : Vigilance over the anti-social elements in food articles and to arrest rise of prices of such commodities.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು (ಗಾರಿಧಿನಗರ).—ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ, “ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಪಡಿತರ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿತರಣೆಗಾಗಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಸದರಿ ಪದಾರ್ಥಗಳ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಹಾಗೂ ಕಲಬೆರಕೆ ಮಾಡುವಂಥ ಸಮಾಜ ಘಾತುಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸಿ ಅವರನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೊಳಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸದರಿ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಗಳ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.”

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ನಿರ್ಣಯ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಪಡಿತರ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿತರಣೆಗಾಗಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಸದರಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಹಾಗೂ ಕಲಬೆರಕೆ ಮಾಡುವಂಥ ಸಮಾಜಘಾತುಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸಿ ಅವರನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೊಳಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸದರಿ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಗಳ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಈ ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು (ಗಾರಿಧಿನಗರ).—ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಿಂದ ಕಲಬೆರಕೆ ಮಾಡಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಎದಿಯಲ್ಲದೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಅದನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕಾಣದಂತಾಗಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಅಡಚಣೆ ಸಂಭವಿಸಿದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದುದರಿಂದ ಇಂದು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟರೀತ ಏರಿಕೆ ಆಗಿದೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ: ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಕೊಟ್ಟರು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಕೇಳಿದರೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನೋಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಾಗರ್ ಚಾಕೀರನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿರುವವನ್ನು ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತೇವೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಿತ್ತುಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೆಲವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದು ಕಡ್ಡಾಯ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಎಳೆವರೆ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಕಾನೂನಿಲ್ಲ.

11-00 A.M.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲಿಗೋ ವರ್ಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ವರ್ಗಾವಣೆಯಿಂದ ಇಡೀ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ, ಇರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ನಾವು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗತಕ್ಕ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಬಡವ ನನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು)

ಕಡರೆಕಾಯಿ ಎಣ್ಣೆ ರೇಟು ಹಿಂದೆ ಏನು ಇತ್ತು? ಅದು ಈಗ ಏಳುಕಾಲು ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಸೌದೆ 70 ಪೈಸೆಗೆ ಮಣ ಇದ್ದುದು ಈಗ ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೇಟು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿರುವುದು ಎಂದರೆ ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಆಗಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಮುಖಂಡನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಧ್ವನಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರಬಹುದು, ಆದರೆ ರಿಂದ ತಪ್ಪು ಅರ್ಥ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶಾಮಣ್ಣ ನವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಖಾತೆ ಏನು ಇದೆ, ಇದರ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಉನ್ನತ ಪದವಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಆ ಅಹಾರದ ಖಾತೆಗೆ ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಬೇಕು; ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇದೆ. ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಗೋದನಗಳಿಂದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಸಾಗಾಣೆಗೆ ಯಾಗುತ್ತವೆ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆ ಇಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ನೀವೇ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಒಡಾಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ. ರೇಷನ್ ಡಿಪೋಗಳಿಗೆ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಒಂದು ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊಡುವವರಿಗೆ 100 ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡನ್ನು ರೇಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡನ್ನು ಗೊತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಅಲ್ಲದೆ ಏನು! ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತೀರಿ? ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಬಡವರು ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಗಿರಿವಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಇಟ್ಟು 400-500 ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡುಗಳ ರೇಷನ್ ಬ್ಯಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ನೀವು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ರೇಷನ್ ಬ್ಯಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಪದಾರ್ಥ ಎಂದು ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೋಟಾ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆರೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ನೀವು ಡಿಪೋಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದು 1 ರೂಪಾಯಿ 10 ಪೈಸೆಯಾದರೆ, ಅದು ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಬೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಬ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸತಕ್ಕಂಥ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಒಂದು ವೇಳೆ ನೀವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಸಲಹೆ ಕೊಡಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು.—ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಜನ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ದಡ್ಡರಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಪರಾಧಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಏನನ್ನು ಹೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಅಪರಾಧ. ಇಲ್ಲಿಗೆ 1800 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲರುವ ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯ ಸಿರೋನ್, ಮರೇಶಿಯಾ, ಸಿಂಗಪೂರ್, ಇವುಗಳಿಗೆ 1965 ರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಿರುವುದು. ಆದರೂ ಕೂಡ 65 ರಿಂದ 71 ನೇ ಇನಫಿಯರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪದಾರ್ಥದ ಬೆರೆಯೂ ಸಹ ಒಂದೂವರೆ ಪಾಯಿಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಪ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಾಗಿ ಬೆರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಪ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳು ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ, ಆದರೂ ಕೂಡ ತಿನಿಸು ತಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ವಾಸದ ಮನೆ ಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು! ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 25 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಧಾರಣೆ ಇಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು! ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ, ನನ್ನನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇರಬಹುದು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬಹುದು, ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬಹುದು, ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ 100ಕ್ಕೆ 100 ಜನಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೆ ಇವತ್ತು ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆರನೇ ಒಂದುಭಾಗದ ಜನ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ. ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅದೂ ಒಂದು ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಾವು ಜನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಯಾವುದೇ ದೇಶ ತನ್ನ ಜನತೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವಾಗ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಳಸಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಜೆ. ಬಸಪ್ಪನವರು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಕಾರ್ಮಿಕರ ವತಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಿಡುಗಡೆ ಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅನೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಸೇರಿ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಒಡಿಸಿದರು. ಕೆಲವರು ನಮ್ಮ ದೇಶ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಗುವ ಬೇಡ, ಬ್ರಿಟಿಷರೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಇದೂ ಸಹ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ನಾವು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಕುಗ್ಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆಯೇ ಎನಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕ್ಲೇಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ 56 ಕೋಟಿ ಜನ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲರತಕ್ಕ 3 ಕೋಟಿ ಜನ ಯಾವತ್ತೂ ಎಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಯೋ, ಕಷ್ಟಕಾಲದಿಂದ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತೇವೆಯೋ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಏನು ಶಿಕ್ಷೆ ಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನೀವು ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಎರೋಥ ಪಕ್ಷದವರಾಗಲಿ, ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಕಡೆ ಇದ್ದವರು ಈ ಕಡೆ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ನಾಳೆ ಎಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಟೀಕೆ ಆಗತಕ್ಕ, ಆಮರೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ರಚನಾತ್ಮಕ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ 130 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೆ ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬಡವರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 5 ನೂರು ರೂಪಾಯಿ, ಸಂಬಳ ಅಥವಾ 750 ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗೆ ಸಂಬಳ ಬರುವ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನಾನು ಕಠಿಣವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿ ವಿತಕ್ಕಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಆಗಬೇಕನ್ನು ವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಠಿಣ ವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳು ಇದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಅಥವಾ ಜನರನ್ನು ಎತ್ತಿಕಟ್ಟುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎರೋಥ ಪಕ್ಷಗಳು ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಎರೋಥಪಕ್ಷ ಹೇಳಲಿ, ಅಥವಾ ಹೇಳದೆ ಇರಲಿ ಇದರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಜನ ನಮ್ಮನ್ನು ದೂರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತಿವೆ. ನನ್ನ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನನಗೆ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಲೋಪಗಳಿದ್ದರೆ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಧಾರಣೆವಾಸಿಗಳು ಏರುತ್ತವೆ ಎಲ್ಲ ನಮ್ಮನ್ನು ತಳ್ಳಿಬಿಡುತ್ತಾರೋ ಎನ್ನುವ ಭಯ ಬಂದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಕಠಿಣವಾದ ಕಾನೂನು ಎನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಂಥ ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಬೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೆರೆ ಏರಿಕೆ ವಿಷಯ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆಗುವಷ್ಟು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೀವನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪತ್ರಿಕೆ ಓದಿ ಎಷ್ಟು ಧಾರಣೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ತೀರಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ನನ್ನ ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತೀರಾ ಬಡವರಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಇರುವ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ನಾನು ಬಂದಿರತಕ್ಕವನು ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ವನ್ನು ಅಳಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲ, ಉಳಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಕಠಿಣವಾದ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರೇ ನಮಗೆ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ. ಹೆಸರಿಗಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ ಮೊದಲೆ ಫಾರಮ್ ಇದೆ. ದಿವಸಕ್ಕೆ 10-15 ಸಾವಿರ ಮೊಟ್ಟೆ ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ. ಹಿಂದೆ 15 ಪೈಸೆಗೆ ಒಂದು ಮೊಟ್ಟೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಈಗ ಅವರು ಒಂದು ಮೊಟ್ಟೆಗೆ 33 ಪೈಸೆಗೆ ಮಾರಾಟಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿಸಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವನ ಮುಖಾಂತರ ಧಾರಣೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವರು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವೇ ಅಥವಾ ಇವರೇ ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಇದು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇವರು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು 18 ಪೈಸೆ ಕಡಿಮೆ ಅವರು ಮಾರುವುದು 33 ಪೈಸೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಯಾರ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಇದು ಆಯಿತು !

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮಲು.—ಶ್ರೀ ವಿಲೇವಾರಿ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯಿತೋ ಏನೋ ? ನನ್ನ ಪಾಟಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಒಳ್ಳೆಯವರು ಇರಬಹುದು. ಕೆಲವರು ಒಳ್ಳೆಯವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಹಲವಾರು ಜನ ಕೆಡಕು ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಡಳಿತ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಧೂಷಣೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಾನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ರೀತಿ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಬೆಳಗ್ಗೆ ತಿಂದರೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಬರುತ್ತಾ ಇವೆ. ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅನೇಕ ಕಾಯಿರೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ನಾವು ಅಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಂದು 11 ತಿಂಗಳಾಯಿತು ಈಗ ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾರು ಯಾರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಾವೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ನಾನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವೆನಿಸಿದ ಅಗಬೇಕು ಫ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಅಗಬೇಕು ನಾವೇ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಪ್ರಾಡಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವ ಕಡೆ ಪ್ರಾಡಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ರಾರದ ಇದ್ದೇವೆ. ಮೊನ್ನೆ ನೂಲಿನ ಪುತ್ರೆ ಬಂತು ಬಿಜಾಪುರ ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟು ನೂಲು ಬೇಕು ಎಂದು ನೇಕಾರರು ಉಪವಾಸ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಬ್ಬರ ಲಕ್ಷ ಸ್ಪಿಂದರ್ಸ್ ನಡೆಯುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರುವುದು 50-60 ಸಾವಿರ. 3.00 ಸ್ಪಿಂದರ್ಸ್ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೂಲು ತಯಾರಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಅನೇಕನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಇನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಕೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ ವಿಚಾರಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜನರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸದಿದ್ದರೆ ಜನರು ನಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ದೂರ ಹೋಗುತ್ತಾರೋ ಎನ್ನುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವ ಎಚ್ಚರ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬರನ್ನು ಒಬ್ಬರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಧಾರಣೆವಾಸಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಧಾರಣೆವಾಸಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಲೂ ಕಾರಣರು ಯಾರು ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜದ ಜನ ನಾವು ನೀವು, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಸೇರಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಹುಣಸೆ ಹಣ್ಣು 10 ಕೆ.ಜಿ. ಗೆ 14 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 25 ರೂಪಾಯಿ ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ? 171 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ 14 ರೂಪಾಯಿ ಇಲ್ಲಿ 25 ರೂಪಾಯಿ ಎಂದರೆ ವರ್ತಕರು ಎಷ್ಟು ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ವರ್ತಕರು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೊಡತಕ್ಕ ತೊಂದರೆ ಇದು. ಅಂಥವರಿಗೆ ಕಠಿಣವಾದ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವ ರೀತಿ ಕಾನೂನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದೆ ಇದ್ದರೆ ಇರತಕ್ಕ ಹಳೆ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ನಿಜವಾಗಿ ಇವರು ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಶ್ವಾಸ ನನಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. 95 ಜನ ಕಟ್ಟುವರು ಇದು 95 ಜನ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಇದ್ದರೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಇರುವ ಕಡೆ ನಾರ್ತ್‌ರೇಬಿಡ್ ಫೌಡ್ ಆಫೀಸ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಕೆಲಸಗಳು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅದರ ಮಹಡಿಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವತ್ತು ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. 5 ಗಂಟೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದವರು ರಾತ್ರಿ 11 ಗಂಟೆ ಯವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು, ನಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೋಸ್ಕರ ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ 4-5 ರೇಷನ್ ಅಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬ್ಯಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೋಸ್ಕರ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಈ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳೋಣ ? ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆರು ತಿಂಗಳು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಅವರು ಬರಲಿಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳೋಣ.

ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿದೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಅಗಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಒಂದು ಕಡ್ಡಾಯವಾದ, ಕಠಿಣವಾದ ಕಾನೂನು ಪಾಲನೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾವು, ನಮ್ಮ ಜನ, ಎಂದು ಮುರಾಜಿಗೆ ಕಟ್ಟು ಬೀಳುವುದಾದರೆ, ನಾವು ಇನ್ನೂರು ಚಿಲ್ಲರೆ ಜನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವೆಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಮಾತ ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇಯವರೇ, ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬೆರೆ ಏರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯನಾದ ರಾಗಾಯಿತು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಲವೂ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡು

ತ್ವಾರ. ಆದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಬಹಳ ದುರದೃಷ್ಟಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನತೆಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಹೋದ ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಬೆರೆ ಇತ್ತೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಈಗ ದ್ವಿಗುಣವಾಗಿದೆ. ಜನಗಳು ಇಷ್ಟೊಂದು ಬೆರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಹಾರಪದಾರ್ಥ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಅವರ ನೆರವಿಗೆ ಬಾರದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಜನಗಳು ಕೋಪೋದ್ರಿಕ್ತರಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬಂಡಾಯವೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಎಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀ ಚಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈಗ ಸದನದಲ್ಲಿದ್ದು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ ನಾವು ಹಿಂದೆ 1965ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ, ವಿಧಾನಸಭೆ ಚಲೋ' ಮಾಡಿದವು. ಅಗ ಶ್ರೀ ರಾಮರಾಯರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಪೊಲೀಸಿನವರ ಜೊತೆಗೆ 6 ಸಾವಿರ ಜನರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಕಂಬಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೂರು ದಿವಸವಾದರೂ ಅವರಿಂದ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಚಳುವಳಿಗೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಚಳುವಳಿ ಜನ ಮಾಡಿಯಾರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಅವಾಗ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರನವರು ಈ ಸದನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದರು. ಅಂಥ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದರೆನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಗ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ಅಂಥ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಜನ ಈಗ ಅಂಥ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಹಳ ದೂರವಿಲ್ಲ, ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಆಹಾರದ ಬೆರೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಲಹೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಜನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಕೇಳಿದರು. ಸರ್ಕಾರದ ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ, ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಪುಳುಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ರೇಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಒದಗಿಸಿ ಎಂದೇ ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇರುವ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಂದು ಜೀವನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ 10-12 ಜನ ಇರುವ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಜನಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡು ಪಡೆದಿರುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ 8 ಜನರಿದ್ದರು. ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಷ್ಟಿರೇಷನ್ ಬರೆದುಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಬರೆಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜನರಿಗಿಂತ ಇಬ್ಬರು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಎರಡು ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರೇಷನಿಂಗ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಹಿಂದೆ 8 ಜನರಿದ್ದರು, ಈಗ 10 ಜನರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ? ಎಂದು 8 ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹ ರೇಷನಿಂಗ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜನರ ಬದುಕುನ್ನು ಈಡೇರಿಸದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ರೇಷನಿಂಗ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ವಿಚಾರಿಸಿ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟು ಜನಗಳಿಗೂ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೂ ಎಷ್ಟು ಧಾನ್ಯಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜನ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಬಾಕಿ 8-9- ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿದೆ ತರಬೇಕು? ಅದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೇ ಬ್ಯಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಯಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಆಹಾರ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಡಿಪೋಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಬರೀ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಧಾನ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ತಪ್ಪು ಸರ್ಕಾರದ್ದಾಗುತ್ತದೆ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿ ಮಿಗಡೆಪ್ಪು, ದೊರಕಬೇಕಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲ ಯಂತ್ರವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಮಾನಕರವಾದ ಪ್ರಸಂಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಸಾಕಷ್ಟು ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಡಿಪೋಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಷ್ಟ? ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕದೆ ಹೋದರೆ ಬ್ಯಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಉಪಪಾಸ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ)

ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆರೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊದ ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಬೆರಿಗಿಂತ ಈಗ ಡಬ್ಬರ ಆಗಿದೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆರೆಯನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ತಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೊದರೆ ಇನ್ನು 15 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆರೆ ಇಳಿಯದೆ ಹೊದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾಗರಿಕರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಅಂದೋಲನ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನಡೆದಾಗ ಏನೇನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಬೇಕಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† Sri J. P. SARWESH (SERUM).—Madam Speaker, speaking on this resolution I would like to first congratulate the Government for adopting the progressive policy in allotting fair shops particularly in drought affected areas. The decision of the Government to give food grains on credit basis to educated unemployed to run fair price shops has actually helped them a lot. These educated unemployed had no work at all and now they are able to run the fair price shops. You can adopt this policy even in Bangalore and it will go a long way in helping the educated unemployed and the black-marketing could be curbed to a certain extent. You can check unemployment to a certain extent by allowing these people to open fair price shops. The food grains are being allotted to the panchayats and Co-operative Societies for selling to the public. But these Institutions are known for corruption and black-marketing. Supplying foodgrains to these institutions should be immediately stopped. Instead the educated unemployed should be encouraged. As far as the foodgrains are concerned, there is no black-marketing in our area. As far as the sugar supply is concerned, no poor man is able to get it from these institutions. Therefore, the policy of giving the foodgrains to the Panchayats and Co-operative Institutions should be discouraged and stopped immediately. Foodgrains given to the educated unemployed to run fair price shops may be given on taking security from them.

11-30 A. M.

And, as far as rise in prices is concerned, madam, we have seen every Government trying to stop corruption and to stop the rising of the prices, but they have utterly failed, and they will continue to fail, because as long as there is a capitalist society and as long as there is private property, you cannot expect any man to be honest and sincere. When the State gives security of food, clothing and employment to every individual, a man may become honest. Now, we are in a capitalist society. Whoever has more amount is respected in the society. He may adopt even the worst means; when he becomes a rich man, he is respected by the society. So, we cannot expect any man to be honest. The best thing is to adopt such things by which we can end corruption.

As far as trading in foodgrains is concerned, Government should trade in the foodgrains immediately. They should take up trading not only in rice but they must also trade in jowar. Unless this is done,

there is no other way for the Government to check the prices. So, once again, madam, I would like to say that there are thousands and lakhs of people who are unemployed in our State Graduates and Matriculates and all those Fair Price Shops should be entrusted to them. That will solve one of our biggest problems.

With these words, I thank you.

†ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ಮರೈಶ್ವರಂ).—ನನ್ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ, ಈ ಬೆರೆ ಎರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಇಬ್ಬರು ಮಿತ್ರರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಬೆರೆ ಎರಿಕೆ ಗಗ ನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ್ದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಕ್ಕೆ ಬೆರೆ, ರಾಗಿ ಬೆರೆ, ಸಕ್ಕರೆ, ಎಣ್ಣೆ ಬೆರೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಾದವಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬೆರೆಗಳು ಎರಿವೆ ಎಂದು ಅತ್ತ ದೇಶದ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಬೆರೆ ಎರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಇವೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬೇಸರ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆರೆ ಎರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣ ಏನು? ಸರಕಾರ ಏನು ಕಾರಣ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಆ ಕಾರಣಗಳು ಸರಿಯೇ, ಧೋರಣೆ ಎಂದೆ ಆ ಧೋರಣೆ ಸರಿಯೇ, ಎಂದು ನ್ನಲ್ಲ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಹೇಳುವ ಕಾರಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಇದ್ದರೆ, ಧೋರಣೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರ ಹೇಳುವ ಕಾರಣ ಸರಿಯಲ್ಲ, ಧೋರಣೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅವರ ಧೋರಣೆ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಹಲವಾರು ಕಾರಣ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ ನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು ಬೆರೆ ಎರಿಕೆ ಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು. ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾದರೆ ಬೆರೆ ಎರಿಕೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸ್ವೈಕ್ಯ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿವಸ ಬೆರೆ ಎರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೊರತೆಯಿದೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಬಗ್ಗೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಸರಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ. 1971-72 ರಲ್ಲಿ 112 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿವಸ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗಿದೆ. ಸರಕಾರದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಆರ್ ಟಿಂ ಹೈ ಎಂದು ಚಿವಾಣರು ಹೇಳಿರುವುದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪುಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ 9-5 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಬಫರ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಇದೆ ದಟ್ಸ್ ಆರ್ ಟಿಂ ಹೈ ಆರ್ ಟಿಂ ಹೈ 1-5 ಬಫರ್ ಸ್ಟಾಕ್ 112 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗಿದೆ. ಆರ್ ಟಿಂ ಹೈ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆರೆ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾದ್ದು ಅದು ಬೇರೆ ಸಮಾಚಾರ. ಎರಡನೆಯ ಐಟಂ ಸಕ್ಕರೆ. ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಬರು ತ್ತಿದೆ. ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದ ಸಕ್ಕರೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸಕ್ಕರೆ 1971-72 ರಲ್ಲಿ 31 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡ ಹಿಂದಿನ ಫಿಗರ್ಸ್ ಕಂಪೇರ್ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ 31 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಜಾಸ್ತಿ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದಾರೆ. ಇಷ್ಟಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆ ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. 1971-72 ರಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆದಮೇಲೆ ಡೀ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಡೀ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಆಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ವಾಲಂಟರಿ ಪಾರ್ಸಿಯರ್ ಡೀ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಅದರಿಂದ ಕೂಡ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ನೀತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಿಲ್ಲು ಮಾರ್ಲೆಕರು ಏಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ 60 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಉಳಿದ 40 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ತಾವೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು. 40 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸರ ಕಾರದಿಂದ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆರೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಸಕ್ಕರೆ ಮಿಲ್ಲು ಮಾರ್ಲೆಕರು ಕೊಟ್ಟಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಈ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

Sri N. CHIKKE GOWDA (Minister of State for Animal Husbandry).—In puts regulation for production, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ.

Sri M. S. KRISHNAN.—First as for assugar is concerned, there was sabotage, by mill owners. Even Mrs. Indira Gandhi has to say that there was sabotage by mill owners. The U. P. Assembly passed Resolution saying that sugar mills must be taken over and nationalised. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಿಲ್ಲು ಮಾಲೀಕರು ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ತಪ್ಪು ರೀತಿ ಹೇಳಿ ಕೃತಕ ಬೆರೆ ಎರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. You are guilty of colluding with the mill owners of the country. That is why it has happened.

ಮೂರನೇ ವಿಚಾರ ಕ್ವಾಂತ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಿಲ್ ಮಾಲೀಕರು ಎರಕ್ಷನ್ ಪಂಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. 1950-51 ರಲ್ಲಿ 420 ಕೋಟಿ ಮಿಟರ್ ಬಚ್ಚಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಯಿತು. 1960-61 ರಲ್ಲಿ 628 ಕೋಟಿ ಮಿಟರ್ ಬಚ್ಚಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಯಿತು. 1969-70 ರಲ್ಲಿ 773.3 ಕೋಟಿ ಮಿಟರ್ ಬಚ್ಚಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಯಿತು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಸರಕಾರದ ಹೇಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ, ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ಮಿಶ್ರರವರ ಹೇಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಆರ್ ಬಿಟಿಂ ಹೈ ಹಿಂದೆ ಯಾವತ್ತೂ ಇಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಟ್ರೋಡಕ್ಷನ್ ಇಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಆದರೂ ಯಾತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಿಟ್ಟು ಬೆರೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ವೇಜಸ್ ಬೋನಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಬೆರೆ ಆ ರೀತಿ ಕಡಿಮೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಆರ್ಗ್ಯುಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಬಿಟ್ಟು ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೋರ್ಸ್ ಕ್ವಾಂತ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮಿಲ್ ಮಾಲೀಕರು ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. Excepting the newly taken over silk Mills. ಗಳಿಕೆದಾರರ, ಬಂಡವಾಳಗಾರರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಮಿಲ್ಲು ಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಸ್ ಕ್ವಾಂತ್ ಇಷ್ಟು ಸ್ಟ್ರೋಡಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಫಿನ್ನೆ ಕ್ವಾಂತ್ ಮತ್ತು ಅರ್ಚಿಫಿಷಿಯರ್ ಕ್ವಾಂತ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ರಾಫೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಆಗುವ ಕೋರ್ಸ್ ಕ್ವಾಂತ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಧೋರಣೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದ ಕ್ವಾಂತ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಡೆವಲಪಿಂಗ್ ಎಕನಾಮಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಮಿಶ್ರರವರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ತರಹದ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಬೆರೆಗಳ ಏರಿಕೆ ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಬಹು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಮ್ಮನೆ ಸರಕಾರ ಸಮ್ಮ ಮೇರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ 'ಗೊಬ್ ಕೂರಿನಂವ ಪ್ಲಾಂತ್ರಿ' ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿಯೇ ವಿನಾ ಬೇರೇನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಹೇಳುವುದು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೂಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಸರಕಾರದ ನೌಕರರು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಬೋನಸ್ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ವಾದ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾರು ಅರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರು ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆೋ ಅಂತಹವರು ಈ ವಾದವನ್ನು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಬರೀ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವರು ಆಡುತ್ತಿರುವ ಮಾತು. ಬೆರೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಇವೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೂಲಿ ಹೇಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನ್ ಎಂದು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ಕಮಿಷನ್ ರಚನೆಯಾದಾಗ ಇದು ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾದ ಶ್ರೀ ಗಜೇಂದ್ರ ಗಡ್ಕರ್ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಶಿಫಾರಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ :—CONCLUSIONS :

"We note that increases in money wages of industrial workers since Independence have not been associated with the rise in real wages. Nor have real wage increases been commensurate with any improvements in productivity. Simultaneously, wage costs as a proportion of the total costs of manufacture have registered a decline and the same is true about the workers' share in the value added by manufacture."

Production per worker increased by 63 percent between 1956 to 1964. Real earnings remained static or even fell down marginally. Between 52 and 58, money wages as a percentage of total output dropped from 13.17 to 11.4. Between 1960 and 1964 the drop was from 10.9 to 9.7 percent. The percentage of wages to value added by manufacture (surplus value created by the workers) showed a decline from about 50 in 1949-50 to 40 in 1958. It fell further to 36.5 percent in 1964, the latest year for which information is available. ಅದುದರಿಂದ Increase in wages ಅಥವಾ ಡಿ. ಎ. ಗೂ ಬೆರೆ ಏರಿಕೆಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ಬೇರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ತಾವು ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಇಟಲಿ, ಈ ದೇಶಗಳು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಬೆರೆಗಳು ಏರಲಿಲ್ಲ. 1968 ರಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಮುಷ್ಕರವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇಜುಗಳು ಶೇಕಡಾ ಹತ್ತರಿಂದ ಹದಿನೈದರವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿನ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆರೆ ಏರಲಿಲ್ಲ, ಅದೇ ರೀತಿ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಮ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಟ್ ಆಯಿತು. ಆಗ ಕೂಡ ಬೆರೆಗಳು ಏರಲಿಲ್ಲ. ರಷ್ಯಾ ದೇಶ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಕೂಲಿ ಶೇಕಡಾ ಐದರಿಂದ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದಾಗಲೂ ಅಲ್ಲಿನ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆರೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಾಪಿಲಿಸ್ಟ್ ದೇಶಗಳು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಟ್ಯಾಕ್ಸೇಷನ್ ಗೂ ಇದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

Let me tell you, Taxes have nothing to do with Wages. ಇದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿರುವ ಅಹಾರಧಾನ್ಯ ಇಲ್ಲವೇ ಸಕ್ಕರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಎಲ್ಲದರ ಬೆರೆಯೂ ಏರುತ್ತಲಿದೆ. ಇನ್ಸ್ ಹಾಗೇ ಡ್ರಗ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಕಮಿಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಶೇಕಡಾ 24 ರಷ್ಟು ಕನ್‌ಸೆಷನ್‌ನ್ನು ಡ್ರಗ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಔಷಧಿಗಳ ಬೆರೆ ಶೇಕಡಾ 18 ರಿಂದ 24 ರ ವರೆಗೆ ಏರಲು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಸಾರಾಭಾಯಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರರು ಇದರ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ರಾಧ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ರೂಲ್ಸ್ ರಿರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದುದರಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ಔಷಧಿಗಳ ಬೆರೆ ಗಗನಕ್ಕೇರುತ್ತಿವೆ. ಕೂಲಿಗಾರರ ಕೂಲಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದಾಗಿ ಬೆರೆಗಳು ಖಂಡಿತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೆರೆ ಏರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“Price rise is inevitable in a developing economy.” ಬೆರೆ ಏರಿಕೆ ಎನ್ನುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. Economically it is wrong. Politically also it is wrong. It is not a proposition which is based on facts. ಈ ಧಿಯರಿಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಇನ್‌ಫ್ಲೇಷನ್ ಹೇಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಚೈಂಸ್ ಎನ್ನುವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ :—

“It is not the heavy industry that is playing the major role. It is even now the consumption industry” ಎಂದು. ಅದುದರಿಂದ ಇದು ಬರೇ ಶುಷ್ಕ ವಾದ ವಾದ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಡೆವಲಪಿಂಗ್ ಎಕನಾಮಿ ಇರುವುದೊಂದೇ ಅಲ್ಲ. ತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ ಹಂಗೇರಿ, ರುಮೇನಿಯಾ ಬೆಲ್ಜಿಯಂ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು. ಇಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮನುಷ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಬರ್ಲಾ ಟಾಟಾಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ತತ್ವ ಇಷ್ಟು ಅಧೋಗತಿಗೆ ಇಳಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಸಮಾಜವಾದಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಇಂದು ಬೆರೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಈ ರೀತಿ ಇರುವ ಸೊಪ್ಪೆಟಿಯನ್ನು ನಾವು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಕರ್ಬು ಮಾಡಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್)

ಈಗ ನಮ್ಮ ತತ್ವ ಎಂದರೆ: Landlords being eliminated; lands being distributed to the easantry. ಆದರೆ ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮನಾಪಲಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

There Monopolies have to be done away with by means of production being brought under the control of Government.

ಇಂತಹ ಬಂಡವಾಳಗಾರರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ಬೆರೆಗಳು ಗಗನಕ್ಕೇರುತ್ತಿವೆ. You are giving an alibi to the Tatas and Birlas in our country. ಇಂತಹ ಶುಷ್ಕವಾದ ವಾದ ಮಾಡುವುದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಡೆಫಿಸಿಟ್ ಫೈನಾನ್ಸಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. 1972 ರಿಂದ 1973ರ ವರೆಗೆ 1300 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಡಿಫಿಸಿಟ್ ಇತ್ತು. It was necessary because of Bangla Desh and Pakistan War ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. Even if you take it into account, that argument does not hold good. ರಫ್ತುಬಿಗಲು 1972 ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲಿದೆ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಹಣ ಪಡೆಯುವುದೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

Money supply is increasing even when refugees have gone, and even though Pakistan War has stopped, you do not stop collection for Refugee Tax.

The bank credit is going higher and higher. In 1972-73, the net bank credit has risen by another Rs. 592 crores as against Rs. 482 crores during the same period in the previous year. Money supply in these four months has risen by Rs. 212 crores as against Rs. 140 crores during the same period in the previous year. The Bangla Desh refugees have already left. ಆದರೂ ಬೆರೆಗಳ ಏರಿಕೆಗೆ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ನಿರಾಶ್ರಿತರೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸುಳ್ಳು. ಬೆರೆಗಳು ಏರುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅದು ಕಾರಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಆರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ; ಮಾನ್ಯ ಚವಾಣ್ ಅವರು ಕೂಡ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. Deficit financing has exceeded all reasonable limits. The Central Government is pumping in more money. There is too much deficit financing. The policy of Government is in favour of monopolists and landlords. The Wanchoo Committee has said that every year Rs. 1,400 crores of black money is being produced. It is a parallel economy ನಿಮ್ಮ ಇಕಾನಮಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಾದರೆ ಬ್ಲಾಕ್ ಮನಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಬೆರೆಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಕೇವಲ ರೈತರ ಮೇಲೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ, ಎಸ್. ಜಿ. ಒ. ಗಳ ಮೇಲೆ ಇರುವುದು ಬೇಡ. ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಮೇಲೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನುದಾರರ ಮೇಲೆ ಇರಬೇಕು. ಮತ್ತು ವರ್ತಕರ ಮೇಲೆ ಇರಬೇಕು. ಇವರು ಇಂದು ಹಣವನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. Even now you are giving more and more concessions to the monopolists of our country. If I am telling a lie, I am prepared to resign.

Sri H.M. CHANNABASAPPA.—No, don't resign.

Sri M. S. KRISHNAN.—Then accept my statement.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Merely because we want the hon. Member to remain in this House, that does not mean that I should accept whatever he says.

SRI M. S. KRISHNAN.—You either controvert my statement or accept my resignation. What the Wanchoo Committee says is that the only way by which you can control black money is not only by curbing the monopolists but also by demonetising the notes, particularly the hundred rupee notes. Of course, you cannot announce it publicly but in one night it has to be done. When it has been done by capitalist countries and when Sirimavo Bandaranayake has done it, why cannot Srimathi Indira Gandhi do it? We are prepared to support her. It is not because of that the prices are shooting up? Why don't you do it? I know the Centre has to do it.

Another thing is the nationalisation of textile, sugar, drug and edible oil industries. The U.P. Assembly has recommended the nationalisation of the sugar industry. But the Centre is not agreeing to it. The mill magnates have played hell with our economy; it is atrocious. ಇಂದು ಸತ್ತ ಹಣವೆಂತರೂ ಬಚ್ಚಿ ಮಿಲಿಗನು ಕೇಂದ್ರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿಜನ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀರಾಮುಲು ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವುಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅದರ ಮಾಲೀಕರು ಬಳಕೆಪ್ಪು ಹಣವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟರು. ಇಂತಹ ಮಾಲೀಕರುಗಳಿಗೆ 'ಜಡ್ಡಿ ಏಜು ಕೊಡ ಬೇಕು'. The textile industry is the most mismanaged industry. Why should not the State take over the whole thing and run in the interest of the people? The Government is not prepared to do it. All these industries must be nationalised. The Government has taken over only the sick mills. That is not correct. They must take over the entire industry.

The wholesale trading in foodgrains must be taken over by the Government. ಇದು ಕೇಂದ್ರದ ಪಾಲಿಸಿಯಾದರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇನ್ನೂ ಮೀನಾಮೇಷ ಎಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದಿನ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಾಗ ಮತ್ತೆ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಮುಂದೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒಂದೆ ಗಿಸಲು, ಅವರನ್ನು ಕಾಳೇನದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಕಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೂಡಲೇ ಬಿಸ್ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ಸಹ ಎತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಾರದು? ಮನನ್ನು ಇದ್ದರೆ ಮಾರ್ಗವಿರುತ್ತದೆ. You are giving all sorts of reasons for not taking it over.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—Whenever an undertaking of this nature has to be done the necessary infrastructure will have to be built and nothing should be done in a hasty manner. If you want to have desired results, proper infrastructure is a basic prerequisite.

SRI M. S. KRISHNAN.—I am really surprised that a person of the stature and administrative ability of Sri Channabasappa should say that. It is a question of implementation of the policy which you have already undertaken. It is not a question of evolving a new policy. To arrive at this policy you have taken 25 years; it is atrocious. There may have been many reasons for that. All along you were with the monopolists and now you are trying to break with them. You have arrived at a new policy but you are not prepared to implement it with full force. ಬತ್ತದ ಬಗ್ಗೆ ಬೆರೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳೆದವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೆರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ.

(SRI M. S. KRISHNAN)

ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಡ್ಡಿನಿಷ್ಟೇಟಿವ್ ಮೆಷಿನರಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸೆಟ್‌ಅಪ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ತಳ್ಳಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ವರ್ತಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡೋಣ ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ. I accuse you ; I charge you.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—You have already liquidated all the zamindars.

Sri M. S. KRISHNAN.—Still he is one of the zamindars who is remaining. He has formed a co-operative farming society.

12-NOON

ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಫುಲ್ ರೇಷನಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು. ಎಲ್ಲಾ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆರಗೂ ಏಕರೀತಿಯಾಗಿ ಏರಿಹೋಗಿವೆ. ತರಕಾರಿ ಕೂಡ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಗಿಂತ ಇಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲೂಗಡ್ಡೆ, ಹುಳಿಕಾಯಿ, ಟೊಮ್ಯಾಟೋ ಎಲ್ಲ ತರಕಾರಿಗಳ ಬೆರಗೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ಫುಲ್ ಸ್ಕೇರ್ ರೇಷನಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬಾರದು ? ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬೆರೆ ಕೂಡ ಇನ್ನಿಲ್ಲದೆ ಆಗಿದೆ ರೇಷನಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಟೌನುಗಳಲ್ಲಿ ತಂದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ನೀವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಹಕರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. You can rest assure that there will be a powerfull movement against price rise and against the policy of the government and we will be in that movement in order to see the policy is changed according to the tune of time. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

MADAM SPEAKER.—The time allotted for this Resolution is over. There are still three or four members desirous to speak. I think the House agrees for extension of time for this Resolution.

Hon. Members.—Yes.

MADAM SPEAKER.—The time is extended.

† ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಂ. ಶ್ರೀನಾಥ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಹೊಸನಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವರು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮರೆತರು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಯಾವ ಬೆರೆಯನ್ನೂ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಮರೆತರು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಕೂಲಿಗಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅವರು ಯಾವರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡದಿದ್ದರೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಕುಲಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಬೆರೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ಏರುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಾಯಕರ ಕೇವಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬೋನಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸವಲತ್ತು ಬಗ್ಗೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ 10 ಜನಗಳಿಂದ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ 100 ಜನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ? ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ

ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಯಾವರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಬೆರೆಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಿಲ್ಲ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕ್ಯಾಂಟೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿ ಹಸಿ ಕೊಂದು ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇವರಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಷಯವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಿಷಯ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಸಹ 3-4 ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದೆ. ಉತ್ಪಾದನೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗದೆ ಹೋದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಲ್ಬಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ತಾವು ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಗಳಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಫೋರ್ಟ್ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಸವಲತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ರೇಷಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವಿಕ್ಸ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಹಾಕಿರುವ ಕಾರಣ ಬೆಂಗಳೂರು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೆಂಟ್ ಅನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಫೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೇಷಿ ಮುಖಾಂತರ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 50 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 70 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಬತ್ತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾರ್ಡರ್‌ನು ದಾಟಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾರ್ಡರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 25-30 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಟ್ರೇಡ್ ಕಾನ್ಸೋಲೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹಂಚತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಬೇರೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ಹತೋಟಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುವುದು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಬೆರೆಗಳನ್ನು ಹತೋಟಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಯಾವಾಗ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವವರೆಗೆ ಅವನ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬದಲಿ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಈಗ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬನು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಲಿ, ದರೋಡೆ ಮಾಡಲಿ, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಲಿ ಅವನು ಅಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ಅವನನ್ನು ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ಹಣವಿದ್ದರೆ ಬನ್ನಿ ಸಾಕುಕಾರರೇ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವನ ನೀತಿ ನಡತೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹಣವಂತನಾಗಿದ್ದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೂ ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಸ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೌರವ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷೆಯು (ಅಂದರೆ ವರ್ತಕ ಶಿಕ್ಷೆ) ಎಷ್ಟು ದಿವಾಳಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವನು ಹೆಚ್ಚು ಕ್ಯಾಲಿಫೈಡ್ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ದಿವಾಳಿ ತೆಗೆದ ಅಂದರೆ ಒಂದುಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿಸಿವೆ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಇಂತಹ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವಾಗ, ನಾವು ಎಲ್ಲರವರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಬೆರೆಗಳನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಕಾರವಾರ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆರೆಗಳು ಏರುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಅಡಿಕೆ ಬೆರೆ ಒಂದೇ ಸಮಾನ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರಲಿ ಕಾರಣವೇನು? ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಎಲ್ಲರವರಿಗೆ ಬೆರೆಗಾರರಿಗೆ ಬೆರೆ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬೆರೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಕ್ಕಂತ ಜಾಸ್ತಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಕ್ಕಂತ ಕಮಿಯೂ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಅಡಿಕೆ ಬೆರೆಗಾರರಿಗೆ ಒಂದು ಭಯ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅವರು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬೆರೆಯನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳ ಜಂದ್ರಶೇಖರ್)

ಹಿಗಿರುವಾಗ ಮಣಕ್ಕೆ 100 ರೂಪಾಯಿ ಬಲು 50 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅವು ಗತಿ ಏನಾಗಬೇಕು? ಎಷ್ಟೋ ಸಂಸಾರಗಳು ಇದರಿಂದ ವಿಷ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಾಯುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಹೋಟಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಈ ನಮ್ಮ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಕಾಯುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಇನ್ನು ದೀ ಪೊನೆಟ್ಕೋಶನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ಹತ್ತಿಲ್ಲ, ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ನಾವು ಈ ಕಷ್ಟ ಹಣವೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ನಾವು ಈ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಯಾರ್ಯಾರು ಹತ್ತಿರ ಬಾಡುಕ್ ಮನೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಅವರು ಬರ್ಕು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥವನು ಒಂದು ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ 10 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಇದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ 20-30 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಖರೀದಿ ಮಾಡಲು ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಕೂಡತಕ್ಕಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇವತ್ತು ಇನಾಂ ಟ್ರಾಕ್ಟಿನವರು ಕೆಲವು ಬರ್ಕುಗಳಿಗೆ ಎಗ್ಗೆಮೆಶನ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಕೆಲವು ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದ ಜನರು ಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ, ಆ ಬರ್ಕನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು, ಕಾರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರ್ಕು ಮಾಡುವುದು, ಮತ್ತು 10 ಸಾವಿರ ಇದ್ದರೆ 15 ಸಾವಿರ ಕೊಟ್ಟು ಕಾರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು-ಇತ್ಯಾದಿ ದುಬಾರಿ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬೆರಗವು ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಂಕಾಶ್ವ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ನನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯರೆ, ಬೆರೆ ವಿರಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಹೊಸದಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕಾದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿ ನ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು, ಇಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರರ ಅಂದರೆ ದೇವಾಜರವರು ಅಲ್ಲಿಕೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು. ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಡತನ ತೊಲಗುವ ಬದಲೂ ಬಡತನದ ಉಬ್ಬರ ಗಗನವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಕ್ಯಾಂಪ್ಲೀನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಫಿಗೆ 40 ಪೈಸೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಿಗಿರಿಬೇಕಾದರೆ ಹೊರಗಡೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೇಗಿರಬಹುದು? ಹಳ್ಳಿಯ ಬಡ ರೈತರು, ಬಡ ಕಾರ್ಮಿಕರು; ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೀ ಎನ್ ಟಿ ಒ ಗಳು—ಇವರ ಜೀವನ ಎಷ್ಟು ದುಃಖರಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಕಳೆದ 6 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳು ಬೆರೆ 'ತೀಕರಾ 20-0 ಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ, ಇವತ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತೀ ತಿಂಗಳು ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ; ಆದರೆ ಅದು 15 ದಿನಗಳಲ್ಲೆಯೇ ಮುಗಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ನಾಗರಾಜರು ಸಹ ಬೆರೆಗಳು ಏರಿವೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮಗನ ನಾಮಕರಣವನ್ನು ಸಹ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ವರಮಾನ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ವಸ್ತು ಯಾವ ವರಮಾನವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಂತಹ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಜೀವನ ವರ್ಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಜನರು ತೀಕರಾ 65.50 ಇದ್ದಾರೆ. ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೂ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಳ ವರ್ಗದ ಜನರು 35.50 ಇದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲರೂ ಇಂದು ಪಡಬಾರದೆ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ 1967 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಬೆರೆ 46 ಪೈಸೆ ಇತ್ತು. 1972 ರಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅದು 39 ಪೈಸೆಗೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಯಾವ ಲಾಭವೂ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ತಿನ್ನುವವರಿಗೂ ಯಾವ ಲಾಭವೂ ಇಲ್ಲದೆ ದುಬಾರಿ ಬೆರೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವವರಿಗೂ ಲಾಭವಿಲ್ಲ; ಇಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರಿಗೂ ಏನೂ ಬಿಡುವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಧ್ಯದರ್ಜಾತಹ ಜನರು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತ್ತಾ, ಮತ್ತು ಅವರ ಬೊಟ್ಟು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ನೀತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವರು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದುದಿಲ್ಲ; ಇದು ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಈ ನೀತಿಯ ಫಲವಾಗಿ 100 ಕ್ಕೆ 98 ಭಾಗ ಜನರು ಬಡವರು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಸಾವಿನ

ದವಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎನ್ ಜಿ ಗಳೇನು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆರೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಏರಿಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ನಮಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತುಟ್ಟ ಭತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ತಮಗೆ ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆರೆ ಏರುವುದನ್ನು ಹತ್ತೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬೆರೆ ಏರಿದಿದ್ದರೆ ಅವರು ತುಟ್ಟ ಭತ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಏಕೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ? ಆದರೆ ಬೆರೆ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಗಗನ ಮುಟ್ಟುವವರೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ಅವರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಮಟ್ಟದ ತುಟ್ಟ ಭತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬಾ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲ ರೀತಿ ಮೂಕವೇದನೆಯು, ಶೋಕ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದ ಹಳ್ಳಿಯ ಬಡ ಜನ ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಇವತ್ತು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣರವರು ಈಗತಾನೇ ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಒಂದು ಪ್ರೈವೆಟ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ; ಒಂದು ಪಾಟರ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರೈವೆಟ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದರಿಂದ 8-10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಾರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ? ಇದು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕಬ್ಬನ್ನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅಥವಾ ಬಳಸತಕ್ಕ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಇದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜನರು ಏನಿದ್ದಾರೆ, -ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತಿತರರು ಅವರಿಗೆ ಇದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬಡ ಕೂಲಿಕಾರ ಜನ ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಹಿತವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಇವತ್ತು ತಾವು ಏನು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಇದರಿಂದ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಅಂಧೋಳನವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ತಮಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೇಗೆ ಇದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆನ್ನುವ ಮಾತನ್ನೇನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಸನ್‌ಪಿಯರ್ ಕಮೀಷಿಟೀಸ್ ಅಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ದಿನನಿತ್ಯ ಬಳಕೆ ವಸ್ತುಗಳು ಏನಿವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ತಾವು ಹತ್ತೊಳೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾದರೆ ಅವುಗಳ ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಾವು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೀ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪಡಿತರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ರೇಷನ್ ನಿಂಗ್ ಕಾರ್ಡ್ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಬಡವರಿಗೆ, ರೈತರಿಗೆ ಇವತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಬೆರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಬೆರೆಗಳು ಇನ್ನೂ ದುಬಾರಿ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಅಕ್ಕಿ, ಎಣ್ಣೆ ಇವುಗಳ ಬೆರೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಎಲ್ಲಿ ಬಂತು? ಅದರಲ್ಲೂ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡರಿಗೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎರಡು ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೂ ತಾವು ಫೇರ್ ಫೈಸ್ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಅವಶ್ಯಕವಾದಂಥ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಂದು ನಿಯಮಿತ ಬೆರೆಗೆ ಮಾರಾಟಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಒಂದು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಆ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಕೊನೆಯಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಂಚ ಸಂಬಳವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಕೇವಲ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ? ಆದರೆ ಏನೂ ಉದ್ದೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಒಂದೂ ಹೊತ್ತು ಉಟ್ಟ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಕೊಂಡು ಉಟ್ಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವವರು ನಿಜವಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಸಿಟ್ಟು ರೆಡ್ಡಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಮುಷ್ಕರ ಚಳುವಳಿ ಇವುಗಳು ಯಾವುದೇ ಇಲ್ಲದೆ ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಶಾಂತಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಆಶೆ. ನಿಮ್ಮ ಗಮನವೆರವರಿಗೆ ಅವರ ಕೈಬರಬಾರದು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಅವರು ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕು, ಇಂತಹ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರೆ, ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಗದ್ದುಗೆ ಅಲುಗಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ತಾವು ನಂಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಗದ್ದುಗೆಗೆ ಇದೂ ಒಂದು ಕಾಲ. ಆದರೆ ಅಂಥಾದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಚುಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಯಾರೇನು ಅತ್ಯುಚಿತವೆಂಬುದಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಕಾಲ ಬೇಗ ಬರಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಈಗ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಸೋಪ್, ಎಣ್ಣೆ, ಜೋಳ, ರಾಗಿ ಮುಂತಾದ ದಿನನಿತ್ಯ

(ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಂಗಪ್ಪ)

ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆರೆಗಳು ಇವತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಏರಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು, 3 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಬೆರೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿಂದೆ 6 ತಿಂಗಳುಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಬೆರೆ, ಮತ್ತು ನೀವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಬೆರೆ ನೀವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ಇದ್ದಂಥ ಬೆರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ರೆಕ್ಕಾಕಾ ನೋಡಿದರೆ, ಕಳೆದ ಫೆಬ್ರವರಿ—ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಬೆರೆಗಳು ಏರಿವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು ಯಾರು—ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಹಾರದ ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆರೆ ಗಗನಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮಿದೆ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿತ ದಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತನಾಗಿ, ಎಲ್ಲಾ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆರೆಯನ್ನು ಒಂದು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಲೇ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ, ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಫೇರ್ ಪ್ರೈ ಡಿಸ್ಟ್ರೀಬ್ಯೂಷನ್ ತೆರೆದು ನಿಯಮಿತ ದರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪಂಚಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜನರು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ದುಗೆ ಏಳುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ವಿತರಣೆಯ ಕ್ರಮವೂ ಸಹ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿತರಣೆಯ ಕ್ರಮ ಸರಿಯಾಗಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆರೆಗಳ ಏರಿಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಗಗನವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಆಹಾರ ವಿತರಣೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬೆರೆಯತಕ್ಕವನ ಕಿತ ಮತ್ತು ಕೊಂಡು ತಿನ್ನುವವನ ಕಿತ—ಇವೆರಡನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಬೆರೆಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೆರೆ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಬೆರೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಪದಾರ್ಥದ ಬೆರೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಏರಿಸಬೇಕು, ಬೆರೆ ಗಾರರು ಕೊಡುವ ಬೆರೆಗೂ, ಕೊಳ್ಳುವವರು ಕೊಡುವ ಬೆರೆಗೂ ಎಷ್ಟು ಅಂತರವಿರಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಇರಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ತಾವು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಏನು ರಾಭಿಕೋರರಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಂತಹವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಷ್ಯೆರಾನ್ ಅವರು ಇದಾಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದರೆಂದರೆ, ಯಾರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹ ವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಡುರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದಮೇಲೆ ಬಡತನವನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡುವವರೆಗೆ ನೀವು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಇರುವಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಇವತ್ತು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ ಒಬ್ಬ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡುವವನನ್ನು ಹಿಡಿದು ದಂಡಿಸಿದ್ದು ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಬಕರಿಂಗವಾಗಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅಂದರೆ ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದೇ ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಬಡವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಶ್ರೀಮಂತರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದೇ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೇ ಆಗಲೀ, ಯಾರು ಅಧಿಕಾರವರ್ಗ ದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಮೇಲೂ ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆರೆಗಳು ಇಷ್ಟು ಏರಿ ಗಗನ ಮುಟ್ಟಿರುವುದೇ ಕಾರಣ.

ಇನ್ನು ಸೀಮೆಯೆಣ್ಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತೇನೋ ಅದು ಎಲ್ಲ ಬೇಕಾದರೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನೊಳಗೇ ಸೀಮೆಯೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಂಥ ಕಾಂಡಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ಮಗುವಿನ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಾವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೀರಿ. ಸೀಮೆಯೆಣ್ಣೆ ಸಿಗದೇ ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿ ಏಕೆ ಬಂತು? ಅಷ್ಟು ಅಭಾವ ಏಕೆ ಆಯಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದಯವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಿಷ್ಟೇ. ಬಡ್ಡೆಟ್ ಸೆಶನ್ ಬಂತು, ಎಲ್ಲ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕು ತ್ತಾರೋ ಎಂದು ಯಾರಾರಿಗೆ ಸೀಮೆಯೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ದಾರೋ ಅ ಮಹಾನಾಭಾವರುಗಳು ಮೊದಲೇ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಳಗಡೆ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು

ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಕೃತಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಈಗ ನಮಗೆ ಅಂತಹ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ, ಸೀಮೆಯಷ್ಟೇ ಸಿಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿನಂತಹ ನೂಕು, ನುಗ್ಗಲು ಏನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅದರ ಅಭಾವ ಇದ್ದೇ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದೆ ಅವತ್ತು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಗು ಸತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ ನೀವು ಹೊಣೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ಸರ್ಕಾರ ಹೊಣೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನಾದರೂ ಆಗಲೇ ತತ್ಕ್ಷಣ ಈಗಿನ ಬೆರೆ ಏರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಾವು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೋದರೆ, ನಿಮ್ಮ ನೀತಿಯಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡದಾದಂಥ ಆಂದೋಲನ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಾಣದಿರದು. ಆ ರೀತಿಯಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಚಿಂತೆ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂಸೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹಿಂಸಾವಾದಿಯಲ್ಲ. ಆಹಿಂಸಾವಾದಿಯಾಗಬೇಕು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವವರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸ ಇರುವವನು ನಾನು. ಹೆಚ್ಚು ಸಹನೆ ಇರುವವರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ನಿಲ್ಲಬಾರದು. ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾಪ್ತದಲ್ಲಿ ತಾವೂ ಪಾಲುಗಾರರೇ. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಕ್ಕದಿಯಲ್ಲಿ ತೂಗಲು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ, ರಿಪಬ್ಲಿಕನ್ ಪಕ್ಷ ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ.

2-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಆರ್ಯಗಂ. — ಹಾಗಾದರೆ ನೀವೊಬ್ಬರೇನೋ ನಾನು ಇಲ್ಲವೋ ?

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ. — ರಿಪಬ್ಲಿಕನ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ನೀವೂ ಒಬ್ಬ ರಿಬ್ಬಿರಿ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ. ಇನ್ನು ಈ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರು ರಾಷ್ಟ್ರಭೌತಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ನೀವೋ ? ಹಲವಾರು ಬಟ್ಟೆಗಳ ತೇಪೆ ಹಾಕಿದಂಥ ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿ ನಿಮ್ಮದು,

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ. — ನನಗೆ ಇನ್ನು ಆ ಇಂದ್ರಾಜಿಯವರ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬೆರೆಗಳ ಪರಿಕೆಯಿಂದ

“ಬರುತ್ತಿದೆ ಬಡತನದ ಉಬ್ಬರ

ಬಡವರ ಜೀವನದ ದುರ್ಬರ

ಇವರ ಮಾತಿನ ಅಬ್ಬರ

ಸಾವಿನ ಸನಿಹ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ

ಅದಕ್ಕೆ ಜನರ ಸಹನೆ ಮೀರಿ ಬರುತ್ತಿದೆ

ಬರುತ್ತಿದೆ ಕ್ರಾಂತಿಯ ದಿನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ...” ಎಂದು

ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು (ಶಾಂತಿನಗರ). — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ: ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ಆನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದಿನವಹಿ ಬೇಕಾದ ನಿತ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಬೆರೆಯ ಪರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಕೆಲವರು ಕೆಲವು ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕಟುವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಬೆರೆ ಪರಿವಹಿ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಾವೂ ಮತ್ತು ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳವರೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಗುರಿಯಾದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಅದೇ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ. ಆದರೂ ನಾವು ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮರ್ತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ಮೈತ್ಯ, ಮತ್ತು ಶೂದ್ರ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದರು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಇದು ತರಗತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ:

- (1) ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಯರ್ (2) ಸ್ವಗ್ಲರ್ (3) ಹೋರ್ದರ್ಸ್ (4) ಸ್ವಕ್ಯುರೇಟರ್ಸ್
- (5) ಸೆಂಪ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಲೇಡರ್ಸ್ — ಎಂದು. ಇವರೂ ಸಮಾಜ ಭೌತಿಕರೇ ಏಕೆಂದರೆ ಇವರೂ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು)

‘ನಾವಲ್ಲವೇ—ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲವೇ?’ ಈ ದಿವಸ ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ “ಬಟ್ಟೆ ಬೆಳ್ಳಗೆ—ಹೊಟ್ಟೆ ತಳ್ಳಗೆ” ಅನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಬೆಲೆಗಳು ಏರಿತುವೆ ಎಂಬುದು ನಮಗಿಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಸಹಕಾರವೂ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರ ಮೂಲೋತ್ಪಾಟನೆಗೆ ಶಿಲ್ಪಾಮಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳು ಆಗತ್ಯ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಗುಂಗೂ ಒಮ್ಮೊಬ್ಬ ಮುಖಂಡರ ಹಾಗೂ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡದಿಂದ ಸರ್ ಇಂಜಿನೀರು. ಇನ್ನು ಫೇರ್ ಪ್ರೈಜ್ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು ಕೆಲವರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದರೆ ಸಾಲದು ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಉಮನ್ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಂಥ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸಹಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಪಂಜಾಬಿನ ಅಗಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಪ್ರತಾಪ ಸಿಂಗ್ ಪೈರಾನ್ ಅವರು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೂ ಅದರಿಂದಲೂ ಕೆಲವು ಸ್ಕಗ್ಗರ್ ಮತ್ತು ಹೋರ್ದರ್ಸ್ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆಗಲೇ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಕತ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಸಿ ನಾವು ಹಾಕಿ, ಕೈಗೆ ಬೇಡಿ ತೊಡಿಸಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಕೆಲವು ಉಗ್ರವಾದ ಶಾಸನಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿ ನಾವು ಇಂಥ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಕ್ರೂರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗುತ್ತದೆಂಬ ಒಂದು ಭಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಈಗ ಕೆಲವು ಕಡೆ Mobile—ಸ್ಟ್ಯಾಡ್ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಸಾಲವು. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಸದನಾಗಿ ಸರ್ ಪ್ರೈಜಾಗಿ ಚೆಕ್ ಮಾಡಬೇಕು. ತಪ್ಪು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕ್ಯಾನಿಸರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಕೆಲವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಾಡಿದಾಗ ಅವು ಅಲ್ಲೇ ಆಗಲೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಎಳೆದಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಇವೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಆಗಾಗ್ಗೆ “At Random” ಸರ್ವೆ ಆಗಬೇಕು. ಯಾರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸ್ಟಾಕಿದೆ, ಅವರು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಆಗ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂಥ ಆ ಸೆಲ್ಸ್ ಸ್ಟಾಂಪ್ ಲೇಡರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಅಂಥವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ, ಇಲ್ಲಿಗರ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಗಳೂ, ಪರ್ಮಿಟ್ ಗಳೂ ಕೂಡಲೆ ರದ್ದಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಪಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಎಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಬಡ ಜೋರೇಗಡೆ ನಗರಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಅಂದೆ ಈ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆಲೆ ಇಳಿಯುವುದು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲೆಯತನಕ ಈ ಮಿಡ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಅವು ಈ ವ್ಯಾಪಾರ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಯವರೆಗೂ ಬೆಲೆಗಳು ಏರಿತಾಗಿ ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ದಿನ ದಿನಕ್ಕೂ ಏರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇದರ “ಅಧಿಕ ಲಾಭ” ಬೆಳೆಯತಕ್ಕವನಿಗೂ ಇಲ್ಲ—ತನುತಕ್ಕವನಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಮವರ್ತಿ ಜನರ ಕೈ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕವನಿಗೂ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕವನಿಗೂ ಈ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಬೆಲೆಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕವನಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಕಡಮೆಯಾದರೆ ಬೆಳೆಯುವುದು ಕೂಡ ಕಡಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇದನ್ನು “ರೇಬರ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್” ಮೆಂಟಿನ ಕೈಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ಒಂದು ಸ್ಕೀಂ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಆಗ ಇದು ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡುಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟಿರದೆ ಅದು ಏಕಾಏಕಿ ಏರಿಹೋಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಈ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣತಕ್ಕಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯವಾದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 3 ಕೋಟಿ ಇದ್ದರೆ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅದು 4 ಕೋಟಿಗೇರಿರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಕ್ರಾಪ್ಸ್ ಬೆಳೆಯುವುದು ; ಹಜವಾಗಿದೆ. ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಆಗ್ನೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನವರು ಸರಿಯಾದ

ಬೆರೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮುಖ್ಯವೇ ಹೊರತು “ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್” ಸಾಮಾನುಗಳು ತಯಾರಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬೇಕಾದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಬೆರೆಗಳು ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಏರುತ್ತಿವೆ, ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಇದು ಒಂದು ವಿಶಾಚಿಯು ಇದ್ದು ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬರ ಹೃದಯವೂ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬೇಕು. ಕಷ್ಟ ಅರ್ಥವಾದರೂ ಅನೇಕರು ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ದುರಾಸೆ, ದಿಡಿಲ್ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಆಸೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ. ಶೇಕಡ 80 ಮಂದಿ ಬಡವರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಶೇಕಡ 20 ಮಂದಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬೆರೆ ಏರಿದೆ. ಬೆರೆ ಏರಲು ಸರಕಾರ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರೇ ಕಾರಣ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಹಾರ ಇರಾಖೆ ಹೊರೆಯರ ಕಛೇರಿ ಯಂತಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಸಲ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಎಷ್ಟು ಸಾಕಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಬೆರೆ ಏರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೂಲಿಗಳು ಹಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಹಣವಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು ನಾಟಕ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸಿ ಬೇಗ ಬೇಗ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು, ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ನನ್ನಾನೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬೆರೆ ಏರಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಇದು ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರದ ಪಾಪದ ಕೆಲಸ ಎಂದು. ಪಾಪದ ಕೆಲಸ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವವರು ಯಾರು? ದೇವರೇ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಬೇಕು, ಯಮನಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿ ತೀರದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಆಳ್ವಿಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಬೆರೆಗಳು ಎಪರೀತವಾಗಿ ಏರಿವೆ ಎಂದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೆರೆ ಹೇಗೆ ಏರಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. 1972ನೆಯ ಇಸವಿ ಮಾರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆ ಹೇಗಿತ್ತು, ಈಗ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಕ್ಕಿ ರೂ 1-80 ಇದ್ದುದು ಇಂದು ಕೆ.ಜಿ 2-50 ಆಗಿದೆ. ರೇಷನ್ ಗೋಡೆ ಕೆ.ಜಿ 90 ಪೈಸೆ ಇದ್ದುದು 1-80 ಆಗಿದೆ; ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗರೀಬರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಗರೀಬಿ ಹಠವ ಆಗುವುದು. ತೊಗರಿ ಬೆಳೆ ಈ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕೆ.ಜಿ 1-60 ಇತ್ತು, ಇಂದು 2-75 ರೂ ಆಗಿದೆ, ರಾಗಿ ಕೆ.ಜಿ 98 ಪೈಸೆ ಇತ್ತು, ಇಂದು 1-25 ಆಗಿದೆ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ 54 ಪೈಸೆಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಇಂದು 90 ಪೈಸೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಡ್ಡಿಕಾಯಿ ಎಣ್ಣೆ 3-75 ರೂನಿಂದ 7-25ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಇದನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬೆರೆ ಏರಿಕೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ನಿತ್ಯವೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂಡವಾಳ ಗಾರರನ್ನು ಸಮೆದದಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುವುದು. ಜನರ ಹೊಟ್ಟೆಬಿಟ್ಟು ಹೀಗೆಯೇ ಕಷ್ಟ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಜನರು ಯಾರ ತರ ತೆಗೆಯುವರೋ ತಿಳಿಯದು. ಇಂದು ಬೆಣ್ಣೆ, ಎಣ್ಣೆ, ಹಾಲು ಕಾಣದಿರುವ ಬಡವರು ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ. ಬರೇ ರೊಟ್ಟಿ ತಿಂದು ಜೀವನ ಮಾಡುವವರು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣದಿರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿ ಬೆರೆ ಏರಿಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಖಾಯಾದೇನಾಗುವುದೋ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇತರರಮೇಲೆ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಪಾಪದ ಕೆಲಸ ಎಂದು ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸುವವರೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಇಂದು ಬೆರೆ ಏರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಬಹುಶಃ ಸರಕಾರವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆ. ಬರೇ ಫೋರ್ಟಿನಿಯಿಂದ ಬೆರೆಗಳು ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ನಿನ್ನೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕೈ ಬಾಯಿ ಆಡಿಸುತ್ತಾ ಎನ್ನನೋ ಹೇಳಿದರು.

(ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್)

ಇವತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿದೆ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜ, ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆಪ್ತಾಯಮಾನವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಒಳ್ಳೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ನೈಜವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಂಥಾದ್ದು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ತಳ್ಳಿ ಹಾಕಿದರು. ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ? ನಾವು ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೋ ? ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದರೆ, ನಾಗರಾಜ್ ಕೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಜವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅವರಿಂದ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್.—ಅದು ಒಂದೆಯೇ ನಿಮಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಸ್ಯೆ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನೀವು ಸುಮ್ಮನೆ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮಾಯಮಂತ್ರ ಮಾಡಿದಿರಿ, ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯವರು 12ಜನ ಚೀಬರ್ ಅನ್ನು ಕುಟ್ಟಿದ್ದೂ ಕುಟ್ಟಿದ್ದೆ, ಅದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅದು ಮಾಡಬಾರದೇ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅದನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದಿಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ಫೋಷಣೆ ಏನಾಯಿತು ? ನಿಮ್ಮ ಬ್ಲರ ಜಗಳದಲ್ಲಿ ಜನ ಯಾರ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಇಬ್ಬರ ರಾಜಕೀಯ ಜಂಜಾಟದ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಬೆರೆ ಏರಿಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಬರಗಾಲದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆ ? ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ಮತ್ತು ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀವು ಕಳುಹಿಸಿದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಅವರನ್ನು ಜನ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅದೇ ಜನ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಇಪ್ಪರಲ್ಲೇ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಚುನಾವಣೆ ಒಂದೆ ನಡೆಸಿ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಏನಾಯಿತು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಗಳ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಿ ? ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಚುನಾವಣೆ ನೋಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು 80-90 ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಜನತೆಯಿಂದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂಥ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮನೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ, ಒಮ್ಮೆಯೇ ನನ್ನ ಆಡಳಿತ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅದರ ದರ್ಪ. ಮಾನ್ಯ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅವರವರ ದರ್ಪಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ದರ್ಪದಿಂದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವದಂತಿ ಎದ್ದಿದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸಹಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ನನಗೆ ಅನಿಸಿತು ಮಾನ್ಯ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೆ 30ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಎಂದು. ಮತ್ತು ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟೆ. ಯಾರು ಯಾರು ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವ ಶಕ್ತಿ ಇವೆಯೆಂದು ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 26 ಜನ ಮಾನ್ಯ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಉಳಿಯಲೇಬೇಕು ಇಂಥ ದಕ್ಷರ ಮೇಲೆ, ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಹಾಗೆ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಬಡಪಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಇದು ಬೆರೆ ಏರಿಕೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಬೆರೆಯೂ ಏರಿಕೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನ ಬಸಪ್ಪ.—ಎರಾ ಬೆರೆ ಏರಿರುಪಾಗ, ನನ್ನ ಬೆರೆ ಏರಿಬಾರದೆ!

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅವಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷ ತಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ, ನಿಮ್ಮ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಜನ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಇಬ್ಬರೂ ಈ ಕಡೆ ಕೂತಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಎರಾ ಪುರತು ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ಯ ಚೆನ್ನ ಬಸಪ್ಪವನರೇ ಮತ್ತು ಸಿವ್ವ ವೀರಪ್ಪನವರು ಈಗ ಸುಮ್ಮನಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕೂತಿವಾರೆ. ದಯಮಾಡಿ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ತಾವು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿ ತಪ್ಪದಿರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ. ಅವರಿಗೆ ಬೆರೆ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ. ನೀವು ಹೇಳುವುದನ್ನೆರಾ ಹೇಳಿ ನಾವು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡ ತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಏನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಶಾಸಕರು ಸೇರಿ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಉಗ್ರವಾದ ವಿಧಾನ ಸೌಧ ಚರ್ಚಾವಳಿ ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಗಳ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ಫರೋದಿಸಿ, ಬೆರೆಗಳ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸಾವಿರಾರು ಜನ ವಿಧಾನಸೌಧ ಚಲೋ ಎನ್ನುವ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ಕೈಗೊಳ್ಳದ ರೀತಿ ಮಾಡ ಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಬೆರೆಗಳ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಇಳಿಸುವುದು ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗ. ಏನೇ ಮಾಡಿ, ನಾವು, ಇದೇ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಈ ಕಡೆ ಕೂತು ಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿ ಹೋಯಿತು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಶಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಯಮಾಡಿ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕದೆ, ಬೆರೆ ಇಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಜನತೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಗರೀಬಿ ಹಠಾತ್ ಸ್ಕೋಗಾನ್ ಕಾರ್ಯಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರ ಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ಬೆರೆಗಳ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಬೇಕು. ಚುನಾವಣೆ ಅವತಕ್ಷಣ ಸುಭಾಷ್ ನಗರದ ಕೆರೆಯ ಏರಿಯ ಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆರೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾ ಸೀರೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಜನ ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚೀಪರ್ ರೇಟು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಮಾರಿದರು. ಕಡಿಮೆ ರೇಟು ಎಂದರೆ ಇಂದಿರಾ ರೇಟು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಕೈಮುಗಿದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡು ತ್ತೆನೆ, ಇದರ ಬಡವರ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಾವು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ (ಪಶುಸಂಗೋಪನ ಶಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾ ಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸುಮಾರು 8 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಬೆರೆಗಳ ಏರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮುಲು ಅವರು ಕಲೆಬೆರೆಕೆ ಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಬೆರೆಗಳ ಏರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ, ಅಥವಾ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಥವಾ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏನು ಏರುಪೇರುಗಳ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ಬೆರೆಗಳ ಏರಿಕೆಗೆ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರಣ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ, ಗರೀಬಿ ಹಠಾತ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ನಾನೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಇನ್‌ಫ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ.....

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಬಗ್ಗೋಳದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕಾಲ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, It also depends upon International problem.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕು? ಇನ್ನು ಇಬ್ಬರು ರಿಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕು, ಎರಡು ಸಲಹೆಯನ್ನೇ ಇವೆ. ಈಗ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಾಗಿದೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I suggest, it may be continued on the next convenient day.

MADAM SPEAKER.—The House will now stand adjourned to meet at 1 P. M on Monday the 26th February 1973.

The House adjourned at One of the Clock to meet again at One of the Clock on Monday, the 26th February, 1973.

Karnataka State Archives,
(Department of History)

KSA LIBRARY, B'lore

B004895

328.32402 548 LAD, 1973

JJ39